
6
25-B
6
25 N
12

CHRONOLOGICA
Manuductio, & deductio

ANNORVM A CONDITV MVNDI, AD EXTERMINIVM VSQVE PRIORIS ET POSTERIORIS TEMPLI:

VERA ITEM, FIRMIS ARGVMENTIS, ET CHRONOLOGICIS Characteribus stipata alligatio celebratissimarum Epocharum, *Olympiadica, Vrbis, Nabonazarea* cum Anno exterminii prioris templi, falsarumque alligationum *Funcciana* & *Beroaldica* per vera fundamenta refutatio.

DVOBVS LIBRIS EXHIBITA

à

IOANNE BEHM, S.S. TH. D. EIVSDEM IN CELEBRI BORVSSIACA ACADEMIA PROFESSORE ORDInario, & *Aula ibidem Concionatore.*

HISCE MELIORIS ILLVSTRATIONIS GRATIA ab eodem Auctore adiectæ sunt:

I. *Duæ Decades nobiliorum Chronologico-Historicarum obseruationum.*
II. *Tabulæ Regum Assyriorum, Medorum, Græcorum ex M. S.S. libro Græco Claudii Ptolemæi.*
III. *Numericæ alligationes annorum à mundo ad excidium vsque posterioris templi, cum aliis maxime præcipuis Epochis, iisque tum sacris, tum profanis.*

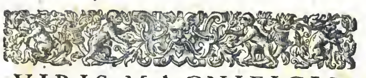
Opus omnibus & singulis literatis, in quolibet studiorum genere, perquam necessarium, vtile, & iucundum.

Tacitus lib. 3. Annalium.
Nostra quoque ætas multa laudis & artium imitanda posteris tulit.

Francofurti ad Mœnum, curantibus Rulandiis, Typis Nicolai Hoffmanni.

ANNO M. DC. XIX.

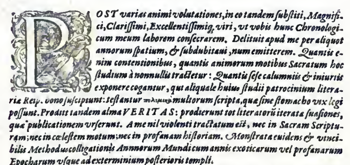

VIRIS MAGNIFICIS, CLARISSIMIS ET EXCELLENTISSIMIS AVGVSTISSIMI
Chronologici studii Amatoribus & Cultoribus

SALVTEM ET OMNIMODAM
ANIMI ET CORPORIS PROSPERITATEM
à Deo Ter Opt. Max. precatur

IOANNES BEHM SS. THEOL. D. P.P. IN REGIOMONTANA BORVSS. ACADEMIA, ibidemque in aula Concionator.

POST varias animi volutationes, in eo tandem substiti, Magnifici, Clarissimi, Excellentissimiq; viri, vt vobis hunc Chronologicum meum laborem consecrarem. Delituit apud me per aliquot annorum spatium, & subdubitaui, num emitterem. Quantis enim contentionibus, quantis animorum motibus Sacratum hoc studium à nonnullis tractetur: Quantis sese calumniis & iniuriis exponere cogantur, qui aliquale huius studii patrocinium literariæ Reip. bono susceptunt: testantur πολλῶν *multorum scripta, quæ sine stomacho vix legi possunt. Prodiit tandem alma VERITAS: prodierunt tot literatorū iterata suasiones, quæ publicationem vrserunt. A me nil violenti tractatum est, nec in Sacram Scripturam; nec in cælestem motum; nec in profanam historiam. Monstrata euidens & vincibilis Methodus colligationis Annnorum Mundi cum annis exoticarum vel profanarum Epocharum vsque ad exterminium posterioris templi.*

Hæc Methodus vel respicit absolutam *annorum mundi colligationem, ex solis sacris literis ad deuastationem prioris Ierosolymitani templi: vel* respectiuam, *applicatam & colligatam cum gentilium æris vel Epochis, vsque ad* ἐνσάρκωσιν τοῦ λόγου *& vlteriora tempora. In vtroque Ariadnæo filo opus est, ne nos ipsos & alios in deuia abripiamus.*

In Absoluta *connexione, quam ex solis sacris desumimus, triplicem habemus manuductionem.*

I. Catalogum Genealogias Patrum ante & post diluuium, diuinitus nobis per Mosen consignatum Gen. 5. & 11. Interuallum item regni, à Dauide vsque ad excidium prioris Templi, in Regum libris, partim explicite positum, partim inter se mutuo in annis Regum Iuda & Israelis concatenatum.

II. Magnos illos numeros, in dubio temporum interuallo, diuin[illegible]s nobis ex mera bonitate & manifestatos & conseruatos, ceu sunt: Terminus Annorum 430. commorationis filiorum Israel in terra Ægypti Gen. 15. 13. Exod. 12. v. 40. Terminus Annorum 480. Ab exitu Israelitarum ex Ægypto vsque ad initium structuræ Salomonici Templi 1. Reg. 6. 1. Terminus annorum 390 peccatorum Israel Ezech. 4. 5. De quibus numeris in

)(2 priore

priore libro distinctis in locis egimus. Horum numerorum accuratam rationem habeat is, qui cum vero ordine & Methodo hoc alligationis negotium & suscipit & tractat.

III. Admirandam illam annorū Iobeleorum & Sabbathicorum *inter se connexionem, temporibus quidem Mosis à Deo primum sancitam, verum ab ordinis Autore sapientissimo ordine cum respectu ad anteriora & posteriora tempora. Quæ dè re tractatum lib. 1. Tit. ... cap. ... Quicunque ergo Annos à mundo bono cum ordine inter se connectit, ante omnia ad ordinatam, non interruptam seriem Annorum Iobeleorum & Sabbathicorum à mundo accurato studio respiciat necessum est.*

In Respectiua *colligatione 1.* Falsæ *connexiones veris rationibus remouendæ.* 2. Vera *euidente Methodo & χρονογραφίᾳ tum monstranda, tum confirmanda est.*

Falsarum *alligationum* duæ *sunt præcipuæ.*

I. Funcciana, *cuius* Ioannes Funccius *primus Autor est, qui ex* Salmanassare & Nebucadnezare *Scripturæ* Nabonassarem & Nabopollassarem *Ptolemai facit, & ex hac falsa suppositione Annos Scripturæ cum Annis Nabonazareis, Olympiadicis, Vrbis, ad nostra vsque tempora connectit. Hanc alligationem solidis argumentis refutauimus lib. 2. Tit. 2. nostræ manuductionis.*

II. Beroaldica, *quam Matthæus Beroaldus nostro tempore primus excogitauit. Hic in ea est opinione cum sectatoribus, nos connexionem Annorum Mundi ad Incarnationem vsque Filii Dei ex solis sacris Bibliis, absque adminiculo profanæ historiæ vel Exoticarum Epocharum habere posse. Hanc ergo colligationem mediantibus L X X. annuis Hebdomadibus Danielis instituunt, quarum terminum à quo faciunt Reuersionem Iudæorum ex Babylonica Captiuitate tempore Cyri, terminum ad quem, Dominicam Passionem.*

Hæc concatenatio, vt vt plausibilis sit, & suos adstipulatores habeat, refutata tamen à nobis est inuictis argumentis, & ex cœlesti motu lib. 2. Tit. 3.

Falsis *ergo colligationibus semotis* Vera *1. euidenter monstranda. 2. firmiter roboranda est, ex cœlesti motu: ex Chronologicis characteribus: ex probatissimis Historicis. Vtramque pro viribus præstitimus in vltimo Titulo posterioris libri, quo beneuolum Lectorem remittimus.*

In hac alligatione accurata circumspectione vel maxime opus est, ne ἀλόγως & tumultuarie Epochas inter se conglutinemus, quod à multis fieri videmus.

I. Solicite videndum, vt vera ratione vnam ex Antiquissimis gentilium Epochis Olympiadica, Vrbis, Nabonazarea (quarum initia priorem Dominicæ Vrbis desolationem præcessere) cum anno exterminii prioris templi colligemus. In quo opere fundamentum positum est totius Chronologici Systematis Artificium à nobis in Nabonazarea Epocha monstratum citato loco.

II. Quia annus ἐγκαινίων Salomonici templi est Sabbathicus (quod suo loco probatum dedimus) dispiciendum accurate, num in subsequente Historia vestigium aliquod appareat Chronologicæ colligationis annorū Sabbathicorum cum Nabonazareis, vt mediante hac connexione, ea, quæ Nabonazareum cum anno exterminii prioris templi Sabbathario connectit, probari, examinari, firmari possit. Data namque vna alligatione, fortis fit regressus in anteriora, progressus in posteriora tempora. Hæ sunt Chronologicæ illæ statuæ, hæ Cynosuræ, quarum beneficio vastum illud & periculosum Chronologiæ pelagus tuto transnauigamus.

III. Hac alligatione Epochæ Nabonazareæ cum Annis mundi instituta, reliquæ exteræ Epochæ cum annis conditus mundi facili negotio colligari possunt. Quæ in re diligenter Ptolemæus legendus, cœlestes Characteres, Eclipses, Planetarum & siderum positus, aliæque obseruationes, quarum hinc inde apud Historicos & Astronomos mentio fit, diligenter euoluendæ. Chronologum enim oportet & bonum esse Astronomum. Et sunt cœlestes obseruationes salutaria illa frena, quæ effrenem illam Chronologicæ colligationis licentiam

centiam optime frenare & refrenare possunt. Hi cœlestes Characteres, cœlestia sunt ligamenta, quæ totam & vniuersalem Chronologici systematis structuram tam sanctè ligant, vt vltima à primis pendeant, media vtrisq; hæreant.

IV. Remora vel impedimenta sacrosanctam hanc alligationem vel retardantia, vel ex parte rumpentia studiosè semouenda, vel ad tempus suspendenda sunt. Cuiu sunt fictitii Autores Annianus, Berosus, Metasthenes, Manetho & eiusmodi farina Autores alii, ab otiosis ingeniis effictì. Seponantur, sequestrentur hi Nothi Autores, cum non modo nihil ad rem faciant, verum & Chronologiæ studium & studiosos mire turbent & perturbent. Occurrunt interdum & particulares difficultates in particularibus Historiis, verum ex iis Vniuersale Chronologicæ colligationis systema concutere & rumpere velle, mera foret vesania. Particulares enim historiæ non sunt regula Chronologicæ colligationis sed contra, Chronologica cum cœlesti motu & adamantinis Characteribus suscepta colligatione regula debet esse particularis Historiæ. Humaniore & conuenientiore via particulares illæ difficultates tractentur, excutiantur, componantur: vel illud τὸ ἐπέχειν ad tempus eligatur, & Vniuersale Chronologicum ligamentum vt inviolabile maneat.

V. Hac Methodo sanctè obseruata, facili labore in verum Natiuitatis Christi annum deueniremus, cuius vestigia in sacris nobis monstrantur. Christus enim natus est viuente adhuc Herode Magno Matth. 2. 1. Annus 30. Saluatoris est 15. Tiberii Imperatoris Luc. 3. v. 1. & 23. (Hic A V. C.) Annus [illegible] Seruatoris habet Characterem plenilunium in feria sexta, qui est annus 4 Olymp. 202. ad finem fere decurrens. Sed ea fusius persequi nostrum non permittit institutum.

Ad vos me tandem conuerto, Viri Magnifici, Clarissimi, Excellentissimi, Vestrisq; Excellentiis hunc meum laborem dedico, consecro. Legite, iudicate. Quis enim melius vobis hoc faceret? Si consensum videro, est de quo mihi gratuler. Si dissensum eundem ad veritatis trutinam appendite, amice de Chronologicis dubiis mecum conferte. Habebitis me in omnibus promptum semper, paratumque.

Scaligeriana sunt quæ propono, sed faciliore ordine & Methodo. In materia namq; tractatione, me totum, quantum potui, ad studiosæ Iuuentutis captum accommodaui, quo sc. illa & gustum haberet huius augustissimi studii, & facili intuitu mutuæ colligationis artificium videret & perspiceret. Fuissent longe difficiliora tractanda: Verum ea partim in aliud reseruamus tempus, partim iis commendamus, qui ex professo hoc studium tractant, eique se totum consecrarunt. Ego ad alia vocatus hoc studium rarius pro tempore tractare possum. Valete in Domino, magni mei Domini, & videte vt dexter Historiæ oculus, CHRONOLOGIA (sinister est Topographia) inuiolatus maneat, quo Historia suam congenitam lucem, VERITATEM, huius oculi beneficio de se spargere possit. Datum Reg. Boruſ. Cal. Sept. Anno Dominico cIↃ IↃ CXVII.

IN OPVS CHRONOLOGICVM

Admodum Reuerendi & Clarißimi Viri

DN. IOANNIS BOHEMII

S.S. Theol. Doctoris, &c.

EST Opus eximium res per sua tempora gestas
Digerere, & mundi per secula currere certo
Ordine, vt intuitu capias ab origine prima
Tempus ad hoc præsens toto quod contigit orbe.
Hæc lux historiæ est ingens, hinc sensibus imis
Historia imprimitur, si quid quo tempore gestum est,
Quove loco constet: Contra confusio rerum
Gestarum mentem impedit, & rapit in labyrinthos.
Verum accurate vt Chronicon sic scribere laude
Dignum opus est: labor, ingenium, solertia mentis
Sic in eo lucent: Sunt rara hæc dona Iehouæ.
Ergo BOHEME tibi, Doctor Clarissime, iure,
Quod tam præclarum nobis è diuite gaza
Mentis opus dederis, debentur præmia laudis;
Laudis in hoc mundo non vnquam intermoriture,
Venturo & tibi erit laus luxque perennis in æuo.

IOANNES WINCKELMAN S.S. Th.
D. in Academ. Giesena primarius Professor, Pastor ac Superintend. & p.t. Acad. Rector.

ALIVD.

OMnia disponit Deus ordine tempora pulchro,
Et decorant mundum tempus & ordo Vagum.
Felix, qui rectè discernere tempora nouit,
Resque suo cunctas ordine cautus agit.
Lux noua scripturis oritur, cum temporis ordo,
Et series rerum congrua percipitur.
Quam seriem doctà monstrans ratione BOHEMVS
Doctor Prutenicæ gloria magna Scholæ,
Dignus laude vir est, viridi cui tempora serto
Ornabit finem non habitura dies.

Τ' ἀνδ'τιερ πολλίω.
BALTHASAR MENTZERVS.

IN OPVS CHRONOLOG.

Admodum Reuerendi & Clarißimi Viri

DN. IOANNIS BEHMII S.S. TH. D. ET PROFESS. CELEBERR. in Academ. Regio Montana, Dn. & amici sui honorandi.

TEMPVS edax rerum, tempus fert omnia: mirum!
Tempore quæ fiunt, tempore lapsa iacent.
Temporis ergo fiet mensura exacta, atauorum
Sæpius vt recolas tempora grata tibi.
Tempora temporibus qui confert BEHMIVS, ecce!
Historicus celebris, Theologus celebris,
Publicitus scriptis his tempora temperat: Autor
Fac DEVS vt vigeat tempus in omne precor.

GREGORIVS HORSTIVS D.Med. Profeß. Primar. & Illustr. sui Archiater Gießæ Hassorum F.

ALIVD.

ANNI hodie cursura suis complebitur horis,
Cum meus Heluicus morte peremtus obit.
Heluicus, Pandora cui rem tradidit omnem
Historia, & dignis vexit ad astra rotis.

Annorum

Annorum hic numeros primaeui ab origine mundi
Duxit in obtutus omnium & ante oculos.
Calculus hic nusquam sese diffindere visus,
Nec potuit solito sequior ire gradu.
Tu nunc Eusebies decus ingens, clare Boheme,
Historiae studio digeris acta sacro.
Causarum & causas addis, cur calculus omnis
Congruat, à Recto nec varicosus eat.
In te nunc totus complebitur ordo, BOHEME;
Et dicat, quisquis viderit istud opus.
Scaliger, Heluicus, Caluisius, atque Bohemus
Sunt hodie Historicae celsa Quadriga rei:
Qua recte vehitur quae res modo cumque per orbem
Gesta, vel à primis condita temporibus.

Giessae 10. Septemb. 1618.

CONRADVS BACHMANNVS Professor.

ALIVD.

SCALIGER, HELVICVS, CALVISIVS, illa Virorum
Nuper ad aethereos Triga recessit agros.
Eleuerat Eusebie, quod vix exacta rotundis
Vllus componat nunc fere secla plicis.
Cui responsa Virum dederat venerabilis ordo:
Nequa tuas maculet tetrica gutta genas;
Viuit in Arctois Vir adhuc celeberrimus oris,
Ipse Chronologici portio clara chori:
Vrbs cui Regalis sedes in Monte BORVSSO,
Audit is & patriae Gloria prima Scholae,
Nempe BOHEMIADES, purae pietatis ocellus,
Qui fulcit veram sedulitate fidem:
Ipse recensitis componit secula fastis,
Ac numeris Vasti dirigit Orbis opus;
Temporis annales recitat secreta Vetusti,
Aptat nodosas Historiaeque plicas;
Is numeros abacis monstrat symplegmate certos
Et laeuore pari, dexteritate pari.
Audiit Eusebie, iuuenique volucribus alis,
Cui leuis implicito Virga dracone viret,
Frondea serta dedit, dicens: pete Prussidos Vrbem
Offer & haec meritis praemia digna comis,
Et dic: Chronologum tua corcula trina BOHEME
Hoc diadema Virens munus habere iubent.

Obseruantiae ergo ludebat
Caelestinus Mislenta Angerburgens. Borussus.

TITVLORVM AC CAPITVM
VNIVERSI HVIVS OPERIS INDEX.

Praefatio, scriptionis scopum, argumentum, & dispositionem continens.

Libri prioris argumentum & Anatomia.

TITVLI ET CAPITA EIVSDEM
Libri Prioris.

TITVLVS I.

Index Titulorum & Capitum.

TITVLVS II.

TITVLVS III.

Ἀνάλυσις Epochæ ab Exodo ad initium structuræ Salomonici Templi.

TITVLVS IV.

TITVLI ET CAPITA LIBRI POSTERIORIS.

Argumentum & οἰκονομία huius libri.

TITVLVS I.

TITVLVS II.

TITVLS III.

CAP.

Index Titulorum & Capitum.

PRÆFA-

PRÆFATIO, SCRIPTIONIS SCOPVM, ARGVMENTVM, ET DISPOSITIONEM CONTINENS.

EXHIBEMVS tibi CANDIDE Lector, tum ipſam alligationem annorum à mundi conditu ad poſterius exterminium Hieroſolymitani templi; tum alligationis modum, de quo per tot ſecula admirandam & pene incredibilem deprehendimus varietatem. Vix enim duos vel tres Chronologos videas, qui in cōnexione annorum à mundo ad *ἐνσάρκωσιν τοῦ λόγου*, tum ad excidium poſterioris templi, inter ſe conſentiant. In hac varia diſſenſione cœpi egomet mecum, cum adhuc in Germaniæ locis ſtudiorum gratia verſarer, dubitare, num aliqua certitudine Chronologicum ſtudium niteretur? Dubitationem exemit Chronologia Clariſſimi quondam Viri, *Sethi Caluiſii*, quam cum Witebergæ primum nonnihil accuratius legerem, vidi diuinam ſtudii firmitatem, quam tantus Vir è tenebris in lucem produxit, primaque cum mediis & vltimis, vltima cum primis concatenauit, non illotis manibus, ſed terram cœlo vniendo: Primus viam monſtrauit Illuſtris vir, *Ioſephus Scaliger*, in aureis ſuis, *de Temporum emendatione* libris, qui à multis carpuntur, à pauciſſimis intelliguntur. Latitat enim in hiſce libris profundum multiformis ſapientiæ domicilium. Diſceſſi tum Witeberga Lipſiam ad Caluiſium, quo cum per totum biennium, vt hoſpes, conuerſatus ſum, cumque ipſo de fundamentali huius ſtudii tractatione contuli. Moræ & ſtudii me non pœnituit, nec dum pœnitet. Animum namque meum iſta iucunditate mirifice refeci, & ab vlceribus variarum dubitationum bonam partem liberaui. Vidi tum, & etiamnum video, tædioſam illam diuerſitatem numerationis annorum à mundi primordio ad tempus *πολιτεύματος* Meſſiæ, hærere in varietate, partim *numerationis annorum à mundo ad excidium Salomonici templi*: partim *ab hoc excidio, ad aduentum vſque Meßiæ*.

PRIOR diuerſitas ex variis fluit principiis.

I. Ex varietate numerationis annorum à mundo ad Cataclyſmum. Hæc varietas inter hodiernos quidē Chronologos non eſt, (niſi quod de vero Diluuii anno, num 1656. vel 1657. ſit, diſputent) fuit tamen olim, & etiamnum hodie in Græcis Eccleſiis, vt monemus in priore libro Titulo 1. cap. 2. Hinc fit, vt Græci & qui Græcos ſequuntur, à mundo ad *ἐνανθρώπησιν τοῦ λόγου* annos 5000. & vltra numerent.

II. Ex varietate opinionum de vero Anno Natalis Abrahæ, de quo egimus lib. 1. Tit. 2. cap. 6.

III. Ex varietate ſententiarum termini à quo 430. annorum commorationis Iſraelitarum in Ægypto. Exod. 12. 40. Galat. 3. 17. de qua varietate tractauimus cap. 7. in prædicto Titulo.

IV. Ex varietate interualli annorum ab Exodo ad fundationem templi Salomonici. Hinc Chronologica diſceptatio de magno illo numero, qui habetur 1. Reg. 6. 1. De hac diſceptatione nonnulla propoſuimus lib. 1. Tit. 3. cap. 6.

V. Ex varietate numerationis annorum Regum Iuda & Iſraelis, vſque ad deſolationem Salomonici templi per Nebucadnezarem, Babyloniæ Regem. De qua re videatur lib. 1. Tit. 4. c. 4. Huic varietatis morbo generalis medela applicari poteſt.

I. Si annos à mundo ad vniuerſale Diluuium ex Moſaica, non vero Græcanica numeratione numerarent. Quod tamen hodiernos Chronologos facere videmus. In eo namque inter illos conſenſus eſt.

II. Si ſepoſitis affectibus, cum bono ordine debitaque humanitate alligationem inſtituerent, & ſequentes hypotheſes amplecterentur.

1. Annos Iobelæos & Sabbatharios ab initio mundi numerandos.
2. Hoſce annos ad Moſen vſque; quin imo & ſequentia tempora, non turbatos.
3. Interuallum Iobelæorum annorum eſſe 40. ſolidorum.
4. Annum exterminii prioris templi fuiſſe annum Sabbatharium, & quidem quartum à celebrato Iobelæo.

Haſce

Hasce hypotheses in priore libro hinc inde confirmauimus Tit. 3. cap. 3. 4. 5. Tit. 4. cap. 5. 6.

POSTERIOR quoque diuersitas ex diuersitate principiorum origioem sumit.

I. Ex varietate alligationis Epochæ *Nabonazarea* ad annos conditus mundi, dum Funcciani ex *Salmanassare* & *Nebucadnezare* scripturæ *Nabonassarem* & *Nabulassarem* vel *Nabopollassarem* Ptolomæi faciunt. Alii id negant. De hac nobili controuersia egimus per totum secundum Titulum posterioris libri.

II. Ex varietate Principii vel termini à quo *LXX. annorum Babylonicæ captiuitatis*, de quo principio ex professo egimus cap. 2. Tit. 2.

III. Ex varietate principii, vel termini à quo & termini ad quem *LXX. hebdomadum Danielis*, dum Beroaldistæ terminum à quo harum hebdomadum figunt ab edicto Cyri, de reducendo populo & ædificanda Hierusalem; termioum ad quem in Dominica passione. Alii hiatum constituunt ab edicto Cyri vsque ad initium hebdomadum Danielis. Hi quoque in hiatu constituendo inter se discordes sunt. Inueniuntur plurimi, qui terminum ad quem harum hebdomadum locant in πυρολογία posterioris templi per Vespasianum. De hac plaue nobili controuersia actum in toto secundo Titulo posterioris libri.

IV. Ex sententiæ diuortio. Beroaldistæ pugnant, nos ex solis sacris absque adminiculo profanorum historicorum integram annorum seriem à Mundo ad Messiæ aduentum in carnem habere posse. Alii contra id negant. Et de hac controuersia citato loco egimus.

Huic differentiæ & contentionis morbo hæc potest adhiberi medela, modo φιλονεικίας symptoma applicatiooem admitteret.

I. Si pertinacia & affectibus sepositis, Funccianam alligationem, præuiis Chronologicis & Characteribus & demonstrationibus, examinarent Chronologi, deprehenderent vtique *Salmanassarem* & *Nebucadnezarem* scripturæ non esse *Nabonassarem* & *Nabopollassarem* Ptolemæi, cum nec nomen, nec tempus, nec locus conueniant.

II. Si attentius & pressius Ieremiam cum Ezechiele legerent, voluerentque, animaduerterent, LXX. annos Babylonicæ captiuitatis non à totali Salomonici templi conflagratione, sed à spontanea Iechoniæ deportatiooe inchoandos. Hæc duo à nobis firmata sunt in secundo Titulo posterioris libri.

III. Si à tempore Cyri, ad passionem & mortem vsque Messiæ, nonnulli Chronologorum sacram historiam, cum cælesti motu, cum Eclipsibus & profana historia conferrent, ab errore semel concepto desisterent, faterique cogerentur, LXX. Hebdomadas Danielis ab edicto Cyri, de reducendo populo & ædificaoda Ierusalem, inchoari non posse.

IV. Et consequenter, nos absolute & simpliciter ex sacris interuallum à mundo ad σάρκωσιν Messiæ habere non posse. De his duobus egimus ex professo in Tertio titulo posterioris libri.

V. Optandum quoque esset, vt Chronologiæ consectores ab exterminio prioris templi ad excidium posterioris, Chronologicos *Sabbathicorum* & *Iobeleorum* annorum Characteres accuratius obseruarent. Annus enim excidii prioris templi est Sabbathicus, Annus præcedens exterminium posterioris templi est Sabbathicus & Iobeleus. Terminus à quo Hebdomadum Danielis inchoandus à Sabbathario & Iobeleo. Hæc est manus illa mercurialis qua ex tenebris dubitationum educimur in almam illam Chronologici studii certitudinem.

VI. Et hoc optaodum, vt Chronologiæ consectores Chronologicos Eclipsium Characteres circa hoc temporis interuallum à Mathematicis obseruatos, ab historicis descriptos sancte obseruarent, Astronomica calculatione adhibita, easdem supputarent, vel ab aliis supputari curarent, ne illotis manibus hæc sacraria violarent. Characteres enim Eclipsium Chronologicam certitudinem firmant: multorum licentiam in colligandis annis frenant & mercuriales statuæ sunt, ad quarum positum Chronologica anoorum colligatio appendenda.

VII. Tandem & hanc morbi particulam Chronologi expurgent, & Nabonazareos annos cum vero intellectu debitaque discretione Iulianis annis applicent. Quanta namque Symptomata hic occurrere soleant, huius studii peritus cum dolore & nausea, & videre & sentire cogitur.

Totam hanc nostram πραγματείαν duobus inclusimus libris.

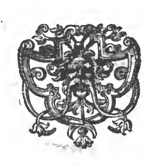
PRIOR

PRIOR plane facer est, cum interuallum annorum à mundo ad exterminium Salomonici templi ex solis sacris eruat.

POSTERIOR est mixtus, continens veram & fundamentalem connexionem Antiquissimarum gentilium Epocharum *Olympiadica*, *Vrbis*, *Nabonazaræa* ad annos conditus mundi. Hanc connexionem firmamus cœlesti motu, Chronologicis Sabbathicorum annorum Characteribus, tum accurata sacræ cum profana historia collatione, vt vltima à primis pendeant, media vtrisque adhæreant.

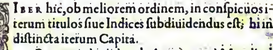
Materiem per aliquot annos apud me occultatam nunc accuratius elaboraui, animumque in eadem ex parte sedaui, anxium de dilectissimæ suæ patriæ salute. Sentit mens futuram ruinam propter extremam nonnullorum incolarum ingratitudinem, hypocrisin, cæcitatem, fetæ posteritati (si qua futura est) totaliter exitiosam. *Sit Domine misericordia tua super nos, quemadmodum speraumus in te.*

Lege, Lector beneuole, hasce nostras lucubrationes, debita cum humanitate, errantem mone, lectisque salutariter fruere. Si videro Doctorum calculum, successu temporis alia (in mediis etiam concatenatotum laborum molestiis) Literariæ Reipublicæ communicabo, *de annis Herodis Magni, de vero anno Dominicæ tum Natiuitatu, tum passionis, &c.* Interea in Domino Vale. Regiomont. Boruss. Calend. Augusti, Anno Dominico cIↃ IↃ CXVII.

LIBER

LIBER PRIOR, EIVSQVE ANATOMIA.

LIBER hic, ob meliorem ordinem, in conspicuos iterum titulos siue Indices subdiuidendus est; hi in distincta iterum Capita.

PRIMVS incipiet ab Anno creati Mundi ad vniuersalem Mundi κατακλυσμόν. Index hic sese extendit ad versum vsque 11. Cap. 7. Genes. Mosaicæ.

SECVNDVS rem gestam à diluuio ad Exodum Israelitarum ex Ægypto comprehendet. Hic ad versum 37. Cap. 12. Exodi porrigitur.

TERTIVS concludet tempus historiæ sacræ ab Exodo ad initium vsque Salomonici templi. Hic maximam Exodi partem reliquam; reliquos tres Mosaicos libros; librum Iobi; Iosuam; Librum Iudicum; Ruth; duos priores Samuelis; duo quinque priora Capita prioris Regum; primum Chronicorum; & duo priora Capita posterioris Chronicorum; Psalterium item continet.

QVARTVS includet acta populi Dei ab initio Salomonici templi ad eius vsque exterminium à Nebucadnezare factum. Hic Index seu titulus maximam partem Librorum Veteris Testamenti sibi vendicat; Libros duos Regum, exceptis quinque Capitib. prioris Libri, & nouem versibus vltimi Capitis libri posterioris; Librum posteriorem Chronicorum, exceptis duobus prioribus Capitibus, & duobus vltimis versibus postremi Capitis; Prouerbia Salomonis; Ecclesiasten; Canticum Canticorum; Esaiam; Ieremiam maxima ex parte, exceptis quinque Capitibus, à 40. inclusiue ad 45. exclusiue; posteriore item Capitis 46. parte, à versu 13. ad finem, & versibus quinque vltimi Capitis. Eiusdem Prophetæ Threnos. Ezechielem ad Caput vsq; 32. exclusiue; primum & secundum capita Danielis, Hoseam; Ioëlem; Amos; Obadiam; Ionam; Micham; Nahumum; Habacuc; Zephaniam.

In vltimum hunc annorum mundi titulum incidunt tres celebratissimæ Gentilium Epochæ; *Olympiadica*, *Anni vrbis*, & *Nabonassaraa*; quarum alligatio ad annos mundi vltimo huius libri loco esset expediunda: verum cum librum hunc sacrum nominauerimus, connexionis laborem modumque in posteriorem librum coniiciemus.

TITVLVS PRIMVS.

CAPVT I.

De primo conditi Mundi principio.

I. Hic opinionum diuortium. Plurimi in Vere: Alii in Autumno Mundum conditum statuunt. Mercator fere solus in solstitium æstiuum principium hoc reiicit: Opinio vt singularis, ita solitaria, nullos habens sectatores.

Qui in Vere genitale mundi primordium locant, suas habent coniecturas:

1. *Terra germinauit, Genes. 1. v. 12. E. principium Mundi vernum fuit.*

2. *Ver est naturalis anni principium: Ergo & in id Mundi principium ponendum.*

3. *Aries primum in Zodiaco signum est, & Analogiam quandam cum Capite humano habet.*

II. Arqui rationes, quæ primæuam mundi originem in Autumnum coniiciunt, prægnantiores sunt, quibus & nos calculum damus, sed absque alicuius præiudicio. Sunt autem sequentes:

1. Patriarchæ ante Exodum ex Ægypto Anni initium ab Autumno sumpserunt. Probatur id ex Exodo Cap. 12. v. 2. vbi Deus peculiari sanctione Cap. Anni in Ver reuicit. *Hic*, inquiens, *mensis vobis principium mensium, primus ille vobis esto inter menses cuiusq; anni.* Loquitur autem Deus de mense אביב Exod. 13. v. 4. Cap. 34. v. 18. quem à vere incepisse nemo negat. Verum quid opus hac sanctione, si Iudæis ante Mosen in Ægypto Anni initium Ver fuit? Nonne Dei verba Iudæos à priore Anni Exordio ad aliud manifeste reuocant? At quodnam prisci Anni initium? Autumnus, qui propterea Anni צאת finis vel exitus Exod. 23. v. 16. & תקופת reuolutio, Exod. 34. v. 22. nominatur. Hinc Chaldæis & Ægyptiis, antiquissimis populis, Caput Anni in Autumno fuit, teste Iosepho lib. [illegible] ἀρχαιολογίας Cap. 4. & Chaldaica Paraphrasi in Genes. Cap. 8. v. 14. & 1. Reg. 8. v. 2. At à quibus hi populi hoc anni principium habuerunt? Chaldæi à Patriarchis, qui ibidem habitarunt. Genes. 11. v. 31. Ægyptii partim à Mizraim, Nepote Noe. Genes. 10. v. 6. Ægyptiacæ gentis Conditore; partim ab Abrahamo, teste Iosepho lib. 1. Origin. cap. 9. & priori in Appionem ex Alexandro Polyhistore, & Eusebio lib. 9. præpar. Euang. C. 4. Vnde Patriarchæ? à Noa; Hic à reuerendo Seniorum Collegio, quod diluuium præcessit, & Annos ab Autumno in memoriam primi principii Mundi inchoauit.

2. Idem tacite firmant Anni Sabbathici & Iobelæi, quorum initium diuina

diuina ſanctio in Autumnum coniiciens, in decimum diem menſis ſeptimi Leuit. 23. v. 27. & Cap. 25. v. 9. eos cum initio Mundi pares eſſe voluit, ne ſemeſtre ſpatium ſupereſſet, & ita diuulſio quædam Annorum a condito Mundo fieret, quam DEVM, ordinis Autorem, haud feciſſe veriſimile eſt; præſertim cum anni Sabbathici & Iobelæi μνημόσυνοι fuerint æterni Sabbathi & Iobelæi, ex quo Deus in creatione ad extra quaſi egrediens ſuam bonitatem Creaturis communicando manifeſtauit.

3. Eo inclinant nonnulla veſtigia in Synagogis Iudæorum Antiquiſſimi inſtituti. Lectionarium enim Bibliorum ita diſtributum eſt, vt à poſtremo Sabbatho in menſe תשרי Lectio à primo Capite Geneſeωs inchoëtur.

4. Idem teſtatur Iulius Firmicus Aſtronomus, qui circa tempora Conſtantini Magni vixit; qui lib. 7. Cap. 3. ex priſcorum Ægyptiorum ſententia refert, mundum conditum in poſterioribus partibus Libræ.

5. Sicut ſe habent Crepuſculum & tenebræ ad Auroram & diem, ſic Autumnus cum hyeme, ad Ver & Æſtatem: Atqui in primæuâ Mundi die tenebræ ſeu nox prior fuit luce Gen. 1. v. 2. & 5. Vnde ex collatione probabiliter colligitur, Autumnum & hyemem Vere & Æſtate in primo mundi Anno priores fuiſſe.

III. Ratiocinia, quæ ab alterâ parte proferuntur, leuia ſunt:

Primum: 1. Si abſurdum eſt terram in Autumno germinare, abſurdum quoque erit, Arbores verno tempore fructus, vites vuas proferre potuiſſe: Atqui protulerunt Gen. 1. v. 12. 2. Germinauit terra in Autumno ex diuina potentiâ. 3. Imo & ex cauſa naturali. In Autumno namque terram germinare nihil abſurdi, præſertim ſi locum conſideremus, Paradiſum, regionem meridionalem temperatiſſimam, terram benedictam, plenam vigoris & incrementi, imo ipſum DEI hortum, in quo primæui parentes diſcalceati viuere potuerunt.

Secundum argumentum plane eſt ἀσυλλόγιστον. Quæ namque conſecutio à naturali mundi, iam conditi, principio, ad primum mundi genitale punctum argumentari, quod à Domino totius naturæ, & ita à libero Agête profectum eſt: Naturæ iam conditæ id naturale eſt, ex ſua vi initium à veré ſumere. Hoc ex ſe habet, vt ab efficiente proximo. Secus ſe res habet in primo conditæ naturæ principio, ibi ſola DEI voluntas mundo initium fecit, non Natura, quæ tum nondum extabat. Tertium plane puerile eſt, Arietem pro initio ſignorum Zodiaci ſumere, Aſtronomorum & ita humanum eſt inuentum, quod primum mundi principium minime fecit. Simile ſit iudicium de Analogia inter Arietem & humanum caput, quæ ab Aſtrologis effingitur.

CAPVT II.

Catalogus Annorum à Mundo ad Diluuium.

I. INteruallum hoc à Mundo ad Diluuium ex ſolo quinto Capit. Geneſeωs ducitur, quod ſingulari Dei beneuolentia à Moſe, partim ex diuina reuelatione; partim Maiorum traditione conſcriptum; vt ſciremus interuallum annorum à mundo, ad vniuerſalem mundi κατακλυσμόν: annos ſi numeramus ex Moſe habebimus 1656. qui ex quinto Capite Geneſeωs facile eruuntur.

A condito mundo & creato	Adamo ad Sethum	Anni	130	Gen. 5. v.	3
	Setho ad Enoch		105		6
	Enocho ad Kenan		90		9
	Kenan ad Mahalaleel		70		12
	Mahalaleel ad Iered		65		15
	Iered ad Enoch		162		18
	Enoch ad Mathusalemum		65		21
	Mathusalem ad Lamech		187		25
	Lamech ad Noah		182		28
			1056		
			600		
			1656		

Addantur sexcenti anni Nohæ, quibus elapsis diluuium incepit Gen. 7. v. 6. & 11. emerget interuallum à Mundo ad Diluuium 1656. Annorum.

Rollenhagen in seinen warhafftigen Lügen C. 12.

II. Hunc annorum numerum infirmare quidam conatur, at scopticè. *Nos latet*, inquit, *verum Anni tempus, quo quilibet Patriarcha antidiluuianus genuerit. Non enim verisimile, vno eodemque die omnes Patriarchas genitos: Ergo præcisa totius summa numeratio nos latet.*

Audis fanaticum ingenium, cum Mose congrediens, & annorum seriem in quinto Geneseωs Capite labefactans.

Moses numerum annorum colligere voluit à mundo ad diluuium: Ergo annus quem Moses habet vnicuiq; Patriarchæ natalis est. Fuerit sane quædam dierum & temporis in anno differentia, propterea tamen totius interualli, ratione annorum, certitudo minime infringenda vel labefactanda.

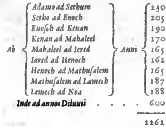
III. Ab hoc Mosaico annorum à mundo ad diluuium numero, ex fontibus hausto recedunt:

I. Græca Biblia, quæ sexcentis & sex annis Mosaicam ex fontibus desumptam numerationem superant. Moses enim numerat annos 1656. contra
2262 græca Biblia annos 2262. Differentia annorum per subtractionem facta est
1656 annorum 606. Causa differentiæ, vitiosa est annorum in multis locis quin
606 ti Capitis Geneseωs additio: 1. Moses 130. Annos Adamo tribuit cum Seth gigneret Genes. 5. vers. 3. LXX. centenarium addunt: ἔζησεν Ἀδὰμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησε Σήθ. 2. Moses 105. annos Setho tribuit, cum generaret Enoschum, vers. 6. LXX. hic iterum centenarium addunt: ἔζησε Σὴθ πέντε καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησε Ἐνώς. 3. Moses Enoscho 90. annos tribuit, cum gigneret Kenan. vers. 9. Græca vero Biblia hic iterum centenarium inserunt: Ἔζησεν Ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐνενήκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. 4. Moses à Kenan ad Malaleelis natiuitatem numerat annos 70. vers. 12. Contra græca Biblia 570. Ἔζησε Καϊνᾶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη καὶ ἐγέννησε Μαλελεήλ. 5. Moses à Malaleele ad Iaredis natiuitatem, numerat annos 65 vers. 15. Græca Biblia 165. ἔζησε Μαλελεὴλ πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἔτη, καὶ ἐγέννησε Ἰάρεδ. 6. Moses ab Enocho ad Mathusalemis μακροβιωτάτου natiuitatem numerat annos 65. v. 21. Græci iterum annos centum addunt: ἔζησεν Ἐνὼχ πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε Μαθουσάλα. 7. Moses à Lamecho ad Noæ natiuitatem numerat annos 182. v. 28. LXX. sex annos addunt: ἔζησε Λάμεχ ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, &c. Ergo Græcana annorum in 5. Cap. Genes. supputatio sexcentis & sex annis maior est Mosaica vel Hebraica, vt ex schemate videre.

Schema

Caput II.

Schema græcanicæ numerationis annorum à Mundo ad diluuium.

Ab	*Adamo ad Sethum*	Anni	230
	Setho ad Enoch		205
	Enosch ad Kenan		190
	Kenan ad Mahaleel		170
	Mahaleel ad Iered		165
	Iared ad Henoch		162
	Henoch ad Mathusalem		165
	Mathusalem ad Lamech		187
	Lemech ad Noa		188
	Inde ad annos Diluuii		600
			2262

In hoc interuallo merito hebraicam numerationem, quippe fontem, græcanicæ, vt cisternæ, præferimus: præsertim cum in græcanica per literas numeratione facilis error falsę numerationis irrepere potuerit, partim incuria Librariorum, partim perfidia Iudæorum. Augustinus lib. 18. de Ciuit. Dei, cap. 43. de Septuaginta versione hæc habet: *Si quid est in Hebræo, quod cum Septuaginta interpretatione non congruere videtur, altitudo prophetica ibi credenda est.* Simile quid inuenitur apud eundem Lib. 2. de doct. Christ. Cap. 15. Verum quid quæso propheticæ altitudinis inest, quod numerus Annorum à mundi initio ad diluuium in græcis exemplaribus Mosaicum annis 606. superat? Ita nulla apparet prophetica altitudo in græco Bibliorum codice, dum vitam Mathusalemi annos 14. post diluuium protrahit. Numerat enim græcus codex à Lamechi natiuitate ad diluuium annos 788. Nam Lamech anno 188. genuit Noam, ex græcana numeratione. Anno 600. Noæ, diluuium factum est. Summa à Lamecho ad diluuium, ex Græcorum supputatione anni 788. Atqui idem græcus codex à Lamechi natiuitate ad mortem Mathusalem numerat annos 802. vers. 26. καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Λαμὲχ δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη, &c. Interuallū est 14. Annorum post diluuium. Vbi ergo Mathusalem tempore diluuii hæsit? Non in arca; octo enim animæ rationales tantum in ea erant, 1. Petr. 3. v. 20. Noa cum Vxore, cum tribus filiis & filiorum vxoribus, Genes. 7. v. 7. Hæc causa est, quod Augustinus ipse lib. 15. de Ciuit. Dei, cap. 13. hunc in numerandis annis Mathusalemi locum incuria Librariorum corruptum esse fateatur. Melior ergo Mosaica computatio, ex qua deprehenditur μακροβιώτατον paulo ante diluuium mortuum. A nato namque Lamecho ad natum Noam anni sunt 182. Genes. 5. v. 28. A Noa ad diluuium anni 600. Genes. 7. vers. 6. & 11. qui additi, annos 782. efficiunt, quot Mathusalemum post Lamechi generationem vixisse Moses testatur Genesis 5. versus 26.

Temporarius lib. 2. Chron. demonstrat. p. 128. causam ex coniectura reddit ob quam LXX. numerationem annorum à mundo ad diluuium Mosaica multis seculis maiorem fecerint. Existimat enim LXX. id fecisse in gratiam Ægyptiorum, qui multa annorum millia ante mundi conditum effinxerant. Verum hanc coniecturam Autori defendendam relinquimus.

II. Iosephus, qui à mundo ad diluuium numerat annos 2656. toto millenario addito. Verum nullum dubiū est, Iosephi locum incuria Librariorum

corruptum esse. Reuocat enim suam supputationem ad fontes, sed nihil minus in fontibus est. Deinde singularis annorum apud Iosephum positus cum generali non conuenit. Hanc enim habet annorum ad Diluuium constitutionem.

A creato & nato	*Adamo ad Sethum*	*Anni*	230
	Setho ad Enoschum		205
	Enosh ad Kenan		190
	Kenan ad Mahaleel		170
	Mahalaleel ad Iared		162
	Iared ad Henoch		160
	Henoch ad Mathusalem		105
	Mathusalem ad Lamech		187
	Lamech ad Noam		183
	Inde ad annos Diluuii		600
			2191

Hi anni additi efficiunt 2191. quæ summa cum generali collectione non quadrat.

III. Eusebius, qui in chronicis 2242. annos à mundo ad diluuium numerat, Græcos imitatus. Quanquam 20. annis à græca numeratione dissideat, & à seipso etiam hac in parte dissentiat. Nam specialior annorum in Patriarchis numeratio longe angustior generica collectione. Specialior enim numeratio est annorum 1676. vt ex delineatione apparet.

Eusebiana numeratio.

A creato & nato	*Adamo ad Sethum*	*Anni*	150	NB. 20 *in excessu.*
	Setho ad Enosch		130	NB. 25 *in excessu.*
	Enosch ad Kenan		70	
	Kenan ad Mahalaleel		90	
	Mahalaleel ad Iared		40	NB. 25 *in defectu.*
	Iared ad Enoch		162	
	Enoch ad Mathusalem		65	
	Mathusalem ad Lamech		187	
	Lamech ad Noah		182	
	Inde ad Diluuium		600	
			1676	

Omnes ergo numerationes à mundo ad diluuium, in Græcis Bibliis, Iosepho & Eusebio, partim iniuria temporum, partim incuria scriptorum corruptæ. In vera ergo annorum mundi ad diluuium numeratione Chronologi bene faciunt, dum Mosaicam, quippe diuinam & Canonicam, numerationem sequuntur, & à mundo ad diluuium numerant Annos 1656.

CAPVT III.

De modo numerationis in annis Patriarcharum ante Diluuium.

ANnos absolutos seu completos intelligimus. Quando ergo dicitur, Adamum fuisse 130. annorum cum gigneret Sethum, centesimum trigesimum finientem intelligimus, ita vt centesimus trigesimus primus

primus Adami ſit primus Sethi. Eadem cōditio eſt in numeratione annorum reliquorum Patriarcharum ante diluiuum: Id quod loco clauſulæ hoc loco admonendum erat.

TITVLVS SECVNDVS.

CAPVT I.

Num Anno Mundi 1656. abſoluto, vel currente diluuium cœperit.

HIc in diuortium itur. Alii ineuntem; alii contra abſolutum intelligunt. Vtrique ſuas habent rationes.

Qui ineuntem volunt, mouentur his argumentis:

1. *Ex Moſe deſumunt, qui teſtatur, In anno ſexcenteſimo Noë ſe omnes fontes magna abyſſi aperuiſſe.* Gen. 7. ℣. 6. & 11.

E. fuit annus ſexcenteſimus Noa currens, non abſolutus.

2. *Noa vixit poſt diluuium annos* 350. Gen. 9. ℣. 28.

E. neceſſum eſt, annum Diluuii in annum Noa 599. *abſolutum &* 600. *currentem incidiſſe; alias ſequeretur id abſurdum, Noam* 951. *annos vixiſſe. Verum id contra Moſen.*

Contra, qui abſoluto ſexcenteſimo Noæ anno, & ſexcenteſimo primo ineunte diluuium incepiſſe dicunt, prægnans argumentum habent priora duo præponderans:

Moſes Mathuſalemo 782. annos abſolutos tribuit poſt Lamechi generationē Gen. 5. ℣. 26. Atqui ſi Diluuiū cepit ſexcenteſimo anno Noæ incipiente; ſequeretur, Patriarcharum μακροβιότητων annos tantum 781. poſt Lamechi generationem vixiſſe.

Aſſertionem probo: A Lamechi initio ad Noæ anni 152. Gen. 5. ℣. 28. Adde ſexcenteſimum annum ineuntem Noæ, quo ex priorum opinione Diluuium cœpit, emergent tantum 781. abſoluti anni: Atqui 782. ſolidi anni Mathuſalemo poſt Lamechi ortum dandi: Diluuii ergo annus in ſexcenteſimum annum Noæ completum coniiciendus, niſi Mathuſalemum Diluuio ſubmerſum dicere quis velit.

Sed quid ad prioris rationis ratiocinia?

Prius infirmum eſt. Quid enim vſitatius eſt ſcripturæ ſacræ & profanæ q̄ rem geſtam in hoc vel illo anno factā affirmare, & per illum annum completum intelligere. 1. Reg. 6. ℣. 1. Ier. 52. ℣. 28. 29. Et ita Noa filius fuit ſexcentorū annorū ipſo Diluuii anno, optime. Nam ſexcenteſimus primus currebat. Tot autem annorum dicimur, quot compleuimus, non connumerato eo, qui inſtat. Et ita ſemper optimi ſcriptores omnium idiomatum loquuntur. Scribunt Hiſtorici, Auguſtum Imperatorem natum fuiſſe annos vndeuiginti, cum Iulius Cæſar interficeretur. Atqui currebat ei annus vigeſimus. Bene: annorum namque vndeuiginti eſt is, cui annus vigeſimus currit; bimulus puer, cui tertius.

Ad poſterius dicimus, Moſen in Gen. 9. ℣. 28. phraſi, *poſt Diluuium,* incluſiue, non excluſiue vti.

CAPVT II.

In quod Anni tempus Diluuii initium locandum?

I. Hic iterum dissidium: Alii in ver; alii in Autumnum coniiciunt: Illi his nituntur fundamentis:

1. *Quicunque nullum aliud habet anni principium quam à Vere, eum necesse est inde initium anni sumere.*

Moses nullum aliud habet anni principium, quam à Vere:

E. necesse est, inde initium anni sumere. Et per consequens, secundus mensis, quo diluuium cœpit, Gen. 7. v. 11. proximus fuit à primo mense verno.

2. *Quæcunque opinio confusionem Chronologicam ab Exordio mundi ad ingressum populi* DEI *in terram benedictionis introducit, ea reiicienda:*

Opinio, quæ diluuii initium in Autumnum coniicit, talis est:

Ergo.

Assumptum probatur: *quis enim certus esse potest de annorum numero ad Exodum, si aliud initium annorum Patriarcharum & diluuii tempore constituatur?*

3. *Sententia absurditates fouens, non amplectenda:*

Quæ Autumnum diluuii initium constituit, eiusmodi est: Ergo. Minor probatur: *Si in Autumno diluuium cœpit: Ergo elapso anno in fine Autumni Noa arca egressus est. Erat enim 27. dies secundi mensis Gen. 8 qui παχυλῶς ad æquinoctiũ eius temporis directum in Decembris initium cadit. Ex quo alterutrum sequitur: 1. Noam se suosque cum animantibus, si non integrum annum, maximam certe partem, ad tempus vsque nouarum frugum sustentasse: fœturam animalium, maxime volucrum, gallinarũ, hirundinum, ouium & aliorum, ob frigoris inhumanitatem, in sextum vsq; mensem dilatam fuisse. 2.* DEVM *nouo modo, in extremitate Autumni gramina & alios fructus, vsui hominum & animantiũ necessarios protulisse, & animantia in fœtura per hyemem non sine miraculo conseruata. Prius non habetur in Mose, imo eius contrarium. Nam Gen. 8. v. 19. testatur Moses, bestias, reptilia, volucres in familiis suis arca egressa, & per hunc egressum à Noa secessisse. Posterius videtur impium, noua miracula absq; scriptura fingere.*

Posset addi quartum argumentum desumptum *ab Autoritate*: Nihil enim vulgatius hodie hac opinione, diluuium in Vere incœpisse.

II. Contra qui diluuium in Autumnum coniiciunt, probabiliores habent assertionis rationes, & in sacris fundatas, quibus & nos, sed absq; præiudicio & alterius acerbitate, subscribimus.

1. *Si anni initium Patriarcharum temporibus ante Exodum in Autumno fuit, necesse est diluuii initium in Autumnum coniiciendum:*

Atqui Patriarcharum temporibus ante Exodum anni initium in Autumno fuit:

Ergo. Maioris consecutio per se firma est. Moses enim Historicum agens, res antiquis temporibus gestas ad illius temporis rationem applicare voluit.

Assumptum superius in primo titulo C. 1. confirmatum est.

2. *Quicunque Autumnum in ciuilium rerum gestarum notatione pro anni initio habet, eum necesse est & diluuium, rem in toto mundo gestam, ab Autumno inchoare:*

Moses Autumnum in ciuilium rerum gestarum notatione pro ciuilis anni initio habet: Ergo.

Minor iterum superius in primo titulo ex Exod. 23. v.16. & 34. v. 22. firmata est. Certum autem est, anni initium, quod Exodi tempore à Mose in Ver ex diuina ordinatione traditum fuit, fuisse mere sacrum, ob sacrū finem ordinationē festi Pasæ, Pentecostes, Tabernaculorum, institutū. Alias Autumnus vel septimus mensis fuit initium Ciuilis anni. Hinc annorū Sabbathicorum & Iobelæorum initium ab hoc mense sumpsit, Leuit. 25. v. 9. E. septimus mēsis tubarum clangore proclamabatur, Leu. 23. v. 24. Quid causæ: tum vt præmoneretur populus, inde incipiendum esse ciuilem annum emptionum, venditionum, seruitutis, remissionis terræ, Iobelæi: tum vt ad gratiarum actionem adduceretur, propter beneficia superiori anno accepta, & abnegando peccata sua compararetur ad remissionem consequendam proxime venturo solenni Expiationis die, qui fuit decimus septimi mensis, Exod. 30. v. 10. Leuit. 26. v. 34. c. 23. v. 32. & seq.

3. DEVS, *vt ordinis & temporis Autor est, 1. Cor. 14. v. 33. ita & mediis iusto ordini subseruientibus, vt plurimum vtitur. Quidni ergo & in diluuio? Licet enim id vt omnipotentis diuinæ iustitiæ effectum est, negari tamen non potest, naturalia media ad primi mundi submersionem à* DEO *adhibita. At quæ ista? Ruptio omnium fontium abyssi magnæ, reseratio Cataractarum cæli, & continua per 40. dies pluuia.*

Quo Anni tempore hæc fieri solent? Autumnali & hyemali, in locis præcipue meridionalioribus. Quidni ergo & Deus hisce mediis tempori conuenientibus fuisset vsus? Contra, si annus diluuii à Vere incœpit: Ergo initium diluuii incidisset in finem Maii, cōtinuæ pluuiæ in mediam æstatem coniicerentur, earum cessatio in Autumno & hyeme fuisset facta. Hac confusione Deum in diluuio vsum non facile dixerim.

4. *Accedit testimonium Iosephi & Thargum Ionathanis Ben Vzelis. Ille lib. 1. Ἀρχαι. Cap. 4. in historia diluuii hæc habet:* Συνέβη ἔτι τὸ πάθος *(contigit hæc vastitas,* κατὰ τὸ ἑξακοσιαστὸν ἔτος ἤδη Νώχου *Anno ætatis Noæ sexcentesimo)* μηνὶ δευτέρῳ *(mense secundo;* Δίῳ μὲν ὑπὸ Μακεδόνων λεγομένῳ *(qui Dius à Macedonibus nominatur)* Μαρσουάνῃ δὲ ὑπὸ Ἑβραίων *(ab Hebr. Marschuane)* οὕτω γὰρ Αἰγύπτῳ τὸν ἐνιαυτὸν ἦσαν τεταχότες *(sic enim Aegypti distinxerant annum)* Μωϋσῆς δὲ τὸν Νισὰν (ὅς ἐστι Ξανθικὸς) μῆνα πρῶτον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ὥρισεν *(Moyses autem mensem Nisan (qui est Xanthicus) mensem primum in suis festis ordinauit)* κατὰ τοῦτον ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἑβραίους προαγαγών *(quod per hunc Hebræos ex Aegypto eduxisset)* οὗτος δὲ αὐτῷ, καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς εἰς τὸ θεῖον τιμὰς ἦρχεν *(eundem etiam omnium, quæ ad rem diuinam pertinerent, exordium fecit)* ἐπὶ μὲν τοί γε πράσεις καὶ ὠνάς, καὶ τὴν ἄλλην διοίκησιν τὸν πρῶτον νόμον διεφύλαξε, *alioquin quoad nundinationes rerum venalium, & reliquam dispensationem annis attinet, pristinam legem seruauit i.e. vetustius anni primordium ab Autumno retinuit.)*

Hic, Ionathan, Mosis verba Gen 8. v. 14. *(mense secundo, 27. die illius mensis exaruit terra)* ita exponit: *In mense Marchesuan, 27. die mensis siccata est terra.* At mensis Marchesuan vel Marsuane octauus à Vere. Idem Ionathan in sua paraphrasi locum 1. Reg. 8. vers. 2. simili fere modo explicat. Textus Ebræus sic habet: *Conuenerunt ad Regem Salomonem vniuersus Israel in mense Ethanim, in solenni die, ipse est mensis septimus.* At Paraphrastes ita: *Congregati sunt ad Regem Schelomo omnes homines Israel in mense, quem veteres vocabant [illegible] ראשון primum, in festiuitate, & nune ipse est mensis שביעאה septimus.* Adiungo his Iudæos ad vnum omnes, id vnanimi consensu confitentes.

III. Re-

III. Restant prioris opinionis rationes refutandæ: Primæ rationis Minor manifeste falsa est. Nam iam ante probatum est ex Exod. 23. v. 16. & Cap. 34. vers. 22. Mosen septimum mensem a vere, finem & reuolutionem anni nominare.

In secunda ratione manifestus est Elenchus non causæ. Occultatio duplicis initii annorũ Mosaicorum confusionem quandam chronologicam pareret. Atqui duplex illud initium in Mose nobis manifestatum. Nihil ergo confusionis inde sequitur.

Ad tertiam rationem dico, ista quæ colliguntur absurda, nulla esse: 1. Num isti pugnatores cum Noa collocuti sunt, quantum ei, cum arca egrederetur, commeatus superfuerit? 2. Nonne animantia carniuora, maxime voracia innumeram Cadauerum, diluuio submersorum, multitudinem habuerunt, quibus vescerentur? 3. Nonne feræ in montibus tãta illuuione irrigatis, & in quintum iam mensem siccis (quia primo die decimi mensis iuga montium nudata sunt, Gen. 8. v. 5.) & à solari calore fœcundatis, viuere potuerunt? Idem & de auibus esto iudicium. Exiguum domesticarum bestiarum numerum, quomodo Noa aluerit, nostrum non est anxie inquirere, nec conuenit, nisi rei rationes ab ipso DEO repetere velle videamur. De animãtium fœtura hac ratione ad tempus dilata, quod obiicitur, id nihil habet roboris. Esto, dilata sit ad tempus: quid tum? Ergone fame Noa cum familia periisset? Adhæc si animantum fœtura apud nos in media datur hyeme: Quidni & in loco longe meridionaliori?

Quarta ratio ab Autoritate ita est comparata, vt Iosephi & aliorum autoritas, quæ pro nobis militat, illam autoritatem, quippe minorem, obiiceret.

CAPVT III.

De forma Anni, Patriarcharum temporibus, ante & post Diluuium.

FVit annus non Lunaris, sed fere solaris, 12. mensium τριακονθημέρων, id est, tricenorum dierum, quibus in fine addebantur 5. dies ἐπαγομέναι. Annus hic fuit vetustissimi instituti, qui, quia per Patriarchas in Ægyptum venit, Ægyptius nominatus est. De quo ita Herodotus in Euterpe: *Αἰγύπτιοι τριηκονθημέρους ἄγοντες τοὺς δυώδεκα μῆνας, ἐπάγουσι ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε ἡμέρας. Aegyptii numero 30. dierum, quibus 12. menses taxant, adiiciunt quotannis quinos dies.* Annus ergo fuit 365. dictum. Qualem annum Chaldæi, Persæ, Armenii cum Ægyptiacis olim habuerunt, & hodie adhuc Persæ. Hinc Q. Curtius lib. 3. de priscis Persis: *Magi proximi patrium carmen canebant. Magos 365. iuuenes sequebantur puniceis amiculis velati, diebus totius anni pares numero.*

Eiusmodi annum Patriarchas ante & post diluuium habuisse, ex historia diluuii colligimus. Diluuium incœpit die 17. secundi mensis, Gen. 7. v. 11. Ab hoc diluuii initio vsque ad vndarum decrementum sunt dies 150, Gen. 7. v. 24. & cap. 8. v. 3. quos cum 17. die septimi mẽsis finitos, Moses testatur, v. seq. Ergo à 17. die secundi mensis, ad 17. septimi, effluxerunt 150. dies, qui diuisi per 30. quinq; menses tricenorũ dierũ constituunt: si quinque mensibus dies triceni adscribuntur, consequitur & reliquos septem tot dieb. decurrisse. Nulla. n. causa proferri potest, cur reliquorum mensiũ dispar quantitas fuerit, quam illorum quinq;, quotũ dies à Mose numerantur.

Patri-

Patriarcharum ergo annus minime fuit Lunaris; hic enim 354. tantum est dierum & horarum 9. fere: Ille 360. dierum quibus in fine addebant 5. dies ἐπαγομένας, vt eorum annus quam proxime ad Solarem & nostrum Iulianum accederet. Quanquam minor fuerit Solari horis quinq; & 419. Iuliano 6. horis. Hæc ratio dierum ἐπαγομένων adiectarum ad annum æquabilem 360. dierum semper apud antiquissimos in Oriente populos obseruata fuit, quã dubio procul à Patriarchis horum populorum tum informatoribus, tum fundatoribus didicerunt. Scaliger lib. 3. de temp. emend. ex historia diluuii existimat dies illas ἐπαγομένας hoc modo demonstrari posse. Die primo mensis decimi, id est, 271. die à capite anni, iuga montium nudata sunt, Gen. 8. v. 5. 40. diebus post, id est, die 311. ab anni principio emittit coruum vers. 6. quem libere ire, redire permisit, donec aquæ omnino exsiccatæ fuissent. Postea emittit columbam. v. 8. quantum temporis spacium intercesserit inter corui & primam columbæ emissionem, Moses non habet. Nonnulli, magni quoque viri, coniiciunt, 40. dies effluxisse, hos addunt ad 311. fiunt 351. dies. Post primam columbæ emissionem exspectat Noa 7. dies, tum secundo illam emittit, v. 10. post alios septem dies, tertio, Gen 8. v. 10. & 12. Hi 14. dies additi ad 351. producunt 365. dies. Bona quidem computatio; verum minus firmum est interuallum 40. dierum inter corui & primam columbæ emissionem, quin imo hoc διάστημα contra Mosis mentem esse videtur. Nam Moses Genes. 8. v. 10. ait: Noam post primam Columbæ emissionem *alios* septem dies exspectasse. Vox, ALIOS, manifeste innuit, inter corui & primam columbæ emissionem 7. dies, non 40. interuenisse.

Quicquid autem sit, nullum dubium ad 360. dies, vel 12. menses æquabilium dierum, quinque illos dies ἐπαγομένας à Patriarchis additos, licet nullum illius rei manifestum vestigium in Historicorum Oceano reperiatur. Sat nobis indicii, vetustissimos populos, Chaldæos, Persas, Ægyptios & alios hanc anni formam habuisse.

III. Idem & de horarum intercalatione dicendum, quam necessario factam fuisse omnino credendum est, nisi ingentem annorum confusionem à mundo ad diluuiũ introducere, imo vnius anni iacturã experiri velimus. At quis intercalationis modus? Altum de ea in scriptura silentium. A posteriore colligitur, Patriarchas decursu 120. annorum, integrum mensem tricenorum dierum intercalasse. Anni initium ad primum terminum reuocasse, & ex mobili immobilem fecisse. Nam 120. annis Ægyptiacis 30. dies addendi, vt ad iustam anni Iuliani magnitudinem accedant. Hanc intercalationẽ apud Priscos populos videmus, Persas, Chaldæos, Ægyptios, quanq̃ ratione temporis in intercalatione differãt. Ægyptii circa Caniculę ortum illũ mensem intercalarunt. Hinc primus Ægyptiorũ mensis Thot à cane nomen habet. Eiusmodi annus factus est tredecim mensium τριακονθημέρων & quinq; dierum ἐπαγομένων, seu dierum 395. Annus hic à Persis nominatus est Mensis magn*, ad differentiã magni anni, in quo duodecies intercalabatur, quod fiebat decursu annorum 1440. Et ad hos 120. annos dubio procul respexit DEVS Gen. 6. v. 3. dum primo mundo pœnitentiã prorogat ad 120. annos, qui numerus dubio procul Patriarchis, ob solitam mẽsis intercalationem, seculum dedit. Hæc intercalatio successu temporis, ob humanæ vitæ breuitatem intermissa est, & annus ille Patriarcharum & priscorum Ægyptiorum, ob intercalationem, immobilis, in mobilem Ægyptiacum degenerauit, ad quem Ptolemæus æram Nabonazaream, de qua suo loco, computauit. Inde anni Nabonazarei, *anni Aegyptiaci vagi*, nominati sunt.

CAPVT

CAPVT IV.

De vero Anno Arphaxadi.

ARphaxad natus est anno centesimo: Semi absoluto, centesimo primo ineunte, biennio post diluuium, Gen. 11. v. 10. Iosephus lib. 1. Antiq C. 7. anno diluuii non exclusiue sed inclusiue sumpto; quod probe hoc in loco notandum est, contra multos Chronologos, qui primum Arphaxadi annum in 1660. labentem coniiciunt. Primus ergo Arphaxadi annus incidit in absolutum annum mundi 1658. ineuntem 1659. At vnde hoc sciri potest, Mosen in hoc biennium diluuii annum includere? 1. quia & supra Cap. 9. v. 28. simile quid Moses fecerat, vt Cap. 1. huius tituli probatum est. 2. Quia annus Exodi bis millesimus quadringentesimus, quinquagesimus tertius ob infallibiles characteres (de quibus suo loco) de sua sede sese dimoueri non patitur. Atqui dimoueretur, & in annum mundi 2454. traiiceretur, si quis annum diluuii ob hoc Mosaico biennio excluderet. Quod ita probatur: Anno mundi 1657 *κατακλυσμὸς* finitus. Anno 292. post diluuium nascitur Abraham, vt sexto capite probabitur, ex Genes. 11. Abraham anno ætatis 75. Deo monente Haran egreditur Genes. 12. v. 4. Ab hoc anno Abrahæ annos 430. peregrinationis filiorum Israel in Ægypto sumendos, in sequentibus probabitur. Hi anni additi, annum Exodi faciunt 2454. à mundi conditu. Atqui hic annus mundi non est genuinus Exodi, sed antecedens, vt suo id loco demonstrabitur. Relinquitur ergo anno diluuii præsens biennium includendum esse.

CAPVT V.

De numeratione annorum Patriarcharum post diluuium ad Abrahamum vsque, secundum Mosaicam veritatem, & reliquorum falsitatem.

I. Ab anno diluuii ad initium Abrahæ anni sunt 292. Hunc numerum ex posteriore parte 11. Capitis Genes. Mosaicæ ita venamur.

Sem	*genuit*	*Arphaxad*	*Anno à diluuio*	2	*Genes. 11. vers.*	10
Arphaxad		*Salah*		35		12
Salah		*Eber*		30		14
Eber		*Peleg*		34		16
Peleg		*Regu*		30		18
Regu		*Serug*		32		20
Serug		*Nabor*		30		22
Nabor		*Thara*		29		24
Thara		*Abraham*		70		26
				292		

II. Cum hac Mosaica Collectione conuenit & Iosephus, in generico annorum à diluuio ad Abrahamum positu. Sic enim ille lib. 1. Antiq. Cap. 7. *Abraham fuit decimus à Noa, & natus est post diluuium anno secundo supra* 290. At specialis in Iosepho numeratio triennio à Mosaica numeratione & generali ipsius Iosephi collectione discrepat. Causa ea est, quod in numeratione anno-

annorum Peleg & Serug quadriennio in excessu, in numeratione annorum Nahor vno anno in defectu aberret.

Sem	*genuit*	*Arphaxad*	*Anno à Diluuio*	2	
Arphaxad		*Salah*		35	
Salah		*Eber*		30	
Eber		*Peleg*		34	
Peleg		*Regu*		32	NB. 2 *in excessu.*
Regu		*Serug*		32	
Serug		*Nahor*		32	NB. 2 *in excessu.*
Nahor		*Thara*		28	NB. 1 *in defectu.*
Thara		*Abraham*		70	
				295	

III. A Mosaico hoc annorum numero, græcanica versio, quæ hodie extat, iterum ingenti hiatu secedit, annos à Diluuio ad initium Abrahæ numerans 1072. Sic enim illa versio Genes. 11. v. 12. ἔζησεν Ἀρφαξὰδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν (*vixit Arphaxad 135. annos, & genuit Kainan*) v. 14. ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά (*vixit Kainan 130. annos & genuit Sala*) & eodem versu: ἔζησε Σαλὰ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἔβερ (*vixit Sala 130. annos & genuit Eber*) vers. 16. ἔζησεν Ἔβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Φάλεκ (*vixit Eber 134. annos, & genuit Peleg.*) vers. 18. ἔζησε Φάλεκ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ. (*vixit Peleg centum triginta annos & genuit Regu.*) vers. 20. ἔζησε Ῥαγαῦ ἑκατὸν τριάκοντα καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σερούχ. (*vixit Regu 132. annos, & genuit Serug.*) vers. 22. ἔζησε Σεροὺχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ναχώρ. (*vixit Serug 130. annos, & genuit Nahor*) vers. 24. ἔζησε Ναχὼρ ἔτη ἑβδομήκοντα ἐννέα, καὶ ἐγέννησε τὸν Θάῤῥα. (*vixit Nahor annos 79. & genuit Thara.*) Ad hanc græcanicam collectionem si addas annos duos post Diluuium, quo Arphaxad natus, & septuaginta, quo Abraham, emergit numerus Annorum 1072. vt ex sequente delineatione patet.

Græcanica collectio Annorum mundi à Diluuio ad Abrahamum.

Sem	*genuit*	*Arphaxad*	*Anno*	2
Arphaxad		*Cainan*		135
Cainan		*Salah*		130
Salah		*Eber*		130
Eber		*Peleg*		134
Peleg		*Regu*		130
Regu		*Serug*		132
Serug		*Nahor*		130
Nahor		*Thara*		79
Thara		*Abraham*		70
				1072

IV. Hæc Annorum exuberantia orta est, partim ex insertione Patriarcharum, partim additione numerorum ad reliquos Patriarcharum annos. Inter Arphaxadū & Salah interponitur Cainan, quem Moses non habet Genes. 10. 24. c. 11. 12. nec prior liber Chron. c. 1. 24. Quo fato hic Cainan irrepserit, ignotū est. A Luca c. 3. 35. idem hic Cainan inter Arphaxadū & Salah medius sistitur. Quanquam in vetustissimus quibusdā græcis exemplarib.

hic Cainan in Luca non habeatur, vt inde coniecturæ locus sit, hunc Cainā in Lucā, Librariorū incuria irrepsisse ex Græca versione, quæ & ipsa varias iniurias tum ab indoctis, tum à maleuolis passa erat. Reliquis Patriarchis omnibus, excepto Arphaxad, Nahor & Abraham, adiicitur numerus centenarius. Nahor quinquaginta anni adduntur. Hinc ingens illud annorum a Mose dissidium.

Græcanicam hanc numerationem & Eusebius bonam partem sequitur, nisi quod toto centenario à græcanica differat, & à Diluuio ad Abrahamum annos 1172. numeret. Causa ea est, quia ad annos Arphaxadi centum annos addit. Sic enim habent Eusebii verba: *Arphaxad cum esset annorum 235. genuit Cainan.* In reliquis cum græcanica numeratione conuenit. Verum idem Eusebius in generica collectione à speciali dissentit. Nam in generico positu colligit annos 1720. Sic enim ille ait: *Ab anno Diluuii vsque ad natiuitatem Abrahæ fuere anni M. DCC. XX.* Cum tamen in speciali numeratione annos tantum 1172. habeat. Nullum ergo dubium, Eusebium, Iosephum, græca Biblia, & in hoc annotum positu iniuria temporum & incuria, vt & ignorantia Librariorum & exscriptorum corrupta. Verum in hac turbatione cisternarum, limpidum Mosis fontem sequamur: Nam; *Dulcius ex ipso fonte bibuntur aquæ.*

CAPVT VI.

De vero Anno Natalis Abrahæ.

I. DIGNVM omnino est, vt verum & genuinum annum natalis Abrahæ ex Mose venemur. Nam inde reliqua annorum ad Exodum vsq; dinumeratio dependet. In venatione vero anni genethliaci Abrahæ in biuium itur: Alii septuagesimo anno parentis Tharæ Abrahamum natum pugnant, id est, 292. post Diluuium. Hanc sententiam defendunt Iosephus lib. 1. Origin. cap. 7. Patres primitiui ad vnum omnes; hodie Chronologi fere omnes. Nonnulli 130. anno parentis, id est, 352. post Diluuium. Hāc sententiam defendūt Iudæi, Lyra, Matthæus Beroaldus, lib. 3. Chronolog. c. 2. Tremellius cum Iunio in Bibliis. Codomannus in Annalibus sacræ scripturæ. Iohannes Temporarius in lib. Chronolog. demonst. Paræus in oratione habita Heidelbergæ in promotione Doctoris Cligneti.

Hi sequentes habent opinionis rationes.

1. *Idque principale, ex Stephani verbis desumunt, Actor 7 v 4. DEVS transtulit Abrahamum in terram Chanaan* μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Ergo post Parentis demum mortem in Chanaan translatus est.

Exinde sequitur, Abrahamum anno 70. parentis non esse natum, ex hoc fundamento. Thara vixit annos 205. Genes. 11. v. 32. Abraham exiit Harane & venit in terram Chanaan Anno ætatis suæ 75. Genes. 12. v. 4. Si Abraham Anno parentis 70. natus: Ergo Harane secessit & in Chanaan venit anno parentis 145. Atqui hoc contra Stephanū. Ergo Abraham non 70. sed 130. parentis sui natus, & ita 75. Abrahæ in annum Tharæ emortualem cadit.

2. *Ex absurdo depromunt. Ex communi Hebræorum sententia Sara filia est Haranis, fratris Abrahæ, alio nomine Iisca dicta Genes. 11. v. 29.*

Atqui Sara decennio tantum minor fuit Abrahamo, Genes. 17. v. 17.

Ergo Abraham Tharæ primogenitus esse nequit.

Inde

Inde namque sequeretur Haranem vix annos octo natum genuisse. Annu.

. *Tharæ mors Abrahæ profectioni ex Haran præponitur, Genes. 11.* ℣. *3* *Ergo Tharæ ante Abrahæ secessionem ibidem mortuus, & consequenter, Abraham anno parentis septuagesimo non est natus.*

II. Contra, qui septuagesimo anno ætatis Tharæ Abrahamum natum dicunt, & ita parentis primogenitum faciunt, longe probabiliores habent rationes quibus & nos subscribimus.

1. Impossibile est Historicum optimum maximum scrupulose diuersos ætatis annos Abrahæ numerantem, septuagesimum quintum, Gen. 12. ℣. 4. octuagesimum sextum, Cap. 16. ℣. 16. nonagesimum nonum, Cap. 17. ℣. 24. centesimum, Cap. 21. ℣. 5. centesimum septuagesimum quintum, Cap. 25. ℣. 7. imo reliquorum Patriarcharum annos post Diluuium Abrahæ causa annotantem, verum annum natalis Abrahæ in dubio reliquisse; à quo reliqui, vitæ Abrahamicæ, & Chronologicæ telæ, anni, toti pendebant.

2. Moses vt vnicus, ita exactissimus est historicus, qui mundi annos ad occupatam terram Chanaan præcise & summo cum studio annotauit.

Atqui si Abraham anno ætatis Tharæ 70. non est natus, sequitur Mosen nobis non reuelasse verum natiuitatis Abrahæ annum. Ex loco namq; Stephani nequaquam exacte haberi potest, Abrahamum anno 130. ætatis Parentis (vt quidam volunt) natum, cum in verbis Stephani nullibi addatur, Abrahamum *illo ipso anno* quo parens mortuus, ex Haran in terram Chanaan migrasse.

3. Abrahamo vt insolens & miraculi instar videtur, anno 100. ætatis filium gignere, Gen. 17. ℣. 17. Quid opus fuisset hac admiratione, si parens 130. anno eum genuisset?

Quod enim Paræus dicit, Abrahami admirationem, non tam ad se, quam Saræ sterilitatem nonagenariam referendam, nihil est, hæc enim admiratio ad vtrumq; referenda, vt textus Mosaicus manifeste loquitur.

4. Si Abraham anno ætatis 130. Tharę demū genitus, & ita 60. anni à mundo in Chronologicum computum infererentur; næ confusio fieret annorum Sabbathicorum & Iobelæorū, quos tamen Deus ordinis Autor, ita post Exodum ordinare cœpit, vt in annos à conditu mundi numeratos præcise inciderint, annis Sabbathicis per 7. Iobelæis per 49. diuisis: Qua Tit. 3. c. 4. de re suo loco.

5. Si Abraham non esset parentis sui primogenitus, vtiq; primo inter filios loco à Mose non poneretur:

Atqui primo inter tres Tharæ filios loco à Mose ponitur Gen. 11. v. 26. 27. Ergo Abraham Tharæ primogenitus.

Maioris cōsecutio manifesta est. Nam scriptura eo quo generati sunt ordine liberos, ex legitimo matrimonio natos, numerare solet. Testimonia occurrūt plurima, Gen. 22. v. 21. & ss. cap. 25. v. 13. c. 35. v. 33. c. 36. v. 10. 15. c. 46. omnes filii Iacob secundum genituræ tempus recensentur: 1. quatuor ex Lea. 2. duo ex Bela. 3. duo ex Silpa. 4. duo ex Lea. 5. duo ex Rachel, prout naturæ ordo eos protulit. Quinetiam scriptura alibi non solum primogenitum primo loco ponit; verum & quis primus sit, quis secundus, quis tertius, manifeste addit, 1. Sam. 14. v. 49. c. 17. v. 13. 1. Chro. 6. v. 28. c. 8. v. 1. 2. 3. Item v. 30 & 39. c. 23. v. 19. & ss. Ita Ruben licet ius primogenituræ amiserit, primo tamen loco ponitur 1. Chron. 2. v. 1. Abraham ergo Tharæ primogenitus, quia primo loco à Mose inter Tharæ filios recensetur.

Ad hoc vrgens Argumentum respondent alii, qui Abrahamum parentis primogenitum negant, dicentes; Abrahamum primo inter tres Tharæ filios loco recenseri, non geniture, ætatis vel sanguinis, sed prærogatiuæ, dignitatis & pietatis ratione, quia ex lumbis Abrahæ venturus erat Messias, & Abraham alias vt Pater omnium Credentium prædicatur, Rom. 4. vers. 12. Responsionem hanc vt firment, exempla ex scriptura conquirunt, in quibus liberos alio, quam geniture & sanguinis ordine recenseri pugnant. Prius hauriunt ex 1. Chron. 1. v. 28. *Filii Abraham Isaac & Ismael.* Ismael ponitur posteriore loco, cum tamen 14. annis maior Isaaco fuerit. Nam anno Abrahæ 86. natus est Ismael Gen. 16. v. 16. C. 17. v. 25 Centesimo vero Abrahæ anno Isaac. C. 2. v. 5.

Posterius, quod ab omnibus profertur, ex ordine filiorum Noæ desumitur. Noæ tres liberi hoc ordine recensentur à Mose, Gen. 5. ℣. 32. C. 6. v. 10. 1. Chron. 1. v. 4. Sem, Cham, Iaphet: & tamen (inquiunt illi) Sem non est primus, sed Iaphet, Cham non medius, sed minimus; contra Sem medius, quem Mosen primo loco posuisse pugnant prærogatiuę & pietatis ratione, quia ex eius genealogia Patriarchæ & ipse Messias descenderit. At quo fundamento probant assertionem? Duplici: Priore Iudaico. Noa cum esset filius annorum quingentorum genuit Sem, Cham, Iaphet, Gen. 5. vers. 32. Sem anno secundo à Diluuio, annos natus centum genuit Arphaxad Gen. 11. vers. 10. Anno ergo Noæ 602. demum Sem centum tantum erat annorum. Proinde ex duobus reliquis Noæ filiis vnus erat centum & duorum annorum, quando Sem centum tantum erat. Sem ergo primogenitus Noæ filius esse non potest. Posteriore Mosaico, vt fingunt. Iaphet nominatus *frater* הגדול *maior Semi.* Sic enim Mosis verba Gen. 10. v. 21. interpretantur: *Nati sunt, scilicet, filii. Hic Sem est* אחי יפת הגדול *Frater Iapheti magni vel maximi.* Per genitiuum enim adiectiuum גדול exponunt, & ad Iaphetum referunt, quasi Iaphet sit maior vel grandior frater Semi. Interpretationem hanc ex græcis Bibliis desumunt: τῷ Σὴμ ἐγεννήθη, καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἔβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τοῦ μείζονος. Ita Cham nominatur filius Noæ הקטן paruus vel minor. Gen. 9. vers. 24. Ergo minimus Noæ filius, ex Beroaldinorum sententia, licet medius inter Noæ filios locetur. His fundamentis addit Paræus in sua aduersus Caluisium Chronologiæ sacræ Synopsi, Augustini autoritatem, dicentis, quod Abraham primo loco ponitur, caussam non esse prioritatis natiuitatem, sed ordinis dignitatem.

IV. Verum ad singula breuiter respondendum est.

Primum locum 1. Chron. 1. v. 27. quod attinet, in quo Isaac Ismaeli præfertur, manifesta est in exemplo disparitas. Isaac fuit legitimus Abrahæ filius ex cōiuge Sara; at Ismael ex Hagar ancilla natus. Ideo Isaac præponit.

Exemplum filiorum Noæ nil Beroaldistas iuuat. Ego namq; cū Scaligero in suo aduersus Chronologicas Paræi orationes elencho, omnino existimo, filios Noę eo quo locati sunt ordine à Noa natos, & Semum primogenitum, Chamum medium, Iaphetum minimum natu esse. Mouet me vsitatus scripturæ mos antea prolatus, liberos ex legitimo matrimonio natos, ordine genituræ & naturæ numerans.

Sed quid ad fundamenta, quibus aduersa pars probare conatur, Semum non esse primogenitum, sed Iaphetum, Cham non esse medium, sed minimum? Ad Iudaicum fundamentum dico, id parū roboris habere. Refert Moses Noam quingentos annos natum, genuisse Sem, Cham, Iaphet, Gen. 5. v. 32. Hic Mosaicus loquendi mos nō id vult, Noam anno quingētesimo

fimo omnes tres filios genuiſſe; verum Noam anno quingenteſimo abſoluto ſcilicet, & quingenteſimo primo currente dediſſe operam tel vxoriæ & poſtea ſucceſſu temporis & naturæ genuiſſe Sem, Cham, Iaphet. Quo anno Noa quemque filiorum genuerit, Moſes ſua phraſi certo non definit. Genuerit ergo Noa Semum anno vno vel altero poſt contractum matrimonium, id eſt, quingenteſimo ſecundo vel tertio ſuæ ætatis, illud non contra Moſen. Ita Sem nonaginta octo annorum eſſe potuit in diluuio, biennio poſt diluuium, centum, & generare Arphaxadum. Et nihilominus eſſe Noę primogenitus. Hâc reſponſione confutatum eſt Iudaicum fundamentum.

Alterum ex Moſe deſumtum, ruinoſum eſt. Nam ex mala Moſaicorum verborum interpretatione fluit. Adiectiuum enim גָּדוֹל in Gen. 10. v. 21. & Nominatiui & Genitiui caſus eſt poteſt, & ad Semum & Iaphetum referri. Nos in Nominatiuo vel Datiuo ſumimus, & epitheton ad Semū referimus, hoc modo: *Sem genuit*, vel; *Semo nati ſunt:* Hebr. Ellipſis, ſcilicet Liberi, qui enumetantur, verſ. 22. Antequam vero Moſes liberos Semi. v. 22. enumeret, in poſteriore parte verſus antecedentis, quaſi in parentheſi, duo de Semo enunciat: prius, *quod fuerit Pater omnium filiorum Eber*, id eſt, ſtirpæ hebraicæ gentis; poſterius, *quod fuerit frater Iapheti* גָּדוֹל id eſt, *maior Iapheti frater, reſpectu Chami.* En Sem eſt maior Iapheti frater, & conſequenter grandior natu, & concidit Iudæorum & Beroaldiſtarum figmentum, Iaphetum eſſe Noæ primogenitum. Hanc noſtram interpretationem confirmat & Chaldæus Paraphraſtes: *Et de Sem nati ſunt: ipſe quoque eſt Pater omnium filiorum Eber, frater Iaphet maior.*

Hinc B. Geſnerus quæſt. 8. in 10. Cap. Gen. *Textus hebræus id potius innuere videtur, Semum eſſe fratrem Iapheti grandiorem. Nam* ה *præfixum voci* גָּדוֹל *non Genitiuum ſed Nominatiuum caſum innuit, quæ ſententia eſt omnium Thargumicarum Interpretationum.* In vanum ergo laborat Tremellius, aſſerens, adiectiuum גָּדוֹל in Moſaico loco ex accentus ratione in Genitiuo legendum & ad Iaphetum referendum; Chaldaicam paraphraſin ſequitur Latina, quam vulgo manibus terimus, verſio. *De Sem quoque nati ſunt, Patre omnium filiorum Eber, fratre Iaphet maiore.* Quanquam Lutherus Græcos ſecutus in Germanica verſione adiectiuum גָּדוֹל per Genitiuum expreſſerit, & ad Iaphetum retulerit.

Sed quæritur, quare Moſes Semum, non Chami, ſed Iapheti maiorem fratrem nominatit? Reſpondet Scaliger, quia tertius habet duos fratres ante ſe, quorum maior is eſt, qui natu primus eſt. Semus igitur maior minimo Iapheto dicitur potius, quam Chamo. De Chamo quod is filius קָטָן vel paruus Noæ nominatur Geneſ. 9. ỷ. 24. reſpondet Scaliger ex Theodoreto, hæc Moſaica verba non ad Chamum ſed Chanaan Chami filium referenda, cum Chanaan, non Chamus à parente maledicatur, & Chanaan, nepotem Noæ nominari paruum Noę filiium ex ſcripturæ ſenſu, & vſu Romani iuris, quo nepotes dicuntur filii aui. In ſermone ergo hebræo auus nepotem ſuum vocat minorem filium, vt contra filiifamilias filios fratrum, fratres vocant. Hinc Loth Abrahami frater dicitur Gen. 14. v. 14. cum tamē fratris Abrahæ, Haranis filius fuerit, Gen. 11. v. 27. & 31. Quod ſi per filium minorem, Moſes Chamum intelligat, poſſumus reſpondere, Chamū, mediū natu, nominari poſſe paruuū vel minorē, partim, reſpectu Semi primogeniti, partim ſtaturæ. Vt nulla capitalis neceſſitas nos vrgeat, Chamū ex voce קָטָן Noæ filium minimū natu conſtituere, cū duobus in locis medius

inter fratres à Mose numeretur. Huc pertinet illud Augustini lib. 16. de Ciu. Dei: C. 1. *Noa filium suum medium, hoc est, primogenito minorem, vltimoq; maiorem, qui peccauerat in Patrem, non in ipso, sed in filio eius Chanaan, suo nepote, maledixit.*

[*Obiter hic quasi obseruetur*, Mosen in Cap. 10. Genes in genealogia filiorum Noæ numeranda, inuerso ordine vti, vt primo Iapheti; secundo Chami; tertio Semi genealogiam recenseat. Sed ratio manifesta est. Nam Semi genealogiam in sequentibus continuare voluit Moses; ideo Iapheti & Chami genealogiam præponere, & Semi vltimo loco reseruauit.]

V. Augustinum quod attinet, quem Paræus supra citabat, respondeo: 1. exprimat Paræus locum, vbi adducta in Augustino verba habeantur. 2. oppono Paræo Augustinum, qui in lib. 16. de Ciu. Dei Cap. 1. 2. 3. aliquoties Semum nominat maximũ, Iaphetum minimum, Chamum medium, non modo numeratione, verum & generatione. 3. Idem eodem lib. C. 15. Tharam septuagesimo anno ætatis Abrahamum genuisse fatetur, vt mirum sit, Paræum in sui patrocinium Augustinum vocare.

VI. Sed quid ad prioris opinionis argumenta respondendum?

PRIMVM obiectum ex Stephani verbis desumptum, Hieronymo in suis in Genesin quæstionibus, est indissolubile; in quam sententiam & B. noster Lutherus pro sua modestia, verum per quandam ἐποχὴν inclinare videtur, in suo Comm. in 11. & 22. C. Gen. Suffragatur Scaliger in suo aduersus doctoralem Paræi promotionem elencho, qui verba Stephani crucem nominat fixam omnibus Interpretibus, & iudicium suspendendum monet, donec veniat Elias aliquis, qui dubium non tam scindat, (quod Beroaldistæ faciunt) quam soluat.

[Eliam expectandum dicit Scaliger ex Iudæorum loquendi more, qui dum difficilia scripturæ loca explicare non possunt, Eliam Thesbiten suo tempore venturum clamitant, qui hæc & alia eius generis loca eis sit explicaturus.]

Augustinus ad obiectum respondet, vrgens verbum μετῴκισεν, quo Stephanus vtitur, & dicens, Protomartyrem non tam ipsam Abrahami ex Haran profectionem, quam firmam eiusdem sedis fixionem, profectionem longo tempore subsecutam, notare. Sic enim Augustinus lib. 16. de Ciu. Dei, C. 15. *Non ait Stephanus, postquam mortuus est pater eius exiit de Haran, sed inde postquam mortuus est pater eius, hic eum collocauit.*

Intelligendum est igitur Deum cum Abraham fuisse locutum cum esset in Mesopotamia priusquã habitaret in Haran, sed eũ peruenisse in Haran cũ Patre, retẽto apud se præcepto Dei, & inde exiisse 75. suo in Patris autẽ sui 145. Collocationem ergo eius in terram Chanaan non profectionem ex Haran post mortem Patris factam esse dicit Stephanus.

Alii respondent, Stephanum hæc ex sententia suorum Aduersariorũ locutũ, qui eius fuerunt opinionis, Abrahamum post mortem demũ parẽtis Harane egressum. At falsa fuit opinio, quam Stephanus illis eximere debebat? Resp. nullam eius rei consecutionem esse: Error ille non aliquod Religionis caput, sed temporis tantum circumstantiam spectabat, ideo cum errantibus Aduersariis in leuicula re consentire, quam inutilium con-

tentionum, eo præsertim tempore, autor esse maluit. Non secus vt & Iohannes Baptista, Iohan. 1. v. 20. negat se Eliam esse, eo scilicet sensu, quo Iudæi intelligebant; cum tamen à Christo Matth. 11. v. 14. & Cap. 17. v. 12. Elias nominetur. Et manifestum huius rei, simileque exemplum in eadem Stephani ad Iudæos oratione habemus, vbi ait; *septuaginta quinque animas* cum Iacobo in Ægyptum descendisse Act. 7. v. 14. ex versione scilicet Septuaginta, quæ tum temporis in magno vbiuis honore & delitiis habebatur, hæc hauriens, cum tamen optime sciret, Mosen in fontibus, aliquot in locis septuaginta tantū animarum meminisse. Gen. 46. v. 27. Exod. 1. v. 5. Deut. 10. v. 22. Huc pertinent Hieronymi verba: *Quod in concione Stephani ad populum, quæ est in Actis Apostolorū, dicuntur septuaginta quinq; animæ intrasse Aegyptum facilis excusatio est: non. n. debuit sanctus Lucas illius scriptor Historiæ, & in gentes volumen illud emittens, scribere contrarium aliquid scripturæ septuaginta, quæ iam fuerat gentibus diuulgata, quorum autoritas illo tempore maior erat quam Lucæ, qui ignotus & vilis, nec magnæ fidei in nationibus ducebatur.* Item: *Hoc generaliter obseruandum, quod vbicunq; sancti Apostoli aut Apostolici viri loquuntur ad populos, iis plerumq; testimoniis abutantur (NB) quæ iam fuerant in gentibus diuulgata.*

Secunda ratio ὑποθέσει nititur, principium probante. Communis quidem est Hebræorū sententia, & ita Iosephi quoq; lib. 1. Antiq. Cap. 7. Item Lyræ & aliorum, qui Iudæos sequuntur. Iiscam, cuius Moses meminit Gen. 11. v. 29. esse Saram, Abrahæ coniugem. Verum antequam huic opinioni adstipulemur, eius defensoribus hæc soluēda damus: 1. probent vnū esse Haranem, cuius Moses meminit Gen. 11. v. 26. & sequentibus. Quid si diuersi fuissent, prior germanus Abrahæ frater; posterior Milcę & Iiscæ parens? Hac enim filiarum additione Moses posteriorem Haranem à priore discernere videtur. 2. Posito, non in totum concesso, vnum Haranem Mosen notasse, probent Iiscam esse Saram. Dicere namq; nihil est, nisi dictum probetur. 3. Quod si vel maxime concedatur, Iiscam fuisse Saram Haranis, fratris Abrahę filiam, exinde tamen hoc quod nectunt absurdum minime sequitur. Potuit enim Haran duxisse viduā, quæ Iiscam filiam habuerit, & ita Haranis filia fuerit. Vel Iisca potuit esse adoptata Haranis filia, & ita filiam dici νόμῳ, non φύσει. In quam sententiam B. Lutherus inclinat, verum suum cuiq; iudicium liberum permittens. 4. Quantum ex Mosaica lectione in hisce difficultatibus colligere licet, dicendum est, Iiscam non fuisse Saram sed hanc fuisse filiam Tharæ: vel ex alia Tharæ vxore decennio post Abrahamum natam, vel θέσει in filiam adoptatam; eò inclinat ipse Abraham Gen. 20. v. 12. *Reuera soror mea est, filia patris mei, non autem filia matris meæ.* Quod enim Iudaicæ opinionis defensores *sororis* voculam hoc in loco pro fratris filia, *filiam patris*, pro eius nepte ex consimilium locorum, at rarorum, collatione sumunt, id morbo particularitatis laborat: Sin obieceris gradum consanguinitatis, dico 1. Si fuit adoptata Tharæ filia, nihil in sanguinem Abrahamum deliquisse. 2. Si naturalis, nec tum peccati nomine Patriarchæ factum venit; quia lex de prohibitione graduum consanguinitatis, tum temporis nondum fuit lata. Quî igitur obstringere Abrahamum potuit? *Vbi* namque *nulla lex, ibi nulla prævaricatio,* inquit Apostolus Rom. 4. v. 15. Simile quid in Caino videmus. Nam & is suam sororem naturalem duxit. Gen. 4.

Ad *tertium* respondet Augustinus lib. 16. de Ciu. DEI Cap. 15. *Non quia hoc sequitur in sermone libri, hoc etiam in rerum gestarum tempore sequi existimādum est.* Verissime dictum, Manifesta namq; est in Mosaicis verbis πρόληψις

vel anticipatio, attestantibus omnibus eruditis, & ea quidem consulto facta. Nam profectioni Abrahæ ex Haran Moses præmittere voluit Tharæ mortem, non vt iam factam, verum vt in sequentibus indiuidua serie Abrahami historiam absque interruptione continuare posset. Non secus vt idẽ Historicus mortem Isaaci Cap.35.v.28. factam memorat, cum tamen in capit.37.v.35. adhuc vixerit. Nam à venditione Iosephi adhuc per 12. annos vixit. Et sane perpetua est in duobus versibus vltimis cap. 11. Gen. & initio cap.12. ὑπόνοια ἢ ὑστέρωσις, quæ ita in ordinem potest redigi: DEVS Abrahamum tum temporis Idololatram Ios.24.v.2. alloquio dignatur in Vr Chaldæorum; id est, vt Stephanus loquitur, in Mesopotamia antequam habitaret in Haran, Act.7.v.2.& 4.(per Mesopotamiam intelligit Stephanus generaliter totum Chaldaici regni tractum cis & vltra Euphraten, quomodo Plinius lib.6.nat.hist.c.27. vtitur) eique præcipit, vt patria & paterna domo exeat. Id enim volunt verba Gen.12.v.1 *abi ex terra tua & à cognatione tua, addita magnifica promissione*. Diuinam vocationem filius parenti nunciat, qui fide consentiens in vocationem, sumto filio Abrahamo, Lotho nepote & tota familia, Vre Casdim exeunt, & in Haran venientes ad tempus ibi dubio procul ob loci amœnitatem sedem fixerunt, genitis liberis Gen.11.v.31. cap.12.v.5. quod de Lotho, non Abrahamo, intelligendum. Elapso tempore Abraham cum Lotho & familia Harane exeunt Anno ætatis Abrahæ 75. Gen.12.v.4. Tharæ nulla fit mentio, quem verisimile est ob molestiam senectutis, vel loci amœnitate allectum Charris vsq; ad mortem mansisse. Videatur & August. lib.16. de Ciuit. DEI cap.18.

Relinquamus ergo sanctissimo Patriarchæ πρωτογενίαν, & dicamus, Abrahamum natum anno 70. sui parentis, 292. post diluuium, vel anno mundi 1948. exiisse ex Harane anno septuagesimo quinto suæ ætatis, vel mundi 2023.

VII. B. Lutherus in suo Commentario in Genesin, hanc de primogenitura Abrahæ quæstionem in medio fere relinquit. In C.11.v.27. inquit: *Ego in eam sententiam fere descendo, vt existimem, Abrahamum fuisse primogenitum.* At in fine C. 22. in eam sententiam inclinat, Nahor fuisse primogenitum, ex eius Genealogia. Nam Rebecca, neptis Naharis, duxit Isaacum, Abrahami filium Gen.22.v.23.& c.24. Atqui hæc Genealogia firmum non habet argumentum, ideo Lutherus ipse *coniecturam* tantum nominat. Nam Abraham in grandi demum senecta, annos centum natus, Isaacum genuit Gen. 21.5. Contra Nahor longo ante tempore Bethuel genuit, hic Rebeccam, & Isaac iam quadragenarius Rebeccam duxit. Gen 25.v.20. Ad verba vero Stephani Act.7.v.4. dicit Lutherus: *Ego quid ad hanc quæstionem respondeam, nondum habeo. Itaque cum debita & humili confessione ignorantiæ sic conÿcio, Deum certo suo consilio in Abraha hos 60. annos voluisse intercidere, ne ex annorum mundi certa ratione quisquam de fine mundi certi aliquid prædicere præsumeret.* Idem Lutherus in quintum caput Gen. ad v. vlt. Iaphetum primogenitum Noæ facit, Semumq; natum existimat anno parentis, Noæ, quasi 498. Cham 500. Verum quia D. Lutherus in hisce liberum cuiq; iudicium permittit, nobis cum bona Lutheri pace, nostra sententia plane manet libera. Quod clausulæ loco hic admonendum erat.

CAPVT

CAPVT VII.

De Annis 430. mansionis filiorum Israel in Aegypto, qui habentur Exod.12. v.40. Gal 3. v.17.

I. Terminus ad quem, omnium consensu, est annus egressus Israelitarum ex Ægypto. De termino vero à quo, varius est opinionum concursus.

1. Alii ab egressu Abrahæ ex Vr Chaldæorum hoc initium sumunt.

2. Plurimi ab eiusdem migratione ex Haran in Chanaan & mox in Ægyptum, de qua migratione Moses Gen.12. ℣.5.& ss.

3. Paræus in oratione, habita in promotione Doctoris Klingneti, terminum à quo sumit à confirmatione fœderis, diuinitus Abrahamo facti, decennio post exitum Abraham ex Haran, vel anno ætatis Abrahæ octuagesimo quinto, si Paræo credimus.

4. Multi initium horum annorum sumunt à nato Isaaco, vel ab anno Abrahæ centesimo.

5. Nonnulli à Iosephi venditione in Ægyptum, de qua Gen.37. ℣.36. cap.39. ℣.1.

6. Thaddæus Dunus, Guilbertus Genebrardus & alii hoc annorum principium sumunt à descensu Iacobi in Ægyptum cum tota familia de qua Gen. 46.

II. *Prima* opinio paucos habet propugnatores, & per se labilis est. Nam tempus ætatis Abrahæ, quando ex Vr Chaldæorum in Haran migrauit, nobis ignotum. Atqui fixum & notum, necesse est, habeamus initium huius interualli, ratione ætatis Abrahæ. Nam exinde sequens annorum supputatio dependet. Præterea anni illi 430. nominantur anni peregrinationis vel habitationis Israelitarum in Ægypto. Exod.12.v.40. Atqui per aliquot annos Abraham post egressum ex Chaldæa in Haran ciuitate Mesopotamiæ vixit, antequam in Chanaan & Ægyptum descenderet, vt colligimus ex Gen.12.v.5. Ergo hoc annorum interuallum ab egressu Abrahæ ex Vr Chaldæorum non est inchoandum.

Tertiam opinionem Paræus sibi fere soli facit propriam, nisi quod in sua Chronologicæ συνόψεως defensione hanc opinionem testimonio Fagii & Rabbi Salomonis confirmare conetur. Argumentum vero Paræi quo hanc sententiam confirmare nititur, tale est:

Ab eo tempore anni illi 430 inchoandi, quo κύρωσις διαθήκης Abrahæ facta est, teste Apostolo Gal.3.v.17.

Atqui anno demum decimo habitationis Abrahæ in Chanaan hæc κύρωσις διαθήκης facta est:

Ergo inde anni illi inchoandi.

Minorem probat ex Gen.15.& 16.Cap. In 15.Cap. memorat Moses, quo pacto DEVS Abrahamo semen vel prolem promiserit, hancque promissionem solenni ritu sectionis hostiatum, quæ τόμια ὅρκια vel διχοτομήματα nominabantur, confirmauit, v.18. In 16.Cap.v.3. narratur, quod Abraham propter suæ coniugis sterilitatem Agar ancillam suam Ægyptiacam duxerit anno 10. post ingressum in terram Chanaan, vel 85. ætatis Abrahæ, Nam anno sequente nascitur Ismael anno 86. ætatis Abrahæ. v.16.

Verum, errorem committit Paræus. 1. λήξεως. Paulo, κύρωσις διαθήκης, & ἐπαγ-

& ἐπαγγελία, vel promiſſio, vnum & idem ſunt. Ἐπαγγελίαν nominat per ſe, ratione promiſſionis. Κύρωσιν διαθήκης, ratione rei ſeu Chriſti in promiſſione incluſi, vt ſenſus Apoſtolicus ſit: Lex quæ quadringentis triginta annis poſt promiſſionem lata eſt, non tollit διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς χριστὸν, id eſt, fœdus firmatum de Chriſto, quod DEVS Abrahamo ante in promiſſione ſtabiliuit, vt hæc Paulina κύρωσις nullum externum ſacrificium requirat. 2. Συγχύσεως & ἐπεζητήσεως. Iſtud fœdus quod DEVS cum Abrahamo Gen. 15. v. 18. pepigit, non tam promiſſionem de Chriſto, quam Apoſtolus attendit, ſed promiſſionem reſpicit multiplicationis ſeminis Abrahæ & poſſeſſionis terræ Chanaan. 3. Errat & in eo Paræus, quod fœdus illud Gen. 15. v. 18. in annum 85. Abrahæ coniicit, ex Gen. 16. v. 3. quo in loco res geſtæ Abrahæ cum Hagar in eius quidem annum 85. coniiciuntur, non tamen fœdus illud, quod Moſes in capite præcedenti deſcribit. At, inquit Paræus, immediate cohærere illa duo capita. Id quidem verum eſt: ſed Paræo probandum hæc duo capita immediate *ratione temporis* cohærere. Sententia quæ aliquod interuallum inter capita 15. & 16. coniicit, multo verior. Quis enim adeo leuis, vt exiſtimet Abrahamũ mox poſt promiſſionem de ſeminis multiplicatione cum Hagar eo ipſo anno concubuiſſe? Pietas eum iuſſit aliquod tempus expectare, num Saræ ſterilitas diuinitus corrigeretur.

Sed obiicit Paræus: Atqui ante ſciuit Abraham Saram ſterilem. Reſp. quid tum? Ex diuina illa promiſſione, externo ritu confirmata, & id ſcire Abraham potuit, DEVM iſtam Saræ νέκρωσιν τῆς μήτρας omnipotenti modo viuidam reddere poſſe. Habeat ergo ſibi Paræus ſuam ſingularem opinionem.

Quartam opinionem refutat. 1. Paulus in prænominato ad Galatas loco. Numerat enim illos 430. annos à promiſſione Abrahæ facta de Chriſto. Hæc autem promiſſio aliquot annis natiuitatem Iſaaci anteceſſit. 2. DEVS ipſe, qui Gen. 15. v. 13. ab initio afflictionis Abrahamici ſeminis annos 400. tantum numerat, innuens initium annorum 430. ante Iſaaci natiuitatem inchoandum.

III. Opiniones *quinta* & *ſexta* refutantur validiſſime. 1. à Paulo, qui non à Ioſephi venditione, neque à deſcenſu Iacobi in Ægyptum, ſed à promiſſione Abrahæ facta annos illos 430. numerat. 2. Argumento ἀναντιῤῥήτῳ deſumpto à Genealogia. 1. Moſis. Auus Moſis Cahath cum Iacobo ex Chanaan deſcendit in Ægyptum Gen. 46. v. 11. Fuerit Cahat infans bimulus cum Iacob in Ægyptum deſcenderet. Vixit autem annos 133. Exod. 6. v. 18. Ergo in Ægypto vixiſſet annis 131. Parens Moſis Amram Cahati filius vixit 137. annos, Exod. 6. v. 20. Moſes erat 80. annorum cum educeret DEI populum ex Ægypto. Exod. 7. v. 7. Hi anni additi efficiũt annos 348. Qui non pertingunt ad annos 430. Subducantur adhuc anni ab ætate Cahati & Amram, quos tranſegerunt antequam liberos gignerent, & numerus centenario minor fiet. Firmiſſimus ſane aries ad quatiendum quintam & ſextam opiniones. Atqui obiicit Thaddæus Dunus: Genealogiam Moſis à Cahat ad Moſen mutilam & imperfectam eſſe. Sed quis hoc obiectum vanum non eſſe videt, & proinde refutatione indignum? Quis enim hoc vnquam crediderit, Moſen ſuam ipſius à Cahat generationem mutilatam deduxiſſe; & præterea 1. Chron. 6. v. 1. 16. & 18. eadẽ ponitur Moſis genealogia in ſimili Catalogo, vt defectum aliquem hic fingere vanitatis ſit.

Ioſephus ſane lib. 2. Originũ c. 5. Moſen ſeptimum ab Abrahamo facit,

quem

quem Clemens Alexandrinus sequitur lib. 1. στρωμ. aliique. Ergo hic nulla genealogias mutilatio, sed talis Mosis ab Abrahamo geniturae series. 1. Abraham, 2. Isaac, 3. Iacob, 4. Leui, 5. Cahath, 6. Amram, 7. Moses, 2. Dathan & Abiram. Pallu, filius Ruben, descendit cum Iacobo in Ægyptum Gen. 46. v. 9. Hic Pallu in Ægypto genuit Eliab Num. 26. v. 8. Eliab Dathan & Abiram, qui in deserto perierunt Num. 16. & 26. 3. Ex generatione Corah, qui similiter in deserto cum Dathan & Abiram petiit. Hic Corah nepos fuit Cahath ex Iehezar Num. 16. v. 1. 1. Chron. 6. v. 37. fratre Amrami. Exod. 6. v. 18. 1. Chron. 6. v. 2. Moses ergo & Corah duorum fratrum filii.

Cahath

Amram — Iehezar

Moses — Corah.

Sed obiicit Thaddæus Dunus magnum illum numerum animatum, quæ ex Ægypto exierunt, Exod. 12. v. 37. qui decursu 215. annorum ad tantam multitudinem excrescere non potuerunt. Quid audio? Siccine populo, quem Deus singulari fœcunditatis dono ornaturum promisit Gen. 15. v. 5. & effecit, Exod. 1. v. 7. 12. tanta propagatio 215. annorum spatio detraheretur. Qua de re vide exemplum singularis fœcunditatis in tribu Ephraim, 1. Chron. 7. v. 20. & ff quod Caluisius cum diligentia explicauit in Chronologica Isagoge cap. 34. Simile quid habemus in Iudæ progenie Gen. 46. v. 12. Iuda duxit Chananæam, Gen. 38. v. 2. ex qua suscepit filios. Primogenito dedit vxorem Thamar. v. 6. Hanc Iuda post filii sui mortem vitia-.v. 16. Ex qua genitus est Perez. v. 29. Perez genuit Hesron & Hamuel Gen. 46. v. 12. Qui cum Iacobo in Ægyptum descenderunt. Ibidem. Atqui tum Iuda 42 fere annorum fuit, cum parens Iacob in Ægyptum descenderet. Fuerit ergo Iuda tum 13. annorum cum Chananæam duceret. Fuerit itidem filius eius primogenitus Her cum Thamar in vxorem sibi iungeret 13. annorum. Fuerit itidem Perez tot annorum: & supputatio instituatur, tum apparebit Iudam, Her & Perez 13. quasi annos natos liberos genuisse. Simile quid & in Beniamine videmus Gen. 46. v. 21. qui annos quasi natus 24. cum parens in Ægyptum proficisceretur, parens decem liberorum fuit. Videatur & Temporarius lib. 2. Chronologicarum demonst. Canone 3.

Verum & aliud Thaddæus subiicit, Exod. 1. v. 6. & 7. dicitur cum Iosepho obiisse totam ætatem sui temporis, tum demum istam multiplicationem subsecutam. Atqui si à Iacobi descensu in Ægyptum ad Exodum annitantum 215. effluxerunt, sequetur inter Iosephi mortem & natiuitatem Mosis annos tantum 64. effluxisse (quæ numeratio paulo post patebit) quo in tempore tantam Israelitici seminis multiplicationem fieri non potuisse Thaddæus opinatur.

Verum & hæc obiectio nulla est. Non enim omnes Israelitæ cum Iosepho mortui, sed ætas illa. Nemo non videt, Mosen de personis Iosepho ratione ætatis æqualibus loqui. Vt sensus sit: Cum Iosepho æqualem hominum ætatem interiisse; post, decursu scilicet 70. quasi annorum & vltra, imo vsq; ad tempus Exodi populum miro modo sese multiplicasse, aliumque Ægypti Regem venisse, qui Iosephum non nouerit, vel ad faciem, vel de industria & voluntarie Iosephi memoriam abiecerit.

IV. Restat secunda opinio, quam vltimo loco reseruauimus, quia opti-

ma

ma. Ea hunc annorum terminum à quo, inchoat à migratione Abrahæ ex Haran in Chanaan, & mox in Ægyptum, de qua migratione Gen. 12. v. 5. & seq. Rationes hæc fenrentia habet optimas.

1. Anni illi nominantur anni incolatus Ægypti, Exod. 12. v. 40. Ergo ab aliqua profectione Iudæorum in Ægyptum anni illi inchoandi. Nominantur anni incolatus Ægypti, id est, anni commorationis filiorum Israel in Ægypto. In Hebræo est vox גּוּר quæ vox non modo incolatum, mansionem, habitationem, verum & peregrinationem notat. Hinc Moses de Abrahamo loquitur Gen. 13. v. 12. quod habitarit in terra Chanaan, cum tamen sæpius sedem è Chanaan mutare coactus fuerit. Per filios autem Israel Moses συνεκδοχικῶς & eorum Patres, Abrahamum, Isaacum, Iacobum intelligit. Quam synecdochicam locutionem Septuaginta Interpretes in Græco eleganter expresserunt: ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν παρῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν γῇ Χαναάν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα, id est, *Habitatio filiorum Israel quam habitarunt in terra Ægypti & in terra Chanaan, ipsi & patres eorum anni* 430. Ergo hi anni à prima Abrahami in terram Ægyptiacam profectione inchoandi, facta anno 75. suæ ætatis.

2. Hi anni 430. à Paulo supputantur ab eo tempore, quo DEVS Abrahamo promissionem de benedicto semine, qui est Christus, dedit, Gal. 3. v. 17. Ergo à prima Abrahami in terram Chanaan & Aegyptum profectione anni illi inchoandi. Cum hac enim profectione coniuncta fuit magnifica DEI de benedicto semine promissio.

3. Dominus ad Abrahamum ait, Gen. 15. v. 13. Semen suum alienis seruiturum & affligendum per 400. annos. Per posteros Abrahæ intelligit Dominus Isaacum cum progenie. A nato vero Isaaco ad Exodum anni 405. numerantur. Anno vero Isaaci quasi quinto, id est, quadringentesimo ante Exodum. Abrahami semen peregrinum factum est. Nam Ismael Isaacum puerum מְצַחֵק Gen. 21. v. 9. illusit ei, ἐμπαικτικῶς insultauit; in quo significato idem verbum ponitur Gen. 39. v. 14. *Adduxit nobis virum Hebræum* לְצַחֶק ad illudendum nobis, das er vns zu schanden mache. L X X. ἐμπαίζειν ἡμῖν; ita Ismael מְצַחֵק: צַחֵק insultauit Isaaco, qui verus parentum lusus esse debebat, vel vt Apostolus loquitur, Gal. 4. v. 29. ἐδίωκε persecutus est Isaacum adhuc puerum, quinque quasi annos natum. A bhac persecutione Ismaelitica si annos illos 400. numeremus; præcisus erit annorum positus.

4. Subscribit Iosephus lib. 2 Antiq. c. 6. his verbis: *Reliquerunt Aegyptum* (Israelitæ) *anno* 430. *postquam Abraham pater noster in Chananaam venit.*

V. Sed hæret Scrupulus: Notum quidem Abrahamum anno 75. ætatis in Chanaan venisse, verum ignotum, quo tempore in Ægyptum fame compulsus primo abierit. Hinc Codomannus lib. 2. Chronol. c. 8. id factum existimat anno 76. Abrahami, id est, anno sequente post egressum ex Haran & aduentum in terram Chanaan. Verum errat ille in vno anno. Nam egressus Abrahæ ex Haran, in Chanaan & mox in Aegyptum vno anno factus est. Colligitur id 1. ex eo, quod Moses non sine grandi causa annum Abrahæ 75. ab egressu ex Haran exprimat Gen. 12. v. 4. innuens hunc terminum esse debere, à quo magnus ille annorum numerus in Exodo expressus, inchoandus. Alias enim hæreremus in termino à quo. 2. Gen. 16. v. 3 & 16. idem historicus non fine ratione tam operose annos peregrinationis Abrahæ ab egressu ex Haran in Chanaan supputat, indigitans, cum hoc discessum eius in Aegyptum coniungendum. 3. Idem Moses firmat in Gen. 12. v. 10. qui famem in Chanaan fuisse memorat, cum

Abra-

Abraham ex Haran in Chanaan veniret, qua fame Abraham motus mox in Ægyptum descendere coactus fuerit. 4. Idem firmat Iosephus loco prænominato, numerum illum 430. annorum incipiens ab eo tempore, quo Abraham in Chanaan venit, eo ipso innuens, mox post aduentum in Chanaan Abrahamum in Aegyptum secessisse. Initium ergo 430. annorum, quorum Moses meminit Exod. 12. v. 40. & seq. & Paulus Gal. 3. v. 17. sumendum à 75. anno ætatis Abrahæ, finis est annus Exodi.

His ita resolutis bona pars illius magni numeri ita per membra ex sacris eruitur. Ab ingressu Abrahæ in Chanaan ad natum Isaacum anni 25. Gen. 21. v. 5. Ad natum Iacobum anni 60. Gen. 25. v. 26. ad ingressum Iacobi in Aegyptum anni 130. Gen. 47. v. 9. Quo tempore Ioseph fuit annorum 30. Gen. 41. v. 46. Anno secundo annonæ Iacob in Aegyptum venit cap. 45. v. 6. Ergo ab aduentu Iacobi in Aegyptum ad mortem Iosephi decurrerunt anni 71. quia Ioseph 110. annos vixit. Gen. 50. v. 26. Ab his subtrahantur anni 39. ætatis Iosephi, & remanebunt anni 71. Exodus facta anno 80. Mosis, Exod. 7. v. 7. Hi numeri additi efficiunt 366 annos. Atqui debebant esse anni 430. Ergo interuallum à morte Iosephi ad natum Mosen fuit 64. annorum, quod in scripturis quidem quoad literam non manifestatum est; verum per bonam consequentiam ex scriptura colligimus, vt ad iustam definiti numeri quantitatem deueniamus. Hinc ex Eusebio Augustinus lib. 16. de Ciuit. Dei cap. 43. à morte Iosephi ad Exodum numerat annos 144. Optime. Nam 64. à morte Iosephi ad natum Mosen, tum 80. ad Exodum, annos 144. faciunt. Idem Iosephus & alii confirmant, dum ab ingressu Iacobi in Aegyptum ad Exodum numerant annos 215. Atqui ab ingressu Iacobi in Ægyptum ad mortem Iosephi anni sunt 71. A nato Mose ad Exodum anni 80. His si 64. anni interualli à Iosephi morte ad natiuitatem Mosis addantur, fiunt anni 215.

25
60
130
71
80
———
366
64
———
430

71
80
64
———
215

VII. In transcursu Iustinus, Trogi Pompeii abbreuiator, ex hac resolutione refutari poterit. Dicit Iustinus lib. 36. suæ historiæ, Mosen Iosephi filium fuisse cum tamen Ioseph ex sacræ historiæ veritate 64. annis ante Mosis natiuitatem mortuus sit. Interea tamen hæc simul annotanda, quæ de Iosepho ibidem Iustinus memorat: *Minimus inter fratres ætate Ioseph fuit* (si Beniaminem excipias) *cuius excellens ingenium veriti fratres clam interceptum peregrinis Mercatoribus vendiderunt, à quibus deportatus in Aegyptum, cum magicas ibi artes solertiingenio percepisset, breui ipsi Regi percharus fuit. Nam & prodigiorum sagacißimus erat, & somniorum primus intelligentiam condidit; nihilque diuini iuris humanique ei incognitum videbatur; adeo vt etiam sterilitatem agrorum ante multos annos prouiderit, periissetque omnis Aegyptus fame, nisi monitu eius Rex edicto seruari per multos annos fruges iußisset, tantaque eius experimenta fuerunt, vt non ab homine, sed à* Deo *responsa dari viderentur.* Vt ex hoc Iustini loco videas ipsis quoque gentilibus Patriarcharum notitiam & Mosaicam historiam non plane incognitam fuisse, tametsi variis figmentis commaculatam.

IIX. Clausulæ loco & id circa finem huius capitis silentio non inuoluendum, Iudaicum Thargum in Cantica Salomonis cap. 2. v. 8. asserere, *tempus Aegyptiacæ seruitutis abbreuiatum, & ad 190. annos diminutum, propter merita Patrum & Iustitias matrum.* Verum eadem facilitate hæc Iudaica fictio reiicitur, qua asseritur. Contra, Iudaicum Calendarium, quod hodie Iudæorum manibus teritur, à primo Abrahami descensu in Aegyptum, ad migrationem Israelitarum ex Aegypto annos 425. numerat, vt videas, ipsos Iudæos in temporum supputatione sibi non constare, & (si coniecturæ lo-

cus est) ex Thargumica illa abbreuiatione otiri, quod Iudaicum Calendarium 189. annos solidos minus numeret, vera à Mundo numeratione. Quæ tamen decurtatio in Persica demum Monarchia facta est. Qua de re libro sequente Titulo tertio cap. 13.

TITVLVS TERTIVS.

Ἀνάλυσις Epochæ ab Exodo ad initium structuræ Salomonici Templi.

Capvt I.

De vero anno Exodi.

I. VErus annus Exodi est bis millesimus quadringentesimus quinquagesimus tertius currens, dimidia sui parte elapsus. Nam initium
cap. 1. prim. Tit. annorum à Mundo ab Autumno sumendum, superius firmauimus. At initium anni Exodi ver est, ex diuina sanctione, Exod. 12. v. 2. c. 13. v. 4. Hunc Exodi annum probamus 1. Ex annis à mundo ad Exodum in prioribus ti-
1656 tulis collectis. A mundo ad Diluuium sunt anni 1656. A Diluuio ad Abra-
292 hæ natiuitatem, anni 292. à natiuitate Abrahæ ad egressum eius ex Haran
75 in Chanaan & Ægyptum anni 75. Gen. 12. v. 4. A primo Abrahæ in Ægy-
430 ptum ingressu ad egressum Israelitarum ex Ægypto, anni 430. Exod. 12.
v. 40. Gal. 3. v. 17. Hi anni additi verum annum Exodi producunt 2453. à
2453 mundo currentem. 2. Ex duobus Chronologicis Characteribus, qui hac in parte licentiam multorum Chronologorum frenare debebant. Prior, quod primus anni Exodi dies ratione vernalis vel paschalis nouilunii & æquinoctii fuerit feria quinta. Nam vigesimus secundus dies secundi mensis fuit feria septima vel Sabbathum, quæ assertio infra c. 3. probabitur ex c. 16. Exod. Si vigesimus secundus dies secundi Mensis est feria septima vel Sabbathica. Ergo primus dies primi mensis est feria quinta. Posterior, quod quadragesimus sextus annus ab Exodo fuerit Sabathicus, Ios. 14. firmitatem huius characteris c. 4. & 5 probaturi sumus, & simul firmaturi, initium Sabbathicorum annorum ex Mosaica sanctione cum annis Sabbathicis à mundo non turbatos.

II. Errat ergo 1. Funccius, & omnes ii, qui Funccium sequuntur, qui annum Exodi in annum mundi 2454. coniiciunt, cum hic annus supra notatos characteres non admittat. Quanquam Funccius à se ipso dissentiat. Nam in priore editione suæ Chronologiæ impressa Noribergæ anno 1545. annum Exodi genuinum habet 2453. à mundo.

2. Omnes ii qui Abrahamum 130. anno parentis Tharæ natum pugnant, ideo annum Exodi faciunt 2514.

3. Codomannus, qui Israelitarum exitum ex Ægypto coniicit in annum 2515. Nam Abrahamum anno 76. primo in Ægyptum abiisse pugnat lib. 2. Chronol. cap. 8.

4. Græci, qui 3690. annos à mundo ad Exodum numerant. Videatur Eusebius in Chronico. Causa ingentis illius interualli est additio & corruptio annorum Patriarcharum ante & post diluuium in Gen. 5. & 11. cap. de quo vitioso interuallo in superioribus satis superque dictum est.

III. Obiter

III. Obiter notetur id, quod Scaliger lib. 5. de temp. emend. pag. 350. annum Exodi cum Funccianis in annum mundi 2454. reiicere videtur, proptera & à Pareo in suis aduersus Caluisium Cauillis exagitatur, & inconstantiæ accusatur. Verum non opus fuisset exagitatione. Pareus enim nō tam verba, quam mentem Scaligeri spectasse debebat. Interdum aliud agendo diuersum quidà mente scripsit, id quod ex aliis locis humane corrigi debebat, non inhumane exagitari. Id quod & de præsente loco intelligendum est. Ponit Scaliger annum mundi 2454. Exodi annum esse. Verum in monstratione Characterum ex mente scripsit, annum Exodi in 2453. à mundo coniiciens, vt id ex collatione anni Iulianæ periodi 3217. & anni Iudaici 2264. manifesto colligitur; quam periodum Scaliger itidem habet & cum anno Exodi comparat: Quam tamen collationem Paræus non animaduertit. Imo Scaliger ipse annum Exodi annum 2453. à mundo currentem esse dicit, libro 5. de temp. emend. pagina 346.

IV. Per Iulianam vero periodum Scaliger intelligit coniunctionem cyclorum, Solis 28. Lunæ 19. Indictionis 15. annorum, quæ coniunctio demum fit decursu 7980. annorum. Hinc adeo fit, vt Iuliana periodus à Scaligero in suum vsum excogitata, maior sit annis mundi solidis 764. & 765. annus Iulianæ periodi Scaligero primus sit mundi annus. Si 765. annus Iulianæ periodi est primus mundi: Ergo 2453. mundi currens est 3217. Iulianæ periodi. Ergo Scaliger non tam ex verborum positu, quam ex mente annum Exodi facit annum mundi 2453. non absolutum, sed currentem. De Iuliana vero periodo, eiusque vsu vide Scaligerum lib. 5. de tem. emend. pag 337. & seq.

Per Iudaicam periodum intelligitur hodierna Iudæorum annorum mundi computatio, vel hodiernum Iudaicum Calendarium, omnium artificiosissime fabrefactum, quod minus est ex Scaligeriana supputatione annis mundi solidis 189. ita vt 190. annus mundi cum primo Iudaicæ periodi anno conueniat. De Iudaico vero Calendario vide Scaligerum lib. 7. de temp. emend. Subtrahantur ab anno mundi 2453. currente anni 189. solidi, remanebit 2264. annus Iudaicæ periodi præcise conueniens cum anno mundi 2453. currente. Ergo Scaliger hîc iterum annum mundi 2453. currentem annum Exodi facit, & consequenter Scaligeri verba non tam ex positu, quam animo corrigenda sunt. Quod hoc loco inferendum erat.

V. Historiæ ergò & id circa finem capitis notetur, Gentilibus Historicis non ignotum fuisse Mosen & exitum Israelitarum ex Ægypto. Nam Iustinus Mosis & Exodi meminit lib. 36. Idem facit Diodorus Siculus circa finem libri primi, qui Mosen autorem facit Iudaicarum sanctionum, eumque alio nomine *Iao* dictum existimat. Idem habet Cornelius Tacitus lib. 5 hist. circa initium. Idem habent Manetho Ægyptius, cum Lysimacho, apud Iosephum libro priore & posteriore in Apionem Grammaticum. Quanquam vera falsis gentiles miscuerint. Primo namque Iustinus ait, Iudæos Ægyptiorum sacra furto abstulisse; cum id ex diuino, eoque speciali mandato fecerint Exod. 11. v. 2. Secundo, idem Iustinus fingit, Ægyptios armis sacra sua à Iudæis repetere voluisse, verum tempestatibus compulsos domum rediisse. Verum nō redierunt, sed plane in rubro mari submersi sunt, vt lapides. Exod. 15. v. 16. Tertio, Tacitus Iudæos dictos existimat ab Ida, inclito Cretæ monte, Iudæos quasi Idæos. Falsa Taciti Etymo-

C 2 logia

logia, cum non ab Ida monte, verum à Iuda tertio Iacobi filio hanc appellationem sortiti sint. Quarto, Iustinus, Tacitus, Manetho Ægyptius, Lysimachus, Apion Grammaticus, teste Iosepho in suis aduersus Apionem libris, volunt, Iudæos ob pestilentem tabem & lepram Ægypto expulsos, ne Ægyptios magis magisque inficerent. Communis hic rumor in gentiles sparsim dimanauit, ortum trahens, vel ab Ægyptiis, qui suam infamiam & diuinam vltionem occultare voluerunt, contrà Iudæos mendaciis onerare; vel ab aliis gentilibus, quibus Iudæi odio erant expositi. Hinc Iosephus de Manethonis Ægyptii historia; *aut absurde fabulas fingit, aut in odium gentis loquentibus credit:* Vel quod omnium primum, hæc figmenta autorem mendacii diabolum habuerunt, qui efficax fuit in filiis incredulitatis & tenebrarum, quique hæc figmenta gentilibus obiecit, ad obscurandam Mosaicæ & diuinæ historiæ veritatem, & DEI populum exquisitis conuitiis onerandum. Verum sacra scriptura contrarium testatur, Ægyptios omnis generis morbis & vlceribus diuinitus percussos; contrà Iudæos sanos & incolumes mansisse. Exod. 9. v. 4. & 7. cap. 11. v. 7. cap. 15. v. 26. Psal. 105. v. 37.

CAPVT II.

De forma Anni Iudaici ab Exodo ad destructionem Salomonici templi.

I. IVcunda hæc est & simul digna consideratu materia. Iudæos ante Exodum temporibus Patriarcharum in Chaldæa & Ægypto annum æquabilem Chaldaicum, & veterem Ægyptiacum dierum 360. cum iusta dierum ἐπαγομένων & superfluarum horarum intercalatione habuisse, ex anno diluuii, cap. 3. tituli præced. probatum est: Verum post Exodum Iudaicum annum cum principii mutatione ad Lunæ quoque motum directum, & ita ratione Ecclesiasticę constitutionis, Lunarem quoque factum, multa probant. Lunarem inquam, at eiusmodi, vt tempestiua mensis embolimæi insertione caput anni, ratione solaris cursus, fixus & firmus conseruatus fuerit.

Sententiam hanc probamus aliquot fundamentis:

1. Dauidis testimonio, Psalm. 104. v. 19. asserentis, Lunam à DEO præparatam לְמוֹעֲדִים *instata tempora*, non modo naturalia, Gen. 1. v. 14. verum & Ecclesiastica. Hinc vox מוֹעֵד sæpe pro solenni festiuitate sumitur, Thren. 1. v. 4. vt sensus Dauidicorum verborum sit, DEVM fecisse Lunam ad temporum & naturalium & Ecclesiasticorum constitutionem & ordinationem.

2. Ipsius Mosis affirmato, qui post Exodum mensem sæpe nominat יֶרַח *Lunationem* (à יָרֵחַ Luna) Exod. 2. v. 2. Deut. 21. v. 13. Iob. 3. v. 6. c. 7. v. 3. c. 29. v. 2. c. 39. v. 4. Mosen sequuntur Prophetæ, 1. Reg. 6. v. 1. 2. Reg. 15. v. 13. Esa. 66. v. 23. Zach. 11. v. 8. Hinc יֶרַח יָמִים & חֹדֶשׁ יָמִים scripturæ plerumque sunt synonyma.

3. A Syracidis effato, cap. 43. v. 7. ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, id est, à Luna signum festiuitatis.

4. Ex perpetua obseruatione paschalis festiuitatis, quam apud Iudæos ad motum Lunę directam fuisse, nemo est qui negat; & qui id faceret, cum ratione insanire videretur. Cur enim finiente die decima quarta בֵּין הָעַרְבַּיִם τῷ μεταξὺ δύω ἑσπερῶν *intra duas vesperas*, vel duas vespertini temporis

extre-

extremitates præcipitur agnus paſchalis immolari, Exod. 12. v. 6. niſi quia hic terminū præbet plenilunii. Et hoc eſt, quod Ioſephus ait lib. 2. Antiq. c. 6. Iudæos Ægyptum reliquiſſe Luna decima quinta. Id ex ſcriptura hauriens, vt figmentum ſit, Iudæos poſt tempora demum Alexandri Magni Lunaribus annis vſos.

II. Verum duo hîc obiiciuntur. 1. Ioſephi teſtimonium, aſſerentis lib. 1. Antiq. cap. 4. Moſen quidem anni initium ab Autumno in Ver traduxiſſe, interea nihil de priſtino anni ſtatu innouaſſe. Atqui annus ante Exodum & Moſen tempore Patriarcharum non fuit Lunaris, vt ſupra probauim . Ergo eundem non mutauit. 2. Si Iudæi poſt Exodum annos Lunares eiuſmodi habuerunt, qui iuſta intercalatione Menſis embolimæi ratione ſolaris anni fixus permaneret. Ergo plures Iudæorum anni decurri ſunt tredecim menſibus. Atqui hoc contra aulicam ordinationem Dauidis & Salomonis, qui duodecim Sitarchos ſiue Præfectos ordinarunt ſecundum numerum duodecim menſium in anno, qui Regem & regiam familiam ſuſtentarent & ordinarent. 1. Chron. 27. verſ. 1. 1. Reg. 4. verſ. 7. & ſeqq.

Ambo obiecta vno labore ſoluuntur. Perpetua namque illis ineſt ἀπαραλληλία, ἔλεγχος ἐπιζητημάτων & συγχύσεως vel κατά τι. Id enim quod de Eccleſiaſtico tantum anno hoc loco aſſerimus, vniuerſaliter & confuſe ad quemlibet Iudæorum annum aſſumitur. Iudæi ante Exodum in Ægypto veterem Chaldaicum & Ægyptiacum habuerunt ad Solis fere motum directum. Poſt Exodum vero duplicem quaſi annum acceptarunt, vnum nouiorem poſt Exodum, Eccleſiaſticum dictum, cuius initium à vere ſumebatur, & menſes vt & feſtiuitates ſecundum Lunæ motum ordinabantur. Antiquiorem ante Exodum, cuius initium ab Autumnali æquinoctio ſumebatur, quemque Iudæi, vti in Ægypto obſeruarunt, ita poſt retinuerunt, eoque in contractibus & politicis conſtitutionibus vſi ſunt. Annus autem Eccleſiaſticus, quia ratione duodecim Lunationum, Ciuili & Solari aliquot diebus minor, ita ordinatus fuit, vt commodo tempore certiſque annis Menſis decimus tertius vt Embolimæus inſereretur, annumque Lunarem iuſta intercalatione ad Solaris magnitudinem ferre protenderent. Cuius rei manifeſta veſtigia in Calippica periodo, Iudæis poſt Alexandrum Magnum vſitata, & eorum Calendario temporibus Conſtantini Magni confecto, in Thiſri priore & poſteriore, item in Adar priore & poſteriore deprehendimus.

CAPVT III.

De prima die Anni Exodi, ratione feriæ.

I. PRimus dies anni Exodi à vernali nouilunio numeratur, incidit in feriam quintam hebdomadis, vel diem Iouis. Probatur: Si vigeſima ſecunda dies ſecundi menſis anni Exodi incidit in feriam ſeptimam, vel diem Sabbathicum, tum primus dies primi menſis incidet in feriam quintam, vel diem Iouis: Atqui vigeſima ſecunda dies ſecundi Menſis anni Exodi incidit in feriam ſeptimam vel diem Sabbathicum: Ergo primus dies primi menſis incidet in feriam quintam, vel diem Iouis. Conſecutio in maiore hac oculari monſtratione manifeſta fit

Dies secundi Mensis.	Fer.	Mensis Dies	Fer.	Mensis Dies	Fer.
22	7	4	3	17	7
21	6	3	2	16	6
20	5	2	1	15	5
19	4	1	7	14	4
18	3	30	6	13	3
17	2	29	5	12	2
16	1	28	4	11	1
15	7	27	3	10	7
14	6	26	2	9	6
13	5	25	1	8	5
12	4	24	7	7	4
11	3	23	6	6	3
10	2	22	5	5	2
9	1	21	4	4	1
8	7	20	3	3	7
7	6	19	2	2	6
6	5	18	1	1	5
5	4				

Minor probatur ex cap. 16. Exodi. Israelitæ in desertum Sina venerunt decima quinta die secundi mensis vel die Sabbathico, Exod. 16. vers. eodem die murmur Iudaicum contra Mosen factum est. Particula namque, *tunc*, copulans id manifeste cum decima quinta die connectit, astantibus id omnibus, sobrietem inquirentibus, Historicis. Hoc murmur diuina bonitas leniens, inter duas vesperas, ineunte scilicet Iudæis die decima sexta secundi mensis, maximam Coturnicum copiam circa Israelitarum castra coegit, ante Solis vero exortum primum Manna cœlitus donatum fuit, quod per sex dies collegerunt, vers. 22. Die sexto, id est, vigesimo primo secundi Mensis, vel feria sexta, siue die Veneris, duplum de Manna & de Coturnicibus ex diuino mandato colligebatur, ob sequentem diem Sabbathicum, Domino sacrum vers. 23. Si vigesima secunda dies secundi Mensis est Sabbathum: Ergo primum Manna feria prima siue die dominico cœlitus donatum fuit, id quod & Beda testatur: *Dominico die primum Manna de cælo datum est.* Ita, si vigesima secunda dies secundi Mensis est Sabbathum: Ergo Neomenia, vel primus primi Mensis dies est feria quinta, vel dies Iouis. Quod probandum erat.

II. At reperiuntur aliqui, qui negant vigesimum secundum diem secundi mensis fuisse Sabbathicum, hoc argumento:

Si vigesimus secundus dies secundi mensis est Sabbathicus: Ergo & decimus quintus dies eiusdem mensis.

Atqui decimus quintus dies secundi Mensis Sabbathicus esse non potuit. Nam profectionem in desertum Sin Israelitæ instituerant. Ergo nec vigesimus secundus dies secundi Mensis Sabbathicus esse potuit.

Sed respondemus, 1. speciale DEI factum derogare generali Legi; quod enim die Sabbathico Israelitæ in deserto iter fecerint, fecerunt id ex diuina nubis dispensatione, quæ suo motu & eleuatione Iudæis profectionē præcipiebat, Exod. 14. v. 19. 20. Num. 10. v. 11. & seq. 2. Lex de nō suscipiendo itinere in Sabbatho tum nondum fuit promulgata, ideo Moses 21.

die

die ſecundi Menſis Iſraelitis duplam collectionem præcipit, ob ſequentem diem Domino ſactum, quæ præceptio prima fuit de Sabbathi ſanctificatione paulo poſt in Decalogo repetita. 3. Moſaica lex iubet quidem in Sabbatho quieſcere, Exod. 20. verſ. 10. concedens interim obambulationes, item ſacrificia, quæ ipſo die Sabbathico à Leuitis peragebantur. Verum quamdiu & quouſque ambulare in Sabbatho liceat, DEVS in lege non expreſſit: Forte neceſſitati, quæ ſupra legem eſt, nihil præſcribens. Hinc Maccabæi in Sabbatho præliarunt, 1. Maccab. 2. v. 41. Contra, illi Iudæi minus recte fecerunt, qui ſub prætextu de non violando die ſeptimo ſeſe contra hoſtium vim defendere noluerunt, 1. Maccab. 2. verſ. 34. Ita & illi Iudæi inhumaniter fecerunt, qui Iudæum Sabbathico die in latrinam cadentem extrahere noluerunt; teſte continuatione Matthiæ Pariſienſis, m. p. 958. Contra quam ſuperſtitioſam Sabbathici diei obſeruationem, Dominica Apologia directa eſt, Lucæ 17. verſ. 5. *Sabbathum eſt propter hominem, non homo propter Sabbathum*, & Sabbatho homo ſeruandus eſt, Marc. 3. verſ. 4. Ita legimus noſtrum Seruatorem cum diſcipulis die Sabbathico per ſata iuiſſe, Matth. 12. verſ. 1. Rabini poſtea determinarunt licere in Sabbatho iter facere duo millia minorum paſſuum, vel parui germanici milliaris. Hinc *ὁδὸς σαββάτου, via Sabbathi,* Actor. 1. verſ. 12. eſt via vnius parui milliaris, vel ſeptem ſtadiorum, vt Syrus græcam Lucæ phraſin explicauit.

Nihil ergo contra Moſaicam Legem Iſraelitæ in deſerto peccarunt, dum ex diuina diſpenſatione die decima quinta ſecundi Menſis vel Sabbatho, iter fecerunt.

Manet ergo firmum, vigeſimum ſecundum diem ſecundi Menſis in anno Exodi incidiſſe in feriam ſeptimam, & conſequenter nouilunium, vel primum diem primi Menſis in feriam quintam. Quæ obſeruatio cap. 1. huius tituli breuiter attacta, in hoc capite accuratius ex Moſe probata, elegantem nobis Characterem ad verum annum Exodi venandum ſubminiſtrat, ſimulq; licentiam multorum Chronologorum frenat, qui abſq; ratione & chronologicorum characterum obſeruatione annos inter ſe colligant. Non enim ſingulis annis paſchale nouilunium in feriam quintam cadit, ſed variat illud ratione feriarum in hebdomade.

Clauſulæ loco in hoc capite quæſtio quoque reſoluenda eſt; *Num feriæ, vel dies in hebdomade à Mundo ad Moſaicam de celebrando die ſeptimo ſanctionem, & ad noſtra vſque tempora turbati?* Reſp. Non eſſe turbatos, verum conſtanti ſerie DEVM dies in hebdomade ordinaſſe, ita vt ſeptimus dies ex Moſaica ſanctione, cum ſeptimo à prima creatione conueniat, hancque conſtantem dierum in hebdomade ſeriem diuinitus etiamnum conſeruari. Probamus aſſertionem, 1. Dies ſeptimus à creatione diuinitus fuit ſanctificatus, Geneſ. 2. verſ. 3. Huius ſanctificationis & benedictionis bona pars eſt conſtans & interrupta huius diei ſeptimi conſeruatio. 2. Dies ſeptimus in Moſaica ſanctione *μνημόσυνον* eſſe debebat ſeptimi diei poſt creationem, Exod. 20. verſ. 11. Ergo non eſt veriſimile illud *μνημόσυνον* à Iudæis alio quam ſeptimo à mundo die obſeruatum. 3. Hinc Lutherus noſter pie conjicit, diem ſeptimum Patriarchis ante & poſt Diluuium fuiſſe ſacrum, & in eodem ſuum cultum peregiſſe.

Concludimus ergo & hodiernum diem ſeptimum in hebdo-

made à mundo non turbatum esse, sed constantissima serie diuinitus conseruari. Devs enim Autor est non ἀταξίας sed ordinis, 1. Corinth. 14. vers. 33. 40.

Quod hoc loco inserendum erat.

CAPVT IV.

De primo Principio Sabbathicorum & Iobelæorum annorum, tum à mundo, tum à Mosaica sanctione.

1. Ivdæis post Exodum peculiaris Lex diuinitus dabatut, de obseruando quouis *septimo* anno, & *quinquagesimo*, Leuit. 25. Annus septimus nominatur annus שַׁבָּת Exod. 23. ỹ. 11. Leuit. 25. ỹ. 4. id est, annus Sabbathicus, vel annus quietis. Nominatur item Sabbathum terræ ibidem. Ad differentiam Sabbathi septimi diei, quod peculiatitet homines & iumenta tespiciebat. At tetræ Sabbathum, ipsam tetram. Nam in illo anno terta non colebatur, verum à cultura quodammodo quiescebat. Hinc reliqui sex anni intermedii nominantur anni γεωργίας, id est, agricolationis, vel agriculturæ. A Chronologis hebdomas hæc nominatur, hebdomas ἑπταέτης, id est, hebdomas septennalis, vel simpliciter hebdomas annua, ad differentiam hebdomadis ἑπταημέρου. Ita dicunt, hunc vel illum annum esse annum quartum vel quintum annuæ hebdomadis, id est, annum quartum vel quintum post celebratum annum Sabbathicum. Quo pertinet illa Dei phrasis, Leuitic. 25. vers. 8. tibi שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים, id est, *septem septimanas annorum*, Sieben Jahrwochen.

Nominatut etiam hic annus septimus in Lege annus שְׁמִטָּה Deuteronomii 15. vers. 1. id est, *annus quietis vel dimissionis*, das Ruhejahr/ oder/ das frey vnd Erlaßjahr. Vox enim שמט vtrumque notat in factis, intermisit, intermissionem fecit, Exod. 23. vers. 11. Ierem. 17. vers. 4. Item dimisit, cum quadam scilicet libertate, 2. Samuel. 6. vers. 6. Annus ergo septimus nominatut annus שְׁמִטָּה, 1. ratione intetmissionis agricultutæ, 2. liberæ dimissionis mancipiorum ex Iudaica stitpe progenitorum. Nam setui setuæque ex Iudaico sanguine ptogeniti, ineunte anno septimo libete dimittebantur, imo libertate donabantur. Exod. 21. vers. 2. Leuitic. 25. vers. 39. & seq. Deutetonomii 15. vers. 12. Qui herili domo septimo anno exite nolebat, vetum sese in sequentem setuitutem heto subiiciebat, is Magistratui sistebatur, quo coram ex libertima voluntate & cetto consilio suam libettatem sibi ipsi abiudicabat: tum herus sumpto setuo eum ad ianuam vel postes suæ domus sistebat, eique autem subula perfotabat, in publicum testimonium seruitutis לְעֹלָם *in perpetuum*, Exod. 21. vers. 5. & 6. κατά τι, ad annum vsque Iobeleum. Eo namque anno ad familiam quisque hebræorum & hebræarum famulorum & famularum libere dimittebarur, Leuitic. 25. vets. 10. 13. 39. Ad hunc ritum respexit Messias Psalm. 40. vers. 7. *Aures* כָּרִיתָ לִּי *perfodisti tu mihi*, in signum scilicet meæ futuræ seruitutis, ad annum vsque vere Iobelæum, quo deposita seruitute in meam glotiam inttaui. Hinc Messias nominatur Dei seruus, Esai. 42. vers. 1. cap. 53. vets. 1. Ezech. 34. vers. 23. cap. 37. vers. 24. qui serui forma assumpta Patri obediens fuit ad mottem, mortem autem crucis, vt Paulus

loqui-

loquitur Philip. 2. verſ. 7. & 8. A Ioſepho lib. 1. Belli Iud. cap. 7. ſabbathicus annus nominatur ἔτος ἀργὸν, id eſt, annus ceſſationis. Ἀργὸν, quaſi ἄεργον, per κρᾶσιν, quod conuenit cum hebræo שְׁבוּת.

Annus Iobel ſiue Iobeleus Hebræis nominatur יוֹבֵל Leuitic. 25. verſ. 10. 11. Chaldæis יוֹבְלָא à יָבַל produxit. Hinc יוֹבֵל aries, Ioſuæ 6. verſ. 5. Et hodie in Arabia aries nominatur יוֹבְלָא. Exinde vox hæc de clangore ſumitur, qui fit cornu arietino. Ita annus Iobel hoc nomen accepit, quia arietino cornu decima die ſeptimi Menſis promulgabatur, hacque promulgatione publica libertas proclamabatur, & quiſque mancipiorum hebraicorum ad familiam cum libertate redibat. Leuitic. 25. verſ. 9. Ex hoc Iudaico Iobeleo, Romanus Pontifex Romanum Iubileum mutuauit, non diuinum, ſed humanum, & totum propter auaritiam inſtitutum. Primus Autor Romani Iubilæi fuit Papa Bonifacius VIII. antea Benedictus vocatus, qui Anno 1300. Chriſtianæ ætæ Iubilæum inſtituit, eumque centeſimo quouis anno celebrandum præcepit, idque ex antiquo Romanorum more, qui centeſimo quouis anno ſuos ſeculares ludos factos habebant. Hic annus centeſimus à Papa Clemente VI. Anno 1350. ad quinquageſimum fuit coarctatus. Mox ad vigeſimum quintum, vt videas, omnes Papales ſanctiones nil niſi nundinationes & turpiſſimum quæſtum quærere, vt Iohannes olim prædixit in ſua Apocalypſi cap. 18. verſ. 11. & ſequentib. Appellatur item hic annus Iobelæus annus דְּרוֹר, id eſt, libertatis, Leuitic. 25. verſ. 10. quia hebræis ſeruis generalis libertas publice proclamabatur, & reditus ad familiam concedebatur; quanquam & annus ſimplex Sabbathicus hoc nomen obtineat, Ieremiæ 34. verſ. 8. vti ſequente Titulo capit. quinto probabitur.

II. Hos Sabbathicos & Iobeleos annos poſt occupatam terram benedictionis ſancte à Iudæis obſeruatos, nemini dubium eſſe debet, imo adhuc hodie Iudæi, licet in mundo extorres, nullam materiam habeant exercendorum annorum Sabbathicorum & Iobeleorum, memoriam tamen eorundem firmiſſime & tenaciſſime ſeruant. Et ſi hodie Iudæum quæras, quotus annus decurrat à celebrato Sabbathico, continuo tibi exactum reſponſum communicabit. Populus enim eſt Ceremoniarum & Patriarum παραδόσεων, ad ſuperſtitionem & mortem etiam tenaciſſimus.

Quo pertinet illud Ioſephi lib. 1. Iud. belli. cap. 2. τὸ ἀργὸν ἔτος καθ' ἑπταετίαν ἄγεται παρὰ Ἰουδαίοις ὁμοίως ταῖς ἑβδομάσιν ἡμέραις, id eſt, *Feriatus annus ſeptimo quouis anno redeunte à Iudæis feriatus habetur, exemplo ſeptimi diei in hebdomade.* Quin imo in ſacris & aliis Hiſtoricis aliquot veſtigia celebratorum annorum Sabbathicorum occurrunt. Annus vaſtati à Nebucadnezare Babyloneorum Rege templi Salomonici, annus fuit Sabbathicus, Ieremia teſte cap. 34. verſ. 8. Annus Hieroſolymitanæ obſeſſionis ab Antiocho Eupatore itidem fuit Sabbathicus atteſtante 1. lib. Maccab. c. 6. v. 49. Annus quo Simon Maccabæus à Ptolemæo genero interficitur, 1. Maccab. 16. v. 16. Sabbathicus itidem fuit, vt videre eſt apud Ioſephum lib. 1. Bell. c. 2. Et lib. 13. Antiq. cap. 15. Simili modo idem Ioſephus atteſtatur lib. 14. Antiq. cap. 28. annum captæ Hieroſolymæ ab Herode Rege fuiſſe Sabbathicum. Ita annus, qui præceſſit euerſionem Hieroſolymitanam factam à Veſpaſiano & Tito, Sabbathicus fuit eodem Hiſtorico teſte. Et Matthias Pariſienſis Autor eſt, annum ætæ Chriſtianæ 1189. Sabbathicum fuiſſe.

fuiſſe. m. p. 148. Quanquam hunc annum Sabbathicum idem Autor *χυ...* annum Iubilæum nominet. Et hodiernum Iudaicum Calendarium atteſtatur, annum æræ Chriſtianæ 1602. itidem fuiſſe Sabbathicum. De annis Iobel obſeruatis, nullum in ſacris & Iudaicis poſt reditum Iudæorum ex babylonica captiuitate hiſtoriis veſtigium apparet. At ſanctè à Iudæis obſeruatos fuiſſe extra omnem eſt controuerſiam.

III. De hiſce annis tum Sabbathicis, tum Iobelæis duo ſolent quæri: 1. *De primo veroque principio Sabbathicorum & Iobelæorum annorum, ratione Moſaicæ ſanctionis.* 2. *An ratione annorum à Mundo turbati fuerint, ita, vt primus Sabbathicus & Iobelæus annus ex Moſaica ſanctione, alius ſit annus à condito mundo per ſeptem & quadraginta nouem diuiſus; an idem cum eo mundi anno, qui per ſeptem & quadraginta nouem diuiſus, nihil relinquit?*

In prioris quæſtionis reſponſione & reſolutione non conuenit Chronologis. Codomannus lib. 2. Chronol. quæſt. 40. & ſeq. Temporarius lib. 3. Chronol. demonſt. p. 103. & ſeq. Et alii, Moſaicum initium Sabbathicorum & Iobeleorum annorum ſumunt ab eo tempore, quo filii Iſrael in terram Canaan ingreſſi ſunt, menſe ſcilicet ſeptimo anni quadrageſimi, vel vltimi errationis in deſerto, cum Moſes exactis quinque Menſibus poſt moreretur (Moſes enim moritur Neomenia menſis duodecimi, teſte Ioſepho lib. 4. Antiq. cap. vlt.) Contra, Euſebius in Chronico, Bucholzerus, Crentshemius, Buntingus, Scaliger, Caluiſius & alii, ſeptennio poſt, cum ſcilicet terra per ſortem tribubus diſtribuebatur, anno ſcilicet quadrageſimo ſexto poſt Exodum, Ioſ. 14. v. 10.

Hi Moſaicum initium Sabbathicorum & Iobelæorum annorum recte figunt; illi minime; quod ſequentibus rationibus comprobatur. 1. Moſes ſuum Deuteronomion vno menſe ante ſuam mortem populo propoſuit, menſe ſcilicet vndecimo, quadrageſimi ſiue vltimi anni errationis, neomenia illius menſis, Deuteron. 1. v. 3. Sequente menſe poſt Moſes mortuus eſt. In illo vero libro ſæpius Iſraelitis inculcat ea, quæ facere debeant, cum terram promiſſionis ingreſſi fuerint, Deuteron. 4. v. 1. cap. 6. v. 1. & 10. cap. 7. v. 1. cap. 17. v. 14 cap. 18. v. 9. & ſeq. Ergo paulo ante mortem Moſis Iſraelitæ in terram benedictionis nondum ingreſſi erant. Inde conſequitur, ante mortem Moſis annos Sabbathicos & Iobelæos non eſſe incheandos. 2. Moſes initium annorum Sabbathicorum & Iobelæorum ſumit ab inhabitatione terræ, Leuit. 25. verſ. 2. Atqui ante Moſis mortem Iſraelitæ illam terram nondum inhabitabant: Ergo ante Moſis mortem hi anni inchoari nullo modo poſſunt. Occuparat quidem Moſes vltimo errationis anno, regnum Sihon, Regnum Baſan & partem terræ Moabiticæ cis Iordanem, eamque terram Moſes Tribui Ruben, Gad & dimidiæ Manaſſis precatio conceſſerat, Numer. 32. v. 5. & 33. Deuteron. 3. verſ. 12. Ioſuæ 13. verſ. 8. cap. 14. verſ. 3. Verum ab iſtis eadem terra rum nondum inhabitabatur. Quamuis enim tribus Ruben, Gad & dimidia Manaſſis familiam ibi ſuam cum pecoribus reliquerint, Numer. 32. verſ. 26. Deuteron. 3. verſ. 19. Ioſ. 1. v. 14. 15. Viri tamen ad prælium apti, vna cum reliquis tribubus in terram Canaan trans Iordanem proficiſci cogebantur, vt reliquis eſſent ab auxiliis in occupatione terræ promiſſionis. Poſt decurſum demum multorum annorum in donatam à Moſe terram iterum reuerſi ſunt Ioſuæ 22. verſ. 3. & 4. 3. Devs in termino à quo Sabbathicorum & Iobelæorum annorum definiendo plenariam quandam terræ inhabitationem notat, Deuteronom. 17. verſ. 14. diſtribuendam per ſortem, Numer. 34. verſ. 13. & nomina-

nominatim per Iosuam & Eleazarum Pontificem, vers. 14. Quod demum aliquot annis post Mosis mortem factum Ios. 14. vers. 1. 4. DEVS in Leuit. 25. vers. 2. per ingressum in terram Canaan, totam terram, & præcipuo terram trans Iordanem intelligit, quam Moses non est ingressus, Numer. 20. v. 12. Deut. 1. 37. cap. 3. v. 25. cap. 34. v. 4. Sed post Mortem demum Mosis, Iosua initium transitus per Iordanem in terram benedictionis fecit, Ios. 1. & 3. Imo terra cis Iordanem quæ tribui Ruben, Gad & dimidiæ parti Manassis precario venit, propterea terra Canaan non nominatur, sed terra trans Iordanem, post Mosis mortem à Iosua occupata. Numer. 32. v. 30. 32. c. 33. v. 51. c. 35. v. 14. Deut. 34. v. 4.

Sed inquies; A quonam ergo tempore post Mosis mortem anni Sabbathici & Iobelæi, ratione Mosaicæ sanctionis, inchoandi? Respon. Ab eo tempore, quo incolis terræ Canaan trans Iordanem eiectis, finibus descriptis, Israelitæ terram non agricolabant, verum in pace per sortem distribuebant. Factum id est anno quadragesimo sexto post Exodum, vti id ex Ios. 14. cap. vers. 10. colligitur. Ibi namque Caleb ait, annos quadraginta quinque elapsos ab eo tempore, quo ad explorandam terram Canaan, cum aliis à Mose emissus fuerat. Hæc exploratio facta est anno secundo post Exodum in æstate circa vindemiæ tempus, Num. 1. v. 1. c. 9. v. 5. cap. 10. vers. 11. cap. 13. Ergo quadragesimus sextus ab Exodo, fuit annus κληρουχίας vel κληρουχικὸς, id est, distributionis terræ Cananiticæ per sortem. Hoc ipso anno Israelitæ terram non agricolarunt. Ergo ab hoc anno, anni Sabbathici & Iobelæi, ratione Mosaicæ ordinationis, inchoandi sunt. Sequentibus quidem temporibus post primam hanc & primæuam terræ distributionem aliæ adhuc distributiones subsecutæ sunt: verum eæ tantum particulares fuerunt & partiales huius vel illius oppidi & loci. Illa vt prima, ita quodammodo vniuersalis & celebratissima, à qua Mosaicum initium Sabbathicorum & Iobelæorum annorum merito sumitur.

IV. Verum pugnat Codomannus lib. 2. Chronol. cap. 43. tribus argumentis, quibus probare conatur annos Sabbathicos & Iobelæos ante Mosis mortem vltimo anno errationis in deserto inchoandos:

1. Dominus incipere iubet annos Sabbathicos & Iobelæos mox ab ingressu filiorum Israel in terram promissionis Leuit. 25. v. 2. Atqui venerunt in terram illam ante mortem Mosis, cum Regem Sihon vincerent: Ergo inde anni Sabbathici & Iobelæi inchoandi.
2. In numeratione annorum Iobelæorum nullus eorum qui bus Israelitæ ex deserto egressi agriculturam in terra promissa exercuerunt, omittendus est. Sex autem anni, qui primum annum aduentus Israelitarum in promissam terram sequebantur, necessario habentur pro annis agriculturæ: Ergo sex anni, qui primum annum aduentus Israelitarum in terram promissam sequebantur, nequaquam in Iobelæorum annorum numeratione sunt omittendi, sed iure pro primo agriculturæ sexennio habentur.

3. Dista-

3. Distare ſemel vel aliquoties annis quadraginta nouem à quolibet דרור ſiue principio anni Iobel, eſt proprietas qua initium numerationis annorum Iobelæorum carere non poteſt. Aduentus Iſraelitarum in terram promiſſam diſtat à דרור, cuius Ieremias meminit cap. 34. verſ. 8. annis nongentis octuaginta, quos præciſe metiuntur quadraginta nouem anni: Ergo aduentus Iſraelitarum in terram promiſſam habet proprietatem qua initium numerationis annorum Iobelæorum carere non poteſt.

Verum ad argumenta Codomanni reſpondemus.

Ad primum: Ineſt argumento 1. ἔλεγχος ὁμωνυμίας in verbo ingreſſus. DEVS præcepit, vt poſt ingreſſum in terram Canaan annos Sabbathicos & Iobelæos Iudæi obſeruare inciperent. Verum per hunc ingreſſum plenariam terræ ſanctæ inhabitationem & per ſortem diſtributionē intelligit, vti ſupra firmatum eſt. 2. Fallacia κατά τι, ingreſſi ſunt Iſraelitæ promiſſam terram ante Moſis mortem, minima illius parte, cis Iordanem, regnum ſcilicet Sihon, regnum Baſan, & partem terræ Moabiticæ; maximam partem trans Iordanem, Ioſuæ demum tempore poſt Moſen occuparunt. DEVS autem Leuit. 25. v. 2. totam terram occupandam intelligit. 3. Laborat argumentum Schemate λέξεως: Deus enim per ingreſſum in terram, Leuit. 25. verſ. 2. proprie & principaliter terram Canaan trans Iordanem fluuium ſitam intelligit. Hæc enim terra proprie terra Canaan nominatur, vti ſupra firmatum eſt. Hanc autem terram Moſes non eſt ingreſſus. Ergo ante eius Mortem Iſraelitæ terram quam DEVS Leuit. 25. v. 2. intelligit, nondum ingreſſi erant.

Reſp. ad ſecundum argumentum. In eo nulla eſt conſequentiæ neceſſitas. 1. namque non ſequitur, Iſraelitæ viuente adhuc Moſe terram quam ingreſſi erant, ſeminarunt: Ergo neceſſario præcedere debuit annus Sabbathicus, isque Moſaicus. Præcedere namq; potuit annus Sabbathicus, verum non ex Moſaica conſtitutione, ſed ex annorum à mundo decurſu. 2. Non legitur in libro Ioſuæ, Iſraelitas primis ſex poſt Moſen annis agriculturam exercuiſſe. Nam toti erant in expellendis hoſtibus è terra Canaan, ideo veſcebantur tum temporis frugibus terræ ab incolis ſeminatis. 3. Si vel maxime concedamus, ſpatio illorum ſex annorum poſt Moſen terrā ab Iſraelitis agricolatam, non tamē inde Codomannus propoſitum ſuum obtinebit. Deus enim in Moſe initium Sabbathicorum & Iobelæorum annorum ſumit, non modo à partiali quadam terræ agricolatione, verum & plenaria, eaque per ſortem facta inhabitatione, quod paulo ante ex Moſe fuit comprobatum.

In tertio obiecto aſſumit Codomannus duo falſa principia pro fundamento ſui argumenti. Falſum enim 1. ab aduentu Iſraelitarum in terram benedictionis, vſque ad excidium templi Salomonici annos nongentes octuaginta numerandos, cum non niſi octingenti ſexaginta ſeptem elapſi ſint. 2. Falſum, vocem דרור annum ſemper Iobelæum ſignificare. Quod exactius & fuſius volente Domino in ſequente titulo cap. 5. demonſtrabitur.

V. Ad *ſecundam* quæſtionem negatiue reſpondemus. Annos ſcilicet Sab-

bathi-

bathicos & Iobelæos ex Mosaica sanctione cum annis à mundo tetro numeratis non turbatos. Nostram sententiam firmamus 1. a minori: Feriæ in hebdomade à mundo ad Mosis, & nostra etiam tempora, non sunt turbatæ: Ergo multo minus anni Si namque id à mundo non est turbatum quod minus est, multo minus id quod maius est. Antecedens Enthymematis supra cap. 3. firmatum est. 2. Vt septimus dies in Mosaica sanctione μνημόσυνον fuit diei septimi à conditu mundi, quo DEVS ab omni opere quieuit, Genes. 2. vers. Exod. 20. vers. 11. Ita & annus septimus & quadragesimus nonus à mundi conditu fuit μνημόσυνον partim æterni illius Sabbathi & Iobelæi, in quo DEVS ab omni æternitate in se viuens, cum opere creationis extra se quodammodo egrediens, initium fecit operationis & γεωργίας vel agricolationis mundi, ratione conseruationis creaturarum: partim æterni Sabbathi & Iobelei à nobis post huius mundi interitum perpetuum celebrandi, Esa. 66. vers. 23. Vt autem feria septima à mundi conditu ad id tempus, quo Iudæis Sabbathi sanctificatio diuinitus præcipiebatur, non turbata est, ita nec anni Sabbathici & Iobelæi in Iudaica politia ratione annorum mundi turbati sunt. 3: A consensu Chronologorum, qui non ex cæca aliqua connexione, sed cœlesti quodam ordine, & cum vera ratione diuinum hoc studium tractant: Falluntur ergo qui existimant, nullos annos Sabbathicos & Iobeleos à mundo dari, Deumque in Mosaica Sabbathicorum & Iobelæorum annorum ordinatione, ad annos à mundo minime respexisse, verum eosdem turbasse. Hoc est DEVM ἀταξίας insimulare. Falluntur & ii, qui primum initium annorum Sabbathicorum & Iobelæorum ex Mosaica Lege in talem à mundo annum coniiciunt, qui per septem & quadraginta nouem diuisus, absorberi non potest. Et hoc est confundere Sabbathicos & Iobelæos annos à mundo ad Mosen.

VI. Ex prædictis ergo duo inferimus: *Prius: principium Iobeleorum & Sabbathicorum annorum à Mosaica sanctione in quadragesimum sextum annum ab Exodo coniiciendum. Posterius: hoc primum Mosaicum principium in eiusmodi annũ mundi locandum, qui per 7. & 49. diuisus, præcise absorbetur.* Hæ duæ Regulæ lydium nobis lapidem præbent veræ alligationis Sabbathicorum & Iobelæorum annorum ab annis mundi ad nostra vsque tempora. Nos probauimus annum Exodi fuisse bis millesimum, quadringentesimum, quinquagesimum tertium à mundo, addantur quadraginta sex, ad annum κληρουχίας, fiunt bis 357
mille, quadringenti nonaginta nouem, diuidatur hic numerus per 7. & 49. & præcise absorbebitur.

Ergo magnum præbet argumentum legitimi positus annorum à 52
mundo. Quod hoc capite probandum erat.

CAPVT V.

De vero interuallo Annorum Iobel in specie.

I. DE nomine horum annorum, vt & diuina institutione superiori Capite nonnulla prolata sunt: nunc in hoc Capite verum eorum interuallum inquirendum est. Non enim conuenit inter Interpretes. Nominatur quidem annus Iobel, quinquagesimus, Leuitic. 25. vers. 10.

Verum de termino à quo numerando diuortium eſt opinionum. Alii terminum a quo ſumunt à primo anno agricolarionis, qui ſecut[illegible] eſt aliquem Iobelæum. Hoc modo annus Iobelæus eſt quinquageſimus, id eſt, diuerſus à ſeptimo anno ſabbathario ſiue quadrageſimo nono.

Hi mouentur duobus argumentis ex Leuit. 25. deſumptis: 1. Moſes annum Iobelæum expreſſe annum quinquageſimum nominat. 2. Ibidem loci Dominus diſtinguere videtur ſeptimum annum ſabbatharium à Iobelæo. Iubet enim numerare ſeptem annos ſabbathanos, vel annos quadraginta nouem, poſtea annum quinquageſimum pro Iobelæo ſacrum habere. Alii terminum à quo ſumunt incluſiue & Iobeleum præcedentem in annis quinquaginta connumerant. Hoc modo annus Iobeleus eis eſt quinquageſimus quidem, verum à ſeptimo anno ſabbathario non diuerſus, ſed plane idem, vt ex ſequente delineatione apparet.

1	50	
2	1	
3	2	
4	3	
5	4	
6	5	
7	6	
8	7	1
9	8	
10	9	
11	10	
12	11	
13	12	
14	13	
15	14	2
16	15	
17	16	
18	17	
19	18	
20	19	
21	20	
22	21	3
23	22	
24	23	
25	24	

26	25	
27	26	
28	27	
29	28	4
30	29	
31	30	
32	31	
33	32	
34	33	
35	34	
36	35	5
37	36	
38	37	
39	38	
40	39	
41	40	
42	41	
43	42	6
44	43	
45	44	
46	45	
47	46	
48	47	
49	48	
50	49	7
1	50	
2	1	

II. In hoc ſententiarum diuortio poſteriori ſententię ſubſcribimus. Nam prægnantia habet fundamenta:

1. Si annus Iobel ab anno ſeptimo ſabbathario vel quadrageſimo nono diuerſus eſſet, & ſequens annus; tum terra per duos continuos annos ſabbathum egiſſet, vel ab agricolarione quieuiſſet, & ita ſexto anno ante ſeptimum ſabbathicum annum, vel anno quadrageſimo octauo in annos quatuor prouentus fuiſſet colligendus: Atqui hoc contra diuinam mentē

DEVS

Deus enim sexto quouis anno ἀορίστως, id est, indefinite & vniuersaliter benedictionem terræ in ternorum annorum prouentum tantum promittit, Leuit. 25. v. 2/

2. Si annus Iobel ab vltimo Sabbathario distinctus, tum nono demum anno post celebrationem anni Sabbathici terra agricolari cœpta. Atqui & hoc contra diuinam sanctionem, quæ anno quouis octauo indefinite vel anno proximo quemuis Sabbathicum sequente, terræ culturam iterum præcipit, quo anno nono siue secundo post sabbatharium nouis iterum terræ frugibus illis vesci liceret. v. 22.

3. Si annus Iobel diuersus esset ab vltimo Sabbathico siue quadragesimo nono, tum anni Sabbathici ratione annorum mundi turbarentur & sua sede dimouerentur. Atqui hoc contra diuinam τάξιν, vti præcedenti capite probatum. Ergo annus Iobelæus ab vltimo siue septimo anno Sabbathario non est diuersus.

4. Si annus Iobel ab anno septimo Sabbathico diuersus est, tum necesse foret, si spatium temporis inter duos annos Sabbathicos ab Historicis annotatos, in quinquagenos annos diuideretur, remanere annorum numerum ex septenariis concretum, quique Sabbathicum annum indicaret. Sed illud per quinquaginta fieri non potest: Ergo hinc per firmam ἀπόδειξιν colligitur, Iobelæum annum à septimo sabbathario siue quadragesimo nono diuersum non esse. Assumptum roboratur. Annus quo Antiochus Eupator Hierosolymam obsedit, sabbathicus fuit, teste 1. Libro Maccab. cap. 6. v. 49. Annus quo Hierosolyma ab Herode capta est, iterum erat sabbathicus, teste Iosepho lib. 14. Antiq. cap. 28. Interuallum est centum viginti sex annorum, omnibus Historicis consentientibus. Hic magnus numerus per 50. diuisus, 26. relinquit: Atqui hic numerus sabbathicum annum indicare non potest, quia per septenarium diuisus absorberi non potest. Verum si per 49. magnus ille numerus diuidatur, remanebunt 28. qui numerus per septenarium & exactam absorptionem diuidi potest. Ita annus qui præcessit euersionem Hierosolymæ à Tito Vespasiano factam, sabbathicus fuit, Iosepho teste. Ab hoc anno ad captam Hierosolymam ab Herode anni sunt 105. qui diuisi per 50. relinquunt 5. qui numerus non est character anni sabbatharii: at per 49. diuisi, septenarium, verum characterem anni sabbatharii, relinquunt. Pari modo inter annum sabbathicum præcedentem πανωλεθρίαν posterioris templi ad annum sabbathicum à Matthæo Parisiensi annotatum, effluxerunt anni 1120. qui diuisi per 50. relinquunt 20. spurium characterem sabbathicorum annorum: at diuisi per 49. remanent 42. legitimum anni sabbatharii numerum. Ex hac ἀποδείξει firmissime probatur annum Iobelæum quinquagesimum esse, non per exclusionem, verum inclusionem præcedentis Iobelæi.

5. Ex nomine. Annus sabbathicus indefinite & absq; vlla limitatione nominatur annus septimus, Exodi 21. v. 2. Leuit. 25. v. 4. 20. Deutero. 15. v. 1. Nehem. 10. v. 32. Ierem. 34. v. 14. 1. Maccab. 6. v. 49. Atqui si annus Iobel distinctus esset à septimo sabbathario, vel quadragesimo nono, annus sabbatharius sæpe fieret octonarius, cuius tamen immutationis & confusionis nullum in sacris vestigium apparet. Huc pertinet illud Iosephi lib. 1. Bel. Iud. cap. 2. asserentis, Iudæos septimum annum vt sabbathicum semper coluisse ad similitudinem dierum in hebdomade. Atqui dies in septimana non sunt turbati: Ergo nec anni sabbatharii. Et consequenter annus Iobelæus à septimo sabbathario non est distinctus, sed plane idem.

6. Idem comprobamus ex hodierno Iudæorum Calendario, omnium artificiosissime composito, in quo hic habetur Canon: *Abiice omnia septenaria ab ara mundi, residuum est annus semitæ in quo es*, id est, residuum ostendet tibi quotus annus agatur à proxime sabbathico celebrato. Si anni sabbatharii per septem in annis à mundo numeratis perpetuo inueniuntur, tum à quolibet quinquagesimo anno diuisim à septimo sabbathario sumpto numerari non possunt. Per quinquagesimum enim annum septenariis, vel annis sabbathicis insertum & diuisim sumptum, ipsi septenarii numeri, & cum iis anni sabbatharii loco mouentur & turbantur. Ergo annus Iobel vna cum vltimo sabbathario vel quadragesimo nono simul celebratus.

Quod si quis negat, Iudæos hodie veram cognitionem annorum Iobelæorum habere; idem neget, eos hodie verum diem septimum vel sabbatharium obseruare, cum vtrumque DEVS per Iudæos mundo & Ecclesiæ reuelarit.

III. Restat vt breuiter duo argumenta soluamus, quibus nonnulli probare conantur, Iobelæum Iudæorum annum à septimo sabbathario diuersum & distinctum fuisse.

Ad *Primum*: DEVS Iobelæum annum nominat quinquagesimum. Hæc DEI locutio bene explicanda est. Iobelæus annus est quinquagesimus inclusiue, connumerato scilicet priore Iobelæo, ad quem DEVS in hac sanctione respexit. Nec est hæc explicatio absurda & inaudita. Similem namque locutionem ipse Moses habet, Deuteron. 15. vers. 1. מקץ שבע שנים, *à fine septem annorum*, id est, finientibus annis septem *facies* שמטה, id est, *intermissionem*, vel annum sabbatharium. Quam locutionem Ieremias sequitur cap. 34. vers. 14. En, annus intermissionis vel sabbathicus est finis septem annorum, id est, initium octaui anni, inclusiue scilicet, connumerato præcedente sabbathario. Hæc inclusiua locutio prophanis scriptoribus & familiari sermoni est tritissima: Ita olympiadem nominatunt spacium quinquennale. Sic Ouidius: *Quinquennis olympias acta est.* In hunc modum loquitur & Aristophanes: *ὁ ζεὺς πιῶν τὸν ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας δι᾽ ἔτους πέμπτου ξυναγείρει.* Ita Suetonius, Censorinus & alii, agonem Iouis Capitolini, à Domitiano institutum, nominarunt quinquennalem, cum quatuor tantum absolutorum fuerit annorum. Hoc modo Ausonius:

1	7
2	1
3	2
4	3
5	4
6	5
7	6
8	7

Hæc quoque temporibus quinquennia sacra notandis
Isthmia Neptuno data sunt, & Pythia Phœbo.

Ita vulgo loquimur, quintum quemuis annum esse bissextilem, hebdomadem esse spacium octidui, febrim quartanam quatridui, &c. quæ locutiones ad vnam omnes per inclusionem termini à quo intelligendæ.

Ad *secundum* per negationem respondemus. DEVM in Leuitic. 25. vers. 8. 9. 10. annum Iobelæum à quadragesimo nono non secludere annorum ratione. Particula namque ו copulans initio versus 9. annum quadragesimum nonum cum Iobelæo hoc modo connectit: *Numerabis tibi septem septimanas annorum, septem annos septem vicibus, ita vt tempus septem septimanarum annorum, sint tibi quadraginta nouem anni, tunc facies vt vbique personet clangor tubæ mense septimo, die decimo illius mensis, die expiationum facitote, vt personet tuba in tota terra vestra; vt sanctificetis* annum

annum quinquagesimum & proclametis libertatem in ipsa terra omnibus eius habitatoribus, &c. id est, ineunte anno septimo sabbathario siue quadragesimo nono, mense septimo, die decima mensis, ipso die expiationum clanges tuba, vt hunc annum quadragesimum nonum sanctifices, qui idem est annus quinquagesimus, alio scilicet respectu, per inclusionem præcedentis anni Iobelæi.

CAPVT VI.

De interuallo annorum ab Exodo ad fundationem templi Salomonici.

I. ANni sunt *quadringenti octoginta.* Hunc numerum DEI beneficio expressum habemus, 1. Reg. 6. vers. 1. וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה id est; *Et factum est quadringentesimo octuagesimo anno ab egressu israelitarum è terra Aegypti, anno quarto, mense Ziph (is est secundus mensis) regni Salomonis super Israelem, vt ædificare inciperet domum Iehouæ.* Hic magnus numerus diuinitus nobis consignatus merito magnifaciendus est, nec ab eo temere recedendum. Et tamen ab eo recedunt multi, qui partim vitiositatis & corruptionis hunc magnum numerum arguunt, partim miram ei interpretationem affingunt:

1. Iosephus, qui ab Exodo ad initium templi Salomonici numerat annos sexcentos decem, lib. 8. Antiq. c. 2.

2. Clemens Alexandrinus lib. 1. *στρωμάτων* à Iosua ad mortem Dauidis annos 523. additis 40. errationis, & tribus Salomonis antequam templum ædificare inciperet fiunt 566.

3. Nicephorus & multi alii Orientales Græci ab exitu Israelitarum ex Ægypto vsque ad Dauidis mortem numerant annos 630. ad mortem Dauidis, inde ad initium structuræ templi 633.

4. Nicolaus Raimarus, qui ab exitu ad initium structuræ Salomonici templi annos numerat quingentos octuaginta, magnumque numerum, 1. Regum 6. vers. 1. toto centenario incuria Librariorum corruptum, & pro quadringentis octuaginta, quingentos octuaginta legendum existimat, vti videre est in scripto germanico sub eius nomine edito, cui titulus: Nicolai Raimari Vrsi Ditmarsi, Röm Kays. Mayest. Mathematici Chronologische Beweisung / das der Jüngstetag innerhalb 77. Jahren kommen werde / von dem Jahr Christi 1596. an zurechnen.

5. Iohannes Woltherus, qui ab exitu Israelitarum ex Ægypto ad initium templi Salomonici numerat annos 620. in duobus peccans: 1. namque existimat cum Raimaro magnum illum numerum in 1. Regum 6. vers. 1. toto centenario diminutum. 2. Vocem *exitus* interpretatur de transitu Iosuæ per Iordanem, facto, anno quadragesimo primo ineunte post Exodum, primo mense illius anni, tempore veris, Iosuæ 3. vers. 15. cap. 4. vers. 19. cap. 5. vers. 10. Sensus ergo verborum ex Woltheri mente hic est: *Anno quadringentesimo octuagesimo post exitum Israelitarum è terra Aegypti, id est, anno quingentesimo octuagesimo à transitu Iosua per Iordanem in terram benedictionis, facto quadragesimo primo anno ineunte post exitum ex Aegypto cæ-*

ptum est ædificari templum Domino. Hanc suam interpretationem alio scripturæ testimonio colorare conatur: Exodi 12. vers. 40. scriptum est, Israelitas habitasse in Ægypto 430. annos, cum tamen per 215. tantum annos in Ægypto habitarint. Reliquum annorum tempus profectionibus Abrahami, Isaaci, Iacobi tribuendum.

Exinde colligit, non absurdum esse per vocem exitus Israelitarum ex Ægypto, intelligere transitum Israelitarum per Iordanem, factum post mortem demum Mosis.

6. Laurentius Codomannus, qui lib. 1. Chronolog. cap. 17. ab egressu Israelitarum ex Ægypto ad primū annum structuræ templi Salomonici annos habet 598. Hic magnum in 1. Regum 6. vers. 1. numerum non quidem corruptum existimat, verum miram ei affingit mentem. Opinatur enim annos illos 480. non ab eo anno inchoandos, quo Israelitæ potenti Dei manu, Mose Duce, Ægypto egressi sunt; verum ab eo tempore, quo tribus Dan hæreditatem sibi quæsiuit, Iudicum 18. quod longo demum post Mosen & Iosuam tempore factum est, anno quasi centesimo decimo octauo post egressum, vt Codomannus existimat. Vocem ergo צאת in 1. Regum 6. vers. 1. interpretatur de tota peregrinatione Israelitarum, quæ à primo paschate vel anno egressus ex Ægypto per aliquot annos durauit, donec singulæ tribus suam occuparent terram, cuius causa mandante & mirabiliter adiuuante Domino profectionem ex Ægypto susceperant.

Nec nouum esse (ait Codomannus) ab eo loco vnde exitur denominare totam profectionem, quantumuis longinquam & diuturnam, quæ durat, donec perueniatur ad locum cuius adeundi causa iter suscipitur, etiamsi obiter incidant impedimenta, moram efficientia. Probat id loco Deuteronomii quarto, versic. 41. vbi dicitur Mosen Deuteronomion prælegisse populo בצאת in exitu ex Ægypto, cum tamen id factum sit, anno quadragesimo post transitum maris rubri fere finiente, Deuteron. 1. vers. 3. Ita Psal. 114. vers. 3. dicitur בצאת in exitu Israelitarum ex Ægypto Iordanem retro versum constitisse, quod anno demum quadragesimo primo post transitum per mare rubrum factum est, Ios. 3. v. 16. c. 5. v. 10. & seq. Ex mente ergo Codomanni hic foret verborum 1. Reg. 6. vers. 1 sensus: Factum est anno quadringentesimo octuagesimo exitus Israelitarum ex Ægypto, id est, plenariæ possessionis & occupationis terræ Canaan; vel; ab exitu non incipiente, sed desinente, & singulari quidem modo desinente, cum tribus Dan hæreditatem sibi quæreret, quod factum est anno quasi centesimo decimo octauo post annum Exodi.

II. Hi, qui iam enumerati sunt, quique magnum numerum in 1. Regum 6. vers. 1. vel corruptionis accusant, vel contortam & alienam ei mentem affingunt, præsertim tres postremi, sequentia habent assertionis fundamenta.

Primum & præcipuum desumunt ex Apostolicis Actibus, in quibus Paulus Apostolus à distributione terræ per Iosuam & Eleazarū facta, ad Samuelem Prophetam annos 450. numerat: Actorum. 13. vers. 20. tum ad Dauidem, 40. vers. 21. Hic numerus coniunctus cum eo, qui 1. Regum 6. vers. 1. ponitur, decennio iam excedit. Sin vero huic Paulinæ numerationis anni 40. errationis in deserto, septem à morte Mosis ad terræ distri-

distributionem Iof. 14. verf. 10. 40. item anni regni Dauidici & tres Salomonis, quæ præterierant, antequam templum ædificari cœptum eft, 1. Regum. 6. v. 1. connumerentur, 580. anni proueniunt, & ita hoc modo Paulina numeratio toto centenario maior erit magno illo numero in 1. Reg. 6. v. 1. pofito.

II. Liber Iudicum & prior Samuelis longe plures annos colligunt ab 40
Exodo ad quartum regni Salomonis annum ineuntem, quam 1. Reg. 6. v. 1. 40
habentur. Id ita demonftratur: anni errationis in deferto funt 40. Exod. 40
16. v. 35. Num. 14. v. 34. cap. 32. v. 13. Deut. 1. v. 3. Anni Eli Pontificis totidem, 40 3
1. Sam. 4 v. 18. Anni Samuelis & Saulis totidem. Act. 13. v. 21. Anni Dauidici 8
regni itidem 40. 2. Sam. 5. v. 4. 1. Reg. 2. v. 10. 1. Chron. 29. v. 21. Anni 3. abfo- 40
luti Salomonis ad initium ftructuræ templi, 1. Reg. 6. v. 1. Hi numeri colle- 18
cti, 163. annos producunt, qui fubtracti de 480. relinquunt 317. à morte 80
Mofis ad iudicatum Eli. Atqui liber Iudicum longe plures enumerat an- 20
nos. 8. annos Mefopotamienfis feruitutis, Iudic. 3. verfic. 8. 40. annos 40
iudicii Othnielis, verfic. 11. 18. annos Moabiticæ feruitutis, verfic. 14. 7
80. annos dominatus Ehud, v. 30. 20. annos Cananiticæ feruitutis, cap. 4. 40
v. 3. 40. Iudicii Barac & Deboræ, cap. 5. v. 31. 7. Midianiticæ feruitutis cap. 6. 3
v. 1. 40. dominatus Gedeonis cap. 8. verf. 28. 3. Abimelechi. cap. 9. verf. 22. 23 22
23. Tholæ. cap. 10. verf. 2. 22 Iair, verf. 3. Sequuntur 18. anni Ammoniticæ 18
feruitutis, verf. 8. 6. anni dominationis Iephthe, cap. 12. verf. 7. 7. Ebzan, 6
verf. 10. 10. anni Elon, verf. 11. 8. Abdon, verf. 14. 40. anni Philifthææ 7
feruitutis, cap. 13. verf. 1. 20. tandem anni iudicii Simfonis, cap. 15. verf. 10
20. cap. 16. verf. 31. Hi numeri collecti producunt annos 573. His fi ad- 8
dantur anni principatus Iofuæ in facris non confignati, anni ab Exodo ad 40
ftructuram templi Salomonici in libro iudicum & priori Samuelis con- 40
tenti, centum annis fuperabunt magnum illum numerum, 1. Reg. 6. v. 1. 573
pofitum.

III. Iudic. 2. verfic. 6. & feq. legitur, viuente Iofua & fenioribus poft Iofuam per longum bene tempus Ifraelitas Domino feruiiffe: tandem aliam gentem exortam, quæ dominum non nouerit, neceius opera quæ fecerat; tum Ifraelitas incepiffe male agere coram DEO, quam ob caufam eos feruituti maneipari. Ex hoc iudicum loco colligit Woltherus, poft Mofis mortem & ante primam Ifraelitarum feruitutem cuius mentio fit, Iudic. 3. verfic. 8. aliquot annos inferendos, non modo Iofuæ, verum & feniorum, qui poft Iofuam vixerunt, quorumque tempore Ifraelitæ Domino feruierunt.

IV. Iud. 1. v. 1. & feq. legitur poft mortem Iofuæ, Iudam & Simeonem, id eft, Iudæ & Simeonis Tribum contra reliquos Cananitas ex diuino mandato bellum gefliffe. Ergo poft Iofuæ mortem prima Ifraelitarum feruitus nullo modo inchoanda. 47

V. Iephthe ab occupata terra Canaan ad fuum tempus annos trecen- 7
tos effluxiffe numerat, Iudic. 11. verf. 26. Atqui fi 480 tantum anni ab Exo- 10
do ad initium templi Salomonici decurrerunt, tum Iepthe numeratio vix 8
confiftere poterit. Nam terra Canaan plene occupata eft feptimo an- 40
no à morte Mofis, vel quadragefimo feptimo ab Exodo Iof. 14. verfic. 10. 40
poft Iephthen præfuit Ifraelitis Ebzan per feptem annos. Hunc fecu- 40
tus eft Elon per 10. Elonem fecutus eft Abdon per annos 8. tum fe- 40
quuntur anni 40. Philifthinæ feruitutis, 20. Samfonis, 40. Eli, 40. 40
Saulis & Samuelis, 40. Dauidis; tres Salomonis. Hi numeri inter 3

 fecon- 315

ptum est ædificari templum Domini. Hanc suam interpretationem alio scripturæ testimonio colorare conatur: Exodi 12. vers. 40. scriptum est, Israelitas habitasse in Ægypto 430. annos, cum tamen per 215. tantum annos in Ægypto habitarint. Reliquum annorum tempus profectionibus Abrahami, Isaaci, Iacobi tribuendum.

Exinde colligit, non absurdum esse per vocem exitus Israelitarum ex Ægypto, intelligere transitum Israelitarum per Iordanem, factum post mortem demum Mosis.

6. Laurentius Codomannus, qui lib. 1. Chronolog. cap. 17. ab egressu Israelitarum ex Ægypto ad primū annum structuræ templi Salomonici annos habet 598. Hic magnum in 1. Regum 6. vers. 1. numerum non quidem corruptum existimat, verum miram ei affingit mentem. Opinatur enim annos illos 480. non ab eo anno inchoandos, quo Israelitæ potenti DEI manu, Mose Duce, Ægypto egressi sunt; verum ab eo tempore, quo tribus Dan hæreditatem sibi quæsiuit, Iudicum 18. quod longo demum post Mosen & Iosuam tempore factum est, anno quasi centesimo decimo octauo post egressum, vt Codomannus existimat. Vocem ergo צאת in 1. Regum 6. vers. 1. interpretatur de tota peregrinatione Israelitarum, quæ à primo paschate vel anno egressus ex Ægypto per aliquot annos durauit, donec singulæ tribus suam occuparent terram, cuius causa mandante & mirabiliter adiuuante Domino profectionem ex Ægypto susceperant.

Nec nouum esse (ait Codomannus) ab eo loco vnde exitur denominare totam profectionem, quantumuis longinquam & diuturnam, quæ durat, donec perueniatur ad locum cuius adeundi causa iter suscipitur, etiamsi obiter incidant impedimenta, moram efficientia. Probat id loco Deuteronomii quarto, versic. 41. vbi dicitur Mosen Deuteronomion prælegisse populo בצאת in exitu ex Ægypto, cum tamen id factum sit, anno quadragesimo post transitum maris rubri fere finiente, Deuteron. 1. vers. 3. Ita Psal. 114. vers. 3. dicitur בצאת in exitu Israelitarum ex Ægypto Iordanem retro versum constitisse, quod anno demum quadragesimo primo post transitum per mare rubrum factum est, Ios. 3. v. 16. c. 5. v. 10. & seq. Ex mente ergo Codomanni hic foret verborum 1. Reg. 6. vers. 1 sensus: Factum est anno quadringentesimo octuagesimo exitus Israelitarum ex Ægypto, id est, plenariæ possessionis & occupationis terræ Canaan; vel; ab exitu non incipiente, sed desinente, & singulari quidem modo desinente, cum tribus Dan hæreditatem sibi quæreret, quod factum est anno quasi centesimo decimo octauo post annum Exodi.

11. Hi, qui iam enumerati sunt, quique magnum numerum in 1. Regum 6. vers. 1. vel corruptionis accusant, vel contortam & alienam ei mentem affingunt, præsertim tres postremi, sequentia habent assertionis fundamenta.

Primum & præcipuum desumunt ex Apostolicis Actibus, in quibus Paulus Apostolus à distributione terræ per Iosuam & Eleazarū facta, ad Samuelem Prophetam annos 450. numerat: Actorum. 13. vers. 20. tum ad Dauidem, 40. vers. 21. Hic numerus coniunctus cum eo, qui 1. Regum 6. vers. 1. ponitur, decennio iam excedit. Sin vero huic Paulinæ numerationis anni 40. errationis in deserto, septem à morte Mosis ad terræ distri-

distributionem Iof. 14. vers. 10. 40. item anni regni Dauidici & tres Salomonis, quæ præterierant, antequam templum ædificari cœptum est, 1. Regum. 6. v. 1. connumerentur, 580. anni proueniunt, & ita hoc modo Paulina numeratio toto centenario maior erit magno illo numero in 1. Reg. 6. v. 1. posito.

II. Liber Iudicum & prior Samuelis longe plures annos colligunt ab 40 40
Exodo ad quartum regni Salomonis annum ineuntem, quam 1. Reg. 6. v. 1. 40
habentur. Id ita demonstratur: anni errationis in deserto sunt 40. Exod. 40
16. v. 35. Num. 14. v. 34. cap. 32. v. 13. Deut. 1. v. 3. Anni Eli Pontificis totidem, 3
1. Sam. 4 v. 18. Anni Samuelis & Saulis totidem. Act. 13. v. 21. Anni Dauidici 8
regni itidem 40. 2. Sam. 5. v. 4. 1. Reg. 2. v. 10. 1. Chron. 29. v. 21. Anni 3. abso- 40
luti Salomonis ad initium structuræ templi, 1. Reg. 6. v. 1. Hi numeri colle- 18
cti, 163. annos producunt, qui subtracti de 480. relinquunt 317. à morte 80
Mosis ad iudicatum Eli. Atqui liber Iudicum longe plures enumerat an- 20
nos. 8. annos Mesopotamiensis seruitutis, Iudic. 3. versic. 8. 40. annos 40
iudicii Othnielis, versic. 11. 18. annos Moabiticæ seruitutis, versic. 14. 7
80. annos dominatus Ehud, v. 30. 20. annos Cananiticę seruitutis, cap. 4. 40
v. 3. 40. Iudicii Barac & Deboræ, cap. 5. v. 31. 7. Midianiticæ seruitutis cap. 6. 3
v. 1. 40. dominatus Gedeonis cap. 8. vers. 28. 3. Abimelechi. cap. 9. vers. 22. 23
23. Tholæ. cap. 10. vers. 2. 22 Iair, vers. 3. Sequuntur 18. anni Ammoniticæ 22
seruituris, vers. 8. 6. anni dominationis Iephthe, cap. 12. vers. 7. 7. Ebzan, 18
vers. 10. 10. anni Elon, vers. 11. 8. Abdon, vers. 14. 40. anni Philisthææ 6
seruitutis, cap. 13. vers. 1. 20. tandem anni iudicii Simsonis, cap. 15. vers. 7
20. cap. 16. vers. 31. Hi numeri collecti producunt annos 573. His si ad- 10
dantur anni principatus Iosuæ in sacris non consignati, anni ab Exodo ad 8
structuram templi Salomonici in libro iudicum & priori Samuelis con- 40
tenti, centum annis superabunt magnum illum numerum, 1. Reg. 6. v. 1. 20
positum. 573

III. Iudic. 2. versic. 6. & seq. legitur, viuente Iosua & senioribus post Iosuam per longum bene tempus Israelitas Domino seruiisse: tandem aliam gentem exortam, quæ dominum non nouerit, nec eius opera quæ fecerat; tum Israelitas incepisse male agere coram Deo, quam ob causam eos seruituti mancipari. Ex hoc iudicum loco colligit Woltherus, post Mosis mortem & ante primam Israelitarum seruitutem cuius mentio fit, Iudic. 3. versic. 8. aliquot annos inserendos, non modo Iosuæ, verum & seniorum, qui post Iosuam vixerunt, quorumque tempore Israelitæ Domino seruierunt.

IV. Iud. 1. v. 1. & seq. legitur post mortem Iosuæ, Iudam & Simeonem, id est, Iudæ & Simeonis Tribum contra reliquos Cananitas ex diuino mandato bellum gessisse. Ergo post Iosuæ mortem prima Israelitarum seruitus nullo modo inchoanda. 47

V. Iephthe ab occupata terra Canaan ad suum tempus annos trecen- 7
tos effluxisse numerat, Iudic. 11. vers. 26. Atqui si 480 tantum anni ab Exo- 10
do ad initium templi Salomonici decurrerunt, tum Iepthe numeratio vix 8
consistere poterit. Nam terra Canaan plene occupata est septimo an- 40
no à morte Mosis, vel quadragesimo septimo ab Exodo Ios. 14. versic. 10. 20
post Iephthen præfuit Israelitis Ebzan per septem annos. Hunc secu- 40
tus est Elon per 10. Elonem secutus est Abdon per annos 8. tum se- 40
quuntur anni 40. Philisthinæ seruitutis, 20. Samsonis, 40. Eli, 40. 40
Saulis & Samuelis, 40. Dauidis; tres Salomonis. Hi numeri inter- 3

 secon- [illegible]

ſe coniuncti producunt annos 255. qui ſi à 480. annis ſubtrahantur, remanebunt 225. anni vſque ad Iephthen, qui tamen numerus ad numerum trecentenarium à Iephthe poſitum minime omnium pertingit. Numerus ergo in 1. Reg. 6. verſic. 1. vel toto centenatio diminutus, vel alia ei mens affingenda eſt.

III. Vidimus argumenta, quibus nonnulli probare conantur, ab exitu Iſraelitarum ex Ægypto ad initium templi Salomonici multo plures quam 480. annos numerandos: videamus etiam ſpecialem eorum annorum poſitum, quem illi habent.

40 1. Ioſephus hos annos ita locat: Anni errationis in deſerto 40. Anni
25 dominatus Ioſuæ 25. Lib. 5. Antiq. c. 1. Anni ſine Magiſtratu 18. Lib. 6.
18 Antiq. cap. 6. Anni Meſopotamienſis ſeruitutis 8. Lib. 5. cap. 3. Anni 40.
8 Iudicatus Othnielis vel Kenizi, vt Ioſephus Othnielem vocat, qui Kenizi
40 filius fuit, teſte Libro Iudicum cap. 3. verſ. 9. cap. 4. in Ioſepho. Anni Moa-
18 biticæ ſeruitutis 18. cap. 5. Anni 80. Iodes, id eſt, Ehud, vt Liber Iudicum
80 hunc Iudicem nominat. cap. 5. Samgar vuus annus. 20. anni Cananiticæ
20 ſeruitutis cap. 6. 40. Iudicatus Deboræ & Barac. cap. 6. 7. anni Midiani-
40 ticæ ſeruitutis. cap. 7. 40. anni iudicatus Gedeonis cap. 8. 3. iudicatus
7 Abimelechi cap. 9. (Abimelechum ſequitur Thola Iud. 10. verſ. 1. & 2. qui
40 in Ioſepho non reperitur. Nullum autem dubium, hîc in Ioſepho omiſſio-
3 nis vitium eſſe) ſequuntur in Ioſepho 22. anni iudicatus Iair cap. 9. 18. anni
22 Ammoniticæ ſeruitutis, cap. 9. Anni 6. regiminis Iephthe, Ibidem. Anni
18 7. Ebzan. Ibidem. Anni 10. Dominationis Elon, Ibidem. (Sequitur Ab-
6 don, quem Ioſephus quidem introducit: verum quot annos regnarit, non
7 ponit. Liber Iudicum teſtatur cap. 12. verſ. 14. eum Iſraelem iudicaſſe per
10 8. annos) 40. ſequuntur anni Philiſthinæ ſeruitutis cap. 10. 20. Iudicatus
40 Simſonis, ibidem. 40. anni principatus & ſacerdotii Eli, cap. 12. Sequitur
20 in Ioſepho Samuel, quem lib. 6. cap. 14. ſolum regnaſſe dicit annos 12. poſt-
40 ea cum Saule Rege per annos 18. poſt Samuelis mortem idem Ioſephus
40 opinatur, Saulem ſolum per 20. annos regnaſſe, cap. 15. Ex Ioſephi ergo
3 ſupputatione, Samueli cum Saule 50. anni regiminis dandi ſunt. Sequi-
596 tur regnum Dauidis per annos 40. Lib. 7. cap. 12. Tandem 3. anni Salomo-
23 nis ad initium vſque ſtructuræ templi. Hi numeri additi producunt 596
8 annos; cum tamen Ioſephus lib. 8. Antiq. cap. 2. 610. in ſummaria colle-
627 ctione habeat. Hiſce annis quingentis nonaginta ſex, ſi 23. Tholæ & 8.
Abdonis addātur, quos numeros Ioſephus in ſpecie non habet, prodibunt
627. anni. Similem fere numerationem Clemens & Nicephorus habent, quam breuitatis amore prætetimus.

40 22 2. Nicolaus Raimarus hos annos hoc ordine numerat. Ab Exodo
7 18 ad mortem Moſis, annos 40. A morte Moſis ad terræ diſtributionem per
8 6 Ioſuam, annos 7. Meſopotamienſis ſeruitutis, annos 8. Iudicii Othnielis,
40 7 annos 40. Moabiticæ ſeruitutis, annos 18. Principatus Ehud, Annos 80.
18 10 Cananeæ ſeruitutis, annos 20. Dominatus Deboræ & Barac, annos 40.
80 8 Madianiticæ ſeruitutis, annos 7. Dominatus Gedeonis annos 40. Abime-
20 40 lechi, 3. Tholę, 23. Iair, 22. Ammoniticę ſeruitutis, annos 18. Iudicatus Ieph-
40 40 the, annos 6. Ebzan, 7. Elon, 10. Abdon, 8. Philiſtinæ ſeruitutis, annos 40.
7 40 Simſonis, 20. Eli, 40. Regni Saulis cum Samuele, annos 40. Dauidis, 40.
40 40 Salomonis 3. Summa annorum per additionem collecta eſt 580. annorum.
3 3 3. Woltherus hoc modo annos illos connectit. Primum annos iu-
580 dicatum ſeruitutum, annos item Iudicum enumerat. Annos 8. Syriacæ vel

vel Mesopotamiensis seruitutis: Annos Othnielis, 40. seruitutis Moabiti- 8. 25
cæ, annos 18. Ehud. annos 80. Cananiticæ seruitutis, 20. annos: Deboræ & 40 18
Barac, annos 40. seruitutis Midianiticæ, 7. annos; Gedeonis, annos 40. 18 6
Abimelechi, 3. Tholæ, 23. Iair, 22. Ammoniticæ seruitutis, annos 18. Do- 80 7
minatus Iephthe, annos 6. Ebzan 7. Elon, 10. Abdon, 8. Philisthinæ serui- 20 10
tutis, annos 40. Iudicatus Simsonis, annos 20. Eli, 40. Summa horum an- 40 8
norum est 450. quem numerum cum Apostolica numeratione Act. 13. 7 40
vers. 21. conuenire existimat. Huic numero addit annos 40. dominatus & 40 20
regni tum Samuelis, tum Saulis, ex loco iam allegato; annos item 40. regni 3 40
Dauidici, tandem 3. Salomonis ad initium structuræ templi. Summa à Sa- 23 450
muele ad initium templi est 83. annorum, qui cum 450. coniuncti, nume- 40
rum annorum 533. producunt. Huic numero addit annos 26. dominatus 40
Iosuæ ex Iosepho; tum annos 21. seniorum post Iosuam ante primam Is- 3
raelitarum seruitutem. Hos numeros prioribus addit & producit nume- 533
rum 580. annorum. Huic tandem addit annos 40. errationis in deserto. 26
(Vocem enim exitus de transitu Iosuæ per Iordanem interpretatur, qui 21
factus est anno 40. absoluto post exitum ex Ægypto, vt supra vidimus.) 580
Ergo interuallum Woltheri à vero anno Exodi ad annum structuræ tem- 40
pli Salomonici est 620. annorum. 620

4. Codomannus hosce annos in specie hoc modo inter se conne-
ctit: Ab exitu ad mortem Mosis, anni 40. ad mortem Iosuæ, 25. A morte Io-
suæ ad primam seruitutem, anni 20, quos senioribus post Iosuam tribuit; 40 25
8. anni primæ seruitutis: anni 40. Iudicii Othnielis: anni 18. secundæ serui- 25 22
tutis: anni 80. principatus Ehud: anni 20. tertiæ seruitutis: anni 40. iudi- 20 18
catus Deboræ & Barac; anni 7. quartæ seruitutis: 40. anni iudicii Gedeo- 8 6
nis: 3. anni Abimelechi: 23. Tholæ: 22. Iair: 18. anni quintæ seruitutis: 6. an- 40 7
ni Iephthe: 7. Ebzan: 10. Elon: 8. Abdon: 40. anni sextæ seruitutis: 40. Eli: 18 10
40. Samuelis & Saulis: 40. regni Dauidici: tandem anni 3. Salomonis ad 80 8
initium templi. Summa annorum Codomanni ab exitu Iudæorum ex Æ- 20 40
gypto ad initium templi Dominici per Salomonem extructi, est 598. an- 40 40
norum. 7 40

40 40
3 3
598

Differentia harum connexionum est: 1. Raimarus dominatum Iosuæ mox post annum septimum à morte Mosis, in quo terræ distributio facta est, abrumpit. Qua in parte merito à Wolthero reprehenditur. Melior ergo Iosephus, quem Codomannus & Woltherus sequuntur, qui Iosuæ vltra 20. annos in dominatu tribuunt. 2. Iosephus Raimarus, Woltherus 20. annos iudicii Simsonis à 40. annis seruitutis sub Philisthinis secludunt, cum includi debeant: ita namque manifeste textus loquitur, Iudic. 15. vers. 20. *Vindicauit Simson Israelem* בימי פלשתים *in diebus Philisthinorum* (cum scilicet Israelitæ per 40. annos sub Philisthinorum potestate premerentur) *viginti annis*, id est, Simson iudicauit & vindicauit quidem ex parte Israelitas à seruitute Philisthinorum, seseque vltus est; verum non in toto eorum dominium auferre potuit. Hunc textum Codomannus olfaciens 20. illos annos Simsonis sub 40. Philisthinæ seruitutis comprehendit. Hos vt iterum recompenset à morte Iosuæ ad primam seruitutem sub Mesopotamiæ Rege interserit 20. annos, quos senioribus post Iosuam tribuit, verum absque omni scripturæ fundamento.

I. Hactenus *prima* quasi Capitis pars; *secunda* sequitur, in qua productis aliquot argumentis, confirmandum est, magnum illum numerum 480. annorum, in 1. Reg. 6. v. 1. non corruptum esse, nullumque ei peregrinum

ſenſum affingi poſſe vel debere ; tum ſpecialior annorum poſitus proferendus.

1. *Argumentum:* Vbi nullum apparet corruptionis veſtigium, ibi corruptio haud ita facile concedi debet: Atqui in 1. Reg. 6. v. 1. nullum apparet corruptionis in numero veſtigium: Ergo ibi corruptio haud ita facile concedi debet. Minor probatur ex lingua in qua vetus Teſtamentum originaliter conſcriptum eſt. Si vetus Teſtamentum Græce vel Latine fuiſſet conſcriptum, tum plauſibile aliquod corruptions indicium magni illius numeri proferri poſſet, cum in Græco Latinoq; idiomate in numeris præſertim facilis ſæpe mutatio præſertim in ſcriptotibus iniuria temporum & incuria librariorum vitiatis deprehendatur : Atqui vetus Teſtamentum hebraice conſctiptum eſt. Hæc lingua non vnica litera, ſed tota dictione numerum exprimere ſolet: אַרְבַּע מֵאוֹת ſunt quadringenti; מֵאוֹת חֲמֵשׁ ſunt quingenti. Verum inter vocem אַרְבַּע & חָמֵשׁ nulla cognatio, & conſequenter nullum ne minimum quidem corruptionis veſtigium. Numerorum enim corruptio in corruptione cognatarum literarum & numerorum occurrete ſolet, quibus ad deſignandum aliquem nnmerum vtimur. Hîc autem nullæ non modo cognatæ literæ, verum & dictiones. Nullum ergo nec minimum indicium corruptionis dari poteſt. Et conſequenter in hoc magno numero aliqua corruptio nullo modo concedenda.

2. *Secundum argumentum* deſumitur à genealogia vel generatione Tribus Iuda. Argumentum hoc plane ἄλυτον eſt. A morte Moſis ad natiuitatem Dauidis quatuor tantum generationes recenſentur, Ruth. 4. v. 20. & ſeq. 1. Chron. 2. v. 11. 12. 13. Matth. 1. v. 5. & ſeq. Luc. 3. v. 31. & ſeq. Nahaſſon ptinceps Tribus Iudæ in deſerto vixit. Num. 1. v. 7. cap. 7. v. 12. Fortaſſis & ibidem ſuſpenſus c. 25. v. 4. Hic genuit Salmon: Salmon Boas: Boas Obed: Obed Iſai: Iſai Dauidem, Ruth. 4. v. 22. 1. Chron. 11. v. 12. Matth. 1. v. 5. Luc. 3. v. 31. & ſeq. Ex hac genealogia firmiter colligimus, interuallum annorum ab exitu Iſraelitarum ex Ægypto vſque ad ſtructuram templi Salomonici, non eſſe 580. annorum, vt Raimarus vult, multo minus 598. vt Codomannus: vel 620. vt Woltherus contendit: Si namque 40. anni Exodi, tum 70. vitæ Dauidis, tres item imperii Salomonis, id eſt, 113. à 580. 598. 620. ſubtrahantur, remanebunt 467. 485. 507. anni. Verum quomodo in tanto temporis ſpatio, ea mundi ætate, quatuor tantum generationes dari potuerunt ἀδύνατον. Quod ita probatur. Anno 41. poſt Exodum Rahab iam adulta fuit, Ioſ. 2. v. 1. ponamus eam viginti tantum fuiſſe annorum tum temporis, pòſt nonageſimo ætatis anno Boas genuiſſe, Demus Boazo 115. annos cum ex Ruth Obed gigneret: Obedo totidem annos etiam demus cũ Ieſſæum gigneret, totidẽ cum Iſai: Iſai totidem cũ Dauidem. Hi numeri collecti 435. tantum annos producunt, qui tamen ad tres ſuperiores annos nondum pertingit. Quod ſi ad iſtam magnitudinem accedere debet, neceſſe eſt, eos anno 130. vel 140. ætatis filios genuiſſe. Quod tamen nemini credibile. Quod ſi 480. annos ſumamus, inde 113. ſubtrahamus, remanebunt: 367. anni, intra quod temporis ſpatium hæ generationes dari potuerunt: quanquam & id non ſine ſingulari DEI benedictione. Omiſſionem vnius vel alterius generationis hîc fingere, impietatis eſſet, cum in quatuot diuerſis locis hæc generatio eodem modo ponatur, nullibique ne minimum omiſſionis veſtigium appareat.

3. *Tertium argumentum* deſumitur ex voce לְצֵאת ſiue exitus, qua prior

Reg.

Reg. 6. vers. 1 vtitur. Hæc vox in proprio & genuino significato egressum vel migrationem notat ex aliquo loco. Et qui vocem hanc aliter interpretantur, quod Codomannus & Woltherus faciunt, à natiua vocis significatione deflectere, & peregrinam, contortam, minimeque concedendam vocis interpretationem excogitare coguntur. Codomanni namque interpretationem quod attinet, quilibet videt eam violentam esse. Quis enim tempus illud, quo vna tribus sibi possessionem quæsiuit, quodque anni ratione nobis ignotum, nominaret Exitum filiorum Israel ex Ægypto? Quis a termino ignoto Epocham figeret? Monstrum opinionis: præsertim cum iam ante tribus Dan suam possessionem habuerit, vt ex Iosu. 19. vers. 40. videre est: verum sat angustam. Bona namque terræ pars ei tribui per sortem data per Cananæos & Hemorrhæos ei erepta, Iudic. 1. vers. 34. ideo Tribus hæc sequentibus, nobis tamen annorum ratione ignotis, temporibus excurrit ad ampliorem sibi sedem quærendam. Loca quod attinet ex Deuteron. 4. vers. 45. & Psalm. 114. vers. 1. quæ Codomannus in suæ sententiæ patrocinium adducit, nihil omnino subsidium aliquod ei subministrant. Id quidem ex his locis aliquo modo probari posset, tempus errationis filiorum Israel in deserto exitum ex Ægypto nominari posse: verum post introitum in terram benedictionis, excursionem vnius vel alterius tribus in hunc vel illum locum, exitum ex Ægypto nominare, omni plane destituitur fundamento: præsertim cum Moses & Dauid ἀορίστως tempus errationis 40. annorum, exitum nominent: verum in loco 1. Reg. 6. v. 1. exitus ille ad certum annum determinatus est, ita vt ἡ ἔξοδος vocis exitus ἀμφιβολία in hoc loco plane exulet. Propositum enim fuit Spiritui sancto, beneficio huius magni numeri, verum annorum interuallum à primo anno Exodi præcise nobis definire. Idem Wolthero quoque dictum sit, qui vocem exitus, in 1. Reg. 6. v. 1. de transitu Iosuæ per Iordanem interpretatur. Verum vnde petet huius rei testimonium? Locus Exod. 12. v. 40. eius opinionem minime firmat: per filios enim Israel, qui in terra Ægypti habitarunt, simul & eorum Patres, Abrahamum, Isaacum & Iacobum intelligendos, supra ex græco textu & genealogia confirmauimus. At in loco 1. Reg. 6. v. 1. vocem Exitus ex Ægypto per transitum per Iordanem explicare, plane violentum est, & à nemine hactenus auditum. Si namq; Spiritus sanctus per exitum, transitum Iosuę per Iordanem intelligere voluisset, facile fuisset ei alia phrasi & voce vti. Id cum non factum sit, nullo modo à natiua & propria vocis *exitus* significatione ad peregrinam, maximeque contortam confugiamus.

Quartum argumentum desumitur à periculoso. Dicere magnum illum numerum in 1. Reg. 6. v. 1. corruptum, mox patula humanæ lasciuiæ aperietur ianua, ad quemuis errorem in veteri Testamento sub prætextu corruptionis fingendum, cum tamen pie credamus, DEVM sacrosanctum veteris Testamenti codicem sancte conseruasse, ab omnique corruptionis iniuria semper vindicasse.

Quintum ex veterum Chronologorum vnanimi consensu desumitur. Horum ne vnus quidem eo audacię & temeritatis est progressus, magnum illum numerum 1. Reg. 6. v. 1. vel vitiositatis arguendi, vel alienam ei mentem affingendi; verum omnes sancte magnum illum numerum vt incorruptum & simpliciter intellectum pro fundamento & basi interualli annorum ab anno Exodi ad initium structuræ prioris templi supposuerunt.

Sextum.

Sextum. Idem probari posset ex constanti annorum Sabbaticorum & Iobelæorum serie, cuius tamen argumenti euidentia non nisi in totius Chronologici Systematis perfectione conspicitur. Ideo fusior huius argumenti probatio eo differenda est.

II. His argumentis iam subnectenda est specialior annorum positus, in quo tamen Chronologis non conuenit, tametsi in magno numero 480. annorum conueniant.

Euseb.	
40	22
27	6
40	7
80	8
40	20
40	40
3	40
23	40
	4
	480

Eusebius specialem positum hoc modo connectit: 40. anni errationis in deserto, 27. principatus Iosuæ, 40. Othnielis, 80. Ehud, 40. Deboræ & Barac, 40. Gedeonis, 3. Abimelechi, 23. Tholæ, 22. Iair, 6. Iephte, 7. Ebzan, 8. Abdon (hic Eusebius Elonem omittit, cui liber iudicum c. 12. v. 11. decem annos tribuit) 20. Simsonis, 40. Eli, 40. Saulis & Samuelis, 4[illegible]. Dauidis, 4. Salomonis.

Funccius hoc modo hosce annos specialiter inter se cōnectit: 40. errationis in deserto, 40. dominatus Othnielis, 80. Ehud, 40. Deboræ & Barac, 40. Gedeonis, 3. Abimelechi, 23. Tholæ, 22 Iair, 18. annos seruitutis Ammoniticæ, 6. Iephte, 7. Ebzan, 10. Elonis, 8. Abdonis, 20. Simsonis, 40. Eli, 40. Saulis & Samuelis, 40. Dauidis, 3. Salomonis.

Func.	Trem.
40	40
40	18
80	40
40	80
40	40
3	40
23	3
22	23
18	22
6	6
7	7
10	10
8	8
20	20
40	40
40	40
40	40
3	3
480	480

Tremellius in Bibliis ita: 40. itineris in deserto, 18. dominatus Iosuæ, 40. Othnielis, 80. Ehud, 40. Deboræ & Barac, 40. Gedeonis, 3. Abimelechi, 23 Tholæ, 22. Iair, 6. Iephte, 7. Ebzan, 10. Elonis, 8. Abdonis, 20. Simsonis, 40. Eli, 40. Saulis & Samuelis 40. Dauidis, 3. Salomonis.

Funcciana ab Eusebiana numeratione in specialibus nonnihil differt. Hæc enim numeratio annos illos 40. de quibus Iud. 3. v. 11. à morte demum Iosuę inchoat; illa à morte Mosis. Ita Eusebius 27. annos Iosuæ tribuit. Hos vt Funccius recompenset, annos 18. Ammoniticæ seruitutis seorsim numerat simul annexis 10. annis Elonis, quos Eusebius omittit, & pro quarto Salomonis anno ineunte, quem Eusebius habet, tres absolutos ponit. Hinc conuenientia ratione magni interualli. Tremelliana cum Eusebiana numeratione in eo conuenit, quod vtraque 40. annos de quibus Iud. 3. v. 11. à morte Iosuæ inchoat. Verum differt. Eusebius Iosuæ post Mosen tribuit annos 27. Tremellius 18. Differentia 9. annorum. Hos vt in sequentibus immutet, assumit Tremellius, & merito, 10. annos Elonis, quem Eusebius in Catalogo omisit, & tertium annum Salomonis pro quarto sumit. Hinc *συμφωνία*. Tremellius à Funccio in duobus discrepat. 1. Hic 40 annos de quibus Iud. 3. v. 11. mox à morte Mosis, ille à Iosuæ tandem inchoat. 2. 18. annos Ammoniticæ seruitutis Funccius seorsim sumit, Tremellius annis Iairi includit. Vt autem 18. illos annos recompenset, eos dominatui Iosuæ tribuit.

III. Quæ ergo numeratio ex his tribus amplectenda est? Difficile sane est cui adhæreas, cum in libro Iudicum omnia intricate numerata videantur. Nos nullam illarum numerationum ratione particularis positus in totum amplectimur, sed aliam dabimus æquæ menti tolerabilem. Progrediamur à notioribus ad ignota ex parte. Notiora sunt, 1. prius templum ædificari cœptum anno quarto Salomonis ineunte, 1. Reg. 6. vers. 1.
4 2. Dauidem regnasse 40. annos, 2. Sam. 5. vers. 4. 1. Chronol. 29. vers. 27.
40 3. Totidem annos imperium habuisse Saulem cum Samuele. Act. 13. v. 41.
40 4. Annos peregrinationis in deserto fuisse 40. Exod. 16. v. 35. Num. 14. v. 34.
40 c. 32. v. 13. Deut. 1. v. 3. c. 2. v. 14. c. 8. v. 2. c. 29. v. 5. Ios. 5. v. 6. Ps. 95. v. 10. Amos 2.
124 v. 10. c. 5. v. 25. Neh. 9. v. 21. Iudith. 5. v. 15. Act. 7. v. 36. c. 13. v. 18. Hi numeri collecti

lecti faci[illegible] annos, qui subtracti à 480. relinquunt 316 annos, quot intercesse[illegible] morte Mosis ad initium Samuelis, & tot annos etiam Augustinus numerat, lib. 18. de Ciuit. DEI cap. 22. Hi anni apte inter se colligandi sunt, vt specialis positus magno numero 480. annorum exacte conueniat. Colligationi *duas hypotheses* præmittamus. *Prior*: Anni pleTarumque [s]eruiturum Israeliticarum, quarum liber iudicum meminit, annis iudicatuum iudicum includendi sunt. Hæc hypothesis probatur. 1. tempore seruituris Israeliticæ sub Rege Cananæorum, iudicauit populum propheтissa Debora. Sic enim liber Iudicum loquitur cap. 4. v. 4. *in illo tempore*. 2. Ita tempore seruituris Israelitarum sub Philisthinis præfuit Simson per totos 20. annos, Iudic. 15, v. 20. Quod si anni dominatus Deboræ & Simsonis annis seruitutis connumerentur, in aliis cur non idem sentiendum sit, nullam causam videmus. Et res manifesta est. Potest enim populus ab alio premi, vexari, in seruitutem redigi, & illo ipso seruitutis tempore sibi iudicem constituere, qui liberator & vindex hostis esse debeat.

Posterior: Incertum est, num iudices qui numerantur in libro שֹׁפְטִים successiue, vnus post alterum, Israelitas iudicarit. Sane fieri potuit, vt duo simul regnarint, & vnus iudex vni vel duabus tribubus, alter reliquis præfuerit, præsertim cum penes iudices ordinaria & vniuersalis non fuerit administratio & regendi autoritas, sed ex tempore quasi & in casu necessitatis iudices sibi elegerunt. Ita dimidia Manassis Tribus sibi Ducem siue iudicem contra Ammonitas elegit, Iud. 10. v. 18. inscia tribu Ephraim, cap. 12, v. 1. totrassis & aliis Tribubus. Hinc conflictus, & misera Ephraimitarum laniena v. 6. Ita Philisthini per 40. annos Israelitas premunt, Iud. 13. v. 2. & tamen ad vltima Eli Pontificis tempora Israelitis superiores fuerunt, à Samuele tandem vincuntur, 1. Sam. 7. v. 13. Quid, si hîc annos iudicii Simsonis & Eli coniungamus & 40. annis Philisthinæ seruituris includamus.

IV. Contra primam hypothesin Codomannus lib. 1. Chronol. cap. 18. & lib. 2. quæst. 16. hoc modo insurgit: *Anni seruitutis cum quietis non debent confundi, verum si anni seruitutis Israeliticæ cum annis iudicaturum commiscentur, confusio fit. Quod non confundi debeant, probat Codomannus, quia contrarium esset in adscito annos quietis cum annis seruitutis siue belli confundere. Atqui Iud. 3. v. 11. & 30. cap. 5. v. 31. cap. 8. v. 28. dicitur, quod terra quieuerit annos 40. 80. intellige à bellis. Ita namque hæc phrasis alibi sumitur, Ios. 11. v. 23. cap. 14. v. 15. 2. Chron. 14. v. 1. Ergo anni seruitutis Israelitarum sub Mesopotamiensibus, Moabitis, Cananæis, Midianitis, Philisthinis cum annis dominatus iudicum non commiscendi vel confuse numerandi sunt; alias enim sequeretur, terram eo tempore & bello simul infestatam.*

Ad hanc obiectionem respondemus. 1. Nominantur anni seruitutis, non belli. Ergo potuit & tempore seruituris Israelitarum inter Israelitas & Pressores pax fuisse. 2. Verba Ebræa אַרְבָּעִים & שְׁמֹנִים non semper adiectiue sumuntur, verum & interdum pro numeralibus Ordinis. Num. 33. v 38. 1. Reg. 6. vers. 1. & hoc sensu hæc verba in locis supra allegatis sumi debent. *Quiescebat terra anno* אַרְבָּעִים, id est, *quadragesimo*, Iud. 3. v. 11. cap. 5. v. 31. cap. 8. v. 28. *Quiescebat terra anno* שְׁמֹנִים, cap. 3. v. 30. id est, *octuagesimo*, vt non continuatio totius temporis, sed terminus ad quem hac loquendi formula nobis indigitetur.

His hypothesibus præmissis colligationem suscipiamus. Tribuamus Iosuæ, ex mente Iosephi, annos 25. A morte Iosuæ inchoemus annos illos 40. quorum mentio fit, Iud. 3. v. 11 quibus includendi sunt anni Seniorum, qui post Iosuam vixerunt, tempus item 18. annorum, quibus populus Do-

 mini

mini post Iosuam sine iudice dissolute vixit, Iosepho teste lib. 6. Antiq. c. 6. tum 8. annos seruitutis sub Rege Mesopotamiæ Iud. 3. vers. 8. iudicii item Othnielis. His 40. annis annectamus annos 80. de quibus Iud. 3. v. 30. inclusis simul 18. annis seruitutis sub Moabitis. cap. 3. v. 14. & tempore quo Ehud iudex fuit. Sequuntur postea anni 40. de quibus cap. 5. v. 31. quibus comprehendimus annos 20. seruitutis sub Rege Canaan, cap. 4. vers. 3. & tempus quo Debora, Barac & Samgar iudicium exercuerunt: id enim textus manifeste habet, cap. 4. v. 4. His 40. annis annectendi alii 40. de quibus cap. 8. vers. 28. subintellectis simul 7. annis seruitutis sub Midianitis cap. 6. v. 1. & iudicatus Gedeonis. Hos annos iusta serie sequuntur 3. Abimelechi, cap 9. v. 32. 23. Tholæ, cap. 10. v. 2. 22. Iair, v. 3. His iungendi 18. anni interregni vel Ammoniticæ seruitutis, cap. 10. v. 8. Illos enim annos seorsim sumendos textus loquitur: ab hoc anno, scilicet quo Iair mortuus, afflixit Ammon Iudæos per 18. annos. Hi anni collecti faciunt a morte Mosis 291. annos, qui numerus nouennio tantum abest à trecentis annis, quos Iephthe habet, qui temporibus Ammoniticæ seruitutis vixit. cap. 11. v. 26. qui nouem anni in tanta summa facile abesse possunt, cum Iephthe cum hostibus agens non adeo accurate interuallum istud annorum numerare voluerit. Restant adhuc ad Samuelis iudicium anni tantum 65. Verum si residuum annorum in libro iudicum seorsim adhuc sumamus, numerus longe maior exsurget. Iephte tribuuntur anni 6. c. 12. v. 7. Ebzan 7. v. 10. Elon 10. v. 11. Abdon 8. v. 14. Simson 20. c. 15. v. 20. c. 16. v. 31. Eli 40. 1. Sam. 4. v. 16. Anni hi collecti 91. annos producunt. Verum 65. tantum anni ex vi magni numeri esse debebant. In hoc ergo nodo Ebzanis, Elonis, Abdonis annos seorsim numeremus, quorum tempus 25. annorum est. His annis 40. annos Philisthinæ seruitutis addamus. Sex anni Iephte connumerandi sunt annis 18. Ammoniticæ seruitutis. 20. anni Simsonis, 40. item Eli, includendi 40. annis Philisthinæ seruitutis. Nihil enim absurdi, si dicamus tum Simsonem, tum Eli sub Philisthina seruitute cōiunctim populum Domini iudicasse: de Simsone res manifesta est, quod is populum Domini iudicauerit temporibus Philisthinorū, Iud. 15. v. 20. de Eli id firmiter colligitur ex priore Samuelis. Nam post eius mortem ad tempora vsq; Samuelis Philisthini Iudæis superiores fuerunt. Videantur c. 5. v. 6 7. prioris libri Samuelis. Simson ergo & Eli coniuncti iudices, & nihil absurdi, si statuamus Domini populum in sua liberatione vnum & alterum iudicem cōiunctim sibi elegisse, quorum anni in libro iudicum diuisim numerantur. Annis ergo inter se ita colligatis exsurget numerus 480. annorum ab Exodo ad initium templi Salomonici. Quod faciendum erat.

V. Restat vltimo loco refutatio argumentorum, quibus nonnulli probant, locum 1. Reg. 6. v. 1. in numeratione vel toto centenario corruptum vel aliam ei mentem affingendam.

Ad 1 argumentum dicimus: 1. probandum esse Raimaro & Wolthero, locum 1. Reg. 6. v. 1. in numeratione corruptum, locum Act. 13. v. 20. incorruptum. Nos locum veteris Testamenti incorruptum supra probauimus. Nullum enim vel minimum corruptionis vestigium in hebræis vocibus apparet. At in Paulino loco magna subest corruptionis occasio. Facillime namq; p voce τριακοσίοις vox τετρακοσίοις in textum Noui Testamenti irrepere potuit, præsertim in manuscriptis exemplaribus & in vocabulorum abbreuiationibus. In quam sententiam non modo B. Lutherus in margine Bibliorum, verū & omnes ante Lutherū Patres & Doctores, & post Luthe-

rum

rum fere omnes descendunt, quibus & nos assentimur. Στοχαστικῶς sane colligimus locum in Actis corruptum & pro 450. 350. legendum. Ab annis 480. in 1. Reg. 6. vers. 1. subtrahamus 1. 40. annos errationis in deserto; 2. 6. annos absolutos, qui elapsi erant à morte Mosis ad distributionem terræ per sortem, quantum colligimus ex Ios. 14. v. 10. ad quam distributionem Paulus manifeste respicit, Act. 13. v. 19 *Eiciens* (DEVS) *septem gentes in terra Canaan κατεκληροδότησεν αὐτοῖς per sortem distribuit eis* (Israelitis) *terram earum: Et postea annis circiter quadringentis quinquaginta dedit iudices vsque ad Samuelem*. 40
3. Annos 40. Saulis & Samuelis, Act. 13. v. 21. 4. Annos 40. Dauidis. 6 480
5. 4. Salomonis. Qui anni collecti 130. constituunt, qui subtracti à 40 130
480. 350. præcise relinquunt. 2. Beroaldus lib. 3. Chron. cap. 4. Paulinum 40
locum non facile corruptionis accusari debere existimet, simul & defen- 4 350
dit, locum 1. Reg. 6. v. 1. numerationis ratione vt incorruptum amplectendum. 130
Vt autem Paulinam supputationem cum magno numero 1. Reg. 6. v. 1. conciliet, opinatur, Paulum tum temporis ad Iudæos concionem habentem, ex recepta Synagogarum Iudaicarum sententia annos Israeliticarum seruitutum sub gentibus cum annis iudicatuum iudicum diuisim & distinctim numerasse, non quod diuisim numerandi sint, verum voluit hac in parte Paulus Iudæis in leuiculo errato quid condonare vel dare, ne sua nouitate inter Iudæos de re non fidei sed numerationis, infelices turbas
moueret. Et sane si ex libro Iudicum omnes annos diuisim numeremus, 8
tum 40. Eli, quorum fit mentio, 1. Sam. 4. v. 18. coniungamus, 450. anni ex- 40
surgent, quod facile hoc modo probatur: 8. anni Mesopotamiensis serui- 18
tutis, Iud. 3. v. 8. 40. Othnielis, v. 11. anni 18. Moabiticæ seruitutis, v. 14. 80. 80
Ehud, v. 30. 20. anni Cananeæ seruitutis, c. 4. v. 3. 40. Deboræ & Barac, c. 20
5. v. 31. 7. anni Midianiticæ seruitutis, c. 6. v. 1. 40. Gedeonis, c. 8. v. 28. 3. Abi- 40
melechi. c. 9. v. 32. 23. Tholæ, c. 10. v. 2. 22. Iair. v. 3. Sequuntur anni 18. Am- 7
moniticæ seruitutis. v. 8. 6. Iephthe, cap. 12. v. 7. 7. Ebzan, v 9. 10. Elonis, 40
v. 11. 8. Abdonis v. 14. 40. anni Philisthinæ seruitutis, cap. 13. v. 1. 20. Sim- 3
sonis, c. 15. v. 20. c. 16. v. 31. 40. Eli, 1. Sam. 4. v. 18. Hi numeri collecti produ- 23
cunt 450. annos. Non adeo inconueniens quidem hæc Beroaldica est sen- 22
tentia, verum τὸ ἐν ἀρχῇ peti videtur, Paulum in sua supputatione cum Iu- 18
dæis errare voluisse. 3. Temporarius lib. 2. Chronol. demonst. Can. 4. cum 6
Luthero & aliis in illam sententiam descendit, Paulum à distributione ter- 7
ræ ad Samuelem vsque ex rei veritate 350. annos numerasse, totidemque 10
Lucam posuisse. Verum subsequentibus temporibus ex diuisa annorum in 8
libro iudicum contentorum numeratione, vitiosam istam numerationem 40
in locum Act. 13. v. 20. in omnes græcos codices irrepsisse. 4. Nec illud hoc 20
loco prætereundum est, veterem latinum codicem hæc Paulina verba in 40
Act. 13 paulo aliter legere; *quasi post 450. annos, & post hac dedit eis* (DEVS) *Iudices vsque ad Samuelem Prophetam*. Quasi 450 anni non ad interuallum à distributione promissæ terræ ad Samuelem vsque, verum alio referendi sint, ad tempus scilicet natiuitatis Isaaci ad terræ occupationem, vt Lyra vult & alii. Videatur Beza in additionibus ad Nouum Testamentum in hoc Paulino textu. A natiuitate quidem Isaaci ad Exodum anni sunt 405. vti titulo præcedente ex Gen. 15. v. 13. & Exod. 12. v. 40 probatum est, tum ad distributionem terræ anni 46. Ios. 14. v. 10 qui numeri additi 451. annos producunt. At Paulum ad hos annos non respexisse græcus textus manifeste loquitur, & latina versio græcorum verborum positum inuertit. 450

Ad 2. Secundi argumenti solutio ex priore hypothesi supra adducta

desumitur, in qua ex locis Iud. 4. v. 4. & cap. 15. v. 20. probatum annos ple-
rarumque seruitutum Israeliticarum annis iudicatuum iudicum per inclu-
sionem connumerandos.

Ad 3. dicimus, id fallacia confusionis laborare. Caput enim secun-
dum iudicum generale est, in vno quasi intuitu varias Israelitarum fortu-
næ vices γενικῶς exponens, quæ Israelitis non modo post mortem Iosuæ, ve-
rum & iudicum temporibus obtigerunt, id quod ex vers. 16. & 18. huius Ca-
pitis manifesto conspicitur. Sequentia deinde capita hanc Israelitarum
vicissitudinem ἀιδιῶς καὶ κ̓ μεγαλομὸν explicatius proponunt. Nihil ergo ne-
cessitudinis inter Iosuæ mortem & 40. illos annos, quorum mentio fit, Iud.
3. v. 11. aliquot annos seniorum interponere.

Quartum argumentum morbo malæ consequentiæ laborat. Anni 8. pri-
mæ seruitutis sub Rege Mesopotamiensi, vt & sequentes seruitutes mini-
me omnium vel iudicem vel Belligeratorem inter populum Israeliticum
contra Cananæas gentes tollunt. Potuerunt namque Iudæi in seruiture
fuisse, & nihilominus sibi iudicem elegisse, id quod de Debora, Iud. 4. v. 4.
& Simsone, cap. 15. v. 20. manifeste supra probatum est.

Quintum argumentum nullius plane valoris est. 1. A morte Mosis ad
tempus Iephte ex nostra numeratione, anni sunt 291. qui fere pertingunt
ad trecentenarium numerum, quem Iephte habet, Iud. 11. v. 26. 2. Licet
pauciores anni ad tempus Iephte numerentur, nihil tamẽ inde quicquam
firmitudinis ad magnum numerum, in 1. Reg. 6. v. 1. vitiositatis accusan-
dum sumi posset. Legati namque Iephte in sua ad Ammonitas concione
magnum potius numerum, licet annorum ratione nondum completum,
sumere voluerunt, vt orationi & argumentis tanto maior neruositas ad-
deretur.

Retineamus ergo magnum illum numerum in 1. Reg. 6. v. 1. vt incor-
ruptum. Sanctus nobis sit, quippe singulari DEI beneficio nobis manife-
status. Sit nobis hic numerus fundamentum & cynosura numerationis à
tempore exitus Israelitarum ex Ægypto vsque ad initium structuræ Salo-
monici templi. Annos qui occurrunt in libro iudicum ad hunc magnum
numerum appendamus & cum ratione inter se connectamus, vt cum hoc
sacro magnoque numero conueniat.

TITVLVS QVARTVS.

CAPVT I.

De vero anno extructionis Salomonici templi, ratione anni
à conditu mundi.

ANnus mundi est bis millesimus, nongentesimus, tricesimus tertius, di-
midia sui parte & paulo plus elapsus. Hic annus ex superioribus titu-
1656 lis hoc modo colligitur: A mundi initio ad diluuium anni sunt 1656. Inde
292 per inclusionem anni diluuiani ad natum Abrahamum anni 292. Ad
75 ingressum eius in terram Canaan anni 75. inde ad exitum ex Ægypto
430 anni 430. Tandem ad initium structuræ templi anni 480. Hi numeri
480 inter se additi annum mundi superius denominatum producunt. Con-
2933 uenit hic annus cum anno à diluuio numerato 1277. A nato Abrahamo
annus

annus est 985. Ab ingressu eius in terram Canaan annus 910. Ante Christum natum ex nostra supputatione annus 1015. annus 240. à conditu Tyri, teste Iosepho lib. 8. Antiq. cap. 2. Anno 11. dominatus Hirami Tyriorum Regis. Iosepho ibidem teste. A capta Troia anno 166. Troia namque capta est anno mundi 2767. vti id alibi fusius comprobatur. Annus hic extructionis sabbathicus fuit, si annos sabbatharios à mundi principio deducamus. Annus namque mundi 2933. per 7. diuisus, nihil relinquit. Templum extrui cœptum anno quarto Salomonis ineunte, 1. Reg. 6. vers. 1. mense Sif, secundo à nouilunio paschali, alias Iiar dicto, vt Iosephus habet lib. 8. Antiq. cap. 2. secunda die illius mensis, 2. Chronic. 3. vers. 1. Noluit autem Salomo neomenia illius mensis initium extructionis facere, quia omnis neomenia Iudæis sacra fuit. Templum hoc extructum fuit in monte Moria, vel parte illius montis, 2. Chron. 3. vers. 1. in quo Isaac olim ex Dei mandato à parente immolandus erat. Gen. 22. vers. 2. Hunc montem Dauid ex vi diuini mandati, 2. Sam. 24. versic. 19. ab Arafna siue Arnan Iebusæo emerat, altareque ibidem ædificarat, 2. Sam. 24. versic. 25. 1. Chron. 21. v. 26. Ex quo mandato Dauid colligit, montem hunc Dominum in locum suæ domus à Salomone filio extruendę sibi elegisse, 1. Chronic. 22. vers. 1. Vt Dauid hîc nihil ex propria intentione susceperit, secus quam Pontificii opinantur. Ad radices huius montis Messias fuit crucifixus, & ita typus Isaaci, antitypo, Messiæ eleganter correspondet. Pleraque templi materia in monte Libano elaborata, postea Tyrum vecta, à Tyro per mare ad Iapha, 2. Chron. 2. v. 16. id est, Ioppen, maritimam ciuitatem, vnde Salomo omnem postea materiam Hierosolymam versus curru vehendam curauit. Insumserunt in templi ædificatione 7. annos, 6. menses. Anno namque 11. regni Salomonis mense Bul, octauo à Nisan, templum demum perfectum est, 1. Reg. 6. v. 38. cum mense præcedente, Tisri scilicet, encænia cum festo Tabernaculorum celebrassent. 2. Chro. 7. & 8.

CAPVT II.

De annis 390. peccatorum domus Israel, quorum mentio fit Ezech. 4. v. 5.

I. **T***Res* magni numeri in lectione Veteris Testamenti reperiuntur, magna Dei gratia à sanctis Dei viris consignati, quorum beneficio ex Chronologicarum dubitationum labyrinthis nos extricare possumus.

Primus est, Exod. 12. v. 40. interuallum scilicet 430. annorum. Cum enim speciale interuallum inter Iosephi mortem & Mosis natiuitatem in sacris quoad literam nullibi reperiatur, Devs huic ignorantiæ, beneficio 430. annorum succurrere voluit, nobisque illud interuallum per 64. annos quodam modo definire, vti in vltimo capite secundi tituli vidimus.

Secundus magnus numerus est 480. annorum, 1. Reg. 6. v. 1. quo iterum nobis remedium in Chronologica operatione Devs in manus quodammodo dedit. Cum enim in sacris nullibi inueniatur, quot annis Iosua post mortem Mosis populo præfuerit, & ex libro Iudicum cap. 4. vers. 4. & cap. 15. v. 20. appareat, multos iudicum, temporibus seruitutum, dominatum habuisse, exindeque dubitatio de modo numerationis annorum, in libro Iudicum contentorum, suboriri potuisset: Devs beneficio magni il-

lius vereque diuini numeri, omnem ignorantis dubitationis ansam præcidit, nobisque verum interuallum ab anno Exodi ad initium structuræ prioris templi monstrauit.

Tertius magnus numerus est interuallum 390. annorum, Ezech. 4. v. 5. Et de quo hoc capite agendum. Hic numerus ob similem finem quo priores nobis per Ezechielem est consignatus. Cum enim magnæ apparentes *ἀντιλογίαι* in speciali Iudaicorum & Israeliticorum Regum connexione occurrant, incertumque foret, num anni completi num incompleti in annis Regum tum Iuda tum Israelis sumendi, DEVS optimus huic malo, beneficio horum 390. annorum iterum occurrere voluit, nosque ad veram Iudaicorum & Israeliticorũ Regum, annorum ratione, numerationem ad tempus exterminii Salomonici templi manuducere.

II. Dignum ergo vt non modo priores duos, verum & hunc magnum 390. annorum numerum venemur, Deoque pro singulari horum numerorum manifestatione gratias agamus.

De vtroque vero horum 390. anorum termino, tum *à quo*, tum *ad quem*, non conuenit Chronologis. 1. *Funccius* in Chronol. *Codomannus* libr. 3. Chronol. cap. 16. & alii hos annos inchoant à morte Salomonis & initio regni Ieroboami, cum quo defectio cepit. Finiunt in 23. anno Nebucadnezaris, Regis Babyloniorum, siue quinto anno post templi *πανωλεθρίαν*. Nam templum Domini à Salomone extructum, anno 18. Nebucadnezaris finiente, vastatum est, 2. Reg. 25. 8. Ier. 52. v. 12. & 29. 2. *Bucholzerus*, *Crentzhemius & alii* hos 390. annos incipiunt à quarto anno Rehabeam & Ieroboam, moti loco 2. Chron. 11. v. 17. in quo memoratur Israelitas annos adhuc tres post Salomonis mortem Domino seruiisse: finiunt eosdem annos in vastatione templi Salomonici. 3. *Tremellius* in Bibliis suis hos 390. annos inchoat ab eo tempore, quo Salomo in Idololatrian prolabi cepit. 1. Reg. 11. v. 4. quod tempus reiicit in 27. annũ regni Salomonici, finit in 23. Nebucadnezaris, siue quinto à deuastatione templi. 4. *Scaliger*, *Buntingus*, *Clemẽs Schubertus*, *Iohannes Temporarius*, *Caluisius* & alii hos annos mox inchoant à morte Salomonis & initio *ἀποστασίας* decẽ tribuũ vel regni Israelitici: finiũt in vltima Hierosolymæ obsidione, facta vltimis Zedekiæ tẽporibus.

III. Postrema hæc sententia omnium optima est, quæque rationibus non caret: 1. namque terminus à quo manifeste ex Ezechiele desumitur. Nominantur hi anni, anni iniquitatum domus Israel v. 4. & 5. Ergo necesse est, vt hi 390. anni inchoentur ab insigni aliquo peccato, quod DEVS in historia Regum Israeliticorum præ reliquis exaggerat. Nullum autem aliud peccatum inuenitur, quam Idololatricum primi Ieroboami factum, in extruendis aureis vitulis in Dan & Bethel, & pessima corruptione festorum Dominicorum mox initio sui regni. 1. Reg. 12. v. 28. & 32. Quod factũ adeo exaggeratur in Libris Regũ, vt sępissime de Ieroboamo hoc Spiritus sanct. proclamet, eum Israelem peccare fecisse. 1. Reg. 12. v. 20. c. 13. v. 34. c. 14. v. 9. 16. c. 15. v. 26. & alibi sæpe. Ergo hinc anni illi 390. inchoari merito debent. 2. Terminus itidem ad quẽ ex Propheticæ visionis intentione manifestus est. Prophetica namq; intentio eo spectat, obsidionẽ Hierosolymæ describere. Illa visio obsidionis signum esse debebat domui Israelis Ezech. 4. v. 3. Exinde cõsequitur illos 390. annos visionis in Hierosolymitana obsidione terminãdos, quia 390. dies, quib. Propheta lateri suo sinistro incũbere, eiq; iniquitatẽ domus Israelis imponere in visione debebat, cũ obsidionis tempore finiũtur. 3. A 1. an. Ieroboami vsq; ad obsidionẽ Hierosolym. quinimo

&ad

& ad euersionē Zedekiæ tempore factā, scriptura in specie in libris Regū & Paralipomenon annos 390. numerat. Ergo à primo anno Ieroboami anni illi 390. peccatorum Israelis inchoandi, finiendi in obsidione & desolatione Hierosolymæ. Antecedens cap. 4. huius tituli ex professo & membratim firmabitur.

IV. Funccius ergo quiq; eum hac in parte sequuntur, peccant in termino ad quem 390. annorum definiendo. Bucholzerus cum asseclis in termino à quo. Locus enim 2. Chron. 11. vers. 17. nil quicquam Bucholzerum & alios iuuat: in eo namque id habetur, multos Iudæorum relicto regno Ieroboami vel Israelitico, Rehabeā filio Salomonis adhæsisse, inq; Domini viis ambulasse per tres annos. Verū quid hoc ad Ezechielis 390 annos? in quibus non de Iudæis Rehabeamo per triennium adhærentibus, Dominoque seruientibus ei sermo est, sed de peccato regni Israel, id est, totius Israelitici regni, id quod statim cum ipsa ἀποστασίᾳ & εἰδωλολατρείᾳ à Deo & Dauidico regno cœpit. Reprehendendam præterea Bucholzeriani in annis regni Amasiæ committunt numerationem, tres annos in Amasiæ regnum contra manifestum scripturæ textum infarcientes, id quod capit. 4. huius tituli manifestius apparebit. Hos tres annos si in Amasiæ regno omitterent, manifestum 390. annorum initium mox cum initio Ieroboami primi haberent. Tremellius in vtroque peccat termino, tum à quo, tum ad quem. Terminus enim à quo ei est tempus Salomonicæ Idololatrias. Atqui Salomo Iudæ Rex. Ezechiel verò 390. illos annos nominat annos peccatorum domus Israel, manifeste Israeliticum regnum eiusque primum peccatum respiciens. Terminum ad quem vitiosum esse ex secunda ratione supra in hoc titulo adducta appatet. Verum adducit Tremellius ad suæ opinionis defensionem cap. 5. Ezechielis vers. 4. in quo Propheta meminit reliquiarum Iudaici populi, quem Nebusar Adan anno quinto post templi πυρπολήσει anno 23. regni Nebucadnezaris captiuum abduxit, Ierem. 52. v. 30. Verum confusionem Tremellius committit diuersarum visionum. Visio namque in quarto Capite alia est ab ea, quæ in quinto capite habetur.

Ergo inter se confundi non debent. Simplicissimam ergo numerationem horum 390. annorum amplectamur, eosque à primo Ieroboami anno inchoantes, in obsidione & mox subsecuto exterminio dominicæ Ciuitatis finiamus, cum libri Regum & Paralipomenon in speciali numeratione tot annos habeant, vt suo loco videbimus.

V. Sed quæritur, quo sensu Propheta annos hos 390. nominet annos iniquitatis domus Israel, & quomodo eosdem in vltima demum Hierosolymæ obsidione & deuastatione terminet, cum regnum Israeliticum annis 133. ante vastatam Hierosolymam desierit, inque perpetuam Assyriacam seruitutem abductum sit per Salmanassarem Assyriorum Regem anno sexto Hiskiæ Regis Iuda; nono Hoseæ Regis Israel, 2. Regum 18. vers. 10. & seq. à quo termino ad excidium Salomonici templi scriptura 133. annos numerat, vt ex tabella suo loco huic titulo annectenda, manifestum fiet. Ad hanc quæstionem respondemus, Prophetam hosce annos non in perpetua regni Israelitici abductione, sed longo demum tempore post in vltima Hierosolymæ à Nebucadnezare facta obsidione & exterminio terminare, ex diuino quodam consilio. Multi namque reliquiarum de regno Israel tempore deuastationis Samariæ & abductionis Israelitici regni in Assyriacam captiuitatem ad regnum Iuda secesserunt, 2. Chronic. 34. vers. 9.

verum in Idololatria persistentes, regno Iudæ ad Idololatriam ansam dederunt, ideo non solum Samariæ vel Israelitici regni, sed & Hierosolymæ vel Iudaici regni excidio peccatum illud Israelis luendum erat. Hanc ob causam Propheta illos 390. annos in deuastatione demum sanctæ ciuitatis finire voluit.

CAPVT III.

De annis 40. peccatorum domus Iudæ, quorum Ezechiel meminit, cap. 4. vers. 6.

I. NOnnulli eos inchoant à 18. anno Iosiæ Regis Iuda, quo templum Hierosolymitanum restaurari inceptum, liberque Legis in Mosaico autographo repertus, 2. Regum 22. & 2. Chronic. 34. finiunt in 23. anno Nebucadnezaris Regis Babylonici. Sane à 18. Iosiæ anno ad 23. Nebucadnezaris anni 40. sunt. Nam Iosia regnauit 31. annos, 2. Regum 22. vers. 1. 2. Chronic. 34. vers. 1. Ab his si demantur 18. remanebunt 13. Post Iosiam regnauit Ioahas tribus mensibus 2. Regum 23. vers 31. 2. Chronic. 36. vers. 2. Post Ioahas regnauit Ioiakim annis 11. 2. Reg. 23.
13 vers. 36. 2. Chron. 36. vers. 5. Post Ioakimum Rex fuit Iechonias per tres
11 menses. 2. Regum 24. v. 10. 2. Chron. 36. v. 5. Tandem Zedekias regnauit
11 annis 11. 2. Regum 24. vers. 10. 2. Chronic. 36. vers. 11. Vltimus vel vndeci-
5 mus Zedekiæ annus est annus exterminii dominicæ ciuitatis & Salomo-
40 nici templi conueniens cum 18. anno Nebucadnezaris finiente, 19. ineunte, 2. Regum 25. vers. 8. Ierem. 52. v. 12. & 29. Ad annos ergo Nebucadnezaris 18. absolutos addantur quinque anni & prodibit annus 23. Nebucadnezaris, quo Nebusar Adan Babylonicus belli præfectus reliquias Iudaici populi abduxit, Ierem. 52. vers. 30. Hi quinque anni si annis Regum Iuda à 18. Iosiæ ad 11. Zedekiæ connumerentur, producunt 40. annos absolutos.

Verum aliorum sententia probabilior est, quæ hos annos vt & priores finit in deuastatione prioris templi ad quam Ezechiel in sua obsidionis visione manifeste respicit. Ab hoc termino si numerando ascendamus, perueniemus in 13. Iosiæ annum. Nam Zedekias regnauit 11. annis. Iechonias 11. Huic numero 18. addendi sunt, vt ad numerum annorum 40. veniamus. Hi anni 18. à 31. annis Iosiæ subtracti, 13. Iosiæ relinquunt, quo Ieremias prophetare incepit, Ierem. 1. v. 2. cap. 25. v. 3. cum anno præcedente, duodecimo scilicet, Iosias Rex regnum ab idolomania repurgasset, 2. Chron. 34. vers. 3. & seq. verum Iudæi ad hanc repurgationem & Ieremiæ conciones nihilo meliores facti, omnem salutarem admonitionem spreuerunt, vt ipse Ieremias queritur c. 25. v. 3. Ad quem Ieremiæ locum Ezechiel, Ieremiæ familiarissimus in definitione 40. annorum peccatorum domus Iudæ dubio procul respexit.

II. Paræus ex mera contradicendi libidine in suis aduersus Caluinum cauillis negat ex his Ezechielis annis tum 390. tum 40. firmam desumi posse rationem connexionis regum Iuda & Israel à morte Salomonis vel initio Israelitici regni ad 11. Zedekiæ annum, vel templi desolationem, hanc addens rationem: Cum Propheta Ezechiel annos 390. pecca-

catorum domus Iſrael, annos item 40. peccatorum Iuda *ſeorſim* in 4. capit. numeret, ſequitur, 430. annos numerandos à morte Salomonis ad templi exterminium, vel 467. ab initio templi vſque ad eius finem. Atqui tantam annorum ſummam hiſtoria Regum Iuda & Iſrael non admittit: Ergo ex Ezechielis numeratione quantitas annorum Regum Iuda & Iſrael non deſumenda; hinc in alium labitur errorem, hoſce annos à morte Salomonis non inchoandos & fine templi non finiendos, verum incertum eſſe, vnde hi anni inchoandi, & vbi finiendi ſunt.

Verum Paræus manifeſtum *diuiſionis* Elenchum committit. Licet enim Propheta annos 390. & annos 40. in ſpecie ſeorſim numeret: non tamen mox ſequitur in applicatione eorundem ad annos Regum Iuda & Iſrael, annos hoſce ſeorſim numerandos eſſe. Nam Prophetæ conſilium eſt annos peccatorum tum domus Iſrael, tum Iuda in vno finire termino, cum peccatum Iſrael regnum quoque Iuda peruaſerit, & ita regnum Iudaicum duplex quaſi peccatum habuerit, Iſraelis ex participatione, 2. Regum 22. verſ. 17. proprium ex inobedientia erga propheticas adhortationes, à primo miniſterii Ieremiæ tempore. 2. Chronic. 36. verſ. 16. Ierem. 25. verſ. 3.

CAPVT IV.

De interuallo annorum ab initio ſtructuræ Salomonici templi, vſque ad eius excidium, vbi de ſpeciali numeratione & connexione annorum Regum Iuda & Iſraelis.

DE hoc interuallo variæ Chronologorum ſupputationes, quas longius hic enumerare vanus labor eſſet. Verum interuallum eſt annorum 427. Hæc numeratio ex ſpeciali colligatione & numeratione annorum Regum Iuda & Iſraelis firmanda eſt, ſed ita, vt numerationi vel alligationi aliquot hypotheſes præmittantur.

1. Annus excidii Salomonici templi annis à mundo & diſtributione terræ Canaan anno ſeptimo à morte Moſis facta (vti titulo præcedenti ex Ioſuæ 14. verſ. 10. probatum) ita connectendus, vt per ſeptenarium diuiſus nihil relinquat. Ratio manifeſta eſt, quia annus excidii Salomonici templi fuit ſabbathicus, teſte Ieremia cap. 34. v. 8. Qua de re ſequente capite. Anni autem ſabbathici à conditu mundi & diſtributione terræ Canaan inter ſe non turbati ſunt, quod in priore titulo aliquot argumentis confirmatum dedimus.

2. Anni à diuiſione regni Iudaici ad vltimam vrbis obſidionem & vaſtationem ita numerandi, vt 390. anni ab eo tempore conſtituantur, cum ſecundo capite huius tituli probauerimus, annos 390. quos Ezechiel habet c. 4. inchoandos à laceratione regni Iudaici, finiendos in templi deſolatione.

3. Anni Regum Iuda & Iſrael ita ſupputandi ſunt, vt ſicubi ſcriptura annum Regis Iuda ad annum Regis Iſrael, & contra, annum Regis Iſrael ad annos Regum Iuda connectat, eam connexionem religioſe ſequamur. Hæc namque diuino conſilio nobis conceſſa, optimam nobis

nobis præbet manuductionem ad veram Regum Iuda & Israelis inter se ratione temporis connexionem instituendam. Ex qua & id deprehendimus, annos Regum tum Iuda tum Israelis interdum incomplete sumendos; nonnunquam filium cum Patre regnasse; filium item à parente in absentia vt Proregem electum; nonnunquam & interregni tempus tum in regno Iuda, tum Israelis fuisse.

His præmissis, connexionem Regum Iuda & Israelis tum inter se, tum
ratione annorum à conditu mundi aggrediamur, simul & tres celebratis-
simas gentilium Epochas, quæ in hoc mundi interuallum cadunt, obiter
quasi annectamus, annexionem suo loco, volente Domino, firmaturi. An-
nus quartus Salomonis in quo templum ædificari cœptum est annus mun-
2933 di 2933. vt id cap. 1. huius tituli probatum est. Ergo Salomo, qui per annos
40. regnauit, mortuus anno mundi 2969. Si namque ad annum mundi
2933. addamus annos 36. Salomonis (quartus enim Salomonis an-
2969 nus cum anno mundi 2933. conuenit) habebimus annum mundi 2969.
Mox eodem anno succedit Ieroboam & Rehabeam. Mense namque qua-
si quinto vel sexto circa Solstitium æstiuale Salomo mortuus est; octauo
illius anni mense circa Nouembrem primus Ieroboam cum suo vitulorum
cultu Israelem peccare fecit, 1. Regum 12. vers. 32.33. Et ab hac impietate
anni illi 390. peccatorum domus Israel inchoandi sunt, vt secundo huius
tituli capite firmauimus. Rehabeam imperat annos 17. 1. Regum 14. v.
21. 2. Chron. 12. v. 13. Ergo finis Imperii Rehabeam incidit in annum
2985 mundi 2985. Quia namque primus Rehabeami annus in annum mundi
2969. cadit: Ergo ab annis Rehabeami vel mundi vnitas demenda, tum
additio instituenda, ne vnus idemque numerus bis sumatur, & emerget
annus mundi 2985. emortualis Rehabeami. Ergo annus 18. Ieroboami
Regis Israelis, qui cum Rehabeam Rege Iuda simul regnare cœpit, incidet
2986 in annum mundi 2986. Atqui hic est primus regni Abiam filii Rehabeam,
1. Regum 15. vers. 1. 2. Chronol. 13. vers. 1. 2. Ergo primus annus regni Abia
Regis Iuda in annum mundi 2986. coniiciendus.

Porro: Si annus 18. Ieroboami est annus à mundo 2986. Ergo 20. re-
2988 gni annus cum anno mundi 2988. conueniet. Atqui hic est primus annus
regni Assa, Regis Iuda, 1. Reg. 15. v. 9. Ergo primus Assæ in hunc mundi an-
num coniiciendus.

[Tremellius & Funccius primum annum Assæ, Regis Iuda, in 21. Ieroboami coniiciunt, existimantes, scripturam annum 20. Ieroboami completum intelligere. Verum absq; fundamento id faciunt, nos currentem sumimus, more supputationis in connexione horum Regum consuetæ, Nadabi imperio nihil detrahentes. Omnino namque verisimile Ieroboamum in regni sui confusione, filium Regem declarasse, cum adhuc viueret. Vt enim Nadabi annos dilatemus, scriptura non permittit.]

Verum in connexione progrediamur. Si annus primus Assa est an-
2989 nus mundi 2988. currens: Ergo eius secundus erit 2989. Atqui hic primus
regni Nadab, 1. Regum 15. vers. 25. Ergo Nadab cum Parente ad tem-

pus

pus in regno vixit. Vlterius: Si secundus annus regni Assa est annus mundi 2989. Ergo tertius Assæ annus incidet in annum mundi 2990. Atqui hic est 2990
primus regni Baesa, tertii Israelitarum Regis, 1. Regum 15. vers. 28. & 33. Ex quo cõsequitur, Nadab duos annos regnasse, & maximam quidem partem cum Parente, at incomplete, iuxta illud: *impii non dimidiabunt dies suos*, Psal. 55. ỷ. 24. dies, vt in vita, sic & in officio: & primum Baesæ annum cum secundo Nadabi concurrere.

[Hic annorum in annis Regum Israeliticorum coarctatio obseruanda est. Dicit scriptura, Nadabum regnare cœpisse anno secundo Assæ, & per annos duos regnasse: eadem scriptura affirmat Baesan post Nadabum regnare cœpisse anno tertio Assæ.]

Pergamus: Si tertius annus regni Assæ incidit in annum mundi 2990. Ergo 26. regni Assæ in annum mundi 3013. cadit. Atqui hic est primus re- 3013
gni Ella, quarti Regis 1. Regum 16. ỷ. 8. Ergo Ellæ primus annus cum hoc mundi anno conueniet. Ita: Si 26. regni Assa est annus mundi 3013. Ergo 27. eiusdem, annus mundi 3014. erit. Verum hic est primus regni Amri Re- 3014
gis Israel, 1. Reg. 16. ỷ. 15. Ergo Amri hoc anno mundi regnare cœpit. Inter Ella & Amri, Rex Israelis, Simri, per septendium tantum fuit, qui in mutua hac annorum colligatione omittitur.

[Hic aliud habemus exemplum coarctationis annorum in Regibus Israel. Scriptura dicit, Ellam incepisse anno 26. Assæ, & imperasse annis duobus. Eadem scriptura testatur, occiso Ella Amri regnare cœpisse anno 27. Assæ. Ergo Ella primum regni annum cum Parente Baesa, posteriorem cum Amri communem habuit: secus quam Tremellius supputat, qui opinatur Ellam cœpisse anno 26. Assæ completo, siue 27. currente.]

[Antequam sequentem connexionem suscipiamus, dubia veniunt soluenda, ex 2. Chron. 15. vers. 19. & cap. 16. v. 1. vbi dicitur, terram Iudaicam à bello fuisse liberam ad annum vsque 35. regni Assa; anno vero sequente 36. Assæ, Baesan Regem Israel regnum Iuda bello molestasse. Atqui 36. anno regni Assæ, Baesa iam fuerat mortuus. Anno namque 26. Assæ, defuncto Baesa, succedit in regno filius Ella 1. Reg. 16. v. 8. Alii vt nodum soluant, singularem plane quærunt in verbis 2. Chron. 15. v. 19. cap. 16. v. 1. interpretationem, & annum 35. & 36. regni Assæ inchoant à tempore diuisionis regni post Salomonis mortem. Ex eorum ergo interpretatione hic exoriretur verborum sensus: *Anno 35. & 36. Assæ Regis Iuda, id est, anno 35. & 36. à distractione Regni cui Assa*

Assa praerat. In sententiæ confirmationem adducunt Regulam; *Regna modo a populis denominari, modo à personis regnantibus, vel ab insigni aliqua regni mutatione.* Secundum hanc interpretationem annus ille 35. & 36. in 2. Chronic. 15. v. 19. & cap. 16. vers. 1. incidit in 16. & 17. regni Assæ, 14. & 15. regni Baësæ. Alii annum 36. Assæ non ab annis Regni, sed vita Assæ inchoandum existimant. Verum in 2. Chronicor. 16. vers. 1. manifeste trigesimus sextus annus regni Assæ nominatur. Nonnulli numerum deprauatum volunt in locis Chronicorum iam adductis & pro 35. item 36. 25 & 26. ponendum. Ex hac coniectura Baesa ad vltimum fere regni sui tempus deuenisset. Nam vigesimus quintus regni Assæ cum vigesimo tertio regni Baesæ: vigesimus sextus Assæ cum vigesimo quarto Baesæ (qui annus vltimus regni fuit) conuenirent. Ad hanc sententiam Iosephus accedere videtur lib. 8. Antiquit. cap. 6. si non directe saltem indirecte, qui de Rhamæ munitione à Baesa inchoata ait: Baesam cum videret Regem Assam in auxilium vocasse Syrum, à Rhamæ munitione destitisse, nec postea bellum instaurare voluisse, fatali morte præuentum.

Verum cui sententiæ adhærendum? Numerum deprauatum non ita facile asserendum est, nisi forte quædam vocabulorum in sancta lingua cognatio appareat. In vocibus שלשים & עשרים quarum hæc triginta, illa viginti notat, non apparens videtur esse literarum cognatio, nisi quis forte coniicere velit, ע in ש mutatum, præsertim in manuscriptis exemplaribus, vbi inferior virgula in ע non producta. ל item in ר mutatum, in eiusmodi exemplaribus, in quibus superior virgula in ל non satis extensa: tum ר ipsi ש præpositum. Id num hoc in loco factum sit, merito dubitamus, cum voces à se nonnihil sint alienæ, sineque coacta mutatione vix inter se commutari potuerint. Amplectamur ergo primam sententiam, & trigesimum sextum regni Assa inchoemus ab eo tempore, quo regnum post mortem Salomonis diuisum insignem passum est mutationem.

Secundum dubium Amri concernit sextum Israelis Regem. Hic regnauit per annos 12. & incœpit anno 31. Assæ

Regis

R[illegible] Iuda 1. Reg. 16. v. 23. Eadem scriptura testatur filium A[illegible] Achab Parenti in regno successisse anno 38. Assæ Regis Iuda, v. 29. Verum, quomodo Amri per annos 12. regnare potuit à 31. anno Regni Assæ ad 38? Hoc enim interuallum octo tantum annorum est. Responsio ex collatione locorum 1. Reg. 16. à v. 15. ad 23. haurienda. Anno 27 regni Assa occiditur Ella Rex Israelis à Simri seruo suo. Hic Rex tantum fuit septem dierum. Quibus exactis seipsum comburit, propter obsidionem Thirzæ, ab Amri factam. In his tumultibus Amri Rex Israel à militibus eligitur in castris, eodem anno 27. Assæ. Verum extra castra domi quasi Thibni ab aliis fortassis in Samaria in Regem Israelis eligebatur. At Amri superior Thibni paulatim factus, hoc mortuo, anno scil. 31. regni Assæ plenarius rex Israelis factus est. Amri ergo regni initium duplex constituendum, mixtum & purum, siue verum. Mixtum cum Thibni in prioribus quatuor regni sui annis à 27. ad 30. regni Assæ. Purum siue verum à morte Thibni siue 31. regni Assæ, à quo v. 23. 1. lib. Regum eius initium ducit, sed ita, vt quadriennium illud in quo cum æmulo vixit, simul includat.]

Verum eo reuertamur, vnde digressi sumus. Si 27. annus regni Assa in
annum mundi 3014. cadit: Ergo eius annus 38. cum anno mundi 3025. 3025
conuenit. Arqui hic est primus regni Achab Regis Israel 1. Reg. 16. vers. 29.
Ergo primus regni Achab in hunc mundi annum conjiciendus. Porro, si
annus mundi 3025. est primus Achabi: Ergo eius quartus cum anno mun-
di 3028. conueniet. Hic quartus Achabi annus est primus Iosaphati Regis 3028
Iudæ, 1. Reg. 22. v. 41. Ergo primus Iosaphati annus in hunc mundi annum
locandus, secus quam Funccius facit, qui primum Iosaphati locat in quar-
tum Achabi absolutum, siue quintum currentem. Prætereа: Si annus
mundi 3028. est primus Iosaphati: Ergo eius 17. annus mundi 3044. Atqui 3044
hic est primus Ahasiæ filii Achabi, 1. Reg. 22. v. 52. Ergo Ahasiæ primus re-
gni annus, huius anni sedes. Vlterius: Si annus 17. Iosaphati est annus mun-
di 3044. Ergo 18. Iosaphati 3045. mundi. Verum hic primus est regni Io- 3045
rami, Regis Israel, filii Achabi 2. Reg. 3. v. 1. Ergo Ioram hoc anno mundi
regnare cœpit. Si Iorami primus regni annus est 3045. mundi: Ergo eius an-
nus quintus est annus mundi 3049. Hic annus primus est regni Iorami, filii 3049
Iosaphati, Regis Iuda. 2. Reg. 8. v. 16. Ita: Si quintus Iorami Regis Israel est
annus mundi 3049. Ergo eius 12. est mundi 3056. Hic annus duodecimus 3056
Iorami currens, est annus Ahasiæ, Regis Iuda. 2. Reg. 8. v. 25. & c. 9. v. 29. Er-
go in hunc annum mundi Ahasiæ regnum locandum. Hic Ahasia cum an-
num fere regnasset, cum ægroto Parente, Ioramo, cum Ioramo, Rege I-
srael, Achabi filio, vno eodemque tempore à Iehu occiduntur. 2. Reg. 9. v.
2[illegible]. & 27. Ergo necesse est, vt anni regni Iorami & Ahasiæ hoc anno mundi
[illegible] finiantur.

[Hic nonnulla notanda sunt: 1. Si Ahasia Achabi filius anno 17. Iosaphati regnare cœpit: Ergo 20. anno sui Parentis. Annus enim Iosaphati 17. cum anno 20 Achabi conuenit. Primus enim Iosaphati est quartus Achabi, 1. Regum 22. versus 41. Atqui Achab regnauit annos 22. 1. Regum 16. vers. 29. Ahasia ergo Rex Israel annos quasi duos cum Parente Achab regnauit, id quod ex 2. Regum 3 colligitur. Moabitarum namque defectio à regno Israel facta est mox post Achabi mortem, 2. Reg. 1. v. 1. c. 3. v. 5. Atqui facta est Iorami, Regis Israel, non sui fratris Ahasiæ tempore, 2. Reg. 3. v. 6. Ergo moriente Achabo Ioram filius regnauit. Vnde colligitur, Ahasiæ regni biennium, regno Parentis includendum. Achab enim cum Syris & finitimis bella gerens, 1. Reg. 22 anno forte antepenultimo sui regni domi Ahasiam filium vt proregem reliquit, ex more magnatum huius æui. Ahasia in absentia Parentis de clathro in cænaculo decidens lathaliter vulnerabatur, imo præsentissima mors ex hoc lapsu mox subsecuta, 2. Reg. 1. v. 2. & 4. fortassis ante reditũ Parentis sui Achabi ex bello. Huic Ahasiæ post Achabi mortem frater Ioram mox successit. Ahasia namq; sine liberis mortuus, 2. Reg. 1. versic. 17. c. 3. versic. 1.

2. Obseruetur hic tertium exemplum coarctationis annorum Regum Israelis. Scriptura dicit Ahasiam Achabi filium cœpisse regnare anno 17. regni Iosaphati & duos regnasse annos, 1. Reg. 22. v. 52 Eadem scriptura affirmat Ioramum Ahasiæ fratrem iniisse regnum anno 18. Iosophati Regis Iuda, 2. Reg. 3. v. 1. Qui hic completos annos sumũt, hi contra mentem Spiritus sancti & absq; ratione annos à mundo supputant.

3. Ἀντιλογία φαινομένη hic concilianda. 2. Reg. 1. v. 17. dicitur, Ioramum, Achabi filium, regnum Israeliticum occupasse anõ secundo Iorami filii Iosaphi Regis Iuda, siue anno 18. Iosaphati, 2. Reg. 3. v. 1. Si anno 18. Iosaphati: Ergo Iorami Regis Iuda regni initium in 17. Iosaphati Parentis sui coniiciendum. Et ita cum Parente per nouem annos regnasset. Iosaphat enim per 25 annos regnauit. 1. Reg. 22. versic. 42. E contra 2. Reg. 8. v. 16. primus Iorami, filii Iosaphati, annus in quintum Iorami, filii Achabi, coniicitur. Ergo Ioram

Iosa

Iosaphati filius Rex Iuda & prior & posterior in regno fuit Ioramo, Achabi filio, Israelis Rege. Quî hoc esse potuit? Sane potuit, si dicamus Ioramum Iosaphati filium à Parente duabus vicibus vt Regem declaratum, & ita duplex regni initium habuisse. Prius collocandum est in 17. regni annum sui Parentis: Quo anno Parens cum hostibus bellum gerens, vel domi decumbens, vel vt alii volunt Achabo Israelis Regi auxilium contra Syros ferens, 1. Reg. 22. filium vt Regem in Ierusalem ordinauit. Et ab hoc Iorami initio sumendus est locus 1. Regum 22. vers. 52. Hoc initium tantum fuit χενόν. Parens enim Iosaphat, feliciterè bello reuersus vel conualescens, filium de regia dignitate vicissim paterne deposuit. Posterius regni Iorami initium locandum est in 22. annum Parentis, quo Iosaphat contra Ammonitas & Moabitas bellum gerens, filium secunda vice in Regem Iuda elegit. Et ab hoc 22. Iosaphati anno locus 2. Regum 8. vers. 16. Iorami regni initium sumit, siue à quinto anno regni Ioram filii Achabi. Hoc posterius Iorami initium verum est & stabile, quippe eius octauus cum 12. Iorami Regis Israel coincidens. Iosaphat ergo licet felix à bello domum reuerteretur, filium tamen in regia sede confirmauit, imo ei regni grauamina commisit, vti expresse legitur 2. Chronic. 21. v. 3. Ipse interim in pace domi resedit, 2. Chron. 20. v. 30. Natus quinquaginta septem annos.

Sed redeamus ad id, quod nobis in hoc capite proposuimus. Si 12. an-
nus Iorami, Regis Israelis, est annus mundi 3056. Ergo sequens annus mun-
di erit 3057. Atqui hic primus regni Iehu, vti id ex 2. Reg. 9. & 10. firmissime 3057.
colligitur, & nemo contradicit. Eius ergo regni principium in hunc mun-
di annum locandum. Si primus annus regni Iehu est annus mundi 3058. Er-
go eius septimus cum anno mundi 3063. conuenit. Atqui septimus regni Ie- 3063
hu est primus regni Ioas, Regis Iudæ 2. Reg. 12. v. 1. Regnum ergo Ioæ hoc
anno mundi incepit. Porro: Si primus regni Ioæ est annus mundi 3063. Er-
go 23. regni eiusdem cum anno mundi 3085. suauiter conspirabit. Verum 3085
hic 23. regni Ioæ primus est regni Ioahas, filii Iehu, Regis Israelis, 2. Reg. 13.
v. 1. Ergo initium regni Ioahas in hunc mundi annum locandum. Vlterius:
Si annus 23. regni Ioas Regis Iuda in annum mundi 3085. cadit: Ergo eius
37. in annum à mundo 3099. Verum hic primus est regni Ioas filii Ioahas, 3099
Regis Israel. 2. Reg. 13. v. 10. Ita: Si primus Ioas Regis Israel est annus mun-
di 3099. Ergo sequens annus mundi 3100. Hic autem primus est regni A- 3100
masiæ, filii Ioas, Regis Iudæ. 2. Reg. 14. v. 1. Ergo primus regni Amasiæ annus
in hunc mundi annum ponendus.

[Antequam colligationem continuemus, nonnulla iterum

 hic

hic obseruanda sunt. 1. Si Ioahas filius Iehu Rex Israelis anno 23. Regni Ioas, Regis Iuda, in Israele regnare cœpit, & annos 17. regnauit, 2. Regum 13. versu 1. Ergo eius vltimus incidit in penultimum siue 39. regni Ioas, qui per 40. annos regnauit, 2. Regum 12. versu 1. Verum Ioahæ filius, Ioas, Israelis Rex incipit anno 37. regni Ioæ, Regis Iudæ, 2. Regum 13. versu 10. Inde sequitur, Joam, Israelis Regem cum afflictissimo Parente, Ioaha, integrum biennium & vltra regnasse, id quod multi alii iam ante obseruarunt. 2. Si primus Ioæ, Regis Israelis, est 37. regni Ioæ Regis Juda: Ergo secundus Joæ, Regis Israelis, est 38. Joæ Regis Juda. Verum hic primus est Amasiæ, Joæ, Regis Judæ, filii. Ergo sequitur Amasiam cum Parente per triennium quasi regnasse. Taxandus proinde error est multorum Chronologorum, Funccii, Bucholzeri, Crentzhemii & aliorum, qui Ioæ, Regis Israelis, regni initium in 40. demum Joæ Regis Judæ annum, Amasiæ, regis Iudæ, regni principium in annum demum 40. regni Parentis absolutum locant, contra manifestum scripturæ textum, quod ita probatur:

1. Si post annum demum 40. Joæ absolutum, eius filius Amasias regnare cœpit, tum primus eius regni annus caderet in quintum demum Joæ Regis Israelis. Hic enim Joas anno 37. Joæ, Regis Juda, regnare incœpit. 2. Regum 13. vers. 10. Joas autem Rex Judæ regnauit annos 40. 2 Regum 12. v. 1. 2. Chron. 24. v. 1. Quadragesimus ergo Joæ Regis Juda conuenit cum quarto Joæ Regis Israel. Ex quo apparet Amasiæ primum annum cum quinto Joæ Regis Israelis coincidere, si post Parentem demum eius regni initium sumatur. Verum hoc contra scripturam est, quæ manifeste testatur, Amasiã Regẽ Judæ anno secundo Joæ Regis Israelis ad regni gubernacula venisse 2. Reg. 14. v. 1.

2. Præterea Amasias post Joam, Israelis Regem, vixit annos 15. 2. Reg. 14. vers. 17. & 2. Chron. 25. v. 25. Amasias regnauit annis 29. 2. Regum 14. vers. 2. Chronic. 25. vers. 1. Joas Rex Israel regnauit annos 16. 2. Regum 13. vers. 10. Si iam Amasias anno demum quinto Joæ Regis Israelis, Rex Judæ electus, Joas Rex Israelis fuisset mortuus anno 12. Regni Amasiæ, & ita Amasias annos 18. post Joam vixisset.

xiſſet. Verum & hoc contra ſcripturam eſt. Contineamus ergo nos intra cancellos alligationis Regum Iuda & Iſrael in ſcriptura propoſitos, ita minori cum periculo in hac alligatione verſabimur.]

Sed colligatio continuanda eſt: Si primus annus regni Amaſiæ Regis Iudæ conuenit cum anno mundi 3100. Ergo eius 15. cum anno mundi
3114. conueniet. At hic primus eſt Ieroboami ſecundi 2. Reg. 14. v. 23. Vlte- 3114
rius: Si primus Ieroboami annus mundi eſt 3114. Ergo eius 27. mundi 3140. 3140
Verum hic eſt primus Vſiæ, ſeu Aſariæ, filii Amaſiæ, Regis Iuda, 2. Reg. 15. verſ. 1. Ergo primus Vſiæ annus in hunc mundi annum coniiciendus.

[Quæſtio hic ſoluenda eſt. Si 15. Amaſiæ eſt primus Ieroboami ſecundi, 2. Regum 14. verſ. 23. & Amaſia regnauit 29. annis 2. Reg. 14. v. 2. 2. Chron. 25. v. 1. Ergo vltimus Amaſiæ annus in 15. regni Ieroboami cadit, vti ex ſupputatione manifeſtum eſt. Verum ſcriptura teſte, Vſias ſiue Aſarias, Amaſiæ filius, Parenti demum in regno ſucceſſit anno 27. Ieroboami 2. Reg. 15. v. 1. A morte ergo Amaſiæ ad initium regni Vſiæ vel Aſariæ hiatus erit annorum 11. ſolidorum. Quæritur quid hic ſtatuendum ſit? Num à 15. anno ad 27. Ieroboami interregnum in regno Iudæ ponendum, quod ſcriptura affirmare videtur? Scaliger in Iſagogicis in Euſebium canonibus, Funccius, Codomannus & alii, nullum hic interregnum agnoſcunt, ſed ſtatim poſt Amaſiam, Vſiam locant, & eius annos 52. regni non à 16. ætatis anno, quo Rex electus memoratur, 2. Reg. 14. v. 21. c. 15. v. 2. 2. Chron. 26. v. 1. verum à morte Parentis ſui Amaſiæ inchoant, cum puer quatuor tantum annorum eſſet.

Hæc ſententia non conſiſtere videtur. Repugnat enim manifeſto ſcripturæ textui, dicentis: anno 16. ætatis Vſiam Regem declaratum, & ab eo tempore regnaſſe annos 52. Nos hic interregnum in regno Iudæ 11. annorum agnoſcimus, moti manifeſto ſcripturæ ductu, qui & Bucholzerum, Gentzhemium, Temporarium & alios eo adegit, vt hic interregnum confeſſi ſint. Ad corruptionem numeri in annis Ieroboami, exemplo Buntingi, confugere, non adeo tutum eſt. Exiſtimat enim annum 27. cuius mentio fit 2. Reg. 15. verſ. 1. corruptum, & 17. annum locandum. At quis interea in Iuda regnauit? Magnates & Conſiliarii regni. Hinc eſt, quod 2. Reg. 14. v. 21. & 2. Chro. 26. v. 1. dicitur, totũ populũ Vſiam (qui & Aſarias) Amaſiæ filium, cum 16.

annorum esset, Regem pro Patre constituisse. De Tremellii sententia paulo post videbimus.

Sed ad propositum: Si primus annus regni Vsiæ est annus mundi
3177 3140. Eius ergo 38. mundi est 3177. Atqui hoc anno cœpit Zacharias Rex Iudæ, 2. Reg. 15. v. 1. Ergo Zachariæ regnum, quod per sex tantum menses durauit, in hunc annum coniiciendum.

[Hîc manifestum iterum habemus interregnum in Regno Israel. Asaria, vel Vsia, incipit regnare anno 27. Ieroboami, Regis Israel. 2. Reg. 15. v. 1. Ieroboam regnauit annos 41. 2. Reg. 14. v. 23. Ergo vltimus Ieroboami annus in 15. Vsiæ cadit. Ab hoc vsq; ad 38. Vsiæ interregnum in Israele fuit per 23. quasi annos; quicquid hîc alii fingant, à nostris enim partibus est scriptura, cum manifesta sua alligatione. Alii contra hoc in loco nullum interregnum agnoscere volunt, ob aliquot rationes, quas Paræus in suis aduersus Sethum Caluisium cauillis adducit.

I. 2. Reg. 14. v. 29. dicitur, Zachariam Ieroboamo Patri mortuo ilico in regno successisse. ℞. Falsum hoc est: Hoc enim in scriptura non habetur, Zachariam ILICO Parenti in regno successisse. Id habetur, Zachariam Parenti successisse, tempus successionis scriptura non habet.

II. Nullo modo probabile est, regnum turbulentum tam diu Rege carere potuisse, nec infestatum à Sallum fuisse, qui mox sexto Zachariæ mense regnum ad se rapuit & Zachariam occidit. Verum respondemus ad primum rationis membrum: 1. Annon Primores populi regnum aliquod sua sapientia melius fulciunt, quam si vel Rex ipse, præsertim Tyrannus, vel puer populo præsit? 2. Quod Paræo non est probabile, id nobis est probabile; quia scriptura hanc probabilitatem astruit, interregnum tot annorum faciens. Ad secundum membrum: Sallum diuinitus inhibitus est, ne regnum Israeliticum ante Zachariam occuparet, vt diuina comminatio 2. Reg. 10. v. 30. impleretur, de quatuor generationibus Iehu, quæ generationes post Parentem regnum Israeliticum regere deberent.

III. Regnum in familia Iehu quatuor generationibus fuit definitum oraculo, 2. Regum 10. Zacharias autem fuit quartus à Iehu: Ergo non videtur interregnum tamdiuturnum hîc concedendum, quasi iustum spacium alicuius quinti Regis interuenisset? Resp. Ratio hæc nulla est:

Tremelliani Annorū Regum Amasiæ, Vsiæ & Iero-

la eſt. 1. iſtud ſpatiũ non infringit diuinũ oraculum, quia nullus ordinarius Rex tum tẽporis inter Jeroboamum & Zachariam regnauit. 2. Spatium per ſe quintũ Regem non facit, niſi Rex adſit, q̃ eo ſpatio regnet. Atqui nullus fuit.

IV. Nulla cauſa excogitari poteſt, cur Zacharias totos *21.* annos à patrio regno per Proceres arceri potuerit aut debuerit? Reſp. Plures poſſunt excogitari cauſæ, vel pueritia, non tam ætatis, quam mentis; vel malitia, vel primatum πλεονεξία. vel regni confuſio, vel iuſta Dei vindicta ſuper hoc regnum Iſraeliticum, quod cum Apoſtaſia initium ſumſit. Addit Paræus: Se non diffiteri, vndecunque anni Vſiæ inchoentur, hiatum aliquot annorũ inter Jeroboami & Zachariæ regnum interuenire? Reſp. Hoc eſt propria vineta cædere. Si interuallum aliquot annorum in regno Iſraelitico inter mortẽ ſecũdi Jeroboami & Zachariam agnoſcit, cur nõ & ſpatiũ tot annorũ, quot ſcriptura definit? Aut diuerſitatis rationẽ nobis Paræus monſtret.

Tremellius in Bibliis hîc nõnihil ſingularis eſt. Fingit enim Amaſiam Regem Judæ 17. tantum annos regnaſſe, reliquos duodecim propter cõſpirationem & fugam, de qua 2. Reg. 14. v. 19. 2. Chron. 25. v. 27. exulem vitam tranſegiſſe, hoſque 12. annos non modo Amaſiæ, verum & Aſariæ vel Vſiæ cõmuni iure tribuendos. Hoc modo cum 18. Amaſię anno (qui quartus eſt Jeroboami Regis Iſraelis) primum Vſiæ connectit, & 38. annum regni Vſiæ cum 41. ſiue vltimo Jeroboami connectit, abſq; interregno, tum in Juda, tum in Iſrael. Verũ Tremellius in hac colligatione id pro confeſſo ſumit, quod eſt in dubio. Probandum enim ei. 1. anno 18. regni conſpirationem contra Amaziam & eiuſdẽ fugã in Lachis factam, ibidemq; per annos *12.* priuatam & exulem vitam egiſſe. Contrarium videtur loqui textus, 2. Reg. *14.* v. *19.* 2. Chron. *25.* v. *27.* qui eo inclinat, ſtatim poſt fugam Amaſiæ in Lachis eius mortem accidiſſe. 2. Probandum, duodecim poſtremos annos Amaſiæ per connumerationem in 25. annos, quibus Vſia filius Amaſiæ regnauit, includendos. 3. Oedipo opus habet iſta marginalis Tremellii gloſſa ad v. 1. c. *15.* in 2. libro Regum. Verſus ſic habet: *Anno 27. Ieroboami Regis Iſrael, regnauit Azaria filius Amaſiæ, Rex Iuda.* Tremelliana gloſſa dicit, annum 27. Jeroboami

boami fuisse 24. Vsiæ. Exinde sequitur, Vsiam vel diuersum esse ab Azaria, quod tamen non concedit Tremellius in glossa ad v. 19. c. 14. posterioris Regum: vel in versu primo c. 15. verum Vsiæ vel Azariæ regni initium non fuisse positum, quod est contra mentem Spiritus sancti, qui verbo regnandi initium regni Vsiæ nobis manifestare voluit.]

Verum eo, vnde digressi sumus, reuertamur: Si 38. annus regni Vsię est annus mundi 3177. Ergo sequens eius regni Annus est mundi 3178. Atqui hoc anno incœpit in Israele Sallum dominium 2. Reg. 15. v. 13. Huic Sallum, quippe menstruo tantum Regi, mox Menahem eodem anno successit, v. 17. Ergo primus Menahem est annus mundi 3178. Si 39. Vsiæ mun-
3189 di est 3178. Ergo illius quinquagesimus, mundi 3189. Verum hic est primus regni Pekaia Regis Israelis, 2. Reg. 15. v. 23. Ergo Menahem per totos decem annos absolutos in Israele regnauit. Vlterius: Si quinquagesimus Vsię
3191 est mundi 3189: Ergo quinquagesimus secundus Vsiæ, mundi 3191. qui primus est Pekah Regis Israelis. 2. Reg. 15. v. 27. Si primus annus regni Pekah
3192 incidit in annum mundi 3191. Ergo eius sequens in mundi annum 3192. Atqui hic est primus Iothami Regis Iuda, 2. Reg. 15. v. 32. Ita si secundus regni
3207 Pekah est mundi 3192. Ergo eius 17. regni annus, mundi 3207. Verum hic primus est regni Achas, Regis Iuda, 2. Reg. 16. v. 1. Ita: Si primus regni A-
3218 chas est mundi 3207. Ergo 12 eius regni annus in annum mundi 3218. cadit. Verum hic est primus Hoseæ Regis Israelis, ab eo scilicet tempore quo Salmanassari Regi Assyriaco tributarius factus est. 2. Reg. 17. v. 1.

[Notandum, Hoseam, Israelis Regem, duplex habere regni initium. Prius ab anno 20. regni Jothami, Regis Juda 2. Reg. 15. v. 30. id est, anno 4. Achas. Posterius ab anno 12. Achas, 2. Reg. 17. v. 1. Verum quæritur. 1. quomodo Hosea anno 20. Jothami regnare incœperit, cum Jotham nō nisi annos 16. regnarit, 2. Reg. 15. v. 33. 2. Chron. 27. 8. v. 8. & ita ante quatuor annos mortuus fuerit? Resp. Funccius, Prophetam ex indignatione Regem Achas nominare noluisse, quippe impiissimum, & ita initium Hoseæ Regis Israelis ab anno 20. Jothami Regis Juda, licet iam ante quadriennium defuncti, sumsisse. Tremellius concinnior esse videtur, qui 20. Iothami ideo sumptū existimat, quia Achazi in præcedentibus nulla adhuc mentio facta fuerat, & ideo tempus hoc à priore Rege, Iothamo, quanquam iam mortuo descriptum. Ex huius ergo mente verba 2. Reg. 15. v. 30. ita explicanda: *regnauit Hosea pro Pekah anno 20. Iothami*, id est, *anno vigesimo ab initio regni Iothami, licet iam defuncti.* 2. Quæritur: Cur scriptura Hoseæ duplex regni initium tribuat? Resp. ob diuersam regni formam, meram & tributariam

tariam. Mox à morte Pekah anno 20. à regno Jothami, siue quarto Achas, merum obtinuit imperium per totos octo solidos annos. Anno vero nono sui regni, duodecimo Achabi, 2. Reg. 17. v. 1. Salmanassaris tributarius factus est. v. 3. Ab hoc tempore posterior liber Regum Hoseæ regni annos numerat cap. 18. v. 1. 9. 10.]

Sed alligatio continuanda est. Si annus mundi 3218. est primus Hoseæ quo Salmanassari tributum pendebat. Ergo tertius eius absolutus, siue
quartus currens, in annum mundi incidet 3231. Verum hic est primus His- 3221
kiæ siue Ezechiæ Regis Iuda, 2. Reg. 18. v. 1. qui paulo ante Pascha regnare cœpit. 2. Chron. 29. v. 1. Ergo primus Hiskiæ annus cum hoc mundi anno conueniet.

[Nota, 2. Reg. 18. v. 1. dicitur tertium Hoseæ primum esse Hiskiæ. Hic annus Hoseæ tertius necesse est pro completo sumatur. Ratio manifesta: quia in eodem Capite, v. 9. & 10. quartus & sextus annus Ezechiæ, cum septimo & nono anno regni Hoseæ tributarii conferuntur Hinc Josephus lib. 9. Antiq. c. 13 pro anno tertio Hoseæ completo, quartum currentem sumit, inquiens; *quarto anno Hoseæ Ezechias Ierosolymis regnum adeptus est.*]

Hic mutua annorum Regum Iuda & Israelis colligatio cessat. Quia anno sexto Ezechiæ, nono Hoseæ Israeliticum regnum in perpetuam abductum est captiuitatem, 2. Reg. 18. v. 10. Reliqui ergo anni ad μετοικεσίαν vsque templi Salomonici ex annis Regum Iuda sumendi & annis mundi alligandi, ita vt eos pro completis annis sumamus, priore alligatione cessante. Ergo si primus Hiskiæ in annum mundi 3221. cadit; eius vltimus in 3249. & bonam partem 3250. Viginti namque nouem annos regnauit. 2. Reg. 18. v. 2. 2. Chron. 29. v. 1. Incepit ineunte vere paulo ante Pascha, 2.
Chron. 29. v. 3. Ergo eius vltimus cum duobus mundi annis 3249. & sequen- 3249
te participabit. Parenti Ezechiæ mox successit Manasses, qui regnauit an-
nos 55. 2. Reg. 21. v. 1 2. Chron. 33. v. 1. Ergo obiit anno mundi 3305. Manassi 3305
successit Ammon per bienniũ, 2. Reg 21. v. 19. 2. Chron. 33. v. 21. Ergo mor-
tuus anno mundi 3307. Post Ammon Iosias sequitur, cuius anno regni de- 3307
cimo tertio Ieremias prophetare incœpit, Ierem. 1. vers. 2. & à quo tempore supra, 2. cap. huius tituli annos 40. peccatorum domus Iuda, quorum Ezechiel meminit. c. 4. v. 6. inchoauimus. Regnauit hic Iosias annos 31. 2.
Reg. 22. v. 1. 2. Chron. 34. v. 1. Iosias ergo mortuus anno mundi 3338. dubio 3338
procul ineunte vere. Iosiæ in regno successit filius eius Ioahas, qui per tres tantum menses regnauit 2. Reg. 23. vers. 31. 2. Chron. 36. versic. 2. Paulo post à Pharaone Necho in Ægyptiacam captiuitatem, circa æstiuale Solstitium, abducitur, vbi & mortuus, vide 2. Regum 23. versic. 34. 2. Chron. 36. versic. 4. Ierem. 22 versic. 10. Ioahas sequitur Ioakim per annos 11. 2. Reg.
23. versic. 36. 2. Chron. 36. vers. 5. Ergo Ioiakim mortuus anno mundi 3349. 3349
circa æstiuale Solstitium. Ioiakimum sequitur Iechonia, qui tribus tantum mensibus, cum decem diebus regnauit, 2. Reg. 24. v. 8. 2. Chron. 36. vers. 9. Captiuus hic abducitur à Nebucadnezare Babyloniorũ Rege לתשובת השנה

in

in anni conuerſione, 2.Chron. 36. v. 10. id eſt, autumnalis æquinoctii tempore, vti id alibi probatur. Mox eodem anno in autumno, in regno ſuccedit Zedekias per annos 11. 2.Reg.24,v. 18. 2.Chron. 36. v. 11. Ierem. 52.v.1. & fere completos Ierem.1.v.3. vno menſe & aliquot diebus demptis. Ergo primus Zedekiæ annus maximam partem participat cum anno mundi
3360 3350. Vndecimus cum anno mundi 3360. Verum 11. Zedekiæ fatalis fuit exterminio ſanctæ ciuitatis & templi Salomonici, quod combuſtum eſt die decima quinti menſis, 2.Reg.25.v.2.& 8.Ierem.39.v.2, cap.52.v.5.12. Ergo excidium templi Salomonici præciſe in annum mundi 3360. currentem cadit; quod in hoc capite demonſtrandum erat. Et tot annos à mundo ad deſtructionem templi Dominici inter alios quoque Clemens Schubertus numerat, Eccleſiaſtes Spirēſis in quatuor ſuis libris de ſcrupulis Chronologicis.

Exinde vero ſequitur: 1. Templum Salomonicum à primo eius initio
3360 ad eiuſdem πανωλεθρίαν ſtetiſſe annis 427. ſolidis cum tribus menſibus &
2933 paucis diebus. Cœptum enim eſt ædificari Anno mundi 2933. die ſecunda,
427 Menſis ſecundi, 1.Reg.6.v.1 Deſolatum eſt, Anno mundi 3360. die decima, quinti menſis, 2.Reg.25.v.14. Ierem. 52.v. 12. Inſtituatur iam ſubtractio, & interuallum annorum 427. trium menſium & aliquot dierum emerget.

2. Et hoc exinde fluit, annos 390. peccatorum domus Iſrael à primi Ieroboami primo anno inchoandos, vti ſupra ſecundo capite confirmatum. Primus Ieroboami annus aliqua, eaque minima ſui parte cum anno mundi 2969. conuenit. Octauo namque menſe eius anni, circa noſtrum Nouembrem, diuinum feſtum mutans Idololatriæ autor toti regno Iſraelitico cum ſuis vitulis in Dan & Bethel erectis, fuit. Ab hoc octauo menſe, ſiue fine anni 2969. vel potius initio ſequentis anni, ſi annos 390. peccatorum Iſrael inchoemus; (id quod in Tabula bono conſilio & vera ratione facimus.) peruenimus cum eorum fine in finem anni à mundo 3359. in initium vndecimi Zedekiæ. Anno ſequente πανωλεθρία templi facta, qui annus, quia currens erat, ab Exechiele nō attendebatur. Nihil ergo eſt, quod in hiſce amplius quid deſiderari poſſit, cū Propheticum oraculum peccatorum domus Iſrael & Iuda exacte cum noſtra ſupputatione, ex mutua alligatione Regum Iuda & Iſraelis deſumpta, conueniat, omniaque apte inter ſe connexa ſint ex ſacrarum ſcripturarum fundamento, vti ex ſubiecta tabella, face totius Capitis, videre eſt, quam clauſulæ loco ſubiicere neceſſarium omnino exiſtimauimus.

COLLA-

Collatio Regum Iuda & Ifraelis annis mundi applicata, & fuperficiaria antiquiffimarum gentilium Epocharum concatenatio.

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Ifrael	peccat. Ifrael.
	Rehabeam.	Ieroboam. 1	
2969	1	1	
2970	2	2	1
2971	3	3	2
2972	4	4	3
2973	5	5	4
2974	6	6	5
2975	7	7	6
2976	8	8	7
2977	9	9	8
2978	10	10	9
2979	11	11	10
2980	12	12	11
2981	13	13	12
2982	14	14	13
2983	15	15	14
2984	16	16	15
2985	17	17	16
	Abia.		
2986	1	18	17
2987	2	19	18
2988	3 1 Afa.	10	19
		Nadab.	
2989	2	21 1	20
		Baefa.	
2990	3	22 2 1	21
2991	4	2	22
2992	5	3	23
2993	6	4	24
2994	7	5	25
2995	8	6	26
2996	9	7	27
2997	10	8	28
2998	11	9	29
2999	12	10	30

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Ifrael	peccat. Ifrael.
3000	13	11	31
3001	14	12	32
3002	15	13	33
3003	16	14	34
3004	17	15	35
3005	18	16	36
3006	19	17	37
3007	20	18	38
3008	21	19	59
3009	22	20	40
3010	23	21	41
3011	24	22	42
3012	25	23	43
		Ella.	
3013	26	24 1	44
		Amri primus regnum unctum.	
3014	27	1 2	45
3015	28	2	46
3016	29	3	47
3017	30	4	48
3018	31	5 pofterius.	49
3019	32	6	50
3020	33	7	51
3021	34	8	52
3022	55	9	53
3023	36	10	54
3024	37	11	55
		Achab.	
3025	38	12 1	56
3026	39	2	57
3027	40	3	58
	Iofaphat.		
3028	41 1	4	59
3029	2	5	60
3030	3	6	61
3031	4	7	62
3032	5	8	63

Anni							
	Regum						
Mundi	Iuda			Israel			peccat. Isr.
3033			6			9	64
3034			7			10	65
3035			8			11	66
3036			9			12	67
3037			10			13	68
3038			11			14	69
3039			12			15	70
3040			13			16	71
3041			14			17	72
3042			15			18	73
3043			16			19	74
				Ahasia.			
3044	Prius Io-		17		1	20	65
	ramisins-			Ioram.			
3045	tū reg-		18	1	2	21	76
3046	vixit.		19	2		22	77
3047			20	3			78
3048			21	4			79
3049	1 Postero-		22	5			80
3050	2 rū Iora-		23	6			81
3051	3 mi ini-		24	7			82
3052	4 tiū re-		25	8			83
3053	5 rum.			9			84
3054	6			10			85
3055	7			11			86
	Ahasia.						
3056	8	1		12			87
3057	1	Athalia.		1	Iehu.		88
3058	2			2			89
3059	3			3			90
3060	4			4			91
3061	5			5			92
3062	6			6			93
		Ioas.					
3063	7	1		7			94
3064		2		8			95
3065		3		9			96
3066		4		10			97
3067		5		11			98
3068		6		12			99
3069		7		13			100
3070		8		14			101
3071		9		15			102

Anni							
	Regum						
Mundi	Iuda			Israel			peccat. Isr.
3072	10			16			103
3073	11			17			104
3074	12			18			105
3075	13			19			106
3076	14			20			107
3077	15			21			108
3078	16			22			109
3079	17			23			110
3080	18			24			111
3081	19			25			112
3082	20			26			113
3083	21			27			114
3084	22			28			115
3085	23			1	Ioahas		116
3086	24			2			117
3087	25			3			118
3088	26			4			119
3089	27			5			120
3090	28			6			121
3091	29			7			122
3092	30			8			123
3093	31			[illegible]			124
3094	32			10			125
3095	33			11			126
3096	34			12			127
3097	35			13			128
3098	36			14			129
				Ioas.			
3099	37			15		1	130
	Amasia.						
3100	38		1	16		2	131
3101	39		2	17		3	132
3102	40		3			4	133
3103			4			5	134
3104			5			6	135
3105			6			7	136
3106			7			8	137
3107			8			9	138
3108			9			10	139
3109			10			11	140
3110			11			12	141
3111			12			13	142
3112			13			14	143

Anni			
	Regum		
Mundi	Iuda	Israel	peccat. Isr.
3113	14	15	144
		Ieroboam	
3114	15	1 16	145
3115	16	2	146
3116	17	3	147
3117	18	4	148
3118	19	5	149
3119	20	6	150
3120	21	7	151
3121	22	8	152
3122	23	9	153
3123	24	10	154
3124	25	11	155
3125	26	12	156
3126	27	13	157
3127	28	14	158
3128	29	15	159
		16	160
3129	1 *Interre-*	17	161
3130	2 *gnum in*	18	162
3131	3 *Iuda re-*	19	163
3132	4 *gno 11.*	20	164
3133	5 *annorum*	21	165
3134	6		
3135	7	22	166
3136	8	23	167
3137	9	24	168
3138	10	25	169
3139	11 *Vsias f.*	26	170
3140	1 *Asarias,*	27	171
3141	2	28	172
3142	3	29	173
3143	4	30	174
3144	5	31	175
3145	6	32	176
3146	7	33	177
3147	8	34	178
3148	9	35	179
3149	10	36	180
3150	11	37	181
3151	12	38	182
3152	13	39	183

Anni				
	Regum			
Mundi	Iuda	Israel	pecc. Isr.	Olymp.
3153	14	40	184	
3154	15	41 *Interre-*	185	
3155	16	*gnum in re-*	186	
3156	17	*gno Israelis.*	187	
3157	18	1	188	
3158	19	2	189	
3159	20	3	190	
3160	21	4	191	
3161	22	5 6	192	
3162	23	7	193	
3163	24	8	194	
3164	25	9	195	
3165	26	10	196	
3166	27	11	197	
3167	28	12	198	
3168	29	13	199	
3169	30	14	200	
3170	31	15 16	201	
3171	32	17	202	
3172	33	18	203	
3173	34	19	204	
				1. Olymp.
3174	35	20	205	1
3175	36	21	206	2
3176	37	23 *Zacha-*	207	3
3177	38	*rias 6. men-*	208	4
		ses. Sallum		
				2. Olymp.
3178	39	1 *Menahem*	209	1
3179	40	2	210	2
3180	41	3	211	3
3181	42	4	212	4
				3. Olymp.
3182	43	5	213	1
3183	44	6	214	2
3184	45	7	215	3
3185	46	8	216	4
				4. Olymp.
3186	47	9	217	1
3187	48	10	218	2
3188	49	*Pekaia*	219	3
3189	50	1	220	4

[Hic nonnulla notanda sunt: 1. Si Ahasia Achabi filius anno 17. Iosaphati regnare cœpit: Ergo 20. anno sui Parentis. Annus enim Iosaphati 17. cum anno 20. Achabi conuenit. Primus enim Iosaphati est quartus Achabi, 1. Regum 22. versus 41. Atqui Achab regnauit annos 22. 1. Regum 16. vers. 29. Ahasia ergo Rex Israel annos quasi duos cum Parente Achab regnauit, id quod ex 2. Regum 3 colligitur. Moabitarum namque defectio à regno Israel facta est mox post Achabi mortem, 2. Reg. 1. v. 1. c. 3. v 5. Atqui facta est Iorami, Regis Israel, non sui fratris Ahasiæ tempore, 2. Reg. 3. v. 6. Ergo moriente Achabo Ioram filius regnauit. Vnde colligitur, Ahasiæ regni biennium, regno Parentis includendum. Achab enim cum Syris & finitimis bella gerens, 1. Reg. 22 anno forte antepenultimo sui regni domi Ahasiam filium vt proregem reliquit, ex more magnatum huius æui. Ahasia in absentia Parentis de clathro in cœnaculo decidens lathaliter vulnerabatur, imo præsentissima mors ex hoc lapsu mox subsecuta, 2. Reg. 1. v. 2. & 4. fortassis ante reditũ Parentis sui Achabi ex bello. Huic Ahasiæ post Achabi mortem frater Ioram mox successit. Ahasia namq; sine liberis mortuus, 2. Reg. 1. versic. 17, c. 3. versic. 1.

2. Obseruetur hic tertium exemplum coarctationis annorum Regum Israelis. Scriptura dicit Ahasiam Achabi filium cœpisse regnare anno 17. regni Iosaphati & duos regnasse annos, 1. Reg. 22. v. 52 Eadem scriptura affirmat Ioramum Ahasiæ fratrem iniisse regnum anno 18. Iosophati Regis Iuda, 2. Reg. 3. v. 1. Qui hic completos annos sumũt, hi contra mentem Spiritus sancti & absq; ratione annos à mundo supputant.

3. Ἀντιλογία φαινομένη hic concilianda. 2. Reg. 1. v. 17. dicitur, Ioramum, Achabi filium, regnum Israeliticum occupasse año secundo Iorami filii Iosaphi Regis Iuda, siue anno 18. Iosaphati, 2. Reg. 3. v. 1. Si anno 18. Iosaphati: Ergo Iorami Regis Iuda regni initium in 17. Iosaphati Parentis sui coniiciendum. Et ita cum Parente per nouem annos regnasset. Iosaphat enim per 25 annos regnauit. 1. Reg. 22. versic. 42. E contra 2. Reg. 8. v. 16. primus Iorami, filii Iosaphati, annus in quintum Iorami, filii Achabi, coniicitur. Ergo Ioram

Iosaphati filius Rex Iuda & prior & posterior in regno fuit Ioramo, Achabi filio, Israeli Rege. Quî hoc esse potuit? Sane potuit, si dicamus Ioramum Iosaphati filium à Parente duabus vicibus vt Regem declaratum, & ita duplex regni initium habuisse. Prius collocandum est in 17. regni annum sui Parentis: Quo anno Parens cum hostibus bellum gerens, vel domi decumbens, vel vt alii volunt Achabo Israelis Regi auxilium contra Syros ferens, 1. Reg. 22. filium vt Regem in Ierusalem ordinauit. Et ab hoc Iorami initio sumendus est locus 1. Regum 22. vers. 52. Hoc initium tantum fuit χειμών. Parens enim Iosaphat, feliciter è bello reuersus vel conualescens, filium de regia dignitate vicissim paterne deposuit. Posterius regni Iorami initium locandum est in 22. annum Parentis, quo Iosaphat contra Ammonitas & Moabitas bellum gerens, filium secunda vice in Regem Iuda elegit. Et ab hoc 22. Iosaphati anno locus 2. Regum 8. vers. 16. Iorami regni initium sumit, siue à quinto anno regni Ioram filii Achabi. Hoc posterius Iorami initium verum est & stabile, quippe eius octauus cum 12. Iorami Regis Israel coincidens. Iosaphat ergo licet felix à bello domum reuerteretur, filium tamen in regia sede confirmauit, imo ei regni grauamina commisit, vti expresse legitur 2. Chronic. 21. v. 3. Ipse interim in pace domi resedit, 2. Chron. 20. v. 30. Natus quinquaginta septem annos.

Sed redeamus ad id, quod nobis in hoc capite proposuimus. Si 12. an-
nus Iorami, Regis Israelis, est annus mundi 3056. Ergo sequens annus mun-
di erit 3057. Atqui hic primus regni Iehu, vti id ex 2. Reg. 9. & 10. firmissime 3057
colligitur, & nemo contradicit. Eius ergo regni principium in hunc mun-
di annum locandum. Si primus annus regni Iehu est annus mundi 3058. Er-
go eius septimus cum anno mundi 3063. conuenit. Atqui septimus regni Ie- 3063
hu est primus regni Ioas, Regis Iudæ 2. Reg. 12. v. 1. Regnum ergo Ioæ hoc
anno mundi incepit. Porro: Si primus regni Ioæ est annus mundi 3063. Er-
go 23. regni eiusdem cum anno mundi 3085. suauiter conspirabit. Verum 3085
hic 23. regni Ioæ primus est regni Ioahas, filii Iehu, Regis Israelis, 2. Reg. 13.
v. 1. Ergo initium regni Ioahas in hunc mundi annum locandum. Vlterius:
Si annus 23. regni Ioas Regis Iuda in annum mundi 3085. cadit: Ergo eius
37. in annum à mundo 3099. Verum hic primus est regni Ioas filii Ioahas, 3099
Regis Israel. 2. Reg. 13. v. 10. Ita: Si primus Ioas Regis Israel est annus mun-
di 3099. Ergo sequens annus mundi 3100. Hic autem primus est regni A- 3100
masiæ, filii Ioas, Regis Iudæ. 2. Reg. 14. v. 1. Ergo primus regni Amasiæ annus
in hunc mundi annum ponendus.

[Antequam colligationem continuemus, nonnulla iterum

F 2 hic

hic obseruanda sunt. 1. Si Ioahas filius Iehu Rex Israelis anno 23. Regni Ioas, Regis Iuda, in Israele regnare cœpit, & annos 17. regnauit, 2. Regum 13. versu 1. Ergo eius vltimus incidit in penultimum siue 39. regni Ioas, qui per 40. annos regnauit, 2. Regum 12. versu 1. Verum Ioahæ filius, Ioas, Israelis Rex incipit anno 37. regni Ioæ, Regis Iudæ, 2. Regum 13. versu 10. Inde sequitur, Joam, Israelis Regem cum afflictissimo Parente, Ioaha, integrum biennium & vltra regnasse, id quod multi alii iam ante obseruarunt. 2. Si primus Ioæ, Regis Israelis, est 37. regni Ioæ Regis Juda: Ergo secundus Joæ, Regis Israelis, est 38. Joæ Regis Juda. Verum hic primus est Amasiæ, Joæ, Regis Judæ, filii. Ergo sequitur Amasiam cum Parente per triennium quasi regnasse. Taxandus proinde error est multorum Chronologorum, Funccii, Bucholzeri, Crentzhemii & aliorum, qui Ioæ, Regis Israelis, regni initium in 40. demum Joæ Regis Judæ annum, Amasiæ, regis Iudæ, regni principium in annum demum 40. regni Parentis absolutum locant, contra manifestum scripturæ textum, quod ita probatur:

1. Si post annum demum 40. Joæ absolutum, eius filius Amasias regnare cœpit, tum primus eius regni annus caderet in quintum demum Joæ Regis Israelis. Hic enim Joas anno 37. Joæ, Regis Juda, regnare incœpit. 2. Regum 13. vers. 10. Joas autem Rex Judæ regnauit annos 40. 2 Regum 12. v. 1. 2. Chron. 24. v. 1. Quadragesimus ergo Joæ Regis Juda conuenit cum quarto Joæ Regis Israel. Ex quo apparet Amasiæ primum annum cum quinto Joæ Regis Israelis coincidere, si post Parentem demum eius regni initium sumatur. Verum hoc contra scripturam est, quæ manifeste testatur, Amasiā Regē Judæ anno secundo Joæ Regis Israelis ad regni gubernacula venisse 2. Reg. 14. v. 1.

2. Præterea Amasias post Joam, Israelis Regem, vixit annos 15. 2. Reg. 14. vers. 17. & 2. Chron. 25. v. 25. Amasias regnauit annis 29. 2. Regum 14. vers. 2. Chronic. 25. vers. 1. Joas Rex Israel regnauit annos 16. 2. Regum 13. vers. 10. Si iam Amasias anno demum quinto Joæ Regis Israelis, Rex Judæ electus, Joas Rex Israelis fuisset mortuus anno 12. Regni Amasiæ, & ita Amasias annos 18. post Joam vixisset.

xisset. Verum & hoc contra scripturam est. Contineamus ergo nos intra cancellos alligationis Regum Iuda & Israel in scriptura propositos, ita minori cum periculo in hac alligatione versabimur.]

Sed colligatio continuanda est: Si primus annus regni Amasiæ Regis Iudæ conuenit cum anno mundi 3100. Ergo eius 15. cum anno mundi 3114. conueniet. At hic primus est Ieroboami secundi 2. Reg. 14. v. 23. Vlterius: Si primus Ieroboami annus mundi est 3114. Ergo eius 27. mundi 3140. 3114
Verum hic est primus Vsiæ, seu Asariæ, filii Amasiæ, Regis Iuda, 2. Reg. 15. vers. 1. Ergo primus Vsiæ annus in hunc mundi annum coniiciendus. 3140

[Quæstio hic soluenda est. Si 15. Amasiæ est primus Ieroboami secundi, 2. Regum 14. vers. 23. & Amasia regnauit 29. annis 2. Reg. 14. v. 2. 2. Chron. 25. v. 1. Ergo vltimus Amasiæ annus in 15. regni Ieroboami cadit, vti ex supputatione manifestum est. Verum scriptura teste, Vsias siue Asarias, Amasiæ filius, Parenti demum in regno successit anno 27. Ieroboami 2. Reg. 15. v. 1. A morte ergo Amasiæ ad initium regni Vsiæ vel Asariæ hiatus erit annorum 11. solidorum. Quæritur quid hic statuendum sit? Num à 15. anno ad 27. Ieroboami interregnum in regno Iudæ ponendum, quod scriptura affirmare videtur? Scaliger in Isagogicis in Eusebium canonibus, Funccius, Codomannus & alii, nullum hic interregnum agnoscunt, sed statim post Amasiam, Vsiam locant, & eius annos 52. regni non à 16. ætatis anno, quo Rex electus memoratur, 2. Reg. 14. v. 21. c. 15. v. 2. 2. Chron. 26. v. 1. verum à morte Parentis sui Amasiæ inchoant, cum puer quatuor tantum annorum esset.

Hæc sententia non consistere videtur. Repugnat enim manifesto scripturæ textui, dicentis: anno 16. ætatis Vsiam Regem declaratum, & ab eo tempore regnasse annos 52. Nos hic interregnum in regno Iudæ 11. annorum agnoscimus, moti manifesto scripturæ ductu, qui & Bucholzerum, Gentzhemium, Temporarium & alios eo adegit, vt hic interregnum confessi sint. Ad corruptionem numeri in annis Ieroboami, exemplo Buntingi, confugere, non adeo tutum est. Existimat enim annum 27. cuius mentio fit 2. Reg. 15. vers. 1. corruptum, & 17. annum locandum. At quis interea in Iuda regnauit? Magnates & Consiliarii regni. Hinc est, quod 2. Reg. 14. v. 21. & 2. Chro. 26. v. 1. dicitur, totũ populũ Vsiam (qui & Asarias) Amasiæ filium, cum 16.

 anno-

annorum esset, Regem pro Patre constituisse. De Tremellii sententia paulo post videbimus.

Sed ad propositum: Si primus annus regni Vsiæ est annus mundi
3177 3140. Eius ergo 38. mundi est 3177. Atqui hoc anno cœpit Zacharias Rex Iudæ, 2. Reg. 15. v. 1. Ergo Zachariæ regnum, quod per sex tantum menses durauit, in hunc annum coniiciendum.

[Hîc manifestum iterum habemus interregnum in Regno Israel. Asaria, vel Vsia, incipit regnare anno 27. Ieroboami, Regis Israel. 2. Reg. 15. v. 1. Ieroboam regnauit annos 41. 2. Reg. 14. v. 23. Ergo vltimus Ieroboami annus in 15. Vsiæ cadit. Ab hoc vsq; ad 38. Vsiæ interregnum in Israele fuit per 23. quasi annos; quicquid hîc alii fingant, à nostris enim partibus est scriptura, cum manifesta sua alligatione. Alii contra hoc in loco nullum interregnum agnoscere volunt, ob aliquot rationes, quas Paræus in suis aduersus Sethum Caluisium cauillis adducit.

I. 2. Reg. 14. v. 29. dicitur, Zachariam Ieroboamo Patri mortuo ilico in regno successisse. ℞. Falsum hoc est: Hoc enim in scriptura non habetur, Zachariam ILICO Parenti in regno successisse. Id habetur, Zachariam Parenti successisse, tempus successionis scriptura non habet.

II. Nullo modo probabile est, regnum turbulentum tam diu Rege carere potuisse, nec infestatum à Sallum fuisse, qui mox sexto Zachariæ mense regnum ad se rapuit & Zachariam occidit. Verum respondemus ad primum rationis membrum: 1. Annon Primores populi regnum aliquod sua sapientia melius fulciunt, quam si vel Rex ipse, præsertim Tyrannus, vel puer populo præsit? 2. Quod Paræo non est probabile, id nobis est probabile; quia scriptura hanc probabilitatem astruit, interregnum tot annorum faciens. Ad secundum membrum: Sallum diuinitus inhibitus est, ne regnum Israeliticum ante Zachariam occuparet, vt diuina comminatio 2. Reg. 10. v. 30. impleretur, de quatuor generationibus Iehu, quæ generationes post Parentem regnum Israeliticum regere deberent.

III. Regnum in familia Iehu quatuor generationibus fuit definitum oraculo, 2. Regum 10. Zacharias autem fuit quartus à Iehu: Ergo non videtur interregnum tamdiuturnum hîc concedendum, quasi iustum spacium alicuius quinti Regis interuenisset? Resp. Ratio hæc nulla est:

Tremelliana Annorū Regum Amasiæ, Vsiæ & Iero-

boami secundi colligatio,

la eſt. 1. iſtud ſpatiũ non infringit diuinũ oraculum, quia nullus ordinarius Rex tum tẽporis inter Jeroboamum & Zachariam regnauit. 2. Spatium per ſe quintũ Regem non facit, niſi Rex adſit, q eo ſpatio regnet. Atqui nullus fuit.

IV. Nulla cauſa excogitari poteſt, cur Zacharias totos 25. annos à patrio regno per Proceres arceri potuerit aut debuerit? Reſp. Plures poſſunt excogitari cauſæ, vel pueritia, non tam ætatis, quam mentis; vel malitia, vel primatum ἀλαζονεία, vel regni confuſio, vel iuſta Dei vindicta ſuper hoc regnum Iſraeliticum, quod cum Apoſtaſia initium ſumſit. Addit Paræus: Se non diffiteri, vndecunque anni Vſiæ inchoentur, hiatum aliquot annorũ inter Jeroboami & Zachariæ regnum interuenire? Reſp. Hoc eſt propria vineta cædere. Si interuallum aliquot annorum in regno Iſraelitico inter mortẽ ſecũdi Jeroboami & Zachariam agnoſcit, cur nõ & ſpatiũ tot annorũ, quot ſcriptura definit? Aut diuerſitatis rationẽ nobis Paræus monſtret.

Tremellius in Bibliis hîc nõnihil ſingularis eſt. Fingit enim Amaſiam Regem Judæ 17. tantum annos regnaſſe, reliquos duodecim propter cõſpirationem & fugam, de qua 2. Reg. 14. v. 19. 2. Chron. 25. v. 27. exulem vitam tranſegiſſe, hoſque 12. annos non modo Amaſiæ, verum & Aſariæ vel Vſiæ cõmuni iure tribuendos. Hoc modo cum 18. Amaſię anno (qui quartus eſt Jeroboami Regis Iſraelis) primum Vſiæ connectit, & 38. annum regni Vſiæ cum 41. ſiue vltimo Jeroboami connectit, abſq; interregno, tum in Juda, tum in Iſrael. Verũ Tremellius in hac colligatione id pro confeſſo ſumit, quod eſt in dubio. Probandum enim ei. 1. anno 18. regni conſpirationem contra Amaziam & eiuſdẽ fugã in Lachis factam, ibidemq; per annos 12. priuatam & exulem vitam egiſſe. Contrarium videtur loqui textus, 2. Reg. 14. v. 19. 2. Chron. 25. v. 27. qui eo inclinat, ſtatim poſt fugam Amaſiæ in Lachis eius mortem accidiſſe. 2. Probandum, duodecim poſtremos annos Amaſiæ per connumerationem in 25. annos, quibus Vſia filius Amaſiæ regnauit, includendos. 3. Oedipo opus habet iſta marginalis Tremellii gloſſa ad v. 1. c. 15. in 2. libro Regum. Verſus ſic habet: *Anno 27. Ieroboami Regis Iſrael, regnauit Azaria filius Amaſiæ, Rex Iuda.* Tremelliana gloſſa dicit, annum 27. Jeroboami

boami fuisse 24. Vsiæ. Exinde sequitur, Vsiam vel diversum esse ab Azaria, quod tamen non concedit Tremellius in glossa ad v. 19. c. 14. posterioris Regum: vel in versu primo c. 15. verum Vsiæ vel Azariæ regni initium non fuisse positum, quod est contra mentem Spiritus sancti, qui verbo regnandi initium regni Vsiæ nobis manifestare voluit.]

Verum eo, vnde digressi sumus, reuertamur: Si 38. annus regni Vsię est annus mundi 3177. Ergo sequens eius regni Annus est mundi 3178. Atqui hoc anno inceepit in Israele Sallum dominium 2. Reg. 15. v. 13. Huic Sallum, quippe menstruo tantum Regi, mox Menahem eodem anno successit, v. 17. Ergo primus Menahem est annus mundi 3178. Si 39. Vsiæ mundi est 3178. Ergo illius quinquagesimus, mundi 3189. Verum hic est primus
3189 regni Pekaia Regis Israelis, 2. Reg. 15. v. 23. Ergo Menahem per totos decem annos absolutos in Israele regnauit. Vlterius: Si quinquagesimus Vsię
3191 est mundi 3189: Ergo quinquagesimus secundus Vsiæ, mundi 3191. qui primus est Pekah Regis Israelis. 2. Reg. 15. v. 27. Si primus annus regni Pekah
3192 incidit in annum mundi 3191. Ergo eius sequens in mundi annum 3192. Atqui hic est primus Iothami Regis Iuda, 2. Reg. 15. v. 32. Ita si secundus regni
3207 Pekah est mundi 3192. Ergo eius 17. regni annus, mundi 3207. Verum hic primus est regni Achas, Regis Iuda, 2. Reg. 16. v. 1. Ita: Si primus regni A-
3218 chas est mundi 3207. Ergo 12 eius regni annus in annum mundi 3218. cadit. Verum hic est primus Hoseæ Regis Israelis, ab eo scilicet tempore quo Salmanassari Regi Assyriaco tributarius factus est. 2. Reg. 17. v. 1.

[Notandum, Hoseam, Israelis Regem, duplex habere regni initium. Prius ab anno 20. regni Jothami, Regis Juda 2. Reg. 15. v. 30. id est, anno 4. Achas. Posterius ab anno 12. Achas, 2. Reg. 17. v. 1. Verum quæritur. 1. quomodo Hosea anno 20. Jothami regnare inceperit, cum Jotham nō nisi annos 16. regnarit, 2. Reg. 15. v. 33. 2. Chron. 27. 8. v. 8. & ita ante quatuor annos mortuus fuerit? Resp. Funccius, Prophetam ex indignatione Regem Achas nominare noluisse, quippe impiissimum, & ita initium Hoseæ Regis Israelis ab anno 20. Jothami Regis Juda, licet iam ante quadriennium defuncti, sumsisse. Tremellius concinnior esse videtur, qui 20. Iothami ideo sumptū existimat, quia Achazi in præcedentibus nulla adhuc mentio facta fuerat, & ideo tempus hoc à priore Rege, Iothamo, quanquam iam mortuo descriptum. Ex huius ergo mente verba 2. Reg. 15. v. 30. ita explicanda: *regnauit Hosea pro Pekah anno 20. Iothami*, id est, *anno vigesimo ab initio regni Iothami, licet iam defuncti*. 2. Quæritur: Cur scriptura Hoseæ duplex regni initium tribuat? Resp. ob diuersam regni formam, meram & tributariam

[illegible] Mox à morte Pekah anno 20. à regno Jothami, si-
[illegible] to Achas, merum obtinuit imperium per totos o-
[illegible] dos annos. Anno vero nono sui regni, duodecimo
Achabi, 2. Reg. 17. v. 1. Salmanassaris tributarius factus
est. v. 3. Ab hoc tempore posterior liber Regum Hoseæ
regni annos numerat cap. 18. v. 1. 9. 10.]

Sed alligatio continuanda est. Si annus mundi 3218. est primus Ho-
seæ quo Salmanassari tributum pendebat. Ergo tertius eius absolutus, siue
quartus currens, in annum mundi incidet 3231. Verum hic est primus His- 3221
kiæ siue Ezechiæ Regis Iuda, 2. Reg. 18. v. 1. qui paulo ante Pascha regnare
cœpit. 2. Chron. 29. v. 1. Ergo primus Hiskiæ annus cum hoc mundi anno
conueniet.

[Nota, 2. Reg. 18. v. 1. dicitur tertium Hoseæ primum esse Hiskiæ. Hic annus Hoseæ tertius necesse est pro completo sumatur. Ratio manifesta: quia in eodem Capite, v. 9. & 10. quartus & sextus annus Ezechiæ, cum septimo & nono anno regni Hoseæ tributarii conferuntur Hinc Josephus lib. 9. Antiq. c. 13. pro anno tertio Hoseæ completo, quartum currentem sumit, inquiens; *quarto anno Hoseæ Ezechias Ierosolymis regnum adeptus est.*]

Hic mutua annorum Regum Iuda & Israelis colligatio cessat. Quia
anno sexto Ezechiæ, nono Hoseæ Israeliticum regnum in perpetuam ab-
ductum est captiuitatem, 2. Reg. 18. v. 10. Reliqui ergo anni ad *πανωλεθρίαν*
vsque templi Salomonici ex annis Regum Iuda sumendi & annis mundi
alligandi, ita vt eos pro completis annis sumamus, priore alligatione ces-
sante. Ergo si primus Hiskiæ in annum mundi 3221. cadit; eius vltimus in
3249. & bonam partem 3250. Viginti namque nouem annos regnauit. 2.
Reg. 18. v. 2. 2. Chron. 29. v. 1. Incepit ineunte vere paulo ante Pascha, 2.
Chron. 29. v. 3. Ergo eius vltimus cum duobus mundi annis 3249. & sequen- 3249
ti participabit. Parenti Ezechiæ mox successit Manasses, qui regnauit an-
nos 55. 2. Reg. 21. v. 1 2. Chron. 33. v. 1. Ergo obiit anno mundi 3305. Manassi 3305
successit Ammon per bienniũ, 2. Reg 21. v. 19. 2. Chron. 33. v. 21. Ergo mor-
tuus anno mundi 3307. Post Ammon Iosias sequitur, cuius anno regni de- 3307
cimo tertio Ieremias prophetare incœpit, Ierem. 1. vers. 2. & à quo tem-
pore supra, 2. cap. huius tituli annos 40. peccatorum domus Iuda, quorum
Ezechiel meminit. c. 4. v. 6. inchoauimus. Regnauit hic Iosias annos 31. 2.
Reg. 22. v. 1. 2. Chron. 34. v. 1. Iosias ergo mortuus anno mundi 3338. dubio 3338
procul ineunte vere. Iosiæ in regno successit filius eius Ioahas, qui per tres
tantum menses regnauit 2. Reg. 23. vers. 31. 2. Chron. 36. versic. 2. Paulo post
à Pharaone Necho in Ægypriacam captiuitatem, circa æstiuale Solsti-
tium, abducitur, vbi & mortuus, vide 2. Regum 23. versic. 34. 2. Chron. 36.
versic. 4, Ierem. 22 versic. 10. Ioahas sequitur Ioakim per annos 11. 2. Reg.
23. versic. 36. 2. Chron. 36. vers. 5. Ergo Ioiakim mortuus anno mundi 3349. 3349
circa æstiuale Solstitium. Ioiakimum sequitur Iechonia, qui tribus tantum
mensibus, cum decem diebus regnauit, 2. Reg. 24. v. 8. 2. Chron. 36. vers. 9.
Captiuus hic abducitur à Nebucadnezare Babyloniorũ Rege לתשובת השנה

in

in anni conuersione, 2.Chron. 36. v. 10. id est, autumnalis æquinoctii tempore, vti id alibi probatur. Mox eodem anno in autumno, in regno successit Zedekias per annos 11. 2.Reg.24, v. 18. 2. Chron. 36. v. 11. Ierem. 52. v. 1. & fere completos Ierem. 1. v. 3. vno mense & aliquot diebus demptis. Ergo primus Zedekiæ annus maximam partem participat cum anno mundi
3360 3350. Vndecimus cum anno mundi 3360. Verum 11. Zedekiæ fatalis fuit exterminio sanctæ ciuitatis & templi Salomonici, quod combustum est die decima quinti mensis, 2. Reg. 25. v. 2. & 8. Ierem. 39. v. 2, cap. 52. v. 5. 12. Ergo excidium templi Salomonici præcise in annum mundi 3360. currentem cadit: quod in hoc capite demonstrandum erat. Et tot annos à mundo ad destructionem templi Dominici inter alios quoque Clemens Schubertus numerat, Ecclesiastes Spirēsis in quatuor suis libris de scrupulis Chronologicis.

Exinde vero sequitur: 1. Templum Salomonicum à primo eius initio
3360 ad eiusdem πυρολιθείαν stetisse annis 427. solidis cum tribus mensibus &
2933 paucis diebus. Cœptum enim est ædificari Anno mundi 2933. die secunda, Mensis secundi, 1. Reg. 6. v. 1 Desolatum est, Anno mundi 3360. die decima,
427 quinti mensis, 2. Reg. 25. v. 14. Ierem. 52. v. 12. Instituatur iam subtractio, & interuallum annorum 427. trium mensium & aliquot dierum emerget.
2. Et hoc exinde fluit, annos 390. peccatorum domus Israel à primi Ieroboami primo anno inchoandos, vti supra secundo capite confirmatum. Primus Ieroboami annus aliqua, eaque minima sui parte cum anno mundi 2969. conuenit. Octauo namque mense eius anni, circa nostrum Nouembrem, diuinum festum mutans Idololatriæ autor toti regno Israelitico cum suis vitulis in Dan & Bethel erectis, fuit. Ab hoc octauo mense, siue fine anni 2969. vel potius initio sequentis anni, si annos 390. peccatorum Israel inchoemus; (id quod in Tabula bono consilio & vera ratione facimus.) peruenimus cum eorum fine in finem anni à mundo 3359. in initium vndecimi Zedekiæ. Anno sequente πυρολιθεία templi facta, qui annus, quia currens erat, ab Exechiele nō attendebatur. Nihil ergo est, quod in hisce amplius quid desiderari possit, cū Propheticum oraculum peccatorum domus Israel & Iuda exacte cum nostra supputatione, ex mutua alligatione Regum Iuda & Israelis desumpta, conueniat, omniaque apte inter se connexa sint ex sacrarum scripturarum fundamento, vti ex subiecta tabella, face totius Capitis, videre est, quam clausulæ loco subiicere necessarium omnino existimauimus.

COLLA-

Collatio R[illegible] Iud[illegible] [illegible]raelis annis mundi app[illegible]cata, & superficiaria ant[illegible] [illegible]entilium Epocharum concatenatio.

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Israel	peccat. Israel.
	Rehabeam.	Ieroboam. 1	
2969	1	1	
2970	2	2	1
2971	3	3	2
2972	4	4	3
2973	5	5	4
2974	6	6	5
29[illegible]	7	7	6
29[illegible]6	8	8	7
2977	9	9	8
2978	10	10	9
2979	11	11	10
2980	12	12	11
2981	13	13	12
2982	14	14	13
2983	15	15	14
2984	16	16	15
2985	17	17	16
	Abia.		
2986	1	18	17
2987	2	19	18
2988	3 1 Asa.	10	19
		Nadab.	
2989	2	21 1	20
		Baesa.	
2990	3	22 2 1	21
2991	4	2	22
2992	5	3	23
2993	6	4	24
2994	7	5	25
2995	8	6	26
2996	9	7	27
2997	10	8	28
2998	11	9	29
2999	12	10	30

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Israel	peccat. Israel.
3000	13	11	[illegible]
3001	14	12	[illegible]
3002	15	13	[illegible]
3003	16	14	34
3004	17	15	[illegible]
3005	18	16	36
3006	19	17	[illegible]
3007	20	18	38
3008	21	19	39
3009	22	20	[illegible]
3010	23	21	41
3011	24	22	42
3012	25	23	43
		Ela.	
3013	26	24 1	44
		Amri prius regni initiũ.	
3014	27	1 2	45
3015	28	2	46
3016	29	3	47
3017	30	4	48
3018	31	5 posterius.	49
3019	32	6	[illegible]
3020	33	7	[illegible]
3021	34	8	52
3022	35	9	53
3023	36	10	54
3024	37	11	55
		Achab.	
3025	38	12 1	56
3026	39	2	57
3027	40	3	58
	Iosaphat.		
3028	41 1	4	59
3029	2	5	60
3030	3	6	61
3031	4	7	62
3032	5	8	63

Anni

Anni			
	Regum		
Mundi	Iuda	Israel	peccat. Isr.
3[illegible]3	6	9	64
3034	7	10	65
3035	8	11	66
3036	9	12	67
3037	10	13	68
3038	11	14	69
3039	12	15	70
3040	13	16	71
3041	14	17	72
3042	15	18	73
[illegible]043	16	19	74
		Ahasia.	
[illegible]044	Prius Io- 17	1 20	65
	ramint-	Ioram.	
3045	tiū Xpo- 18	1 2 21	76
3046	vixit. 19	2 22	77
3047	20	3	78
3048	21	4	79
3049	1 Posteri- 22	5	80
3050	2 us Iora- 23	6	81
3051	3 mi-rni- 24	7	82
3052	4 tiū re- 25	8	83
[illegible]53	5 rum.	9	84
3054	6	10	85
3055	7	11	86
	Ahasia.		
3056	8 1	12	87
3057	1 Athalia.	1 Iehu.	88
3058	2	2	89
3059	3	3	90
3060	4	4	91
3061	5	5	92
3062	6	6	93
	Ioas.		
3063	7 1	7	94
3064	2	8	95
3065	3	9	96
3066	4	10	97
3067	5	11	98
3068	6	12	99
3069	7	13	100
3070	8	14	101
3071	9	15	102

Anni			
	Regum		
Mundi	Iuda	Israel	peccat. Isr.
3072	10	16	103
3073	11	17	104
3074	12	18	105
3075	13	19	106
3076	14	20	107
3077	15	21	108
3078	16	22	109
3079	17	23	110
3080	18	24	111
3081	19	25	112
3082	20	26	113
3083	21	27	114
3084	22	28	115
3085	23	1 Ioahas	116
3086	24	2	117
3087	25	3	118
3088	26	4	119
3089	27	5	120
3090	28	6	121
3091	19	7	122
3092	30	8	123
3093	31	[illegible]	124
3094	32	10	125
3095	33	11	126
3096	34	12	127
3097	35	13	128
3098	36	14	129
		Ioas.	
3099	37	15 1	130
	Amasia.		
3100	38 1	16 2	131
3101	39 2	17 3	132
3102	40 3	4	133
3103	4	5	134
3104	5	6	135
3105	6	7	136
3106	7	8	137
3107	8	9	138
3108	9	10	139
3109	10	11	140
3110	11	12	141
3111	12	13	142
3112	13	14	143

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Israel	peccat. Isr.
3113	14	15	144
		Ieroboam	
3114	15	1 16	145
3115	16	2	146
3116	17	3	147
3117	18	4	148
3118	19	5	149
3119	20	6	150
3120	21	7	151
3121	22	8	152
3122	23	9	153
3123	24	10	154
3124	25	11	155
3125	26	12	156
3126	27	13	157
3127	28	14	158
3128	29	15	159
		16	160
3129	1 Interre-	17	161
3130	2 gnum in	18	162
3131	3 Iuda re-	19	163
3132	4 gno 11.	20	164
3133	5 annorum	21	165
3134	6		
3135	7	22	166
3136	8	23	167
3137	9	24	168
3138	10	25	169
3139	11 Vsias s.	26	170
3140	1 Asarias.	27	171
3141	2	28	172
3142	3	29	173
3143	4	30	174
3144	5	31	175
3145	6	32	176
3146	7	33	177
3147	8	34	178
3148	9	35	179
3149	10	36	180
3150	11	37	181
3151	12	38	182
3152	13	39	183

Anni Mundi	Regum Iuda	Regum Israel	pecc. Isr.	Olymp.
3153	14	40	184	
3154	15	41 Interre-	185	
3155	16	gnum in re-	186	
3156	17	gno Israelis.	187	
3157	18	1	188	
3158	19	2	189	
3159	20	3	190	
3160	21	4	191	
3161	22	5	192	
		6		
3162	23	7	193	
3163	24	8	194	
3164	25	9	195	
3165	26	10	196	
3166	27	11	197	
3167	28	12	198	
3168	29	13	199	
3169	30	14	200	
3170	31	15	201	
		16		
3171	32	17	202	
3172	33	18	203	
3173	34	19	204	
				1. Olymp.
3174	35	20	205	[illegible]
3175	36	21	206	2
3176	37	23 Zacha-	207	3
3177	38	rias 6. men-	208	4
		ses. Sallum		
				2. Olymp.
3178	39	1 Menahem	209	1
3179	40	2	210	2
3180	41	3	211	3
3181	42	4	[illegible]	4
				[illegible] Olymp.
3182	43	5	213	[illegible]
3183	44	6	214	2
3184	45	7	215	3
3185	46	8	216	4
				4. Olymp.
3186	47	9	217	1
3187	48	10	218	2
3188	49	Pekaia	219	3
3189	50	1	220	4

	Anni					
	Regum					
Mundi	*Iuda*	*Israel*	*peccat. Israel.*	*Olymp.*	*Vrbis*	*Nabonass.*
		2		*5. Olymp.*		
3190	51	*Pekah*	221	1		
3191	52	1	222	2		
	Iotham					
3192	1	2	223	3		
3193	2	3	224	4		
				6. Olymp.		
3194	3	4	225	1		
3195	4	5	226	2		
3196	5	6	227	3	*Anni Vrbis*	
3197	6	7	228	4	1	
				7. Olymp.		
3198	7	8	229	1	2	
3199	8	9	230	2	3	
3200	9	10	231	3	4	
3201	10	11	232	4	5	
				8. Olymp.		
3202	11	12	233	1	6	*Anni Nabonassarai.*
3203	12	13	234	2	7	1
3204	13	14	235	3	8	2
3205	14	15	236	4	9	3
				9. Olymp.		
3206	15	16	237	1	10	4
	Achas					
3207	16 1	17	238	2	11	5
3208	2	18	239	3	12	6
3209	3	19	240	4	13	7
		Hosea.		*10. Olymp.*		
3210	4	20 1	241	1	14	8
3211	5	2	242	2	15	9
3212	6	3	243	3	16	10
3213	7	4	244	4	17	11
				11. Olymp.		
3214	8	5	245	1	18	12
3215	9	6	246	2	19	13
3216	10	7	247	3	20	14
3217	11	8	248	4	21	15

Anni

Anni								
	Regum							
Mundi	Iuda		Israel		peccat. Israel.	Olymp.	Urbis	Nabonass.
			Aliud Hosea initium.			12 Olymp.		
3218		12	1	9	249	1	22	16
3219		13	2	10	250	2	23	27
3220		14	3	11	251	3	24	18
3221	1 Ezechias	15	4	12	252	4	25	19
						13 Olymp.		
3222	2	16	5	13	253	1	26	20
3223	3		6	14	254	2	27	21
3224	4		7	15	255	3	28	22
3225	5		8	16	256	4	29	23
						14 Olymp.		
3226	6		9	17	257	1	30	24
3227	7			18	258	2	31	25
3228	8		Regnum Samariae sive Israeliticum finitur.		259	3	32	26
3229	9				260	4	33	27
						15 Olymp.		
3230	10				261	1	34	28
3231	11				262	2	35	29
3232	12				263	3	36	30
3233	13				264	4	37	31
						16 Olymp.		
3234	14				265	1	38	32
3235	15				266	2	39	33
3236	16				267	3	40	34
3237	17				268	4	41	35
						17 Olymp.		
3238	18				269	1	42	36
3239	19				270	2	43	37
3240	20				271	3	44	38
3241	21				272	4	45	39
						18 Olymp.		
3242	22				273	1	46	40
3243	23				274	2	47	41
3244	24				275	3	48	42
3245	25				276	4	49	43
						19 Olymp.		
3246	26				277	1	50	44
3247	27				278	2	51	45
3248	28				279	3	52	46
3249	29				280	4	53	47

Anni					
Mundi	*Reg. Iuda.*	*peccat. Isr.*	*Olymp.*	*Vrbis*	*Nabonass.*
	Manasse.		20 *Olymp.*		
3250	1	281	1	54	48
3251	2	282	2	55	49
3252	3	283	3	56	50
3253	4	284	4	57	51
			21 *Olymp.*		
3254	5	285	1	58	52
3255	6	286	2	59	53
3256	7	287	3	60	54
3257	8	288	4	61	55
			22 *Olymp.*		
3258	9	289	1	62	56
3259	10	290	2	63	57
3260	11	291	3	64	58
3261	12	292	4	65	59
			23 *Olymp.*		
3262	13	293	1	66	60
3263	14	294	2	67	61
3264	15	295	3	68	62
3265	16	296	4	69	63
			24 *Olymp.*		
3266	17	297	1	70	64
3267	18	298	2	71	65
3268	19	299	3	72	66
3269	20	300	4	73	67
			25 *Olymp.*		
3270	21	301	1	74	68
3271	22	302	2	75	69
3272	23	303	3	76	70
3273	24	304	4	77	71
			26 *Olymp.*		
3274	25	305	1	78	72
3275	26	306	2	79	73
3276	27	307	3	80	74
3277	28	308	4	81	75
			27 *Olymp.*		
3278	29	309	1	82	76
32[illegible]9	30	310	2	83	77
[illegible]8[illegible]	31	311	3	84	78
[illegible]281	32	312	4	85	79
			28 *Olymp.*		
3282	33	313	1	86	80
3283	34	314	2	87	82
3284	35	315	3	88	82
3285	36	316	4	89	83
			29 *Olymp.*		
3286	37	317	1	90	84
3287	38	318	2	91	85

Anni

Anni Mundi	Reg. Iuda.	peccat. Isr.	Olymp.	Vrbis	Nabonass.	peccat. Iuda
3288	39	319	3	92	86	
3289	40	320	4	93	87	
			30 Olymp.			
3290	41	321	1	94	88	
3291	42	322	2	95	89	
3292	43	323	3	96	90	
3293	44	324	4	97	91	
			31 Olymp.			
3294	45	325	1	98	92	
3295	46	326	2	99	93	
3296	47	327	3	100	94	
3297	48	328	4	101	95	
			32 Olymp.			
3298	49	329	1	102	96	
3299	50	330	2	103	97	
3300	51	331	3	104	98	
3301	52	332	4	105	99	
			33 Olymp.			
3302	53	333	1	106	100	
3303	54	334	2	107	101	
3304	55 *Ammon*	335	3	108	102	
3305	1	336	4	109	103	
			34 Olymp.			
3306	2 *Iosias.*	337	1	110	104	
3307	1	338	2	111	105	
3308	2	339	3	112	106	
3309	3	340	4	113	107	
			35 Olymp.			
3310	4	341	1	114	108	
3311	5	342	2	115	109	
3312	6	343	3	116	110	
3313	7	344	4	117	111	
			36 Olymp.			
3314	8	345	1	118	112	
3315	9	346	2	119	113	
3316	10	347	3	120	114	
3317	11	348	4	121	115	
			37 Olymp.			
3318	12	349	1	122	116	*Anni peccatorum Iuda.*
3319	13	350	2	123	117	
3320	14	351	3	124	118	1
3321	15	352	4	125	119	2
			38 Olymp.			
3322	16	353	1	126	120	3
3323	17	354	2	127	121	4
3324	18	355	3	128	124	5
3325	19	356	4	129	133	6

Anni						
Mundi	*Reg. Iuda.*	*peccat. Isr.*	*Olymp.*	*Vrbis*	*Nabonass.*	*peccat. Iuda*
			39 Olymp.			
3326	20	357	1	130	124	7
3327	21	358	2	131	125	8
3328	22	359	3	132	126	9
3329	23	360	4	133	127	10
			40 Olymp.			
3330	24	361	1	134	128	11
3331	25	392	2	135	129	12
3332	26	363	3	136	130	13
3333	27	364	4	137	131	14
			41 Olymp.			
3334	28	365	1	138	132	15
3335	29	366	2	139	133	16
3336	30 Ioahas	367	3	140	134	17
3337	31 3. mens. Ioiakim.	368	4	141	135	18
			42 Olymp.			
3338	1	369	1	142	136	19
3339	2	370	2	143	137	20
3340	3	371	3	144	138	21
3341	4	372	4	145	139	22
			43 Olymp.			
3342	5	373	1	146	140	23
3343	6	374	2	147	141	24
3344	7	375	3	148	142	25
3345	8	376	4	149	143	26
			44 Olymp.			
3346	9	377	1	150	144	27
3347	10 Iechonia	378	2	151	145	28
3348	11 3. mens.	379	3	152	146	29
3349	1 Zedekia.	380	4	153	147	30
			45 Olymp.			
3350	2	381	1	154	148	31
3351	3	382	2	155	149	32
3352	4	383	3	156	150	33
3353	5	384	4	157	151	34
			46 Olymp.			
3354	6	385	1	158	152	35
3355	7	386	2	159	153	36
3356	8	387	3	160	154	37
3357	9	388	4	161	155	38
			47 Olymp.			
3358	10	389	1	162	156	39
3359	11	390	2	163	157	40
3360			3	164	158	

CAPVT V.

De anno Excidii templi Salomonici.

ANNVS hic fuit דְּרוֹר. Sic enim Ieremias c. 34. verſ. 8. *Verbum quod fuit ad Ieremiam à Iehouah, postquam pepegiſſet Rex Zedekias fœdus cum toto populo, qui erat Ieroſolymis* לִקְרֹא לָהֶם דְּרוֹר *ad proclamandum eis libertatem*, id eſt, annum libertatis vel dimiſſionis, Luth. Ein Freyjahr / oder ein Erlaßjahr. Hæc proclamatio facta eſt in principio quaſi anni vndecimi ſiue vltimi Zedekiæ, ineunte menſe ſeptimo, quo libertas publice proclamabatur, Leuitici 25. verſu 9. 10. Hoc ex Ieremia hunc in modum probatur: Capita 32. 33. 34. in Ieremia ratione temporis cohærent: Atqui cap. 32. verſ. 1. tempus huius Prophetiæ locatur in decimum annum Zedekiæ, quem Propheta ibidem cum 18. Nebucadnezaris Regis Babylonici confert. Si decimus Sedekiæ eſt 18. Nebucadnezaris, neceſſe eſt decimum Zedekiæ fuiſſe finientem, & hiſtoriam quam cap. 32. Ieremias deſcribit, intra quintum & ſeptimum menſes accidiſſe. Nam Zedekiæ annorum initium à ſeptimo menſe, ſiue politica anni reuerſione ſumitur, quo tempore Iechonias in ſpontaneam captiuitatem abductus eſt, 2. Chronic. 36. verſ. 10. Nebucadnezaris contra anni in regno à quinto menſe numerantur. Quartus enim menſis quo Ieroſolyma expugnabatur, 2 Regum 25. verſ. 3. Ierem. 39. verſ. 2. cap. 52. verſ. 6. incidit in annum 18. Nebucadnezaris finientem. Ieremiæ 52. verſ. 9. Sequens menſis quintus cadit in 19. Nebucadnezaris incipientem ſiue ineuntem. 2. Regum 25. verſ. 8. Ierem. 52. verſ. 12. Habemus ergo ex hac ſuppuratione Prophetiam Ieremiæ cap. 32. intra quintum & ſeptimum menſem geſtam. Hoc eodem anno menſe quinto cœpit decimus nonus Nebucadnezaris; menſe ſeptimo vndecimus Zedekiæ, quo anno ciuitas expugnata & templum combuſtum eſt. Ergo hiſtoria trigeſimi quarti capitis, quæ illam c. 32. deſcriptam ſequitur, in initium quaſi ſeptimi menſis vel annum μετολιθερίας coniicienda. Hunc annum Ieremias loco citato nominat annum דְּרוֹר, id eſt, annum libertatis vel dimiſſionis.

Verum hic duo mouentur dubia, quæ ſolutionem merentur. *Prius: fuerit ſane vltimus obſidionis annus* דְּרוֹר*: fortaſſis à Zedekia humano conſilio extra ordinem quaſi proclamatus fuit in belli anguſtiis, animo DEVM placandi.* Dico, id non factum. Obſtabat 1. bellorum tumultus, in quibus vel maxime mancipiis opus. 2. diuina approbatio in huius anni proclamatione, Ieremiæ 34. verſ. 15. *Feciſtis hodie quod rectum videtur in oculis meis, promulgando libertatem quiſque amico ſuo.* Legitimus ergo ordo tum temporis, tum diuinæ ſanctionis vltimū obſidionis annum דְּרוֹר fecit, quo ordine Zedekias vſus, eum in effectum cum populo producere voluit, vt hoc ceu medio DEVM placaret, & hoſtilem obſidionem declinaret. At fruſtra: cum ante prophetico Ieremiæ monito obſequentes aures non dederit, quin imo ipſum Prophetam propter Prophetiam captiuarit. Ieremiæ 32. verſ. 1. capit. 33. verſ. 1. Poſterius: *Fuitne annus* דְּרוֹר *ſeptenarius ſimplex, an quinquagenarius?* vel, quod idem eſt: *fuitne annus ſimplex ſabbatharius, an magnus Iobel?*

Codomannus lib. 3. Chronol. c. 21. dicit fuiſſe annum magnum דְּרוֹר, id eſt, annum Iobel, vel quinquageſimum. Affirmati rationes profert quatuor: 1. Nominatur annus excidii templi Salomonici annus דְּרוֹר Ier. 34. v. 8.

Verum hæc vox tantum de anno magno Iobel in sacris vsurpatur, Leuit. 25. v. 10. 2. Annis puris sabbatharіis, qui non erant quinquagesimi non manumittebantur serui vel mancipia apud Iudæos. Verum terræ tantum sua quies, & debitoribus immunitas concedebatur. Verum hoc anno serui manumissi Ierem. 34. v. 9. Ergo annus excidii ciuitatis non fuit annus pure sabbatharius. 3. Fuit publica & vniuersalis mancipiorum manumissio, facta per publicum fœdus inter Regem & subditos, v. 8. Hæc vero publica per fœdus facta manumissio non nisi anno Iobelæo fiebat. 4. Annus iste דרור apud Ieremiam publice fuit proclamatus, v. 8. & 15. Hæc publica proclamatio anno tantum Iobelæo peculiaris erat, non quouis sabbathario, Leuiticorum 25. vers. 9. Nec aliter hæc phrasis de proclamatione anni דרור vsquam in sacris vsurpatur (inquit Codomannus) nisi quod Esaiæ 61. versu 1. per elegantem Metaphoram transfertur ad prædicationem spiritualis libertatis, quam Christus in Euangelio credentibus annunciauit.

Nos contra statuimus annum excidii Salomonici templi simpliciter fuisse sabbatharium, non Iobelæum. Argumenta nobis duo sunt, verum firma: 1. Devs hunc annum simpliciter nominat annum septimum libertatis, Ier. 34. v. 14. Ergo fuit simplex sabbathicus. Si enim magnus sabbathicus siue annus Iobel fuisset, Devs per Prophetam alio esset vsus loquendi modo, eumq; non annum septimum sed quinquagesimum nominasset, nomine ex Mose mutuato. 2. Devs per Prophetam Ieremiam ad Mosaicam legem de Hebræis mancipiis septimo quouis anno redeunte manumittendis prouocat, Ier. 34. v. 13. Hæc autem lex in Mose habetur, Exod. 21. v. 2. Deut. 15. v. 12. quæ lex manifeste de simplici anno sabbathico loquitur: *Cum emeris seruum Hebræum aut Hebræam, sex annis seruiet, septimo exibit in libertatem gratis.*

Nunc restat, vt ad Codomanni argumenta respondeamus:

Ad *primum* dico: 1 Falsum, vocem דרור anno tantum Iobelæo applicandam. Non enim sequitur: Annus Iobel nominatur annus דרור Leuitic. 25. v. 10. Ergo Annus simplex sabbatharius hoc nomine non nominandus. Nos contra: Si annus Iobel est annus דרור cur non & sabbatharius simplex annus דרור esset? cum vox דרור libertatem & liberam mancipiorum manumissionem indefinite notet, quæ non modo quouis anno Iobelæo, verum & simplici sabbathario fiebat, iuxta loca Exod. 21. vers. 2. Deuter. 15. v. 2. iam allegata. 2. Præterea ex voce דרור per se nihil firmi Codomannus concludere poterit, cum ea vox in propria significatione de annis דרור Mosaicis proprie sic dictis tantum Leuit. 25. v. 10. Ier. 34. v. 8. 14. 15. legatur. In reliquis scripturæ locis metaphoricam habet significationem. Vsurpatur enim vox דרור in sensu comparato, 1. de tempore ministerii Christi, Esaiæ 61. vers. 1. 2. de ea libertate, in qua Devs libere bello, fami, pesti, grassari permittit, Iere. 34. vers. 17. 3. de myrrha ab omni admixtione alienæ materiæ libera, Exod. 30. v. 23. 4. de hirundine vel aue, quæ libere per aerem volat, Psal. 84. v. 4. Prouerb. 26. v. 2.

Ad *secundum* argumentum Codomanni respondemus, eius rationem plane falsam esse, pugnantem cum expresso scripturæ textu, Exod. 21. v. 2. Deut. 15. v. 12 qui manifeste de septimo anno liberæ dimissionis mancipiorum loquitur. Atqui scriptura nullum alium septimum annum חפשי siue libertatis nouit, quam annum sabbatharium. Quod enim Codomannus inter priuatam & publicam mancipiorum manumissionem distinguit,

& hanc

[illegible] Iobelæo, [illegible] septimo an[illegible] etiam [illegible] factam [illegible] plane contra Mosen est. Sed [illegible] Codomannus [illegible] producta. *Si vendatur tibi frater tuus Hebræus aut [illegible] sex annis, anno vero septimo dimittito eum liberũ abs te.* Ex ho[illegible], quouis anno [illegible] septimo, etiam non sabbathico, priuatam man[illegible] fiebat [illegible] factam, quia [illegible] non semper anno sabba[illegible] fiebat: ideo nec manumissio semper in sabbathicum an[illegible] incidere potuit. Verum contulisse debebat Codomannus loca supra producta, [illegible] loco Leuit. 25. v. 50 & ex mutua locorum collatione veram interpretationẽ desumpsisse, quæ est: Si venditur tibi frater tuus Hebræus aut Hebræa, is seruiet tibi sex annis *κατὰ*, [illegible] licet anno sabbathicum [illegible] sequente se tibi vendiderit, si secundo vel tertio post sabbathicum, [illegible] tibi ad annum vsque septimum siue sabbathicum, adæquata ratione pretii, cum tempore seruitutis, vt docet *ἀναλογία* Leuitic. 25. vers. 50. Alioqui lex ad personarum emptionem pertinens, durior foret, quam quæ de [illegible]endo ære alieno lata est. Etenim si intermissionis anno æs non potest exigi, Deut. 15. v. 2. & 3. quanto minus personas in seruitute detinere æquitas permissura esset? Maneat ergo firmum, Hebræorum mancipia anno quouis sabbathico ex diuina ordinatione manumissa, & Mosen nullum alium septimum dimissionis annum, quam sabbathicum cognouisse.

In *tertia ratione* nulla est consecutio: 1. namque iam probatum, anno quouis sabbathico seruos publice manumissos. 2. Pactum Zedekiæ cum populo de promulganda libertate illius anni, annum Iobelæum non fecit, sed diuina ordinatio. Pactum alio respexit. Aderat enim ante portas hostis, Rex Babylonicus Nebucadnezar. Deliberatum ergo inter Regem & populum: Num mancipia quibus vel maxime in bellicis angustiis opus habebant, manumittenda sint, cum annus manumissionis siue libertatis ex diuina ordinatione instaret. Conclusum est, mancipia ex diuina lege manumittenda. Annexa erat conclusioni vana persuasio de placanda hac ratione diuina ira, & auertendo hoste.

Idem ad *quartam rationem* dicendum. Publice fuit proclamatus hic annus, partim ratione diuinæ ordinationis; partim vt fœdus vel pactum inter Regem & populum decisum promulgaretur.

Maneat ergo fixum, annum vndecimum Zedekiæ incipientem, cum quo annus *πανολεθρίας* Salomonici tẽpli conuenit, annũ fuisse דרור ex Iere. 34. v. 8. id est, annum simplicem sabbatharium vel hebdomadarium, quo & locus 2. Chron. 36. v. 21. alludere videtur, ex Leuit. 26. vers. 34. & 35. Hic ergo positus sabbatharii characteris, hanc nobis aut eam regulam præscribit; Annum excidii templi Salomonici in eiusmodi annum à mundo locandum, qui per septenarium diuisus absorbeatur.

CAPVT VI.

Continens nonnulla πορίσματα, quæ ex prioribus loco clausulæ eliciuntur.

EX hisce colligimus. I. Annos sabbatharios nec à mundo, nec à prima Mo[illegible] sabbathicorum & Iobelæorum annorũ sanctione, ad hoc vsque

tempus

tempus exterminii prioris templi turbatos, quod cap. 4. titul. 3. huius libri probauimus, & hic oculariter demonstratur. Annus absolutionis templi est annus mundi 3360. qui diuisus per septenarium nihil relinquit. Ita à prima Mosaica sabbathicorum annorum obseruatione (quam anno mundi 2499. cœpisse supra iam allegato capite confirmauimus) ad annum mundi 3360. anni 861. elapsi sunt, qui diuisi per 7. iterum nihil relinquunt. DEVS ergo autor ordinis, sabbathicos annos imo & Iobelæos in Mose non modo, à mundo numeratos, turbare noluit; verum & constantem sabbathicorum annorum ordinem absq; interruptione semper conseruauit. Qua de re plura vide capite iam citato.

II. Colligimus & hoc, annum primum vel principium regni Zedekiæ fuisse quartum annum hebdomadis, id est, quartum à celebrato anno sabbathico. Vndecimus enim siue vltimus Zedekiæ, qui est fatalis sanctæ vrbi, est annus sabbathicus, vti capite præcedenti ex Ieremia vidimus. Ergo primus Zedekiæ est quartus ab anno sabbathico, vti ocularis demonstratio probat. Hæc Chronologica manuductio nobis facem præbet, ad verum intellectum versus primi in cap. 28. Ieremiæ, in cuius versus enodatione Interpretes sese misere macerant. Causa rei ignorantia Chronologici studii. Versus sic habet. *In principio regni Zedekiæ Regis Iuda, anno quarto.* En, principium, id est, primus annus Zedekiæ est annus quartus. At qualis? Hic necessario recurrendum est ad ordinationem annorum sabbathicorum, & dicendum, principium regni Zedekiæ esse annum quartum hebdomadarium, vel quartum à celebrato sabbathico. Qui hæc non attendunt, miras & plane futiles glossas super hunc Ieremiæ locum fingunt, sua leuitate concidentes, quin imo ipsis glossatoribus insufficientes.

Anni Zed.	Anni Sabb.
1	4
2	5
3	6
4	7
5	1
6	2
7	3
8	4
9	5
10	6
11	7

III. Et id ex dato annorum positu elicimus, annum πανωλεθρίας Salomonici templi fuisse quartum sabbatharium, vel vigesimum octauum à celebrato anno Iobelæo. Supra namque cap. 3. & 4. tit. 3. probarum, annos Iobelæos à mundo non turbatos, spacioque quadraginta nouem solidorum annorum definiendos. Diuidantur anni 3360. per 49. remanent 28. Ita à prima Iobelæorum annorum post Mosis mortem obseruatione ad annum excidii, anni sunt 861. (Nam primus Iobelæus ex Mosaica sanctione in annum mundi 2499. cadebat, vt supra probatum) qui itidem per 49. diuisi, 28. relinquunt. Verum annus excidii templi Salomonici est Zedekiæ vndecimus. Si eius vndecimus Zedekiæ est vigesimus octauus à celebrato Iobelæo: Ergo eius præcedens annus erit vigesimus septimus à celebrato Iobelæo. Hæc supputatio iterum nobis facem monstrat in vera loci Ezechielis cap. 29. vers. 17. explicatione. Duas caput illud nobis Prophetias contra Ægypti regnum proponit. Prior facta est anno decimo à deportatione Iechoniæ & initio regni Zedekiæ, vers. 1. Posterior, anno vigesimo septimo, vers. 17. Interpretes ad vnum fere omnes posteriorem Prophetiam totis septendecim annis posteriorem tempore faciunt priore; verum non sine magna prophetiarum Ezechielis confusione. Nam 1. pie docemus, eã visionem, quam Propheta c. 40. & seq. habet, vltimam Ezechielis fuisse. Ea vero habita anno vigesimo quinto à deportatione Iechoniæ, siue decimo quarto à πανωλεθρίᾳ ciuitatis, v. 1. 2. Nullo modo verosimile, in Ezechielis Prophetias, optimo alias ordine, tẽporis ratione inter se connexas (si c. 26. excipias, q. Prophetiam continet, factam anno vndecimo) hanc vnicã tam insignem traiectionem per septendecim annos in vnũ idemq; caput, quin imo vnũ idemq; Prophetiæ argumentũ, irrepsisse. Quam quidẽ traiectio-

nem

nem in Ieremiæ Prophetiis animaduertimus. Ordine igitur Prophetiarum obseruato, & diuersa apud Ezechielem in 29. Capite numerandi ratione, ad diuersa tempora applicata, dicimus, vigesimum septimum annum, cuius v.17. meminit, eundem esse cum decimo, quem vers.1. capitis ponit; præsertim cum sequente capite vers. 20. & cap. 31. vers.1. vndecimi iterum anni à deportatione Iechoniæ mentionem faciat. Verum dicet aliquis, quomodo annus decimus est vigesimus septimus? Potest id esse, verum in diuersa consideratione. Decimus annus est à spontanea Iechoniæ in Babylonicum exilium deportatione: vigesimus septimus à celebrato Iobelæo. Qua de re vide Scaligerum in lib. de temp. emend. in notis ad fragmenta historicorum pag.31. & alibi.

Et ita, cum DEO, prior liber nostræ tractations ad finem perductus, in quo per quatuor titulos siue indices seriem annorum à mundo ad excidium vsque templi prioris, non nisi ex factis, cum vera ratione & absque violentia deduximus.

LIBER

LIBER POSTERIOR.

ARGVMENTVM ET οἰκονομία huius Libri.

ABSOLVTVS est prior liber nostrę Chronologicæ πραγματείας, quem mere sacrum appellauimus, quia annorum computationem ab initio Mundi ad excidiũ Salomonici Templi ex solis sacris eruebat: Sequitur Posterior, mixtus, continens trium antiquissimarum profanarum Epocharum, Olympiadicæ, Vrbis, Nabonazareæ, σκέψιν, earumque tum inter se, tum ad annos conditus Mundi, concatenationem. Causa huius mixturæ, est abruptio telæ Chronologicæ in anno excidii prioris templi ad Natiuitatem vsq; nostri Sospitatoris: ideo videndum, quomodo per euidentia & certa vestigia anni Olympiadici, Vrbis, Nabonazarei, cum anno πανωλεθρίας prioris templi connectantur, cum hæ tres Epochæ omnium cõsensu exterminium templi longo tempore antecesserint. Hac alligatione data, non difficile postea erit, annos ad ἐνσάρκωσιν vsq; τοῦ λόγου deducere, cum ex manifestissimis demonstrationibus sciatur, quoto anno Olympiadico, Vrbis, Nabonazareo Dominus & Saluator noster natus, & crucifixus sit: &, si aliquod dissidium est, in anno Natiuitatis & Crucifixionis, vnius tantum & alterius anni est, quod tamen beneficio cœlestis motus, annorum item Augusti, & Tyberii, Herodis item Primi, alias Magni dicti, tum Catalogi Consulum Romanorum dirimi & componi poterit. Qua de re alibi.

Hanc vtilem πραγματείαν quatuor iterum titulis, vt in priore libro fecimus, includemus.

In *primo* nonnulla proferemus de profanis Epochis, Olympiadi-

[illegible], Vrbis, Nabonazarea, earumque tum appellationis ratione, cum mutua inter se colligatione, vbi circa finem nonnulla de his Epochis proponemus.

Secundus, Funccianam connexionem memoratarum Gentilium Epocharum ad annos mundi monstrabit, & simul refutabit

Tertius, Beroaldicam falsitatis & erroris conuincet.

Quartus, Eusebii, & qui eum sequuntur, id est, veram & genuinam alligationem proponet, firmisque & euidentibus argumentis confirmabit.

TITVLVS PRIMVS.

CAPVT I.

De Vocibus, Epochæ, & Æræ.

EPOCHA, Græce ἐποχὴ. in genere significat, inhibitionem, retentionem, repressionem, ab ἐπέχω, inhibeo, reprimo, differo. Hinc assensionis in sententia aliqua, suspensio, Græcis nominatur ἐποχὴ. Et retentionem mensium muliebrium, Græci nominant ἐποχὴν τῶν ἐμμηνίων. Astronomi ἐποχὰς nominant gradus, in quibus deprehenduntur signa & planetæ in Zodiaco: cuius vnaquæque pars in 30. gradus distribuitur. Item, cœli statum in thematibus, positumque syderum. Qua de re videatur Cœlius Rhodiginus lib. 1. antiquar. lectionum c. 16.

Verum in Chronologicis ἐποχὴ, I. notat recursum & reuolutionem anni in idem principium, quam Hebræi תְּקוּפָה nominant, ex Exod. 34. v. [illegible] Item תְּשׁוּבָה ex 2. Sam. 11. v. 1. Item 1. Reg. 20. v. 22. & 26. Item 1. Chron. 20. [illegible] 1. & 2. Chron. 36. v. 10. II. Mensuram multorum annorum ab vno interuallo ad aliud. Ea interualla nominantur ἐποχαὶ, quod in illis sistantur quasi, & terminentur mensuræ temporum. Censorinus ea nominat titulos, seu Indices: Alii hypotheses. V. C. Interuallum annorum à Mundo ad Diluuium nominatur Epocha: Ita interuallum ab initio Olympiadum, ad annos Vrbis, itidem Epocha vocatur. III. Ἐποχὴ hæc vox sumitur pro termino à quo, siue principio interuallorum. Hi termini sumuntur, vel ab insigni aliquo euentu, vel casu: vt ab vniuersali Diluuio; ab Exodo; à capta Troia; ab initio structuræ Templi Salomonici; ab Vrbis palilibus; à deducta Colonia: aut ab initio Illustrium Regum & Principum: vt anni Nabonazarei; item anni à Diocletiano; aut à religionis & ceremoniarum instituto: vt anni à primo anno ludorum Olympiadico, Scaliger lib. 1. de temporum emend. p. 18. lib. 5. p. 336.

ÆRA per Æ, non simplex E, vt vitiose in Concilii Tholetani libro, & [illegible]is Hispanicis scriptum & insculptum, vox est Latina (ne cum Græca, eiusdem soni, sed diuersi significati, confundatur) notans I numerum in pecunia, quo antiquitus eius pretium designabatur. Lucilius: *Hæc est ratio peruersa, æra summa subducta improbe.*

II. In rationibus antiquis vsurpatum fuit eo modo, quo hodiernum vulgus, voce *item* vtuntur, Volusius Mætianus: *Siue denaria, siue sestertiaria ratio*

 consi-

conficeretur, iisdem notis, idest, libellarum & singularum & teruncioꝛum præposita nota denarii, vel sestertii, vt erat ratio, æra exprimebantur. III. Inde & pro debito ponitur. Varro in mysteriis: *Æs defrudasse Coponem, obuam luto obleuisse, sum portitores æra induxê.* Æra vocat portorium, quod pro vini subuectione debebatur. Hinc verbum adærare, in rationes referre. IV. Denique ab Historicis, Chronologis, Astronomis, vsurpatur pro illustri aliquo temporis principio, quo annorum numerus incipit: vt Æra *ἐνσαρκώσεως τ̃ λόγου*: Æra Mundi, &c. Videatur Cœlius Rhodiginus lib. 10. antiquar. lect. capit. 2. Et Scaliger lib. 5. de temp. emend. mihi pag. 418. & seq.

Ad finem huius capitis & id notandum, olim apud Latinos Æræ vocabulum neutrum fuisse, vti ex supra citatis locis deprehendimus. Ita & Cicero in Hortensio: *Quid tu, inquam, soles, cum rationem à dispensatore accipis, si æra singula probasti, summam, quæ ex his confecta sit, non probare?* Et iterum Varro: *Veteris erat consuetudinis, vt æra dicerent.*

Verum sequens seculum inficetum, & ineruditum, neutrum in fœmininum transformauit, cum vniuersali omnium Scriptorum Ecclesiasticorum & hodiernorum vsu, quem & nos sequi cogimur.

CAPVT II.

De Epocha Olympiadicorum annorum.

OLympiadici certaminis primus autor fuisse perhibetur Hercules, tot Poetarum carminibus decantatus, cuius seculum euersionem Troiæ antecessit. Instituerat hoc certamen Hercules in honorem Iouis Olympii, cui agones faciebat. Hinc certamen Olympicum, vel *ἀγὼν ὀλυμπικός*, soliti Græcorum agones, in honorem Olympii Iouis instituti. Hi ludi ab Hercule primum instituti, post eius mortem, vltra 400. annos intermissi, ab Iphito, Praxonidæ filio, iterum restaurati sunt, & sequentibus temporibus interrupta serie, continuati. Vnde & *anni Iphitei* nominantur. Hoc certamen Græci nominarunt *ἀγῶνα*. Hinc *ὀλυμπικὸς ἀγὼν* apud Aristophanem, & alios: *ὀλύμπια ποιεῖν* apud Demosthenem, *ἄγειν* apud Plutarchum; & *ὀλύμπια νικᾶν* vincere Olympia apud Lucianum: Item *ὀλύμπια στεφανοῦσθαι*, coronari in Olympiis, apud Simonidem. Singulis quadriennus absolutis, in plenilunio, solstitio æstiuo proximo, hos agones Græci celebrarunt. Hinc Olympias spacium est 4. annorum solidorum, quibus exactis, cum initio quinti anni noua Olympias incipiebat. Vnde sæpe fit, vt spacium Olympiadis quinq; annis à Scriptoribus definiatur. vti supra vidimus Titulo 3. c. 5.

Spaciũ hoc quatuor annis circumscriptum est, ob *πενταετηρίδας*, in quibus Græci motum Lunæ, ad Solis rationes applicabant, ita vt cum noua Olympiade, Nouilunium solstitiale æstiuum inciperent. Qua de re vide Scal. lib. 1. de temp. emend. fuse & exquisite disserentem. Quilibet ergo annus Olympiadicus cum medietate duorum Iulianorum annorum participat. Quæ consideratio attentum ingenium in Historicorum lectione, & Chronologici Systematis confectione, confundere non potest.

Verum & hoc non prætereundum, differentiam esse in tractatione Chronologici studii, inter Olympiadem ipsam, & annum Olympiacum, siue Olympiadicum, vel Iphiteum. Ipsa Olympias spacium est quatuor absolutorum annorum. Hinc apud Historicos sæpissime occurrit, hanc vel illam rem gestam, anno primo, secundo, tertio, quarto, huius vel illius Olympiadis. Annus vero Olympiadicus, certus est, & definitus alicu-

[illegible] Cui venari animus est, quotus annus Iphiteus, in [illegible] ade, ab Historicis positus, ab initio Olympiadicæ Epo[illegible] elap[illegible] sit, is Olympiadas omnes, ante datam Olympiadẽ per quatuor [illegible] plicet, tum annũ primum, secundũ, vel tertium addat, & habebit an[illegible] Olympiadicos seorsim numeratos ab initio huius Æræ. Quod si quar[illegible] alicuius Olympiadis annus occurrat, nulla opus est additione: verum [illegible] la multiplicatio sufficit. V. G. Eusebius in Chronico πανωλεθρίαν Salomonici Templi locat in annum secundum Olympiadis 47. finientem. (nam in æstate, templi desolatio facta est 2. Regum 25. vers. 8. & Ierem. 52. vers. 12.)

Si quæris: quotus annus Olympiadicus est, annus secundus Olympiadis 47. Sume 46. Olympiadas ante elapsas, tum multiplica per quatuor, colliguntur anni 184. Olympiadici additis postea duobus annis ex Olympiade 47. fiunt 186. anni Olympiadici. Ita testatur Dionysius Halicarnassensis mihi pag. 6. lin. 9. Triginta Olympiades 120. annos constituere: Multiplicemus 30. per 4. & inueniemus Dionysium vera locutum. Pari modo Pascha σωτήριον nostri Seruatoris concurrit cum anno quarto Olympiadis 202 testante id & Phlegonte, exactissimo temporum Supputatore, apud Eusebium in Chronico, ex præternaturali Solis Eclipsi, in plenilunio, quo Dominus mortuus. Multiplicentur 202. Olympiades per 4. fiunt 808. anni Olympiadici. Et ita in reliquis.

Ad finem huius capitis nomina Atticorum mensium, qui in Græcorum lectione occurrunt, bene sunt obseruanda:

1	Ἑκατομβαιών.	Hos menses secundum quatuor anni quad[illegible] distinxerunt: 1. in θερινὰς siue æstiuales: Huic parti attribuerũt priores menses tres. 2. in ὀπωρινὰς siue autumnales: Huic parti ascribendi 4, 5, 6, menses. 3. In χειμερινὰς siue hiemales. Huc retulerunt 7, 8, 9, menses. 4. In ἐαρινὰς seu vernales: Huic anni parti tres residui menses dandi, &c.
2	Μεταγειτνιών.	
3	Βοηδρομιών.	
4	Πυανεψιών.	
5	Μαιμακτηριών.	
6	Ποσιδεών.	
7	Γαμηλιών.	
8	Ἀνθεστηριών.	
9	Ἐλαφηβολιών.	
10	Μουνυχιών.	
11	Θαργηλιών	
12	Σκιρροφοριών.	

CAPVT III.

De Epocha annorum Vrbis.

PER Vrbem κατ' ἐξοχὴν intelligunt Historici ROMAM, Vrbem illam magnam, habentem βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, id est, regnum super omnes Reges terræ Apocal. 11. v. 8. cap. 17. vers. 18. Vrbem περιφανεστάτην τὴν ἡγεμόνα τῆς γῆς, καὶ θαλάσσης ἁπάσης. Dionysius lib. 1 Item, caput totius orbis, Iustinus lib. 43. Per annos Vrbis, intelligitur initium Vrbis Romæ, factum à Romulo & Remo fratribus, qui Colonia ex Alba longa, & aliis vicinis locis, deducta, Romam extruere cœperunt in Vere, testibus Varrone, Togatorum doctissimo, Catone, & aliis Romanarum rerum Scriptoribus. A vere ergo, cum Ecclesiastico Iudæorum anno, initium annorum Vrbis exurgit. Vnde apparet & hos annos cum duobus Iulianæ formæ annis, inæqua-

liter tamen, communicare. Quanquam Latini Scriptores, post confectionem Calendarii Iuliani, initium annorum Vrbis, sæpius a Calendis Ianuarii deducant. Id, quod in historiarum lectione notandum, ne lectori, & Chronologo confusio, ratione temporis, suboriatur. Hic autem mos, res gestas ad annos Vrbis Romæ appendere, sero cœpit. Priscum enim & primum Romanorum fuit institutum, per annos Regum, & Consulum, tempora notare. Hinc supinus olim error fuit, ante Catonem, & Varronem, veri initii fundationis Vrbis.

Ennius à prima Vrbis fundatione, ad sua tempora 700. annos supputat. Sic enim canit:

Septingenti sunt paulo plus aut minus anni,
Augusto augurio postquam incluta condita Roma est.

Verum nondum 600. anni ab Vrbe ad Ennium elapsi erant. Ennius enim natus est Q. Valerio Flacco, & C. Manilio Turrino Coss. teste Gellio lib. 17. c. 21. ex Varrone, in primo de Poetis libro. Quorum consulatus incidit in annum Vrbis Catonianum 514. Videatur Cicero in Bruto, & 1. Tuscul. quæst. Eusebius Ennii natiuitatem reiicit in annum 4. Olympiadis 134. Mortem in annum 4. Olympiadis 153. Verius in annum 4. Olympiadis 152. Coss. M. Philippo secundùm, & C. Seruilio Cœpione, Vrbis 584. Cicerone teste in Bruto, & de Senectute. Hanc supinam ignorantiam à Romanis amouit M. Portius Cato, & M. Terentius Varro, de quo Cicero libro 1. Acad. quæst. non procul ab initio: *Tu* (Varro) *ætatem patriæ, tu descriptionem temporum, tu sacrorum iura, tu Sacerdotum, tu domesticam, tu bellicam disciplinam, tu sedem regionum, & locorum, tu omnium diuinarum, humanarumque rerum nomina, genera, officia, causas aperuisti.* Hi, Cato & Varro, beneficio censoriatum tabularum, & inquisitione anni primorum Consulum creatorũ, & Regifugii, tandem additione annorum 244. quibus ab initio Vrbis, à 7. Regibus, ad primos Consules, regnatum est, vera initia Vrbis anxie explorarunt. Verum vnius interim anni inter Catonem & Varronẽ, est discrepantia. Cato vno anno citius: Varro serius initium Vrbis auspicatur. Vterq; inter Romanos Scriptores suos habet Sectatores. Varro tamen plures. Hanc annorum discrepantiam, necesse est, vt obseruemus, & videamus, quinã Scriptorũ initium Catonianum; quinam Varronianum sumant, ne, neglecta hac obseruatione, nobis ipsis difficultatem; tempori confusionem, conciliemus.

Alio nomine initia Romanæ Vrbis nominantur Palilia, à Pali Deâ pastorum, cui olim Romani peculiare festum instituerant in diem 11. Cal. Maii, siue 21. Aprilis. Quo die fundamenta Vrbis iacta secunda feria, secundum Varronem. Hinc Vrbis Palilia, id est, initium ab Vrbe, cum Palis festiuitate, diei ratione, coincidens.

De hoc festo & initio Vrbis Propertius lib. 4. hunc in modum canit:

Vrbis festus erat, dixere Palilia Patres:
Hic primus cœpit mœnibus esse dies.

CAPVT IV.

De Epocha Nabonazarea.

HÆc Epocha initium habet à Rege Babyloniorum, quem Funccius, &, qui eum sequuntur, Salmanassarem, Assyriorum Regẽ, cuius Scriptura meminit, esse volunt. Verum falso, vt sequente titulo c. 5. ex professo demonstrabitur. Hic Babyloniorum Rex ex vocum compositione sic scribi potest,

potest: נבונאצר sicut נבוכד נאצר: in Græco, & præsertim apud Ptolemæum, scribitur Ναβονάσσαρος per duplex σσ. vel etiam Ναβονάσαρος, per vnicum. Censorinus in lib. ad Q. Cærellium, nominat eum Nabonazarum. Ab hoc Babyloniorum Rege, Epocha olim fuit instituta, ob causam expresse ab Historicis non manifestatam. Epocha hæc, quippe Astronomica, & ad cœlestes motus directa, omnium est exquisitissima. Hac vtitur Ptolemæus in μεγάλῃ sua συντάξει; & hodie multi Mathematicorum. Primus autem annus huius Epochæ cœpit 26. Februarii feria quarta, in meridie, vti id ab Astronomis iam ante nos exactissime demonstratum est, & hac de re nulla controuersia mouetur. Horum annorum quantitas fuit 365. dierum. Constabat enim 12. mensibus τριακονθημέροις, quibus in fine addebantur 5. dies epagomenæ. Annus ergo Nabonazaris, minor est anno Solari tropico, horis quinque, & 49. circiter minutis primis. Anno Iuliano minor est integris 6. horis. Hoc interuallum facit, vt 4. anni Nabonazarei integro die minores sint 4. Iulianis annis. Hanc quantitatē, si paulo adaugeamus, deprehendemus in 1460. Iulianis, 1461. annos Nabonazareos cōtineri. Vnde apparet, hos annos Nabonazareos per totum annum Iulianum initii ratione vagari, id quod attentius consideratum, nos à temporum confusione præseruabit. Ita vero nos à confusione præseruare poterit, si cuiuslibet Nabonazarei anni verum initium ratione nostri Calendarii inuestigetur. Inuestigationis methodus hæc est: Primus Nabonazaris annus, vt dictum est, 26. Februarii in meridie cœpit. 26. Februarii est 57. dies à Calendis Ianuarii. Ad sciendum ergo cuiusuis anni Nabonazarei initium necesse est, vt inquiratur, quot dies intercalares omissi sint, quod fit hoc modo: Anni dati per quaternarium diuiduntur, & quotus, qui intercalares omissos designat, ex datis annis, & diebus Iulianis subtrahitur, & residuum ostendit diem à Calendis Ianuarii, & verum cuiuslibet anni Nabonazarei, ad annum Iulianum applicati, initium. E.G. Quæritur quo die incœperit annus 123. Nabonazareus? Diuido 123. per quaternarium; quotus est triginta: Hūc subtraho ex 56. diebus absolutis, qui præterierant à Calendis Ianuarii, antequam primus annus Nabonazareus inciperet, & relinquitur 26. dies à Calendis Ianuarii. Ergo annus 123. Nabonazareus cœpit die 27. à Calendis Ianuarii. Ita: Quo die incœpit annus 776. Nabonazaris? Diuido 776. annos per quaternarium, quotus est 194. Hic quotus, cum maior sit, quam vt ex diebus 56. subtrahi possit, resoluitur integer annus, in dies 365. tum 56. adduntur, fiuntque 421. Ex his subtracti dies 194. relinquunt 227. dies à Calendis Ianuarii, qui est 15. Augusti. Ergo 776. Nabonazareus annus incœpit 16. Augusti. Ita scribit Censorinus cap. 21. ad Q. Cœrellium: 986. annum Nabonazareum, & Philippi 562. eo tempore cœpisse ante diem VII. Calend. Iulii, inclusiue scilicet, vt olim Romani locuti sunt.

Dies autem VII. Cal. Iulii est 25. Iunii. Experiamur in anno Nabonazareo, num Censorinus vera scribat. Diuidantur anni 986. per 4. prodeunt 246. per intercalationem omissi, qui subtracti à diebus 421. relinquunt dies 175. qui præterierant à Cal. Ianuarii, ante initium 986. anni Nabonazarei. Annus ergo 986. Nabonazareus cœpit 176. die à Calend. Ianuarii, qui est 25. Iunii. Censorinus ergo vera scripsit, & verum Nabonazareorum annorum intellectum habuit. Quod si vero in progressu talis annus Nabonazareus sumatur, qui per quaternarium diuisus, quotum producit 421. diebus maiorem, iterum integer annus, in 365. dies resoluitur, tum 421. dies adduntur, fiuntq; 786. dies, à quo postea quotus subtrahitur. Quod ex subtra-

ctione residuum est, dat mihi initium dati anni Nabonazarei. Idem esto iudicium de omnibus annis Nabonazareis, quorum vera quantitas, & genuina ad Iulianos annos applicatio plurimos Chronologorum latet.

Tandem & nomina mensium anni Nabonazarei notanda sunt:

Primus nominatur		Thot.	5.	Tybi.	9.	Pachon.
	2.	Paophi.	6.	Mechir.	10.	Payni.
	3.	Athyr.	7.	Phamenoth.	11.	Epiphi.
	4.	Choiac.	8.	Phatmuti.	12.	Mesori.

CAPVT V.

De mutua trium Epocharum, *Olympiadicæ, Vrbis, Nabonazareæ, inter se* colligatione.

HAs Epochas inter se Censorinus in aureo suo ad Q. Cærellium, libello c. 21. hoc modo colligauit: *Hic annus, cuius velut index & titulus quidam est, Vlpii & Pontiani Consulatus, ab Olympiade prima millesimus est & quartus decimus*, (id est, annus secundus Olympiadis 254.) *A Roma autem condita, 991. & quidem ex Palilibus, vnde anni Vrbis numerantur. Præterea vt à nostris, ita ab Aegyptiis, quidam anni in literas relati sunt, vt quos Nabonazarum nominant, quod à primo imperii eius anno consurgunt, quorum hic 986. est.* Ex Censorini ergo colligatione ita progredimur: Si 1014. annus Olympiadicus est 991. ab Vrbe condita: Ergo primus annus Vrbis Conditæ incidet in annum 23. Olympiadicum, ad finem currentem, siue in finem anni 3. Olympiadis 6. vel initium anni 4. Olympiadis 6. Et ita M. Terentius Varro, Verrius Flaccus in tabulis capitolinis, Cornelius Tacitus, Cassius, Dio, Eusebius annum primum Vrbis in finem 23. anni Olympiadici coniiciunt, siue in initium 24. anni. Alii, vt M. Portius Cato, Dionysius Halicarnasseus, Solinus, & alii eius initium in annum sequentem coniiciunt, annum scilicet 4. Olympiadis 6. finientem, 98. diebus antequam Olympias 7. apud Græcos celebrabatur. Et hi dicuntur Palilia Vrbis locare in annum 1. Olympiadis 7. quia annus 4. Olympiadis 6. iamiam ad finem inclinabat. Verum Varronianæ colligationi adhærere tutius est quia præstantissimos habet Historicorum Duces, præsertim M. Terentium Varronem, Togatorum doctissimum, qui primus ad initia Vrbis inuestiganda animum adiecit. Ita Dionysius Halicarnasseus sub initium libri 5. tempus Regifugii, Tarquinii Superbi, & initium Consulatus Bruti & Collatini reiicit in annum 244. Vrbis absolutum, & principium Olympiadis 68. siue annum 269. Olympiadicum currentem, à quo subtracti anni 244. Vrbis elapsi, relinquunt annos 25. siue primum Olympiadis 7. in quem annum Dionysium cum Catone initium Vrbis locare paulo ante monuimus.

Pari modo anni Nabonazarei ad annos Olympiadicos, & Vrbis alligandi sunt. Si 1014. annus Olympiadicus, & 991. Vrbis, est 986. Nabonazareus ex mente & colligatione Censorini: ergo primus Nabonazareus incidet in annum primum Olympiadis 8. siue 29. Olympiadicum, dimidia sui parte & plus elapsum, in 6. annum Vrbis ad finem decurrentem, & 7. Vrbis anuum ineuntem.

Verum hic cum ratione subtractio & colligatio est instituenda, ne in errorem labamur. Si namque absque ratione ad formam Iuliani anni, annos

annos Nabonazareos ad annos Olympiadicos & Vrbis alligemus, & 986. annum Nabonazareum à [illegible]14. anno Olympiadico, & 99[illegible]. anno Vrbis subtrahamus, incidet primus Nabonazaris in 28. annum Olympiadicum, siue 4. Olympiadis 7. finientem in annum 5. Vrbis conditę. Verum hæc subtractio absque ratione instituitur, quia quantitas annorum Nabonazareorum longe minor annis Olympiadicis & Vrbis. In annis enim 986. Nabonazareis [illegible]46 dies absorpti, & annus ille in anteriora deuenit. In vera ergo huius anni Nabonazarei, ad datum Olympiadicum, & Vrbis annum, alligatione, in anno Nabonazareo vnitas demenda, tum subtractio instituenda. Hac facta, initium annorum Nabonazareorum concurret cum anno 1. Olympiadis 8. siue anno 29. Olympiadico ad finem currente: cum anno Vrbis 6. fere absoluto, vel cum initio anni 7. Vrbis. Hæc alligatio alio quoque argumento confirmatur. Alexander Magnus mortuus est anno 424. Nabonazareo absoluto, teste Ptolemæo, libr. 3. μεγάλης συντάξεως cap. 8. Atqui mortuus est anno 1. Olympiadis 114. siue anno Olympiadico 453. teste Diodoro Siculo lib. 17. Bibliothecæ, & aliis. Ab hisce annis Olympiadicis, si anni 424. Nabonazarei subtrahantur, remanebunt 29. anni Olympiadici. Ex his vltimus cum primo Nabonazaris conuenit. Possent hæ mutuæ trium harum Epocharum alligationes, plurimis Historicorum testimoniis confirmari: verum manifesta sunt hac in parte omnia, nullumque hac de re apud Chronologos dissidium. Nihil ergo causæ in hisce manifestis diutius immorari.

CAPVT VI.

In transcursu nonnulla de aliis Epochis, quarum apud Historicos mentio.

SVccessu temporum post relaxationem Babylonicæ captiuitatis, & Persica Monarchia tum currente, tum aliis Monarchiis subsequentibus, aliæ Epochę, & annorum formæ apud varios populos, varium ob finem, institutæ. Sunt autem præcipue sequentes.

I. EPOCHA, vel *forma anni* METONICI. Meton Pausaniæ filius, vir fuit apud Græcos, magnæ in Astrologia eruditionis, aqualiciis item & librationibus nobilis. Vixit paulo ante tempora belli Peloponnesiaci, in medietate fere Persici regni. Hic anno 4. Olympiadis 86. ad finem currente, cum initio belli Peloponnesiaci, à 13. Scirrophorionis, seu vltimi mensis apud Atticos, quo die Nouilunium solstitiale æstiuum cœpit, cyclum Lunæ ἐννεακαιδεκαετηρίδα, id est, decem nouennalem in Gręcia proposuit, huncque cyclum in gratiam Græcorum excogitauit, qui anxie motum Lunæ cum Solis cursu coniungere nitebantur. In hoc cyclo inuestigando, existimauit Meton in 19. annis cursum Lunæ cum Solis concurrere, si 7. menses embolimæi inserantur. Nouendecim autem anni per 12. multiplicati, 228. lunationes, seu lunares menses producunt: his, si 7. menses embolimæi addantur, fiunt 235. lunationes. Tot lunationibus, siue 19. annis absolutis, existimauit inuentor huius cycli, Lunam ad idem principium cum Sole redire, idemque interuallum esse 19. annorum lunarium, cum 19. annis Solaribus. Verum in hoc interuallo error est 7. horarum, & dimidiæ fere, quot horis 235. lunationes, 19. Solaribus annis minores sunt.

Mensis enim Lunaris Synodicus æquabilis, exactis Astronomis est dierum 29. horarum 12. $^{\prime}44, ^{\prime\prime}3, ^{\prime\prime\prime}20$. Ergo 235. menses lunares erunt dierum 6939. horarum 16. $^{\prime}32$. Atqui Meton 235. lunationes 6940. diebus absolutis circumscripsit. Interuallum ergo est horarum 7. $^{\prime}28$, quod spatio 76. annorum, i. 4. cyclorum decem nouennalium vitiosam totius diei & aliquot horarum anticipationem introducit. De hoc Metonico 19. annorum cyclo, Censorinus cap. 18. ad Q. Cœrellium hunc in modum: *Præterea sunt anni magni complures, ut Metonicus, quem Meton Atheniensis, ex annis undeuiginti constituit, eoque Enneadecaëteris appellatur, & intercalatur septies, in eoque anno sunt dies* 6940. Et Diodorus Siculus lib. 12. mihi p. 94. *Athenis Meton Pausaniæ filius, scientia Astrologica clarus Enneadecaëteridem.* (id est, decem nouennalem circulum) *promulgauit, à 13. Scirrophorionis Attici mensis die exorsus. Tot enim annis in eundem statum astra reuertuntur, & magni quasi anni circumuolutionem absoluunt. Iccirco à quibusdam Metonis annus hic nuncupatur.* Quæ hic Diodorus habet, nonnullam castigationem merentur. Circumuolutio namque Metonica veram astrorum *ἀποκατάστασιν* non facit, vt iam vidimus. Videatur & Scaliger lib. 2. p. 70.

II. Epocha, vel *forma anni* Calippici. Hæc anni forma nomen habet à Calippo, Cyziceno, qui circa tempora Philippi Macedonum Regis, & Alexandri Magni, Philippi filii, vixit, toto fere centenario post Metonem. Vidit Calippus, Metonicam 19. annorum quantitatem & reuolutionem aliquot horis vera quantitate Lunari maiorem: ideo aliam periodum ex quatuor Metonicis conflatam, id est, periodum 76. annorum, excogitauit, in quibus Solem cum Luna ad primum principium redire opinabatur. Ne vero in Metonicum errorem incideret, integrum diei quadrantem, i. 6. horas ex Metonis Enneadecaëteride, eximendas docuit, tum ex 4. Metonicis periodis cyclum componendum. Hanc viam existimauit Calippus optimam, Lunæ motum ad Solis reuolutionem & coniunctionem applicare. Diximus autem supra, Metonicam periodum fuisse 235. lunarium mensium, vel 6940. dierum absolutorum: Ergo 4. periodi Metonicæ erunt 940. mensium seu Lunationum, 27760. dierum absolutorum. Ab his diebus Calippus integrum diem subtraxit, suamque periodum, ex 4. Metonicis conflatam 27759. dierum extruxit, quibus absolutis, existimauit Calippus nihil residui remanere de scrupulis Lunæ cum rationibus Solis: vnaq; periodo absoluta, aliam, & iterum aliam inchoandam docuit. Excellens plane hæc fuit periodus, inq; magno olim honore habita, quęq; periodum Metonicam abrogauit; & meminit Ptolemæus huius periodi aliquoties, cumque annis Nabonazareis colligauit lib. 3. *μεγάλης συντάξεως* cap. 2. lib. 4. c. 11. & lib. 6. c. 5. Hanc periodum Calippus eo tempore promulgauit, cum Alexander Magnus Darium Codomannum, vltimum Persarum Regem, ad Gaugmela vicisset, ideo in Alexandri honorem hanc periodum Alexandreā nominauit; Verum sequens vsus Inuentori id honoris detulit, & Calippicam appellauit. Publicauit eam in æstate, cum annus Olympiadicus 447. siue annus 3. Olympiadis 112. apud Athenienses inchoaretur. Ergo cum anno Olympiadico 447. Vrbis 424. Nabonazareo 418. ad finem currente, prima Calippi periodus cœpit. Secunda Calippica periodus initium sumsit cum anno 3. Olympiadis 131. siue Olympiadico 523. Vrbis 500. Nabonazareo 494. ad finem currente. Tertia Calippi periodus cœpit anno 3. Olympiadis 150. seu anno Olympiadico 599. Vrbis 576. Nabonazareo 570. ad finem vergente. Et sic consequenter. Vnde veritas Pto-

lemaicæ

[illegible]maicæ [illegible] apparet. Qui lib. [illegible] c. 2. annum 50. primæ Calip. periodi cum [illegible] 44. a morte Alexandri Magni: libr. 4. cap. 11. annum 54. secundæ periodi Calippicæ cum anno Nabonazareo 547. finiente: annum sequentem 55. eiusdem periodi cum anno Nabonazareo 548. currente cõ[illegible]ir, [illegible]pti[illegible]e sane. Nam primus annus secundæ Calippicæ periodi cœpit 4[illegible]4. Nabonazareo finiente. Ergo 54. illius periodi est 547. finiens 55^tus^ prędi[illegible]æ periodi 548. Nabonazareus. Idem Ptolemæus lib. 6 c. 5 μεγάλης συντάξεως. annum 37. tertiæ Calippicæ periodi colligauit cum anno 607. Nabonazareo. Diximus primum annum tertiæ Calippicæ periodi concurrere cum anno Nabonazareo 570. additis annis 37. prouenient anni Nabonazarei 607. Iudæi post tempora Alexandri Magni ad tempora vsque Constantini Magni, Romanorum Imperatoris, spatio 600. annorum, & vl[illegible]a, hac Epocha vsi sunt. Verum cum circa illa tempora animaduerterent, se in constituendis Ecclesiasticis festiuitatibus à vero Lunæ motu, biduo sæpe aberrare, ideo coacti sunt nouam Calendarii rationem excogitare, quod & perpetuum & mutationi non esset obnoxium: quod & fecerunt tanto artificio, vt artificiosius aliquid ratione lunaris motus nullibi alias inueniatur, hodieque illud Iudæorum Calendarium adhuc apud eos in vsu sit.

Hæc Calippi periodus, licet in magno olim vsu fuerit, nõ nihil tamen ratione lunaris motus abundat. Anni namq; 76. siue 490. Lunationes, ad exactum Lunæ motũ supputatæ, constituunt 27758. dies, horas 18. [illegible] cum aliquot secundis. Ergo periodus Calippica, in 76. annis maior vero lunari motu, horis 5. [illegible]. Quatuor ergo periodi Calippicæ, siue anni 304. vno fere die veram motus lunaris quantitatem anticiparunt. Octo periodi, seu 608. anni, fere biduo. De Calippica periodo vide Scaligerum lib. 1. de temporum emendatione p. 17. & lib 2. p. 72. & seq.

III. Sequitur ÆRA *annorum* PHILIPPI, vel *Philippica*, instituta in Ægypto, in honorem Philippi, parentis Alexandri M. quanquam cum morte demum Alexandri M. cœperit. Horum annorum quantitas mere fuit Nabonazarea: imo, hæc Epocha Æram Nabonazaream in Ægypto obliterauit. Ægyptii namq; statim post mortem Alexandri, Æra Philippica, omissa Nabonazarea, vsi sunt. Huius Aeru meminit Censorinus lib. ad Q. Cęrellium c. 21. his verbis. *Sunt & anni Philippi, qui ab excessu Alexandri M. numerantur, & ad hunc vsq; diem perducti, annos 562. consummant: sed horũ initia semper à primo die mensis eius sumuntur, cui apud Aegyptios nomen est Thot.* Duo docet Censorinus: *Prius*: annos Philippicos Nabonazaream habuisse anni formam, & quantitatem: imo, in Aegypto in locum Epochę Nabonazareæ successisse. *Posterius*: A morte Alexandri ad sua tempora effluxisse annos 562. Atqui supra c. 5. annum sui temporis Censorinus colligauerat, cum anno Olympiadico 1014. Vrbis 991. Nabonazareo 986. Exinde hunc in modum hosce annos Philippicos, cum annis Olympiadicis, Vrbis, Nabonazareis colligamus: si annus Philippicus 562. est 1014. Olympiadicus: Ergo primus Philippi conuenit cum anno primo Olympiadis 114. seu cum anno Olympiadico 453. currente; cum anno Vrbis 430. dimidia sui parte, & paulo plus elapso; cum anno Nabonazareo 424. absoluto, & 25. ineunte, ita vt 425. Nabonazareum, primus Philippi in Aegypto exceperit.

Ex methodo autem capite quarto notum: annum Nabonazareum 425. cœpisse 12. Nouembris. Nam 424. anni Nabonazarei absoluti, per 4. diuisi, 106. dies per intercalationem omissos designat, qui subtracti per 56. & 365. diebus, vel 421. relinquunt diem 315. à Calendis Ianuarii,

Ianuarii, vel 11. Nouembris absolutum. Ergo sequente die 12. annus Nabonazareus 425. cœpit, cum quo die Aera quoque Philippica exordium sumsit. Idem ex morte Alexandri M. firmari potest. Mortuus enim est Alexander anno 1. Olympiadis 114. siue Olympiadico 453. testibus omnibus Historicis. De his annis subtracti anni 29. qui decurrerunt in Olympiadibus, antequam Aera Nabonazarea inciperet, remanebunt anni 424. absoluti ab initio Nabonazaris, ad Alexandri mortem & initium Philippicæ Epochæ. Quot annos etiam Ptolemæus numerat lib. 3. c. 8 *μεγάλης συντάξεως: A regno Nabonazaris, vsque ad Alexandri mortem colliguntur anni* 424. Huius Epochæ meminere multi Historicorum & Astronomorum, eius ergo noticia in vera Historicorum lectione & intellectu perutilis & necessaria.

IV. Aera Alexandrea, famosa satis & celebris. Huius autor perhibetur Calippus fuisse. Verum Calippicam periodum, 19. annis elapsis, demum secuta est, & Aeram Philippicā annis 12. Instituerat Calippus suam periodum ob memoriā solennis victoriæ Alexandri de Dario, vltimo Persarum Rege, anno 6. completo ante Alexandri mortem. Sed commoditas terræcterndis hanc periodum in 19ᵘᵐ vsque primæ Calippicæ periodi distulit, & ex Calippica Alexandrea facta est, mutato solum nomine, sed forma anni Calippica retenta. Varium hæc Epocha anni initium apud diuersos popnlos est sortita. Græci circa æstiuum solstitium annum illum auspicati sunt; Iudæi seqnentibus temporibus hæc æra vsi à vere anni initium sumpserunt; Alii, vt Macedones, Syri, Chaldęi ab autumno; Nonnulli post, pręsertim post confectionem Iuliani Calendarii, cum Calendis Ianuarii huius Aeræ annos auspicati sunt. Manifestum huius rei vestigium in duobus Maccabæorum libris est, de quo mox infra. Idem & in Calippica periodo apud Ptolemæum deprehendimus, lib. 4. c. 11. *μεγ συντάξ.* qui trium Eclipsium meminit, ab aliis, pręsertim ab Hipparcho, obseruatarum. Primę Lunaris, factæ anno 54. secundę Calippicæ periodi, die 16. Mesori, Sole circa finem Virginis constituto, i. circa initium Septembris anno Nabonazareo 547. ad finem properāte: Secundæ, itidem Lunaris, factæ anno 55. eiusdem Calippicæ periodi, nono die Mechir, Sole in 26. gradu piscium constituto, i. circa initinm Veris, anno Nabonazareo 548. currente. Tertiæ iterum Lunaris, factę eodem anno 55. 2. Calippicæ periodi, die 5. Mesori, Sole circa medietatem Virginis constituto, i. paulo ante autumni initium. En, à Virgine ad Pisces, i. ante initia autumni, & veris Ptolemæus annnm Calippicæ formæ, initii ratione mutat. Verum à piscibus ad virginem, i. ante initia Veris & Autumni non mutat: Ergo initinm Calippicæ periodi Ptolemæus non ab æstiuo solstitio cum Græcis, sed ab Autumno cum multis populis sumit. Quanquam dubium merito oriatur, num Ptolemæus, qui primam Calippicam periodum à Solstitio expresse inchoat, in secunda periodo ad autumnum transilierit? Verum hæc aliis fusius discutienda relinquimus. Hæc autem præsens Epocha diuersa, apud diuersos populos, diuersum ob finem, nomina sortita est.

1. Nominatur Aera Alexandrea, quasi dicas: Aera in honorem Alexandri instituta. Quanquam 12. annis mortem Alexandri demum secuta sit, vt paulo post demonstrabitur. 2. Alio nomine à Syris, & Arabibus Christianis hæc Epocha vocatur: Therik Dhil קרנים i. *ἐποχὴ τῦ δικέρωτος*, vel Epocha bicornis (קרנים à קרן *splendor*, Exod. 34. versic. 29. Item, *cornu*: nam cornu, radius quasi capitis. Hinc duale קרנים Habacuc 3. versic. 4. Item Daniel. 8. versic. 6.) Nominatus autem olim est Alexander bicornis, vel

vel à victo[illegible]enta de Perſarum Rege, quem Daniel cap. 8. verſ. [illegible] & ſequentibus in v[illegible]one, vt arietem bicornem, propter duplex regnum, Mediç & Perſ[illegible]s, vidit, quæque Prophetia Alexandro in Ieroſolymæ ingreſſu à I[illegible]s, vt alia multa oſtenſa, teſte Ioſepho lib. 11. cap. 8. ἀρχαιολογίας vel à ſculptura. Nam in antiquis numiſmatibus effigies imberbis Regis, id eſt, Alexandri iuuenis arietinis cornibus exſculpta, ad ſimilitudinem Iouis Hammonii cornuti & barbati. Qua de re vide Scaligerum lib. 5. de temp. emend. p. 400. & ſeq.

3. A Chaldæo-Syris, id eſt, Iudæis olim nominata eſt מנין שטרות id eſt, Æra, ſeu numeratio contractuum, vti Iudæi nominant, vel Æra dominatuum, Dominatorũ ſcil. vel Ducum Alexandri M. Nam hi poſt mortem ſui Imperatoris per bellũ, imperiũ inter ſe diuiſerunt. שׁוֹטֵר enim Hebræis eſt moderator, vel gubernator, Prouerb. 6. verſic. 7. Hinc plurale שׁוֹטְרִים Dominatores, Deuter. 1. verſ. 15. & in Chaldaica terminatione שׁוֹטְרִין.

4. Appellatur hæc Æra ἐποχὴ τῶν ἑλλήνων, Epocha Græcorum, vel ἐποχὴ τῆς βασιλείας τῶν ἑλλήνων, id eſt, Epocha regni Græcorum, id eſt, Ducum Alexandri, & præſertim Seleuci[illegible] cum Alexandro ex Græcia oriundi terram inter ſe diuiſerunt. Vide 1. [illegible]ccab. 1. v. 11.

5. Hæc Epocha alio nomine appellatur, Æra regni Seleucidarum, à Seleuco, qui, recuperara tandem poſt multa prælia Babylone, & Media, regnum Syriæ obtinuit, ſuoque capiti Aſiæ diadema impoſuit, anno 12. poſt mortem Alexandri Magni abſoluto, teſte Ioſepho lib. 12. c. 7. ἀρχαιολογίας. Et Euſebio lib. 8. ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς, ἀποδείξει β.

6. Hæc Epocha nominatur etiam κατὰ χαλδαίων, i. Epocha ſecundum Chaldæos, apud Ptolemæũ lib. 9 μεγ. συν. c. 7. item lib. 11. c. 7. Quanquã hæc Ptolemæi Genethliaca Epocha vno anno minor ſit Alexandrea vera. Ptolemæus enim annum 67. Æræ Chaldaicæ connectit cum φδ. 504. Nabonazaræo (male in Latiuo legitur 564, quæ vitioſitas impreſſionis ex Græco corrigenda eſt.) 75. annum Chaldaicum colligauit, cum 512. Nabonazareo. Item, 82 ſecundum Chaldæos, cum anno 519. Nabonazareo. Primus ergo Chaldæorum annus cum 437. Nabonazareo conueniet, cum primus Alexandreus in annum Nabonazareum 436. cadat. De hac Ptolemaica κατὰ χαλδαίων Epocha, videatur Scaliger libr. 5. de temporum emendatione p. 405 & ſequente.

Hæc Æra apud Hiſtoricos in frequentiſſimo olim vſu fuit, non modo apud profanos; verum & ſacros Hiſtoricos. Hac enim Epocha olim vſi ſunt Ioſephus, Arabes, Aſtronomi, Iudæi: in primitiua Eccleſia apud Eccleſiaſticos ſcriptores hęc Aera fuit tritiſſima, teſtibus eorum ſcriptis, & aliquot conciliorum Tomis. Hac Epocha vtuntur quoque libri duo Maccabæorum, verum cum diuerſo anni principio. Prior in Iudæa à Iudęo conſcriptus, hos annos à vere inchoat: Poſterior extra Iudęam, ex 5. libris Iaſonis collectus, 2. Maccab. 2. v. 24. hos annos ab Autumno auſpicatur. Indicia huius rei plurima, in lectione horum librorum occurrunt. Cladem à Gorgia illatam, & expugnationem vrbis Ephron, primus liber coniicit, in annum 149. Græcorum ſeu Alexandreum, quantum ex 5. & 6. capitibus apparet. Secundus contra liber in 148. Hæc namque clades facta eſt in in autumno, cum 149. annus Alexandreus, ratione vernalis initii, iam incœpiſſet, & idem annus ratione autumnalis principii in anno 148. adhuc decurreret. Ita priori libro menſis כִּסְלֵו eſt nonus cap. 4. v. 52. qui partim cum noſtro N[illegible]uembri, partim Decembri conuenit. Ita Demetrius a[illegible]fugit [illegible] Roma

Roma anno Græcorum 151. cap. 7. 1 Maccab. verſ. 1. eodem anno victus eſt Nicanor, menſe Adar, verſic. 43. qui Iudæis vltimus eſt: mox Ieroſolyma vaſtatur primo menſe, anno Græcorum 152. 1. Maccab. 9. v. 3. Ergo menſis Adar partim cum noſtro Februario, partim Martio concurrens, finiuit annum 151. Alexandreum, & menſis primus Niſan inchoauit annum ſequentem. Prior ergo Maccabæorum liber Græcorum annos à vere inchoat: poſterior ab Autumno, teſtibus bona fide Hiſtoricis, & Macedonicis menſibus, quibus poſterior liber Maccabæorum vtitur, cap. 11. verſ. 21. 33. & 38. Hæc ergo Epocha Alexandrea, vel Græcorum cœpit anno primo, Olympiadis 117. vel anno Olympiadico 465. Vrbis 442. Nabonazareo 436. ad finem currenre: anno 19. primæ Calippicæ periodi; anno 13. poſt mortem Alexandri Magni currente. Hanc connexionem firmiſſimis iam argumentis, ex Ioſepho lib 12. cap. 7. Ptolemæo lib. 11. cap. 7. Euſebio lib. 8. Demonſtrationum Euangelicarum, demonſtratione 2. Socrate Hiſtorico, Epheſino Concilio, Alphonſinis tabulis, & plurimis Ægyptiacis & Arabicis Aſtronomis, ante nos Scaliger libro quinto de temporum emend. p. 402. Item Caluiſius cap. 14. Chron[illegible]icæ Iſagoges demonſtrarunt; quo huius excellentis ſtudii cultores br[illegible]tatis amore remittimus. Fallitur ergo Codomannus, qui hanc Æram Alexandream, menſe quaſi quinto, poſt Alexandri Magni mortem mox inchoauit, lib. 4. ſuæ Chronologiæ cap. 12. & 14. per taxandam nouitatem, & contra omnium Hiſtoricorum & Chronologorum veterum & recentium poſitum, quinimo contra cæleſtis motus veritatem. Quanquam & hoc vitium in Chronici Carionis lib. 2. reperiatur.

V. ÆRA DIONYSIANA. Nomen accepit hæc Æra à Dionyſio Mathematico, quam hic inſtituit in honorem Ptolemæi Philadelphi, Secundi Ægyptiorum Regis, inſignis eruditorum virorum fautoris, & rei literariæ Mecœnatis, ſub quo & diuina lex in Græcum ſermonem verſa eſt, Ioſepho teſte lib. 12. Antiquitat. cap. 2. quique inſignem Bibliothecam Alexandriæ in Ægypto extruxit. Hinc nominantur *anni Philadelphi Dionyſiani.* Initium huius Æræ exurgit à primo huius Ptolemæi anno, anno 39. à morte Alexandri abſoluto, quod ex Ptolemæo, qui hanc Epocham aliquoties adducit, firmiter probari poreſt. Nam lib. 9. *μεγάλης συντάξεως* cap. 7. & lib. 10. cap. 4. & 9. annum 13. Philadelphi, & 13. ſecundum Dionyſium, cum anno 476. Nabonazareo connectit; cum 52. à morte Alexandri Magni. Annum 23. & 24. Dionyſianum, cum Nabonazareo 486. annum 28. cum Nabonazareo 491. Ita lib. 11. cap. 3. annum 45. ſecundum Dyonyſium colligavit cum 83. à morte Alexandri ad finem currente. Ex his ergo Ptolemæi locis colligimus: 1. Hanc Epocham Philadelphi Dionyſianam cœpiſſe cum initio regni Ptolemæi Philadelphi. Nam 13. Philadelphi, & 13. ſecundum Dionyſium eundem habent annum Nabonazareum 476. 2. Initium huius Æræ Dionyſianæ ſumendum à 39. anno, à morte Alexandri Magni abſoluto; & 40. currente. Sin atque 13. Dionyſianus eſt 52. à morte Alexandri: Ergo primus eſt 40. currens. Ita: Si 45. Dionyſianus eſt 83. à morte Alexandri Magni: Ergo primus eſt 39. abſolutus à morte Alexandri. Vnde conſequitur primum annum Dionyſianum cœpiſſe anno 3. Olympiadis 123. ſiue 491. anno Olympiadico ad finem currente; Vrbis 469. Nabonazareo 463. 46. anno primæ Calippicæ Periodi, ex Iudaico anni initio; anno 40. Philippico, ſeu Alexandri emortuali, 28. Alexandreo. De huius anni forma vide Scalig. lib. 5. de tempor. emend. p. 407. & ſequente.

Memi-

Meminit huius Epochæ Ecclesiasticus in sua Præfatione, affirmans, se ἐπὶ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως, id est, *anno 38. sub Euergete Rege, in Aegyptum venisse.* Hic Ecclesiastici locus Interpretes varie torsit. Al[i]i sicco pe[d]e hunc nodum prætereunt: Nonnulli numerum in Syracidæ vel corruptum; vel Eusebii numerum, ex hoc Ecclesiastici numero, corrigendum existimant. Eusebius enim in Chronico suo Euergetę Regi 26. tantum annos tribuit, quem omnes sequuntur.

Verum non opus est hac correctione, vel corruptionis coniectura, tum in Syracide, tum Eusebio. Si namque dicamus, Ecclesiasticum hunc 38. annum ab initio Dionysianæ Æræ sumere, facilimum erit nos ex his tricis expedire. Ptolemæus enim Philadelphus secundum Iosephum lib. 12. antiq. c. 2. regnauit per 39. annos, secundum Eusebium, per 38. in prioribus annis cum parente. Hunc Philadelphum secutus est Euergetes, cuius E[c]clesiasticus meminit. Dicamus ergo 38. annum apud Ecclesiasticum esse 38. Dionysianũ, vel à Philadelpho. Tricesimus ergo octauus apud Syracidem in initium regni Euergetis cadit. Quod hoc loco adiiciendum erat.

VI. Seqnitur ÆRA HASMONEA, solis Iudæis post Maccabæorum tempora celebris. Initium hæc Æra sumit ab eo tempore, quo Simon Hircanus summus in Iudæa Pontifex, & Dux arcem Sionis, ab hostibus per 25. annos obsessam, deditione cepit. Factum id est anno Græcorum 17[0] desinente, & 171. cum vere incipiente, 1. Maccab. 13. vers. 41. & 51. 23. die secundi mensis, id est, in Maio. Hoc tempore iugum Gentium ab Israele a Simone sublatum est, & in memoriam tam insignis victoriæ & liberationis Æra à Iudæis fixa in honorem Simonis Hircani, qua de re prior Maccab. liber cap. 13. versic. 41. & 42. & cap. 14. versic. 27. hunc in modum scribit: *Anno* 170 (absoluto) *sublatum est iugum gentium ab Israele, cœpitque populus Israeli scribere in Syngraphis, & contractibus, anno 1. Simeonis principis, summi Pontificis, & Imperatoris, ac Ducis Iudæorum.* Item: *Die* 18. *Elul anno 172. qui tertius est Simeonis summi Pontificis.* Hanc Æram Iudæi postea nominarunt Æram *Hasmoneam*, vel חשמנים, id est, Principum. Ita namque Hebræa vox vsurpatur Psalm. 68. vers. 32. *Aera* ergo *Hasmonea* apud Iudæos, & *Aera Simonis Hircani* in priore Maccab. libro, vna est & eadem. Hac Æra Iosephus sæpe vtitur in suis libris. Durauit ad annos 105. donec Antigonus vltimus ex Hasmoneorum familia, mandante Antonio, securi percussus est, eo tempore, quo Herodes Magnus Ierosolymam expugnauit. Iosephus libr. 14. antiqui[t]at. cap. 28. annos habet 126. Verum eos inchoat ab encæniis Maccabæi, factis anno 148. regni Græcorum 1. Maccab. 4. v. 52. Ergo encænia Maccabæi præcesserunt primum Simonis annum, 20. annis solidis Hi additi ad [10]5. resultabunt 126. anni, quot Iosephus habet. Initium ergo huius Æræ cadit in annum 2. Olympiadis 159. siue annum Olympiadicum 634. finientem; Vrbis 612. ineuntem; Nabonazareum 505. dimidia sui parte, & paulo plus elapsum; in annum 36. tertiæ Calippicæ periodi; in annum 182. Philippicum; 170. Alexandreum siue Græcorum: 143. Dionysianum.

VII. AERA ANTIOCHENA, denominata ab Antiochia celebri Syriæ ciuitate, cuius frequens in sacris mentio, præsertim in actibus Apostolicis, & in qua ciuitate fideles primum omnium Christianorum nomen adepti sunt, Actor. 11. vers. 26. Hanc Epocham Antiocheni instituerunt in memoriam αὐτονομίας suæ. Huius Epochæ sæpe meminit Euagri[us] [l]ib. 2.

cap. 12. Ecclesiast. Historiæ, qui hanc Æram ipse nominat *αὐτονομίας ἀντιοχείας*, & sub Traiano Imperatore, horribilem in Antiochia terræ motum, (cuius & Dio Cassius meminit lib. 68. Roman. Historiæ) factum commemorat anno 159. ab Antiochæ *αὐτονομίᾳ*. Factus est autem hic terræ motus anno Vrbis 864. Initium ergo huius Epochæ Antiochenæ cadit in annum primum Olympiadis 183. currentem, siue annum Olympiadicum 729. Vrbis 706. Nabonazareum. 701. incipientem annum 55. quartæ Calippicæ periodi: annum Philippi 277. ineuntem: annum Alexandreum 265. annum Dionysianum 238. Hasmoneorum 68.

VIII. ÆRA IVLIANA à Iulio Cæsare, primo Romanorum Imperatore, ita nominata, non quidem ab eius imperio, verum prima Romani anni reformatione, nouaque Calendarii promulgatione. Nam ante Iulium Cæsarem, per annos quasi 700. ab Vrbe condita, Romani perturbatam plane anni formam habuerunt, quæ per vitiosam Merkedonii mensis & dierum intercalationem, de sua sede sæpe turbata, & luxationem passa est, mensesque hyemales in Autumnum, autumnales in Æstatem, & ita consequenter traiecti sunt, cuius rei vestigia in Liuio, Cicerone, aliisque autoribus, occurrunt plurima. Iulius ergo Cæsar istam vitiositatem corrigere volens, ex Ægypto Sosigenem Mathematicum euocauit, perpetuamque anni formam, priore correcta, diebusque 90. intercalaris, confici curauit, anni initio à Nouilunio hyberno, solstitio proximo, sumpto. Qua de re Suetonius hunc in modum scribit: *Conuersus hinc (Iulius) ad ordinandum Resp. statum, fastos correxit, iam pridem vitio Pontificum per intercalandi licentiam adeo turbatos vt neque messium æstate, neque vindemiarum autumno competerent. Annumque ad cursum solis accommodauit, vt* CCCLXV. *dierum esset: & intercalario mense sublato, vnus dies quarto quoque anno intercalaretur. Quo autem magis in posterum è Kalendis Ianuariis nobis temporum ratio congrueret, inter Nouembrem ac Decembrem mensem interiecit duos alios: fuitque is annus, quo hæc constituebantur,* XV. *mensium, cum intercalario, qui ex consuetudine in eum annum inciderat.*

Hanc autem Æram Censorinus cap. 21. ad Quintum Cærellium hoc modo connectit: vt dicat annum 283. *Iulianum conuenire cum anno* 1014. *Olympiadico:* 991 *Vrbis:* 986. *Nabonazareo:* 562. *Philippico.* Primus ergo Iulianus cœpit anno Olympiadico 731. siue anno 3. Olympiadis 183. dimidia fere parte elapso: anno Vrbis 708. finiente, si annorum initium à vere sumatur, sin à Calendis Ianuarii, annus erit Vrbis 709. iniens, Iulio Cæsare quartùm & Quinto Fabio Maximo Coss. anno Nabonazareo 703. currente: anno Philippico 279. Alexandro 267. Dionysiano 240. Hasmoneo 66. anno 3. Antiochenæ *αὐτονομίας* currente: annis 45. solidis ante vulgatam Christianam Æram. Qui plura volet de prisco Romanorum anno, annique per Iulianum correctione, legat Dionem Cassium lib. 43. Romanæ historiæ: Censorinum lib. ad Quintum Cærellium cap. 18. & 20. Scaligerum libro secundo de temporũ emendatione pag. 164. & sequentibus, & libr. 5. pag. 411. & sequentibus: Caluisium capite septimo & 19. suæ Chronologicæ Isagoges: Buntingum in Chronico pagina centesima nonagesima tertia, & multos alios.

IX. AERA HISPANICA, cum Iuliana plane eadem, quoad quantitatem, annique initium, verum 7. completis annis Iuliana iunior. Hispani namque anno demum 7. post Iuliani Calendarii, in Italia promulgationẽ, à Domitio Caluino, Procõsule, Roman. potestati subiecti, cũ an. 8. Iuliano

Iulianam

Iulianam anni formam in signum obedientiæ recipere coacti sunt. Hæc ergo Aera cœpit anno 2. Olympiadis 158. currente, siue anno Olympiadico 738. Vrbis 715. ad finem currente, vel 716. ineunte, Claudio Pulchro, & Norbano Flacco Coss. Nabonazareo 710. anno 64. quartæ Calippicæ periodi; anno 286. Philippico; 274. Alexandreo currente: 247. Dionysiano; anno 10. Aeræ Antiochenæ; 8. anno Iuliano ineunte; 38. annis solidis ante Christianam Aeram. Alphonsini in tabulis hanc Aeram nominant *Aeram Cæsaris*, vel *καὶ ἐξοχὴν Aeram Aera*. Vsitata est hæc Epocha in Conciliorum Tomis, ideo eius cognitio, verumque initium, homini Theologo in Conciliorum lectionibus plane necessaria.

X. Aera Actiacæ Victoriæ. Nomen hæc Aera sumit ab eo tempore, quo Augustus Imperator nauali pugna Antonium ad Actium, Epiri promontorium, vicit. In cuius victoriæ memoriam non modo Nicopolis ibidem loci exædificata, verum & ab Historicis, sequentibus temporibus, in Augusti honorem Aera fixa est. Quia vero Actiacam hanc victoriam anno demum sequente Aegypti occupatio, & violenta Antonii mors subsecuta st: ideo Historici duplex habent initium annorum Actiacæ Victoriæ. Prius à nauali pugna, & Augusti victoria ad Actium promontorium, facta 2. Septemb. anno Iuliano 15. Octauiano tertiû & Valerio Messala Coss. teste Dione lib. 50. Romanæ historiæ, qui & ipse cum Xiphilino, abbreuiatore suo, hanc Aeram, ab hac victoria Actiaca inchoat.

Posterius à violenta Antonii morte, & Alexandria in Aegypto occupata. Factum id est anno sequente, in Aestate, anno Iuliano 16. currente, Octauiano quartùm, & M. Licinio Crasso Coss. teste Dione lib. 51. Rom. Historiæ. Hinc Censorinus autor est lib. ad Cæral. cap. 25. Aeram Actiacæ victoriæ in Aegypto, post occupatam ab Augusto Alexandriam initium sumsisse, qui & ipse ibidem loci, annum 267. Actiacæ victoriæ reiicit in annum 1014. Olympiadicum; 991. Vrbis; 986. Nabonazareum: 562. Philippicum; 283. Iulianum.

Hi autem anni Actiacæ victoriæ in Aegypto tum vsitati, anni Nabonazarei, tum 29. Augusti in viriato Calendario incipientis, initium, verum ex Iuliana anni quantitate fixum habuerunt. Conuenit ergo primus annus Actiacæ victoriæ ex Aegyptiorum & Censorini numeratione, cum anno 3. Olympiadis 187. siue anno Olympiadico 747. (& ita Iosephus lib. 15. c. 16. Actiacam pugnam γεναῖς in Olympiadem 187. reiicit.) Vrbis 724. Nabonazareo 719. ineunte: (& ita Ptolemæus lib. 3. μεγ. συντάξ. c. 8. à principio Nabonazaris, vsque ad Aeram Actiacæ victoriæ elapsos ait, annos 718. solidos, ita vt 719. sit primus Actiacæ victoriæ.) Philippico 295. incipiente: (& ita Clemens Alexandrinus libr. 1. στρωμάτων à morte Alexandri, à qua anni Philippici initium sumunt, ad Augusti victoriam, quando Antonius sibi ipsi mortem consciuit Alexandriæ, annos 294. numerat.) Anno 73. quartæ Calippicæ periodi, anno 283. Alexandreo ineunte; 256. Dionysiano; 19. Antiocheno; 16. Iuliano; 9. Aeræ Hispanicæ.

Quod autem annus Nabonazareus 719. cum quo anni Actiacæ victoriæ coniungendi, in 29^m Augusti cœperit, ex methodo superius tradita, hoc modo probatur. Diuidantur anni 719. per 4. producunt dies 179. per intercalationem omissos, qui subtracti à diebus 56. & 365. siue 421. diebus, relinquunt dies 242. à Calendis Ianuarii, siue vltimum Augusti, ex vera Iuliani anni intercalatione; quanquam tum temporis vitiosa Iulia-

ni anni singulis trienniis intercalatio, hunc annum Nabonazareum in diem 29. Augusti traiecerit: qua de re alibi fusius.

XI. ÆRA ANNORVM AVGVSTI, cuius Romani scriptores sæpe meminere. Initium sumit hæc Aera ab eo tempore, quo Octauianus Cæsar à S.P.Q.R. *Augustus* appellatus est. Cum enim Octauianus insignem illam, de Antonio, victoriam esset consecutus, totamque Aegyptum in prouinciam Romanam redegisset, anno sequente 17. Iuliano, Octauiano quintùm, & Sexto Apuleio Coss. multi triumphi in honorem Octauiani acti fuerunt. Id Octauiano arridens, anno sequente Iuliano 18. Octauiano sextùm,& M. Vipsanio Agrippa secundùm Consule, censum egit, Apollinis templum perfecit, ludos quinquennales instituit, triumuiratus acta aboleuit: quo facto ingentem apud ciues gratiam iniuit, qua vt vteretur, & imperium suum stabiliret, volentibusque imperaret, anno sequente Iuliano 19. septimum cum Vipsanio consulatum iniens, orationem in Senatu, qua imperio se abiturum, pollicebatur, recitauit, qua effecit, vt omnibus summe annitentibus compelleretur, vt principatum solus obtineret, ideoque exante diem 16. Calend. Febr. siue 17. Ianuarii per Lucium Munatium Plancum, à S. P. Q. R. *Augustus* & αὐτοκράτωρ appellatus & salutatus est. Videatur Dio Cassius lib. 52. Roman. historiæ, Censorinus cap. 21. & alii. Ab hoc anno incipiunt anni Augustorum apud Censorinum, qui annum 265. Aeræ Augusti, connectit cum 1014. anno Olympiadico: 991 Vrbis: 986. Nabonazareo: 562. Philippico: 283. Iuliano: 267. Actiacæ victoriæ. Ergo primus annorum Augusti incidit in annum Olympiadicum 749. siue annum 1. Olympiadis 188. dimidia sui parte fere elapsum: (anni namque Augustorum à Calend. Ianuar. initium habent.) in annum Vrbis 726. finientem: in annum Nabonazareum 721. iamiam ad finem currentem: in annum Philippicum 297. itidem ad finem properantem: in annum Iulianum 18. finientem, & 19. ineuntem; in annum tertium ab Actiaca victoria currentem. Verum in supputatione, & collatione annorum Augusti, cum annis Iulianis & Actiacæ victoriæ vera ratio adhibenda est. Si enim absque ratione annum 283. Iulianum, annum item 267. Actiacæ victoriæ, ab anno 265. Augusti subtrahimus, 18. anni Iuliani, & duo Actiacæ victoriæ, supererunt: exinde quis colligere posset, annum primum Augusti incidere in 18. Iulianum, in secundum ab Actiaca victoria, cum tamen primus annorum Augusti cum 19. Iuliano conueniat, & cum 3. Actiacæ victoriæ currente. Ideò in supputatione ex 283. annis substractio instituenda, & proueniet annus 19. Iulianus. Ita progrediendũ in annis Actiacæ victoriæ. Diximus enim supra, hos annos incipere 29. Augusti. Quia vero Censorinus ante 29. Augusti libellũ suum conscripsit, voluit, vt optimus temporum supputator, annum Actiacæ victoriæ 267. vt nondum completum, verum iamiam finiendum sumere, & eundem cum annis Augustorum conferre. À die 29. Augusti incepit 268. Actiacæ victoriæ, concurrens adhuc bona sui parte cum anno 283. Iuliano, & 265. Augustorum. Hinc arguimus: Si 268. annus Actiacæ victoriæ incipit 29 Augusti, & cadit adhuc in 283 Iulianum, & 265. Augustorum, qui à Calend. Ianuarii cœperunt. Ergo annus Actiacæ victoriæ primus incidit in 29. Augusti, anni Iuliani 16. Atqui anni Augustorum cum 19. Iuliano cœperunt. Ergo Aera Actiacæ victoriæ, ab annis Augustorum distat annis duobus solidis, & 125. diebus, quantum dierum est à 29. Augusti anni 16. Iuliani, ad Calend. Ianuarii 17^{mi} secus quam Christmannus opinatur,

qui

qui d[illegible] annorum Augusti, ab annis Actiacæ victoriæ, vnius tantum anni facit, contra Dionem, Censorinum; imo & cœlestes motus. Qua de re vide Caluisium in Chronologica Isagoge capite quadragesimo [illegible]o.

Sufficiat pro tempore illud vnicum ad Christmanni refutationem: Antonii violenta mors, & Alexandriæ occupatio, facta est Octauiano quartùm Consule: Octauianus septimùm Consul Augustus est salutatus, e[x] ante diem 16. Calend. Febr. Ergo duo integri anni inter Antonii mortem & annos Augustorum interponendi, quintus scilicet & sextus Consulatus Octauiani.

XII. Æra Christiana Iuliani anni quantitatem & qualitatem sequens. Instituta fuit hæc Aera à Christianis in honorem incarnationis Filii Dei. Et merito sane. Si namque reliqui populi & pagani, ab vna vel altera suorum Imperatorum victoria, vel à notabili aliquo euentu Epocham fixerunt: quanto magis Christianorum erat, cum exordio æternæ liberationis, per incarnationem filii Dei factæ, exordium alicuius Epochę figere. Hoc enim vere tremendum & notabile fuit mysterium *ὁμολογουμένως μέγα*, ideoque dignum memoria & Epochæ fixione.

Magnam ergo admirationem habet primitiuæ Ecclesiæ Noui Testamenti incogitantia & obliuio. In quinque enim prioribus seculis nullum ab hoc tremendo opere Epochæ vestigium. Patres namque & Ecclesiastici scriptores in quinque prioribus ab *ἐνσαρκώσει τοῦ λόγου* seculis, huius Epochæ nullam vnquam mentionem fecere; quinimo dubitare quis posset, num aliqua cogitatio animos eorum, de figenda hoc loco Epocha saltem vellicarit. Vsi sunt aliis Epochis, Alexandrea, Antiochena, Iuliana, Diocletiana: de hac Christiana Æra altum silentium. Tandem circa annum Dominicum 527. *Dionysius*, cognomento *Exiguus* natione Sytha, primus in Ecclesia docuit annos à Christi natiuitate numerare. Qui mos sequētibus temporibus, sepositis aliis gentilibus Epochis in Christianitate continuatus, & ad nostra vsque tempora deuolutus est. Quanquam hæc Dionysiana annorum numeratio, biennio & quadrante fere anni, à vero tempore incarnationis filii Dei aberret, & præsens 1612. annus Christi Dionysianus ad finem currens, sit iniens, à vero incarnationis filii Dei anno 1615. Quod ante nos firmissimis iam argumentis demonstrarunt Scaliger, Caluisius capite quadragesimo quarto suæ Isagoges, Temporarius, Origanus & alii. Quæ diuersitas ab eruditis quidem obseruanda: verum in Ecclesiam non introducenda est. Ea namque correctio absque magna Ecclesiasticorum annalium confusione vix fieri potest, ideo necesse est, nos hanc diuersitatem biennii tolerare.

XIII. Æra Agonum Domitiani. Hic enim Imperator, Agones Capitolinos, id est, certamina & exercitia, in honorem Iouis Capitolini instituit, post decursum 4. completorum annorum ad imitationem Olympiadicorum in Gręcia certaminum, semper obseruanda, & à Calend. Ianuarii inchoanda. De hisce Agonibus Suetonius in Domitiano; *Instituit & quinquennale certamen, Capitolino Ioui triplex, Musicum, Equestre, Gymnicum.* Et Censorinus cap. 18. non modo horum Agonum meminit, verum & tempus ponit, cumque sua ætate colligauit. Sic enim ait: *Agonum primus à Domitiano institutus, fuit 12. eius & Cornelii Dolabella consulatus. Itaque hoc anno, quo celebratus est Agon, vndequadragesimus numeratur.* id est, annus 153. a primo Domitiani Agone. Quem annum c. 21. reiicit in annum Olympiadicum 1014.

Vrbis 991. Nabonazareum 986. Philippicum 562. Iulianum 283. Actiacę victoriæ 267. annorum Augusti 265. Primus ergo Agon Domitiani factus est anno primo Olympiadis 216. siue anno Olympiadico 861. vrbis 839. Nabonazareo 834. per medietatem elapso; Philippico 490 Alexandreo 397. Dionysiano 370. Antiocheno 133 Iuliano 131, Actiacæ victoriæ 115. à vero anno nati Seruatoris 88. ab Aera Christi Dionysiana 86. Quod & ex Clemente lib. 1. *στρωμάτων* probatur. Affirmat enim à tempore occupatæ per Augustum Alexandriæ, & violentæ Antonii mortis, ad certamen, quod Romæ Domitianus exhibuit, effluxisse annos 1141. solidos intellige.

XIV. ÆRA DIOCLETIANA. Hæc Aera nomen accepit à Diocletiano Romanorum Imperatore, non ab initio eius imperii, vt nonnulli existimant, verum à grauissima illa persecutione, qua anno 19. sui imperii in Christianos, præsertim in Ægypto, sæuit. De qua persecutione referti sunt libri Patrum, & hominum Ecclesiasticorum in primitiua Noui Testamenti Ecclesia, & à qua persecutione, eiusque memoria, Aera olim fixa est, quæ adhuc hodie in Aegypto apud Christianos in vsu. vti videre est in Tomo 6. annalium Baronii, & literis B. Ignatii Patriarchę Antiocheni datis ad Iosephum Scaligerum. Sic enim Ignatius scribit: *Quæsiuisti super Aera martyrum vsitata ab Aegyptiis, quaenam illa sit, & ob quam causam ita appellata. Scito eius initium esse ab anno, regni Diocletiani impii, 19. in quo auxit persecutionem contra Christianos, cum edixisset eorum Ecclesias destruere, item, vt quicunque idolis non sacrificaret, interficeretur. Quocirca hoc edicto martyrio affecti sunt fidelium terra Aegyptia* 144000. 700. *autem millia in fugam dissipata: ab eo tempore incipit Aera Elkupti, quam vocant Aeram martyrum, eorum nempe, quorum sanguinem profudit Diocletianus.* Hactenus Ignatius. De grauissima hac persecutione vide Eusebium lib. 8. Ecclesiasticæ historiæ. Vsi olim sunt hac Aera, & adhuc Africani Christiani, in Aethiopia & Aegypto. Aethiopes hanc Aetam vocāt, *Aerā gratiæ:* Aegyptii, *Aeram martyrum*, vel, *à sanctis martyribus.* Arabes Muhammedani vocant *Therik Elkupti*, vel Kopritarum, id est, Aetam Ægyptiacam, Christianis in Aegypto vsitatam, Eusebius hanc Aeram vocat, *Aeram διωγμῶ*, id est, *Aeram persecutionis*, Diocletianæ scilicet in Christianos. Diocletianus autem regnare cœpit anno Aeræ Christianę 284. Primus ergo annus persecutionis, in 19. Diocletiani cadens, annus est Aeræ Christianæ 303. qui fuisset quintus à vero anno Incarnationis filii DEI, quo Eusebius collimare videtur, dum primum persecutionis annum reiicit in annum 306. à Christo nato. Idem & aliquot paschalium terminorum meminit lib. 8. c. 16. Quo huius studii cultores ad veram temporis indagationem, breuitatis amore remittimus. Mentionem quoque horum annorum facit Ambrosius in Epistola ad Episcopos per Aemiliam constitutos. B.

XV. AERA INDICTIONVM. Huius Aeræ autor fuit Constantinus Magnus. Continet autem vna Indictio spatium 15. annorum, quo absoluto, alia Indictio incipit. De ratione autem appellationis, vt & quantitatis, non conuenit autoribus. Scaliger existimat, Indictionis nomen à [illegible]icatione quinquennalium festorum oriri, & Constantinum Magnum indictionem nominasse, quia tum, anno scilicet Aeræ Christianæ 312. quinquennalia, quinto sui regni anno celebrarit, pôst anno sui regni 20. vicennalia dederit. Verum repugnat tempus imperii Constantini, annus enim Ætæ Christianæ 312. non est quintus, sed septimus imperii Constantini. Alii volunt Indictionem à Constantino institutam,

... de Maxentio Maximiniani filio ad Milui... ...fr... rum re... ? præ... Constantinianæ Indictionis cœperit d. e 8. Calend. Octob. ... Maxentius autem in Nouembri victus sit, teste Sozomeno. Baronius in a... ibus, probabilem maxime appellationis ... nem adducit: Indictiones ideo institutas, quod Constantinus tempus le... timorum stipendiorum militarium, quod 16. annorum hactenus fuerat, publico indicto redegerit ad 15. & hunc cyclum ideo indixerit, vt milites tanto certius scirent tempus suæ missionis. Palladius Indictionē nominat *distributionem*. Sic enim ait: *Tertia decima distributione Episcopi Asiæ venerunt Constantinopolim.*

Germanis hæc Aera nominatur, Der Römer Zinßzahl/ quasi à tributa nomen haberēt Indictiones: cum tamen tempore constitutarum Indictionum Constantinus omnibus gentibus tributum remiserit. Quanquam po... stremis temporibus hæc Indictio ad tributorum Indictionē sit adhibita, vt ex Codice Iustinianeo cōstat, vnde appellationē Germanicā fluxisse verosimile est. Hac indictionis Aera vt plurimum Notarii in conficiendis instrumentis, & aliis rebus consignandis vtuntur, ex mandato Imperatoris nouella 47. c. 1. in signum subiectionis Rom. Imp. Harum Indictionum initium Constantinus locauit in 24. Septemb. anni Aeræ Christianæ 312. Verum sequentibus temporibus Indictiones initium à Calend. Ianuar. sumserunt. Vnde primus annus primæ Indictionis, merito in annum 313 Aeræ Christianæ locatur: præsens ergo annus Aeræ Christianæ 1612. ad finem currens, est annus 10. Indictionis 87.

XVI. ÆRA ANNORVM HEGIRÆ, Turcis & rerum Sarracenicarum, vel Musulmannicarum Scriptoribus, vt & Astronomis etiamnum hodie perquam vsitata. Nominantur anni Hegiræ vel ab הגר ancilla Abrahami Sarracenicæ gentis matre: vel à הגר, id est, fuga vt Arabes ad vnum omnes interpretantur, eo quod Muhamedes Pseudopropheta hostibus p... legem Alcorani latam inualescentibus, Mecha, Arabiæ Vrbe, fugere cogeretur. Alias nominatur *Aera Arabica*, siue *Turcica*. Initium autem huius Aeræ exurgit cum anno 622. Aeræ nostræ Christianæ cum nocte, quæ secuta est diem 15. Iulii, (id est, incipiente die 16.) qua nocte Mahomet Vrbe Mecha aufugit. Quantitas annorū Hegiræ mere est Lunaris. Hinc fit, vt initia ho... annorum in anno nostro Iuliano 11. fere diebus anticipent, (annus enim Lunaris est dierum 354. & horarum 8. cum ... annus vero Iulianus est dierum 365. & 6. horarum) & anni 33. Hegire, annos quasi 32. Iulianos constituant.

Quo vero artificio cuiuslibet anni Hegiræ verum initium in Iul... nostro Calendario deprehendi & inuestigari possit, fusioris & Astronomici laboris est, quem ante nos plurimi præstantissimorum Virorum confecerunt, quo breuitatis amore huius stud... s ... tt'mus. Mēses tantū ... tentur Turcis vsitati: 1. Muharam vel ... harra... 2. Sepher, vel T... aru. 3 Rabie euel. i prior. 4 Rabie ... i. posterior. 5. Giumadi Euel. i. prior. 6. Giumadi Achir. i. posterior. 7 R... ab siue Regiabu, al... Re...eb. 8. Schaban siue Sahabenu. 9 Ramadan, al... ... 10. Schebal, al... Sch... val, ... S...ebalu. 11. Dulkaida, vel D... ... alii Silkade. 12. Dulchagiathi ... D... ... Item Zihtshe: Item S...

XVII. ÆRA ANNORVM IETZ-DA... IRD, cuius Alfraganus meminit

nit. Appellationem hæc Æra sortita est, à Jetz de Girdo, filio Syrois, Persarũ Regis, qui à Sarracenis, Duce Othomanno ad Mergã oppidũ Persiæ, vict° & interfectus est. Æra ergo Ietzdegird est Æra ab occupato à Sarracenis Persiæ regno. Othomannica ergo potius Æra appellanda fuisset: verum vsus obtinuit, vt Ietzdegirdica vel Persica fuerit appellata, dubio procul in ignominiam victi & interfecti Ietzde Girdi. Antecesserant hanc Æram anni Nabonazarei 1379. cum 3. mensibus. Ex annis vero Arabicis siue Hegiræ dies 3623. testibus ipsis Arabibus. Initium ergo huius Æræ cadit in 16. Iunii anni Æræ nostræ Christianæ 632.

XVIII. Æra Constantinopolitana Paschalis. Ita namque hanc Æram Scaliger nominat lib. 5. de tempor. emend. pag. 341. Hæc Æra adhuc hodie trita est, & vsitata Moscowitis, Bulgaris, Georgianis, Iberis, Circassis, Illyriis, Albanis, Christianis Græcis, & aliis populis, illum terræ tractum incolentibus, & Patriarcham Constantinopolitanum Ecclesiæ caput agnoscentibus. Necessaria ergo est huius Epochæ cognitio in historia Constantinopolitana, & rebus Græcorum Ecclesiasticis: item in lectione historiæ Moscowiticæ. Numerat autem hæc Æra à capite vel principio ad annum vulgatæ nostræ Aeræ annos solidos 5508. vel ad Nicephori & aliorum orientalium Græcorum imitationem, qui ab annis Mundi ad natum Seruatorem annos 5500. interdum & vltra numerant, ex vitiosa additione annorum in Patriarchis, ante- & post- Diluuianis, in Genes. 5. & 11. capitibus, interuallo item ab exitu Israelitarum ex Aegypto ad initium structuræ Salomonici templi. Qua de re supra libro præcedenti, titulis, 1. 2. 3. vel ob cyclorum correspondentiam. Videatur Scaliger citato loco, & Origanus in sua in Ephemerides introductione parte prima cap. 1. Verum exemplis hanc Aerã tum declaremus, tum ad Christianam Aeram alligemus. Testatur Paulus Iouius in suo de legatione Moscovvitarum libro, Basilium magnum Moscowitarum Imperatorem, ad Clementem VII. Roman. Pontificem literas misisse anno Moscowitico 7030. Aeræ Christianæ 1522. Ita Scaliger scribit in notis ad Eclogas magni computi ex Maximo Monacho pag. 701. Czar Iuban Basiliowitz Magnum Moscowitarum Imperatorem ad Maximilianum II. Rom. Imperatorem literas scripsisse anno Creationis Mundi Moscowitico 7084. Aeræ nostræ Christianæ 1576. Ita literas ego vidi Magni Moscowitarum Imperatoris, datas ad Dñ. D. Casparum Fidlerum Medicum, anno Moscowitico 7109. Aeræ Christianæ 1601. Ad inuestigandum ergo annum Aeræ Christianæ ex dato anno Moscowitico, 5508. anni subtrahendi sunt, residuum monstrat mihi Aeram Christianam. Subtrahe de 7030. annos 5508. remanent a. 1522. à nostra Aera Christiana. Ita de 7084. annis Moscowiticis 5508. abiiciantur, remanebunt anni 1576. ab Aera nostra Christiana. Simili modo in tertio exemplo progrediendum. Ab annis enim 7109. detracti 5508. remanet annus 1601. nostræ Aeræ Christianæ. Vel alio modo inuestigatio & colligatio potest substitui. Ad datum enim annum Aeræ nostræ Christianæ, 5508. anni addendi sunt, & habebimus annum Moscowiticum. Ad annum præsentem nostræ Aeræ 1612. adde annos 5508. & erit annus Constantinopolitano-Moscovviticus 7120. Et ita in reliquis.

Atq; hactenus de præcipuis Epochis, qua potuit fieri breuitate egim°. Quæ notitia plurimum luminis & iucunditatis in omnium gentium historica lectione, & notatione nobis subministrat. Digna ergo, imo dignissima hæc noticia sedulo & attento studio & consideratione.

TITV-

TITVLVS SECVNDVS.

HACTENVS generalia quasi præmissa sunt, plurimæque Epochę, pręsertim tres antiquissimę, Olympiadica, Vrbis, Nabonazarea, inter se colligatæ: nunc materiæ series efflagitat, vt has tres antiquissimas Gentilium Epochas ad annos à Mundo, & pręsertim ad annum exterminii prioris templi alligemus, ob caussam in vestibulo huius libri supra prolatam. Antequam vero veram alligationem demus, falsæ primum remouendæ sunt, eæque duæ, Funceiana, & Beroaldica. De illa hoc titulo; de hac sequente.

CAPVT I.

De modo Funccianæ alligationis, antiquissimarum Epocharum, Olympiadicæ, Vrbis, Nabonazareæ ad annum exterminii prioris templi, &c.

IOHANNES FVNECIVS Noricus, nostræ aulæ quondam Concionator, verum ob ἀλλοτριοπραγμοσύνην anno 1567. decollatus, Chronicon edidit, quod omnium fere manibus teritur. Chronicon per se satis bonum, magnaque industria & apparatu confectum; verum hoc habet vitii, quod magna quidem cum plausibilitate, verum non ex veritate, antiquissimas Gentilium Æras, Olympiadicam, Vrbis, Nabonazaream, cum annis Mundi connectat. Hoc enim modo alligationem confecit.

1. Sensit Scripturam in desolatione Salomoniei templi Chronologicam annorum à Mundo numerationem abrumpere. Qua in parte nos cum eo sumus, contra Beroaldistas, de quibus sequente titulo.

2. Sollicitus inde fuit de vera connexione annorum ab exterminio denominati templi, cum sequente annorum serie, ob veram cognitionem interualli annorum à Mundo ad ἐνσάρκωσιν τοῦ λόγου. Qua in parte non modo vituperium, verum laudem Funccius meretur.

3. Consuluit postea veteres Chronologos, Clementem Alexandrinum in libro primo στρωμάτων, Eusebium in Chronico, qui annum πανωλεθρίας prædicti templi colligarunt, cum anno 2. Olympiadis 47. siue anno Olympiadico 186. finiente. Qua in parte Funecius merito quoque laudandus.

4. Ab hoc veterum Chronologorum nexu discessit Funccius, cumque nexum falsitatis accusauit, sequente argumento, ad faciem plausibili & vrgente:

Ea alligatio exterarum Epocharum, cum anno exterminii prioris templi, quæ Babylonicam Iudæorum captiuitatem 30. tantum, & vnius anni, facit, falsa est:

Atqui Clementis & Eusebii alligatio talis est: Ergo falsa.

Minorem Funecius hoc modo probare conatur: Cyrus incepit in Perside regnum, anno 1. Olympiadis 55. siue anno Olympiadico 217. attestantibus omnibus melioris notæ Scriptoribus.

Verum

Verum si desolatio Hierosolymæ facta per Nebucadnezarem in annum Olympiadicum 186. ex Vererum alligatione cadit: sequitur necessario, ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως Augusti templi (cum qua Funccius annos 70. captiuitatis inchoat) ad initium regni Cyri annos 31. tantum elapsos. Inde progreditur: Cyrus regnauit 30. annos: Ergo à destructione dominicæ ciuitatis ad mortem Cyri anni tantum 61. elapsi. Quî ergo Cyrus 9. annus post, Iudæis liberum in patriam reditum concedere potuit? 5. Hac veterum alligatione repudiata, aliam excogitauit, beneficio Andreæ Osiandri Doctoris quondam Theologi in hisce locis. Assumto namque Ptolemæo, Astronomiæ vindice, inuenit Æram Nabonazaream, Mathematicis etiamnum hodie celeberrimam, quamque à Nabonazare Babyloniorum Rege ita appellauit. Inuenit item Nabopolassarem Babyloniorum Regem, qui 123. Nabonazaris in Babylone regnare cœpit. Hunc Ptolemæum ad Sacros postea Codices ducens, ex Nabonazare, Salmanassarem; ex Nabopalassare Ptolemæi, Nebucadnezarem Scripturæ fecit. Hoc artificio excogitato, non fuit postea difficile Funccio, annos Nabonazareos, cum anno ἐρημώσεως prioris templi concatenare. Annus enim ille est 18. Nebucadnezaris finiens, 2. Regum 25. & Ieremiæ 52. cap. Si ergo Nebucadnezar est
122 Nabopalassar, & 123. Nabonazaris est primus Nabopalassaris apud Pro-
18 lemæum lib. 5 μεγαλ. συντάξ: cap. 14.
— Ergo 18. Nebucadnezaris est 140. Nabonazaris, conueniens, ex Func-
140 ciana colligatione, cum anno exterminii prioris templi. 6. Hac alligatione annorum Nabonazareorum ad annum desolationis templi excogitata, facilimum postea Funccio fuit annos quoque Olympiadicos & Vrbis cum anno illo concatenare. Supra namque anni Nabonazarei, ad Olympiadicos & Vrbis iam alligati sunt, & Funccius ipse primum annum Nabonazareum concatenauit cum anno Olympiadico 29. Vrbis 5. Centesimus ergo 40. Nabonazareus, (quem Funccius cum anno desolationis templi connectit.) ex Funcciana alligatione est annus Olympiadicus 167. siue 3. Olympiadis 42. finiens; Vrbis 144. Hanc alligationem Funccius in Commentario aliquot argumentis probare conatur.

I. Adamantinum ei est ex annorum numero & paritate.

Inter Nabonazarem, & Nabopalassarem apud Ptolemaum inter Salmanassarem, & Nebucadnezarem in Scriptura idem fere interuallum est. Ergo Nabonazar est Salmanassar, & Nabopalassar Nebucadnezar. A Nabonazaris initio ad primum annum Nabopalassaris apud Ptolemaum, numerantur anni 122. absoluti. (Quintus enim Nabopalassaris, quo Eclipsis Lunæ in Babylone obseruata, die 27 Athyr, conuenit cum anno 127. Nabonazareo apud Ptolemaum lib. 5. cap. 14. μεγ. συντάξ.) Ita in Scriptura idem fere interuallum ab initio Nebucadnezaris ad Salmanassarem inuenitur.

3 *Primus Nebucadnezaris in Scriptura connexus est cum quarto Jo-*
31 *iakimi Jeremiæ 25. vers. 1. Ante Joiakim regnauit Iosias per annos 31 2.*
2
55 *Regum 22. vers. 1. & 2.* Chronic. 34. vers. 1. Ante Iosiam Ammon
29 per biennium, 2. Regum 21. vers. 19. & 2. Chronic. 33. vers. 21.
—
120 Hunc antecessit Manasses, qui regno Iudaico præfuit per annos
55. 2. Regum 21. vers. 1. & 2. Chronic. 33. vers. 1. Hunc præcessit
Hiskias per annos 29. 2. Regum 18. vers. 2. & 2. Chronic. 29. ver-
su 1.

sui. Hi numeri inter se additi 120. annos absolutos constituunt. Sub hoc Hiskia Salmanassar in Assyria vixit.

Nam 6. anno regni Hiskiæ regnum Ephraimiticum in perpetuam captiuitatem abduxit, secundo Reg. decimo octauo, vers. 9.

II. A Loci vnitate seu conuenientia sumitur. Nabonazar Ptolemæi regnauit in Babylone. Salmanassar Scripturæ itidem regnauit in Babylone, quia Colonias è Babel in Samariæ regnum transfert 2. Regum 17. v. 24. Ergo Salmanassar est Nabonassar.

III. A nominis similitudine fluit. Vltima namque terminatio in Salmanassare & Nabonassare coincidit. Ergo Salmanassar est Nabonassar. Legatur Funccii primus liber Commentar. Chronolog. ad annum Mundi 3217.

Hæc est Funcciana alligatio annorum Nabonazareorum, & consequenter quoq; Olympiadicorum & Vrbis, ad annos Mundi, & in specie ad annum desolationis prioris templi, quam secuti postea sunt Chronologi ad vnum omnes, vno solummodo, vel altero excepto, &c.

CAPVT II.

Probatur, annos 70. Babylonicæ captiuitatis, non esse inchoandos ab anno exterminii prioris templi.

FVNCCIANA alligatio mox argumentis, vt falsa, esset refutanda. Verum duo primum præmittenda, & probanda sunt;

PRIVS: *Annum primum Babylonicæ captiuitatis non incidere in annum desolationis templi.*

POSTERIVS: *Cyrum non mox initio sui regni Persici, verum aliquot sequentibus annis in fine sui regni liberationem & reditum in patriam Iudæis concessisse.*

Hoc nulla opus habet probatione, cum nullum hac in parte inter nos & Funccianos sit litigium.

Illud hoc capite probandum.

Vulgata quidem est opinio, annos 70. Babylonicæ captiuitatis inchoandos à totali sanctæ Vrbis & templi vastatione, siue 11. anno Zedekiæ, & 18. Nebucadnezaris absoluto.

Verum opinio suo errore non caret.

Nos contra annos illos 70. inchoandos dicimus 11. annis ante, à spontanea Iechoniæ & subditorum eius in Babylonicam captiuitatem abductione, factam anno Nebucadnezaris 7. finiente, & 8. ineunte, 2. Reg. 24. v. 12. Ierem. 52. v. 28.

Argumen-

Argumenta vero nostræ probationis hæc sunt.

I. Primum ex Ezechielis & Ieremiæ testimoniis desumitur.

Vnde Prophetæ 70. captiuitatis annos inchoant, inde & nos eos inchoare decet.

Atqui Prophetæ eos inchoant à voluntaria Iechoniæ Regis in captiuitatem migratione. Ergo, &c.

Maior sua luce lucet. Assumptum ex Ezechiele & Ieremia probatur, duobus Prophetis, tempore captiuitatis viuentibus, imo in captiuitatē abductis. Ezechiel totus est à nostris partibus diuersis in locis. Capite 1. vers. 2. cap. 24. vers. 1. nonum captiuitatis annum reiicit in id tempus, quo Necucadnezar Ierosolymam obsidere cœpit. Id autem factum est anno 9. Regis Zedekiæ 2. Reg. 25. vers. 1. Ierem. 39. vers. 1. & cap. 52. vers. 4. Ita 12. captiuitatis annum reiicit in id tempus, quo præterito anno ciuitas Ierosolyma percussa erat, id est, desolata, cap. 33. vers. 21. Omnium autem clarissime idem Propheta 25. annum captiuitatis reiicit in 14. πυρολεθρίας templi cap. 40. vers. 1. & alibi sæpissime à Iechoniæ migratione sollicite annos numerat, cap. 8. vers. 1. cap. 20. vers. 1. cap. 26. vers. 1. cap. 29. vers. cap. 31. vers. 1. cap. 32. vers. 1. Ieremias quoque autor determinati Babylonicæ seruitutis numeri pro nobis est. Capite namq; 29. populum cum Iechonia abductum consolaturus, ei post 70. annorum decursum, liberationem diuinitus promittit vers. 10. eo ipso 70. annos exilii à Iechoniæ captiuitate incipiens.

II. Secundum argumentum desumitur ex perpetua eorum captiuitate, qui cum Zedekia abducti fuerunt:

Quibus perpetuam captiuitatem Deus interminatur, ab iis 70. annorum terminus inchoari nullo modo potest:

Iudæis cum Zedekia per vim abductis perpetuam captiuitatem Deus interminatur:

Ergo ab iis 70. annorum terminus inchoari nullo modo potest, &c.

Maior manifesta est: Quibus namque reductionis spes præciditur, quomodo in illis reductionis initium fieri potest? Minorem ex Ieremia probamus. In capite namque 24. duo calathi ficuum Ieremiæ per diuinam visionem monstrātur, post Iechoniæ deportationem; Calathi scilicet ficuum bonarum & malarum. Bonæ cum Iechonia, & populo cum eo abducto: Malæ cum Zedekia, & residuo in Ierusalem populo, comparantur. Illis reditus promittitur in patriam; His, qui Nebucadnezaris iugum per rebellionem detrectabant, reditus denegatur. Sic enim Propheta ait: vers. 5. & 6. *Agnoscam deportatos Iudæos quos emisi ex loco hoc in terram Chaldæorum in bonum (intelligit cum Iechonia emissos) & apponens oculos meos ad illos in bonum reducam eos in terram hanc, vbi ædificabo illos, & non destruam, plantabo illos, & non euellam.* Vide & cap. 28. vers. 4. Contra ad rebelles & Zedekiam sic ait: vers. 8. 9. 10. *Exponam Zedekiam; Regem Iuda & Principes eius, & residuum Ierusalem in terra hac, etiam qui habitaturi sunt, vel habitantes, in terra Aegypti.* (Qua de re vide Ieremiam cap. 43. & 44.) *Exponam eos commotioni in malum apud omnia regna terræ, opprobrio & parabolæ, dicterio & maledictioni in omnibus locis, quo depulero eos, & mittam in eos gladium, famem, pestem, donec consumpti fuerint è terra, quam dedi eis, & maioribus ipsorum.* Simile quid idem Ieremias cap. 29. vers. 16. 17. & 18. *Sic ait* IEHOVA *de Rege in solio Dauidis,* (id est, Zedekia) *& de toto populo, qui residet in ciuitate hac, fratribus vestris, qui non egressi sunt vobiscum* בגולה *in illa deportatione seu captiuitate: (scilicet Iechoniæ.) Sic ait Dominus exercituum: Ecce Ego immissu-*

missurus sum in illos, gladium, famem ac pestem, exponam eos commotioni apud omnia regna terræ, execrationi, desolationi, sibilo & opprobrio apud omnes gentes quo depulero eos. An hoc non est us, qui cum Sedekia per vim postea abducti sunt, vel in Aegyptum aufugerunt, omnem reditus spem præcidere? Videatur & Ezechiel c.12.v.14.& 15. Item cap.17.v.21.

III. Tertium argumentum ex abductorum numero & præstantia.

Ab ea captiuitate anni 70. Bab. exilii numerandi, in qua flos Iudaici populi, & maximus eius numerus abductus fuit: Atqui cum Iechonia flos Iudaici populi & maximus eius numerus abductus:

Inde ergo annorum illorum initium merito sumendum.

Assumptum in Sacra Historia continetur. Cum Iechonia namque abducti sunt mater, vxores, Principes, potentes, aulici, præfecti, viri strenui, & bellatores valentes robore, fabrique ferrarii, variique artifices numero 10000. relicto in Vrbe populo דלת, id est, tenui, viribus exhausto, vel populi fece, 2. Regum 24. vers.12. & sequentibus. Item Ierem.52. vers.12. & Ezechiel. 17. vers. 12. & sequentibus. Item Ieremiæ 52. versu 12. & Ezechiel. 17. versus 12. & 13. Hinc ii, qui cum Iechonia Babylonem abducti sunt, κατ᾽ ἐξοχὴν nominantur *Deportatio* Ieremiæ vigesimo octauo, vers. 4.& 6.

IV. Quartum ex norma diuinæ iusticiæ:

Ea opinio, quæ in regulam diuinæ iusticiæ impingere videtur, non facile admittenda: Funccianorum opinio talis est:

Ergo non facile admittenda.

Assumptum hoc modo manifestum fit. Si namq; à desolatione templi, 70. anni captiuitatis demum forent inchoandi, tum omnes ii, qui diuinæ voci de voluntaria transmigratione obediuerunt in captiuitate per 81. annos fuissent detenti. Spontanea namque Iechoniæ, suique populi abductio 11. annos templi & ciuitatis desolationem antecessit. Impiis contra, qui diuinæ voci inobedientes fuerunt, pœna seruitutis 11. annis fuisset abbreuiata: id autem cum norma diuinæ iustitiæ pugnaret.

V. Ex Nomine: *Anni illi 70. nominantur anni captiuitatis, item deportationis. Ergo nulla nos cogit necessitas, vt eos cum externi loci totali vastatione & destructione inchoemus.* Abducitur enim sæpe alicuius loci populus, habitationibus interea, locisq; saluis manentibus.

VI. Sextum argumentum desumitur à testimonio Clementis Alexandrini, qui ἐν τῷ πρώτῳ στρωμάτων initium αἰχμαλωσίας, vel captiuitatis incipit à Iechoniæ deportatione, ab anno 7. Nebucadnezaris absoluto. Eo namq; tempore Iechonias in captiuitatem deportatus est 2. Regum 24. vers. 12. Item Ierem. 52. vers. 28. Idem Clemens ibidem ait: Templum desolatum anno 2. Apriis Regis Aegyptiaci. Ab initio autem huius Regis vsque ad Psammenitum Aegyptiorum Regem, quem Cambyses II. Persarum Rex, Cyri filius vicit, anni vix 70. elapsi sunt. Nam Apries regnauit annos 25. teste Herodoto in Euterpe. Aprien secutus est Amasis, per annos 44. teste eodem in Thalia, id est, libro 3. Amasin secutus est Psammetus per menses 6. ibidem. His argumentis moti initium 70. Bab. Iudæorum captiuitatis non à desolatione templi: verum à spontanea Iechoniæ in captiuitatem deportatione sumimus, à quo initio ad Cyri mortem ex veterum supputatione anni 72. elapsi sunt: Anno namque 186. Olympiadico, vel anno 2. Olympiadis 47. finiente, ciuitas desolata, secundum Eusebium. Vndecim annis ante, id est, anno Olympiadico 175. vel anno 3. Olympia-

dis 44. finiente, Iechonias in Babylonem deportatus. Anno 1. Olympiadis 55. siue Olympiadico 217. Cyrus regnare incepit, regnauitque per annos 30. ad annum vsque Olympiadicum 247. qui numerus à 175. subtractus, annos 72. relinquit, à spontanea Iechoniæ transmigratione ad Cyri mortem. Septuagenaria ergo Iudæorum captiuitas, Eusebiana alligatione stante, viuente adhuc Cyro laxari potuit. Quod hoc capite probandum erat.

CAPVT III.

Nonnulla Funccianorum obiecta citantur, & refutantur.

CONTRA hunc terminum à quo 70. annorum captiuitatis, in præcedenti capite à nobis confirmatum, multa solent opponi.

I. Autoritas posterioris libri Chronicorum, qui hosce annos captiuitatis à desolatione vrbis inchoare videtur, c. 36. v. 21.

II. Testimonium Prophetæ Zachariæ, qui & ipse annos illos 70. captiuitatis à templi desolatione sumere videtur, capit. 1. vers. 12. & capit. 7. vers. 5.

III. Obiectum ex Veterum autoritate desumitur, qui ab exterminio templi, vel 11. anno regni Zedekiæ initium 70. annorum captiuitatis facere solent.

IV. A nomine. Nominantur hi anni, anni. השמה, id est, *desolationis*, & Chron. 36. v. 21. & Ierem. 25. v. 11. Item חרבה, id est, *exsiccationis*, Daniel. 9. v. 2. quasi dicas, anni per gladium exsiccati.

Verum ad singula respondemus.

Ad *primum*: Negamus librum illum à templi desolatione 70. illorum annorum terminum inchoare. 1. Primo namque Esra, autor huius libri, ad autorem illius definiri numeri, Ieremiam, nos remittit. Ergo verus verborum Esræ sensus ex Ieremia petendus, non contra. 2. Loquitur Esra de annis currentibus & complendis, non inchoandis, quod exinde conspicitur. Initium namq; illorum 70. annorum ad 11. Zedekiæ annum expresse & determinate non alligauit, sed generaliter verba posuit: *omnibus diebus desolationis quieuisse terram, donec complerentur anni* 70. 3. Quid? si dicamus, Esram maximam partem illorum 70. annorum, cum vrbis vastitate coniungere? Similem sane locutionem in ipsis Esræ verbis habemus, affirmantis, terram per totos illos 70. annos quieuisse. Quid ergo causæ, quod Nebuzar-Adan post Templi conflagrationem, vinitores & agricolas ibidem reliquit 2. Reg. 25. v. 12. Item Ierem. 39. v. 10. Item c. 52. v. 16. Quæ loca id innuunt, terram Palæstinam, per illos 70. annos, non plane incultam mansisse. De maxima ergo terræ parte, Esræ locus intelligendus Et hoc etiam de annis 70. dicendum, maximam eorum partem post templi conflagrationem decurrisse.

Ad *secundum argumentum*, à Zachariæ Prophetæ testimonio desumptum, dicimus: 1. Obiectum robur non vsque adeo firmum est. Illa namque ieiunia quinti & septimi mensis, de quibus Zacharias cap. 7. vers. 5. à Iudæis quidem fuerunt instituta, partim ob memoriam conflagratio-nis

iis templi, factæ mense quinto 2. Regum 25. vers. 8. Ieremiæ 52. vers. 12. partim interfecti Godoliæ 2. Regum 25. vers. 25. & Ieremiæ 41. vers. 1. Verum nulla inde consequentia necti potest, Zachariæ propositum fuisse, annos illos 70. captiuitatis à templi desolatione inchoare.

2. Probandum est, Prophetam de 70. annis captiuitatis loqui. Existimarunt id multi veterum, & cum iis multi ex hodiernis; verum quia Propheta eosdem annos sub Dario demum elapsos memorat, merito dicendum, eum alios 70. annos respexisse. Ita namque textus habet, cap. 1. vers. 12. & cap. 7. v. 5. *Quo vsque non misereberis Ierusalem, & ciuitatum Iudæ, quibus iratus fuisti his 70. annis.* Item: *cum ieiunatis & plangitis quinto & 7. mense in his 70. annis.* Lutherus vtrobique, Diese 70. Jahr / qui scilicet immediati proxime præcesserunt. Ita namque זה vocula, pro tempore proxime præcedente vsitate sumitur, quando cum nominibus numeralibus & tempus denotantibus construitur: vti ex sequentibus locis manifestum est, Genes. 31. v. 38. & 41. Item Numer. 14. vers. 22. c. 22. v. 31. Item Deut. 8. v. 2. & 1. Samuel. 29. v. 3.

Notum autem est ex Esra, cap. 1. vers. 1. & 2. Chron. 36. vers. 22. annos 70. Babylonicæ captiuitatis Cyri tempore adimpletos & finitos. Zacharias autem Propheta, longo demum post Cyrum tempore, sub Dario (quem Darium Nothum fuisse suo loco confirmabimus) prophetauit, c. 1. vers. 1. Ergo à Cyri morte ad tempus Zachariæ, longum bene tempus intercessit. Vnde probabiliter colligimus, Zachariam per annos 70. non annos captiuitatis, sed alios intellexisse.

Nullum quidem hac de re in Sacris alibi vestigium apparet: verum id ad nostram sententiam infringendam parum facit. Laborauit id seculum penuria Prophetarum, vt vnicum Haggeum habeamus cum Zacharia σύγχρονον. Is cum aliud in prophetia sua egerit, nullaque ei occasio de hoc tempore prophetandi data, nihil miri, si horum annorum vestigium in Haggeo non deprehendatur. Et sane Zacharias his in locis ita explicandus, ne cum Ieremia, primo autore huius definiti numeri, & Ezechiele committatur, præsertim cum Zacharias accuratam illorum 70. annorum supputationem non attenderit, quia eosdem in secundo & 4. anno Darii finit cap. 1. vers. 1. & 12. & c. 7. v. 1. & 4. & ab vndecimo Zedekiæ ad quartum Darii, vltra 70. anni elapsi sunt, vt suo loco monstrabitur.

Ad *tertium Oppositum* respondemus, ab autoritate veterum Ecclesiasticorum Historicorum, de hisce annis 70. tum ratione initii, tum finis inter se diffidentium, firmum probationis argumentum peti non posse. Dissidium hoc breuiter est monstrandum. 1. Veteres post tempora Apostolorum in Ecclesia id pro certo habuerunt: (ex computationibus præstantissimorum, eorumque vetustiorum Chronologorum, Thalli, Castoris, Phlegontis, Africani, & aliorum, quorum labores Clementi, Eusebio & aliis videre licuit, nobis nihil præter desiderium relictum est) annum Ierosolymitani excidii incidere in Olympiaden 47. & speciatim in annum 2. eiusdem Olympiadis, siue 186. Olympiadicum. 2. Amplexati sunt & hoc, (quanquam non omnes veterum) annos 70. Iudaicæ seruitutis in Babylone ab exterminio templi & vrbis, vel 11. anno Zedekiæ inchoandos. 3. Præterea & hoc crediderunt, Cyrum anno 1. Olympiadis 55. siue Olympiadico 217. regnare cœpisse. Hac enim in parte profanam historiam habuerunt, quæ vnanimi consensu initium regni Cyri in hanc Olympiaden conicit.

K 2 Verum

Verum cũ à ἀπωλείᾳ templi, siue anno Olympiadico 186. ad primũ Cyri, siue 217. Olympiadicum, 30. tantum & vnum annos deprehenderint: ad Cyri vero mortem (qui per 30. annos regnauit) annos tantum 61. Et in Scripturis 2. Chron. 36. v. 21. Item Esræ 1. v. 1. & Iosepho lib. 11. origin. c. 1. viuente Cyro terminum 70. annorum Iudaicæ captiuitatis, completũ inuenerint, in Labyrinthum inciderunt, ex quo, vt se extricarent, alia viam aggressi sunt, priuatoq; iudicio suas habuerunt opiniones, tum de termino a quo, tum ad quem 70. illorum annorum captiuitatis. Alii, referente Eusebio, in Chronicis hosce annos 70. inchoarunt ab anno 13. Iosiæ, quo Ieremias prophetare cœpit, c. 1. v. 2. & c. 25. v. 3. finiunt in primo anno Cyri. Sane à 13. Iosiæ anno ad primum Cyri præcise sunt anni 70. absoluti, stante veterum alligatione. Decimus namque tertius Iosiæ cadit in annum 2. Olympiadis 37. siue Olympiadicum 146. Primus Cyri est Olympiadicus 217. A quibus, si subtrahantur anni 146. remanebunt 70. anni absoluti. Verum hic terminus horum 70. annorum à veteribus positus plane ἄχαρος est. Nullibi namque in Sacris scriptum reperitur, anno 13. Iosiæ, Regis Iuda, Iudaicum populum in Babylonicam captiuitatem abductum: Praeterea Cyrus anno 1. sui regni in Persia Iudæis in Babylone, captiuitatem laxare non potuit, cum longo demum tempore victor Babyloniæ factus sit. Alii 70. hosce annos captiuitatis inchoarunt ab anno 3. Ioiakim vel Ihiakim. Chron. 36. v. 4. & 2. Regum 25. v. 34. finierunt anno 2. Cyri. Tertius Ioiakim est annus 3. Olympiadis 42. siue annus Olympiadicus 167. ex veterum alligatione: Vigesimus Cyri est primus Olympiadis 60. siue 237. Olympiadicus. Ab hoc numero, si 176. subtrahantur, 70. remanent. Verum & hæc veterum opinio (q̃ nonnulli hodiernorum Chronologorũ Beroaldus & alii sequuntur) non consistit. Licet enim anno 3. Ioiakimi à Nebucadnezare Babyloniorum Rege multi Iudæorum in Babylonem abducti sint, (inter quos & Daniel c. 1. v. 6.) ab ea tamen captiuitate Scriptura nullibi 70. captiuitatis annos inchoat, quia tum temporis nonnisi adolescentes seminis regii, & nonnulli Iudaicorum aulicorum abducebãtur, Daniel. 1. v. 3. & 4. Simili modo in termino ad quem Veteres suos habuerunt næuos. Qui namq; hosce annos inchoant ab 11. Zedekiæ, siue templi desolatione, hi distinguunt hosce annos, in remissionis captiuitatis ex parte, & plenariç consummationis. Remissionis ex parte inchoant alii à primo anno Cyri, alii à 10. alii à 20 Consummationis finiunt in anno 2. Darii Hystaspis, vti videre est apud Clementem Alexandrinum, Augustinum lib. 18. de ciuit. Dei c. 26. & Eusebium in Chronicis, & lib. 10. præparat. Euangel. c. 3. statim ab initio. Verum notandum 1. Scripturam ignorare 70. annorum Bab. Iudæorum miseriæ duplex initium & finem. 2 Annos captiuitatis 70. expresse in regno Cyri finire. Testatur enim Esra 2. Chron. 36. v. 22. & Esræ 1. v. 1. in solutione captiuitatis sub Cyro impletam fuisse diuinam Ieremiæ promissionẽ, de reductione scilicet populi, post decursum 70. annorum, Iere. 25. v. 12. & c. 29. v. 10. Ergo sub Cyro 70. annorum captiuitatis terminus finitus est. Corruit ergo Veterum opinio de fine horum 70. annorum sub Dario Hystaspis filio. In hac Veterum dissensione non satis mirari possumus, ob quam causam annos illos captiuitatis à spontanea Iechoniæ transportatione non inchoarint. Sin hoc fecissent, stante eorum alligatione cum fine illorum annorum deuenissent in 27. vel 28. Cyri, & hoc pacto rem habuissent plane expeditam.

Ad

Ad quartum Obiectum dico. Vocum illarum generalem esse significationem, p... firmi... concludi posse.

Vox enim שמה non modo desolationem, verum & afflatu... (quantum ex sacris colligitur) actus est hominis rem quampiam tragicam cum stupore afflantis, Deut. 28. v. 37. Item 2. Reg. 22. v. 9. Iere. 8. v. 21 & ... Ita nomen חרבה *χέρσωσις* quamcumque exsiccationem seu vastationem notat. Hinc vsurpatur de ciuitatibus Leuit. 26. v. 31. Ierem. 44. v. 6. Ezech. 5. v. 14. de tota terra, idque ratione hominum etiam inde abductorum, vel occisorū Ezech. 29. v. 8. Ita 70. anni captiuitatis vere fuerunt anni afflatus, desolationis & vastationis, idq; I. partim respectu exterarum gentium, terram Palæstinam cum Sarcasmo afflantium Thr. 2. v. 15. 16. 46. Videatur etiam Psalmus 137. II. Respectu etiam ipsius terræ sanctæ per populi abductionem desolatæ. III. Ciuitatum etiam Iudaicarum, partim di..., partim incolis priuatarum. Ita Ierosolyma, & tota terra vere incepit esse desolata, siue solitaria, cum Iechoniæ tempore flos populi, & fulcra ciuitatum ad vnum omnia per Nebucadnezarem abducta sunt, populi fece ibidem relicta. Et desolatio alicuius ciuitatis non non modo in ædificiorum vastatione, verum & incolarum abductione vel maxime consistit & ciuitatem non habitatam vere quis desolatam appellare potest. Quamquam Hierosolyma 11. annis post, Zedekiæ tempore respectu quoq; loci & ædium vastata & desolata sit.

CAPVT IV.

Probatur Salmanassarem Scripturæ, non esse Nabonassarem Ptolomæi.

Salmanassar Hebræis שלמנאסר, nomen est Regis Assyriaci, cuius in Sacris frequēs & celebris est mentio, ob deuictum ab hoc Rege regnum Samariticum, vel Israeliticum, & abductionem Israelitarum in perpetuam captiuitatem. Hunc Assyriorum Regem, (quem caput 1. lib. Tobiæ corrupte *Ἐνεμεσσάρ* appellat) Funccius Nabonassarem facit, Regem Babyloniorum, a quo Ptolemæus Æram suam celebratissimam denominauit, Mathematicis hodie, & historicis *plane cœlestem*, id est, fixam, firmamq;. Qua de re cap. 4. tituli præcedentis. Verum Funccium se, & alios magnos etiam viros, qui Funccium hac in parte sequuntur, decepisse, aliquot argumentis est confirmandum:

PRIMVM:

Quicunque Sacra Scriptura alligationem turbat, eius alligatio merito vitiositatis accusanda est:

Funcciana annorum Nabonaßareorum ad annos Mundi alligatio Sacra Scripturæ alligationem turbat:

Ergo eius alligatio merito vitiositatis accusanda est.

Assumptū ex Sacris probatur, & quidē in specie ex Historia Ezechiæ Regis Iuda: tum Merodachi, Regis Babylonici, vtriusq; *σύγχρονοι*. Merodach Rex Babyloniæ, filius Baladanis, 15. anno regni Ezechiæ in Scriptura, vt plenus Babyloniorum Rex introducitur, 2. Regum 18. v. 13. & c. 20. vers. 6. & 12. Item Esaiæ 36. vers. 1. cap. 38. vers. 5. cap. 39. vers. 1. Hic Merodach Scri-

 pturæ

ptυræ, Ptolemæi *Merodach-Kempad est*, teste ipso Funccio, & argumentis titulo vltimo huius libri proferendis. Atqui Ptolemæus primum & secundum Merodachi, cum 27. & 28. Nabonazareo, firmissime alligauit tribus Lunæ Eclipsibus lib. 4 μεγάλης συντάξεως cap. 6. 8. 9. Prima facta est anno 1. Merodachi, 27. anno Nabonazareo, 29. die mensis Thoth: quæ totalis fuit. Secunda Eclipsis facta est anno 2. Merodachi, 28. Nabonazareo, die 18 mensis Thoth: quæ partialis fuit. Tertia eodem anno facta est, die 15. Phamenoth, vel 11. Septembris, in qua Eclipsi, Luna vltra medietatem defecit. Ex hac alligatione, hunc in modum ratiocinamur: Si Merodach anno 27. Nabonazareo regnare cœpit, & 15. Ezechiæ, Regis Iuda, secundum historicam veritatem, in Babylone plene regnauit: Ergo à 14. anno Ezechiæ ad primum Nabonazareum anni ad minimum 27. Nabonazarei elapsi erant. Ad minimum dico: Nam est verisimile, Merodachum ante 14. Ezechiæ annum Babylonici regni gubernacula adeptum esse, quæ supputatio in vltimum huius libri titulum reseruatur. Verum Funccius ab initio Nabonassaris ad 15. Ezechiæ annos tantum 16. numerat, vti in Chronologica Funcci αὐτοψίᾳ videre est. Inde sequetur, Merodachum 12. demum anno post 15. Ezechiæ in Babylone regnare cœpisse. Atqui hoc contra Scripturam. Vnde firmiter concludimus, Salmanassarem, Assyriorum Regem, non esse Nabonassarem Babyloniorum Monarcham: verum hic illo aliquot annis in regno vetustior.

Videt Funccius firmitatem nostri argumenti, ideo effugium quærit, quod magni quoque viri, qui Funcciana alligatione dementati sunt, & inter hos præcipue Buntingus, (quem alias ob accuratam Eclipsium supputationem magnifacimus) arripiunt. Existimant enim Merodachum, hominem antea priuatũ, Sennacheribi, Assyriaci Regis subditum, & in Babylone præfectum, anno Nabonazareo 14. oportunum tempus, ob Sennacheribi infortunium, & interitum, nactum Babyloniæ regnum, vi, vel fraude occupasse, eodemq; hoc anno Ezechiæ Regi Iuda, è morbo conualescenti, ad amicitiam cum eo ineundam munera misisse: tandem cum 12. annos in Babylone regnasset, mortuo Assar-hadone, Sennacheribi filio, totius Assyriæ & Babyloniæ Monarcham factum esse, anno Nabonazareo 27. Et ab hoc regni initio Ptolemæum annos Merodachi numerare. Verum respondemus, hæc quidem plausibiliter à Funccio, & Funccianis fingi, sed firmiter ex Historia fide digna non posse probari. Quod enim Funccius Merasthenem adducit, sciendũ, hunc fictitium esse autorem, abocioso Monacho Annio effictum, vti id sub finem tertii Tituli confirmabitur. Nos cõtra, tum ex Sacræ, tum profanæ Historiæ veritate asserimus: Merodachũ anno 15. Ezechiæ legitimum regni Babylonici Regem fuisse, regnumq; per hæreditatem, non vi, occupasse. Nam 1. Scriptura Merodachum anno 15. Ezechiæ, vt plenarium & hæreditariũ Babyloniorum Regem introducit, 2. Reg. 20. v. 12. & Esa. 39. v. 1 eumq; vt legitimũ regni hæredẽ magnificæ regiæ familiæ mentione describit. Hinc *regnum Merodachi*, regnum est Babyloniæ. Iere. 50. v. 2. 2. Ex sacris manifestum est, non modo Sennacheribi, verũ & subsequentib. temporib*, per multos annos, regnũ Assyriacũ & Babylonicũ, diuersa regna fuisse, diuersosq; Reges habuisse. Testatur id Zephanias, qui Niniuiticam, non Babylonicam potentiam, his verbis introducit, c. 2. v. 8. *Ego sum, & nulla amplius* Atqui Zephanias temporib. Iosiæ, Regis Iuda prophetauit c. 1. ỹ. 1. annis quasi 60. post Merodachũ. 3. Accedit Herodotus, qui in Clio regni Babylonici meminit, & ait: Temporibus Phraortis & Cyaxa-

Cyax[illegible] R[illegible] M[illegible] per se [illegible] be[illegible]b[illegible]sse, [illegible] fuer[illegible] Per[illegible] Babylonios & Medos intelligens. 4. [illegible] capi[illegible] pr[illegible], Ninum & regnum Assyriacum, non a Babylon[illegible], [illegible] M[illegible] præsertim Cyaxare, longo post Merodachum, tempore, expu[illegible]tum 5. Ipse Funccius, hanc [illegible]iam de duplici regni Merodachi initio & A[illegible] ac regni occupatione opinionem nominat *conjecturas*, lib. [illegible]. suorum commentar. in Chronologiam ad annum Mundi 3217. Verum ex conje-ctura hæc alligatio, à qua salus totius Chronologicæ connexionis dependet, non est instituenda. Ex nullo ergo probato Historico Funccius probare poterit. 1. Merodachum Sennacheribi subditum, & Babylo[illegible]æ præfectum fuisse. 2. Anno 12. regni Babylonici, regnum Assyriacum per vim ad se rapuisse, & cõsequenter à Metasthene Anniano deceptum esse Funccium, dum ille confuse Reges Assyriacos cum Babylonicis numerat.

Secundum argumentum desumitur ex collatione Prophetici loci Iere[illegible] 4. v. 30. cum Herodoti, Diodori, & Ptolemæi testimoniis: quod argumentum per consequentiam probabit, Nabonassarem Ptolemæi, non esse Salma[illegible]arem scripturæ.

Quicunque Regis alicuius initium 14. ad minimum annis serius, quam scriptura inchoat, is a scriptura, eiusq; colligatione discedit.

Funccius, ex vi sua ὑποθέσεως, 14. ad minimum annis alicuius Regis initium [illegible]ius, quam scriptura inchoat. Ergo à scriptura discedit.

Rex ille est Ægyptius, cui nomen Ἀπρίης, vel *Apries*: apud Ieremiam nominatur חָפְרַע. Regnauit hic Rex in Ægypto, facta per Nebucadnez[illegible]rem Hierosolymitani templi destructione testibus ipsis Funccianis. Ea namq; Historia, quæ à Ieremia à c. 39. ad 45. exc[illegible] siue continetur, statim te[illegible]pli desolationem secuta est. Verum ex Funcciana annorũ Nabonazareorum, ad annos Mundi, alligatione, Apries anno demum 14 post templi desolationem, cõtra Ieremiæ veritatem regnare cœpit: quod hoc modo probа[illegible]. Namq; ex Funcciana connexione manifestũ, annum 141. Nabonaza[illegible] cõuenire cum anno destructionis templi Salomonici, vti 1. cap. huius titu[illegible] demonstratum est. 2. Ex Herodoto & Diodoro manifestũ Aprien Ægypti Regem, anno demum 155. N[illegible]nazareo regnare cœpisse. Cambyses [illegible] in Ægyptum expeditionem mouit, viuente adhuc Amasi, Aegyptiorum R[illegible]ge, teste Herodoto in Thalia, a[illegible] 3. Olympiadis 63. citante Diodoro lib. [illegible] siue anno Olympiadic[illegible] 25[illegible] quem cum quinto Cambysis cõuenire [illegible]stantur Funcciani. Et quidẽ vere. In ita namq; expeditione Cambyses [illegible]ennium quasi insumpsit, vti ex Herodoto colligimus. Huius [illegible] h[illegible]stor[illegible] [illegible]o inclinat, Cambysen circiter annum post Aegyptiacam v[illegible]ctoriam adhuc vixisse. Ergo hæc v[illegible]ctoria in annum 7. Cambysis conicienda, quod annus conuenit, cum anno 225 Nabonazareo, teste Ptolemæo, qui hoc anno Eclip[illegible] Lunarem, die 17. Phamenoth factam memorat lib. 5. μεγάλης συντάξεως [illegible]4. Hinc arguimus: Psammenitus, quem Cambyses vicit, regnauit μῆνας ξ. Amasis annis 44. Apries 25. teste Herodoto in Euterpe c. 67. & Thalia c. [illegible] sequente. Hi anni collecti 70. faciunt, dempto dimidio. H[illegible]c numerus [illegible]225. Nabonazareo, (quo Psammenitus à Cambyse victus) subtractus, [illegible] [illegible]5. Nabonaz[illegible]reum, quo Apries in Aegypto regnare cœpit. 3. Ex qu[illegible] id sequitur, Funccian[illegible] m alligationem falsam esse, dum 141. annum Nabonaz[illegible]reum c[illegible] [illegible]nno exc[illegible]d[illegible]p[illegible]ris templi cõnectit, cum e[illegible] [illegible] [illegible]catis ma[illegible] [illegible] 155. [illegible] Nabonazareum præcessisse annum [illegible] [illegible]ep[illegible] [illegible]g[illegible] Salmana[illegible] Scripturæ, nõ est Nabonazar Prol[illegible]

Vt hanc argumenti euidentiam Funcciani effugere possint, magna temeritate, & audacia, numerum annorum, in regno Regum Ægyptiacorum, ab Herodoto positum, corrigunt. Funccius enim Psammenitum, vltimum Ægyptiacum Regem, 6. annis regnasse contendit: Aprien 35. anni. Buntingus in Chronico, Aprii tribuit annos 30. Psammi, filio Pharaonis Necho, tribuit annos 16. cum Herodotus annos tantum 6. habeat. Verum 1. magna hæc est audacia, numeros annorum apud Herodotum, proprio ausu corrigere, vt falsam alligationem quis defendere & tueri possit. 2. Eusebium quod attinet, hic in tempore regiminis horum Regum Ægyptiacorum definiendo, plane corruptus est, quę vitiositas omnium optime ex Herodoto, aliquot seculis Eusebio vetustiore, corrigi potest, imo debet. Nam Herodoti Ægyptiacorum Regum, & annorum positus, iucũde cum tempore Sacrę scripturæ cõuenit, vt cuiliber, rem attentius cõsideraturo, patebit. 3. De Psammenito, quem Cambyses vicit, notandum, in aliquot Herodoti lectionibus reperiri, eum per 6. annos regnasse. Verum huic lectioni merito præfertur vulgata Herodoti editio, & vetus Græcus codex, qui μῆνας, non ἔτη, legit, vt docte monet Henricus Stephanus in hunc Herodoti locum. Confirmat hanc lectionem Diodorus, qui libro 1. ait: Cambysen Ægyptum adortum esse, adhuc Amasi viuente. Idem testatur & Herodotus lib. 3. mox ab initio. Atqui Cambyses, anno quasi 5. expeditionem in Ægyptum suscepit, vti supra monstratum. Regnauit per annos 7. & menses 5. scribente Herodoto lib. 3. c. 83. Ergo Psammenitus per 6. annos in Ægypto regnare non potuit. 4. Notandum & hoc Diodorum Siculum, lib. 1. Amasi in regno tribuere annos 55. Verum hac in parte Herodoto merito adhæremus, qui huic Regi annos 44. in regno tribuit, & ex Diodori numeratione Pharao-Necho, Ægyptiorum Rex ante annum 4. Ioiakimi fuisset mortuus. Verum hoc contra Ieremiam, qui anno 4. Ioiakimi Pharaonem Necho vixisse memorat, c. 46. v. 2.

Tertium argumentum desumitur ex loci, & regiminis diuersitate.

Quicunque Reges locorum interuallo, & regimine discernuntur: pro vno & eodem Rege sumi non debent:

Salmanassar & Nabonassar locorum interuallo, & regimine discernuntur.

Ergo pro vno & eodem Rege sumi non debent.

Minor ex sacris, & Ptolemæo est euidens. Salmanassar est Rex Assyriæ, seu Niniues 2. Reg. 17. v. 3. Nabonassar Rex Babyloniæ, secundum Ptolemæum. Atqui tum temporis diuersa fuerunt regna Assyriacum & Babylonicum. Patet id 1. ex Ezechiæ historia, in qua post tragicum Sennacheribi, Assyriorum Regis, ab vrbe Hierosolyma secessum, in fine anni 14. Ezechiæ factum, memoratur 2. Reg. 18. vers. 13. & cap. 19. vers. 36. Esa. 36. versic. 1. & 37. versic. 37. & cap. 39. vers. 1. Merodachum Babyloniæ Regem, ad Ezechiam, Legatos cum literis & donariis misisse. Causa rei partim erat gratulatio recuperatæ valetudinis, & obtentæ à Sennacheribo victoriæ, Esa 39. vers. 1. 2. Reg. 20. vers. 12. partim ad inquisitionem מופת siue prodigii, 2. Chron. 32. vers. 31. facti in Sole, & solario Achazi retrogradis, teste Esaia cap. 38. versic. 8. Item Ecclesi. cap. 48. versic. 26. Ergo Merodachi, siue Babyloniæ regnum tum diuersum fuit ab Assyriaco. 2. Idem probamus ex aliis locis Propheticis, Ierem. 50. vers. 17. & 18. Item Ezech, 31. v. 11. in quibus regnum Assyriacum à Babylonico distinguitur, & per aliquot annos, ad tempora fere excidii templi Salomonici distincta regna manserunt, secus quam fictitius Annii Metasthenes, & cum hoc Funccius, &

Func-

Funcciani opinantur. Quod enim scriptura post Assar Hadonem, Sennacheribi filium, Regum Assyriacorum ratione regię successionis non meminit, causa non est, quod Merodach Rex Babylonicus hoc regnum post Assar-Hadonem subiugarit; Verum quia Iudæis molestum esse desierat, succedente in eius locum Babylonico regno teste Ieremia c. 50. v. 17. *Israel ut parua & dispersa pecus, quam leones comederunt, prior comedit eam Rex Assyriæ: posterior ossa eius comminuit Rex Babyloniæ.*

Huic nostro argumento Funccius opponit: *Assyriæ Rex, Sennacherib, à Babel colonias in ciuitates Samariæ traduxit* 2. Reg. 17. v. 24. *Ergo Rex Assyriæ Dominus quoq; fuit regni Babylonici.* Verum respondemus, obiectum laborare fallacia 1. τῦ μὴ αἰτίυ ὡς αἰτίυ. Aliæ namque causæ afferri possunt, cur Salmanassar, & filius Assar-Hadon è Babel, colonias in regnum Israeliticum tradu-xerunt, amicitia videlicet, quæ Sennacheribo cum Bal-Adane, Merodachi parente, Rege Babylonio, tum temporis intercedere potuit. Ita ex Babylonico tractu colonias sumere, & in ciuitates Israeliticas translocare optima ratione potuit. Hæc amicitia Merodachi tẽpore in simultates versa. *Varii* namq; *sunt, maximeq́, mutabiles, magnorum etiam in Mundo Dominorũ animi.* 2. Fallacia τῆς λέξεως. Vox enim Babel non vno, & eodem modo in sacris sumitur. 1. Interdum εἰδικωτάτως specialissime, ipsam Babylonię ciuitatem notat. Hic vsus in sacris est frequentissimus, & apud Ptolemæum in suis, magnę constructionis, libris. 2. Nonnunquã εἰδικῶς specialiter totũ Babyloniæ tractum notat, Daniel 3. v. 1. 3. Semel in sacris, idq; synecdochice, Rex Persidis nominatur Rex Babyloniæ, Nehem. 13. v. 6. ratione dominii. Nam Persæ à temporibus Cyri regnum Babylonicum sibi subiugarant.

Quartum argumentum desumitur à nominum disparitate; *Quorum nomina diuersa sunt, eos inter se miscere magna confusionis esset. Salmanassaris & Nabonassaris nomina diuersa sunt. Ergo, &c.*

Probatur Minor. Diuersa sunt hæc nomina, non quidem ratione vltimæ terminationis, in Latino loquendi modo, qui Funccium decepit, sed in fontibus, quos attendere debuisset Funccius. Salmanassar in Hebræo est שַׁלְמַנְאֶסֶר per ס, sicut תִּגְלַתְפִּלְאֶסֶר 2. Reg. 15. versic. 29. & cap. 16. versic. 10. vel תִּגְלַתְפִּלְסֶר omisso א 2. Reg. 16., vers. 7. Ita אסר Chadon 2. Reg. 19 versic. 37. Esræ 4. v. 2. Esa. 37. vers. 38. Nabonazar est נְבוּנְאַצַּר per צ, sicut נְבוּכַדְנֶאצַּר omissa כַד syllaba. Hinc Nabonassar apud Censorinum Nabonazar nominatur per Z, manifesto indicio Hebrææ τῦ צ literæ. Interdum ס in nomine Assyriaco mutatur in צ, verum à Chaldaica voce terminatione differt. צַר est Chaldaica terminatio, sub se habens — vt: מֶלְצַר Daniel 1. versic. 11. & 16. Si præcedat א semper id vocali proprio destituitur, & in præcedente quiescit: vt נאצר & ראצר Ita שאצר Daniel 1. versic. 7. cap. 4. versic. 5. & 15. item 16. cap. 5. versic 1. 22. & passim alibi. Interdum א abiicitur vt נצר cuius rei exempla passim apud Esram occurrunt; cap. 1. vers 7. & apud Danielem capite secundo versic. 1. Item cap. 3. vers. 2. & 3. & alibi. צַר est Assyriaca terminatio semper sub se habens ·· Si præcedat א, semper id proprium punctum vocale habet: vt שראצר nomen filii Sennacheribi, 2. Regum 19. versic. 37. Esa. 37. versic. 38 Ita vnus ex Ducibus Nebucadnezaris hoc nomen habuit, Ierem. 39. vers. 3. vnde colligimus, illum Ducem hominem fuisse Assyriacum.

Quintum argumentum desumitur ab authoritate, non modo Scaligeri, Caluisii & aliorum melioris notæ Chronologorum: verum & eorum, qui ante Funcciani, nunc euidentia rei conuicti mentẽ mutarunt, qua in parte

merito

merito laudem merentur. Inter hos *Dauid Origanus* est, celebris ille Mathematum in Francofurtana cis Viadrum, Academia Professor, in altera Ephemeridum suarum editione. Et sane falsitas Funccianę alligationis paularim clarius ab hominibus animaduertitur; ideo hinc inde homines inueniēs in Academiis & scholis à Funcciana alligatione, quam antea probarunt, discedentes. Nam veritatis iubar oculos eorum obstrepit, & victas ipsi manus dare coguntur.

Tandem circa finem huius capitis, duo breuiter subiicienda sunt. *Prius*: Cedrenum, scriptorem Ecclesiasticum, Salmanassarem Nabonassarem nominare: Verum fecit id ex propria autoritate. Neminem enim inter priscos Historicos habet consentientem, quinimo in historia antiquitatis describenda multa historicæ veritati contraria scribit, teste clarissimo viro Guilihelmo Xylandro, eius interprete. Verum in historia Ecclesiæ, & Græcorum Imperatorum, post Constantini Magni tempora studiosus veritatis est, quam obseruatione Chronologicorum characterum & Eclipsium plurimis in locis confirmauit. *Posterius*: Arabes, in Arabica sua Ptolemæi translatione ex Nabonassare fecerunt Nabuchodonosorem, qui error ad Alfonsinos postea translatus est. Verum Græcus Ptolemæi codex, qui Patrum nostrorum memoria, Germanis in manus venit, hoc vitium Arabicæ translationis in fumos dissipauit.

CAPVT V.

Probatur, Nebucadnezarem scripturæ, non esse Nabopollassarem Ptolemai.

Primum argumentum desumitur ex natura Relatorum.

Pater, quatenus talis, filius esse nequit:
Nabopollassar est pater Nebucadnezaris:
Ergo filius esse nequit.

Assumptum ex Beroso probamus, quem Iosephus in suis, contra Appionem Grammaticum, libris citat. In his Iosephus accuratam obseruauit diligentiam in collectione testimoniorum ex profanis Historiographis, ex quibus antiquitatem suæ gentis, contra Appionem probat. Inter alios & Berosum citat, accuratissimum Chaldaicarum rerum scriptorem in hanc formam: *Nabullassarus audiens Satrapam in Aegypto, Syria inferiore & Phœnitia rebellasse, cum non valeret ipse labores ferre, filio suo Nabuchodonosori, atate valenti, partem quandam exercitus tradens, contra eum misit.* Et addit ibidem Berosus: *Nabuchodonosorem eundem esse, qui templum Ierosolymitanum concremauit.* Hoc aureum Berosi fragmentum nō modo Funccianos iugulat, qui Nabopollassarem Nebucadnezarem faciunt, verum & fictitium Annii Viterbiensis Berosum prodit. Scribit Iosephus lib. 10. Antiquit. c. 11. Berosum verba superiora *tertio libro rerum Chaldaicarum* habere. Atqui in tertio Berosi libro, quem Annius Viterbiensis habet, illa non inueniuntur. Nam ibidem describitur diluuium, & Noæ post diluuiū posteritas & propagatio. Somnia ergo sunt ociosi Monachi, quæ in illis spurii Berosi libris cōtinentur. Huic somnio illud haud est absimile, quod minorum gentium Chronologi, Nebucadnezaris parentem, Nebucadnezarem Primum; filium Nebucadnezarem Magnum appellant. Vnde hæc? Ex porta illa eburnea somniorum ociosi hominis. In vera namq; antiquitate altum hac de re silentium. Apud Iosephum quidem lib. 10. cap. 11. parens Nebucadnezaris, Nebucadnezar quoque nominatur. Verum ex loci corruptione, quia priore in Appionem eundem

eandem locum citat, sed cum alio nomine, cum aliis item numeris, qui in loco citato Antiquitatum pessime vitiati & corrupti sunt. A 18. namque Nebucadnezaris, quo templum desolatum, ad primum Cyri, anni vltra 100. ibidem vitiose numerantur.

Secundum argumentum desumitur ex Phœnicum annalium fide.

Si NebucadneZaris initium longo tempore post 123. annum Nabonassaris cœpit, tum Nabopollassar Ptolemai, NebucadneZar scripturæ esse non potest.

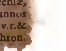
Atqui NebucadneZaris initium longo tempore post 123 Nabonassaris cœpit.

Ergo Nabopollassar Ptolemai non est Nebucadnezar scripturæ.

Minor probatur ex Phœnicum annalibus, quos Iosephus adducit libro priore in Appionem, referens Nebucadnezarem Tyrum obsidione cingere cœpisse, anno 7. regni Ithobali per 13. annos. Ab hoc anno 7. ad vltimum Hirami, Regis Tyriorum numerat Iosephus ex annalibus Phœnicum annos 54. cum mensibus tribus. Qui hoc modo ibidem à Iosepho colliguntur: Hiramus regnauit annis 20. Nerbalus 4. Balatorus 1. Mittonus & Gerastus 6. Ecnibalus, Chelbis, Abbatus annum 1. menses 3. Baal 10. his si 13. anni obsidionis Tyri addantur, sequetur ab initio obsidionis Tyri, ad vltimum Hirami effluxisse annos 54. absolutos. Post hanc collectionem Iosephus subnectit, *decimum quartum Hirami, principis Tyriorum esse primum Cyri*. Excellens plane manu-ductio. Hiramus regnauit annos 20. abiiciantur iam anni 6 à 54. vt ad initium Cyri veniamus, restant anni 48, ab initio obsessionis Tyri, ad initium Cyri. Vnde hunc in modum colligimus: Cyrus incepit anno Olympiadico 217. Nabonazareo 189. Ergo initium obsessionis Tyri incidet in 169. annum Olympiadicum, in 141. Nabonazareum. Demptis enim 48. annis ex 217. & 189. remanent 169. & 141. Tyrus autem à Nebucadnezare obsideri cœpta anno 7. sui regni, prout vulgaria Iosephi exemplaria, quæ Funccius sequitur, legunt. Hinc illud: Si 7. annus Nebucadnezaris in 141. Nabonazareum cadit, ex hac Iosephi lectione. Ergo 19. eiusdem in illum Nabonazareum cadere nullo modo potest, Atqui secundum Funccianam supputationem 19. Nebucadnezaris est 141. Nabonazareus. Vnde colligimus absurditatem Funccianæ alligationis.

Clausulæ loco & hoc addendum, Iosephi locum mendo non carere. Septimus enim annus, quo Tyrus obsideri cœpta, regni est Ithobali Tyriorum principis, non Nebucadnezaris, id quod Scaliger accurate obseruauit, in fragmentis veterum Historicorum, additis libris suis de temporum emendatione pag. 33. Iosephi ergo locus qui vulgariter sic habet (ἑβδόμῳ μὲν γὰρ ἔτει τῆς Ναβουχοδονόσορου βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον) ita corrigendus: ιδ. ἔτει μὲν γὰρ ἔτει τῆς Εἰθωβάλου βασιλείας Ναβουχοδόνοσορος ἤρξατο πολιορκεῖν τὴν Τύρον.

Tertium argumentum. Si Nabopollassar est NebucadneZar, tum a Merodachi initio, ad initium Nebucadnezaris anni ad minimum 95. in sacris numerandi sunt: Ratio in copulato manifesta est ex Ptolemæo, qui à primo Merodachi, ad primum Nabopollassaris numerat annos 95. Merodach enim cœpit anno 27. Nabonazareo; Nabopollassar anno 123.

Atqui in sacris longe plures anni numerantur à Merodacho ad NebucadneZarem, ad minimum anni 107.

Ergo Nebucadnezar scripturæ non est Nabopollassar Ptolemai. Minor ex Sacris manifestam habet euidentiam. Annus enim 4. Ioiakimi, est primus Nebucadnezaris Ierem. 25. v. 1. Ab hoc anno 4. Ioiakimi, si ad 14. Ezechiæ, quo Merodach in Babylone iam regnabat, ascēdamus, inueniemus annos 107. Addantur n. inter se numeri: an. 4. Ioiakimi, 31. an. Iosiæ 2, Reg. 22. v. 1. & 2. Chron.

2. Chron.34.versic.1.2. Ammonis 2. Reg.21.vers.19.& 2.Chron.31.vers.21. 55.Manassis.2.Reg.21.vers.1.& 2.Chron.33.v. v.1.15.Ezechiæ,vt ad annum eius regni 14.(Nam 29. annis regnauit,2. Reg. 18. vers. 2. & 2. Chron. 29. vers.1.)perueniamus. Qui numeri inter se additi,à 14. Ezechiæ,ad 4. Ioiakimi, siue primum Nebucadnezaris, annos 107. producunt. Atqui Ptolemæus à primo Merodachi, ad initium Nabopollassaris, annos tantum 95. numerat, vti supra monstratum. Consequitur inde, Nabopollassarem Ptolemæi 12. annis ad minimum Nebucadnezare, in dominatu, seniorem. Nabopollassar proinde Ptolemæi Nebucadnezar scripturæ esse nequit.

Quartum: Ex serie Regum Ægyptiacorum, qui circa hoc tempus regnarunt.

Si annus 9. Nabopollassaris completo, Pharao Necho in Aegypto regnare cœpit, tum Nabopollassar non potest esse Nebucadnezar.

Atqui Pharao Necho anno Nabopollassaris completo in Aegypto regnare cœpit.

Ergo Nabopollassar non potest esse Nebucadnezar.

Connexionis medium in copulato hac via firmatur: Pharao Necho prior est Nebucadnezare: Atqui ex Funcciana suppositione fit posterior. Prius membrum ex sacris robur haurit. Temporibus enim Iosiæ, Regis Iuda, Pharao Necho, iam in Aegypto regnauit, 2. Reg. 23.v.29.& 2.Chron. 35.v.20. Quartus Ioiakim, qui Iosiam sequitur, est primus Nebucadnezaris Ierem. 25. v.1. Ergo Pharao Necho in regno Aegyptiaco, Nebucadnezare, in Babylonico, prior. Posterius membrum probamus ex Herodoto, qui hanc Regum Ægyptiacorum seriem habet, lib.2. Psammeticho, Ægyptiorum Regi, successit filius Nechao, qui cum Syris congressus est in Magdalo (id est, cum Iosia in campo Megiddo, teste scriptura 2. Reg.23. vers. 29. & 2.Chron.35.v.22.) victoria potitus est. Hic perfectis 17. annis, decessit, tradito imperio Psammi, filio. Psammis, cum 6. tantum regnasset annos, facta in Æthiopiam expeditione, mox vita defunctus est: cuius regnum Apries filius suscepit, qui 25. annis dominatus est. Aprie per hostium manus strangulato. (Ierem. 44. versic. 30. Herodotus libro secundo cap. 68. & Diodorus libro primo) Amasis successit, qui annos 44. regnauit, teste Herdoto lib. 3. Huic Psammenitus successit, qui sex mensibus regnauit, vt in vulgara editione, & vetere Codice legitur. Hunc Psammenitum Cambyses anno 7. sui regni vicit: Annũ hunc Cambysis, cũ 1. Olympiadis 64. vel 253. Olympiadico conuenire, testantur Funcciani: qui annus posteriore sui parte cum anno 225. Nabonazareo conuenit. Instituatur iam additio annorum Regum Ægyptiacorum, à Nechao, ad Psammenitum & prodibunt anni 92. cum 6. mensibus. Hi anni subtrahantur à 225. annis Nabonazareis, & remanebunt anni 132. Nabonazarei ad initium Pharaonis Necho. Ex Funcciana autem suppositione annus hic 132. Nabonazareus est 9. Nebucadnezaris absolutus. (nam 18. Nebucadnezaris Funccius cum 141. Nabonazareo colligauit.) Inde sequitur Pharaonem Necho 9. quasi annis Nebucadnezare in regno posteriorem. Atqui hoc contra scripturam est, quæ Pharaonem Necho Nebucadnezare priorem facit, vt iam probauimus. Funcciana ergo alligatio merito vitiositatis accusatur.

Quæ hic de 6. annis, quo Psammenitus: 35. quo Apries: 16. quo Psammis, regnasse perhibentur, à Funccianis obiiciuntur, ea in superiori capite iam profligata sunt.

Quintum argumentum à tempre expugnatæ Niniues. *Si Niniue longe ante excidium templi Salomonici, & sanctæ Vrbis, desolata est, & illius exterminium, an-*

num 141 Nabonazareum (in quem Funccius 18. Nebucadnezaris, & Salomonici templi κενολαβεῖν coniicit) sequitur, tum Nabopollassar non est Nebucadnezar.

Atqui prius verum: Ergo & posterius.

Consecutio ex Sacris cum profanæ historiæ collatione probatur. Nam Ezechiel cap. 32. & 34. Ægyptiaco Regi excidium minatur, ipso anno desolationis templi, proposito exemplo interitus regni Niniuitici, vel Assyriaci. Ieremias cap. 50. versic. 18. & cap. 51. versic. 59. regno Babylonico vastitatem prædicit, anno 4. Zedekiæ, septennio ante desolatum templum Domini, in qua prædictione Ieremias Babyloniis Niniuitarum exemplum, vel regni Assyriaci destructionem proponit. Ex Sacris ergo colligimus, regnum Niniuiticum, annis ad minimum 7. ante conflagrationem templi, victum & desolatum. Idem ex historia profana colligere possumus. Refert enim Herodotus libro primo, Phraortem, Medıæ Regem, Cyaxaris parentem, Assyriis Ninum incolentibus, bellum intulisse, verum cum pleraque sui exercitus parte periisse. Hanc parentis cladem Cyaxares filius vlturus, copias aduersus Ninum duxit, animo eandem euertendi. Verum in obsessione Nini à Cyaxare facta, ingruit ingens Scytharum exercitus, qui, Cimmeriis in Europa eiectis, in Asiam irrumpebat. Cyaxares obsidione Nini soluta, cum Scythis congreditur: verum prælio fusus Asiæ imperium ad tempus amisit. *Scythæ 28. annis Mediam, & bonam partem Asiæ obtinuerunt.* Quibus elapsis Scythæ, partim diuinitus fœmineo morbo, Ἐναρέας ipsis dicto, ob sacræ pecuniæ direptionem, & barbaram exactionem correpti: partim à Cyaxare fraude interempti sunt. Quo alludit Ezechiel cap. 32. versic. 26. & 27 qui locus diligenter cum præcedente Herodoti conferendus est. Scythis ergo debellatis, Cyaxares iterum Asia potiebatur, & ad Nini obsidionem reuertitur, quam & expugnat, vt Herodotus ibidem testatur. Ex qua historica deductione colligimus, Niniuen anno quasi 28. vel 29. regni Cyaxaris, post Scytharum interemptionem, expugnatam. Hoc ex Herodoto collecto, annos regni Cyaxaris & Astyagis ex eodem Historico colligimus, indeque nostrum propositum roboramus. Cyaxares post parentem Phraorten regno præfuit annis 40. comprehenso Scytharum imperio. Astyages, Cyaxaris filius annis 35. Hi anni coniuncti 75. efficiunt. Astyages à Cyro regno expulsus est anno 1. Olympiadis 55. vel Olympiadico 217. Funccianis consentientibus. Hic annus Olympiadicus conuenit cum Nabonazareo 189. Subducantur iam 75. anni regni Cyaxaris & Astyagis, à 198. annis Nabonazareis, remanebunt anni 114. Nabonazarei. Qui ex hac supputatione primus est Cyaxaris. Atque Niniue ante 28. regni Cyaxaris vastata nondum fuit, vti ex Herodoto comprobauimus. Addantur iam 28. anni regni Cyaxaris ad 114. Nabonazareum, & habebimus 142. Nabonazareum, quo anno Niniue nondum expugnata erat. Inde ergo hoc modo argumentum concludimus; 28. Cyaxaris est 142. Nabonazareus, quo Niniue nondum erat victa. Atqui hic annus Nabonazareus Funccio posterior est desolatione Ierosolymæ. (Nam Funccius cum anno exterminii prioris templi confertannum 141. Nabonazareum.) Verum prior esset debet annus 28. Cyaxaris, & 142. Nabonazareus, anno 4. Zedekiæ, quo Niniue, vt iam desolata, à Ieremia introducitur, in locis supra allegatis. Magna ergo est audacia & confusio, Niniuiticam expugnationem Ierosolymitanæ, contra Sacræ historiæ veritatem postponere: annum 141. Nabonazareum, vel 18. Nabo-

L pollas-

pollassaris in annum excidii Salomonici templi coniicere, cum 4. Zedekiæ, Regis Iuda antecesserint.

Loco clausulæ ad hoc argumentum tria sunt addenda.

I. Si Niniue à Medis expugnata; Ergo non à Babyloniis, vti bona Chronologorum pars opinatur. Exercitus sane Niniuen obsessurus, vt Medicus describitur à Propheta Nahumo capite 3. versic. 3. & 4. Et profana historia vnanimi consensu expugnatioem Niniues Medis tribuit; qua cum facit & Iosephus libro decimo antiquit. cap. 3. & Eusebius in Chronico. Quanquam & id veritati consentaneum, bonam partem illius exercitus Babylonicam fuisse. Hinc Iosephus citato libro cap. 6. Medis & Babyloniis regni Assyriaci euersionem tribuit, quo cum facit & Tobiæ liber, qui cap. 14. v 19. testatur, Niniuen expugnatam à Nebucadnezare & Assuero, id est, Cyaxare Phraertis filio. Quamquam hic Tobiæ locus in Græco tantum inueniatur, non autem in vulgata versione, quam B. noster Lutherus secutus est. Ezechiel quidem ait cap. 31. versic. 13. Iehouam dedisse Assur in manus אל גוים, id est, *fortis inter gentes.*

Exinde tamen firmiter colligi non potest, Babylonios regni Assyriaci euersores fuisse. Nam & Cyaxares Medorum Rex tum temporis sua potentia & fortitudine claruit. Non enim Mediam solum obtinuit, verum & alia regna, Lydicum, totam Asiam supra Halym, amplissimum terræ tractum. Ideo ait Herodotus, Cyaxaren πολλῷ ἀλκιμώτερον τῶν προγόνων, id est, maioribus suis multo fortiorem fuisse.

II. Notandum & hoc, Diodorum Siculum, Cyaxarem, penultimum Medorum Regem, cum Deioce, Cyaxaris auo vitiose confundere libro secundo. Ait enim, Cyaxarem Medum, anno 2. Olympiadis 17. Regem à Medis electum. In cuius rei testimonium Herodotum citat. Verum quo ad nomina fallit. De Deioce verissimum sane, eum Regem Mediæ creatum anno 2. Olympiadis 17. sed de Cyaxare falsissimum, nisi quis dicat, Cyaxaris nomen tum temporis generale, multis Mediæ Regibus vsitatum fuisse. Quanquam illustris Scaliger mendum hic in Diodoro animaduertat, incuria, non autoris sed librariorum introductum, & pro ἑπτὰ καὶ δεκάτης legendum ἑβδόμης καὶ τριακοστῆς, errore ex compendiis numerorum (ΙΖ pro ΛΖ) nato. Id sin ita est, Diodorus non procul à temporis interuallo aberrauit. Initium enim Cyaxaris, in 2. annum Olympiadis 36. cadit, si Astyages anno 1. Olympiadis 55. à Cyro victus est.

III. Et hoc obseruandum, Iosephum tempus Niniuitici excidii in Ezechiæ tempora coniicere lib. 10. antiquitat. cap. 3. per manifestum errorem à Sacra Scriptura; profana Historia; imo ab ipso Iosepho discedentem.

A Sacra Historia. Zephanias vixit Iosiæ temporibus cap. 1. versic. 1. Atqui tum Niniuiticum regnum adhuc per se potentissimum fuit. Qui ergo Ezechiæ temporibus, qui Iosiam longo tempore antecessit, vastari potuit?

A profana historia, quæ ad minimum post 142. Nabonazareum, paulo ante tempora excidii templi Salomonici hanc Niniues vastationem coniicit, vti in vltimo huius capitis argumento probatum est.

A seipso. Dicit Iosephus lib. 9. antiquit. cap. 11. Nahumum prophetasse sub Iothamo, & Niniuitis excidium interminatum esse, idque annis 115. post euenisse.

A primo autem anno Iothami, ad 14. Ezechiæ, in quem excidium Niniues coniicit, anni tantum 46, effluxerunt. Nam Iotham, Rex Iuda regna-

regnauit annos 16. 2. Reg. 15. versic. 33. & 2. Chron. 27. versic. 1. Ahas totidem 2. Reg. 16. versic. 2. & 2. Chron. 28. versic. 1. Addantur 14. anni Ezechiæ, fiet 46. qui numerus ad 115. annos vix tertia sui parte pertingit. Quod si cum doctioribus statuamus, Nahum Prophetam, vno vel altero anno ante Sennachetibi interitum prophetasse, & 115. illos Iosephi annos inde supputemus, in regnum Ioiakimi deueniemus, quo Niniuiticū excidium, ex Herodoti supputatione, & rei veritate referendum est.

CAPVT VI.

Diluuntur Funcciana ratiocinia.

AD argumenta, supra capite 1. prolata quibus Funccius probare conabatur, Salmanassarem, & Nebucadnezarem Scripturæ, esse Nabonassarem & Nabopollassarem Ptolemæi, breuiter respondemus.

Ad primum dicimus: Nihil, vel parum hoc ad Salmanassarem facere, quod à Nabonassare ad Nabopollassarem à Ptolemæo anni 122. numerantur. Infirmitas Funccianæ collectionis alio exemplo potest declarari. Philippus, Rex Macedonum, qui electus est ab vniuersa Græcia Dux contra Persas, distat à Philippo Rege Macedonum, à Romanis victo, annis 155. attestante Græca historia. Ab Alexandro Magno, Rege Macedonum, qui, vt prior Philippus, Dux contra Persas, à tota Græcia declaratus est vsque ad Perseum, Regem Macedonum, à Romanis quoque victum, tot quoque anni intercesserunt, teste Liuio lib. 5. Decadis 5.

Exinde si quis concluderet, priorem Philippum esse Alexandrum M. & posteriorem, Perseum, ille vehementer erraret. Idem error est Funccii. Præterea probandum est Funccio, à Salmanassaris initio, ad Nebucadnezaris primum regni annum 122. annos elapsos. A captiuitate quidem regni Ephraimitica, ad 4. Ioiakim, seu primum Nebucadnezaris Scriptura numerat annos 115. Verum quis mihi fidem faciet, Salmanassarem annis 7. ante abductionem Israelitici regni regnare cœpisse. Funccius quidem id supponit, sed nulla suppositionis causa addita: hanc nisi dederit, eius supputationem infirmam, imo nullam existimamus.

Secundum Obiectum à loci vnitate, per medium plane falsum connectitur. Locus enim imperii Salmanassaris & Nabonassaris non fuit vnus, Hic in BABYLONE, ille in NINIVE regiam sedem habuit, & cum diuerso regimine, licet quo ad loci propinquitatem in fœdere. Nam Niniue à Babylone vix 25. milliaribus Germanicis distabat. Ita Salmanassar colonias ex Babylonia in Samariam traducere potuit, vel promiscuas cum Rege Babyloniæ habuisse regionum possessiones: hic Assyriæ: ille Babyloniæ partem, tametsi fœdus hoc inter vicinos facile rumpi potuit, in tanta humanorum casuum varietate, vt tempore Merodachi factum est, vti supra cap. 6. res confirmata fuit.

Tertium Obiectum ex nominum similitudine desumptum, supra cap. 5. argumento quarto plene refutatum est.

Concludimus ergo, erroneam esse Funccii, & eius Sectatorum, gentilium Ærarum, *Olympiadica*, *Vrbis*, *Nabonaßarea*, ad annos Mundi

alligationem, à facris literis alienam, profanis Hiſtoricis contrariam, & contortam.

CAPVT VII.

Reſolutio argumentorum Temporarii, quibus probare conatur Nabulaſſarem Ptolomæi eſſe Nebucadnezarem Scripturæ.

Temporarius lib. 2. Chonologicatum demonſtrationum in canonis ſexti demonſtratione p. 155. & ſeq. aliquot argumentis euincere conatur, Nabulaſſarem Ptolemæi eſſe Nebucadnezarem ſcripturæ.

Primum argumentum deſumit ex conſpiratione cœleſtis motus cum Scriptura.

Ptolemaus vi nonnullarum Eclipſium à quinto Nabopollaſſaris ad 7. Cambyſis numerat annos 98. Quintus enim Nabopollaſſaris eſt 127. Nabonaſſaris, & 7. Cambyſis 225. Nabonaſſaris: detractis 126. à 225. remanent anni 98. cum aliquot menſibus.

Atqui Scriptura à 5. Nebucadneζaris ad 7. Cambyſis totidem fere annos numerare videtur.

Ergo Nabopollaſſar Ptolomæi eſt Nebucadneζar Scripturæ. Aſſumptum per ambages Temporarius hoc modo probat 1. *à quinto Nebucadnezaris ad 19. eiuſdem incuntem, quo Hieroſolyma conflagrata, anni ſunt 14. 2. Addit annos 70. captiuitatis, quos inchoat à templi conflagratione. Hi anni inter ſe additi, faciunt 86. Additis ſex annis Cambyſis fiunt 92. Reſtant ergo 6. tantum anni de annis 98 Vnde concludit Temporarius, Cyrum anno 24. Perſici Regni Babylonie Dominum factum Iudæis captiuitatem laxaſſe, tum 6. tantum annos ſuperuixiſſe. Vnde concludit: Scripturam cum Ptolomao conuenire, & Nabopollaſſarem Ptolomai eſſe Nebucadneζarem Scripturæ.*

Secundum argumentum haurit ex Annalibus Phœnicũ apud Ioſephum priore in Appionem.

Narrat Ioſephus Nebochodonoſorem anno regni 7. Tyrum obſediſſe, Ithobalo regnante.

Ab hac obſidione ad primum Cyri numerant annales annos 54. Addantur anni 30 Cyri & 6. Cambyſis, colligentur anni 90. à 7. Nebucadnezaris, & 92. à quinto eiuſdem. Deſunt 6. anni ad explendum 98. annos. Hunc defectum hoc modo Temporarius corrigit: Mendoſe ſcriptum eſt apud Ioſephum, Tyrum obſeſſam fuiſſe, anno regni Nabuchod. 7. Sed mendum elui poteſt ex Clemente Stromatographo, qui libr. 1. tradit, Nebuchodonoſorem eadem expeditione Tyrum & Ieroſolymam cepiſſe. Obſeſſa eſt Ieroſolyma anno Sedeciæ 9. Nabuchodonoſoris 17. triennio poſt capta eſt, anno Nabuchod. 19. Tyrus non minoris ei conſtitit. Obſederit igitur anno regni 14 Hinc ad initium Cyri numeremus annos 54. fient anni 62. à quinto Nabuchodonoſaris. Adde tempora Cyri & Cambyſis annorum 36. cumulabis annos 98. quot cœlum profert à quinto Nabopollaſſaris ad ſeptimum Cambyſis. Ergo quintus annus Nabopollaſſaris eſt quintus Nabuchod. nec poteſt Nabopollaſſer eſſe Nabolaſſar, ſed eſt Nabuchodonoſor.

Tertium argumentum habet ex ſerie Ægyptiacorum Regum. *Apriæus Nebucadnezaris σύγχρονος regnauit annis 25. Apriao ſucceſſit Amaſis annis 55 Anno 2. Apriæi Ieroſolyma exciſa eſt à Nebucadneζare. Aduerſus Amaſin Cambyſes initio principatus, duxit exercitum, ſed eum viuum nactus non eſt, inquit Herodotus, quia è viuis exceſſerat initio regni Cambyſis. Iunge 24. Apriæ, & 55. Amaſis, efficies annos 79.*

quot

quot vere intercedunt inter vrbis vastationem & principium Cambysis, quo regnum Cyri terminatur. Adde 6. annos vt peruenias ad 7. Cambysis, quo Luna mutilata est, efficies 85. ab excidio templi ad quintum Nabuchodonosoris, habebis annos 99. quot intercedunt inter quintum Nabuchodonosoris & septimum Cambysis.

Quartum argumentum nectit ab absurdo. *Nabulassar regnum Chaldaeorum tenuit annos 29. teste Beroso apud Iosephum priore in Appionem. Sed quia idem Iosephus ex eodem Beroso alibi tribuit Nabolassari annos tantum 21. hic adsumamus annos 21. Certissimum est ex eclipsi Cambysis, quæ congruit anno Iphiti 154. à bruma Lunæ deliquium Nabolassarium incurrere in annum Iphiti 156. Adde 16. quinto Nabolassaris vt perficias 21. habebis annos Iphiti 172. Annus autem 173. annus erit primus Nabuchodonosoris. Huius annus octauus quo Ieconias abductus est, cadet in annum Iphiti 180. quo captiuitati Babylonicæ caput statuunt, additi 70. dabunt cladem Babylonicam, & annum Iphiti 251. Cyri primum, vt sacra numerant. At vero debetur hic annus quarto Cambysis. Iam Cyrus apud manes annum quartum pernoctabat. Quod si Nabolassaris imperium producas ad annos 29. incurret annus captæ Babylonis in annum tertium Darii Achæmenidæ, duodecimum ab obitu Cyri. Proinde necessario & sine vlla controuersia statuendum est, eclipsin Lunæ, quæ anno quinto Nabopollassaris accidit, nulli Babyloniorum regi accommodari posse, quam vni Nabuchodonosori. Est igitur Nabuchodonosor idem qui Nabopollassar.*

Hæc Temporarii argumenta hoc modo resoluimus.

Primum 1. falsam præsupponit hypothesin, annos 70. captiuitatis à 19. Nebucadnezaris inchoandos, cum octauo inchoandi sint, vt probatum cap. 2. 2. Numerat 72. Captiuitatis annos cum 70. tantum numerare deberet. 3. Fundamentalem suam allegationem fundat super FICTIONE. Sic enim ait: *Fingamus Babylonem captam fuisse anno* 28. 4. Ex Ptolomæi Eclipsibus id quidem habemus interuallum temporis à primo Nabopollassaris ad 7. Cambysis esse annorum 98, solidorum. Verum huius interualli ad scripturæ interuallum applicatio plane est debilis. Quoto namque anno Cyrus Iudæis captiuitatem laxarit, non ex probabili aliquo interuallo, sed ex Chronologicis & fundamentalibus demonstrationib. eruendum est, quod fecimus in vltimo titulo posterioris libri.

Secundum Temporarii argumentum refutatur ex secundo nostro argumento, quo cap. 5. probauimus, Nebucadnezarem scripturæ non esse Nabopollassarem Ptolomæi. Breuiter 1. Tyrus obsideri cœpta non 7. anno regni Nebucadnezaris, sed Ithbali Tyriorum Principis, vt ibidem monuimus. 2. Tyrus ergo à Nebucadnezare obsideri cœpta anno 9. 6. Ioiakim Anno regni sui quasi 3. non 14. vt Temporarius fingit. 3. Tyrus obsessa à Nebucadnezare non per annos 3. sed 13. vt Iosephus expresse habet, & id ex Ezechiele manifeste deprehendimus, cap. 29. 18. Videatur infra obseruatio quinta posterioris decadis. 4. Temporarii defectus & defectus supplementum nullo nititur stabilimento, quo nobis in hac Chronologia, eaque fundamentali temporum alligatione vel maxime opus est.

Tertium Temporarii argumentum ex secundo nostro argumento cap. 4. & 4. argumento cap. 5. refutatur. 1. In Diodoro qui Amasi tribuit annos 55. mendum est vt ibidem obseruauimus. Herodotus certior qui Amasi annos 44. regni tribuit. Hic numerus cum Sacra Scriptura conuenit. 2. Cambyses non in principio sui regni, sed anno q. quinto expeditionem in Ægyptum mouit anno 3. Olymp. 63. teste Diodoro lib. 1. 3. Repetimus Temporarii alligationem, & alligationis applicationem partim vitiosam, partim debilem stabili fundamento carere.

alligationem, à sacris literis alienam, profanis Historicis contrariam, & contortam.

CAPVT VII.

Resolutio argumentorum Temporarii, quibus probare conatur Nabulassarem Ptolomei esse Nebucadnezarem Scripturæ.

T*Emporarius* lib. 2. Chonologicarum demonstrationum in canonis sexti demonstratione p. 155. & seq. aliquot argumentis euincere conatur, Nabulassarem Ptolemæi esse Nebucadnezarem scripturæ.

Primum argumentum desumit ex conspiratione cœlestis motus cum Scriptura.

Ptolemaus vi nonnullarum Eclipsium à quinto Nabopollassaris ad 7. Cambysis numerat annos 98. Quintus enim Nabopollassaris est 127. Nabonassaris, & 7. Cambysis 225. Nabonassaris: detractis 126. à 225. remanent anni 98. cum aliquot mensibus.

Atqui Scriptura à 5. Nebucadnezaris ad 7. Cambysis totidem fere annos numerare videtur.

Ergo Nabopollassar Ptolomæi est Nebucadnezar Scriptura. Assumptum per ambages Temporarius hoc modo probat 1. *à quinto Nebucadnezaris ad 19. eiusdem ineuntem, quo Hierosolyma conflagrata, anni sunt 14. 2. Addit annos 70. captiuitatis, quos inchoat à templi conflagratione. Hi anni inter se additi, faciunt 86. Additis sex annis Cambysis fiunt 92. Restant ergo 6. tantum anni de annis 98 Vnde concludit Temporarius, Cyrum anno 24. Persici Regni Babyloniæ Dominum factum Iudæis captiuitatem laxasse, tum 6. tantum annos superuixisse. Vnde concludit: Scripturam cum Ptolomæo conuenire, & Nabopollassarem Ptolomæi esse Nebucadnezarem Scripturæ.*

Secundum argumentum haurit ex Annalibus Phœnicũ apud Iosephum priore in Appionem.

Narrat Iosephus Nebochodonoserem anno regni 7. Tyrum obsedisse, Ithobalo regnante.

Ab hac obsidione ad primum Cyri numerant annales annos 54. Addantur anni 30 Cyri & 6. Cambysis, colligentur anni 90. à 7. Nebucadnezaris, & 92. à quinto eiusdem. Desunt 6. anni ad explendum 98. annos. Hunc defectum hoc modo Temporarius corrigit: Mendose scriptum est apud Iosephum, Tyrum obsessam fuisse, anno regni Nabuchod. 7. Sed mendum elui potest ex Clemente Stromatographo, qui libr. 1. tradit, Nebuchodonosorem eadem expeditione Tyrum & Ierosolymam cepisse. Obsessa est Ierosolyma anno Sedeciæ 9. Nabuchodonosoris 17. triennio post capta est, anno Nabuchod. 19. Tyrus non minoris ei constitit. Obsiderit igitur anno regni 14 Hinc ad initium Cyri numeremus annos 54. fient anni 62. à quinto Nabuchodonosaris. Adde tempora Cyri & Cambysis annorum 36. cumulabis annos 98. quot cælum profert à quinto Nabopollassaris ad septimum Cambysis. Ergo quintus annus Nabopollassaris est quintus Nabuchod. nec potest Nabopollasser esse Nabolassar, sed est Nabuchodonosor.

Tertium argumentum habet ex serie Ægyptiacorum Regum. *Apriaus Nebucadnezaris σύγχρονος regnauit annis 25. Apriæo successit Amasis annis 55 Anno 2. Apriæi Ierosolyma excisa est à Nebucadnezare. Aduersus Amasin Cambyses initio principatus, duxit exercitum, sed eum viuum nactus non est, inquit Herodotus, quia è viuis excesserat initio regni Cambysis. Iunge 24. Apriæ, & 55. Amasis, efficies annos 79.*

quot

quot vere intercedunt inter urbis vastationem & principium Cambysis, quo regnum Cyri terminatur. Adde 6. annos vt peruenias ad 7. Cambysis, quo Luna mutilata est, efficies 85. ab excidio templi ad quintum Nabuchodonosoris, habebis annos 99. quot intercedunt inter quintum Nabuchodonosoris & septimum Cambysis.

Quartum argumentum nectit ab absurdo. *Nabulassar regnum Chaldaeorum tenuit annos 29. teste Beroso apud Iosephum priore in Appionem. Sed quia idem Iosephus ex eodem Beroso alibi tribuit Nabolassari annos tantum 21. hic adsumamus annos 21. Certissimum est ex eclipsi Cambysis, quae congruit anno Iphiti 154. à bruma Luna deliquium Nabolassarium incurrere in annum Iphiti 156. Adde 16. quinto Nabolassaris vt perficias 21. habebis annos Iphiti 172. Annus autem 173. annus erit primus Nabuchodonosoris. Huius annus octauus quo Iechonias abductus est, cadet in annum Iphiti 180. quo captiuitati Babylonicae caput statuunt, additi 70. dabunt cladem Babylonicam, & annum Iphiti 251. Cyri primum, vt sacra numerant. At vero debetur hic annus quarto Cambysis. Iam Cyrus apud manes annum quartum pernoctabat. Quod si Nabolassaris imperium producas ad annos 29. incurret annus captae Babylonis in annum tertium Darii Achaemenidae, duodecimum ab obitu Cyri. Proinde necessario & sine vlla controuersia statuendum est, eclipsin Lunae, quae anno quinto Nabopollassaris accidit, nulli Babyloniorum regi accommodari posse, quam vni Nabuchodonosori. Est igitur Nabuchodonosor idem qui Nabopollassar.*

Hæc Temporarii argumenta hoc modo resoluimus.

Primum 1. falsam præsupponit hypothesin, annos 70. captiuitatis à 19. Nebucadnezaris inchoandos, cum octauo inchoandi sint, vt probatum cap. 2. 2. Numerat 72. Captiuitatis annos cum 70 tantum numerare deberet. 3. Fundamentalem suam allegationem fundat super FICTIONE. Sic enim ait; *Fingamus Babylonem captam fuisse anno* 28. 4. Ex Ptolomæi Eclipsibus id quidem habemus interuallum temporis à primo Nabopollassaris ad 7. Cambysis esse annorum 98. solidorum. Verum huius interualli ad scripturæ interuallum applicatio plane est debilis. Quoto namque anno Cyrus Iudæis captiuitatem laxarit, non ex probabili aliquo interuallo, sed ex Chronologicis & fundamentalibus demonstrationib. eruendum est, quod fecimus in vltimo titulo posterioris libri.

Secundum Temporarii argumentum refutatur ex secundo nostro argumento, quo cap. 5. probauimus, Nebucadnezarem scripturæ non esse Nabopollassarem Ptolomæi. Breuiter 1. Tyrus obsideri cœpta non 7. anno regni Nebucadnezaris, sed Ithbali Tyriorum Principis, vt ibidem monuimus. 2. Tyrus ergo à Nebucadnezare obsideri cœpta anno 9. 6. Ioiakim Anno regni sui quasi 3. non 14. vt Temporarius fingit. 3. Tyrus obsessa à Nebucadnezare non per annos 3. sed 13. vt Iosephus expresse habet, & id ex Ezechiele manifeste deprehendimus, cap. 29. 18. Videatur infra obseruatio quinta posterioris decadis. 4. Temporarii defectus & defectus supplemenrum nullo nititur stabilimento, quo nobis in hac Chronologica, eaque fundamentali temporum alligatione vel maxime opus est.

Tertium Temporarii argumentum ex secundo nostro argumento cap. 4. & 4. argumento cap. 5. refutatur. 1. In Diodoro qui Amasi tribuit annos 55. mendum est vt ibidem obseruauimus. Herodotus certior qui Amasi annos 44. regni tribuit. Hic numerus cum Sacra Scriptura conuenit. 2. Cambyses non in principio sui regni, sed anno q. quinro expeditionem in Ægyptum mouit anno 3. Olymp. 63. teste Diodoro lib. 1. 3. Repetimus Temporarii alligationem, & alligationis applicationem partim vitiosam, partim debilem stabili fundamento carere.

Quartum Temporarii argumentum ab absurdo fluit. Absurditas nititur falsa annorum numeratione. Annos Nabopollassaris 29. vel 21. *diuisim* numerat, cum bonam partem eorundem *coniunctim* cum annis Nebucadnezaris numerare deberet, vt apparet ex subiecto schemate: Testis enim est Berosus Nabopollassarem in Babylone adhuc regnante Nebucadnezarem filium in Syriam misisse. Ab huius in Palestinam aduentu scriptura Nebucadnezaris annos inchoat, parens interea per multos bene annos in Babylonia vixit. Solutio ergo Babylonicæ captiuitatis optime fieri potuit viuente adhuc Cyro.

CHRONOLOGICA

Αὐτοψία.

VT unum & alterum capita huius Tituli Tyronibus Chronologici studii dilucidiora fiant, placuit eorum gratia annos Regum Iuda cum Regibus Babyloniorum, Medorum, Aegyptiacorum, Tyriorum, illius temporis quorum Historici meminere, connectere, annisq; mundi applicare, vt cum ipsa lectione αὐτοψίας habeant, animumque reficiant.

ANNI

Mundi.	Olympiadicι.	Vrbis.	Nabonazarei.	Regum Iuda.	Regum Medorum.	
3221		25	19	1 Ezechia		Ezechias regnauit annis 29. 2. Regum 8. vers. 2. & 2. Chron. 36. vers. 1.
3222	1 13	26	20	2		
3223	2	27	21	3		
3224	3	28	22	4		
3225	4	29	23	5		
3226	1 14	30	24	6		
3227	2	31	25	7		
3228	3	32	26	8		
3229	4	33	27	9		Merodach capit hoc anno in Babylone.
3230	1 15	34	28	10		
3231	2	35	29	11		
3232	3	36	30	12		
3233	4	37	31	13		
3234	1 16	38	32	14		
3235	2	39	33	15		
3236	3	40	34	16		
3237	4	41	35	17		Deioces incipit anno 2. Olymp. 17. iuxta Diodorum lib. 3. imperat annis 53. secundum Herod. lib. 1. 102.
3238	1 17	42	36	18	Deioces	
3239	2	43	37	19	1	
3240	3	44	38	20	2	
3241	4	45	39	21	3	
3242	1 18	46	40	22	4	
3243	2	47	41	23	5	
3244	3	48	42	24	6	
3245	4	49	43	25	7	

[illegible]undi.	Olympiadis.	Vrbis.	Nabonazaris.	Regum Iuda.	Regum Medorum.	
3246	1. 19	50	44	26	8	
3247	2	51	45	27	9	
3248	3	52	46	28	10	
3249	4	53	47	29	11	
3250	1 20	54	48	1 *Manassis*	12	*Manasse regnauit annos 55. 2. Regum 21. vers. 1. 2. Chron. 33. vers. 1.*
3251	2	55	49	2	13	
3252	3	56	50	3	14	
3253	4	57	51	4	15	
3254	1 21	58	52	5	16	
3255	2	59	53	6	17	
3256	3	60	54	7	18	
3257	4	61	55	8	19	
3258	1 22	62	56	9	20	
3259	2	63	57	10	21	
3260	3	64	58	11	22	
3261	4	65	59	12	23	
3262	1 23	66	60	13	24	
3263	2	67	61	14	25	
3264	3	68	62	15	26	
3265	4	69	63	16	27	
3266	1 24	70	64	17	28	
3267	2	71	65	18	29	
3268	3	72	66	19	30	
3269	4	73	67	20	31	
3270	1 25	74	68	21	32	
3271	2	75	69	22	33	
3272	3	76	70	23	34	
3273	4	77	71	24	35	
3274	1 26	78	72	25	36	
3275	2	79	73	26	37	

Mũdi	Olympia-dis		Vrbis	Nabo-naza-ris	Regum Iuda.	Regum Medorum.	Regum Ægyptio-rum.	
[illegible]	3		80	74	27	38		
…77	4		81	75	28	39		
3278	1	27	82	76	29	40		
3279	2		83	77	30	41		
3280	3		84	78	31	42	1 Psammitichus	
3281	4		85	79	32	43	2	Ψαμμήτιχος ἐβασίλευσε Αἰ- γύπτου τέσσαρα καὶ πεντήκον- τα ἔτεα. Psammitichus in Aegy- pto 54. annos regnauit. Hero- dotus lib. 2. cap. 157.
3282	1	28	86	80	33	44	3	
3283	2		87	81	34	45	4	
3284	3		88	82	35	46	5	
3285	4		89	83	36	47	6	
3286	1	29	90	84	37	48	7	
3287	2		91	85	38	49	8	
3288	3		92	86	39	50	9	
3289	4		93	87	40	51	10	
3290	1	30	94	88	41	52	11	
3291	2		95	89	42	53	12	
3292	3		96	90	43	1 Phraortes	13	Phraortes regnauit annos 22. Herod. lib. 1. cap. 102.
3293	4		97	91	44	2	14	
…94	1	31	98	92	45	3	15	
3295	2		99	93	46	4	16	
3296	3		100	94	47	5	17	
…97	4		101	95	48	6	18	
…98	1	32	102	96	49	7	19	
…299	2		103	97	50	8	20	
…00	3		104	98	51	9	21	
[illegible]	4		105	99	52	10	22	
…302	1	33	106	100	53	11	23	
[illegible]	2		107	101	54	12	24	
…304	3		108	102	55	13	25	
3305	4		109	103	1 Ammon	14	26	Ammon regnauit per biennium. 4 Reg. 21. v. 19. 2. Chron. 33. v. 21.

Mundi.	Olympia dict.		Vrbis.	Nabonazaræ.	Regum Iuda.	Regum Medorum.	Regum Aegyptiorum.	Regum Babyloniorum	
3306	1	34	110	104	2	15	27		
3307	2		111	105	1 Iosia.	16	28		Iosias regnauit annos 31 2. Regum 22. vers. 1. 2. Chron. 34. vers. 1.
3308	3		112	106	2	17	29		
3309	4		113	107	3	18	30		
3310	1	35	114	108	4	19	31		
3311	2		115	109	5	20	32		
3312	3		116	110	6	21	33		
3313	4		117	111	7	22	34		
3314	1	36	118	112	8	1 Cyaxares	35		Cyaxares regnauit per 40 annos. Herodotus lib. 1. cap. 106.
3315	2		119	113	9	2	36		
3316	3		120	114	10	3	37		
3317	4		121	115	11	4	38		
3318	1	37	122	116	12	5	39		
3319	2		123	117	13	6	40		
3320	3		124	118	14	7	41		
3321	4		125	119	15	8	42		
3322	1	38	126	120	16	9	43		
3323	2		127	121	17	10	44		
3324	3		128	122	18	11	45	1	Nabopollassar Rex Babyloniæ cœpit anno 122 Nabonazareo, regnauit per annos 29. solidos. Ptolemæus lib. 5. & 14. Berosus apud Iosephum priore in Appionem.
3325	4		129	123	19	12	46	2	
3326	1	39	130	124	20	13	47	3	
3327	2		131	125	21	14	48	4	
3328	3		132	126	22	15	49	5	
3329	4		133	127	23	16	50	6	
3330	1	40	134	128	24	17	51	7	
3331	2		135	129	25	18	52	[illegible]	
3332	3		136	130	26	19	53	9	
3333	4		137	131	27	20	54	10	
3334	1	41	138	132	28	21	1 Necho	11	Necho regnauit annos 17. Herod. lib. 5. c. 159.
3335	2		139	133	29	22	2	12	

Mūdi	Olympiades.	Vrbis	Nabonazares	Regum Iuda	Medorum	Ægyptiorum	Babyloniorum.	Principum Tyri, quorum Iosephus meminit ex Phœnicum annalib. libro priore in Apponem. Ithobaal ann. 29.
3336	3	140	134	30	23	3	13	1
3337	4	141	135	31	24	4	14	2
3338	1 42	142	136	1 Ioahas Ioiakim	25	5	15	Ioahas regnauit per 3. menses 2. Reg. 23. v. 31. Chronic. 36. v. 2.
3339	2	143	137	2	26	6	16	Ioiakim regnauit per 11. annos 2. Reg. 23. vers. 36. 2. Chron. 36. v. 5
3340	3	144	138	3	27	7	17	5
3341	4	145	139	4	28	8	18 1	Quartus Ioiakimi est primus Nebucadnezaris Ier. 25. v. 1. non à morte parentis, sed ab eo tempore quo à parente in Syriam missus, vt Berosus apud Iosephum habet.
3342	1 43	146	140	5	29	9	19 2	
3343	2	147	141	6	30	10	20 3	
3344	3	148	142	7	31	11	21 4	9
3345	4	149	143	8	32	12	22 5	10
3346	1 44	150	144	9	33	13	23 6	11
3347	2	151	145	10	34	14	24 7	12
3348	3	152	146	11	35	15	25 8	Iechonia cū 3. menses regnasset, Ieremiæ suasu se Regi Babylonico dedidit, qui ipsum in Babylonem abduxit. 2. Regum 24. v. 8. 12. 2. Chron. 36. v. 9.
3349	4	153	147	1 Iechonia Zedekia	36	16	26 9	
3350	1 45	154	148	2	37	17	27 10	
3351	2	155	149	3	38	1 Psammis	28 11	Zedekia regnauit per 11. annos 2. Regum 24. 18. 2. Chron. 36. vers. 11.
3352	3	156	150	4	39	2	29 12	Psammis in Aegypto 6. annos regnauit. Her. lib. 2. cap. 168.
3353	4	157	151	5	40	3	13	
3354	1 46	158	152	6	1 Astyages	4	14	Astyages regnauit annos 35. Herod. lib. 1. cap. 130. Baal 10.
3355	2	159	153	7	2	5	15	1
3356	3	160	154	8	3	6	16	2
3357	4	161	155	9	4	1 Aprius.	17	Aprius, in Scriptura Haphra regnat per annos 25 Herod. lib. 2. cap. 162.
3358	1 47	162	156	10	5	2	18	
3359	2	163	157	11	6	3	19	5
3360	3	164	158		7	4	20	Posterior Zedekiæ anni 11. pars in annum mundi 3360. cadit.
3361	4	165	159		8	5	21	
3362	1 48	166	160		9	6	22	8
3363	2	167	161		10	7	23	9
3364	3	168	162		11	8	24	10
3365	4	169	163		12	9	25	Iudices in Tyro per annum regnarunt.

3366

Mundi	Olympiadices.	Vrbis	Nabonacares	Regum Medorum.	Regum Ægyptiorum.	Regum Babyloniorum.	Principũ Tyri.	
3366	1 49	170	164	13	10	26	1	*Myttenus & Gerastus.*
3367	2	171	165	14	11	27	2	
3368	3	172	166	15	12	28	3	
3369	4	173	167	16	13	29	4	
3370	1 50	174	168	17	14	30	5	
3371	2	175	169	18	15	31	6	
3372	3	176	170	19	16	32	1	*Balatorus.*
3373	4	177	171	20	17	33	1	*Merbalus.*
3374	1 51	178	172	21	18	34	2	
3375	2	179	173	22	19	35	3	
3376	3	180	174	13	20	36	4	
3377	4	181	175	14	11	37	1	*Hiram. Hiram regnauit per 20. annos.*
3378	1 52	182	176	25	22	38	2	
3379	2	183	177	26	23	39	3	
3380	3	184	178	27	24	40	4	
3381	4	185	179	28	25 1	41	5	*Apries ab Amasi cruento bello victus strangulatur. Hero lib. 2 c. 169. Diodorus lib. iuxta Iere. prophetiã c. 44 v. 30. Amasis per 44. anno regnauit. Herod. lib. 3. c. 1c*
3382	1 53	186	180	29	*Amasis* 2	42	6	
3383	2	187	181	30	3	43	7	
3384	3	188	182	31	4	44	8	
3385	4	189	183	32	5	1 Euilmerodca	9	*Nomina & tempus regni Regũ Babylonicorũ desumpti sunt ex Beroso apud Iosephũ priore in App. & Megasthene apud Eusebium lib. 9. praeparat. Euangelica c. 4.*
3386	1 54	190	184	33	6	1	10	
3387	2	191	185	34	7	1 Nerigliſſororu	11	
3388	3	192	186	35	8	2	12	
3389	4	193	187	*Cyrus*	9	3	13	
3390	1 55	194	188	1	10	4	14	*14 Hirami Tyriorũ Principis est primus Cyri apud Iosephum.*
3391	2	195	189	2	11	1 Laborosoarchodus	15	
3392	3	196	190	3	12	2	16	
3393	4	197	191	4	13	3	17	
3394	1 56	198	192	5	14	4	18	
3395	2	199	193	6	14	5	19	

[illegible]	[illegible] dis		[illegible]	[illegible] ab Nabonassare	Regum Persarum.	Regum Ægyptiorum.	Regum Babyloniorum.	
[illegible]	[illegible]		[illegible]	194	7	16	6	
[illegible]397	4		2[illegible]	195	8	17	7	
3398	[illegible]	57	2[illegible]2	196	9	18	8	
[illegible]399	2		203	197	10	19	9	
34[illegible]0	3		204	198	11	20	1	Nabonidus Medus qui [illegible] lig[illegible] & nobis 2. Darius Me[illegible], [illegible]cuius meminit Daniel cap. 9. v[illegible] 1
3401	4		205	199	12	21	2	
340[illegible]	[illegible]	58	206	200	13	22	3	
[illegible]	[illegible]		207	201	14	23	4	
[illegible]404	3		208	202	15	24	5	
[illegible]405	4		209	203	16	25	6	
3406	1	59	210	204	17	26	7	
3407	[illegible]		211	205	18	27	8	
3408	[illegible]		212	206	19	28	9	
3409	4		213	207	20	29	10	
3410	1	60	214	208	21	30	11	
3411	2		215	209	22	31	12	
3412	3		216	210	23	32	13	
3413	4		217	211	24	33	14	
3414	1	61	218	212	25	34	15	
3415	2		219	213	26	35	16	
3416	3		220	214	27	36	17	Cyrus anno 17 Nabonidi Medi ex Perside profectus va[illegible]ata Asia Babyloniam adoritur, tandem non sine magno labore expugnat.
[illegible]4[illegible]	4		221	215	28	37		
3418	1	62	222	216	29	38		
3419	2		223	217	30	39		
3420	3		224	218	1 Cābyses	40		
[illegible]421	4		225	219	2	41		
[illegible]422	1	63	226	220	3	42		
[illegible]3	2		227	221	4	43		
[illegible]	3		228	222	5	44		
[illegible]42[illegible]	4		229	223	6	Psammenitus mē[illegible] se[illegible]. regnauit.	Herod. lib. 3 Psammenitū Cambyses anno 7. sui regni vicit, Aegyptumque in Persarum pote[illegible]atem redegit.	

M [illegible] TITV-

TITVLVS TERTIVS.

EXAMINATA est Funcciana, exterarum, earumque antiquissimarum Epocharum ad annos Mundi alligatio, vel isque fundamentis refutata. Nunc *Beroaldica* annorum à Mundo, ad Christum concatenatio proferenda, & erroris conuincenda est. Nominamus autem hanc concatenationem Beroaldicam, à primo eius autore, *Matthæo Beroaldo*, Dionysiano Gallo, vti videre est in eius Chronico lib. 3. cap. 7. & 8. Hunc Beroaldum ex parte sequitur, *Philippus Mornæus* c. 29. de veritate Christianæ religionis; *Iohannes* item *Haslerus* Bernensis in suo paradoxo annorum mundi à creatione vsque ad Iesum Christum; *Isaacus* item *Genius*, & præsertim *Dauid Pareus* Professor & Theologus Heidelbergensis, qui magno conamine, hanc Beroaldicam alligationem propugnat, vti videre est, in altera eius Chronologica oratione, de 70 hebdomadibus Danielis, habita Heidelbergæ, in promotione Doctorali Doctoris *Petri Cuneti*, & in eius cauillis aduersus peritum Chronologum *Sethum Caluisium*. Videatur & M. Georgii Stamperii Sacræ Chronologiæ delineatio, in qua *Beroaldum* totus sequitur.

Vt autem hic titulus legitimo ordine pertractetur: *Primo* Modus explicandus est Beroaldicæ connexionis annorum à Mundo, ad ἐνσάρκωσιν τοῦ λόγου. *Secundo* Beroaldi, & Beroaldistarum præcipua argumenta proferenda sunt: vbi de interuallo regni Persici, ex Græcis Historicis, Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Diodoro Siculo, Dionysio Halicarnassensi: Septuaginta item hebdomadibus Danielis, earumque termino à quo, & ad quem, iucunda satis, & scitu necessaria non tam ex prolixitate, quam materiæ necessitate proponemus. *Tertio* Beroaldica alligatio aliquot argumentis, ex cœlesti præcipue motu & concordantis historiæ veritate est refutanda.

CAPVT I.

De Modo Beroaldicæ alligationis annorum à Mundo ad Dominicam Natiuitatem & Passionem.

OPINANTVR Beroaldistæ, integram Chronologicã annorum seriem, à Mundi primordio, ad Incarnationem & passionem Filii Dei, ex solis Sacris haberi posse, absque adminiculo profanorum, vel gentilium Historicorum. Connexionẽ ergo hoc modo instituunt, vt videre est, apud Beroaldum & Paræũ in citatis locis. 1. Colligunt annos à Mundo ad Babylonicã Iudæorum captiuitatem, quam Beroaldus incipit à 4. anno Ioiakimi, Regis Iuda, qui fuit primus Nebucadnezaris, Ierem. 25. vers. 1. Paræus ab 11. Iechoniæ. Hic legitimum habet captiuitatis initium, vti præcedente titulo capite 2. confirmatum est. 2. His annis à Mundo ita collectis, subiungunt annos 70. Babylonici carceris. 3. Cum fine horum 70. annorum immediate connectunt 70. hebdomadas Danielis, quas finiunt in Dominica passione, quam factam dicunt in dimidia vltimæ hebdomadis, anno 4. Olympiadis 202. siue anno Olympiadico 808. Hac ratione medium, per quod exteras Epochas cũ annis Mundi colligant, hebdomades sunt Danielis.

Ex

Ex Beroaldistarum ergo mente, temporis interuallum, à laxata Iudæis per Cyrum captiuitate, vsque ad Dominicam passionem, est 487. annorum. Seruator autem noster anno 33. suæ ætatis mortuus est, vti vulgaris opinio habet. Ergo à laxatione captiuitatis, ad natum Christum Beroaldistæ annos tantum 454. numerant. Quod si Beroaldo & Sectatoribus exoticam historiam, vnanimemque eius consensum obiiciamus, qui interuallum hoc à Cyro ad Christum 70. annos, & vltra extendit; respondent, hic sacro, non profano calculo standum, & gentilem historiam, ad sacrum, quem illi sibi fingunt, calculum examinandam: si conueniat, amplectendā: sin minus, vt erroneam reiiciendam. Verum, ne in omnes seculares historias, & historicos hoc strictum ius promulgasse videantur, interuallum à laxatione Iudaicæ captiuitatis ad nostrum Sospitatorem, dispescunt in duo iterum interualla.

Prius à Cyro, primo Persarum Rege, vel Iudæorum liberatione ad Alexandrum Magnum, qui Darium Codomannum, vltimum Persarum Regem ad Arbela, vel Gaugmela, vicit:

Posterius ab Alexandri Magni Monarchia vsq; ad Christum. In hoc posteriore interuallo nobiscum consentiunt, profanæ Historiæ tuto credendum, quia calculus sacer & profanus, in regno Alexandri concurrat: ideo vero concurrete, quia tempora Alexandri, & subsequentia, vtpote propiora & notiora plures atq; diligentiores inuenerunt Scriptores Græcos & Latinos, veritatis testes. Inde concedunt ipsi ab Alexandri Magni victoria de Dario reportata, vsq; ad Christum natum annos effluxisse 329. Alexander namq; Darium vicit anno 2. Olympiadis 112. vel Iphitæo 446. consentiente Pateo: quanquam Beroaldus hic triennio μετ' χρόνων peccet. Si ergo ab hac victoria retrogrediamur, & annos 329. à 454. subtrahamus, remanebunt anni 125. Hoc interuallo includunt totum regnum Persicum à Cyro ad finem huius Monarchiæ, quanquam Beroaldus hoc spacium 130. annorum faciat, Stampelius annorum 129. Ex quo consequitur, Beroaldistas prius interuallum à Cyro ad Alexandrum impugnare, Cyriq; regnū ab Olympiade 80. vel 81. inchoare. Nam si ab anno 446. Iphitæo, quo Persica Monarchia, p Alexandrū finita, subtrahant 125. vel 130. remanebūt anni 321. vel 316. Olympiadici, vel Olympiades 79. finiēs, 80. & 81. in quos Cyri initium locant. In hac vero regni Persici decurtatione, si Beroaldistis veterum Historicorum, ad vnum omnium autoritatem opponamus, interuallum regni Persici vltra 200. annos extendentium, Cyrique initium ad Olympiaden 55. coniicientium, audacter respondent, omnes Historicos Græcos, Herodotum, Thucydidem, Xenophontem, Diodorum Siculum & alios, qui vnquam de rebus gestis scripserunt, Græca, id est, ficta fide res Persicas, ratione temporis conscripsisse.

CAPVT II.

Beroaldistarum argumenta proferuntur.

Argumenta, quibus Beroaldistæ probant, hebdomadas Danielis, mox à laxata Iudæis captiuitate inchoandas, Græcamq; Historiam in interuallo regni Persici definiendo falsam, hæc sunt.

Primvm: *Si hebdomades Danielis immediate cohærent, cum fine Babylonicæ captiuitatis, vtique profanus calculus vanus est, id est, regnum Persicum interualli ra-*

tione à Græcis vana fide prolongatum: Atqui hebdomades Danielis immediate cohærent cum fine Babylonicæ captiuitatis.

Ergo profanus calculus vanus est, &c.

Assumptum Pareus hoc modo probat: Angelus apud Danielem initium hebdomadum expresse figit in exitu verbi, de reducendo populo, & reædificanda Ierosolyma; finem in Christi excisione, cum ait cap. 9. vers. 25. *Scito, quod ab egressu verbi de redire faciendo* (populo) *& de ædificanda Ierosolyma, sunt septimanæ 7. & 62. & post has exscindetur Messias.* Hunc egressum verbi, non nisi de promulgatione edicti Cyri, quod habetur 2. Chronic. 36. vers. 23. & Esræ 1. vers. 1. 2. 3. intelligi posse, probat Pareus aliquot rationibus, quas ipse solidissimas vocat, in sua oratione de hebdomadibus Danielis, & in suis aduersus Caluisium Elenchis. Quas rationes maximam partem habet Præfatio, præfixa concentui Sacræ Scripturæ, Hugonis Broughtonii.

1. *Angelus initium hebdomadum absolute & citra vllam determinationem figit in exitu verbi. Nō enim dicit, ab exitu secundo vel tertio, sed simpliciter ab exitu. Ergo exitum proxime instantem, id est, primum intelligit, alioqui limitatione addita, ambiguitatem sustulisset: secus Prophetam incertum reliquisset, nec principium hebdomadum eum intelligere fecisset. At inquit Angelus ad Danielem, cap. 9. vers. 22. intelligere faciam te.*

2. *Expresse dicitur: ab exitu verbi de reducendo populo, & reædificanda Vrbe, hebdomadas inchoandas. At solus Cyrus edictum euulgauit de vtroque. Ergo ab hoc termino & edicto hebdomades illæ inchoandæ sunt.*

3. *Ex fine reuelati oraculi: quorsum Angelus Danieli hoc de septimanis annuis ad Christū futuris reuelauit oraculū? Certe vt eum de veritate promissæ liberationis sollicitum consolaretur, & certum redderet re præsente, quasi diceret; Caue sis anxius, iam iam prodibit edictum Cyri, de soluenda captiuitate vestra: & inde post 70. hebdomadas sequetur æterna, per Messiam, liberatio. Atqui parum Angelus Danielem fuisset consolatus, vel intelligere fecisset, si de exitu verbi incerto, aut multo post futuro loqueretur.*

Id Pareus probat testimonio Burgensis in additionibus Lyræ, ad 9. caput Danielis:

Si principium in aliquo termino post futuro figatur, non fuit Daniel per hanc reuelationem certificatus de tempore, quo ea, quæ petebat, deberent impleri, sed potius ignorasset, quantum temporis distaret, à tempore reuelationis, vsque ad tempus, in quo complenda essent ea, quæ ipsi fuerant reuelata, quod foret inconueniens.

4. *Fuit & hic scopus oraculi, vt vetus Ecclesia de Messiæ aduentu, eiusq; beneficiis, à temporis etiam circumstantia confirmaretur: Exacti sunt anni 70. captiuitatis; redibitis igitur: exspectate hebdomadas 70. & Christus ipse vos liberabit. Atqui nisi de primi edicti exitu Angelus locutus esset, etiam hic oraculi fructus apud Ecclesiam veterem nullus fuisset, ignorato hebdomadum principio, maxime si illud ab edito oraculo annis pluribus auellatur.*

5. *Quam Deus curam habuit Sacræ Chronologiæ ab exordio Mundi ad Babylonicam captiuitatem: eandem quoq; ad Christum vsque continuandam. Qui hoc non concedunt, (inquit Pareus) quomodo Spiritum Sanctum negligentiæ, vel inuidentiæ taciti non insimulent, viderint.*

Aut enim necessarium fuit Ecclesiæ, & Sacræ Historiæ integram Chronologiam ad Christum recensere, aut non. Sin hoc: Ergo non modo fides Ecclesiæ circa oracula, quæ temporum momentis maxime nituntur labefactatur, sed & lumen profanis Historiis vulgo concessum Sacræ Historiæ derogatur. Sin illud; aut non potuit, aut noluit, aut certe neglexit S. sanctus rem tam necessariam aperire Ecclesiæ. Quorum nullum caret blasphemia.

6. Aut

6. *Aut sola ea vera est & certa sententia, quæ hebdomadas à Cyri edicto ordiεur, & in Christi passione terminat, aut præter eam vna aliqua earum, quæ easdem vel ante vel post Cyrum inchoant, & ante, vel post Christi mortem terminant: omnes enim aut plures tam dissitanea opiniones oraculo pariter congruere, & vera esse non possunt. At nulla istarum est, quæ non vel in vtroque, vel altero termino, ab oraculi tum verbis, tum scopo varie exorbitet, variasq; secum difficultates, non apparenter tantum sed vere trahat.* Tutissimum ergo ex Beroaldistarum mente, si hebdomades Danielis mox à Cyri laxatione inchoentur.

7. *Nisi caput hebdomadum in primo Cyri anno (Intellige primum Cyri annum à solutione Iudaicæ captiuitatis) figatur immobile, de omni veteri Chronologia ἀσφαλεία prorsus actum est, & conclamatum. Ii namque qui à primo Cyri anno, 70. Hebdomadum Danielis terminum à quo mouent, hiatum faciunt, & saltare per incerta spacia coguntur. Atqui hic saltus seu hiatus Chronologiæ certam seriem perturbat. Cum itaq; de hoc saltu Chronologis conuenire sit impossibile, ne sit saltandum, ab hiatu necessario est abstinendum.*

Secundum Parei argumentum est:

Si omnis hiatus, quem Chronologi inter finem captiuitatis, & initium hebdomadum faciunt, varia importat 1. incommoda, & 2. absurditates; vtique profanus calculus teneri non potest.

Atqui verum prius. Ergo & posterius.

Incommoda Pareus hæc profert: *hiatus ille scopum & vsum oraculi cælestis euertit, qui fuit, Danielem mæstum & sollicitum consolatione erigere, de tempore liberationis per Cyrum, & per Messiam edocere, & denique Chronologiæ Sacræ illud, quod desiderabatur, vsq; ad Christum pertexere. At nihil istorum fecit Angelus: nihil Danielem est consolatus: nihil eum intelligere fecit, nihil prosunt hebdomades ad certum Chronologiæ annum, si non de proximo Cyri edicto, sed de alio, incertum quando post futuro Angelus locutus perhibeatur.*

Absurditatem Pareus hanc adducit: *Autor emendationis temporum* (Scaligerum intelligit) *initium hebdomadum figit, anno 2. Darii Nothi, inter laxationem per Cyrum, & hebdomadum initium, hiatum faciens annorum* 107. *Constat vero anno 6. Darii (quem Nothum fuisse, non negauerim) templum esse absolutum, Esra 6. v.* 15. Pergit Pareus: *Videte quid patiatur hæc sententia! Fingamus, Zerubabelem Ducem, cum anno* [illegible] *Darii, templum absoluisset, ætatem Mosis habuisse 120. annorum, quantam post Mosen attigisse vix quisquam legitur: demamus ab hac ætate hiatum 15 annorũ, à soluta captiuitate ad sextum Darii, vel absolutũ templũ, & habebimus Ducem 9. annorum in egressu ex Babylone, quo quid absurdius? Fingite deinde Iosuam Pontificem, qui & ipse exædificationi præfuit, tum fuisse aliquanto maiorem, puta annorum 130. quæ fictio profecto plus est quam liberalis: demite ab hac eius ætate hiatum illum 111. annorum, & habebimus in egressu ex Babylone adolescentem Pontificem 19. annorum, qua ætate ne quidem Sacerdoti, nedum Pontifici esse licuit. Nam per legem Numer. 4. v. 3. anni 30. requirebantur in Sacerdotio. Quis vero credat, duobus adolescentibus tantam prouinciam reducendi populi à Cyro concreditam fuisse? Quod vero Zerubabel, & Iosua tempore Cyri, cum populo Babylone egressi sint, & ad sextum Darii Nothi vixerint, testatur* Esra c. 2. v. 2. c. 3. v. 2. 8. c. 5. v. 2. cum Haggeo 1. vers. 1. & *Zacharia* cap. 4. v. 9.

Tertium Parei argumentum ab inconstantia profanæ. Historiæ, in interuallo regni Persici definiendo desumitur:

Si profanus calculus sibi non constat, sed varius, incertus, lubricus: vtiq; hoc ipso ad certam Chronologiam ineptus est, & repudiandus:

Atqui profa[illegible]*o nihil magis varium, perplexum & inconstans est Græcis Scriptoribus in*

bus in Persicis Historiis, quas prorsus Graca fide descripsisse videntur. Siue enim durationem Monarchia Persica à Cyro ad Alexandrum Magnum; siue numerum & nomina Regum Persicorum: siue singulorum Regum annos requiras, vix duos inuenies concordes. Aliter Reges, & annos Persicos Ctesias, aliter Metasthenes, aliter Herodotus, Dionysius, Diodorus descripserunt.

Id vt Pareus confirmet, Iosephi locum ex priore in Appionem adducit: *Certe* (inquit Iosephus) *in suis libris* (de Græcis loquitur) *alii alios plerumque refellunt, & iisdem de rebus diuersissima scribere non dubitant. Cuius discrepantia causa sunt.* Prior, *quod à primordio apud Græcos non curatum fuit, vt annales conficerentur, sed inprimis & errori causam, & mentiendi licentiam, præbuit iis, qui post de rebus antiquis scribere voluerunt:* Posterior, *quod qui scribere aggressi sunt, non veritati studuerunt; (tametsi hoc semper profiteri soleant) sed dicendi vim ostentarunt, & eam scribendi rationem secuti sunt, qua se aliis superiores visum iri existimabant, nonnulli ad fabularum narrationes animum applicantes.*

CAPVT III.

Beroaldistarum pugna contra regnum Persicum.

IN capite primo huius tituli commemoratum, Beroaldistas interuallum regni Persici 130. vel 125. tantum annorum facere. Hinc pugna aduersus Persicum regnum, eiusque Reges: Regnum pro libitu ad 100. annos decurtant: (Vnanimis enim Historicorum consensus est, regnum Persicum 230. annos durasse.) nonnullos Persarum Reges de solio deiiciunt, quinimo è rerum natura plane eliminant: nonnullorum regnum abbreuiant, interque se miscent. Cyri regno Cambysis imperium includunt per annos 7. Ahassuero, cuius mentio fit Esræ 4. vers. 6. & in libro Esther, annos 20. incompletos tribuunt: Pareus nescit, an hic Ahassuerus Darius sit Hystaspis filius, vel Xerxes. Si Darium vult, eiiciet è numero Regum Persicorum Xerxem, Regem famosissimum, totius quondam Græciæ terrorem. Si Xerxem eligit, omittet Darium Hystaspis, celebrarissimum Regem ob cladem Marathoniam. Artaxerxi Longimano tribuunt annos 16. Dario Notho 19. Artaxerxi Memori 40. Dario Ocho annos 19. incompletos: Arsani 2. cum dimidio: Dario Codomanno 5. cum dimidio. *Stampelius* in sua delineatione Persicos Reges hoc modo numerat:

1.	*Cyro* post laxaram captiuitatem tribuit annos	3.
2.	Post Cyrum ponit *Artaxerxem* cui concedit annos	40.
3.	Post Artaxerxem locat *Darium Ahasuerum* per annos	19.
4.	Post *Ahasuerum* habet Artaxerxem cui tribuit	62.
5.	Tandem ponit *Darium* vltimum per annos	5.
	Summa	129.

Huius decurtationis Pareus in sua contra Caluisium defensione tres adfert causas.

Primam *ducit ex numero Regum Persicorum: Daniel post Darium Medum ad Alexandrum vsque, nonnisi 4. numerat,* cap. 11. vers. 2. *In Historia vero Esræ & Nehemiæ 6. omnino à Cyro ad Alexandrum regnasse dicuntur in Perside: Cyrus* Esræ 4. vers. 5. *Ahasuerus* vers. 6. *Artaxerxes* vers. 7. *Darius* vers. vigesimo quarto. *Alter*

... Artaxerxes capite septimo versic. 1. *Darius ultimus* Nehemiæ 12. v. 22. *Secundum desumit ex* ... *Ducum Israeliticorum* ... *ad Alexandrum rebus Ecclesiæ præfuerunt. Non enim, nisi duo Duces populi Zerubabel & Nehemia, in tota Persica Monarchia memorantur*, Nehem. 12. v 47. *Atqui duos tantum Duces gubernaculi populi Iudaici, per annos* 230. *tenuisse, probabile non est, quantacunque eorum fingatur longæuitas. Ergo Persicam Monarchiam breuiorum necesse est annorum fuisse, quam Græci faciunt.*

Tertiam causam Pareus dicit euidentissimam, ex Iudæorum testimonio, qui posterius templum annis 46. *ædificatum fuisse, Christo obiecerunt*, Iohan. 2. v. 20. *neque id Christus, vt falsum, reprehendisse legitur. Horum* 46. *annorum initium sumit Pareus à* 2. *anno reditus Israelitarum ex Babylone, in patriam*, Esræ 3. v. 8. *finit in anno* 6. *Darii Nothi, quo templum absolutum est*, Esræ 6. v. 15. *Ergo à tempore laxatæ captiuitatis, per Cyrum, ad* 6. *Darii Nothi, nonnisi* 47. *anni à Pareo numerantur.*

Quartam causam Beroaldus habet, lib. 3. sui Chronici c. 7. & præfatio ad lectorem, præmissa concentui Sacræ Scripturæ Brougthonii: *Esra fuit filius Seraiæ*, Esræ 7. v. 1. *Seraia anno* ... *templi Salomonici occiditur*, 2. Reg. 25. v. 18 & 21. Item Ierem. c. 52. v. 24. & 27. *Esra ad tempora ferè Alexandri Magni vixit. Iochannan enim Pontifex, cum quo Esra adhuc vixit*, Esræ 10. v. 6. *fuit pater Iaddua Pontificis*, Nehem. 12. v. 11. & 22. *quem Alexandri Magni temporibus vixisse testatur Iosephus lib.* 11. *cap.* 8. *& consentiunt omnes. Si iam ex Chronologorum sententia regnum Persarum vltra* 200. *annos extendamus, sequetur, Esram ad* 240. *circiter annos vixisse.* *Annos. Ergo colligit inde Beroaldus, Persicam Monarchiam tanto temporis spacio, quo a Græcis definitur, non durasse.*

Quartam rationem vrget præfatio prænominata: Anno 2. *Darii Nothi vixerunt homines, qui prius templum viderunt, Hag.* 2. *v.* 3. *Fuerunt illi homines, cum prius templum à Nebucadnezare vastaretur*, 15. *annorum: ab exterminio vero templi ad reditum ex Babylone anni elapsi sunt* 59 *si à spontanea Iechoniæ transportatione initium* 70. *annorum captiuitatis sumatur. Verum si à reditu ad* 2. *Darii Nothi interuallum est annorum* 107. *vt vulgo fertur: sequetur homines tum temporis vixisse vltra* 180. *annos. Hoc absurdum illis est. Interuallum ergo regni Persici à Cyro ad Alexandrum, omnino decurtandum esse contendunt.*

CAPVT IV.

Græci Historici à Beroaldistarum iniuriis vindicantur.

Historici Græci, qui de rebus Persicis, & Persici regni interuallo scripserunt, primarii quinq; sunt: 1. Herodotus: 2. Thucydides: 3. Xenophon: 4. Diodorus Siculus: 5. Dionysius Halicarnassensis. Hi, & omnes reliqui interuallum regni Persic, vltra 200. annos extendunt. Nam vnanimis veterum Historicorum est consensio, Cyrum anno 1. Olympiadis 55. siue Olympiadico 217. Astyagen, Medorum Regem vicisse: Darium Codomannum, vltimum Persarum Regem ab Alexandro Magno victum anno 2. Olympiadis 112. siue Olympiadico 446. Verum à Beroaldistis, citatis Historicis Græcis magna fit iniuria, magnusq; contemptus illis conciliatur. Hæc enim Beroaldistarum contra Græcos Historicos sunt emblemata. *Nihil fere in profana Historia rectè definitum est, ante Philippi Macedonis tempora*, Beroaldus lib. 4. c. 8. *Pauci ante tempora Alexandri Magni fide digni scriptores extiterunt, quibus veri cura describendi & annotandi fuerit.* Ibidem. *Transitus Xerxis in Græciā accidit, nonnisi circa Olympiadem* 90. Beroaldus lib. 3 c 7. *Initiū belli Peloponnesiaci incertū est, & finis etiā, vel(vt* Pareus *loquit) non cōstat, an tēpus belli Peloponnesiaci rectè applicatū sit Olympiadib, Herodot. ater fabulorū, Thucyd. nō significauit, quota Olymp. cū*

 suam

suam historiam conscriberet, agerentur, conscius forte sibi incerti temporis, quod describebat. A Thucydide male superioris temporis anni sunt definiti. Xenophontis historia in Olympiadum notis, & annorum numeris deprauata fuit. Diodori Siculi libri fabulosam sequuntur historiam. Dionysius Halicarnassensis secutus quidem est Eratosthenis regulas, diligens præterea & acutus, at nihilominus secutus perturbatam temporis rationem eodem modo, quo cæteri: & quæ sunt huius generis alia Beroaldistarũ Emblemata.

Verum nimis inhumana hæc est *κρίσις* de Græcorum historicorum, in Persico regno definiendo, fide. Hac enim Beroaldistarum iniuria Græci historici communi quasi sensu, in describenda sui temporis historia, priuantur, vna litura tota exoticæ historiæ veritas deletur, & omnes Græci historici è manibus adolescentum excutiuntur.

Herodotum quod attinet, concedimus & nos, in eodem nonnulla fabulosa contineri. Verum illa ab hominum memoria longissime fuerunt remota, eaq; ab aliis, ab Ægyptiacis præsertim sacerdotibus hausit, ex quorũ relatu longe distitas Ægyptiorum, & aliorum res gestas commemorat, vt ipse expresse fatetur. Atqui hic nullo modo pater fabularum esse potest, qui ab aliis accepta (sint fabulosa) eo, quo accepit, modo narrat. Verum in historia sui seculi, Herodotum fabulosa scribere, nullo modo concedimus. Id enim plane inhumanum est asseueratu, in optimum illum virum, & suauissimum historicum, qui ad exquirendam veritatem historiæ, tot labores, molestias, itinera suscepit. Regnum autem Persicum à Cyro ad Herodoti tempus vix per 80. annos decurrebat. Herodotus enim temporib. Xerxis, & Artaxerxis Longimani vixit. Regnum ergo Persicũ Herodoti quasi æuo cœpit, & optime Herodotus scire potuit, quot annos Cyrus, Cambyses, Darius Hystaspis cum Xerxe regnarint, præsertim cum Persici Reges cum Græcis iterata semper bella gesserint.

Veniamus ad *Thucydidem* regio sanguine satum. Descripsit ille bellum Peloponnesiacum, sua ætate, inq; patria sua gestum. Qui ergo historiam incerti temporis describere potuisset? Siccine Thucydidem, Ducem illũ præstantissimum communi sensu priuatum dicemus, qui nescierit, quid, quoue tempore in patria, se viuente, rerum ageretur, præsertim in tantis belli motibus, quibus ipse interfuit. Quod vero Olympiadum meminit, absq; speciali numeri additione, id ex temporis incertitudine minime omnium prouenit: Verum fecit hoc Thucydides ad exemplum Herodoti, qui lib. 7. historiam traiectus Xerxis in Græciam *ἀοϱίστως* in Olympiadis tempus coniicit, & quia Olympiadũ numerus, tum temporis in ore omniũ fuit, quiq; à Græcis in fastos postea relatus est, vnde Diodorus numerum Olympiadum, *ἄρχοντας* Atheniensium, & Ephoros Spartanorum hausit, satis fuit tũ Herodoto tũ Thucydidi indefinita Olympiadũ mentio. Sed incusat Beroaldus Thucydidẽ, eũ superioris ætatis annos male definiuisse, ex hoc fundamento. Numerat enim 1. à bello Pelopõnesiaco retro ad traiectũ Xerxis in Græciam annos 50. lib. 1. 2. Ab hoc traiectu ad pugnam in campo Marathonio, Darii Hystaspis tempore factã, annos 10. ibidem. 3. Inde ad pulsum Hippiam, Pisistrati filium ex regno annos 20. lib. 6. Ergo à pulso Hippia, ad initium belli Pelopõnesiaci, anni 80. Pergit Beroaldus: Pisistratidæ Athenis tyrannidem tenuerũt, annos 36. teste Herodoto, lib. 5. Pisistratus annis 34. occupata tyrannide regnauit, vt Iustinus scribit lib. 2. Ergo ab initio Pisistrati, ad initium belli Marathonii anni 90. à morte Pisistrati vsq; ad eius belli principiũ, anni 56. ab initio vero Pisistrati ad belli Pelopõnesiaci principium, anni 150. ab ejus morte ad huius belli initium, anni 116. Atqui

Pericles

Pericles mortuus est anno 3. belli, vt refert Thucydides libr. 2. Prætore Epaminunda, vel Epaminone, teste Athenæo lib. 5. Præfuit Athenis per 40. annos, teste Cicerone 3. de Oratore, & Plutarcho in Pericle. Ergo à morte Pisistrati, vsque ad initium regiminis Periclis anni 79.

Ex hac supputatione Beroaldus duo absurda colligit. *Prius: Cum Pericles in Magistratu versabatur, viuebant homines, qui Pisistratum viderant, eiusque facundiam audierant, quam cum Periclis conferentes, suspectum Periclem habuerunt, teste Plutarcho, loco citato. Hos 20. annorum fuisse verisimile est Pisistrati tempore. Si ergo à morte Pisistrati ad initium Magistratus Periclis anni 79. elapsi, ergo illi homines, qui & Pisistratum, & Periclem perorantes audiuerunt, vltra 100. annos vixerunt. Quantam ætatem Beroaldus hominibus illius temporis concedere non vult. Posterius absurdum est: Themistocles vixit sub Pisistrato, teste Aeliano* lib. 3. c. 21. *varia Historia: fuerit puer decem annorum. A morte Pisistrati ad initium belli in campo Marathonio, anni 56. Ergo in hoc bello Themistocles vix fuisset 66 annorum. Atqui Iustinus lib. 2 affirmat: Themistoclem in pugna Marathonia adolescentem fuisse. Quod inde quoque conspicitur, quia decennio post contra Xerxen Dux belli fuit, & vir mediæ ætatis.*

Ad prius absurdum respondemus. 1. Nihil est absurdi, si dicamus homines eius temporis 100. annorum fuisse, qui Pisistratũ & Periclem perorantes audiuerunt, cũ Plutarchus in Pericle illos nominet σφόδρα γέροντας, i. valde vetustos. Ita in Sacris simile fere exemplũ occurrit, Ier. 26. v. 17. & 18. quidã seniorum terrę, tempore initii regni Ioiakim, Regis Iudæ, vixerunt, v. 1. qui Micham Hiskiæ temporibus prophetantem (Mich. 1. v. 1.) audierunt. Attigerunt ergo Michę temporibus annos discretionis. Atqui à temporibus Hiskiæ, ad initium Ioiakim, anni 100. si medietatem tantum regni Hiskiæ sumamus. Ergo isti viri ad 100. annos, & vltra vixerũt. Quid ad hoc exemplum Beroaldistæ dicent? 2. Negamus opus fuisse istis hominibus 100. annis, in audiendo Pisistrato & Pericle. Beroaldus enim falsam ὑπόθεσιν assumit, ex qua postea falsas elicit conclusiones, dum 36. annos Tyrannici imperii Pisistratidarum, apud Herodotum lib. 5. diuellit à 34. annis Pisistrati apud Iustinum lib. 2. cum coniungere debuisset. Omnes enim Historici, q de Pisistratidarum tyrannide scripserunt, omnesq; historiæ circumstãtię eo inclinant, filios Pisistrati, Hipparchum, siue Dioclem, & Hippiam, non longo tempore post parentis mortẽ Athenis tyrannidẽ exercuisse. Thucydides sane, lib. 6. Hippiam per tres tantum annos tyrannidem exercuisse, testatur, & 4. anno imperio spoliatũ. Ante Hippiam, Hipparchũ vel Dioclem, Hippiæ fratrem, non diu regnasse, omnes historicæ circũstantiæ loquuntur. Idẽ & ex Plutarcho colligimus: Pisistratus recuperat tyrannidem Athenis, Archõte Comio, quẽ sequitur Hegesistratus. Pisistrat⁹ tyrannidẽ obtinuit anis 34. Comius fuit Archon Athenis, an. 3. Olympiadis 57. postq̃ Cyrus iam p an. 10. Persico imperio pfuisset. Ergo Pisistrati finis incidit in annũ 4 Olympiadis 65. in annũ quasi 6. Darii Hystaspis. Si ergo filii Pisistrati post parentẽ, per an. 36. Athenis tyranni fuerũt, & Hippias Pisistrati fili⁹ Athenis pulsus est an. 20. ante pugnã Marathoniã, teste Thucydide lib. 6. Ergo pugna Mararhonia longo tẽpore post Darii Hystaspis, imo & Xerxis mortẽ gesta, q est absurdum. Ex hac ergo manu-ductione colligimus, filios Pisistrati p annos tantũ quasi 4. Athenis Tyrãnos fuisse. Nã Pisistrat⁹ mortuus est an. 6. Darii Hystaspis, Hippias Athenis relegatus anno 20. ante pugnam Marathoniam. Hæc pugna gesta an. 30. Darii Hystaspis, à quo an. 26. subtracti, 4. remanent. Cum his consentit & Gellius lib. 15. c. 21. Noctium Atticarum. Qui scribit Pisistratum Athenis Tyrannum fuisse, Seruio Tul-

lio

lio regnante, cuius regimen, in Cyri tempora cadit. Tum ab Hermodio, & Aristogitone occisum Hipparchum, Pisistrati filium, Hippiæ fratrem, temporibus Tarquinii Superbi, vel Darii Hystaspis, Persici Regis. Ex quibus omnibus colligimus, interuallum inter mortem Pisistrati, & eiectionem Hippię non esse 36 annorum, & annos 36. Pisistratidarum apud Herodotum annis 34. Pisistrati, apud Iustinum, includendos. Ex quo consequitur, eos, qui & Pisistratum, & Periclé, loquentes audiuerunt, non opus habuisse 100. annis, cum à morte Pisistrati, ad initium Magistratus Periclis, vix 56. anni sint ex rei veritate. Homines ergo octogenarii & Pisistratum & Periclem loquentes audire potuerunt. Præsertim cum Plutarchus testis sit, Periclem adolescentem, antequam ad gubernacula Reipub. veniret, sæpius perorasse, & propterea homines illos γέροντας, qui Pisistratum viderant, eiusque elocutionem nouerant, ab eo sibi timuisse. Quod animaduertens Pericles, à Repub. ad tempus abstinuit, ad defunctum Aristidem, & eiectum Themistoclem.

Solutio posterioris absurdi, ex iam data solutione fluit. Themistocles enim puer Pistratum videre, & in Marathonia pugna adolescens esse potuit 30. quasi annorum, cum à morte Pisistrati, ad bellum Marathonium ex historica veritate, anni tantum 25. vel 26. elapsi sint. Annus hic exacte definiti non potest. Non enim certo constat, quantum temporis Pisistrati filii, post parentis mortem Athenis Tyranni fuerint. Leuitas ergo est Beroaldica, fingere Thucydidem superioris ætatis annos, & interualla non recte definiuisse. Quasi vero exactus ille Historicus, interuallum illud, in quo eius parens vixit, & quod ipse attigit, nescierit: quasi de communi sensu deiectus, ignorarit verum interuallum inter famosissimam, & plane claram illam, Græcorum à Xerxe victoriam, & initium belli Peloponnesiaci.

Xenophontem, apim Atticam, quod attinet, scripsit is inter alia 1. libros 8. κύρυ παιδείας, id est, *institutionis* Cyri, Maioris scilicet, Primi Persarum Regis, quod ad elocutionem eleganter, polite, terse, vt apim Atticam decet: verum *ad historiæ fidem* non conscriptos, *sed ad effigiem iusti imperii*, ex quadam Platonica æmulatione fictos testatur Cicero ad Quintum Fratrem, lib. 1. Epist. 1. Videatur & Gellius lib. 14. cap. 3. Noctium Atticarum. Huius rei aliquot argumenta proferri possent, verum nostri hoc loco non est instituti, fusius id diducere. 2. Conscripsit libros 7. κύρυ ἀναβάσεως, id est, *expeditionis, vel Ascensus Cyri* in superiorem Asiam. Hic Cyrus, fuit Cyrus Minor filius Darij Nothi, frater Artaxerxis Memoris, septimi Persarum Regis. Hi 7. libri à Xenophonte ad historicam fidem conscripti, quia huic expeditioni, Xenophon, vt Dux interfuit. 3. Conscripsit idem libros 7. ἑλληνικῶν ἱςοριῶν, id est, Græcæ historiæ, in qua bellum Peloponnesiacum, à Thucydide in Historia sua ad finem nondum perductum, continuat, ibidemque incipit, vbi Thucydides hoc bellum finit, in 21. scilicet anno belli. Hi libri historica quoque fide à Xenophonte sunt consignati. Nam rem gestam sui temporis, & patriæ describit.

Verum quid Beroaldus? Hanc Xenophontis Græcam historiam in Olympiadum notis, & annorum numerum deprauatam esse dicit, ex hoc fundamento: In Olympiaden 93. qua cursu vicit Euagoras Eliensis, in stadio Euboas Cyanæus, reiicit Xenophon lib. 1. ἑλληνικῶν, Euarchippum, Spartanorum Ephorum. Huic subnectit Pantaclen, quem anno 22. belli præfuisse scribit. Hunc Pantaclen sequuntur alij; Pityas, Architas, Eudicus, sub quo Lysander, euersis muris Athenarum, & confecto bello,

domum

[illegible]

[illegible] q[illegible] ch po[illegible] ac[illegible] 20 annum [illegible] co[illegible] us ho[illegible] bellum gestum, [illegible] erat. Ergo in [illegible] annorum, & Olympiadum in Xenophonte [illegible]tum est.

[illegible] pondemus. Nullum in o[illegible] sequel[illegible] esse, H[illegible] vel[illegible] belli Pelopõne[illegible] non recte a[illegible] catu[illegible] ad Olympiaden. E[illegible] Olympias non recte definita. 2. Dicimus, Olympiaden illam 93. à Xenophonte recte definitam. Nam & Diodorus Siculus lib. 13. eundem [illegible]ctorem, in annum Olympiadis 93. reiicit. 3. Falsum est: Pa[illegible] E[illegible]phorum Spartæ fuisse anno 22. belli. Fuit annus 25. Xenoph[illegible] [illegible]m numerum, hoc in loco vitiatum, marginalis lectio ostendit, & p[illegible] XXII. XXV. legendum. Id quod manifestum quoque fit ex Thucydide [illegible] Diodoro. Anno 4. & 12. Olympias acta est, teste Thucydide li[illegible] [illegible]m anno 16. teste Diodoro, lib. 12. Ergo & anno 20. & 24. belli, Ol[illegible]pias acta. At Xenophon dicit, Ephoro Euarchippo, Olympiaden [illegible]e[illegible]. Euarchippum sequitur Pantacles. Ergo necesse est Euarchip[illegible] Spartæ Ephorum fuisse, vel 20. vel 24. belli anno Vig[illegible] aliud enim loquuntur omnes Historici, & Spartanorum Eph[illegible], [illegible] ro belli tempore Reipub. præfuerunt. Ergo 24. belli annus est. Et [illegible]ta [illegible] veritate, quam marg[illegible]nalis lectio, Diodorus, & [illegible]orici [illegible] colligimus, Pantaclen, Spartanorum Ephorum, anno 2[illegible] be[illegible] [illegible]tæ ad Reipub gubernacula sedisse. Et sane catalogus Ephororu[illegible] Xenophon lib. 2. ἑλληνικῶν, ab initio ad finem belli, congrega[illegible] m e[illegible] [illegible]t, propositum nostrum mirifice firmat. Nam Ephoro Aenesia exe[illegible] [illegible]o (quo tempore bellum cœpit) Euarchippus 24. est in ordine, Pantacles [illegible] Pityas 26. Architas 27. Eudicus 28. Sunt quidem in Xenophonte, quæ [illegible]nam obseruationem, & correctionẽ requirunt; sed longe al[illegible], quam quæ Beroaldus falso impugnat. 1. Videtur in Xenophontis Græca [illegible] [illegible]a quidam quasi defectus, statim ab exordio libri 1. & cum Thucydi[illegible] [illegible]am Historiam finiat, in 21. anno belli, lib. 8. sub finem: Xenophon res g[illegible]stas belli ab anno 23. describere incipit, mox transiens ad 24. & 25. annum. 2. Ait Xenophon, anno 24. belli, Lunam vespere defecisse lib. 1 ἑλληνικῶν. Male. Annus enim est 26. belli, vt circumstantiæ temporis, lun[illegible] eclipsis, aliquot correctiora Xenophontis exemplaria cum mar[illegible] [illegible]ctione, Archon item Atheniensium Callias, confirmant, quem Dio[illegible]rus lib. 13. in 3. annum Olympiadis 93. reiicit. Atqui annus 1. huius Olympiadis est 24. belli, vti supra probatum. Ergo tertius est 26. belli. 3. Mentionem facit Xenophon 25. anni belli, lib. 2 ἑλληνικῶν, cum annus sit 27. teste marginali n[illegible]tatione. Nam non multo post anni 28. belli meminit. 4. Ait id[illegible]m Historicus, bellum Pelopõnesiacum durasse 28. annos, & 6. me[illegible], lib. 2. ἑλληνικῶν. Discrepat vno anno à Thucydide, qui 27. annos bello t[illegible]buit, quem Diodorus sequitur lib. 13. Causa discrepantiæ est: Incipit Xeno[illegible]n hoc bellum vno anno citius Thucydide, & Diodoto ab eo tempore [illegible] confœderati Atheniensibus bellum inferre decreuerunt, Ephoro Æ[illegible], Archonte Aspeude, qui Magistratum obtinuit anno Nabonazareo [illegible]te Ptolemæo lib. 3. μεγάλης συντάξεως cap. 2. anno 4. Olympiadis 86, [illegible]te[illegible]ente lib. 12. Anno sequente Archon fuit Pythodorus, Ephorus, [illegible]es. Circa finem Magistratus huius Archontis & Ephori, p[illegible]a [illegible]ursio facta est circa ver, a quá incursione Thucydides Histori[illegible]

Inc[illegible]

inchoat, cum de 1. anno Olympiadis 87. adhuc duo quasi menses restarent, quos sequutus Diodorus, à 2. anno Olympiadis 87. hoc bellum incipit.

Sequitur *Diodorus Siculus*, circa tempora Iulii Cæsaris viuens, qui 40. libros Bibliothecæ conscripsit, initium faciens in libris 5. prioribus ἀπὸ τῶν μυθολογιμῶν, ante initia Troiani belli gestis. Horum librorum aliquot interiere, quorum, præsertim à 6. ad 11. exclusiue, vehementi desiderio tenemur. Hunc præstantissimum Historicum, Beroaldistæ, fabulosam Historiam sequi fingunt, non intelligentes seculum μυθικόν, quod in prioribus libris describit, sed ἱστορικόν, quod in posterioribus, in quibus persequitur à Traiectu Xerxis in Græciam, vsque ad Alexandrum Magnum, secutus est Fastos Athenienſium, Spartanorum, Romanorum. Siccine hi populi fabulosos & fictitios Archontes, Ephoros, Consules, Tribunos militum in Fastos retulerunt? Qui talia asseuerant, ipsi fabulosi & fictitii merito iudicantur, & inhumanitatis accusantur.

Simile esto iudicium de *de Dionysio Halicarnassensi*, qui temporibus Augusti Imperatoris vixit. Scripsit is aliquot libros Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας, id est, Romanæ antiquitatis, Historica & exacta fide. De hoc Histor. co Beroaldus hoc fert iudicium, eum secutum quidem regulas Eratosthenis, verum nihilominus perturbatam temporum rationem conscripsisse.

Verum quid audio? Siccine regulæ Eratosthenis perturbatam temporum rationem tradidere? Eratosthenes, excellens Historicus & Astronomus, annis quasi 80. post Alexandrum Magnum viuens, interualla temporum, variasque Epochas inter se, beneficio cœlestis motus alligauit. Siccine ergo is tempora turbat, qui ex cœlesti motu eadem mensurat? Ab Beroaldistarum ergo inhumanitate alieni, dicamus, Græcos Historicos, Herodotum, Thucydidem, Xenophontem, Diodorum Siculum & Dionysium, res gestas Persici regni, eiusque interuallum non ficta, sed historica plane fide definiuisse. id, quod in sequente capite clarius patescet.

CAPVT V.

Probatur, regnum Persicum vltra 125, vel 130. annos durasse.

PRIMVM, idque principale probationis argumentum, desumitur à cœlestis motus firmitate.

Id interuallum, quod cœlestis motus definit, pro fixo firmoque merito habendum.

At interuallum regni Persici cœlestis motus maximam partem definit:
Ergo pro fixo, firmoque merito habendum.

Consecutio Maioris per se manifesta est: Si namque id non esset, sequeretur, Solem, Lunam, Sydera, in tempora non condita: quod tamen contra Mosen est, Genes. 1. v. 14. vel totam Astronomicam Scientiam labilem & deceptoriam esse.

Minor probatur ex aliquot Eclipsium obseruationibus, quæ interuallum huius regni maximam partem definiũt, & ita quidem, vt vltra 200. annos illud interuallum extendant. Harum Eclipsium aliquot habet Ptolemæus, Herodotus, Thucydides, Xenophon, cum Diodoro Siculo, quæ ordine sunt proferendæ.

Primo

Prima Anno 7. Cambysis, 225. Nabonazaræo, Eclipsis Lunæ facta est, 17. Phamenoth, apud Ptolemæum lib. 5. *μεγ. συν.* cap. 14.

2. Anno 20. Darii, qui Cambysi in regno successit, Luna iterum defectum passa est, 28. Epiphi, anno Nabonazaræo 246. apud Ptolemæum lib. 4. *μεγάλης συντάξεως*, cap. 9.

3. Tricesimo primo anno eiusdem Regis Darii, Luna iterum eclipsata, 3. Tybi, anno Nabonazareo 257. Ibidem.

4. Anno præcedente, quo Xerxes in Græciam traiecit ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕδρην, ἀφανὴς ἦν, Sol suam in cœlo sedem relinquens apparere desiit, initio veris, vt Herodotus memorat in Polymnia. Hæc Eclipsis facta anno 4. Olympiadis 74. ad finem currente. Eclipsis quidem in Græcia & Minore Asia non adeo magna fuit, verum in India, Æthiopia, Arabia multo maior, præsertim sudo cœlo & aere, & matutino tempore in vere.

5. Anno 1. belli Peloponnesiaci, æstate, & frumentis maturis, νουμηνίᾳ κατὰ σελήνην ὁ ἥλιος ἐξέλιπε, μετὰ μεσημβρίαν, id est, Neomenia secundum Lunam Sol defecit post meridiem, teste Thucydide libro 2. Huius deliquii meminit & Plutarchus in Pericle. Fuit ergo tempus circa Solstitium æstiuum.

6. Anno 7. belli, Stratocle Prætore, Luna defecit, Boëdromione. Ita enim Aristophanes Νεφέλαις: ἡ σελήνη δ' ἐξέλειπε τὰς ὁδούς. Vetustissimum Scholium in Aristophanem hæc verba ita explicat: ἐπειδὴ ἔκλειψις ἐγένετο σελήνης τῷ προτέρῳ ἔτει ἐπὶ Στρατοκλέους, Βοηδρομιῶνι, id est, *Postea Eclipsis Lunæ facta est, anno 1. sub Stratocle, mense Boedromione, qui tertius est Græcorum.* Hæc ergo Eclipsis in autumno facta, & tenebroso tempore, quia obseruata.

7. Annus emortualis Artaxexis Longimani, Quarti Persarum Regis notatus est partiali defectu Solis, ineunte vere, & 8. anno belli Peloponnesiaci, apud Thucydidem lib. 4. Sic enim ille: τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς τοῦ τε ἡλίου ἐκλιπές τι ἐγένετο περὶ νουμηνίαν, id est, *Ineunte vere & æstate* (cum Artaxerxes, Xerxis filius, præterita hyeme mortuus fuisset) *circa nouilunium Sol ex parte defecit*, vel quid Eclipseos passus est. Fuit ergo partialis, initio Veris, & in die facta, quia obseruata. De hoc Solis deliquio & Aristophanem loqui in Nube, nullum dubium est. Verbis enim supra positis sequentia mox subnectit: ὁ δ' ἥλιος τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως συνελκύσας οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων, id est, Sol ellychnium suum in seipsum statim contrahens non apparere visus vobis, si militiæ Cleon præficiatur. Hic cum summæ rei præfectus sit, secutum solis deliquium. Ita namque vetus Scholiastes, in hunc Aristophanis locum: ἡλίου δ' ἐγένετο κατά τινα τύχην ἔκλειψις, Κλέωνος χειροτονουμένου.

8. Anno 4. Olympiadis 91. 19. anno belli, Præfecto Athenis Cleocrito, Luna noctu defecit, teste Thucydide lib. 7. & Diodoro lib. 13. qui ait Lunam defecisse ἐπιούσης νυκτός, id est, ingruente nocte, 10. diebus, antequam Nicias caperetur. Atqui Nicias captus 24. Carnei, siue Metagithnionis. Eclipsis ergo facta, 14. Carnei, qui cum Augusto nostro maximam partem participat, quia secundus Græcorum mensis fuit.

9. Anno 26. belli ineunte, (Male in vulgatis exemplaribus 5. habetur, quem annum marginalis lectio, Archon Atheniensis, & Ephorus Spartanus corrigunt.) Pythia magistratum apud Spartanos: Callia apud Athenienses gerente, Luna vespere defecit, teste Xenophonte lib. 1.

ἑλληνικῶν, in vere, quantum ex eodem colligitur, qui mox exacta hyeme, in initium anni hunc defectum reiicit, & exemplo Thucydidis annum in duas tantum partes, hyemem & æstatem diuidit.

10. Anno vltimo belli in autumno Eclipsis Solis facta est, vt idē Historicus Xenophon cōfirmat lib. 2. ἑλληνικῶν, & præterita æstate, acta est Olympias, (94. scilicet) in qua vicit Crocinas Thessalus, Ephoro Eudico, Archonte Pythodoro.

11. Ptolemæus testatur libro quarto μεγάλης συντάξεως capite vndecimo Hipparchum tres Eclipses Lunares Babyloniæ à Babyloniis obseruatas, ex Babylonia in Græciam adduxisse; Prima facta est anno 366. Nabonazaræo, Phanostrato apud Athenienses Archonte (quem Diodorus libro 15. omnium optime reiicit, in annum 2. Olympiadis 99.) mense Posideone, 26. Thoth, in qua Eclipsi Luna deliquium passa est ab ortu æstiuo noctis, vt Ptolemæus ibi loquitur.

12. Eodem anno Nabonazaræo, eodemque Atheniensium Archonte, mense Scirrophorione, Luna vltra dimidiam partem defecit, 42. Phamenoth.

13. Anno Nabonazaræo 367. Euandro apud Athenienses annuum magistratum gerente (vel Menandro, vt Diodorus habet) Luna tota defecit, mense Posideone, 17. Thoth.

14. Eo anno & mense, quo Alexander Magnus, victis Darii, vltimi Persarum Regis copiis, ad Arbelam, vel, vt Plutarchus vult, Gaugmelam, totius Asiæ imperio potitus est, facta est Eclipsis Lunę, mense Boëdromione, id est, circa autumni initium, & noctu, quia obseruata, testibus Plutarcho in Alexandro, & Plinio lib. 2. cap. 70. Quorum ille sic loquitur, (mihi pag. 399.) ἡ σελήνη τῦ βοηδρομιῶνος ἐξέλειπε: *Luna mense Boedromione defecit*, vndecim diebus ante, quam Darius ab Alexando vinceretur. Hic, tempus nocturnum specialius definit: *Nobili apud Arbela Magni Alexandri victoria, Lunam defecisse noctis hora secunda proditum est.* Noctem à Solis occasu incipiendo, & Assyriaco meridiano applicando.

Ex hisce Eclipsibus, firmitatem interualli regni Persici ab Historicis Græcis definitam firmissime roboramus. Si namque calculus Astronomicus adhibeatur deprehendemus, illas Eclipses ad vnum omnes eo tempore factas, quo ab Historicis annotatæ sunt. Ergo & singulare tempus huius vel illius Regis & Magistratus, necesse est firmum sit, ad quod Eclipses alligatæ. Sin ergo septimus Cambysis est 225. Nabonazaræus, & Darius, vltimus Persarum Rex, ab Alexandro Magno victus anno Nabonazaræo 418. (sexennio ante Alexandri mortem, factam anno Nabonazaræo 424. teste Ptolemæo lib. 3. cap. 8.) Ergo à 7. Cambysis, ad vltimum Darii vltimi, anni 193. A primo Cambysis ad vltimum Darii vltimi, anni 199. Cambysen antecessit eius parens Cyrus, per 30. annos. Regnum ergo Persicum ex cœlestis motus veritate, vltra 200. annos durauit, quod contra Beroaldistas probandum erat.

Ad hoc argumentum Beroaldistæ nihil habent solidi, quod opponere possint, præterquam, quod Paræus exactissimum Astronomum, Ptolemæum, exagitare conetur, ex mera, non tam audacia, quam impudentia. Ait enim, in suis, aduersus Caluisium, cauillis, pag. 65. & sequentibus, tres primas Ptolemæi Eclipses, à nobis iam ante productas, per se indubiam fidem mereri: verum, quod illæ septimo Cambysis, 20. & 31. Darii, Hystaspis filii, 225. 246. 257. Nabonazaræo acciderint. id Ptolemæum non ex certis obserua-

obseruationibus, sed probabili tantum collectione, & recepta Græcorum opinione pronunciasse.

Verum magna hac in parte iniuria Ptolemæo infertur. Nam Eclipsis septimo Cambysis, 20. & 31. Darii factas, Ptolemæus non ex probabili collectione, vel Ægyptiorum fabulis, sed ex obseruationibus Astronomorum, qui Cambysis, & Darii temporibus vixerunt, hausit. Quorum obseruationes Ptolemæus, non per oralem, sed per literalem, vel characteristicam quandam traditionem accepit, & veras esse per calculum deprehendit. Sic enim Ptolemæus ait, lib. 4. c. 9. ἐζητήσαμεν ἐκλείψεις σεληνιακὰς ἀπὸ τῶν ἀδιστάκτως ἀναγεγραμμένων, δι' ὅλου μάλιστα ὑπὸ παλαιοῦ χρόνου, id est, *Quæsiuimus lunares defectus quam diligentissime conscriptos, quam remotissimi temporis.* Inter has autem Eclipses ante sua tempora ἀδιστάκτως, conscriptas, & illas numerat, quæ septimo Cambysis, 20. & 31. Darii acciderunt. Quinimo & hoc Ptolemæus addit, Hipparchum, nobilem illum Astronomum ea quoque Eclipsi vsum, quæ 20. Darii facta est. Astronomi illi veterum temporum id in more habuerunt positum, vt ad Æram Nabonazaræam annum Regis, sub quo cœlestes motus obseruabant, adderent, dicentes, anno 225. Nabonazaræo, anno 7. Cambysis Domini nostri, 17. die Phamenoth, Eclipsis Lunæ obseruata est. Quem morem Ptolemæus suo tempore secutus est, dum anno, verbi causa, 880. Nabonazaræo, in quo Eclipsin Lunæ obseruauit, die 17. Payni. 17^mum Hadriani Imperat. connectit lib. 3. c. 8. Si ergo credimus, an. 9. Hadriani, 17. Pachon: an. 17. Hadriani, 17. Payni: 19. Hadriani, 2. Choiac: 21. Hadriani, 19. Pharmuri, Eclipses σεληνιακὰς factas, quia eas Ptolemæus obseruauit: cur non crederemus & 7. Cambysis, 20. 31. Darii, Eclipses Lunares à Ptolemæo notatas, accidisse? cum eas Astronomi tum temporis viuentes obseruarunt. Sin autem hoc postetius negamus, negemus & illud. Est enim par ratio. Verum si hac via tendimus, quid tandem fiet cum Astronomicis Ptolemæi obseruationibus.

Contra datam nostram responsionem Paræus variis modis instat.

1. Ptolemæum initium annorum Nabonazareorum aliquo indubio charactere ex luminarium defectu, vel alia euidente ratione non insigniuisse. Verum hæc instantia imperitiam sapit. Ptolemæus enim initium horum annorum, à primo momento ad cœli constitutionem aliquot in locis firmiter alligauit, Et nostro tempore exactissimi Mathematici demonstrarunt, primum annum Nabonazareum, ad formam Iuliani anni applicatum cœpisse 26. Februarii, in meridie, feria quarta.

2. Si Ægyptii tam exacti fuerunt temporum censores, quid sibi volunt tam putidæ eorum fabulæ, de 17000. annorum ab Hercule, vsque ad Amasin, Cambysis σύγχρονον? Qui etiam ex vulgari computo 220. annis Nabonazare fuit posterior.

Verum respondemus 1. Pareo, distinguendum esse inter cœlestes obseruationes, quæ fallere non possunt, & alias traditiones sæpe fallaces: distinguendum item inter seculum μυθικὸν & ἱστορικόν.

2. Definiendum est Pareo, quales annos Ægyptii intelligant, dum interuallum ab Hercule ad Amasin 17000. annorum faciunt. Habuerunt enim & annos vno mense constantes, vel Lunæ senio, vt Plinius lib. 7. c. 48. loquitur. Videatur Macrobius lib. 2. c. 11.

3. Quid causæ, quod Ptolemæus antiquissimam omnium obseruationum facit Eclipsin Lunæ 29. mensis Thoth, anno 1. Merdackenpad, ini-

tio Nabonazaris annis 27. posteriorem? Respondemus, Ptolemæum vetustiores in Babylone suo tempore habere non potuisse. Aristoteles enim inuidiæ stimulis agitatus, Babyloniorum cœlestes obseruationes ad 1903. annos temporibus Alexandri Magni è Babylonia surripuit, Simplicio teste, in librum 2. Aristotelis de cœlo. Ex hisce obseruationibus nonnullæ à Calippo, & aliis Mathematicis cõseruatæ, quæ postea ad manus Ptolemæi deuenerunt, vt Eclipses Lunæ, quæ acciderũt anno 1. Merdackenpad, anno 27. Nabonazareo, die 29. Thoth. Item anno 2. Merdackenpad, 28. Nabonazaræo, die 18. Thoth: & die 15 Phamenoth, eiusdem anni lib. 4. c. 8. & 9. Anno Nabonazaræo 127. 5. Nabopollassaris, 27. die mensis Athyr lib. 5. c. 14 Anno Nabonazaræo 225. anno 7. Cambysis, 17. Phamenoth ibidem. Anno Nabonazaræo 246. 20. Darii, qui Cambysi successit, die 28. Epiphi lib. 4. c. 9. Anno Nabonazareo 257. 31. Darii, die 3. Thybi. Has Eclipses & alias cum Ptolemæus videret exacte quadrare in annum Nabonazareum, & diem, in quem collocatæ, nonne per infallibilem & ἀπαράλλακτον firmitatem retrogredi, & 1. Nabonazaris annum ratione primi puncti ad cœli motum alligare potuit?

Antequam ad secundum argumentum deueniamus, Pateo quid proponendum est, ex collatione Sacræ Scripturæ, cum Ptolemæo, vero Beroso & Eusebio, ex quo magnum desumimus argumentum legitimæ constitutionis annorum Nabonazaræorum apud Ptolemæum.

1. Ptolemæus meminit Merodachi lib 4. c. 8. & 9. Huius & Scriptura meminit anno 15. Ezechię, Regis Iud., 2. Reg. 20. v. 12. Item Es. 39. v. 1. Hũc Merodach Scripturæ, Merdackenpad Ptolemæi esse, boni fatẽrut omnes, & nomen conuenit, locus item regiminis, & tempus, vti id sequente titulo firmaturi sumus.

2. Idem Ptolemæus lib. 5. c. 14. meminit Nabopollassaris, Regis Babyloniorum. Idem facit & verus Berosus apud Iosephum priore in Appionem Grammaticum, cum hoc additamento, hunc Nabopollassarem parentem esse Nebucadnezaris, qui templum Hierosolymitanum conflagrauit.

3. Exinde hoc modo colligimus. Ptolemæus à 1. Merodachi, ad 1. Nabopollassaris effluxisse ait, annos 96. Merodach enim incepit 27. Nabonazaræo, apud Ptolemæum lib. 4. c. 8. & 9. Nabopollassar anno 123. Nabonazaræo, quia quintus illius est huius 127. apud Ptolemæum lib. 5. cap. 14. Ergo à Merodachi regno ad Nebucadnezaris, filii Nabopollassaris, initium, plures annos quam 96. elapsos esse necessum est. Si iam à 15. Ezechiæ, quo Merodach regnauit, ad 4. Ioiakim, qui Nebucadnezaris primus est, Ierem. 25. v. 1. plures anni, quam 96. in Sacris numerantur, magnum argumentum est, Merodach Bal-Adan Scripturæ, esse Merdackenpad Ptolemæi, & annos Nabonazaræos legitime apud Ptolemæum locatos. Colliguntur autem in Sacris à 15. Ezechiæ ad 4. Ioiakimi, anno 106. Ex quo colligitur Ptolemæum annos illos Nabonazaræos, non ex probabili coniectura, vel Ægyptiorum fabulis collegisse. Simul & hoc falsum elicitur; Pareus annum 1. Nabonazaris reiicit in annum 13 Amasiæ Regis Iuda. Atqui à 13. Amasiæ, ad 15. Ezechiæ anni 125. elapsi sunt, vti id supra titulo vltimo prioris libri cap. 4. firmatum est, & αὐτοψία tabulæ idem monstrat. Atqui anno 27. Nabonazareo Merodach regnare cœpit in Babylone, & regnauit adhuc 15. Ezechiæ Scriptura teste. Regnasset ergo Merodach per annos 95. & vltra. Quod tamen Pareus non concedet.

Eadem

Eadem firmitas legitimę constitutionis annorum Nabonazareorum apud Ptolemæum, ex Sacris literis per aliud interuallum monstrari potest. Ptolemæus à Nabopollassare, Nebucadnezaris parente ad vltimum Cyri, & primum Cambysis, annos quasi 96. numerat. Ait enim, lib. 5. c. 14. quintum Nabopollassaris esse 127. Nabonazareum. Ergo primus illius in annum 123. Nabonazaris cadit. Septimus Cambysis est 225. Nabonazaræus. Primus ergo Cambysis est 219. Nabonazaræus. Interuallum ergo à 1. Nabopollassaris, ad 1. Cambysis est annorum 96. ex Ptolemæi numeratione. Ergo à 1. Nebucadnezaris filii Nabopollassaris, ad vltimum Cyri, & initium Cambysis necesse est pauciores annos elapsos circiter 80. vel paulo plus, minusue, quod interuallum ex Sacris eruimus. Anno 7. Nebucadnezaris absoluto, anni 70. captiuitatis Babylonicæ à spontanea Iechoniæ in Babylonem transportatione inchoandi sunt, vti in titulo precedente confirmatum est. Ergo à 1. Nebucadnezaris, ad finem captiuitatis anni 77. elapsi sunt. Cyrus autem antepenultimo sui regni anno Iudæis captiuitatem laxauit, vti cap. 4. tituli præcedentis probatum est. Ergo à primo Nebucadnezaris ad finem Cyri, & initium Cambysis 80. anni. Hæ & similes collationes Sacræ Scripturæ cum Ptolemæo Beroaldistas plane conuincunt, & id demonstrant, Ptolemæum antiquas illas Eclipsium obseruationes nō ex fallaci quadam coniectura, vel fabulosa Ægyptiorum traditione, verum ex certissimis antecessorum suorum obseruationibus, annis Nabonazareis, Merodachi, Nabopollassaris, Cambysis, Darii applicasse.

Secundum Argumentum desumitur ex interuallo regni Persici à morte Artaxerxis Longimani ad Darium vltimum.

Si à morte Artaxerxis Longimani ad annum deuicti Darii vltimi ab Alexandro 95. anni elapsi sunt, tum regnum Persarum à Cyro ad Darium vltimum vltra 125. vel 130. annos durauit:

Atqui à morte Artaxerxis Longimani, ad annum victi Darii vltimi ab Alexandro anni 95. sunt elapsi:

Ergo Persarum regnum à Cyro ad Darium vltimum vltra 125. vel 130. annos durauit.

Consecutio in maiore manifesta est. Interuallum inter 95. & 125. vel 130. annorum est 30. vel 35. Atqui Cyrum, Cambysen, Darium Hystaspis, Xerxen, Artaxerxen Longimanum vltra 30. vel 35. annos regnasse, ipsi fatetur Beroaldistæ, dum à laxatione captiuitatis per Cyrum, ad 6. Darii Nothi, qui Artaxerxi Longimano successit, numerant annos 49.

Minor probatur ex Thucydide lib. 4. & Diodoro lib. 11. Vterq; enim testatur: Artaxerxen Longimanum mortuum esse in hyeme anno 7. belli fere finiente. Hic annus fuit annus 4. Olympiadis 88. Annus enim 1. belli à vere cœpit, cum fine quasi anni 1. Olympiadis 87. cum Athenis Archon esset *Pythodorus*, & in eius magistratu adhuc 2. menses superessent, vt refert Thucydides lib. 1. belli. Et sane bellum hoc Peloponnesiacum cum quapiam Olympiade cœpisse, ex eo manifestum est, quia anno 4. & 12. Olympiadicum certamen actum, Thucydides libris 3. & 5. Item anno 16. Diodorus lib. 12. Item anno 24. Xenophon lib. 1. ἑλληνικῶν ἱστοριῶν.

Ad hoc argumentum Pareus hoc modo insurgit: Inceperit sane primus annus belli cum 1. anno alicuius Olympiadis: at quota Olympias fuerit, ignoratur. Sed respondemus breuiter, hanc Parei obiectionem plane falsam esse. Diodorus enim initium belli ad annum 2. Olympiadis 87. ineuntem refert lib. 12. & Xenophon lib. 1. ἑλληνικῶν annum 24. belli in 1. Olym-

lympiadis 93. conicit, quos tota vetustas sequitur, quæ vnanimi consensu initium belli in annum 1. Olympiadis 87. finientem conicit. Verum instat Paræus, flagitando probationem, Diodorum, Xenophontem, Thucydidem annos belli Peloponesiaci Olympiadibus recte applicasse. Tres enim causas profert, ex quibus probare conatur, annos belli Græcorum Olympiadibus non recte applicatos.

1. *Quia in profana historia nihil recte definitum ante Philippi Macedonis, parentis Alexandri Magni, tempora.*

2. *Quia Character primæ Olympiadis desideratur, teste Scaligero.*

3. *Quia discordia Historicorum in initio belli Peloponesiaci. Xenophon enim id reiicit in annum 4. Olympiadis 86. Thucydides in annum 1 Olympiadis 87. Diodorus in annum secundum huius Olympiadis. Plin. lib. 3. c. 1. in annum Vrbis 300. qui est annus 3. Olympiadis 81. Gellius libr. 17. c. 21. Noctium Atticarum in annum Vrbis 329. vel annum 4. Olympiadis 88. vti Beroaldus Gellium citat lib. 4 cap. 5. sua Chronologiæ.*

Contra hanc Paræi instantiam respondemus 1. in genere, dicentes annos belli huius Olympiadibus, eatumque numero à Thucydide, Xenophonte, Diodoro Siculo rectissime applicatos. Argumentum huius assertionis habemus plane ἄλυτον ex cœlestis motus obseruatione. Historici namque Græci bellum hoc Eclipsibus sex, tribus Solis, totidem Lunæ, cum descriptione circumstantiarum temporis, tam firmiter Olympiadibus agglutinarunt, vt absque cœlestis motus violentia, hoc bellum à datis Olympiadibus abstrahi nō possit. Sex illæ Eclipses in præcedenti argumento inter alias à nobis iam prolatæ sunt. Si calculus Astronomicus adhibeatur, Eclipses illę exactissime in Olympiadas, & Olympiadum annos cadunt, in quos cōiectæ. Tres Eclipses Solis iam ante nos supputarunt multi Mathematicorum, & Doctissimorum Chronologorm, inter quos Henricus Buntingus. Supputentur & Lunares, & firmissima hinc orietur ἀπόδειξις. Præstat tamen nude harum Eclipsium tempus notare, supputationem exquisitiori studio committere. Eclipsis Solis facta anno 1 belli, æstate, & frumentis maturis, post meridiem, vt Thucydides loquebatur, cadit in 3 Augusti, intra 3. & 4. horam vespertinam, ineunte anno 2. Olympiadis 87. Fuit fere totalis in 6. climate, ideo, ait Thucydides, quasdam stellas apparuisse. Eclipsis Lunæ, facta anno 7. belli, anno 4. Olympiadis 88 mense Boedromione, vel autumno, incidit in 9. Octobris, intra 6. & 7. vespertinam. Eclipsis Solis, facta in vere, ineunte anno 8. belli, currente adhuc anno 4. Olympiadis 88. incidit in 21. Martii, in horam 9. matutinam. Defectus Lunæ, factus anno 4. Olympiadis 91. ineunte anno 19. belli, cadit in 27. Augusti finientem, intra 9. & 10. vespertinam. Quod tempus Diodorus eleganter nominat ἐπιγιγνομένης νυκτός, id est, noctem ingruentem, tempus item mensis Carnii, vt Plutarchus annotauit. Eclipsis Lunæ, facta in vere anno 26. belli, cadit in 15. Aprilis, in 10. vespertinam. En initium anni, & vesperam, vt Xenophon volebat. Eclipsis Solis, facta in fine belli, in autumno, cum in præcedente æstate Olympias 94. acta fuisset, cadit in 3. Septembris, in feriam 6. in horam 9. matutinam.

Ex hisce Eclipsibus contra Beroaldistas firmiter concludimus, tempus belli Peloponnesiaci Olympiadibus ab Historicis Græcis rectissime applicatum. Nam cœlestis motus conuenit, contra quem h scere nefas esto. Dent nobis Beroaldistæ aliam huius belli, ad alias Olympiadas, applicationem, cumque datis Eclipsibus coniunctionem. Sin minus, veritati cœlestis motus cedant.

Dici-

Dicimus ergo 1. Certum, imo certiſſimum nobis eſſe tempus belli Græcorum in Peloponneſo, ratione Olympiadum. 2. Bellum hoc in fine anni 1. Olympiadis 87. vel anno Iphiteo 345. cœpiſſe, tam verum eſſe, quam verum, Solem & Lunam ad temporum diſtinctionem condita. Gen. 1. v. 14. 3. Ante Philippi Macedonis tempora multa in Græca Hiſtoria hiſtorica fide conſcripta. 4. Artaxerxen Longimanum anno 7. belli, quarto Olympiadis 88. mortuum. 5. A fine Artaxerxis Longimani ad annum victi Darii vltimi, annos 94. abſolutos elapſos. 6. Artaxerxen ex rei veritate vltra 30. annos regnaſſe, qui ad 94. additi, 124. efficiunt. Vnde concludimus interuallum regni Perſici vltra 125. vel 130. annos extendendum eſſe.

II. Reſpondemus in ſpecie ad tres Parei rationes, ſupra allatas.

Ad primam dico 1. eam manifeſte falſam eſſe, vti iam probatum. 2. Quæ cauſa, quod ante tempora Philippi Macedonis nihil tecti definitum, poſt eius vero tempus omnia in Græca Hiſtoria cohæreant? Num Græci tam ſubito mutati? Vel deteriórne Spiritus Herodorum, Thucydidem, Xenophontem in ſuæ hiſtoriæ deſcriptione afflauit, quam Liuium, Diodorum Siculum, & alios Hiſtoricos poſt Alexandri Magni tempora viuentes? Quod enim Pareus diſcordiam Græcorum de Perſici regni duratione nobis obiicit, ad hoc obiectum infra capite XI. ſumus reſponſuri.

Ad ſecundam dico, Pareum Scaligeri verbis peſſime abuti. Huius enim verba ſic habent: *Character 1. Olympiadis deſideratur, quo illius initia deſignentur. Quod igitur Chronologi notant, illud vel illud, illa vel illa Olympiade contigiſſe, fidem quidem eorum liberas, ſed diligentiam non probas.* Quibus verbis Scaliger id intendit: Initium Olympiadum per ſe ſatis quidem exploratum eſſe, verum nullum Hiſtoricorum charectetem 1. Olympiadis per cœleſtem motum notaſſe, id, quod Scaliger fecit lib. 5. de temp. emend. mihi pag. 359. Vnico exemplo Scaligeri mens hoc modo poteſt illuſtrari: Conſtantinopolis à Turcis capta eſt anno Æræ Chriſtianæ 1453. Hac ſ[illegible] fidem meam liberaui quidem, ſed niſi characterem addidero, diligentiam non liberaui. Character eſt: Expugnata eſt Conſtantinopolis indictione prima, 29. Maii, feria 3. ante feſtum corporis Chriſti. Vnde colligimus, non omne id incertum eſſe & inexploratum, cuius character deſideratur. Hinc Scaliger priora ſua verba declarans hoc modo inquit, in ſuis animaduerſionibus in Euſebium: Item in Chronologicis Elenchis contra Pareum: *Olympias cuſtos temporum; vindex hiſtoricæ veritatis; frenatrix fanaticæ Chronologorum licentiæ. Neq; in SS. neq; in Hiſtoria Exotica vllũ interuallũ melius exploratũ eſt, quã illud, à prima Olympiade ad Alexandrũ Magnum, & hinc ad Epochã Antiochenorũ iulianã, quod quidẽ tanti eſt, vt quidquid nobis ab Exodo, ad templi excidiũ in Hiſtoria Sacra compertũ eſt, totũ illi interuallo acceptum referri debeat.* Ex hiſce Scal. verbis id ſumimus, eũ de veritate initii Olympiadũ, & applicatione rerũ geſtarum ad Olymp. minime dubitaſſe, licet deſiderarit Characterem 1. Olympia. in Hiſtoricis Græcis.

Ad tertiam dico 1. apparentem diſcordiam, quæ eſt inter Thucydidem, Xenophontem, Diodorum Siculum ſupra c. 4. conciliatam eſſe.

2 Nullam eſſe Pareano argumẽto cõſequẽtiã: autores vno vel altero año de quapiã re interdũ diſſidere videnť: Ergo Monarchia Perſica ad 100. annos decurtanda: non ſecus ac ſi ita argumentarer: De anno victæ Continop. à Turca variãt Hiſtorici vno año: Ergo ea victoria 100. añis in anteriorã vel poſteriora tẽpora reiiciẽda. 3. Plin. non ſimpliciter dicit: Bellũ Peloponneſiacũ geſtũ 300. Vrbis año, ſed à 300. Vrbis año, indefinite magnũ numerũ excludẽs, & nihil certi ponẽs. Id q; & inde videre eſt: Dicit. n. bellũ hoc

gestum à 300. Vrbis anno. Atqui per 27. solidos annos cum dimidio durauit. 4. Gellium q; attinet, respondemus, Beroaldū exemplar quidem Gellii citare, quod 329. annum Vrbis habet: verum prostant alia multa Gellii exemplaria Geruasii impressa, quæ 323. annum Vrbis habent. Concludim' ergo Beroaldistas partim contra veritatē interualli in tempore Artaxerxis Longimani, partim temporis in bello Peloponnesiaco nihil firmi habere, quod opponere possint, & consequenter fixum firmumq; manere, interuallum regni Persici vltra 125. vel 130. annos extendendum.

Tertium argumentum mutuamus ex tempore traiectus Xerxis in Græciam.

Si à traiectu Xerxis in Graciam ad deuictum ab Alexandro Codomannum 150. anni elapsi sunt, necesse est Beroaldistas errare, dum interuallum regni Persici tantum 125. vel 130. annorum faciunt.

Atqui à traiectu Xerxis in Graciam ad deuictum ab Alexandro Codomannum 150. anni elapsi sunt.

Ergo Beroaldistæ errant.

Minor probatur 1. ex vnanimi omnium Historicorum consensu, qui Xerxis in Græciam expeditionem in annum primum Olympiadis 75. siue 297. Iphiteum vel Olympiadicum coniiciunt. Diodorus lib. 11. Biblioth. Dionysius Halicarnassensis lib. 9. antiq. Roman. Pausanias ἠλιακῶν β. Erathostenes apud Clementem lib. 1. στρωμ. Eusebius & omnes alii.

Quod enim Beroaldus ait lib. 3. cap. 8. Pausaniam in tempore belli Xerxis contra Græcos dubitare, falsum est. Hæret Pausanias in historia Oebotæ. Sic enim ait, mihi pag. 180. Οἰβώτᾳ δὲ τὴν μὲν ἀνδριάντα Ἀχαιοὶ κατὰ πρόσταγμα ἀνέθεσαν τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος ἐπὶ ὀλυμπιάδος ὀγδοηκοστῆς. ἡ δὲ τοῦ σταδίου νίκη τῷ Οἰβώτᾳ γέγονεν ὀλυμπιάδι ἕκτῃ. Πῶς ἂν οὖν τύχοι ἐν Πλαταιαῖς μάχην μεμαχημένος ὁ Οἰβώτας ὁμοῦ μετὰ ἑλλήνων, πέμπτῃ γὰρ ἐπὶ τῇ ἑβδομηκοστῇ ὀλυμπιάδι τὸ πταῖσμα ἐγένετο ἐν Πλαταιαῖς Μαρδονίῳ καὶ Μήδοις. Ἐμοὶ μὲν οὖν λέγειν μὲν τὰ ὑπὸ ἑλλήνων λεγόμενα ἀνάγκη: πείθεσθαι δὲ πᾶσιν οὐκ ἔτι ἀνάγκη. Id est, *Oebota statuam Achai ex Apollinis Delphici oraculo posuere Olympiade 80. cum stadium Oebotas vicerit Olympiade sexta.* (*Romuli Amasæi* versio hic vitiosa est. Sic enim ille: cui Olympiade sexta & octuagesima palma de stadio est adiudicata. Quæ versio multos decepit, quam corrigere debuissent ex alio Pausaniæ loco in Achaicis, mihi pag. 222. Οἰβώτᾳ ἀνδρὶ Δυμαίῳ. σταδίου μὲν ἀνελομένῳ νίκην ὀλυμπιάδι ἕκτῃ, εἰκὼν δὲ ἐν ὀλυμπίᾳ ἐπὶ τὴν ὀγδοηκοστὴν ὀλυμπιάδα κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἀξιωθέντι. Quem locum Amasæus ita vertit: *Oebota Dimeo palma de stadio data Olympiade sexta: statua vero in Olympia ex Delphico quodam responso octogesima demum Olympiade erecta.*) *Qui ergo Oebotas potuit in Græcorum acie ad Plateas præliari, quod nonnulli scribunt, cum Olympiade 75. Persæ, Duce Mardonio, fusi fuerint? Ea quidem, quæ vulgarunt hac de re Græci, necesse habui narrare: credere vero omnia, nulla me res cogit.* Videt quilibet, Pausaniam in annis Oebotæ hærere, & quærere, quî sit possibile, Oebotam Olympiade sexta in stadio vincere, & deinde post 69. Olympiadas adhuc viuere?

2. Ex rei gestæ celebritate. Nam Xerxes in Græciam venit cum numerosissimo exercitu, quo terrorem toti Græciæ intulit. Hunc aduentum dubio procul in fastos retulerunt ob memoriam, posteritate dignam.

3. Ex rei gestæ vicinitate. Nam Herodotus cum Thucydide circa tempus huius expeditionis iam vixerunt. Scribit autem Thucydides lib. 1. ab expeditione Xerxis in Græciam ad initiū belli Peloponnesiaci annos 50. elapsos. (Erathostenes apud Clementem interuallum hoc facit 48. anno-

annorum, annos vtriusq; termini excludens) sin hoc interuallum in Thucydide vitiositatis arguimus, necesse est nos cœlum terræ miscere, & Thucydidem de communi sensu præcipitare, quasi interuallum verum ab hoc famosissimo Xerxis traiectu ad initium belli Peloponnesiaci ei ignotum fuerit, in quo tamen interuallo ipse cum parente, cum Herodoto, & aliis quamplurimis vixit.

Quartum argumentum sumitur ex serie Ἀρχόντων Atheniensium ab expeditione Xerxis ad victum ab Alexandro Darium Codomannum, vltimum Persarum Regem. Diodorus enim à libro 11. inclusiue ad 17. annuos Ἄρχοντας Atheniensium enumerat numero 150. Vnde quæso Diodorus hos Ἄρχοντας habuit? vt & victores stadiorum in singulis Olympiadibus? Ex fastis certe Atheniensium, non secus vt & tribunos militum, & Consules ex Archiuis Romanorum. Si iam Beroaldistæ negare volent, illos Ἄρχοντας Athenis annuum Magistratum obtinuisse, & id negent, citatos tribunos militum & Consules Romæ fuisse. Quid tandem de Diodori Siculi historia fiet? (Obiter hîc id est inserendum, Diodorum in anno primo Olympiadis 82. vnum Ἄρχοντα omisisse, qui nominatus est Chærephanes, Dionysio Halicarnass. teste lib. 10. Vnde coniicimus, in citato Diodori loco defectum aliquot verborum esse, quem studiosus lector animaduertere, & pro suo iudicio explere poterit.)

Quintum argumentum desumitur à communi totius antiquitatis, prophanæ & Ecclesiasticæ consensu, qui totus e contra Beroaldistas pugnat, & interuallum Monarchiæ Persicæ vltra 200. annos extendit.

1. Namque veteres ad vnum omnes tum Historici, tum Chronologi primum annum Cyri coniiciunt in annum primum Olympiadis 55. Africanus, Thallus, Castor, Phlegon, Polybius & multi alii, citante Eusebio lib. 10. præp. Euang. cap. 3. Darius autem vltimus ab Alexandro victus est anno secundo Olympiadis 112. vel Olympiadico 446. Interuallum ergo regni Persici ex vnanimi antiquitatis consensu vltra 200. annos extenditur. Falsum ergo est Beroaldi effatum, qui lib. 3. cap. 6. ait: quosdam veterum initium Cyri coniicere in Olympiaden 50. Hoc Beroaldo probandum est, & author vnus & alter ex antiquitate proferendus, qui talia scripserit, & cum hoc initio initium regni Cyri, & non vitæ indigitarit.

2. Herodotus libros suos Athenis recitauit, Eusebio teste in Chron. cuius tempus locat in annum quartum Olympiadis 83. Plinius id factum ait anno Vrbis 310. lib. 12. cap. 4. histor. natural. Si annum Vrbis Varronianum intelligit, vno anno ab Eusebio dissentit: si Catonianum, cum Eusebio conuenit. Atqui Herodotus de Cyro, Cambyse, Dario Hystaspis, & Xerxe libros suos conscripserat. Ergo necesse est, hos Reges Persidis hanc Olympiaden antecessisse.

Falsum ergo Beroaldistarum commentum, à Cyro ad deuictum Codomannum annos tantum 125. elapsos, cum ab anno 4. Olympiadis 83. ad finem Persicæ Monarchiæ anni 114. decurrerint. Ergone Cyrus, Cambyses, Darius Hystaspis, Xerxes coniunctim per 11. tantum annos imperio præfuerunt?

3. Pindarus meminit victoriæ, quam Athenienses cũ potissima Græciæ parte apud Salaminem à Medis ἀγκυλοτόξοις reportarunt in Pyth. Od. 1. Pindarus aũt mortuus est longe ante Olympiaden 90. Natus enim Olympiade 64. cum in transitu Xerxis in Græciam 40. annorum fuerit, vt est apud

apud Suidam. Natus in solennitate Pythiadis, vt habet Plutarchus lib. 8 συμποσιακῶν cap. 1. Ergo anno tertio Olympiadis 64. Pythiade 17. Falsissima ergo est Beroaldistarum assertio, Xerxis traiectum in Græciam circa Olympiaden 90. accidisse.

4. Erathostenes apud Clementem lib. 1. strom. à transitu Xerxis ad bellum Peloponnesiacum numerat annos 48. tum ad cladē, quam à Lacedæmoniis accepere Athenienses, annos 27. tum ad pugnam Leuctricam annos 30. tum ad mortem Philippi annos 25. tum ad Alexandri mortem annos 12. Ex hac ergo supputatione à traiectu Xerxis ad mortem Alexandri Magni anni 152. Vnde colligimus, falsam esse Beroaldicam supputationem, quæ à Cyro ad Alexandrum annos tantum 130. habet.

5. Diodorus Siculus lib. 1. Biblioth. expeditionem Cambysis in Ægyptum in annum tertium Olympiadis 63. reiicit, ab hoc vsque ad secundum annum Olympiadis 112. quo Darius vltimus ab Alexandro victus est, sunt anni 194. absoluti. Cum Diodoro consentit Ptolemæus, qui septimum Cambysis annum, Ecliptico charactere notatum, dixit esse 225. Nabonazaræum, conuenientem cum anno primo Olympiadis 64.

6. Dionysius Halicarnassensis ait lib 5. mihi pag. 291. Marathonensem pugnam 16. annis funere Bruti posteriorem. Bruti funus accidit posteriore parte anni Vrbis 245. & anni primi Olympiadis 68. eodem Dionysio ibidem loci teste. Ergo Marathonensis pugna facta anno primo Olymp. 72. Atqui Darius Hystaspis in campo Marathonio cum Græcis pugnauit anno sexto ante eius mortem, teste Herodoto lib. 3. & 7. Si ergo Darius circa Olympiaden 72. iam regnauit, quomodo Cyrus Olympiade 81. vel 82. regnare potuit? Idem Dionysius lib. 3. pagina 367. in annum quartum Olympiadis 71. annuum Atheniensium Magistratum Themistocli confert, qui Xerxen vicit. Si ergo Themistocles Atheniensium Ἄρχων fuit Olympiade 71. necesse est pugnam Xerxis cum Græcis Olympiade 90. nouiorem. Id nisi concedamus, dicendum, Themistoclem Ducem belli contra Xerxen electum annorum 100. & vltra fuisse, cum Xerxes in Græciam traiiceret. Verum Beroaldistæ nemini fidem facient, Themistoclem ista ætate tanta molestia oneratum fuisse. Idem quoque Dionysius lib. 1. ait: Persæ deuictis Medis non multum vltra 200. annos permanserunt in rerum fastigio. Inde concludimus, Persicam Monarchiam vltra 200. annos durasse.

7. Sosicrates apud Diogenem Laertium in Solone testatur, Solonem anno tertio Olympiadis 46. Athenis Ἄρχοντα fuisse. Idem testatur Clemens Alexandrinus lib. 1. strom. Atqui Solon temporibus Croesi, Lydorum Regis, vixit. Hunc Croesum vicit Cyrus, vt supra titulo præcedente cap. 4. commemoratum. Ergo necesse est, Cyrum longo tempore ante Olympiadem 81. vel 82. vixisse. Nam à 47. Olympiade ad 81. anni 136. Et Gellius author est lib. 17. noct. att. cap. 21. Solonem Atheniensibus leges scripsisse anno 33. L. Tarquinii Prisci, Regis Romanorum. Annus 33. Tarquinii Prisci est Vrbis 170. siue secundus Olympiadis 49. quia primus Tarquinii Prisci est secundus Olympiadis 41. teste Dionysio lib. 3. Vnde iterum colligimus, Cyri regnum intra Olympiades 50. & 60. includendum.

8. Gellius ibidem ait: anno 260. post Romam conditam, aut non longe amplius victos esse ab Atheniensibus Persas, pugna illa inclyta Marathonia. Hæsit in anno Vrbis præcise definiendo, ideo dicit, aut non longe am-

[illegible] Erit autem annus Vrbis 183. Varronianus, qui cum secundo Olympiadis [illegible] conuenit, a quo ad finem Persicæ Monarchiæ anni sunt 16[illegible]. Quid ergo sibi vult delirium Beroaldistarum, regnum Persicum a Cyro ad Darium Codomannum per annos 130. tantum stetisse?

9. Ptolemæus lib. 3. cap. 2. μεγ. συν. affirmat, à Magistratu Apseudis Ἄρχοντος Atheniensis vsque ad 50. annum primæ Calippicæ periodi effluxisse annos 152. Ergo à dominatu Apseudis ad primum Calippicæ periodi sunt 102. anni. Calippus autem hanc periodum incepit in autumno, cum præcedente æstate Alexander Darium vicisset, anno sexto ante mortem Alexandri Magni. Nam 50. annus primæ Calippicæ periodi est 44. à morte Alexandri, vt Ptolemæus habet libro tertio, cap. primo. Hic Apseudes in dominatu præcedit Pythodorum, à cuius fine bellum Peloponnesiacum cœpit. Huius Apseudis magistratum connectit Ptolemæus cum anno 316. Nabonazaræo, conueniente cum anno quarto Olympiadis 89. in quem annum & Diodorus lib. 12. hunc Ἄρχοντα conijcit. Hic annus Apseudis est octauus ante mortem Artaxerxis Longimani. Si ergo Monarchia Persica 125. annos tantum durauit, tum à primo Cyri ad mortem Artaxerxis anni tantum 31. elapsi sunt.

10. Clemens Alexandrinus lib. 1. strom. ait: secundam Babylonis expugnationem contigisse annis 180. ante obitum Alexandri Magni, vel (quod idem est) annis 186. ante finem Persicæ Monarchiæ. Expugnata autem est secunda vice Babylon à Dario Hystaspis filio, vt habet Herodotus in Thalia, & Iustinus in fine lib. 1. Inde concludimus regnum Persicum vltra 125. vel 130. annos durasse.

11. Iulius Africanus, cuius Chronicon Eusebius lib. 6. Eccl. histo. cap. 23. vt valde diligenter & studiose conscriptum laudat, hoc modo loquitur apud Eusebium lib. 10. præp. Euangel. cap. 3. Initio Cyri Olympias ἤχθη νε΄ (acta est 55.) ὡς ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν Διοδώρου, καὶ τῶν Θάλλου, καὶ Κάστορος ἱστοριῶν, ἔτι δὲ Πολυβίου καὶ Φλέγοντος ἔστιν εὑρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων οἷς ἐμέλησεν ὀλυμπιάδων. Ἅπασι γὰρ συνεφώνησεν ὁ χρόνος. Falsa ergo Beroaldistarum fictio, Cyrum circa Olympiaden 81. vel 82 vixisse.

12. Idem Africanus apud Eusebium lib. 8. cap. 2. demonstr. Euangel. & Hieronymum in caput 9. Danielis, 20. annum Artaxerxis Longimani conijcit in quartū Olympiadis 83. Addunt Eusebius & Hieronymus à principio Cyri ad 20. annum Longimani elapsos annos 115. Hic autem Artaxerxes mortuus anno quarto Olympiadis 88. vel anno 40. regni sui absolute. Ergo ab initio Cyri ad mortem Longimani sunt anni 135. Vbi ergo Darius Nothus? vbi Artaxerxes Memor? cuius anno 32. Nehemias ex Palæstina in Persiden reuersus est. Nehem. 13. ℣. 6? Vbi Ochus? Arses? Darius Codomannus?

13. Eusebius in Chronicis cum Hieronymo à quinto Cambysis, quo Ægypto potitus est, vsque ad Darii Nothi tempora, quibus Ægyptus iterum à Persis defecit, numerant 111. annos. Si iam Persica Monarchia per 125. annos durauit, sequetur Cyrum, Darium Nothum, Artaxerxen Memorem, Ochum, Arsen, Darium Codomannum per annos tantum 14. regnasse? Verum quis hoc nostrum credet? cum anni 32. Artaxerxis Memoris mentio fiat apud Nehemiam loco iam citato.

14. Idem

14. Idem Eusebius lib. 3. præp. Euang. cap. 3. circa initium, secundum Darii Hystaspis annum conijcit in annum primum Olympiadis 65. Quid ergo sibi vult Beroaldicum commentum, Cyrum primum Persarum Regem circa Olympiaden 81. vel 82. vixisse?

15. Augustinus lib. 18. de ciu. Dei cap. 18. tempus reuersionis Iudæorum ex Babylone in id tempus locat, quo Tarquinius Superbus, vltimus Romanorum Rex, Romæ fuit. Atqui fuit Rex per 25. annos inter 220. & 244. Vrbis inter 62. & 68. Olympiadas, Dionysio teste lib. 1. 4. 5. Cyrus ergo circa finem sui regni Iudæis hanc reuersionem concedens, ante tempora Tarquinii Superbi in Perside regnare cœpit. Et consequenter falsus est Beroaldus lib. 3. Chronol. cap. 8. Cyrum maiorem regnare cœpisse anno Vrbis 295. annis 40. post Reges Vrbe pulsos.

16. Hieronymus in caput 9. Danielis annum sextum Darii Hystaspis reiicit in annum primum Olympiadis 66. à quo tempore ad annum secundum Olympiadis 112. vel finem Persicæ Monarchiæ anni 185. elapsi sunt.

17. Theodoretus in 9. caput Danielis à 20. anno Artaxerxis Longimani vsque ad Darium, vltimum Persarum Regem, numerat annos 114. Ergo ab initio Artaxerxis Longimani ad Darium vltimum anni 134. Vbi Cyrus, Cambyses, Darius Hystaspes, Xerxes?

Sed quid multis opus? Neminem ex veteribus Historicis & Chronologis Beroaldistæ habent, qui interuallum regni Persici ad 100. annos decurtarit, vt ipsi faciunt.

His argumentis muniti, credimus Græcos non Græca vel ficta, sed vere historica, & cum cœlesti motu conueniente fide interuallum regni Persici vltra 200. annos extendisse, Cyrumque, primum Persarum Regem anno primo Olympiadis 55. cœpisse, Dariumque vltimum Persarum Regem ab Alexandro victum anno secundo Olympiadis 112. Quod hoc capite probandum erat.

CAPVT VI.

De termino à quo, & ad quem LXX. hebdomadum Danielis cap. 9.

SI vllus V. T. locus est, qui interpretes Theologos & Historicos vrsit, præsens est Danielis de 70. hebdomadibus locus, in cuius explicatione olim sese Dd. Ecclesiastici macerarunt, & adhuc. In eo quidem est conuenientia, Danielem per 70. illas hebdomadas, septimanas non ימים dierum, sed שנים annorum intelligere. Scriptura namque duplices habet hebdomadas: Alias dierum. Leuitic. 23. vers. 15. præcipit Dominus Israelitis à secundo die festi Azymorum, vel à primo die oblationis nouarum frugum numerare septem hebdomadas plenas, vel 49. dies, & sequente die 50. festum πεντηκοστῆς celebrare, quod hanc ob causam alias festum septimanarum nominatur. Daniel 10. vers. 2. scriptum est, Danielem tres hebdomadas luxisse. Alias annorum, quarum quælibet septem annos complectitur. Hoc sensu inquit Dominus per Mosen ad populum Leuitic. 25. vers. 8. *Numerabis tibi.* שבע שבתת שנים, id est, *septem septimanas annorum.* Danielem autem per 70. suas hebdomadas non intelligere septimanas dierum, manife-

manifestum est 1. Ex euentu. Septuaginta namque hebdomodes dierum vnum annum constituunt cum 18. hebdomadibus, intra quod breue spacium nihil eorum euenit, quæ hîc de templi ædificatione, de vrbis restauratione, deq; Messiæ aduentu prænunciantur. 2. Ex communi consensu omnium interpretum non modo Christianorum, verum & Iudæorum. Interuallum ergo harum septimanarum Danielis est 490. annorum. Hoc explicato, quæritur, quales annos Daniel intelligat? Africanus quidem lib. 5. de tempor. apud Eusebium lib. 8. de demonstr. Euangel. dem. 2. & Hieronymum in 9. caput Danielis opinatus est, Danielem annos pure Lunares, vel 12. Lunarium mensium absque intercalatione intellexisse. Hunc Africanum Beda sequitur, motus verbo abbreuiandi, quando Daniel inquit: LXX. hebdomadas abbreuiatas esse super populum, & super sanctam ciuitatem. Verum hæc sententia vix admittenda est.

1. Petit τὸ ἐν ἀρχῇ. Vnde namque probabunt, Danielem annos mere Lunares absq; intercalatione intellexisse? Vox enim Hebræa נחתך non abbreuiari, sed præcise & exacte determinari significat, vt Luther᾽ in germ. vim hebrææ vocis eleganter expressit: Siebentzig Wochen sind bestimmet.

2. Habuerunt quidem Iudæi annum Lunarem, sed eiusmodi, qui iusta Embolimæi mensis insertione cum solari coincidebat, vti id supra probatum Titulo 3. c. 2 prioris libri. Et nisi Iudæi annum Lunarem mixtum, cũ solari conuenientem, habuissent, eorum festa breui annorum spacio in aliud tempus fuissent traiecta: verum id non factum esse, maturitas frugum temporibus festi Paschæ manifeste arguit.

3. Si diuersi anni in Bibliis essent definiti, Chronologica certitudo titubaret. Credimus ergo Danielem in 70. suis hebdomadibus solares annos, vel Lunares mixtos intellexisse. Sol enim dominus & mensura immobilis temporis.

Verum quodnam harum annuarum hebdomadum initium? quis finis? In hac re definienda non conuenit interpretibus, Historicis & Chronologis.

1. Author est Theodoretus, nonnullos suo tempore initium harum 70. hebdomadum sumpsisse ab eo anno regni Cyri, quo Iudæis Babylonicam captiuitatem laxauit. Hos Beroaldus patrum nostrorum memoria secutus est, & hodie ii, qui Beroaldum hac in parte sequuntur. Et sane optaremus ipsi, initium 70. harum hebdomadum ab hoc tempore desumi posse: ita namq; in Chronologia minus laboraremus, & interuallum annorum à mundo ad Messiæ mortem ex solis sacris haberemus. Verum quia hæc opinio interuallum regni Persici contra cœlestis motus veritatem ad 100. annos decurtat, (vt præced. capite probatum) dicendum à Iudæorum ex Babylone reuersione, vel ab edicto Cyri has hebdomadas inchoari non posse.

2. Alii, eodem Theodoreto teste, hasce septimanas inchoarunt ab anno Darii Hystaspis, quo templum Hierosolymitanum absolutum creditur. Verum & hæc opinio nulla est. Nam Darius ille, sub quo Haggæus & Zacharias prophetarunt, cuiusq; anno 6. templum posterius perfectum Esræ 6. ỷ. 15. non fuit Darius Hystaspis, sed Darius Nothus, vti sequente capite confirmabitur. Et respicit Daniel in sua visione ad reiteratam templi & vrbis ædificationem, non autem ædificati templi perfectionem. Quid? Cœlestis motus non conuenit. Nam à 6. anno Darii Hystaspis ad Messiam plures quam 490. omni elapsi, quod Ecclesiastici Doctores obseruarunt.

O 3. Plu-

3. Plurimi (inter quos Funccius & Funcciani) initiū harū hebdomadum sumunt ab anno 7. Artaxerxis Longimani, quo tempore Esra cum aliquot congregatis Iudæis à fluuio Babylonis Ahaua Ierosolymam versus profectus est cum mandato à Rege accepto, vt Iudaicam Rempub. instauraret, vt est apud Esram c. 7. & seqq. Verum hæc quoq; opinio non consistit. Nam Artaxerxes ille, cuius anno septimo Esras profectionem in Iudæā suscepit, non fuit Artaxerxes Longimanus, qui post Xerxen regnauit. (Hic enim Artaxerxes cū Ahaluero, id est, Xerxe, & Dario, Hystaspis filio, templi & vrbis instaurationem impediuerunt, vt est apud Esram c. 4.) sed Artaxerxes Memor, vt sequente capite ad oculum demonstrabitur.

4. Eusebius testis est, lib. 8. demonst. Euang. demonst. 2. Africanum (quem Theodoretus in 9. c. Danielis sequitur) hebdomadas hasce Danielis inchoasse ab anno 20. Artaxerxis, quo Nehemias pincerna Regis regium responsum accepit de ædificanda Hierosolyma, vt est apud Nehemiā c. 1. ỷ. 1. c. 2. ỷ. 1. Hunc Artaxerxen Africanus cum Theodoreto & aliis opinatur Longimanum fuisse: verum Artaxerxes Memor fuit. Nam Nehemias ad tempora vsque Alexandri Magni peruenit, vt omnes circumstantiæ in Nehemia testantur. Et præterea à 20. Artaxerxis Longimani ad 16. Tyberii (quo hasce hebdomadas Danielis Africanus finit) anni tantum 475 numerantur, quantum interualli est inter annum quartum Olympiadis 83 seu 332 Olympiadicum, & annum secundum Olympiadis 202. seu 806. Olympiadicum. Ex hisce 475. annis Solaribus idem Africanus 490. annos Lunares facit absq; embolimei mēsis insertione. Verum supra probatum, Danielem hoc in loco annos Solares sumsisse in hoc magno numero definiendo. Tēporarius in Chronologicis suis demonstrationibus lib. 3. mihi pag. 194. & seq. Africanum sequitur, verum in hac diuersitate, quod ille aliud initium Artaxerxis Longimani priuato ausu sumat, non à morte Xerxis, sed aliquot annis ante, cum Longimanus à Xerxe in Successorem eligeretur. Verum priuatam hanc diuersitatem Autori relinquamus.

5. Alii, Metasthenem & Philonem secuti, initium harum hebdomadum sumunt à secundo anno Darii Longimani. Verum Metasthenem & Philonem ab Annio, ocioso Monacho confictum, in fine huius tituli probabitur, vbi simul Metasthenicam seriem Regum Persicorum confutaturi sumus. Et Longimanus, non Darius, sed Artaxerxes nominatus est, vt Herodotus cum Thucydide testantur, qui hoc tempore vixerunt, quibus cum & Esra conuenit cap. 4. & 7.

6. Tandem inuenti sunt olim, (inter quos Sulpitius Seuerus) & adhuc hodie multi, qui initium harum hebdomadum sumunt à secundo anno Darii Nothi, sexti Persarum Regis, quo tempore per Haggæum & Zachariam prophetas diuinum edictum egressum est de iterum ædificando templo per longum bene tempus impedito. Esræ 5. Hagg. 1. Zach. 1. Hæc de termino à quo.

Terminus ad quem iterum vario modo figitur.

Nonnulli has hebdomadas finiunt in Christi baptismate. Alii & quidem plurimi, in eius crucifixione. Sunt qui in πανωλεθρίᾳ posterioris templi per Vespasianum & Titum facta has hebdomadas finiant. Iudæi per meram petulantiam præsentem Danielis locum tum ratione termini à quo: tum ad quem corrumpunt, imo Danielem nomine Prophetæ non dignati sunt, cum eum inter libros tantum כְּתוּבִים, id est, ἁγιογράφοις, retulerint, eque numero Prophetarum excluserint. Qua de re alibi fusius.

Nos

Nos in tanta opinionũ varietate ad eos accedimus, qui hasce hebdomadas inchoant a diuino, eoq; prophetico verbi egressu de iterum ædificanda domo Domini, & vrbe, facto anno secundo Darii Nothi; finiunt in πανωλεθρίᾳ posterioris templi per Vespasianum facta. Nec desunt argumenta, quibus hæc sententia comprobari potest.

Quod enim *Primo* terminum ad quem attinet (hîc enim quadam retrogressione nobis vtendum est) hunc in vastatione posterioris templi locandum probamus.

I. Ex Angelicis ad Danielem verbis: Lxx. *septimanæ* נֶחְתַּךְ *decisum est* (impersonaliter,) id est, *præcise definita sunt super populum tuum, & super ciuitatem sanctam tuam* c. 9. ÿ. 24. Hæc est angelica propositio, populum & vrbem mensuram fore harum hebdomadum. Ex quo colligimus, terminium ad quem harum hebdomadum ponendum in vrbe Hierosolymitana, & populo Iudaico. Modum huius rei ipse angelus Danieli manifestius proponit ÿ. 26. *Post septem & sexaginta duas hebdomadas, exciso Christo, seu Messia,* (de qua locutione c. 9. in obiecti solutione) וְאֵין לוֹ, id est, *non sibi, non suo commodo, neque ob propria peccata, quæ non habuit* 2. Cor. 5. ÿ. 21. *sed aliena.* Dolore enim attritus est ob nostras defectiones & iniquitates Esa. 53. ÿ. 5. à defectione populi plaga ei ÿ. 8. mortuus est ob nostra peccata Rom. 4. v. 25. 1. Cor. 15. v. 3. (vocula n. לוֹ & fœm. לָהּ non modo relatiue sumitur Gen. 11. v. 30. Eccles. 4. v. 8. Cant. 8. v. 8. verum & reciproce Gen. 21. v. 3. vocauit Abraham nomen filii sui, qui natus est לוֹ ei vel sibi. Vtramq; enim σημασίαν particula hæc hoc loco admittit. c. 39. v. 6. Potiphar relinquebat omnia, quæ לוֹ sibi scilicet erant, in manu Iosephi. Cant. 3. v. 9. lectum vel thalamum coniugalem fecit לוֹ sibi Rex Salomo. Et in hac reciproca significatione affixum hoc in loco Danielis explicamus.) *Ciuitatem ipsam & sanctum perdet populus* הַבָּא *venturus, vel Principis, id est, Romani Imper. & ita quidem perdet, vt eius finis futurus sit* בַשֶּׁטֶף *in inundatione, id est, velut diluuio ciuitas extirpabitur, & vsque ad finẽ belli præcisum desolationum, i. cum fine belli præcise ciuitas desolabitur* עַל כְּנַף שִׁקּוּצִים מְשֹׁמֵם, id est, *per alam detestationum desolantem,* id est, *per alatum Romanum exercitum.* (Ita namque vox כָּנָף de Assyriaco quoq; exercitu ponitur Esa. 8. v. 8. quod instar alarum terram sit tecturus, vel à forma. Hinc Romanorum alæ, id est, militaris cohors in alæ formam collecta. Et locum hunc præsentem Danielis ita explicandum monstrat collatio locorum N. T. Matth. 24. v. 15. Marc. 13. v. 14. Luc. 21. v. 20. Nominatur autem Romanus exercitus שִׁקּוּץ βδέλυγμα, quia idolorũ cultor fuit, & consequenter Iudæis abominatio. Appellatur item βδέλυγμα שֹׁמֵם vel ἐρημώσεως, explicante Christo Matt. 24. v. 15. idq; μετωνυμικῶς, quia terram Iudaicam desolauit.) Sensus ergo verborum Danielis est: post decursum 70. hebdomadum ciuitas Hierosolyma iterum desolabitur. Interea vero temporis, id est, currentibus illis hebdomadibus cohibebitur defectio, peccatum obsignabitur, iniquitas expiabitur, iustitia seculorum adducetur, visio & prophetia obsignabitur, & sanctus (vel sanctum) sanctorum vngetur, imo Messias excindetur. Id ergo Daniel innuit, Messiam intra illas hebdomadas venturum, & opus redemptionis absoluturum, postq; illarum decursum non amplius exspectandum esse.

II. Ex scopo diuinæ reuelationis. Petit Daniel à Domino, vt misericordiæ suæ memor à ciuitate Hierosolyma excandescentiam suam auertere, Daniel 9. v. 16. suam faciem super desolatum sanctuarium lucere v. 17. ciuitatis tandem & populi misereri velit. Annuit Dominus petitioni, promittit laxationem Hierosolymorum & sanctuarii instaurationem, vrbis per 70.

hebdomadas inhabitationem, Messiæ intra has hebdomades aduentū, passionem, mortem, tandem completo tempore aliam & totalem ciuitatis desolationem, sanctuarii excisionem, sacrificiorum abolitioné, plenariamq; politiæ Iudaicæ consummationem, vt Daniel & fideles cognoscerent, minime sibi hærendum esse in temporali hac liberatione ex Babylonica captiuitate, vrbisq; ædificatione & inhabitatione: verum per fidem potius intelligerent, eam typum futuram æternæ liberationis per Messiam, & ædificationis Ecclesiæ electorum in toto mundo, vt & cœlestis beatitatis in æterna vita, qua de re Dauid loquitur ψ.15.v.1. & Paulus Galat.4.v.26. Iohannes in Apoc.21.v 2. Heb.12.v.22.

III. Ex Christi verbis, qui discipulis vltimam Hierosolymæ vastitatem prænuncians, eos ad Danielem remittit, affirmans Mat.24.v.15. cum de abominatione illa desolationis vaticinatum, & in illa desolatione implendū omnia, quæ scripta sunt Luc.21.v.22. De hac autem vltima vastitate Hierosolymæ Daniel.9. in suis hebdomadibus tractat. Ergo in vltima illa desolatione impletæ, id est, finitæ sunt hebdomades.

Quandocunq; enim prophetia impletur, tum simul finitur. Hinc noster Seruator prophetiarum impletionem, consummationem nominat vel finitionem Ioh.19.v.30.

Secundo. Terminum à quo à secundo anno Darii Nothi sumendum probamus.

I. Ex elegantissimo à secundo anno Darii Nothi ad exterminium posterioris templi interuallo, conueniente cum 70. hisce annuis hebdomadibus Danielis, vel 490. annis. Hoc interuallum hoc modo manifestum fit. Vrbis expugnatio facta est anno primo Olympiadis 212. siue Olympiadico 845. finiente. Hac de re nullum est litigium inter Chronologos. Ab his annis subtrahantur 70. annuæ hebdomades, vel 490. anni, remanebunt 355. anni Olympiadici, siue annus 3. Olympiadis 89. in eis, qui nobis terminum à quo harum hebdomadum ex nostra sententia figit. Quis huius temporis status in Perside & Ecclesia Iudaica fuerit, ex Haggæo, Zacharia, Esra & Græca historia manifestum est. Ineunte anno 2. Olympiadis 87. incepit Peloponnesiacum bellum, vt capite præced. ἀποδεικτικῶς firmatum est: anno 7. illius belli in hyeme moritur Artaxerxes Μακρόχειρ, teste Thucydide lib. 4. Ergo mortuus anno 4. Olympiadis 88. dimidia sui parte elapso. Artaxerxi Longimano successit Xerxes quidam, qui expleto vno imperii anno, vel, vt alii scribunt, mensibus duobus vitam finiit, teste Diodoro lib. 12. Verum in annuum spacium Diodorus ex aliis Historicis inclinat, cum quibus & nos. Xerxi successit Sogdianus per menses septem, vt Diodorus loco prænominato habet, Sulpitius item Seuerus, Ctesias, Eusebius in Chronico, & multi alii. Sogdiano interfecto Darius Nothus ad regni gubernacula venit. Hic ergo cœpit circa Ver (quantum ex Zacharia & Haggæo Prophetis colligimus, qui 6. & 11. mensem Hebræū, cum anno 2. Darii connectunt. Hagg. 1.v.1. Zach.1.v.7.) anno 1. Olympiadis 89 fere elapso. Quilibet ergo Darii Nothi annus cum duobus Olympiadicis participat, primus cum primo & secundo, & secundus cum secundo & tertio Olympiadis 89. Verum annus tertius huius Olympiadis ex nostra supputatione dat nobis initiū hebdomadum. Vnde firmiter colligimus, has hebdomadas à secundo anno Darii Nothi incipiendas.

II. Ex diuino, eoque prophetico verbi egressu de iterum ædificanda domo Domini. Scriptura namq; testis est, anno 2. Darii (quem Nothum dicimus,

mus, cum intra duos Artaxerxes, Longimanum, & Memora ab Esra ponatur) Deum duos Prophetas Haggæum & Zachariam excitasse modo plane singulari & magnifico, cum Iudæi post Danielis ad hæc vsque tempora nullum Prophetam habuerint. Per hos duos Prophetas factus est diuinus egressus & instinctus quasi, de facienda domo Domini. Hagg. 2. vers. 4. vel ædificanda (בנה quo verbo & Angelus ad Danielem vtitur cap. 9. v. 24.) Zach. 1. ÿ. 16. cap. 8. v. 9. de misericorde Iehouæ conuersione ad Hierosolymam, deque extensione regulæ super Hierusalem Zach. 2. v, 2. Hinc argumentamur.

Si per Prophetas anno secundo Darii Nothi diuinum, idque Propheticum mandatum egressum est de iterum ædificanda Hierosolyma, & hebdomades Danielis præcise, ratione termini à quo, in secundum huius Regis annum cadunt, optima consequentia inferimus, angelum apud Danielem per egressum illum verbi, egressum horum Prophetarum intellexisse.

Atqui verum prius. Ergo & posterius: præsertim cum Angelus ad Prophetam loquatur, cui dubio procul peculiare, idque propheticum mandatum subindigitare voluit ex personæ, ad quam loquebatur, conuenientia. Tempore vero laxatæ per Cyrum captiuitatis nullus propheticus egressus de iteranda vrbis extructione factus est. Ergo inde hebdomades Danielis inchoari non possunt.

III. Ex huius egressus singularitate. Quatuor quidem vicibus egressum est mandatum de instaurando templo Domini, & politia. 1. Temporibus Cyri, qui Iudæis captiuitatem laxauit, simul & eis potestatem dedit, templum Domini iterum instaurandi Esræ 1. v. 1. 2. Chron. 36. v. 22. Verum ab hoc edicto hebdomadas Danielis inchoari non posse, supra probatum est, præsertim cum hoc edictum Cyri anno quasi tertio à promulgatione statim irritum factum sit. Esræ 3. & 4. capp. 2. Temporibus Darii Nothi 2. anno eius regiminis. Hic egressus plane singularis est, & omnium magnificentissimus, idque ratione tum Dei, qui per Haggæum & Zachariam Prophetas singulare & diuinum mandatum promulgauit de iterum ædificanda domo Domini: tum ipsius Persici Regis, qui singulari & magnificentissima promulgatione Iudæis interruptam templi ędificationem iterum demandauit, cum dira illorum imprecatione, qui hoc opus impedirent Esræ 6. tum ratione felicis successionis huius operis. Nam à secundo huius Darii anno ad sextum eiusdem structura templi absque impedimento continuata & consummata est Esr. 6. v. 15. 3. Anno septimo Artaxerxis Memoris Esr. 7. vers. 7. Verum hoc edictum priuatum quasi fuit ad Esram factum, nihilque continet de templi ædificatione, verum de Leuitici cultus & politiæ instauratione. Inde ergo hebdomadum Danielis initium vix sumi potest, quod tamen à Funccianis & multis aliis fit. 4. Anno vicesimo huius Artaxerxis aliud mandatum factum est de instauranda Hierosolyma Neh. 2. v. 1. verum & hoc mandatum priuatum fuit ad Nehemiam, & muros tantum Hierosolymorum concernebat, vt in Nehemia manifestum est. Inde ergo sequitur, neque ab hoc mandato hebdomades Danielis inchoari posse, verum à secundo, plane singulari & diuino.

IV. Ex singularitate interualli à secundo anno Darii Nothi ad desolationem posterioris templi. Angelus interuallum illud 490. annorum singulari appellatione 70. hebdomadas annuas nominat. Per numerum LXX. ad annos captiuitatis alludit: per hebdomades annos Sabbathicos & Iobelæos respicit, & id intendit, illius egressus de iterum ædificanda

Hierosolyma initium à completo Sabbathico & Iobelæo, ab initio hebdomadis annuæ sumendum. Totum vero temporis interuallum 70. Hebdomadibus, id est, 70. annis Sabbathicis & 10. Iobelæis præcise includendum. Si iam temporum supputatio instituatur, & totum Chronologicum systema à mundo ad secundum Darii Nothi annum inspiciatur, inueniemus & tempus, & singularem temporis appellationem exacte conuenire, annumque secundum Darii Nothi priore sui parte cadere in annum Iudæorum Sabbathicum & Iobelæum, ita vt cum sexto mense, quo Haggæus cœpit cap. 1. ỳ. 1. annus ille quietis absolutus fuerit. Cum sequente ergo ergo si initium LXX. hebdomadum annuatum apud Danielem ab Autumno ex diuina sanctione sumamus, perueniemus cum fine earundem hebdomadum in annum Sabbatharium & Iobelæum, quo absoluto & exacto, anno sequente Hierusalem iusto Dei iudicio per Vespasianum fuit desolata.

Ex hisce memoratis manifestum euadit, in quo significato Angelica ad Danielem verba sumenda sint & interpretanda. Inquit Angelus, Daniel. 9. vers. 25. *ab egressu verbi de iterum ædificanda Hierosolyma.* Per hanc iterandam ædificationem Angelus nil aliud, quam *interrupta structura continuationem* intelligit, hoc sensu: *Ab egressu verbi de iterum ædificanda Hierosolyma*, id est, *ab eo tempore, quo Hierosolyma structura ad tempus impedita, iterum ex diuino mandato ædificabitur, sunt LXX. septimanæ.* Hanc autem Angelicorum verborum interpretationem non coactam, sed scripturæ analogam esse, ex collatione locorum scripturæ firmamus. Iosuæ 5. vers. 2. inquit Dominus ad Iosuam. שׁוּב מֹל *redi, circumcide filios Israel*, id est, *circumcisionis Sacramentum per 40. annos in deserto interruptum, iterum continua.* Zachar. 8. vers. 14. 15. Sic ait Iehoua exercituum: *quemadmodum cogitaueram malo afficere vos, cum exagitassent me patres vestri, neque pœnituit me* כֵּן שַׁבְתִּי זָמַמְתִּי *ita reuersus cogito diebus his bono afficere Hierusalem & domum Iuda*, id est, cogito bonitatem illam, post laxatam captiuitatem ad hæc vsque tempora dilatam, in vos iterum continuare.

Hinc egresso verbo per Haggæum & Zachariam Prophetas ab Esra memoratur, cap. 5. ỳ. 2. Zerubabelem & Iehoschuam incepisse ædificare domum Dei, id est, opus ad tempus interruptum continuasse.

CAPVT VII.

Profertur argumentum, ex quo probatur, hebdomades Danielis in Dominica passione finiri non posse.

ARgumentum tale est:

Si 70. illæ hebdomades finiuntur in Dominica passione, necesse est terminum à quo incidere in Artaxerxis Longimani tempora, in annum regni quasi sextum vel septimum.

Verum Artaxerxis Longimani tempore nullum edictum de templi & vrbis instauratione promulgatum est, de impedienda templi & vrbis exædificatione.

Ergo in Dominica passione hebdomades 70. non possunt finiri.

Maior manifesta. Messias crucifixus anno quarto Olympiadis 202. vel Olympiadico 808. ad finem decurrente. Qua in re communis Chronologorum consensus est. Derractis 490. annis remanenr 318. vel annus secundus Olympiadis 89. Quo tempore Artaxerxen Longimanum in Perside regnasse veritas cœlestis motus cōtra Beroaldistas firmat, & Funcciani aliique id non neganr. Assumptum probamus ex Esræ cap. 4. qui testarur, structuram templi & vrbis interuallo aliquor Persicorum Regum & Artaxerxis quoque Longimani interruptam.

I. Viuenre adhuc Cyro versic. 5. qui circa finem sui regni bello Massagetico contra Scythas implicatus, & extra fines regni Persici constitutus, nihil istarum rerum rescifcere poruit, quæ rum in Iudæa gerebantur.

II. Pergit Esra, Darii quoque temporibus hanc structuram impeditam. Hic Darius nullus alius esse porest, nisi Darius Hystaspis, nisi quis ὑστέρωσιν non admittendam in verbis Esræ fingere velit. Cambyses ergo synecdochice regno Cyri, patris sui, inclusus est, quod plurimi interpretum bene animaduerterunt. Sic autem Esra hac de re loquitur capite 4. versic. 5. *Mercede conducebant* (aduersarii Iudæorum) *Consiliarios aduersus eos* (Iudæos) *ad dissoluendum consilium eorum omnibus diebus Cyri, Regis Persidis* ועד *& vsque in regno Darii, Regis Persidis.* LXX. καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν. Particula עד hoc loco alio sensu ponitur, quam quo reperitur versu vltimo huius capitis. In versu namque quinto est continuata & inclusiua, quod ex particula copulante ו manifestum est. Et sane mirum plurimos interpretum id non animaduertisse, qui hunc Darium, cuius Esra, cap. 4. versic. 5. meminit, vnum, & eundem esse existimant cum eo, qui versu 24. huius capitis, & apud Haggæum & Zachariam habetur, contra Esræ mentem & manifestum contextus positum. In versu 24. inquit Esra: *tunc impeditum est opus Domini Dei, qui habitat in Hierusalem & mansit impeditum* עד (absoluto particula hac posita) *vsque ad secundum annum Darii, Regis Persidis.* In versu 5. particulam hanc per copulantem coniunctionem connectit. Quilibet ergo animaduertit in versu quinto particulam illam, continuatiuam & inclusiuam habere significationem, hocque modo explicandam esse: *Et adhuc in regno Darii*, scilicet, *dissoluerunt Samaritani cum vicinis gentibus, Iudaeorum conatum in ædificanda domo Domini.* In hoc enim inclusiuo, connectiuo & coniunctiuo sensu particulam עד præsertim quando cum ו copula cōnectitur, sumendam esse, plurima Scripturæ dicta testantur, Genes. 8. ver. 7. cap. 28. versic 15. 1. Samuel 15. versic 35. 2. Samuel 6. versic. 23. Iud. 3. versic. 26. Ionæ 4. versic. 2. ψ. 90. versic. 2 ψ 103. versic. 17. ψ. 110. versic. 1. Daniel 1. versic. 21. Iob. 1. versic. 18. non secus vt & Græcæ particulæ ἔτι, ἕως, ἄχρι, cum Hebræa עד ratione significationis conuenientes, eiusmodi inclusiuam σημασίαν habent Matth. 1. versic. 25. cap. 5. versic. 26. cap. 18. versic. 34. Rom. 5. versic. 13. 1. Corinth. 15. versic. 15. Hebr. 1. versic. 13. & passim alibi. Temporarius lib. 3. Chronologicarum demonstrationum p. 188. ex hoc Dario facit *Darium Medum* plane ἀλόγως. Hic 1. Darius apud Esram postponitur Cyro: Darius Medus præponitur Cyro Daniel 5. 31. capite 6, 28. 2. Darius apud Esram est Rex Persidis. Darius Medus est Rex Chaldæorum Daniel 9. 1.

III. Subnectit Esra versiculo sexto. *Et in regno* אחשורוש Ὀξυάρου vel Ἀσουήρου *Ahasueri in principio regni eius scripserant* (Iudæorum hostes) *accusationem contra habitatores Iudæ & Hierusalem.* Quo versu Esra id intendit, & huius Regis tempore ædificationem Dominici templi impeditam.

Verum quæritur, quis hic Ahasuerus sit? Quærendi occasionem desumimus ex Chronologorum & Historicorum discrepantia circa hunc Persicum Regem definiendum, quæ vitium hoc attraxit 1. partim ex Iosepho; 2. partim vitiosa vulgatæ versionis super hunc Esræ locum parenthesi; 3. partim Metasthenico-Anniano Persicorum Regum Catalogo. Iosephus enim ex hoc Ahasuero, & sequente Artaxerxe vnum Regem facit Cambysen, vt videre est lib. 11. antiq. cap. 2. Qua in parte Iosephus peccauit contra historicam veritatem, vti ad finem huius tituli confirmaturi sumus.

Hunc Iosephi errorem errat liber tertius Esræ, vel potius Anti-Esræ, dum capite secundo versiculo decimo sexto & sequentibus per magnam negligentiam vel potius impudentiam Artaxerxis meminit ex vero Esra, qui structuram templi impedierit, omisso versu sexto, ex primi libri quarto capite, cum tamen reliquos sequentes versus suffuratus sit. Iosephus ergo tantus non est, vt eius authoritas hac in re definienda fundamentum nobis exhibere possit. Latina præterea vulgata versio non minorem errandi occasionem præbuit. Vitiosam namque parenthesin habet, quæ in Hebræo non habetur. Sic enim habet ista versio: *In regno autem Ahasueri* (ipse est Artaxerxes) *in principio eius regni*, &c.

Verum hæc parenthesis plane vitiosa est, per aliquem Doctorem vel Lectorem præsertim Hebræum, Iosephi errore implicatum, ad textum Esræ, per modum glossæ, appositum: postea vero per imperitiam Scriptorum textui Esræ in Latinis Bibliis insertum. Qua de re Lyranus super hunc Esræ locum sic ait: *hoc* (ipse est Artaxerxes) *non est in Hebræo, nec est de textu, sed ab alio Doctore fuit appositum per modum glossæ*, &c.

Ita Annianus Metasthenes in Persicorum Regum numeratione statim post Cyrum, Persicum Regem, ponit Artaxerxen Ahasuerum. Hinc nonnulli in hanc stulticiam delapsi sunt, Ahasuerum, cuius Esra meminit libro primo capite quarto versiculo sexto, eundem esse cum Artaxerxe, qui versu 7. habetur. Verum somnia sunt hæc tertii libri Esræ, & Anniana, contra manifesta Esræ verba, qui Ahasuerum ab Artaxerxe diuersis in versibus & peculiaribus nominibus inter se distinguit.

Funccius & Funcciani Ahasuerum & Artaxerxen duos quidem diuersos Reges faciunt, in alium tamen errorem dilabuntur. Nam per Ahasuerum Esræ 4. versiculo sexto intelligunt Darium Hystaspis filium, quasi in principio huius Regis accusatio contra Iudæos instituta fuerit, verum absque effectu, cum anno secundo huius Regis post diligentem mandati Cyri inquisitionem Iudæis Regium edictum factum sit de continuando ædificio templi: & DEVS per Prophetas Haggæum & Zachariam Iudæis idem iniunxerit.

Hoc Funccianum commentum absurdam postea verborum Esræ *ὑστέρωσιν* affingit, quasi accusatio hostium Iudæorum in regno Artaxerxis facta, quamque Esra capite quarto versiculo septimo & sequentibus habet, prior sit ea accusatione, quæ versu sexto continetur. Hinc opinatur Funccius, Artaxerxen Ahasuero in regno priorem, sed tamen post Ahasuerum, per traiectionem positum, esse *Cambysen*. Sed audiamus ipsum Funccium libro primo suorum comm. ad annum mundi 3427. De verbis Esræ hæ quæstiones oriuntur: 1. *Sitne illa accusatio, quæ coram Ahasuero*

vero facta est, prima necne? 2. Quis sit Artaxerxes ille, qui ædificationem fieri edicto prohibuit? Nam si de his constabit, nulla huic loco relinquetur ambiguitas. Respondeo ergo simpliciter ad 1. quæst. & dico, accusationem, quæ initio regni Ahasueri facta est, posteriorem esse ea, quæ imperante Artaxerxe accidit. Nam quod priori loco inducta est ab Esra, non statim probat, eam quoque priorem esse tempore. Attingit enim eam tantummodo hoc capite, vt textus cohærentia, modo animum aduertas, haud ambigue docet. Sed quia antea quoque Iudæi ob ædificationem templi falso, tanquam reconderent vrbem, erant accusati, abrumpit quasi sermonem, & id factum, quod prius acciderat, ordine narrat, vt sic causam impediti operis Domini referre possit. Reddita vero tam diuturnæ cessationis causa, occasionem prioris illius accusationis, cuius supra meminerat, edocet, nempe quod Prophetæ Haggæus & Zacharias Seniores impulerint, vt diu intermissum opus alacriter aggrederentur. At cum quæsitum esset à præfectis alienigenarum, cuius id iussu facerent? Res ad Darium Ahasuerum delata est: qui cognita Cyri concessione, non solum non impediuit opus templi, sed magnis etiam priuilegiis, vt id honorifice perficeretur, Iudæos ornauit. Hoc itaque diligenter animaduerso, facile de altera quæstione constabit, quis scilicet ille Artaxerxes, impediens opus Domini, fuerit? Nam cum ex Ptolemæi obseruationibus atque exactissimis Persarum historiis, quas Herodotus diligentissime & verissime conscripsit, certum sit, quod nullus Rex alius præter Cambysen, inter Cyrum & Darium Ahasuerum (id est, *Hystaspis filium*) *in Persia regnauit, necesse erit, vt is Cambyses sit idem Artaxerxes.* Hæc ille. Verum hæc commenta sunt Funcciana, quorum præcipua causa fuit obstinata veterum defensio, Darium illum, cuius anno secundo templum iterum instaurari cœptum, Darium esse Hystaspis filium, tertium Persarum Regem. Verum si Funccius veterum authoritatem ad tempus seposuisset, & Esræ verba hoc loco absque præiudicio & ὑστερώσει non admittenda, inter se contulisset, rem habuisset plane expeditam, Darium illum, sub cuius tempore Haggæus & Zacharias prophetarunt, Darium esse Nothum, sextum Persarum Regem, præsertim cum ipsi animaduertamus ex Esræ capite sexto longum bene interuallum, quod ex hominum memoria iam exciderat, fuisse ab edicto Cyri de ædificanda domo Domini, vsque ad secundum annum huius Darii. Nemo namque huius Darii tempore quicquam sciuit de regio Cyri edicto, ideo necesse habuit Darius Rex, benignam istam Cyri concessionem in Bibliothecis Achmetæ vel Ecbatanis, metropoli Mediæ inquirere. Si iam Darius ille, Hystaspis est, non opus fuisset tam diligenti inquisitione. Verum magnificum Cyri edictum Dario in recenti adhuc memoria fuisset, cum Darius Hystaspis in Cyri aula vixerit, & ab edicto Cyri ad secundum huius Darii vix anni 13. elapsi sint.

Nos ergo cum meliore interpretum & Chronologorum parte dicimus, hunc Ahasuerum, nullum alium esse posse nisi Xerxen, quartum Persarum Regem. Argumenta assertionem probantia sunt.

1. Ordo Persicorum Regum apud Esram, qui statim post Darium hunc Ahasuerum locat, eumque Artaxerxi præponit. Hic Artaxerxes est Μακρόχειρ, Darius Hystaspis filius. Atqui inter hunc Darium & Artaxerxen Μακρόχειρα nullus alius Rex quam Xerxes fuit.

2. Nomen. Ξέρξης Nomen affine est Nomini Ὀξυάρης, quo nomine appellatus fuit frater Darii, vltimi Persarum Regis, & inter Maiores Cyri Cyaxares. Atqui Ὀξυάρης Nomen Hebræi vix aliter scribere possunt quam per אחשורוש vt notum est huius linguæ peritis. Nullum ergo dubium, Xerxen, antequam parenti in regno succederet, nominatum

tùm priuato quasi nomine 'Oξυάξης vel Cyaxaris. 3. Authoritas præstantissimorum virorum qui Esræ verba sine violentia nobiscum explicant, cumque Græca Persicorum Regum historia ad amussim conuenire demonstrant.

Verum Funcciani duo habent, quæ opponunt.

I. Nomen vxoris Darii Hystaspis, quæ appellata fuit Ἄτοσα apud Herodotum libro 3. & 7. Quæ vox cum Persica הדסה conuenire videtur. Verum ex hoc nomine nil firmi concludi potest. Nomen enim Ἄτοσα commune fuit multis mulieribus. Hæc enim appellatio ex externo vnctionis opere fluit. Ita Plutarchus testis est, Artaxerxis Memoris vxorem Ἄτοσαν nominatam.

II. Obiiciunt & aliud ex tempore desumptum. Esther 2. versic. 16. & seqq. dicitur, Esthetem anno septimo regni Ahasueri ad Regem fuisse introductam, tum lautum conuiuium apparatum, immunitatem item prouinciis concessam. Atqui Xerxes anno septimo imperii sui maximo & grauissimo bello occupatus fuit. Ergo non potuit Susis operam dare rei vxoriæ, & consequenter Ahasuerus scripturæ non est Xerxes.

Verum respondemus 1. Xerxen occupatum fuisse graui bello per Duces suos. Is enim rem bellicam Mardonio committens, & de euentu belli desperans in Sardes profectus est, & amori operam dedit, vt Herodot. lib. 9. cum Diodoto Siculo affirmant.

2. Incertum est, num Xerxes anno septimo regni sui grauissimo illo contra Græcos bello occupatus fuerit. Anno namque quarto regni in Græciam profectus est, anno quasi sexto cum ignominia Græcia egressus. Temporis enim circumstãtia id loquitur, bellum hoc vltra triennium non durasse.

3. Et id addimus, Scripturam Sacram aliud initium regni Xerxis habere posse, aliud Herodotum, & alios prophanos Historicos. Hi à morte Hystaspis: illa ab eo tempore, quo parens eius expeditionem contra rebellantes Ægyptios fecit, anno quasi tertio ante suam mortem. Nam mortuus est anno sexto post cladem Marathoniam. Anno tertio post hanc cladem expeditionem illam in Ægyptum suscepit. In hac expeditione Xerxes interea filium suum regno præfecit, teste Herodoto libro tertio, idque ex solito tum temporis more. Ex veteri namque Persarum instituto non licebat Regi, nisi prius successore constituto, in bellum proficisci.

4. De Dario Hystaspis filio incertum est, num anno septimo sui regni domi in quiete consederit. Historiarum enim series eo tota inclinare videtur, Darium anno quasi sexto vel septimo contra rebelles Babylonios bellum gessisse, mox Scythis bellum intulisse.

5. Quæ de immunitate, quam prouinciis concessit, allegantur, parum nos mouent. Immunitatem namque concedere potuit prouinciis non exteris à bello, sed suis ab exactionibus, quas iisdem iterum imponere potuit ob varios bellorum casus, vt videre est cap. 10. v. 1. Vide infra obseruationem 9. posterioris Decadis.

IV. Subnectit Esra versiculo septimo & sequentib. ארתחשׁשתא, id est, Artaxerxis quoque temporibus prolixam contra Iudæos accusationem institu-

institutam, opusque templi Dominici in huius quoque regno per longum bene tempus impeditum versic. 23 24. Hic Artaxerxes Ahasuerum vel Xerxem iusto, immediatoque ordine, ex historica veritate sequens, nullus alius esse potest, quam Artaxerxes Longimanus. Hunc Annianus Merhastenes Darium quoque nominat. Hinc Darius Artaxerxes Longimanus. Verum apud istum Annium omnia sunt efficta, & tamen in istis quisquiliis plurimi, magni quoque viri, aurum & argentum quærunt inuano conamine, & pudendo errore.

V. Subiungit Esra cum Haggæo & Zacharia Prophetis, post hunc Artaxerxen opus structuræ templi interruptum, anno secundo Darii iterum continuatum, & anno sexto eiusdem feliciter absolutum Esræ 4. versiculo vigesimo quarto, capite quinto, versiculo sexto. Hic Darius ex vi ordinis Persicorum Regum nullus alius est, quam Darius ille, qui post Artaxerxen Longimanum intra duos Artaxerxes regnauit. Hic Darius propterea, quod ex pellice natus esset, à Græcis scriptoribus Darius Nothus appellatus est.

VI. Tandem testatur Esra capite septimo se sequentibus temporibus post hæc gesta (scilicet post Darii Nothi mortem) regnante Artaxerxe, Persarum Rege, anno septimo regni speciale à Rege mandatum accepisse de instaurando cultu & politia Iudaica. Quod & Nehemiæ accidit anno 20. huius Artaxerxis Neh. 2. v. 1.

Hunc Artaxerxen Iosephus libro vndecimo capite quinto Xerxen facit contra manifestam veritatem, vt suo loco videbimus. In rei vero firmitate hic Artaxerxes, quia Darium sequitur, nullus alius esse potest, quam Artaxerxes Mnemon vel Memor dictus. Et sane aduentum Esræ & Nehemiæ in Palæstinam in tempora Artaxerxis Memoris coniiciendum, ipsa Chronologica series confirmat.

Nam vterque & Esra & Nehemias ad tempora Alexandri Magni vixerunt, secus quam Temporarius opinatur. Esra restatur capite decimo versiculo sexto se post preces, ingressum in cubile Iohanna Pontificis, parentis Iadduæ summi Pontificis. Nehem. 12. versiculo vigesimo secundo, qui Alexandro Magno, Hierosolymam adorienti in Pontificali habitu extra Hierosolymam processit, vt est apud Iosephum libro vndecimo origin. cap. 8. quem Temporarius hoc in loco præter meritum falsitatis insimulat.

Ita Nehemias dum mentionem facit Iadduæ, summi Pontificis, & Darii, vltimi Persarum Regis, Codomanni dicti capite duodecimo versiculo vigesimo secundo, eo ipso attestatur, se ad Alexandri Magni tempora peruenisse.

Meminit idem Nehemias & Saneballat, præfecti Syriæ & Samaritanorum, qui Alexandrum in Tyri expugnatione strenue iuuit, propterea & potestatem ab Alexandro accepit ædificandi templum in monte Garizin Samaritanorum. Ad quem montem Seruator noster respexit Iohan. 4. versic. 20. Ita idem Nehemias patruelem Iadduæ, Manassen in exilium eiecit, quod duxisset filiam Sanneballat nomine Nicaso Nehem. 12. versiculo vigesimo octauo, Iosephus loco supra citato. Vnde manifestum, Nehemiam cuius Esræ 2. 2. mentio fit, aliumà nostro Nehemia esse, vti Nehem. 7. 7. manifesto conspicitur, & consequenter Temporarium errare dum contendit, vtrosque & Esram & Nehemiam cum Zerubabele & Iehosua Babylonica captiuitate, temporibus Cyri, exiisse.

His

His ita ex Esra propositis concludimus, ab anno septimo Artaxerxis, quo Estræ regia potestas in patriam redeundi facta est, hebdomades Danielis inchoari non posse, cum Artaxerxes ille non fuerit Artaxerxes Longimanus, sed Memor, à cuius anno septimo ad Dominicam passionem, vel etiam ad vrbis πολιορκίαν anni 490. minime elapsi sunt. Quod hoc capite probandum erat.

CAPVT IIX.

Diluuntur argumenta, quibus probari videtur, hebdomades Danielis in Dominica passione finiendas.

I. ARgumentum desumitur ex Daniele cap. 9. versic. 24. LXX. *septimanæ determinatæ sunt super populum tuum, & super sanctam ciuitatem tuam, vt cohibeatur defectio* (vel ad cohibendam defectionem) *& obsignetur peccatum, & expietur iniquitas, & adducatur iustitia sempiterna, & obsignetur visio & prophetia, & vngatur sanctus vel sanctum sanctorum.* Ex hoc versu nonnulli existimant, Danielem in Dominica morte (qua nobis hæc beneficia tum priuatiua, tum positiua promeruit) hebdomadas suas finire.

Verum ex hoc versu firmum rei argumentum peti non potest. Hic enim versus nihil aliud vult, quam illud; durantibus illis septimanis per Messiam eiusmodi beneficia nobis promerenda, quæ ibidem à Daniele recensentur. Quamquam & hoc notandum, interpretes in vltimorum huius versus verborum interpretatione non conuenire. Alii namque vocem קדש in Genere Masculino sumunt; & vngatur sanctus. Per hunc sanctum intelligunt Messiam, vere sanctum illud germen iustitiæ, & Iehouam iustitiam nostram. Ierem. 23. versic. 6. Per vnctionem, Spiritum sanctum, oleum illud lætitiæ, quo Seruator præ consortibus suis vnctus est ψ. 45. versic. 8. Esa. 61. versic. 1. idque non ad mensuram Iohan. 3. versic. 34. Alii vocem illam קדש Neutraliter sumunt ex aliorum locorum, præsertim Exod. 26. vers. 33. collatione. Per vnctionem huius sancti, ingressum nostri Seruatoris in sanctum intelligunt, de quo Hebr. 9. versic. 12. quo ingressu, per mortem suam facto, vere vnxit sanctum sanctorum, non manu factum, vel terrenum, sed cœleste, id est, ipsum cœlum, vt appareat nunc coram DEO pro nobis versic. 24.

II. Argumentum sumi solet ex versu 25. *Ab egressu verbi de iterum ædificanda Hierosolyma* עד *vsque ad Messiam* נגיד *principem vel antecessorem esse septimanas septem & sexaginta duas.*

Verum respondemus, Phrasin Danielis (vsque ad Messiam) esse genericam, nihilque ex hac solitarie nos intelligere, num de eius aduentu in carnem, num de morte, num de aliquo aduentu singulari & punitorio Angelus in verbis illis loquatur. Nos intelligimus aduentum Christi punitorium super ciuitatem Hierosolymam. Quando namque DEVS locum aliquem punire vult, tum scriptura DEO aduentum ἀνθρωποπαθῶς tribuit. Et ita Tremelius in Bibliis: *Vsque ad Christum antecessorem, id est, ad illud tempus, quo Christus se & Dominum esse demonstrabit iudicio seuerissimo in vrbem populumque tuum, & beneficio Euangelii principem & caput Ecclesiæ, qui regnat in domo Dauidis in æternum.* Cum Tremelio consentit Polanus in suo in Danielem commentario: *Vsque ad Messiam antecessorem, id est, tantisper dum Messias Dux huius*

huius populi venturus est, & non euidente, publico, omnibusque manifesto indicio, reiectionem eius testatam facturus.

III. Argumentum ex versu 26. facile primarium est. *Post septimanas sexaginta duas* (septem septimanis, de quibus in priori versu, inclusis) יִכָּרֵת מָשִׁיחַ *excidetur Messias per modum transfixionis scilicet.* Ex qua locutione argumentantur, hasce hebdomades in Dominica passione finiendas. Imo inueniuntur multi (inter quos & Woltherus) qui existimant Messiam sub finem 69. hebdomadis, & initium 70. crucifixum.

Ad hoc obiectum dicimus, id prima quidem facie contra nos militare, verum nō in tanto robore, vt nostros oppositos arietes in præced. capp. productos infringere possit. Phrasis namque Danielis hoc in loco, conueniente interpretatione mitigari potest, vt nihil nobis officiat, docilique menti satisfacere possit. Notum est sanctæ linguæ peritis, Hebræos sæpe per duas copulatiuas coniunctiones effecte id, quod Latini per duos Ablatiuos consequentiæ, & ita hoc loco phrasin explicamus. *Excidetur Messias, & populus venturus ciuitatem & sanctum perdet.* Id est. *Exciso Messia populus Romanus veniet, & ciuitatem desolabit.* Et sane vrgente necessitate hunc Danielis locum ita explicamus. Si namque excisio Christi post 69. hebdomades demum futura, sequetur, mox cum Dominica transfixione coniungendam vrbis *πυρολαθείαν*, quia Daniel vtrumque immediate cōnectit. Quod enim nonnulli coniiciunt, DEVM interuallum illud à Messiæ passione vsque ad desolationem sanctæ ciuitatis, à Daniele vna hebdomade definitum, vi suæ longanimitatis & misericordiæ prolongasse ad 35. annos, id plane nihil est. Eadem enim facilitate reiicitur, qua asseritur. Maneamus ergo in data explicatione, phrasinque Danielis, per duos Ablatiuos consequentiæ explicemus. Nil enim aliud Angelus apud Danielem intendit, quam illud: post vrbis exterminium Messiam non amplius exspectandum. In quam sententiam & Amandus Polanus hunc Danielis locum interpretatur. *Sic enim ait: Hebrais frequens est Zeugmatica constructio, qua particula aliqua ad explendum sensum ex antecedente est repetenda, sicut hoc loco dicitur post 62. septimanas excidetur Christus: pro post septimanas 62. post nimirum quam Messias excidetur. Ideo ante verbum* יִכָּרֵת *ponitur* (:) *Zakephkaton, nempe incisum, non autem semiincisum aliquod. Proinde verborum Angeli sententia non est, Messiam post illas 62. septimanas demum excidendum, sed post 62. septimanas exciso Christo, & reiecto à populo Iudaico destructum iri templum & ciuitatem.* Hæc ille, cum quo & Tremelius, Iunius, Scaliger, Caluisius, & multi alii melioris notæ Chronologi.

IV. Desumitur ex versu 27. Inquit Daniel: *in medio vltima hebdomadis abolebit sacrificium & munus. Quod in Dominica passione factum videtur.* Iohan. 19. ℣. 30.

Resp. Obiectum hoc laborat principii petitione. Nam quæstio est, quo sensu Angelus hanc abrogationem intelligat. Potest quidem hæc abrogatio sacrificiorum Leuiticorum in sensu spirituali intelligi, vt dicamus per vnicum Messiæ sacrificium, in ara crucis peractum, sacrificium & munus abolitum. Verum Danielem hunc sensum spiritualem hoc loco intellexisse, probandum est. Nos verba Danielis nude secundum literam interpretamur. *in medio septimana* (vltimę scilicet) *abolebit sacrificium & munus*, id est, *sacrificia cessabunt ingruente vrbis vastitate.* Ita namque Daniel hanc phrasin explicat capite vndecimo versiculo trigesimo primo, capite duodecimo versiculo vndecimo, quam literaliter accipiendam testatur

prior liber Maccab.cap.1.verſ.47.cap.4.verſic.54. Nullum namque dubium nobis eſſe debet, vno vel altero, vel etiam tertio anno ante plenariam vrbis & templi deſolationem ſacrificia ceſſaſſe in tantis inteſtinis diſſidiis,& externis bellis, quibus Hieruſalem premebatur.

V. Danieli hac in prophetia eſt propoſitum, Chriſti paſſionem deſcribere non modo quoad factum, verum & ratione temporis præciſe definire. Verum ſi hebdomades Danieles in vrbis πανωλεθρίᾳ demum finiuntur, tempus Dominicæ paſſionis à Daniele præciſe non eſt definitum.

Reſp. 1. Antecedens membrum laborare principii petitione. Probandum enim eſt, hunc ſcopum huius prophetiæ eſſe, Dominicæ paſſionis tempus præciſe determinare. Vulgata quidem eſt opinio, quæ id ſentit, verum à qua cum bona pace abſque hæreſi diſcedere poſſumus. 2. tempus paſſionis Meſſiæ à Daniele in hiſce hebdomadibus eſt definitum, verum incluſiue & generice.

VI. Si hebdomades Danielis in Dominica paſſione non finiuntur, non poſſumus Iudæos refutare ex præſente Danielis loco. Reſpondemus hanc ſequelam plane falſam eſſe. Licet enim hebdomades in vrbis extermino finiantur, nihilominus tamen ex Daniele Iudæos firmiſſime refutamus, dum Propheta aduentum Meſsiæ, eiuſque transfixionem ſuis hebdomadibus includit, eoque ipſo innuit, poſt complementum harum hebdomadum Meſſiam ratione aduentus in carnem, non amplius exſpectandum eſſe.

VII. Si hebdomades illæ Danielis finiendæ ſunt in vrbis πανωλεθρίᾳ, ſequetur, nos ex libris V. T. verum tempus aduentus Meſſiæ haberi non poſſe, num venire debuerit ſub Perſica, num ſub Græca, num ſub Romana Monarchia.

Reſp. 1. Si vel maxime ex libris V. T. & in ſpecie ex præſente Danielis loco præciſum tempus aduentus Meſſiæ non haberemus, nihil tamen inde abſurdi quis elicere poſſet? Satis id eſſet, Meſſiam tempore à Deo determinato venire debuiſſe. 2. Licet ex hoc Danielis loco præciſum tempus non habeamus; ſunt tamen alia V. T. loca, quæ tempus hoc accuratius definiunt, vt eſt Iacobæum vaticinium Gen. 49. verſic. 10. & Daniel. 2. capite, in quo vaticinatur lapidem de cœlo proiiciendum, id eſt, Meſſiam venturum tempore quarti regni, id eſt Romani, vti hæc res alibi fuſius comprobatur.

Concludimus ergo, obiecta illa eo modo eſſe comparata, vt noſtra propugnacula ante exſtructa diruere & euertere non poſſint. Quanquam & hoc addimus, nos neminem alicuius hæreſeos accuſare & condemnare velle, qui aliam de hebdomadibus Danielis fouet opinionem. Interea tamen quiſque ſibi caueat, ne in termino harum hebdomadum à quo definiendo, contra cœleſtis motus firmitatem, & totius hiſtoriæ veritatem, peccet, nouoſque Reges Perſicos cum Anniano Metaſthene comminiſcatur, qui nunquam in rerum natura fuerunt.

Capvt

CAPVT IX.

Soluitur primum Beroaldistarum argumentum supra secundo capite cum rationibus productum, quo probare conatur, hebdomades Danielis ab Edicto Cyri inchoandas.

CAPVT hoc cum duobus seqq. cum secundo huius tituli capite omnino conferendum est. Tria namque Beroaldistarum argumenta ibidem proposita, hîc ordine refutanda veniunt.

Argumentum primum probare conabatur, hebdomades Danielis immediate cohærere cum fine Babylonicæ captiuitatis. Probationem Beroaldistæ hanc habent: *quia Angelus apud Danielem initium hebdomadum expresse figit in exitu verbi de reducendo* (populo) *& readificanda Hierosolyma.*

Verum respondemus, hoc argumentum laborare ἐλέγχῳ φεύγοντι, eoque duplici. Angelus apud Danielem hoc modo loquitur: *Scito & intelligito ab egressu verbi* לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלִַם In hisce Danielis verbis nullibi reperitur vox הָעָם. Quod enim inferunt, vocem (populi) subintelligendam in verbo לְהָשִׁיב id plane nihil est. Nam 1. verbum שׁוּב præsertim in Piel & Hiphil non modo reductionem; verum & restitutionem vel reparationem notat. Gen. 20. v. 7. הָשֵׁב *restitue vxorem illius viri*, cap. 24. v. 28. הוּשַׁב *redditum vel restitutum est argentum meum.* 2. Regum 14. v. 22. *Azaria ædificauit Elath,* וַיְשִׁבֶהָ *& restituit eam Iuda.* v. 25. הוּא הֵשִׁיב *hic restituit vel recuperauit terminum Israelis* ψ. 35. v. 17. הָשִׁיבָה נַפְשִׁי *restitue animam meam.* LXX. ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου *animam meam in pristinum quasi locum restitue, vel in rudera quasi collapsam, erige.* 2. Verbum שׁוּב quando cum alio verbo immediate construitur, tunc plerunque aduerbiascit, & Latinis idem est quod rursus, iterum, denuo. Et ita Hebræi præpositionem ἀνὰ commodius reddere non possunt, quam per verbum שׁוּב, immediate alteri verbo additum. Et in tali positu verbum שׁוּב in præsente Danielis loco repetitur: nam immediate construitur cum verbo בָּנָה. Vnde colligimus, ו copulam Infinitiuo לִבְנוֹת in hoc loco præfixam vtrumque Infinitiuum referre ad eundem casum proxime sequentem, id est, Hierusalem. Hinc לִבְנוֹת לְהָשִׁיב Græcis est ἀνακαινίζειν ἀνοικοδομεῖν, Latinis, *iterum ædificare.* Et ita vulgatus interpres: *Scito & intelligito ab exitu verbi, vt iterum ædificetur Hierusalem.* Ita quoque Lutherus noster in Germ. Das Jerusalem soll wieder gebawet werden. Et ita Tertullianus: *de integrando & readificando Hierusalem.* Et quid multis? ipse angelus Gabriel interpretem agit suorum verborum, quando in fine versus 25. Daniel. 9. ait. תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה *reuertetur vel restituetur & ædificabitur platea,* id est *iterum vel rursus platea ædificabitur.* LXX. ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται, id est, πάλιν οἰκοδομηθήσεται, vt glossa illius loci in Græco bene obseruauit. Et Vetus Testamentum alias plenum est testimoniorum, in quibus verbum שׁוּב cum alio verbo immediate iunctum in aduerbium degenerat. Iosua 5. v 2. שׁוּב מֹל *redi, circumcide,* id est, *iterum circumcide filios Israel.* Lutherus. Beschneide wieder die Kinder Israel. Iob. 7. v. 8. לֹא תָשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב *Non reuertetur oculus meus ad videndum bonum,* id est, *iterum non visurus est bonum.* Lutherus: es wird nicht wieder sehen das gute. ψ. 85. v. 7. הֲלֹא אַתָּה תָּשׁוּב תְּחַיֵּנוּ *Nonne tu reuerteris, viuificabis nos,* i. e. *nonne tu iterum viuificabis nos?* Lutherus: wilt du

vns denn nicht wider erquicken. Ezech. 8. v. 13. עוֹד תָּשׁוּב תִּרְאֶה תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת *adhuc reuerteris, videbis abominationes maiores*, id est, amplius, vel iterum adhuc videbis. Lutherus: du solt noch mehr grösser Grewel sehen die sie thun. Zachar. 8. v. 15. שַׁבְתִּי זָמַמְתִּי *reuersus cogito*, id est, *iterum cogito bono afficere Hierusalem*. Lutherus: ich gedenck nun widerumb in diesen tagen gutes zu thun Jerusalem. Cõcludimus ergo, verbum הָשִׁיב in præsente Danielis loco nõ populum Israeliticum ex captiuitate reducem, sed Hierosolymam ciuitatem cum sequẽte verbo בְּנָה respicere. Qui autem pugnant, prius verbum hoc in loco per quandam Ellipsin ad populum referendum, hi exempla scripturę proferant, in quibus verbum שׁוּב alteri verbo immediate connexum, aliud, quod in textu non habetur, per quandam parenthesin respiciat.

His ita ventilatis, ad septem Parei rationes supra propositas, ordine & breuiter respondemus.

Resp. ad primam, Angelum citra vllam determinationem initium hebdomadum figere in egressu verbi plane singulari & prophetico, quique cum annuis Iudæorum hebdomadibus vel annis Sabbathicis ratione temporis correspondeat, vt capite 6. firmatum est. Cyri mandatum licet egressus verbi nominari possit: eidem tamen non fuit coniunctus propheticus egressus, & talis, qui ad annos Sabbatharios applicari possit. Eius enim egressus de ædificanda domo Domini factus est anno tertio annuæ hebdomadis, 38. à celebrato Iobeleo, vt id Chronologica αὐτοψία monstrat.

Resp. ad secundam, eam ratione prioris membri plane falsam esse. Nam reductionis populi in hebdomadibus Danielis nullam fieri mentionem in argumenti solutione ex Grammatica demonstratum est.

Resp. ad tertiam, Pareum intellectum visionis per se, & τὸ [illegible] eiusdem visionis confundere. Verum visionis intellectum habuit Daniel, qui fuit Hierosolymam iterum exædificandam, & Messiam exhibendum: Inde firmam haurire potuit consolationem, & oraculum finem suum apud Danielem est consecutum.

Sed obiicit Pareus: *Intellectum visionis per se non sufficere ad cõsolandum Danielem, sed requiri exactam quoque notitiam initii hebdomadum, alias Danielem in visione hæsisse.*

Resp. in visione aliqua duo esse consideranda: prius, visionis manifestationem: posterius, eius impletionem. Quoad prius, intellexit Daniel ipsam visionem cum omnibus temporum circumstantiis, & exinde veram hausit consolationem. Quoad posterius, non semper necesse est, vt visionis impletio, ratione omnium circumstantiarum Prophetis præcise manifestetur, cuius rei in Daniele exemplum habemus, cui in 8. capite visio proponitur, quam quidem intellexit ratione visionis per se, quanquam ratione impletionis & præcisi temporis ei quodammodo obscura erat: ideo versu vltimo capite octauo ipse fatetur, se visionem illam (ratione omnium circumstantiarum) exacte non intellexisse. Idem habet capite duodecimo versiculo octauo. Et ita in hisce hebdomadibus rem ipsam cognouit Daniel, licet rei accidens eum latuerit, de quo tamen adhuc dubitatur.

Resp. ad quartam, eandem fieri confusionem cum ea, quæ in priore ratione facta est. Per hebdomadas Danielis confirmata est Ecclesia Dei in Babylonica captiuitate de Messiæ aduẽtu à temporis etiam circumstantia, ratione φανερώσεως ipsius visionis. Quod autem in visionis impletione quæ-

quædam ignorantia interuenerit, id ex accidente est. Et sane nullum dubium esse debet, vix centesimum in Iudaica tum temporis Ecclesia verum initium harum hebdomadum ratione executionis intellexisse. Quid enim causæ, quod tam altum in Esra & Nehemia de hebdomadibus Danielis silentium? Ignorantia veri initii hebdomadum apud magnos etiam viros, qui tum vixerunt.

Resp. ad quintam. In hac ratione limitanda sunt Parei verba: Quam curam DEVS habuit Chronologiæ sacræ ab exordio mundi ad Babylonicam captiuitatem, eandem quoque ad Christum vsque continuandam. Eandem quidem curam DEVS habuit, sed non eodem modo susceptam. Ratio diuersitatis manifesta est. DEI namque scopus erat, hominibus tempora ab initio mundi manifestare: ea cum ratione principii in gentilitate fuerint ἄδηλα, hoc officii demandauit viris Ecclesiasticis, qui id initium nobis manifestarent. Sequentibus vero temporibus circa labentem Rempublicam Iudaicam cum gentiles studium hoc texendorum temporum susciperent, DEVS ab exteris historiæ sacræ continuationem repetere debere Ecclesiam voluit, præsertim in Babylonia, vbi certissimam epocham, Nabonazaræam scilicet, habebat, cum qua annos à mundo optime connectere potuit. Et ne hoc absque ratione asserere videamur, quærimus ex Pareo, quid causæ sit, quod Spiritus sanctus post Babylonicam captiuitatem eo modo in Chronologica continuatione non sit progressus, quo ante fecerat, stante adhuc Iudæorum Republica. Ibi namque simpliciter res gestas ad annos vitæ vel regnorum Regum, & hominum in Ecclesia viuentium alligauit, interdum magni numeri beneficio magnum temporis interuallum determinauit: si quando exteri Regis v. g. Nebucadnezaris mentionem facit, eum connectit cum annis Regum Iuda. Verum post captiuitatem res Ecclesiæ simpliciter ad annos exterorum Regum, vel profanarum ærarum absque mutua connexione sunt alligatæ. Quod si Spiritus sanctus ex professo Chronologiam à mundo ad σαρκώσεως τῦ λόγυ non nisi ex Sacris petendam voluisset, facili labore annum verbi gratia secundum & quartum Darii apud Haggæum & Zachariam Prophetas; septimum, vicesimum, tricesimum secundum Artataxerxis apud Esram capite septimo, versiculo septimo, & Nehemiam capite secundo, versiculo primo, capite quinto, versiculo decimo quarto, capite decimo tertio, versiculo sexto, tertium, septimum, duodecimum Ahasueri in libro Esther capite primo, versiculo secundo, capite secundo versiculo decimo sexto, capite tertio versiculo septimo, tempora Alexandri Magni, Ptolemęi, Antiochi, annos item Græcorum in libris Maccabæorum colligasset, vel cum vrbis πανολεθρία, vel cum reditu Iudæorum ex captiuitate. Id cum non fecerit, eo ipso voluit, vt ope exoticæ historiæ anni à captiuitate ad natum Seruatorem continuarentur, & hac occasione gentilibus Ecclesiæ arcana manifestarentur. Spiritus ergo sanctus ab omni inuidentiæ & negligentiæ crimine liber est. Is enim inuidus est, qui rem quampiam nullo modo retegit: is negligens, qui nullo modo curam alicuius rei suscipit. Spiritus sanctus fecit vtrunque. Excitauit gentiles in hoc studio: Iudæi cum in gentilitatem tempore Nebucadnezaris abducerentur, prophanam epocham rum habuerunt, Nabonazaræam scilicet, ad quam non modo anni Nebucadnezaris alligati fuerunt, verum & res Ecclesiæ cum hac epocha postea colligatæ. Quod enim vetus Ecclesia exteros annos cum sanctæ vrbis exterminio connexuit, id ex accuratis supputationibus Berosi, Era-

si, Eratosthenis, & aliorum historicorum desumpsit, præsertim ex Beroso, qui Iosepho reste lib. 1. in App. excidii vibis meminit.

Verum obiicit Pareus: Exinde sequi sacram Chronologiam imperfectam esse. Verum Resp. 1. à mundo ad Babylonicam captiuitatem est perfectissima. 2. etiam ad incarnationem filii DEI perfecta est, ratione sui, sed non ratione nostri, idque non solitarie, sed cum mutuo exterarum epocharum auxilio, per quas, quia Spiritui sancto post captiuitatem res Ecclesiæ definire placuit, nobis id non displicear, nisi cum Spiritu sancto ob facti rationes expostulare velle videamur. Sed instat Pareus: *Hac ratione fidem Ecclesiæ circa oracula, quæ temporum momentis maxime nituntur, labefactari.*

Verum dicimus, consequentiæ rationem plane obscuram esse. Coniicimus enim, Pareum id velle: Ecclesiæ res labefactari, si eius certitudo ab exorica aliqua epocha, vel alicuius externi Regis regimine confirmetur. Si id intendit, contendat iterum cum Spiritu sancto, cur ipse in maiorem rei fidem res Ecclesiæ ad exteros annos, & non potius ad Ecclesiasticos alligarit. Expostulet cum Luca Euangelista, cur ætatem Christi ad annos Augusti & annos Tiberii Romanorum Impp. connectere, & inde Sacræ historiæ fidem conciliare voluerit?

Tandem subnectit Pareus: *Hac via lumen prophanis historiis vulgo concessum sacræ historia derogari.* Verum hæc Parei verba limitanda sunt. Sacra historia per se lumen habet temporis à mundo ad captiuitatem: verum à laxata captiuitate suum temporis lumen beneficio profanæ historiæ illustrare quoque voluit. Si enim Sacra historia post Babylonicam captiuitatem proprium lumen Chronologicum absque adminiculo exoticæ historiæ habet, quid causæ, quod Spiritus sanctus res Ecclesiæ ad exteras epochas solitarie alligauit, & inde Chronologiæ lumen mutuauit?

Resp. ad sextam, nos prius membrum concedere, posterius negare. Concedimus in hac opinionum, de vtroque termino hebdomadum Danielis varietate, vnam tantum sententiam veram esse: (veritas enim semper vna est) interea tamen negamus, illam sententiam, quæ hebdomadas Danielis nec in Cyri edicto inchoat, nec in Dominica passione finit, ab Angelici oraculi tum verbis, tum scopo varie exorbitare, variasque secum difficultates non apparenter tantum, sed vere trahere, id quod in capite 6. huius tituli probatum.

Resp. ad septimam, negando consequentiam, quam Beroaldistæ nobis dilucidiorem proponant. Negamus & hoc, dum à primo Cyri anno terminum à quo septuaginta hebdomadum Danielis mouemus, & hiatum facimus, nos per incerta spacia saltare, & certam Chronologiæ seriem perturbare. Hæc enim series, hic hiatus, hic saltus non ex coeco animi impetu, & rudi annorum alligatione, sed ex cœlesti motu, & Chronologicorũ characterum ἀσφαλεία æstimandus est.

Tandem concludit Pareus (in suis aduersus Caluisium cauillis p. 83.) hoc argumentum, ratiociniorum Beroaldieorum ferax, hac obiectiuncula. *Angelus iubet Danielem obseruare edictum de ædificanda Hierosolyma. Ergo necesse est, id edictum promulgatum Daniele adhuc viuente, alias frustra iuberet eum, obseruare edictum, cuius promulgationem in vita sua auditurus erat nunquam. Sin hoc: Ergo initiũ illius edicti nullo modo ad secundũ Darii Nothi annũ protrahendum est, cũ Daniel, quantũ colligitur, adhuc Cyri tẽpore mortuus sit.* Verũ ad hanc obiectionem

Respondemus 1. Angelum oraculi manifestationem, non executionem respicere. Sic enim habent verba: *Scito & intelligito: ab egressu verbi de iterum ædificanda Hierosolyma vsque ad Christum antecessorem sunt tot & tot septimanæ.*

2. Vocem (obseruandi) angelus non habet, sed intelligendi & cognoscendi (בִּין & שָׂכַל.) Voluit autem Pareus vocem obseruandi assumere, & eius ὁμωνυμίαν nobis, si potuisset, imponere.

3. Non ait angelus: *Obserua egressum verbi,* sed: *intelligito, ab egressu verbi tot & tot fere septimanas.*

4. Non omne id, cuius rem gestam Prophetæ iubentur obseruare, viuentibus Prophetis accidit. Ita inquit Angelus ad Danielem cap. 8. vers. 17. 19. הָבֵן *Animaduerte fili hominis, ecce ego notum facturus sum tibi, id quod futurum est vsq. ad extremitatem istius indignationis.* Facit autem Angelus Danieli notum, pugnam Darii Codomanni cum Alexandro Magno, Antiochi item Epiphanis tyrannidem, ad quæ tamen tempora Daniel non peruenit. Nihil ergo absurdi, si dicamus, initium egressus verbi de iterum ædificanda Hierosolyma post Danielis demum mortem factum esse.

CAPVT X.

Soluitur secundum Beroaldistarum argumentum.

ARgumentum illud *incommoda,* & *absurditates* habet, vt in 2. cap. huius tituli videre est.

Ad incommoda iam præcedente capite responsum est. Edocet Angelus Danielem, Hierosymam iterum ædificandam.

Ergo populi liberationem præsupponit. Addit & hoc: Messiam venturum: annon in hisce satis solatii pro Daniele? Subnectit & aliud: nisi populus resipuerit, ciuitatem iterum desolandam: annon satis Angelus Danielem hac reuelatione intelligentem reddidit? Quod vero Pareus obiicit, id non satis esse, verum ad hanc consolationem & intelligentiam requiri quoq; exactam noticiam initii hebdomadum, alias Prophetam in visione hæsisse? id in capite præced. in tertiæ rationis resolutione profligatum est, simul & id, in quarta ratione resolutum, probatione indigere, Angelo inter alia & hoc fuisse propositum, per hasce hebdomadas sacram Chronologiam à laxatione captiuitatis ad Dominicam passionem continuare.

Absurditatem, quam ex longæuitate Zerubabelis Ducis, & Iehosuæ Pontificis, Beroaldistæ sumunt, dicimus eam ita comparatam esse, vt absurdum fingatur in eo, vbi nihil absurdi est. Estne hoc absurdum, hominem 140. vel 150. annos viuere? Argumentum hoc procedit à βραχυβίᾳ Germanorum, ad reliquorum populorum. Imprimis autem hoc in Pareo dignum reprehensione, quod ait: post Moysen vix quempiam 120. annos vixisse. Falsum hoc 1. ex sacra 2. & exotica historia, eaque tum remota, tum nostri seculi.

Ex sacra. Pinehas natus in Ægypto ante exodum Exod. 6. v. 25. vltimo anno errationis in deserto adultæ ætatis vir fuit Num. 25. v. 7. 8. Hic Pinehas viuit adhuc temporib. Iudicũ. Iudic. 20. v. 28. quæ historia ibidẽ cõscripta, ad minimum 100. annis post aduentum Israelitarum in terram Canaan gesta est, & ita vltra 140. annos Pinehas vixit. Ioiada Pontifex temporibus Ioas, Regis Iuda vixit 130. an. 2. Chro. 24. v. 15. Ita auditores Prophetiarũ Michæ homines fuerunt 120. annorum, vti id c. 4. huius tituli attactum est. Ita

 de Si-

de Simeone, fratre Domini, filio Cleophæ, Episcopo Hierosolymitano refert historia Ecclesiastica, eum anno 120. ætatis suæ à Traiano Imperatore in crucem actum esse.

2. Idem prophana historia testatur, multos hominum post Moysen 120. annos & vltra vixisse. Videamus historiam prophanam remotam. Herodotus testis est lib. 1. circa ea tempora, quibus Cyrus Croesum vicit, Arganthonium Regem Tartessiorum 120. annos vixisse. Idem lib. 3. de Æthiopibus scripsit, quod pleriq; ad 120. ætatis annum perueniant, ideo Æthiopes μακροβίους nominat. In Tmoli montis cacumine homines 150. annos vixerunt. vide Plinium lib. 7. natur. historiæ c. 48. Huc pertinet Iohannes de Stampes, Caroli Magni armiger, qui ob longæuitatem Iohannes de Temporibus nominatus est. Vixit enim vltra 300. annos, si Historicis credimus. Quanquam Æmilius lib. 5. existimet, eum Caroli nepotis, Simplicis, armigerum fuisse, & ita vixisset annos quasi 160. Sumamus nostrum seculum, inueniemus homines vbiuis locorum 110. 120. 130. 150. vel 160. annorum. Regulus ad Iauan maiorem pugnans periit annos natus 150 alius ante ipsum obiit maior 160. annis: alius in Galliis vixit 140. annos. Buchananus in fine lib. 1. rerum Scoticarum testis est, quendam Laurentium, Scotũ natione, post 100. annum vxorem duxisse, centesimo quadragesimo anno ætatis sæuissimo mari in sua nauicula piscatum prodiisse, tandem nulla vi grauioris morbi labefactatum, sed senio solutum, decessisse. In montibus Marocci, Fessæ & tractibus montis Atlantis hodie crebrius est homines 120 annorum videre, quam mulierem gemellos parere. Ludouicus Wartomannus in Arabia multos se vidisse dicit 125. annorum lib. 2. cap. 8 In insula Hispaniola homines indigenæ 120. annos vt plurimum excedunt. Videatur Scaliger in Chronologicis contra Pareum elenchis. Ante paucos annos non procul à Witeberga *Christophorus à Mochavv*, Nobilis, Germanus 110. annos exegit, qui tamen florem iuuentutis, sed & maturæ ætatis bello attriuerat, & tertia vice à Turcis captus erat.

Absurditas ergo de longæuitate Zerubabelis & Iehosuæ nulla est. Exempla hæc quidem rara sunt, sed tamen ita comparata, vt miraculum non excedant. Quid enim mirum est, aliquot annis extra ordinem cumulati spiritum vitæ nonnullorum hominum, quorum opera ac ministerio Deus ad defensionem sui populi vti voluit. Magis sane mirum est, hominem 12. vel 13. annos natum generare, quam 140. vel 150. annos viuere, & tamen illud factum est, id quod sacra & prophana historia testatur. Achas Rex Israelis incepit regnare anno 20. ætatis suæ, regnauit annos 16. 2. Reg. 16. ỹ. 2. 2. Chron. 28. ỹ. 1 Fuit ergo 36. annorum cum moreretur. Ezechias eius filius 25. annorum fuit, cum parenti in regno succederet 2. Reg. 18. 2. 2. Chron. 29. ỹ. 1. Ergo Ezechias anno 11. parentis sui generatus. Simile exemplum in libro præcedente, secundo titulo, vltimo illius tituli capite produximus ex historia Iudæ & nepotum, qui anno quasi 13. ætatis generarunt. His similia exempla occurrunt in scriptura. Inter Beniaminis generationem, & Iacobi descensum in Ægyptum anni quasi 24. elapsi, quo tempore Beniamin parens 10. liberorum fuit. Gen. 46. ỹ. 21. Ammon Rex Iuda vixit annos 24 2. Reg. 21. v. 19. 2. Chron. 33. v. 21. reliquit filium Iosiam 8. annos natum 2. Reg. 22. v. 1. 2. Chron. 34. v. 1. Ergo Ammon anno suæ ætatis 15. genuit. Iosias expleuit annos vitæ 39. 2. Reg. 22. v. 1. Chron. 34. v. 1. successorem habuit in imperio filium Ioachazum annorum 23. 2. Reg. 23. v. 31. 2. Chron. 36. v. 2. Ergo Iosias anno 16. genuit. Imo Ioachazo post tres menses

vincto,

vincto, & in Ægyptum abducto successit frater Ioiakim natus annos 25. 2. Reg. 23. v. 36. 2. Chron. 36. v. 5. Ergo Iosias anno 13. ætatis maritus fuit. Simile quid nostro seculo factum narrat Illustris Scaliger in ciuitate Lactoratensi Nouempopulaniæ, vbi puer minor annis 12. genuit ex puella, consobrina sua, quæ nondum decem annos expleuerat. Testatur idem, se rem notam narrare, cuius memoria adhuc sit in Aquitanis.

Concludimus ergo nihil absurdi esse, hominem 140. vel 150. imo & vltra viuere, præsertim in temperante vita, & clementeaere: & consequenter Beroaldistarum absurditatem ex longæuitate Zerubabelis, Ducis Israelis post captiuitatem, & Iehosuæ summi Pontificis plane nullam esse, & interuallum à laxata per Cyrum captiuitate ad secundum & sextum Darii annum minime omnium spacio 46. & 49. annorum includendum, quod Beroaldistæ faciunt.

CAPUT XI.

Soluitur tertium Beroaldistarum argumentum supra capite secundo productum.

TErtium hoc argumentum, ab inconstantia Historicorum in interuallo regni Persici definiendo, & Regibus Persicis enumerandis, desumebatur.

Ad quod argumentum dicimus, profanum calculum in interuallo huius Monarchiæ optime sibi constare.

Primo Ratione totius interualli. Consentiunt enim omnes Historici, Cyrum anno primo Olympiadis 55. Astyagen vicisse, ita vt nullus plane sit bonæ fidei ex antiquitate scriptor, qui diuersum senserit. Quod enim Beroaldus lib. 3. cap. 6. opinatur, quosdam veterum initium regni Cyri in Olympiaden 50. coniecisse, id ita comparatum est, vt probatione indigeat. Conueniunt & in eo, Darium Codomannum vltimum Persarum Regem in autumno ab Alexandro Magno victum anno 2. Olympiadis 112. De hoc fine Persicæ Monarchiæ nullo modo dubitari potest, quia charactere notatus est, defectione Lunati, vndecim diebus ante pugnam ad Arbela circa initium Mysteriorum, 20. die Boedromionis, teste Plutarcho in Camillo & Phocione. Eclipsis hæc facta est hora noctis secunda, inquit Plin. lib. 2. c. 20. id est, circa octauam vespertinam, nocte à vespera inchoata, id quod partim calculus Astronomicus probat, qui hoc Lunæ deliquium 20. Septemb. hora 8. vespertina factum demonstrat; partim seqq. Plinii verba, in quibus Eclipsis solaris meminit, factæ pridie Calendas Maias, Vipsanio & Fonteio Coss. hora diei inter 7. & 8. quæ Eclipsis facta est 30. Aprilis inter horam 1. & 2. pomeridianam.

Deinde. Profanus calculus in duratione Persicæ Monarchiæ certus quoque est & indubius *ratione particularium quorundam interuallorum*, vtpote septimi anni Cambysis; vicesimi & tricesimi primi, Darii Hystaspis; vltimi, Artaxerxis Longimani; vltimi, Darii Nothi, vt & Codomanni, quæ specialia interualla beneficio characterum, optimorum Chronologiæ manuductorum, firmata sunt, & ex quibus historiæ veritas merito examinatur, imo & corrigitur. Septimus enim Cambysis habet Eclipsin Lunæ, à Ptolemæo notatam lib. 5. cap. 14. μεγ. συντ. factam die 17. Phamenoth, scil. 16. Iulii, anni Nabonazaræi 225. qui conuenit cum anno primo Olympiadis

piadis 64. seu Olympiadico 253. iamiam finiendo. Subtractis 216. a[illegible] qui præterierant antequam Cyrus regnare inciperet à 253. remanent 37. anni à primo Cyri ad septimum Cambysis. Atqui Cyrus per 29. solidos annos regnauit secundum Herodotum libr. 1. vel vt alii 30. Videt quilibet, veteres Historicos non sine ratione primum Cyri, in annum primum Olympiadis 55. in Nabonazaræum 189. coniecisse. Vicesimus Darii Hystaspis itidem charactere notatus est Eclipsi Lunari, facta 28. die Epiphi, siue 19. Nouembris anno Nabonazaræo 246. teste Ptolemæo libro quarto, capite nono. Si 246. Nabonazaræus est 20. Darii Hystaspis: ergo huius primus est 227. Nabonazaræus. Vltimus ergo Cambysis, qui ante Darium regnauit, est 226. Nabonazaræus. Atqui 225. Nabonazaræus fuit septimus Cambysis, vnde ex Ptolemæi obseruatione, & characterum manuductione, elicimus, Cambysen per 8. annos regnasse. Accedit Herodotus, qui lib. 3. Cambysi annos regni tribuit septem, cum quinque mensibus septem menses Magis, antequam Darius Hystaspis Rex per artem eligeretur. Hic iterum videmus suauissimam Herodoti & Ptolemæi harmoniam. Idem firmare possemus alia Eclipsi, facta anno 31. Darii Hystaspis: verum hæ duæ ex Ptolemæo sufficiant. Vltimus Artaxerxis Longimani annus itidem habet certissimum indicem, annum septimum belli Peloponnesiaci, infallibili charactere, partiali scilicet defectu solis, ineunte Vere facto, notatum. Qua de re supra cap. 5. huius tituli. Annus hic septimus belli est 4. Olympiadis 88. seu Olympiadicus 352. conueniens cum Nabonazaræo 324. Ergo ab vltimo anno Artaxerxis Longimani ad 20. Darii Hystaspis elapsi fuerunt anni 77. absoluti: Quod interuallum characteres cœlestes requirunt, cum quibus Græca historia conferenda est. Darius regnauit 36. annos, teste Herodoto lib. 3. & 7. moritur anno sexto post cladem Marathoniam: ab hac clade ad traiectum Xerxis in Græciam anni 10. sunt, vt refert Thucydides lib. 1. Traiectus Xerxis factus anno primo Olympiadis 75. vt id supra cap. 5. ex vnanimi Historicorum consensu demonstratum est. Ergo Marathonia clades facta est anno tertio Olympiadis 72. seu Iphiteo 287. qui cum 257. Nabonazaræo conuenit, qu annus, 31. est Darii Hystaspis apud Ptolem. lib. 4. c. 9.

Exinde suauissimam iterum harmoniam Herodoti cum Ptolemæo obseruamus, Darium per annos 36. regnasse. Xerxes mortuus est anno 4. Olympiadis 79. sc. Olympiadico 312. teste Diodoro lib. 11. Ergo regnauit annos 21. quot Diodorus ibidem loci eidem tribuit, dicens, eum regnasse ἔτη πλείω τῶν εἴκοσι. Diodorum sequuntur Authores innumeri. Artaxerxes moritur anno 4. Olympiadis 88. vt supra monstratum est. Ergo 40. solidos annos post Xerxen regnauit, quot Diodorus ei tribuit lib. 11. & 12. Addantur iam 40. ad 16. & 21. fient anni 77. quod interuallum ab anno 20. Darii Hystaspis ad vltimum Artaxerxis Longimani cœlestes obseruationes requirebant. Ex quo videmus, Græcos Persarum historiam Germana plane fide ad hæc vsq; tempora conscripsisse.

Idem esto iudicium de reliqua huius Monachiæ parte. Artaxerxes Longimanus mortuus anno 352. Olympiadico. Darius vltimus ab Alexandro Magno victus anno secundo Olympiadis 112. siue Iphiteo 446. Ergo à morte Longimani ad deuictum Darium ex characterum postulato anni 95. Videamus, num Græca historia cum hoc interuallo conueniat.

Post Artaxerxen Longimanum Xerxes quidam regnauit vno anno,

vel

vel (vt alii scribunt,) duos menses, vt Diodorus refert lib. 12. Ctesias huic Xerxi tantum 45. dies assignat, quem Eusebius in Chronico sequitur, qui ei duos menses tribuit. Hæc dissensio, quia pauci temporis, per characterem facile corrigitur. Xerxen hunc sequitur Sogdianus, cui menses septem in regno tribuunt Diodorus lib. 12. Ctesias, & Eusebius. Sogdianum sequitur Darius Nothus, qui moritur anno vltimo belli Peloponnesiaci, siue anno 4 Olympiadis 93. vt Iustinus habet lib. 5. & Diodorus lib. 13. Ergo per 19. annos regnauit, quot ei quoque concedit Diodorus libb. prænominatis cum Eusebio. Vnde a morte Artaxerxis Longimani ad mortem Darii Nothi anni 20. ex Græca historia eruuntur. Artaxerxes Memor, qui Darium Nothum secutus est, moritur anno 3. Olympiadis 104. siue Olympiadico 415. Diodoro teste lib. 15. Ergo regnauit per annos 43. vti ipse Diodorus ibidem loci expresse fatetur: licet Eusebius ei tantum 40. concedat, tres, quos huic adimit, annos Ocho addens. Addantur iam 43. ad 20. & emergent 63. anni. Artaxerxi Memori succedit Darius, vel Artaxerxes Ochus, qui regnauit 23. annos, vt Diodorus habet lib. 15. Eusebius ei 26. tribuit. Hos 23. annos ad 63. addamus, & emerget interuallum 86. annorum. Ochum sequitur Arsames vel Arses, cui Clemens lib. 1. strom. tribuit annos 3. solidos. Eusebius 4. Hunc secutus est Darius Codomannus, qui cœpit eodem anno, quo Philippus Macedonum Rex interfectus est, quanquam πρὸ τῆς Φιλίππου τελευτῆς, teste Diodoro lib. 17. Interfectus autem est Philippus anno primo Olympiadis 111. regnante Athenis Pythodoro, vt Diodorus refert in fine lib. 16. & Arianus de rebus gestis Alexandri Magni. Darius autem Codomannus ab Alexandro victus est anno 2. Olympiadis 112. Archonte Athenis Aristophane. Vnde colligimus, Darium vltimum annos 5. absolutos cum aliquot mensibus regnasse. Hos annos à morte Artaxerxis Longimani ad victum Darium vltimum simul si colligamus, inueniemus 95. annos, quot characteres exigebant.

Ex hac suaui harmonia Chronologicorum characterum cum historia, animus in veritate Monarchiæ Persicæ mirifice confirmatur.

Tertio. Si quæ dissensio est inter priscos Authores in Persica Monarchia ratione vel totius, vel particularium quorundam interuallorum, ea oritur I. aut ex numerorum deprauatione. II. aut ex lapsu Authorum, aliud, cum scriberent, agentium. III. aut ex ignoratione modi numerationis annorum, respectu nostri. IV. vel ex omissione Regum, tum illegitimorum, tum breui tantum tempore Monarchatum tenentium. V. vel ex diuerso initio & fine Persicæ Monarchiæ, & Persicorum Regum. VI. vel denique ex Beroaldistarum inuidia & negligentia.

I. *Ex numerorum deprauatione.* Clemens dicit lib. 1. Strom. Cambysen regnasse annos δέκα ἐννέα pro Καμβύσης δ' ἐννέα.

Ita Ctesias dicit, Cambysen regnasse annos δέκα ὀκτώ. Legendum tantum ὀκτώ. Nullum enim dubium in Ctesiam apiculam Ioth, denarium notantem, incuria librariorum irrepsisse. Idem Ctesias Dario Hystaspis tantum 31. annos tribuit: locus procul dubio corruptus ex facili literarum mutatione τριάκοντα ἓν pro ἓξ. Clemens Dario Hystaspis tribuit annos τετταράκοντα ἕξ, pro quo legendum τριάκοντα ἕξ: qualem lapsum supra in loco Actorum 13. ỷ. 20. obseruauimus. Idem ait: Xerxen regnasse annos εἰκοσι ἕξ:

quis

quis non videt legendum εἴκοσι καὶ ἕν? Dario Notho idem Author tribuit anno ὀκτὼ legendum δέκα ὀκτὼ, error ex omissione τοῦ I orttus. Idem Clemens ait: Ὦχος ἢ Ἄρσης τρία, quasi idem sit Ochus cum Arse, cum tamen diuisim legendum sit Ὦχος κγ. Ἄρσης τρία.

II. *Ex lapsu Authorum, aliud, cum scriberent, agentium.* Legerat Iosephus in Græca historia, Cambysen anno sexto imperii Ægyptum obtinuisse: hinc in illam opinionem descendit, eum sex tantum annos in regno vixisse. Sic enim habet Iosephus lib. 11. antiq. cap. 3. Καμβύσης ἓξ ἔτη βασιλεύσας καὶ καταστρεψάμενος ἐν τούτοις Αἴγυπτον ὑποστρέψας ἐτελεύτησεν ἐν Δαμάσκῳ, cum potius debuisset dicere: *postquam regnasset octo annos, atque horum sexto Aegyptum subegisset, mortuus est.* Ita Sulpitius Seuerus legerat in Plutarcho, Artaxerxen Memora 62. annos regnasse, quos assumens à primo Cyri anno ad vltimum Darii vltimi colligit 250. annos. Verum sui mox oblitus, ibidem loci numerum corrigit, & Memori nonnisi 42. tribuit. Ait enim, historiam Iudith gestam sub Ocho, anno imperii eius 12. ab eo tempore ad restitutionem Hierosolymæ retrogrediendo numerat 22 annos: Atqui Hierosolyma restituta est anno 32. Artaxerxis Memoris Nehem. 5. vers. 14. cap. 13. vers. 6. Ergo Sulpitius à 32. Artaxerxis ad 12. Ochi, annos tantum 22 numerans, Artaxerxi 42. annos imperii tribuit ex rei veritate, & ita interuallum regni anorum 230. facit. Quanquam nullum dubium, vtrumque numerum in Sulpitio vitiatum, & pro sexaginta duos, legendum 42. pro 250. 230.

III. *Ex ignoratione modi numerationis annorum, nostri ratione.* Alii namque Historici annos sumunt completos; alii incompletum annum: alii annos ab aliqua Epocha inchoantes, annos vtriusque termini incompletos annumerant; alii excludunt. Ita Cyrus secundum Herodotum regnauit 29. annos; secundum alios 30. secundum Sulpitium 31. Quis nostrum nouit modum Sulpitianæ numerationis? Si Cyrus incepit anno primo Olympiadis 55. finiente circa Ver, & mortuus est in Autumno, tum potest dici eum regnasse annos 31. si scilicet annos Cyri cum Olympiadicis conferamus, & vtrumque terminum diuisim annis 29. absolutis connumeremus. Ita Herodotus Cambysi tribuit annos 7. menses 5. Eusebius annos 8. Clemens cum Sulpitio 9. Hoc quicquid est apparentis ἀναλογίας hoc medio saluatur. Pari modo Eusebius Artaxerxi Longimano ascribit annos quadraginta, Clemens cum Sulpitio 41. Ctesias 42. absque dissensione. Ita Artaxerxi Memori Clemens tribuit 42. annos; Diodorus 43. absq; contradictione. Arsami Diodorus concedit annos 4. Eusebius 4. absq; pugna.

IV. *Ex omissione Regum vel illegitimorum, vel breui tantum tempore Monarchatum tenentium.* Eusebius, Ctesiam bonam partem secutus, quatuordecim Persicos Reges numerat: Cyrum, Cambysen, Smerdin (secundum Herodotum) vel Sphendadatum (secundum Ctesiam) Darium Hystaspis, Xerxen, Artabanum, Artaxerxen Longimanum, Xerxen secundum, Sogdianum vel Secundianum, Darium Nothum, Artaxerxen Mnemona vel Memora, Ochum, Arsamem vel Arsen, Darium Codomannum. Horum quatuor (Smerdis, Artabanus, Xerxes secundus cũ Sogdiano) breui temporis spacio regnarunt, hinc adeo fit, vt vnus vel alter horum Regum sæpe omittatur. Ita Sulpitius 13. tantum Reges numerat, Artabanum omittens. Alii 12. nonnulli 11. plurimi 10. quatuor illos breuis temporis Reges omittentes. Quo denario numero minor vix dandus est. Si

vero

vero nonnulli scriptorum pauciores numerant, non tamen mox sequitur, tot tantum fuisse. Ita Daniel cap. 12. vers. 2. & sequente quatuor tantum Reges Persici regni suo consilio numerat, cum Esra plures habeat.

V. *Ex diverso initio & fine Persicæ Monarchiæ, & Persicorum Regum.* Sulpitius ait, se in multis exemplaribus vidisse Xerxi tributos 25. annos Imperii. Ea Xerxis Imperium ab eo tempore inchoarunt, quo parens eius Darius Ægyptiacam expeditionem suscepit, filiumque interea, ex Persatum instituto, regno præfecit. Hæc expeditio anno quasi quarto ante mortem Darii suscepta, & ita Xerxes 21. & 25. annos regnare potuit: quatuor cum parente, reliquos solus. Plutarchus Artaxerxi Memori tribuit annos 62. alii 43. si non mendum est in Plutarcho, connumerauit annos regni parentis, qui per 19. annos regnauit. Parens enim huius Artaxerxis Darius Nothus eum mox à principio in consortium regni vocauit propter bella contra Secundianum, & alios proceres obeunda, id quod & Esra innuere videtur cap. 6. v. 14. Ctesias Dario Notho tribuit annos 35. alii 19. Necesse ergo est nos 16. annos imperio parentis sui includere, cum Astronomica veritas, & tempus Peloponnesiaci belli id à nobis exigant. Clemens Alexandrinus annos 235. regno Persico tribuit, inchoat hanc Monarchiam à victoria Cyri ab Astyage, finit non in victoria Alexandri, à Dario reportata, sed in morte Alexandri magni, & ita secundum veritatem. Videatur & Eusebius lib. 8. Euangel. demonstr. & Hippolytus apud Hieronymum suo in caput 9. Danielis commentario. Iulius Africanus, Hieronymus, Eusebius, multique alii hanc Monarchiam faciunt 230. annorum, eam inchoantes à victo Astyage ad deuictum Codomannum, & simul vtriusque termini annos quippe incompletos pro completis annumerantes, quos terminos alii omittunt, & 228. annos absolutos huic regno tribuunt. Funccius, Mercator, Buntingus huic Monarchiæ concedunt annos 208. 207. 206. initium sumentes à tempore captæ Babylonis per Cyrum, finientes in victo Dario vltimo. Tempus deuictæ per Cyrum Babylonis præcise non consignatum est ab Historicis, vt supra vidimus capite quarto, secundi tituli huius libri, ideo facilis hîc error est vnius vel alterius anni. Scaliger cum Caluisio huic regno assignant annos 200. hos inchoantes ab eo tempore, quo Cyrus Monarcha mundi factus est, & Iudæis captiuitatem laxauit, quod factum est aliquot annis demum post victam Babylonem, qua de re supra citato loco fusius.

VI. *Ex Beroaldistarum propria inuidia & negligentia*, quam produnt, dum

1. Authores legitimos cum illegitimis miscent.
2. Authores vitiose citant.
3. Græcæ historiæ lectionem negligunt.
4. Pueriles contradictiones ad inuidiam seculari historiæ conciliandam hinc inde conquirunt.

1. Immiscet Pareus historiæ Herodoti, Thucydidis, Xenophontis historiam Anniano-Merasthenicam, scoriam auro & argento. Annianum enim Merasthenem effictum, in fine huius tituli confirmabitur.

2. Pareus ait, Eusebium Xerxi tribuere annos 19. Imperii cum in Eusebio 20. habeantur. Idem Pareus affirmat, Funccium Xerxi 14. tantum annos in regno asscribere, cum ibidem 20. vt in Eusebio reperiantur. Præterea Scaligero affingit, eum 9. tantum Persicos Reges à Cyro ad Alexandrum numerare, cum Scaliger expresse scribat, ex sacris

tot tantum Persicos Reges numerari. Item Pareus ait: Ctesiam Artaxerxi Memori annos imperii 42. tribuere, verum hos nullibi in Ctesia reperitur. Anni namque 42. qui ibidem habentur, non sunt Artaxerxis Memoris, sed Longimani.

Huic simile & id est, quod Pareus asserit, Ctesiam Ocho, qui Memorem sequitur, tribuere annos 35. qua in parte Pareus Persicos Reges confundit. Darius enim Ochus apud Ctesiam est Darius Nothus. De Ocho, qui secutus est Artaxerxem Memorem, Ctesias nihil habet.

3. Peccant praeterea in Graecam historiam per eiusdem neglectum. Ait Pareus, nullum Graecorum prodere potuisse, quot annos Xerxes regnarit, non legit Diodorum, qui lib. 11. affirmat, Xerxen annos 20. & paulo plus regnasse, & licet Diodorus praecise id non determinasset, ex morte tamen Xerxis, & Darii Hystaspis ab Historicis annotata, id colligeremus. Clades Marathonia cadit in annum 2. Olympiadis 72. absolutum, post quam Darius adhuc 5. annos absolutos vixit, vt testis est Herodotus lib. 3. & 7. Ergo Darius Hystaspis mortuus anno 3. Olympiadis 73. Darium hunc immediate Xerxes sequitur, qui mortuus est anno 4. Olympiadis 78. vt Diodorus loco iam producto refert. Prodiderunt ergo Graeci, quantum temporis Xerxes regnauit, quantum scilicet est inter annum 3. Olympiadis 73. & annum 4. Olympiadis 78. id est, annos 21.

4. Tandem pueriles plane contradictiones ad inuidiam gentilis historiae conciliandam conquirunt. Herodotus Cambysi tribuit 7. annos, 5. menses; Eusebius 8. annos. Smerdis regnauit 7. menses Herodoto; Iosephus lib. 11. antiq. cap. 3. ei annum assignat. Alteri Xerxi Ctesias dat 45. dies; Eusebius 2. menses. Sogdiano Ctesias attribuit menses 6. dies 15. Eusebius cum Sulpitio 7. menses. Hae contradictiones taliter comparatae sunt, vt Beroaldistas in earum citatione merito pudere deberet.

Quarto. Si ex illa apparente ἀσυμφωνίᾳ in exotica regni Persici historia veritas huius Monarchiae labefactanda est, labefactabitur & veritas durationis regni Iudaici & Israelitici, cum in hisce duobus regnis pares, quin imo & maiores contradictiones ad primam faciem inter se pugnantes in sacra historia reperiantur: qua de re supra fuse egimus in vltimo titulo libri prioris capite 4.

Quinto. Locus ex Iosepho, quo Pareus incertitudinem Monarchiae Persicae in fine cap. 2. huius tituli probare conabatur, per violentiam huc trahitur. 1. Namque non dicit Iosephus, Graecos sibi contraria scribere, ratione Persicae Monarchiae. 2. nec illud bona consequentia ex Iosephi verbis colligi potest. 3. quin potius de dissonantia Graecae historiae, *ratione peculiaris temporis*, Iosephus loquitur, eiusque μυθῶν, quo Graeci annales non habuerunt, non autem de tempore à certaminibus Olympiadicis. A primo namque agone Olympiadico historicum seculum apud Graecos exordium sumsit, quo cum Graecos annales confecisse, nemini dubium esse debet. Testantur id Ἄρχοντες Atheniensium, Ἔφοροι Spartanorum, Ἀγωνιςαὶ item cuiusuis Olympici certaminis apud Diodorum, Dionysium Halicarnassensem, & alios, qui haec omnia ex Graecorum annalibus hauserunt.

CAPVT

CAPVT XII.

Soluuntur quinque Beroaldistarum argumenta, quibus supra cap. 3. huius tituli probare conabantur, regnum Persicum angustiore interuallo, quam à Græcis fit, definiendum.

AD *Primum.* Respon. I. Nullum argumento consecutionem inesse. Vt enim non sequitur (ipsis Beroaldistis attestantibus) Daniel cap. 11. vers. 1. à Cyro ad Alexandrum numerat 4. Reges Persicos: Ergo 4. tantum fuerunt. Ita nec hoc: Esra numerat 6. Ergo 6. tantum fuerunt. Daniel enim & Esra sibi non proposuerunt ex professo Monarchiæ Persicæ Reges describere, sed Ecclesiæ res gestas ad hos vel illos Persicorum Regum annos alligare, iccirco Prophetica libertate nonnullos omiserunt.

II. *Nec in eo argumentum consequentiam habet: Esra 6. numerat Reges Persidis: Ergo Persarum regnum 125. vel 130. annos tantum durauit. Annon 6. Reges 200. annorum spacio regnare possunt, si singulis 36. vel 37. annos regni tribuamus.

III. Negamus in Esra & Nehemia 6. tantum Reges numerari. Habetur enim 1. Cyrus. Esræ 4. vers. 5. 2. habetur tacite Cambyses apud Danielem cap. 11. vers. 2. dum exclusiue à Dario ad Xerxen 4. Reges numerat, scilicet Cyrum, Cambysen, Darium Hystaspis, & Xerxen. 3. Darius Hystaspis Esr. 4. vers. 5. qua de re cap. 7. huius tituli. 4. Ahasuerus vel Xerxes Esr. 4. vers. 6. & in libro Esther. 5. Artaxerxes Longimanus Esr. 4. vers. 7. 6. Darius Nothus vers. 24. & seqq. capp. 7. Artaxerxes Memor Esr. 7. vers. 1. & sequentibus. 8. Darius Codomannus Nehe. 12. vers. 22.

IV. Nec hoc silentio prætereundum, quod Pareus habet ex Nehemia cap. 13. vers. 6. *forte* colligi posse Artaxerxen Memorem 32. annos regnasse, quia Nehemias dicit, se anno 32. Artaxastæ *in fine dierum* venisse ad Regem. Qua in parte Pareus insignem verborum tum confusionem, tum diuulsionem committit. Verba Nehemiæ sic habent: *Anno 32. Artaxerxis, Regis Babel redii ad Regem,* ולקץ ימים *& in fine dierum exorata est mihi venia à Rege, redeundi scilicet Hierosolymam.* Hic Pareus 1. verba *(in fine dierum)* refert ad reditum Nehemiæ ad Regem, cum eius discessum à Rege spectent. 2. Non perpendit, quid sibi verba velint לקץ ימים. Ea namque interuallum aliquod interiectum notant inter reditum Nehemiæ ad Regem, & eius abitum ab eodem, *In fine dierum* factum, id est, exacto aliquo tempore, vel, (vt Scaliger) *finiente anno illo 32. quo ad Regem venit.* Erudita plane explicatio. Quando namque vox ימים absolute ponitur, notat annum sæpissime in sacris. Exod. 13. vers. 10. Num. 9. vers. 22. Iudic. 11. vers. 4. 1. Samuel. 1. vers. 3. *A diebus in dies,* id est, בכל שנה ושנה *in omni anno & anno,* vt habetur Esther 9 vers. 21. vel, vt Lucas habet, cap. 2. 41. *κατ' ἔτος quotannis.* Quando voci ימים additur vox קץ notat finem anni, de quo sermo est. Et ita hoc in Nehemiæ loco phrasis cum Scaligero explicanda est, quando Nehemias ait, se anno 32. ad Regem Artaxerxem rediisse: tandem in fine dierum, id est, sub finem illius anni concessionem iterum à Rege, Hierosolymam versus redeundi impetrasse. Illa ergo *φράσις* *(in fine dierum)* nullo

modo extremitatem regni Artaxerxis referri potest, vt Pareus opinatur.

Secundum argumentum, ex paucitate Principum Iuda post Babylonicam captiuitatem desumptum, laborat morbo malæ consequentię. Nulla namq; est cōsequentia, Nehemias c.12.v.47. ante se Zerubabelis, vt Principis populi, meminit. Ergo Nehemias immediare in principatu Zerubabeli successit: vel: Ergo duo tantum Duces à Cyro ad Alexandrum Magnum populo Dei præfuerunt? Præterea negamus, duos tantum Principes populum Dei in Persica Monarchia rexisse. Nehemias enim cap. 5. vers. 15. expressam facit mentionem Principum, qui ante se auaritia ducti, populum prægrauarint. Verum Pareus hic obiicit; *Nehemiam hoc loco loqui de σατραπείᾳ non summi Ducis Zerubabelis, sed inferiorum, id est, præfectorum, inque suæ sententiæ subsidium Scaligerum profert, qui lib. 6. de tempp. emend. pag. 558. hæc habet: Nehemias à Cyro ad Darium vltimum duos tantum Duces ponit, Zerubabelem & seipsum, ita vt, à Cyri excessu ad finem Persicæ Monarchiæ, id est, per annos minimum, 200, duo tantum Duces Iudæorum fuerint, magna temeritate illius Annii, qui sub Philonis nomine alios Duces post Zerubabelem nominat, contra mentem sacrorum librorum.*

. Ad hoc Parei obiectum Respon. 1. Pareum petere principium. Hoc enim ei probandum, Nehemiam cap. 5. vers. 15. de inferioribus Ducibus vel Præfectis loqui. Vocem enim פחה, qua Principes illos indigitat Haggæus cap. 1. vers. 1. Zerubabeli attribuit, vt manifeste videamus, & textus euidentia apud Nehemiam id testetur, eum de Principibus, qui post Zerubabelem populum Dei rexerint, loqui, non inferioribus, sed summis.

2. In adductione Scaligeriani testimonii bonam in Pareo fidem desideramus. Omittit enim sequentia Scaligeri verba, quæ eadem pagina continentur. *Quamuis Nehemias vnius meminit Zerubabelis, qui ante se Dux fuerit: tamen alios plures ante se fuisse manifesto indicat* cap. 15. vers. 5. Quæ verba, priora limitant, & Scaligeri mentem declarant.

3. Si vel maxime Pareo concederemus, duos tantum Principes à Cyro ad Alexandrum populo Dei præfuisse, inde tamen, quod intendit, (id est, decurtationem regni Persici contra Græcos) vix obtinebit. Non enim impossibile, virum, quem Deus vitæ longæuitate donat, per 100. annos & vltra, Reipub. gubernaculis præesse posse.

Tertium argumentum ex Iudæorum testimonio apud Iohannem cap. 2. vers. 20. Pareo est euidentissimum: *Posterius templum 46. annorum spatio exædificatum est.* Iohan. 2. ℣. 20. *Initium factum anno secundo à reditu ex Babylone, vt Esra testatur cap. 3. vers. 8. absolutum anno 6. Darii Nothi. Esr. 6. v. 15. Ergo ex Parei mente, à laxatione captiuitatis per Cyrum ad sextum Darii Nothi nonnisi 47. absoluti anni numerandi.*

Vt hoc argumentum solide refutetur, & Iohanneus locus bene explicetur, tria quasi capita hic ordine notanda veniunt.

I. Variam Iohannei loci, iam citati, apud interpretes reperiri explicationem. 1. Funcciani, & multi alii, qui Iosephum cum Eusebio sequuntur, terminum horum 46. annorum à quo inchoant à reditu Israelitarum ex Babylonico carcere: finiunt in anno sexto Darii Hystaspis. Opinantur enim Darium illum, cuius anno secundo Haggæus & Zacharias propherarunt, & anno sexto structura templi, per longum bene tempus impedita, iterum continuata & absoluta est, tertium esse Persarū Regem, Hystaspis filium. 2. Nonnulli Metasthenicam Persicorum Regum numerationem sequentes (inter quos & Woltherus) horum 46. annorum termi-

num

num à quo faciunt primum Cyri: ad quem secundum Darii Longimani. Sane Metasthenes à primo Cyri ad secundum Darii Longimani 46. annos habet. Scribit enim, Cyrum cum Dario Medo 2. annos coniunctim regnasse, postea Dario mortuo, solum annos adhuc 22. Post Cyrum locat Priscum Artaxerxen Ahassuerum, cui tribuit annos 20. Hunc in Monarchatu apud eundem sequitur Darius Longimanus. Ergo à primo Cyri ad secundum Darii Longimani apud Metasthenem anni 46. 3. Beroaldistæ, & præsertim Pareus, hos annos inchoat à 2. anno reuersionis Iudæorum ex Babylone, quo templi fundamenta iacta, Esr. 3. vers. 8. finit in anno 6. Darii Nothi. Interuallum ergo temporis à Cyri promulgatione de iterum ædificanda domo Domini ad 6. Darii Nothi Beroaldistis tantum est 47. annorum. 4. Alii hosce 46. annos ad aliud plane tempus referunt, ad proxime sc. præcedens, quo Iudæi hæc ad Christum verba protulerunt, hoc sensu: 46. annis (proxime sc. ab hoc tempore elapsis) templum hoc exædificatum est.

II. Inter varias hasce opiniones prima consistere vix videtur.

1. Namque à primo Cyri ad sextum Darii Hystaspis non sunt 46. anni, sed tantum 44. Cyrus enim regnauit per 30. annos: Cambyses annos 7. cum 5. mensibus: Smerdis 7. menses, qui coniunctim additi, annum faciunt. Smerdin secutus est Darius Hystaspis, cuius anni 6. additi, 44. emergunt.

2. Cyrus anno primo sui regni à deuicto Astyage Iudæis libertatem in patriam redeundi concedere non potuit, quia ante 18. annum sui regni Dominus regni Babylonici non fuit. Qua de re consulatur cap. 4. tituli præcedentis.

3. Falsum est, Darium, cuius anno 6. templum absolutum, Darium Hystaspis esse. Fuit enim Darius Nothus, vt supra c. 7. huius tituli ex Esra deductum est.

Secunda opinio fundamentum plane ruinosum, imo & stramineum habet. Hic enim Metasthenes, quem hæc opinio, vt Ducem, sequitur, cum nominibus, & numeratione Persicorum Regum plane effictus est, vt ad calcem huius tituli probabitur. Quid ergo miri, si hæc interpretatio Iohannei loci, cum nullum fundamentum habeat, sua leuitate concidat?

Tertia opinio, quæ Beroaldistarum est, sua quoque nouitate & iniuria laborat, quin imo cœlesti motui, & vnanimi Græcorum Historicorum consensui manifestam vim infert, vt supra cap. 5. huius tituli confirmatum, & manifestis argumentis demonstratum est, à tempore reditus Iudæorum ex Babylone, vsque ad 6. Darii Nothi, annos 100. & vltra elapsos.

Restat ergo quarta, quam omnium optimam dicimus, quia cum tempore omnium optime conuenit, docilique menti sua quadam iucunditate satis facit.

III. Hæc vero vltimæ opinionis bonitas, quo tanto illustrior reddatur, nobisque manifestior fiat, sequentia membra notanda veniunt.

1. Herodem primum, Magnum alias nominatum, sub cuius fine Christus natus est Matth. 2. vers. 1. anno 18. sui regni Hierosolymitanum templum extruere cœpisse. Testatur id Iosephus lib. 15. antiq. cap. 14. cui hac in parte tuto credimus, quia rem factam memorat, in sua pueritia gestam.

2. Et hoc obseruandum, Herodem duplex habere regni initium: prius ab eius electione in Regem Galileæ, Romæ facta, Cn. Domitio Caluino secundùm, & C. Asinio Pollione Coss. anno Vrbis 714. Videatur Iosephus libr. 1. belli cap. 11. libr. 14. antiquit. cap. 26. posterius, ab expugnatione Hierosolymæ, facta triennio post, M. Vipsanio Agrippa, & Canidio Gallo Coss. anno Vrbis 717. vt idem Author attestatur lib. 1. belli. c. 13. & lib. 14. antiq. c. 27. 28.

3. Et hoc silentio non inuoluendum, citatum Historicum annos regni Herodis vsitate numerare à posteriore principio, præsertim cum absolute loquitur. Hoc sensu pugnam Augusti Actiacam conijcit in 7. Herodis annum lib. 1. belli. cap. 14. & lib. 15. antiquit. cap. 7. At pugna Actiaca septennio secuta est Hierosolymorum expugnationem ab Herode factam, quod ex Coss. videmus.

Pugna namque ad Actium commissa, Octauio tertiùm cum M. Valerio Messala Cos. teste Dione lib. 50. & omnibus Historicis. Herodes Hierosolymam expugnauit M. Vipsanio Agrippa, & Canidio Gallo Coss. Inter hæc duo paria Coss. quinque alia paria in fastis reperiuntur. Quando ergo Iosephus ait: Hierosolymitanum templum ab Herode anno 18. sui regni exædificari cœptum, regnum Herodis intelligit à captis Hierosolymis.

Verum obstare videtur alius Iosephi locus lib. 1. belli, cap. 16. in quo initium structuræ templi in 15. Herodis reijcit. Hæc duo Iosephi loca plurimi Historicorum ita conciliant, vt dicant, Iosephum lib. 15. antiquit. cap. 14. initium Herodis sumere ab eius electione in Regem; At lib. 1. belli c. 16. à captis Hierosolymis.

Verum qui talia opinantur, se & alios decipere, & Iosephi, vt & Dionis historiam confundere videntur ex hac ratione. Iosephus enim testis est lib. 15. antiquit. cap. 13. & lib. 1. belli cap. 15. Augustum Imperatorem anno 17. Herodis in Syriam venisse, ibidemque Herodis regno partem finium addidisse, quam Cleopatra Herodi dempserat, & Zenodori ditionem Herodi donasse.

Verum Romana historia apud Dionem Cassium, accuratissimũ huius temporis scriptorem lib. 54. testatur, Augustum in Syriam demum venisse M. Apuleio & P. Sylio Nerua Coss. vel anno Vrbis 734. qui 17. est Herodis, non ab eius electione, sed à captis Hierosolymis. Et quod maius est, conueniunt Iosephus cum Dione in Herodis historia. Ille namque testatur, Augustum Zenodori ditionem non contemnendam, sitam Galilæam inter & Trachonem, Herodi donasse. Idem ait Dio l b. 54. Ἡρώδῃ Ζηνοδώρου τινὸς τετραρχίαν ἐπέτρεψε. Atqui hoc factum anno Vrbis 734. qui, vt dictum, est 17. Herodis à deuicta Hierosolyma. Ex hac collatione Iosephi cum Dione necessario dicendum, Iosephum lib. 1. belli c. 16. in positu annorum Herodis, vel sui oblitũ, vel numerum iniuria temporũ corruptũ, & pro ιε, ιη. ponendũ, qui lapsus decursu tot seculorũ in Iosephum facile irrepere potuit.

4. Nec hoc prætereundum, templum Hierosolymitanũ in duas præcipue partes fuisse distinctum: priorem interiorem, sanctum alias appellatum. Hæc interior templi pars à Zerubabele post captiuitatem exstructa, intacta mansit, neque Herodes hac in parte quid innouare voluit. Posteriorem, exteriorem, atrium alias dictum. Hanc exteriorem templi partem Herodes diruit, & augustiorem excellentioremque fecit ad gratiam Iudæorum sibi conciliandam, ita vt sequentibus tempo-

temporibus templum Herodis nominatum sit, Iosepho teste libro 15. antiq. cap. 14. & lib. 1. belli cap. 16. non quod tertium templum Herodes exædificarit, (id enim contra Haggæum, c. 2. v. 9.) sed quod exteriorem posterioris templi partem magnificentiorem fecerit.

5. Et hoc notandum, Iudæos in Iohanneo loco per templum annis 46. ædificatum, non interiorem, sed exteriorem templi partem respexisse, quæ exterior pars sæpissime absolute Templum nominatur in Euangelica historia. Hæc assertio manifesta fit ex omnibus circumstantiis, præsertim loci. Tum enim temporis Christus cum Iudæis in atrio versabatur, vbi venditores ouium, boum, columbarum, & nummularii sedebant Iohann. 2. versic. 14. Ad hoc exterius templum Iudæi respicientes, id 46. annorum spacio exædificatum dicunt, non quod Herodes per 46. annos regnarit (vt Pareus per malam consequentiam colligit) sed quod ab initio structuræ ad præsens illud tempus 46. anni elapsi fuerint.

6. Et id animaduertendum, colloquium Christi cum Iudæis Ioh. 2. in Paschate factum, anno primi ministerii Christi, qui cum 15. Tiberii Imperatoris conuenit. Luc. 3. v 1.

7. Tandem id, quod intendimus, elicimus probamusque à 18. Herodis, quo exteriorem templi partem augustiorem extruere cœpit ad primum ministerii Christi 46. annos elapsos. Posterior namque pars anni 15. Tiberii (cum primo anno ministerii Christi, & primo Paschate conueniens) Coss. habuit Rubellum & Fusium geminos, qui fuit annus vrbis 782. ineuns à vere. Qua de re nullum apud Historicos litigium. 18. Herodis est vrbis 735. (annus enim Herodis primus ab expugnatione Hierosolymæ fuit vrbis 717. vt supra commemoratum) qui subtractus à 781. absolutis, interuallum subministrat 46. annorum à 18. Herodis, ad primum ministerii Christi.

Ex quibus omnibus non sine firmitate, & iucunda quadam connexione colligimus, Iudæos ad nullum aliud tempus nisi ad proxime præteritum à 18. Herodis vsque respexisse, cum interuallum temporis, & res, in interuallo illo temporis gestæ, exactissime conueniat: & consequenter Beroaldistas Iudæorum verba minus recte interpretari, quin imo cœlesti motui magnam vim inferre, dum ab anno secundo reditus Iudæorum ex Babylone ad sextum Darii Nothi tantum 46. annos numerant.

Verum obiicitur nobis à Pareo Iosephi locus lib. 15. antiq. c. 14. in quo scribit, templum Herodis 9. annorum spacio exædificatum, inde contra nos colligit, Iudæos de Herodiana templi exornatione in Iohan. 2. capite loqui non posse. Huic Iosephi loco alium opponimus ex lib 20. antiq. cap. 8. *Iam absolutum erat templi ædificium, populus igitur cum videret esse in octo circiter 18000. opificum solitorum hactenus in templo ex operarum mercedibus victum quærere, nolensque sacram pecuniam repositam habere, ne quando præda Romanis fieret, suasit Regi, vt orientalem restauraret porticum.* Quæ hoc in loco Iosephus scribit, ea ipse vidit. Gesta namque anno secundo Gessii Flori, Syriæ Præsidis, anno 12. Neronis paulò ante initia belli, vt ipse Iosephus testatur sequente capite libri iam citati.

Ex hoc Iosephi loco Pareus intelligit templi structuram ad 12. Neronis vsque continuatam. Prior ergo Iosephi locus ex lib. 15. capite 14. omnino limitandus est, & dicendum, Iosephum ibidem de perfectione rudis structuræ loqui, quam postea plenior perfectio & exornatio subsecuta sit. Ea tempore Christi nondum absoluta erat, ideo verbum ᾠκοδομήθη,

quo Idæi vtuntur, non notat absolutum terminum, sed interualli ad præsens illud tempus durationem.

QVARTVM Beroaldistarum argumentum, quo probare conantur, regnum Persicum contra Græcorum Historicorum narrationem decurtandum, desumebatur ex generatione & longæuitate Esræ, vt cap. 3. huius tituli videre est. Verum hoc argumentum infirmum est. Non enim sequitur: Esra seipsum nominat Seraiæ filium Esr. 7. v. 1. Ergo à Seraia immediate genitus. Consecutionis infirmitatem probamus. 1. Asaria nominatur filius Meraioth Esr. 7. v. 3. & tamen inter Asariam & Meraioth sex Pötifices intercesserunt, vt videre est, 1. Chron. 6. v. 7. & seqq. 2. Seraia genuit Iehozadak. 1. Chron. 7. v. 15. (quem alii falsò Esram esse opinantur) Iehozadak genuit Iehosuam primum, eumque summum Pontificem post captiuitatem. Esr. 5. v. 2. Nehem. 12. v. 26. Hic autem Iehosua longe ante tempora Esræ vixit. Hic enim demum temporibus Artaxerxis Memoris inclaruit. Vnde colligimus, Esram à Seraia immediate non generatum esse. 3. Quis nostrum credet, Esram tempore exterminii templi Salomonici in captiuitatem abductum? Abductus autem cum reliquis fuisset, si immediata generatione Seraiæ filius fuisset, quia Seraia cum vrbis vastitate occiditur 2. Reg. 25. v. 18. 21. Ierem. 52. v 24. 27. Dicimus ergo Esram ad minimum vel nepotem, vel abnepotem Seraiæ fuisse. Quod autem Esra se filium Seraiæ nominat, id ex vsitatissimo scripturæ more facit, vbi in genealogiis successionis enumeratio ob breuitatem mutilate sæpe proponitur, & aliquis filius huius vel illius nominatur, cum tamen interdum quartus vel sextus sit ab eodem. Exemplum rei manifestum habemus in Matthæo cap. 1. v. 8. Voluit autem Esra se statim Seraiæ subnectere, quia hic ratione Pontificatus clarus erat, quippe ante captiuitatem Hierosolymis viuens. Parens vero Esræ, vel etiam auus in captiuitate, adeoque in obscuritate latitarunt: ideo Esra maioris perspicuitatis gratia se Seraiæ filium, id est, ex Pontificali linea, & Seraiæ prosapia generarum esse dicit.

QVINTVM tandem argumentum, supra circa finem tituli tertii productum, eadem laborat infirmitate. 1. Namque non videmus, quomodo ex loco Haggæi capite secundo versiculo tertio, probari possit, anno secundo Darii Nothi quosdam fuisse superstites, qui Salomonicum templum viderunt. Prophetica enim locutio apud Haggæum non est θετικὴ sed ἐρωτηματική. *Quis inter vos, qui vidit domum istam in gloria sua priore, & qualem videtis eam nunc? Nonne ad illam quasi nihil in oculis vestris?* Sensus verborum est: *Estne quis inter vos reliquus, qui gloriam prioris Salomonicæ domus vidit, & si quis est, cumque præsente domo, & eiusdem gloria confert, nonne videtur hæc contempta plane & nihili respectu prioris?* Ex hac prophetica interrogatione num firmiter erui possit, eiusmodi homines anno secundo Darii Nothi fuisse superstites, valde dubitamus. In Esra quidem cap. 3. v. 12. θετικῶς dicitur, multos Seniorum priorem domum vidisse, cumque fundamentis posterioris conferentes, acerbe fleuisse. Sed distinguantur tempora, & conciliabuntur scripturæ loca.

Ea namque, quæ Esra ibidem describit, gesta anno 2. à reditu Israelitarum ex Babylone Esr. 3. v. 8. viuente adhuc Cyro. Hoc tempore multos fuisse superstites, qui prius templum viderunt, extra controuersiam est, cum à πανωλεθρίᾳ templi ad annum secundum reditus ex captiuitate anni 60. tantũ elapsi sint. Verum Haggæus longe post hæc tempora prophetauit

tauit sub Dario Notho annis 100. & vltra, post Israelitarum ex Babylone reuersionem. 2. A templi Salomonici conflagratione ad secundum Darij Nothi ex rei veritate 166. anni elapsi sunt. Quod si quidam cum temporis ad 180. ætatis annum peruenerunt, prius templum cum discretione videre & Haggæum prophetantem audire potuerunt. Et sane nonnullos tum temporis ad tantum ætatis fastigium venisse, nullum existimemus esse miraculum, præsertim si longæuitatem populorum illius loci cõsiderauerimus. Qua de re supra pluribus actum cap. 10. huius Tituli.

Concludimus ergo Græcam historiam in Persica Monarchia definienda verissimam esse, quippe cum cœlesti motu conuenientem: & proinde hebdomadas Danielis cum anno solutæ per Cyrum captiuitatis immediate minime coniungendas, sed hiatum faciendum à Cyri temporibus ad initium hebdomadum, quem quia scriptura nobis clare non manifestauit, necessario statuendum, nos ex sola Sacra historia interuallum annorum à condito orbe ad primum annum æræ Christianæ habere non posse. Quod hoc titulo demonstrandum nobis proponebamus.

CAPVT XIII.

Nonnulla de vndecimo Iosephi Antiquitatum libro proferuntur.

IOSEPHVS, Iudæus genere, è linea Sacerdotali oriundus, temporibus Neronis, Vespasiani & Titi Rom. Impp. viuens, conscripsit inter alia libros 20. Antiquitatum seu ἀρχαιολογίας à mundi initio ad sua vsque tempora. Inter hos libros vndecimus historiam tractat à reditu Iudæorum ex Babylonica captiuitate ad Alexandrum Magnum. In hoc autem libro multa sunt, quæ humanam cotrectionem merentur, quæque librum hunc in veritate suspectum reddunt.

1. In vltimo capite libri præcedentis Darium, cuius Daniel cap. 5. vers. vlt. & cap. 9. v. 1. meminit, ait fuisse Cyri cognatum, filium Astyagis. Verum nulla subnixus ratione id ponit, & tamen plurimos suæ opinionis habet assertores, cum in rei veritate Darius ille ante Cyrum in Babylone regnarit. Qua de re alibi.

2. Ahasuerum, quem Esra habet cap. 4. v. 6. In suo Persicorum Regum catalogo, plane omittit, vel ex Ahasuero & Artaxerxe vnum Regem facit. Quem Iosephi, vt & libri tertii Esræ, vel potius Anti-Esræ errorem, vt communem hodie, iam supra notauimus cap. 7. huius tituli.

3. Ex Artaxerxe, cuius Esra meminit, cap. 4. v. 7 & seqq. Cambysen facit. Qua in parte in historiæ fidem, & Regum Persicorum ordinem apud Esram peccat. Videatur caput iam citatum huius tituli.

4. Ait, Cambysen per sexennium tantum regnasse, cum vltra septennium regnarit.

5. Ex Dario, cuius anno secundo Haggæus & Zacharias prophetarunt, Darium Hystaspis facit (quem errorem veteres Historici & Chronologi, & hodie maior eorundem pars sequitur) cum Darius hic, Darius Nothus fuerit, vt capite iam citato probatum est.

6. Scribit cap. 4. sui libri cum 3. & 4. capp. libri 3. Esræ, Darium Hystaspis initio regni sui vouisse ædificationem Hierosolymorum, quo die regnum

regnum acciperet. Verum hoc contra Esram est, qui 5. & 6. capp. non modo huius voti non meminit, verum & contraria scribit. Iudæi namque aduersatiis, & quæsitoribus suis respondentes, nullam huius historiæ, vt & voti Darii mentionem faciunt, nec ipse Darius in sua epistola, quam Esra cap. 6. habet, hoc votum adducit: quin imo tertius liber Esræ cap. 3. vers. 4. cap. 4. versic. 58 ex Zerubabele temporibus Darii Hystaspis νεανίσκον, id est, adolescentem facit per impudentem leuitatem, cum Cyri iam temporibus vt Dux cum populo Dei ex captiuitate sit egressus, vt hac in parte mendacem merito memorem esse oportuerit. Qui error & Funccium mouit, vt ex hoc Dario Darium Medum fecerit, verum contra tertii libri Esræ & Iosephi mentem.

7. Inquit Iosephus, templi ædificium intra septennium fuisse absolutum, & hoc contra Esram est, qui annis 4. à secundo Darii ad eius sextum templi structuram absolutam ait c. 6. v. 15.

8. Affirmat anno 9. regni Darii Leuitas sacrificia χαριστήρια Deo obtulisse pro templi exædificatione, & hoc contra Esram, qui cap. 6. v. 16. & seqq. testatur, anno sexto Darii templi inaugurationem factam, vt hîc merito deprehendere possimus in Iosepho vitium esse, iniuria temporum in Iosephum introductum & pro 9 6. legendum.

9. Ex Artaxerxe, cuius anno 7. Esra in Iudæam profectus est Esræ 7. & anno 20. Nehemias Neh. 1. v. 1. Xerxen facit. Omnino male, & contra Esræ & Nehemiæ fidem. Hic enim 32. anni regni huius Regis meminit capite 13. v. 6. Atqui Xerxes per 21. annos tantum regnauit, attestante historica fide. Quomodo ergo hic Artaxerxes Esiæ & Nehemiæ Xerxes esse potuit? præsertim cum Nehemias ad vltima Persicæ Monarchiæ tempora vixerit, vt supra sub finem cap. 7. in hoc titulo notatum. A Xerxis vero regimine ad vltima huius Monarchiæ tempora anni 150. & vltra elapsi sunt.

10. Ait, mœnia Hierosolymorum 28. anno Xerxis absoluta. Quibus in verbis triplicem errorem committit. 1. Ex Artaxerxe Xerxen facit, qui error iam refutatus. 2. Anni 28. Xerxis meminit, cum 21. tantum regnarit. 3. In Nehemiam peccat, qui cap. 5. v. 14. & cap. 13. v. 6. testatur, mœnia vrbis anno demum 32. Artaxerxis absoluta.

11. Ex Ahasuero, de quo liber Esther multa habet, Artaxerxen facit Longimanum, huncq; alio nomine Cyrum vocat. Qua in parte Iosephus quid ponit, quod duplicem probationem desiderat. 1. merito ei probandum, Ahasuerum libri Esther, esse Artaxerxen Longimanum. Hic Iosephi positus causam postea præbuit hominibus ad fictionem natis, Regem Persicum fingere, cuius nomen Ahasuero Artaxerxi, quanquam & in Græco exemplari libri Esther pro Ahasueri, Artaxerxis nomen reperiatur, verum ex scriptionis vitiositate, ita vt nihil hîc præsidii humana fictio habeat. 2. Et hoc Iosepho probandum, Artaxerxen Longimanum alio nomine Cyrum nominatum.

12. Ab hoc Artaxerxe cap. 7. sui libri mox transit ad Artaxerxen Memora, omisso Dario Notho: tum mox ad Darium vltimum venit, omissis intermediis Regibus, Ocho & Arse. Quæ omissio sequentium errorum magna fuit ansa & occasio.

Caueamus ergo nobis, ex hoc 11. Iosephi libro veritatem Persicæ Monarchiæ, rerumque in eadem gestarum petere, quin potius cum iudicio hunc librum legentes, quæ cum Sacra scriptura conueniunt, recipiamus,

mus, quæ minus, cum bona pace reiiciamus, neque nos ipsos in huius libri veritate asserenda fatigemus.

Clausulæ loco & hoc circa finem huius capitis obseruandum est, male-sanos Iudæos interuallũ regni Persici varie turbasse ex mera erga Christianos inuidia, ne beneficio Angelicarum hebdomadum apud Danielem nos contra eos pugnare possimus. Hinc adeo factum vt Iudaico temporis computo, temporibus Constantini Magni fabrefacto, quoq; adhuc hodie Iudæi vtuntur à conditu posterioris templi, vel à reuersione Iudæorum ex Babylonica captiuitate ad מנין שטרות, id est, æram contractuum, (de qua vltimo capite tituli primi huius libri) interuallum tantum temporis reperiatur 40. annorum. Qua in parte interuallum regni Persici 22. tantum annorum faciunt. Alexander enim Magnus anno 6. ante suam mortem Darium, Persarum Regem vicit, annoq; 12. post Alexandri mortem hæc æra cõtractuum demum cœpit, vt supra citato capite probatum. Quæ Iudaica interualli Persicæ Monarchiæ decurtatio, & deprauatio plane stupenda est, vt merito videas, Iudæos per execrandam maleuolentiam cœlesti motui, quin imo & Sacræ scripturæ manifestam vim intulisse, & adhuc inferre in eum solummodo finem, vt nobis ægre facerent. Quæ male-sana Persicæ Monarchiæ decurtatio coniecturam nobis non contemnendam subministrat, nos ex Iudæorum libris seriem Ducum Israelitarum post captiuitatem ad Herodis Magni tempora, seriem item Pontificum, eorumque tempora habere non posse: & cõsequenter doctos viros in huius rei inquisitione laudabilem quidem operam impendere, verum optatum operæ finem vix assecuturos. Notoria namque Iudæorum malitia est in occultatione earum rerum, quæ nobis vsui contra eos esse possent. Interea tamen & id obseruemus, Iosephum lib. 10. Antiqq. cap. vltimo, à Pontificatu Iehosuæ primi post captiuitatem Pontificis vsque ad Regem Antiochum Eupatora 15. Pontifices numerare, iisque interuallum temporis annorum 414. tribuere. Hic Antiochus regnare cœpit anno 149. æræ contractuum. Additis 18. annis ad finem Persicæ Monarchiæ fiunt 167. qui à 414. subtracti, residuum faciunt annorum 247. Iosephus ergo ipse interuallum Persici regni vltra 200. annos contra suos populares extendit.

CAPVT XIV.

Annianus Metasthenes, vt fictus, refutatur.

IOHANNES Annius Viterbiensis, Monachus, & Scholasticæ Theologiæ Professor vixit temporibus Sixti IV. circa annum Christianũ 1480. Hic Annius suo in Apocalypsin commentario Sixto Quarto pollicitus est omnium Ecclesiarum orbis reformationem & obedientiam, sub Romano Pontifice mille annis duraturam, & Cæsari victoriam de Turcis. Verum exitus hominis spiritum & somnia manifestauit. Idem hic Annius cõmentariis illustrauit varios Historicos, Berosum, Manethonem, Archilochum & alios antiquitatis quidem laude (si nomen spectes) celebres, verum in rei veritate plane nullos, vtpote effictos. Inter alios & Metasthenem habet, quem multi (inter quos & Woltherus noster) adeo venerantur, vt opinentur, se certius interuallum regni Persici ex Metasthene, quam ex Ptolemeo, Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Diodoro Siculo, Eusebio & aliis probatissimis historicis habere posse. Verum hunc

Autho-

Authorem vel ab ipso Annio, vel alio ante se excogitatum, multa probant.

I. Vitiosa Nominis etymologia. Μεγασθένης Historicus à Iosepho, Strabone, Eusebio, & multis aliis Historicis sæpe citatur. Scripsit τὰ ἰνδικὰ, vel de rebus Indicis per aliquot libros. Eo namque locicum Dionysio missus fuit à Ptolemeo Philadelpho, vbi per longum bene tempus commoratus est, referente Plinio lib. 6. cap. 17. Annius ex Megasthene fecit Metasthenem, insueta Nominis combinatione. Quod enim Annius in sua, super hunc Metasthenem, præfatione opinatur, aliũ fuisse Megasthenem, alium Metasthenem, illum Græcum, Historicum & Laicum; hũc Persam, Chronographum & Sacerdotem, id infantiam & ruditatem sapit. Gloriatur enim hic Metasthenes, se temporibus Arsis, & Darii Codomanni, vltimorum Persicorum Regum vixisse. Si id verum, & hic diuersus est à Megasthene, Iosephus, Clemens Alexandrinus, Eusebius, Diodorus Siculus, Dionysius Halicarnassensis, aliique, qui diligentissima fide veteres Historicos conquisiuerunt, aliqualem eius mentionem fecissent, præsertim cum ex Annii commento, Metasthenes Megasthene nobilior fuerit. Verum Anniani Metasthenis nomen, vniuersæ Antiquitati incognitum: Megasthenis autem frequens & celebre.

II. Huius Metasthenis cum scriptura disconuenientia, eaque varia.

1. Hic Metasthenes Reges Babylonicos post Sardanapalum cum Assyriacis confundit. Hoc enim ordine Assyriacos Reges enumerat. Phulbelochus, Phul Assar, Salmanassar, Sennacherib, Assarhaddon, Merodach, Ben Merodach, Nabugdonosor primus, Nabugdonosor Magnus. Verum ex sacris constat, tum temporis regnum Assyriacum à Babylonico diuersum fuisse, diuersosque Reges habuisse, vt id supra à nobis Tit. 2. huius libri cap. 5. probatum est. Quæ res & Funccium mouit, contra hunc Metasthenem calamum stringend, in suo commentario ad annum Mundi 3217. qui tandem in eam sententiam descendit, Annianum Metasthenem non modo mutilum, verum in multis quoque locis errare, cum historia Sacra in temporibus non conuenire, neque sibipsi in quibusdam locis bene constare.

2. Omittit Metasthenes Baal Adan, Merodachi parentem, quem scriptura vt Regem Babyloniæ ante Merodachum introducit 2. Reg 20. v. 12. Esa. 39. v. 1.

3. Ante Merodachum Assarhaddonem, Sennacheribi filium Metasthenes locat, & ita Merodachum à Sennacheribi morte toto decennio diuellit, cum ex citatis Sacræ scripturæ locis colligamus, Merodachum Sennacheribi temporibus iam in Babylone regnasse. Funccianum autem emplastrum, quod Metasthenico huic vulneri applicat, plane putidum est, vt probauimus loco iam citato c. 5. Tit. 2. in primo Argumento.

4. Scriptura à Sennacheribi morte, vel Assarhaddonis initio ad initium Nebucadnezaris annos 107. habet, qui hoc modo ex scriptura eruuntur. Sennacherib à filiis gladio percussus est anno 14. Ezechiæ: Ezechias regnauit 29. annos, demptis 14. remanent 15. Manasses post parentem annos 55. regno præfuit: Ammon 2. Iosias 31. Iosiam sequitur Ioahas per 3. menses: Ioahas Ioiakim, cuius annus 4. regni est primus Nebucadnezaris in scriptura Ierem. 25. 1. Verum Annianus Metasthenes ab Assarhaddone ad initium Nebucadnezaris Magni annos 118. habet. Tribuit enim Assarhaddoni in regno annos 10. Merodacho 52. Ben Merodacho 21. Nebucadnezari primo 35. qui anni inter se collecti 118, producunt. Ex Metasthenica

ergo

ergo supputatione Sennacherib, Assarhaddonis parens anno quasi tertio vel quarto Ezechiæ fuisset mortuus, & Salmanassar, Sennacheribi anteceſſor, longe ante tempora Ezechiæ regnasset. Quod omne contra ſcripturam eſt. Ea namq; teſtatur, & Salmanaſſarem & Sennacheribum Ezechiæ σύγχρονον fuiſſe, quia Salmanaſſar anno 6. Ezechiæ Samariam cepit, & regnum Iſraeliticum captiuum abduxit 2. Reg. 18. v. 10. & ſeqq. & Sennacherib anno 14 Ezechiæ Hieroſolymam infeſtauit, eodem cap. v. 13.

III. Huius Metaſthenis contra Ptolemeum, Aſtronomorum Solem pugna, eaq; gemina.

1. Ptolemeus in ſuis μεγ. συν. libris trium Babyloniæ Regum meminit, Nabonazaris, Merodachi & Nabopollaſſaris: Nabonazarem & Nabopollaſſarem nugiuendus Annii Metaſthenes non habet. Quod ſi quis Metaſthenicæ fictioni remedium ferre velit, & dicere, Salmanaſſarem eſſe Nebucadnezarem, & Nabopollaſſarem eſſe Nebucadnezarem Magnum, (id quod Funcciani volunt, vt vidimus Tit. 2. huius libri) huic remedio id contra præparamus, ſi vel maxime id fictoribus iſtis concedamus, Metaſthenicam tamen annorum Babyl. Regum computationem cum Ptolemaica non conuenire, id quod ipſe Funccius bene obſeruauit. Ptolemeus enim à primo Nabonazareo ad primum Nabopollaſſaris annos 122. habet, quod interuallum irrefragabile, quia ad cœleſtes motus alligatum. Contra ſpurius ille Metaſthenes à primo Salmanaſſaris ad primum Nebucadnezaris Magni annos 142. numerat. Tribuit enim Salmanaſſari annos 17. Sennacheribo 7. Aſſarhaddoni 10. Merodacho 52. Ben-Merodacho 21. Nabugdonoſori primo 35. Qui numeri inter ſe additi 142. annos efficiunt, totis 20. annis à Ptolemei ſupputatione differentes. Ptolemaicam ergo, quippe potiorem, retinentes, Metaſthenicam vt fictam reiiciamus.

2. Ptolemeus duorum Perſicorum Regum meminit, ſub quorum regimine cæleſtes Eclipſes ab Aſtronomis, circa illud tempus viuentibus, in Ægypto ſunt obſeruatæ, Cambyſis ſc. & Darii, qui poſt Cambyſen regnauit, qui omnium conſenſu Darius Hyſtaſpis eſt. Hos duos famoſos Reges Annianus Metaſthenes non habet. Ex qua omiſſione eius fictionem palpabiliter deprehendimus.

IV. Peccat idem ille fictor in verum Beroſum, verum Megaſthenem, & Diodorum Siculum.

In Beroſum quidem, cuius fragmentum Ioſephus habet lib. 10. antiq. c. 12. & lib. 1. in App. 1. Si enim cum Ptolemeo Nebucadnezaris parentem, Nabopollaſſarem nominat. At ficticius Metaſthenes ex Nabopollaſſare Nebucadnezarem primum facit. Quæ fictio ſupra Tit. 2. huius libri cap. 6. attacta eſt. 2. Pari modo compilator ille ait: Beroſum ſuam hiſtoriam in Sardanapalo finire. At verus Beroſus apud Ioſephum citatis locis Nebucadnezaris & ſucceſſorum meminit, immo ſuam hiſtoriam ad Alexandri Magni tempora continuauit.

In Megaſthenem celebratiſſimum rerum Indicarum ſcriptorem, qui apud Euſebium lib. 4. præpar. Euang. c. 4. cum Beroſo, apud Ioſephum lib. 1. in Appionem, alios Chaldæorum Reges à Nebucadnezare numerat, quam Annianus ille Metaſthenes.

In Diodorum Siculum. Hic enim lib. 2. Biblioth. Sardanapalum, triceſimum facit à Nino. Efficitus contra Metaſthenes à Nino ad Sardanapalum longe plures habet. Idem Metaſthenes Medicos Reges ab Arbaze ad Aſtyagen ex Cteſia apud Diodorum lib. 2. ſuffuratus eſt.

R V. Inhu-

V. Inhumanus est in Græcos Historicos, quibus etiam caliginem Viterbiensis nugator offundit, quasi illi Græca, id est, ficta fide historiam Persicam conscripsetint, cum Catalogus Persicorum Regum, eorumq; intetuallum apud Græcos cum cœlesti motu exactissime conueniat, vt vidimus c.5. huius Tit. Eandem inhumanitatem committit Annius sub in Metasthenem commenr. qui magna impudentia Eusebio, Clementi Alexandrino, Tatiano, Africano grandem dicam scribit, quasi illi priuatas Græcorum opiniones secuti, contra publicam fidem Persicos Reges, eorumq; tempora notarint: qua in parte propriam fictionem aliis bonis Viris imputat. Sed quid Ptolemæo Annius faciet? Siccine & ille in notandis Regibus Babylonicis & Persicis priuatas opiniones secutus est? Pudeat Annium fictæ istius amentiæ.

VI. Impudens est in fingendis Regibus Persicis, Prisco Artaxerxe Assuero, Dario Longimano, & aliis, qui nunquam in rerum natura fuere.

VII. Materies & infantia scriptionis somnia ociosi hominis prodit. Vnus idemq; scriptor & fictor est, q Annianum Berosum, Manathonem, Metasthenem, Philonem & alios effinxit. Arguit id dictio vbiq; similis, eodemq; sermone continuatus historiæ tenor, idq vel puero manifestum fieret, si cum mica tantum iudicii omnes illos fictores, quos Annius fictis cōmentariis auxit, legeret. Vnicum indiciū hîc adduxisse sufficiat. Annianus Metasthenes regno Persico annos 191. tribuit. Attribuit.n. Cyto cum Dario annos 2. Cyro soli post Darii mortem annos 22 Prisco Artaxerxi Assuero annos 20. Dario Longimano annos 37. Dario Notho annos 19. Magno Artaxerxi Dario Meneon annos 55. Artaxerxi Ocho annos 26. Arsi annos 4. Dario vltimo annos 6. Hi anni collecti 191 annos faciūt, demptis duobus, quos Cyrum cum Dario regnasse Annius fingit, sunt 189. Totidem annos Pontifices post reditū ex captiuitate Babylonica vixisse fingit Annianus Philo, q cum Metasthene in fictione plane idē est. Iehosuæ.n. concedit annos 36. Ioakim in absentia patris 8. [illegible] Iehosuæ ex Persia reduci 20. iterū Ioakim 42. Eliasibo 21. Ioadæ 23. Ionathan 23 Ioadduæ 10. q numeri inter se collecti, itidem 189. annos [illegible] ducunt, quasi Iaddua eo ipso anno in Iudæa mortuus sit, quo Darius Codomannus ab Alexandro victus est. Quæ fictio plus est quam puerilis, & tamen multi in ficta hac concordantia Chronologicæ veritatis fundamentum reponunt.

IIX. Prodit infantiam ruditatis in Nominum mutationibus. Vnam vidimus in primo probationis Argumento. Ita nullum dubium Metasthenicum fictorē Megasthenis τὰ ἰνδικὰ (ea namq; verus Megasthenes conscripsit) mutasse in *iudicia*, mira μεταμορφώσει, ferula dignissima. Alias nugacissimas etymologias ex ficticio Annii Beroso producere possemus, quæ vomitum prolicerent, & risum excitarēt, verum eas legentiū iudicio cōmittimus.

IX. Sibiipsi contraria scribit. Ait: Berosum claudere suam historiā in Tonosconcolero, quē Græci Sardanapalum vocent. Verū Annianus Berosus historiā suā claudit in Ascatade, quē 18. Assyriorū Regē facit, multis seculis Sardanapalo veteriorem. Ita mendax sui hac in parte immemor fuit.

X. Hodiernum seculum exactissima sua perspicacitate effícti huius Metasthenis ἀπαθείας iam ante nos deprehendit, Scaliger in suis de tempp. emend. libris. Caluisius in Chron. sua Isagoge. Beroaldus lib. 3. Chronici c.6. Temporarius li.3. Chronol. demonst. p 192. Tilemannus in philologico discursu parte 1. p.89. Ludou. Viues, Goropius, Blondus: & quid multis? Totus Heroum cœtus, qui familiam in literis ducunt.

Statua-

Statuamus ergo, in ficticiis Annii nugiuendi Autoribus, & inter hos Metasthene, nil aliud esse quam tabernam mendaciorum Deo Lemnio vel Neptuno consecrandam: simulque nobis caueamus ex Anniano Metasthene veritatem Regum Assyriacorum post Sardanapalum ad Cyrum; tempus item, & Catalogum Persicorum Regum firmare. Id enim qui faciunt, non χρονόλογοι sed χρονολῃρόλογοι, nominandi, qui fascino huius præstigiatoris capti & dementati se prostituunt, & alios decipiunt, mendaciumq; pro fundamento veritatis habent. Quod clausulæ loco circa hunc Titulum erat admonendum.

TITVLVS QVARTVS.

Argvmentvm.

Priores duo Tituli, finis ratione, fuerunt ἀνασκευαστικοὶ, in quibus contra Funccianos & Beroaldistas, falsamque eorundem antiquissimarum gentilium Epocharum ad annos Mundi, alligationem pugnauimus: sequitur Titulus vltimus, isque κατασκευαστικὸς, in quo, præmissis aliquot hypothesibus, vera alligatio exterarum Epocharum, Olympiadicæ, Vrbis, Nabonazareæ ad annos Mundi, & præsertim ad annum excidii templi Salomonici proferenda, suisque argumentis confirmanda est.

Capvt I.

Præmittuntur hypotheses, quæ veræ alligationi viam sternunt.

I. *Merodach scriptura, est Merdakempad Ptolemæi.*

Hæc hypothesis declaranda, declarata confirmanda est. Scriptura mentionem facit Merodachi, Regis Babyloniorum, qui Ezechiæ, Regis Iuda, temporibus regnauit, eique gratulatoriam, ob victoriam de Sennacheribo, Assyriorum Rege, & recuperatam valetudinem, legationem misit. In Hebræo nominatur מְראֹדַךְ Esa. 39. v. 1. in 2. Reg. 20. v. 12. מ mutatum est in ב, בְּראֹדַךְ. Simili modo Ptolemeus Regis Babylonici meminit lib. 4. μεγ. συντ. capp. 6. 7. 8. 9. quem in Græco Μαρδοκέμπαδον appellat, annoque 27. Nabonazareo regnare cœpisse ibidem attestatur. Hunc Μαρδοκέμπαδον Ptolemæi, Merodach Scripturæ esse aliquot argumentis firmari potest.

1. Ex nominis conuenientia. מראדך ratione variationis punctorum legitur & מְראֹדַךְ vt in scriptura, & מְרדַךְ eliso א, vt in Ptolemeo. Nominatur hic Merodach in scriptura filius בַּלְאֲדָן Esa. 39. v. 1. 2. Reg. 20. 12. v. pro quo Ptolemeus alias duas voculas addit. I vel כַּם & פַּר.

2. Ex loco regni. Merodach in scriptura est Rex Babel: idem Merdakempad apud Ptolemeum.

3. Ex tempore. Tot fere anni numerantur in sacris à Merodach ad Nebucadnezarem, quot Ptolemeus habet. Qua de re nonnulla attigimus cap. 5. Tituli præcedentis.

4. Ex consensu totius Historici & Chronologici cœtus. Nullus enim Historicorum & Chronologorum veterum & recentiorum est, qui id vnquam negarit, an Beroaldistæ id negent, adhuc in obscuro est. Verum si id faciunt, manifestam vim veritati inferunt.

II. *De annis Nabonazarais anni ad minimum 27. ad 15. Ezechiæ, Regis Iuda, numerandi sunt.*

Hæc hypothesis hoc nititur fundamento. Merodach, vt plenarius Rex, iam regnat Babylone anno 15. Ezechiæ. 2. Reg. 18. v. 13. c. 20. v. 6. 12. Esa. 36. v. 1. c. 38. v. 5. c. 39. v. 1. Incepit autem Merodach in Babylone regnare anno 27. Nabonaz. teste Ptolemeo loco citato. Pauciores ergo anni Nabonazarei quam 27 ad 15. Ezechiæ numerãdi non sunt. Hac autem hypothesi nil certi definimus: potuerunt enim aliquanto plures fuisse, si Merodach, Babyloniæ Rex, aliquot annis ante 15. Ezechiæ, vt omnino verisimile, regnare cœpit. Qua de re in sequentibus. Errat ergo 1. Funccius, qui 16. Nabonazareum cum 15. Ezechiæ connectit, cum multo plures anni Nabonazarei ad 15. Ezechiæ elapsi sint. Quæ hic à Funccianis obiiciuntur de duplici initio regni Merodachi, ea supra refutata sunt c. 5. Tit. 2. huius libri. 2. Beroaldistæ, qui Merodachum 80. fere annis Ezechia priorem faciunt, cum huius σύγχρον@ fuerit.

III. *De annis Nabonazareis anni ad minimum 153. ad Salomonici templi euersionem numerandi sunt.*

Hæc hypothesis partim ex priore: partim ex scriptura firmamentum habet. In priore namq; hypothesi firmatum, annos ad minimum 27 Nabonazareos ad 15. Ezechiæ numerandos; Atqui à 15. Ezechiæ ad exterminium templi Salomonici anni 125. cum 6. mensibus in sacris numerantur. Ezechias enim post hæc tempora adhuc 15. annos regnauit 2. Reg. 20. v. 6. Esa. 38. v. 5. Manasses 55. 2. Reg. 21. v. 1. 2. Chron. 33. v. 1. Ammon 2. 2. Reg. 21. v. 19. 2. Chron. 33. v. 21. Iosias 31. 2. Reg. 22. v. 1. 2. Chron. 34. v. 1. Ioahas 3. menses. 2. Reg 23. v. 31 2. Chron. 36. v. 2. Ioiakim annos 11. 2. Reg. 23. v. 36. 2. Chron. 36. v. 5. Iechonia 3. menses, 10. dies, 2. Reg. 24. v. 8. 2. Chron. 36. v. 9. Zedekias 11. annos 2. Reg. 24. v. 18. 2. Chron. 26. v. 11. Hi anni inter se additi, 125. annos cum 6. mensibus & 10. diebus producunt, qui annis 27. Nabonazareis additi 153. annos producunt, quot ad minimum de annis Nabonazareis ad excidium prioris templi numerandi sunt. Errat ergo Funccius, & omnes ii, qui Funccium hac in parte sequuntur, Regii templi euersionem in annum 141. Nabonazareum coniicientes.

IV. *Non plures etiam anni Nabonazarei, quam 160. ad excidium prioris templi numerari possunt.*

Hæc hypothesis hoc nititur stabilimento. Solutio Babylonicæ captiuitatis, viuente adhuc Cyro, facta est. Ergo ante annum 219. Nabonazareũ. Hic enim fuit emortualis Cyri, cum 225 Nabonaz. sit septimus Cambysis apud Ptolemeum lib. 5 μεγ. συν. cap. 14. Ad hos 160. addantur anni 59, quot ab excidio templi ad reditum Iudæorum ex Babylone elapsi erant (vt id cap. 2. Tit. 2. huius libri cõfirmatum dedimus) prodeunt 219. anni Nabonazarei, quorum vltimo Cyrus mortuus est. Ex hac ergo hypothesi colligimus, Salomonicum templum ante 160. & post 153. Nabonazareum à Nebucadnezare euersum esse. Peccat ergo Pareus, dum exterminium huius templi longo interuallo post 219. Nabonazareum factum fingit. Nam Cyrum vixisse asserit anno circiter 300. Nabonazareo. Ex Pareana ergo supputatione Salomonicũ templum desolatũ esset anno quasi 240. Nabonaz.

V. *Annus desolationis Dominici templi est Sabbatharius.*

Hanc hypothesin iam supra confirmauimus cap. penult. Tit. vlt. lib. prioris ex Ieremia c. 34. v. 8. vbi simul Codomannus refutatus, qui opinatur, annum illum excidii fuisse annum magnum דרור Iobeleum.

VI. *Anni*

VI. *Anni Sabbatharii in sequentibus temporibus ratione legitimæ successionis non turbati.*

Confirmauimus supra 1. Deum annos Sabbatharios à mundo ad Mosaicam de obseruandis annis Sabbathariis sanctionem non turbasse, & consequenter annum Sabbatharium Moysis primum in eiusmodi annũ mundi locãdum qui p 7. diuisus absorbeatur. Videatur c.4. Tit.3. libri prioris. 2. Et id ꝓbauimus, annos Sabbatharios à ptimo Mosaico, ad excidium prioris templi (qui & ipse sabbathicus fuit) in populo Dei cõstanti serie continuatos. Vide cap. vlt. Tit.4. prioris libri. Idem de sequente tempore esto iudicium, Iudæos à tempore excidii ptioris templi ad nostra vsq; tempora, Sabbathicos annos interrupta serie obseruasse, quin imo diuinitus illam seriem conseruatam. Probatur 1. à Minore. Feriæ in hebdomade nõ sunt turbatæ. Ergo multo minus anni Sabbatharii. In feriis enim hebdomadum citior & faciliot lapsus est & intertuptio. Antecedens à nemine negari opinor. Constans enim est Doctorum sententia, diem septimum septimanæ, qui nobis adhuc iu vsu, eundem esse cum illo septimo die, quo Deus ab opere creationis quieuisse legitur. Et ratio manifesta est. Quî enim id, cui Deus ipse peculiari modo benedixit, quodq; sanctificauit Gen. 2. v. 3. & μνημόσυνον esse debebat septimi diei à mundi initio. Exod. 20. v. 11. de suo ordine, absque læsione diuinæ sanctionis turbari potuisset? 2. In ipsa Babylonica captiuitate Iudæi agros habuerunt, plantarunt vineas, messuerunt, vuas collegerunr Ier. 29. v. 5. & consequenter materies eis fuit sat commoda obseruandorum annorum Sabbathicorum. Et si vel maxime occasionem nõ habuissenr, legitimę successionis Sabbathicorum annorum obliuisci minime potuissen', cum Babylonicum exilium vltra hominis memoriam non durauerit. 3. Iudæi tenacissimi sunt externorum cultuum. Nullo ergo modo verisimile, eos veram Sabbathicorum annorum seriem per negligentiam turbasse. In Nehemia sane cap. 10. v. 31. sese execratione & iuramento constrinxerunt ad obseruationem septimi anni, intellige iusto statutoque tempore. Et hodie Iudæi exactè notunt verum Sabbathicorum annorum tempus, licet per tot secula nullam habuerint maretiam & occasionem eos obseruandi. Huc pertinent Iosephi verba lib. 1. belli Iudaici cap. 2. τὸ ἀρχὸν ἔτος καθ᾽ ἑπταετίαν ἀργεῖται παρὰ ἰουδαίοις ὁμοίως ταῖς ἑβδομάδων ἡμέραις, id est, *feriatus annus septimo quouis anno redeunte à Iudæis feriatus habetur exemplo septimi diei in hebdomade.* 4. Ipsi anni Sabbatharii, quorum in sacris & alibi post Babylonicam captiuitatem mentio fit, restãtur, annos Sabbathicos de sua sede nunquam turbatos, id quod per Inductionem ad finem cap. 3. huius libri demonstrabitur.

VII. *Aera Alexandrea vel anni Græcorum inceperunt anno 436. Nabonazaræo.*

Cur æræ Alexandreæ hoc in loco mentionem faciamus, fit ob euidẽtem huius cum æra Nabonazarea colligationem. Æræ namque Alexandreæ in sacris fit mentio, simul & cum annis Sabbathariis colligata est: Vnde annorum Nabonazateorum cum Sabbathariis connexionem desumemus. Cœpit autem æra Alexandrea 12. annis post Alexandri M. mortem ab eo tempore, ex quo primum ad Seleuci familiam Syriç regnum deuenit. Alexander Magnus vero mortuus est anno 424. Nabonazareo, teste Ptolemeo lib. 3. μεγ συν. c. 8. Ergo ptimus Alexãdreus in annum Nabonazareum 436. cadit. Vide caput vltimum Tituli primi, huius libri.

IIX. *Annus Græcorum 149. ab Autumno initium sumens, est Sabbatharius.*

Hypothesis hæc firmitatem suam habet in sacris 1. Maccab. 6. v. 49. 53.

Ibidem enim scribitur, illum annum, quo Antiochus Eupator Hierosolymam obsedit, Sabbathicum fuisse. Fuit annus 150. iniens à Vere v. 20. vel 149. adhuc currens, si ab Autumno initium anni fiat, vt fit 2. Maccab. 13. v. 1. Supra namq; capite vltimo citati Tituli dictum, priorem librum Maccabæorum Alexandreorum annorum initium à Vere: posteriorem vero ab Autumno sumere. Pari modo annus 177. Græcorum, quo Simon Maccabeus dolo generi sui Ptolemei interfectus est in hyeme, 1 Maccab. 16. v. 14. 16. fuit Sabbatharius, teste Iosepho lib. 1. belli. cap. 2. & lib. 13. antiqq. cap. 15.

IX. *Anni Nabonazarei* 585. & 613. *sunt Sabbatharii.*

Hæc hypothesis ex duabus præcedentibus fluit. Annus enim primus Græcorum est 436. vt VII. hypothesis habet. Ergo 149. Græcorum est 585. Nabonazareus, & 177 Græcorum est 613 Nabonazareus, quod & puero ex numerorum collectione notum est. Atqui anni Græcorum 149. & 177. fuerunt Sabbatharii, vt præcedenti hypothesi firmatum est. Ergo & anni Nabonazarei 585. & 613. sunt Sabbatharii, id quod per se manifestum, operosiore probatione non eget.

X. *Quilibet anni Sabbathici cum Nabonazareis firmiter colligantur, si dato aliquo anno Nabonazareo, cum Sabbathario connectēdo, 3. addantur, & summa per 7. diuidatur cum absorptione.*

Bonitas huius hypotheseos ex Arithmetica fluit demonstratione, hocque nititur problemate: *Dato anno Sabbathico eundem cum Nabonazareo:* & contra: *dato anno Nabonazareo eundem cum Sabbathario colligare.* Progressus singulari illo nititur principio, præcedenti hypothesi dato, annos Nabonazareos 585. & 613. conuenire cum Sabbathariis. Diuidatur annus 585. Nabonazareus per 7. characterem annorum Sabbathicorum, remanent 4. Pari modo annus Nabonazareus 613. per 7. diuisus, in residuo 4 relinquit. Atqui nihil remanere bebebat, si primus annus Nabonazareus in Sabbatharium incidisset. Vnde per apodicticam firmitatem inferimus, primum annum Nabonazareum conuenire cum anno 4. à celebrato anno Sabbathario, cuius rei index est 4. post diuisionem remanens. Vnde consequens in connexione anni Nabonazarei cum Sabbathario, ad illum 3. addendum, tum datum annum Nabonazareum per 7. diuidendum. Quod artificium plane est manuductorium ad certitudinem mutuę variarum Epocharum connexionis inuestigandam Addatur 3. ad annos Nabonazareos 585. & 613 qui per 7. diuisi nihil relinquunt.

XI. *Annus excidii Salomonici templi, quia Sabbathicus, cum einsmodi Nabonazareo anno conglutinandus, qui 3. addito, & per 7. diuiso, nihil relinquat.*

Excellens plane hæc est hypothesis, cuius beneficio omnes illas alligationes ad Lydium quasi lapidem examinare possumus, num hic vel ille annus Nabonazareus ad annum aliquem Sabbatharium recte alligatus sit. Funccius, & qui eum sequuntur, annum 141. Nabonazareum cum πανωλεθρίᾳ prioris templi connectunt, addito 3 fiunt 144. qui per 7. diuisi 4. relinquunt. Verum numerus ille absorberi debebat. Vnde colligimus, Funccianos vitiosam annorum Nabonazareorum ad Sabbatharios habere alligationem.

CAPVT

CAPVT II.

Vera alligatio ostenditur.

BEneficio ergo præmissarum ὑποθέσεων nos intra cancellos 153. & 160. anni Nabonazarei, contineamus & 3. ad quemlibet annum addito, tum per 7. diuiso, veram alligationem anni Nabonazaræi ad annū excidii templi venemur. Annus enim Nabonazaræus inter 153. & 160. qui 3. addito per 7. diuisus nihil relinquit, verus & genuinus erit annus ἐρημώσεως Regii templi. Adde 3. ad 153. Nabonazaræum, fiunt 156. diuide per 7. remanebit 2. in 154. Nabonazaræo 3. in 155. 4. in 156. 5. in 157. 6. anno Nabonazaræo 158. addatur 3. fiunt 161. qui per 7. diuisus exactè absorbetur. Vnde colligimus, annum Nabonazaræum 158. legitimum esse excidii templi Salomonici. Hac connexione data, facile est reliquas duas Epochas; Olympiadicam & Vrbis ad annum, fatalem Dominico templo, alligare. Hæ namq; gentiles Epochæ inter se à nobis alligatæ sunt c. 5. Tit. 1. huius libri. Annus primus Olympiadis octauæ, vel 29. Olympiadicus est primus Nabonazaræus. Additis 28. Olympiadicis absolutis ad 158. Nabonazareos, fiunt 186. anni Olympiadici, quorum vltimus conuenit cum excidio templi. Pari ratione annus Vrbis Varronianus septimus, est primus Nabonazaræus. Additis annis 6. absolutis ad 158. Nabonazaræos, fiunt 164. Vltimus est annus legitimus exeidii templi. Hæc alligatio anno Mundi, quo exterminium prioris templi factum, applicanda est.

Confirmauimus cap. 4. Tit. vlt. prioris libri, annum excidii templi à Mundo esse 3360. cum per 7. diuisus absorbeatur. Huic anno Mundi conglutinandi sunt annus secundus Olympiadis 47. finiens, vel 186. Olympiadicus: 164. Vrbis Varronianus: 158. Nabonazaræus. Vnde inferimus, in confectione Chronologici Systematis initium æræ Olympiadicæ locandū in 3174. à Mundo. Subtractis enim 186. annis Olympiadicis absolutis ab anno Mundi 3360. remanet annus Mundi 3174. qui nobis initium est æræ Iphiteę. Pari modo, Varronianum initium annorum Vrbis connectendum est cum anno Mundi 3197. Subtractis enim 163. annis absolutis ab anno Mundi 3360. remanet 3197. annus Mundi, qui nobis initium subministrat ærę Romanæ, vel annorum Vrbis. Simili via, initium annorum Nabonazaræorum conglutinandum est cum anno Mundi 3203. Subtrahantur enim 157. anni Nabonazarei pleni, ab anno Mundi 3360. remanet annus Mundi 3203. conueniens cum primo Nabonazaræo.

CAPVT III.

Ostensa alligatio aliquot argumentis confirmatur

I. Quæcunq, alligatio certa & euidente methodo nititur, ea pro legitima merito habenda.

Data alligatio annorum: Olympiadici, Nabonazaræi ad annum exterminii templi Dominici certa & euidente methodo nititur.

Ergo pro legitima habenda.

Maior per se est euidens. Minorem firmant duo præcedentia capita. Hac enim methodo & alligatione nihil euidentius, cum absque coactione ex naturali quadam serie fluat.

II. Ea alligatio, quæ docili menti cum mira iucunditate plene satisfacit, vt genuina agnoscenda.

Præsens nostra alligatio docili menti cum mira iucunditate plene satisfacit.

Ergo vt genuina agnoscenda.

Inueniuntur quidem distortæ mentes, quæ nescio quid vitii in hac alligatione esse, ore calamoq; vociferantur. Verum ex particularibus Historiæ difficultatibus vniuersalem hanc, eamq; Chronologicam alligationem infirmare velle, meræ est ἀπαιδευσίας.

III. Ea concatenatio, cui nihil firmi in rei veritate opponi potest, vt vera & solida amplectenda.

Nostra concatenationi nihil firmi in rei veritate opponi potest.

Ergo vt vera & solida amplectenda.

Minorem firmat ipsa experientia. In hodiernum enim vsq; diem nullus inuentus est ex numero doctorum & bonorum virorum, qui aliquid firmi huic alligationi opponere potuisset. Particulares enim Historiæ difficultates tantæ non sunt, vt auream vnionem dissoluere possint.

IV. Eam conglutinationem, quam Veteres iusta ratione sunt amplexi, & nos amplectamur.

Datam conglutinationem veteres iusta ratione sunt amplexi.

Ergo & nos eam amplectamur.

Videmus enim Eusebium in Chronico, cum anno excidii templi Salomonici conglutinasse annum secundum Olympiadis 47. finientem, vel tertium ineuntem. Πανολεθρία enim Vrbis in media Æstate facta 2. Reg. 25. ℣. 8. Ier. 39. ℣. 2. c. 52. ℣. 6. 12. cum annus secundus Olympiadis 47. finiretur, & sequens cum plenilunio, solstitio æstiuo proximo, inchoaretur. Eusebium secuti sunt alii multi in hoc studio clari: Hieronymus, Prosper, Beda, Vigorniensis, Hermannus Contractus, Schafnaburgensis, & alii. Immerito ergo nostra alligatio, quam Scaliger non tam primus inuenit, quam in Antiquitate inuentam, firmis characteribus confirmauit, nouitatis accusatur à sciolis & inuidis hominibus, cum veteres sancte sequatur. Æra vero Nabonazaræa annis 28. solidis minor æra Olympiadica, inde subtractis 28. à 186. remanent 158. qui numerus Æram Nabonazaræam indigitat.

Huic nostro argumento opponi posset Clemens Alexandrinus, Eusebio vetetior, qui lib. 1. strom. ait: Hierosolymam à Nebucadnezare desolatam anno primo Olympiadis 48. Verum nostrum Chronologicum artificium, 1. cap. datum, monstrat, Clementem triennio, à vero Eusebii positu aberrare. Quod si coniecturæ locus, dicendum, Clementem dubio procul annum primum Olympiadis 47. habuisse, eumq; cum primo obsidionis, vel nono Zedekiæ (qui primus obsidionis fuit, 2. Reg. 25. ℣. 1. Ier. 39. ℣. 1. cap. 52. ℣. 4.) connectere voluisse. Qua in parte Clementi cum Eusebio plane pleneq; conuenit, præsertim cum idem Clemens annum Olympiadicum datum cum anno 2. Apriis, Regis Aegyptiaci connectat, qui annus nobis est nonus Zedekiæ. Quæ connexio ex tabula, sub finem Tituli 2. addita, manifesta est.

V. Ea connexio, quæ per suauissimum consensum sacram Historiam cum prophana vnit, præ aliis eligenda.

Præsens nostra connexio per suauissimum consensum sacram historiam cum prophana vnit.

Ergo præ aliis eligenda.

1. namq;

1. namq; vi nostræ supputationis Ptolemæus cum scriptura optime concordat,& Merodach 6 annis ante 15. Ezechiæ in Babylone regnare cœpit,cum 15. Ezechiæ nobis sit 32. Nabonazaris. Atqui Merodach anno 27. Nabonazaræo cœpit. Vnde colligimus, 1. Merodachi cum anno Ezechiæ 9. conuenire, illumq; anno 6. sui regni huic Ezechiæ magnificam illam legationem,cuius sacræ literæ meminere,misisse.

2. Nabopollassar fit veterior Nebucadnezare,vt verus Berosus apud Iosephū li.1.in App. cum Ptolemæo volunt. Nabopollassar enim anno 123. Nabonazaræo regnare cœpit,vt Ptolemæus habet lib.5.c 14. Ex nostra ergo supputatione ab initio Nabopollassaris ad excidium templi anni 36. elapsi. Quæ deductio & id confirmat,Nabopollassarem Ptolemæi & Berosi, non esse Nebucadnezarem Scripturæ. Qua de re supra c.6. Tit.2. huius libri pluribus actum.

3. Pharao-Necho Rex Ægypti posterior fit Nabopollassare,& prior Nebucadnezare,vt scriptura vult,quæ hunc Ægypti Regem Iosiæ iam temporibus regnasse testatur 2. Reg.23. ý.29. 2. Chron.35. v.30. cum Nebucadnezar anno 4. Ioiakimi demum regnare cœperit. Ier.25.v.1.

4. Clades, à Cyaxare Medo Niniuitis illata, per nostram alligationem præcedit annum 4. Zedekiæ Regis Iuda, vt Ierem. cap.50.v.18.c.51. v. 59. innuit.

5. Nebucadnezar Tyrum obsidere potuit regnante in ea Ithobalo, Tyriorum Rege,teste Iosepho ex Phœnicum annalibus lib. 10. Antiq.c 12. & lib.1. in App. Gramm. Qui plura volet de hac, historiæ profanæ cum sacra,conuenientia legat c.6. Tit.iam citati.

VI. Ea alligatio, quæ non contemnendum in Scriptura sacra fundamentum habet, præ omnibus aliis magnificanda.

Nostra hac alligatio non contemnendum in scriptura sacra fundamentum habet.
Ergo præ omnibus aliis magnificanda.

Assumptum probatur dupliciter.

1. Ex Anno Exodi. Primus dies Vernalis Nouilunii anni Exodi fuit feria 5. vt probatum c.3. libri prioris. Ab hoc anno Exodi ad annum excidii templi Salomonici decurrerunt anni 907. Ab Exodo enim ad initium structuræ templi anni 480, 1. Regum 6. vers. 1. Templum stetit 427. annis, de qua supputatione iam supra actum capit. 6. tertii; & cap. 4. quarti Tituli prioris libri. Si iam cum anno excidii templi 907. ab Exodo tres gentium Epochæ: Olympiadica, Vrbis, Nabonazaræa eo,quo nos fecimus, modo alligentur, & beneficio Astronomicæ scientiæ per ascensum,nouilunium paschale anni Exodi inuestigetur, deprehendemus, illud nouilunium expresse in feriam 5. seu diem 2 cadere. Qua indagatione nihil magnificentius,nihil solidius. Quin imo & id inueniemus, Vernale æquinoctium anni Exodi cum paschali Nouilunio suauissima quadam vnione in illam ipsam feriam cadere. Quod supputationis negotium,fusius confirmandum, Astronomis committimus. Eorum enim est, nos hac in parte iuuare, nostrāque alligationem cœlestibus supputationibus confirmare. Et ô vtinam confirmata, sensum quendam iucunditatis & ruboris hominibus in hoc obstinato & excœcato seculo instillaret.

2. Ex Ezechielis loco cap.1.v.1. Hic enim testatur, se anno 30 anno 5. post Iechoniæ spontaneam in Babylonē abductionem ad fluuium Chebar in Babylone sedisse, ibidéq; visiones quasdā vidisse. Qualis hic an.30. sit, nō conuenit interpretibus. Nonnulli volunt, Prophetā loqui de anno 30. suæ ætatis.

æraris. Verum hæc opinio plane Iudaica, id est, puerilis est, & præter exemplum Sacræ Scripturæ introducta. Alii annos incipiunt ab inuentione Mosaicæ legis, facta anno 18. Iosiæ, 2. Reg. 22. ỳ. 3. 8. Sane à 18. Iosiæ ad quintum Zedekiæ, vel à deportato Iechonia sunt 30. anni. Iosias enim, qui per 31. annos regnauit, post 18. adhuc 13. annos regnauit. Ioahas per 3. menses. Ioiakim annos 11. Iechonia per 3. menses: additis annis 5. ad quintum post deportatum Iechoniam, fiunt anni quasi 30. Verum hæc opinio merum principium petit. Probandum enim eis est, Ezechielem ab inuentione Legis in exteris locis Æram fixisse. Inueniuntur, qui existiment, 30. illum Ezechielis annum esse 30. à Iobelæo. Verum reclamat supputatio. Quintus enim annus à deportato Iechonia est 3354. Mundi. Anno 3332. annus Iobelæus actus, quod ex diuisione per 49. liquet. Ergo à celebrato Iobelæo ad quintum post deportatum Iechoniam anni tantum 22. elapsi cum 10. Zedekiæ vel à deportato Iechonia sit 27. à Iobelæo Ezech. 29. vers. 17. Nos opinamur, Ezechielem per hunc 30. annum, alicuius Regis annum intelligere, sub quo tum temporis viuebat. In sacris enim simile exemplum occurrit, vbi expresso anno regni, nomen Regis supprimitur. Nehemias enim cap 1. vers. 1. facit mentionem anni 20. Qualis hic annus 20. sit, Nehemias seipse explicat cap. 2. vers. 1. se per annum 20. Artaxerxis annum in regimine intelligere. Viuebat autem tum temporis Ezechiel in Babylonia ad fluuium Chebar. Nullum ergo dubium nobis esse debet, Ezechielem annum 30. regni, Regis Babylonici intelligere. Non fuit autem annus 30. Nebucadnezaris. Annus enim primus huius Regis, est quartus Ioiakimi in scriptura Ierem. 25. vers. 1. à quo ad quintum à deportato Iechonia, vel Zedekiæ anni tantum sunt 13. Vnde colligimus, Ezechielem alium Regem Babyloniæ, Nebucadnezare vetustiorem, intellexisse. Hic autem Rex nullus alius esse potest, quam Nabopollassar, parens Nebucadnezaris, qui filium in Syriam misit ad occupanda nonnulla loca, teste vero Beroso lib. 1. in Appionem Gramm. Parens interea in Babylone mansit. Ab eo autem tempore, quo Nebucadnezar in Syriam venit, scriptura annos regni Nebucadnezaris numerat, cum eius parens per multos bene annos adhuc Babyloniæ viueret. Instituamus iam supputationem. Nabopollassar Nebucadnezaris parēs incepit regnare anno 123. Nabonazaris, quià quintus illius est huius 127. apud Ptolemæum lib. 5 μεγ. συν. c. 14. Ergo illius 30. est 152. Nabonazaræus: Hic quintus est ab abducto Iechonia, à quo ad exterminium Vrbis anni 6. qui additi, 158. Nabonazaræos faciunt ad excidium templi, Quod hoc loco declarandum erat.

Verum hic obiici posset, Berosum, apud Iosephum citato loco, Nabopollassari annos tantum 29. in regno tribuere. Hoc obiectum leuis est momenti: responderi namq; potest 1. Berosum annos completos huius Regis numerasse omissis incompletis. Ita Nebucadnezari tribuit annos 43. cū in sacris ex initio EphilMerodachi colligatur, eum per 43. annos, & 7. menses fere regnasse. Dies enim 27. mensis 12. anni 37. post deportationem Iechoniæ est initium regni EphilMerodachi 2. Regum 25. vers. 27. Ierem. 52. vers. 31. Annus autem deportationis Iechoniæ est octauus Nebucadnezaris iniens 2. Regum 24. vers. 12. adde 7. annos ad 37. prodibunt 44. 2. Et hoc responderi poterit, Chaldæos ab hoc Nabopollassare æram quandam inchoasse, qua Propheta in Babylone viuens, vti voluit.

VII. Ea alligatio, quæ iustam Sabbathicorum annorum ab excidio templi Salomonici

monici ad hæc vsq. tempora seriem constantissima lege seruat, omnibus aliis merito anteferenda.

Nostra alligatio iustam Sabbathicorum annorum ab excidio templi Salomonici ad hæc vsq. tempora seriem constantissima lege seruat.

Ergo omnibus aliis merito anteferenda.

Assumptum per Inductionem probamus. Annus excidii templi Salomonici fuit Sabbatharius, vt probatum c.5. Tit. vltimi prioris libri. Hic annus excidii cum anno 158. Nabonazaræo à nobis conglutinatur. Annus Græcorum vel Alexandreus 149. est Sabbatharius, teste hypothesi IIX. Hic annus conuenit cum anno 585. Nabonazaręo, vt habet IX. hypothesis. Subtrahantur à 585. Nabonazaræis anni 158. remanent 427. qui per 7. diuisi absorbentur. Pari modo annus 177. Alexandreus est Sabbatharius, vt habet IIX. hypothesis. Subtrahatur à 177. Alexandreo 149. remanent 28. qui per 7. diuisi, exacte absorbentur. Ita Iosephus testis est annum captæ ab Herode Hierosolymæ fuisse Sabbathicum, lib. 14. Antiqq. cap. 28. hic autem fuit annus tertius Olympiadis 185. vel 739. Olympiadicus, cum 711. Nabonazaræo conueniens, à quo demptis 158. Nabonazaræis, remanent 553. qui per 7. absorbentur. Ita autor est Matthæus Parisiensis in Anglicana sua historia pagina 148. annum Æræ Christianæ 1189. Iudæis fuisse Sabbatharium. Annus, qui præcessit posteriorem Hierosolymæ euersionem, fuit Sabbatharius, & annus Æræ Christianæ 69. vt sequente capite firmabitur. Hic subtractus à 1189. relinquit 1120. qui per 7. diuisi euanescunt. Et hodiernum Iudaicum Calendarium attestatur, annum æræ Christianorum 1602. fuisse Sabbatharium. Subtractis 1189. à 1602. remanent 413. qui per 7. cum absorptione diuiduntur. Hæc adducta exempla nostrum Argumentum, nostræq; alligationis bonitatem, simul & VI. nostram hypothesin, cap. 1. prolatam, mirifice confirmant, nostramq; mentem mira iucunditate perfundunt. Nam vltima à primis pendent, prima cum mediis & vltimis adamantino nexu inter se cohærent: Quod hoc capite probandum erat.

CAPVT IV.

De alligatione annorum Olympiadicorum, Vrbis, Alexandreorum, & Æræ Christianæ ad annos Sabbatharios.

HÆc σκέψις non quidem est primaria nostri instituti, qui nobis propofueramus antiquissimas gentilium Epochas cum anno exterminii tēpli prioris connectere, quod &, cum Deo, præstitimus: Quia tamen hæc connexio ob veram applicationem annorũ æra Christianę ad annos Mundi suscepta est, non modo vtile, verum & necessarium est, nominatas hasce Epochas cum annis Sabbathariis breuiter alligare. Anni anni autem Nabonazaræi cum Sabbathariis iam alligati sunt hypothesi X. c. 1. huius Tit. vnde connexio annorum Olympiadicorum, Vrbis & Alexandreorum ad Sabbatharios fluit.

Annus exterminii templi Salomonici, qui Sabbatharius est, est annus Olympiadicus 186. qui per 7. diuisus, 4. relinquit. Vnde colligimus, annum primum Olympiadicum in quartum à celebrato Sabbathico cadere, & consequenter in annis Olympiadicis cũ Sabbathariis conferendis 3. ad-

dendus

dendus & numerus per 7. diuidendus. Si enim absorbeatur, veram alligationem factam deprehendemus. Addantur 3. ad 186. Olympiadicum, fiunt 189. qui numerus per 7. diuisus nihil relinquit.

Ita annus 149. Græcorum itidem fuit Sabbatharius, conueniens cum anno primo Olympiadis 154. scilicet Olympiadico 613. addantur 3. fiunt 616. qui per 7. diuisi euanescunt. Ita restatur Iosephus lib. 14. Antiqq. cap. 28. Herodem Hierosolymam expugnasse anno Sabbathario, Olympiade 185. Experiamur per hoc artificium, num Iosephus veram Olympiaden posuerit, & quorus annus datæ Olympiadis fuerit? Annus primus Olympiadis 185. est annus Olympiadicus 737. addito 3. fiunt 740. qui, per 7. diuisi, 5. relinquunt. Atqui numerus absorberi debebat, vnde per hanc excellentem & vere auream manuductionem colligimus, fuisse annum tertium Olympiadis nominatæ, sc. Olympiadicum 739. qui 3. addito, per 7. cum absorptione diuiditur.

Pari modo, annus Vrbis 164. cum excidio templi prioris conuenit. Diuidantur hi anni per 7. remanet 3. Vnde concludimus, annum primum Vrbis incidere in annum quintum à celebrato Sabbathario, (Nam per retrogressionem instituitur numeratio in annorum Sabbathicorum inuestigatione hoc modo: $\frac{1234567}{7654321}$) & consequenter in anno Vrbis dato 4. est addendus, tum annus 7. diuidendus, si cum Sabbathario conuenire debeat. Addatur 4. ad 164. Vrbis, fiunt 168. qui per 7. diuisi absorbentur.

Hac manuductione dissidium Chronologorum componamus. Annus primus Alexandreus nonnullis est annus 441. aliis 442. multis 443. Vrbis. Videamus beneficio huius artificii, vter annus Vrbis ex hisce tribus datis cum primo Alexandreo conueniat. Hæc diffidentia per annum Alexandreum 149. componi potest, hic enim Sabbatharius fuit. Si primus Alexandreus nonnullis est 441. aliis 442. multis 443. ergo 149. Alexandreus erit vel 590. vel 591. vel 592. Vrbis. Videamus, vter annus cum Sabbathario conueniat. Ad 590. addatur 4. & summa per 7. diuidatur, remanebit 6. Ad 591. addatur 4. tum summa per 7. diuisa absorbetur. Vnde colligimus, annum 591. Vrbis cum 149. Alexandreo, & cōsequenter 1. Alexandreum cum 442. Vrbis Varroniano, & nullo alio connectendum. Ita Iosephus restis est, citato loco, Hierosolymæ expugnationem, ab Herode I. factam, cadere in consulatum M. Agrippæ, & Canidii Galli, qui annus Vrbis Varronianus est 717. Veritas rei hac nostra methodo nititur. Si namq; ad annum Vrbis datum 4. addatur, & summa per 7. diuidatur, anni Vrbis positi euanescunt: vnde veritas scriptionis Iosephi hac in parte æstimanda est.

Hoc artificio anni quoq; Alexandrei cum Sabbathariis concatenantur, & concatenatio vt vera confirmatur. Annus 149. Alexandreus est Sabbatharius, reste IIX. hypothesi, diuidatur numerus per 7. remanet. 2. Vnde concludimus, annum 1. Alexandreum cadere in annum 6. semitæ, & consequenter Alexandreis ad annos Sabbatharios applicandis, 5. addendum, summamq; per 7. cum absorptione diuidendam. Adde 5. ad 149. Alexand. fiunt 154. qui numerus per 7. diuisus absorbetur. Ita Iosephus restis est, annum Alexandreum 177. quo Simon Maccabæus dolo generi sui Ptolomæi interfectus est, fuisse Sabbathicum, lib. 13. Antiqq. c. 15. & lib. 1. belli c. 2. Videamus an verum sit ex methodo iam data. Addantur 5. ad 177. fiunt 182. abiiciantur omnia septenaria, nihil remanebit. Ergo Iosephus hîc vera scripsit, & historiam cum tempore congrue colligauit.

Simili plane via anni æræ Christia. ad Sabbatharios alligari possunt. Annus

Annus 1189. æræ Christianæ est Sabbatharius, teste Matthæo Parisiensi: hic annus per 7. diuisus, 6. relinquit. Ita annus 1602. Christianus itidem Sabbathicus est, teste Iudæorum Calendario, qui numerus per 7. diuisus, & ipse 6. relinquit. Ex hac supputatione hanc desumimus collectionem, annum 1. æræ Christianæ cum anno 2. à Sabbathico conuenire, & consequenter ad inuestigandos annos Sabbathicos in annis æræ Christianæ, ad hos vnitatē addendam, summamq; per 7. cum numeri absorptione diuidendam. Addatur vnitas ad annos 1189. & 1602. fiunt 1190. 1603. qui per 7. diuisi euanescūt. Annus, præcedens posteriorem templi euersionem, fuit Sabbatharius. Necesse ergo est, in talem æræ Christianæ annum cadat, qui per 7. (si vnitas addatur) exacte diuidi possit. Adde ad 69. annum æræ Christianæ vnitatem, fiunt 70. qui numerus per 7. absorbetur. Ergo annus, præcedens posteriorem templi desolationem, Christianus est 69. ipse vero annus euersionis 70. Vnde audacter affirmare possumus, omnes eos falsam habere & defendere alligationem, qui exterminium posterioris templi vel in 71. vel in 72. annum æræ Christianæ coniiciunt, cuius rei ratio vel ex hac sola manuductione oculariter iuuenruti proponi potest.

CAPVT V.

De vera alligatione Æræ Christianæ ad Æram annorum Mundi.

STupenda & admirāda plane est Chronologorum varietas in applicatione æræ Christianæ ad annos à Mundo: vix enim ista varietas Catalogo consignari potest, & longum bene Catalogum istius varietatis B. noster Chemnitius habet lib. 1. harm. Euang. cap. 8. Causa rei triplex est præcipue. 1. Varia numeratio annorum à Mundo ad excidium prioris templi, dum alii annum Mundi 1656. alii 1657. currentem Diluuii faciunt: 2. nonnulli Abrahamum anno 70. parentis sui; alii 130 genitum opinantur. 3. Ita dissidium est in termino à quo 430. annorum Ægyptiacæ seruitutis, de quibus Exod. 12. ỳ. 40. Gal. 3. ỳ. 17. 4. Sunt, qui multo plures annos ab Exodo ad initium structuræ prioris templi numerent, quam 480. cōtra expressum definirum numerum 1. Reg. 6. v. 1. 5. Inueniuntur, qui annos Regum Iuda & Israelis non recte inter se connectant, de quo dissidio pluribus actum libro priore, distinctis in capitibus, vbi simul monstratum, quot anni à Mundo ad πυρολεθρίαν prioris templi ex rei veritate numerandi sint. 6. Huc pertinet falsa Græcorum in annis Patriarcharum ante & post Diluuium numeratio in Genesios 5. & 11. capp. dum annos illos contra Mosaicū positum, vltra mille extendunt. Hinc adeo fit, vt Græci à Mundo ad Messiæ natiuitatem annos vltra 5000. numerent. Qua de re supra pluribus actum.

2. Erronea alligatio antiquissimarum gentilium Epocharum: Olympiadicæ, Vrbis, Nabonazareæ ad annos conditus Mundi. Cum enim Scriptura in anno exterminii templi Salomonici Chronologicam annorum telam abrumpat, merito desudandum, vt cum isto excidii anno, & consequenter annis Mundi tres nominatæ gentilium Epochæ connectantur, quod tamen à multis minus recte factum est, præsertum à Funccianis. Qua de re in Tit. 2. huius libri pluribus egimus.

3. Tumultuaria & absq; ratione facta connexio Epocharum inter se, quæ præcipitantia & confusio ex neglectu, quin imo & inscitia Chronologi-

S

logicorum Characterum oritur. Hanc præcipitantem & tumultuariam confusionem applicationis æræ Christianæ ad annos Mundi euitare possumus, si nonnullos Chronologicos characteres obseruemus, eosque præcipue binos.

Prior est, Chronologica æræ Christianæ ad annos Olympiadicos, Vrbis, Nabonazaræos & Sabbathicos alligatio, de qua capite præcedente. Hæc alligatio illorum Chronologorum dissidium componit, qui vno vel altero anno inter se in alligatione annorum Olympiadicorum, Vrbis, Nabonazaræorum ad æram Christianam dissident. Alii namq; volunt, Christianæ æræ initium cadere in secundum; alii in tertium; nonnulli in quartum annum Olympiadis 194. vel 774. 775. 776. Olympiadicos: in 751 752. 753. 754. Vrbis Varronianum: in 746. 747. 748. Nabonazaræum. Hoc paucorum annorum dissidium beneficio nostræ manuductionis optime conciliari, annusq; primus æræ Christianæ cum vero Olympiadico, Vrbis, Nabonazaræo firmiter connecti potest. Diximus enim capite præced. annum 1. æræ Christianæ cadere in secundum à celebrato Sabbathario: & hoc addidimus, 1. annum Olympiadicum, vt & primum Nabonazaræum in quartum à celebrato Sabbathico: primum vero Vrbis in quintum semitæ cadere. Differentia ergo annorum Olympiadicorum & Nabonazaræorum ratione æræ Christianæ, ad Sabbatharios annos applicatæ, est vnitas: annorum vero Vrbis binarius. In annis ergo Olympiadicis & Nabonazaræis datis, vnitas; in annis Vrbis binarius addendus, qui annus per 7. absorbetur, verus annus est, cum primo æræ Christianæ conueniens. Beneficio ergo huius artificii hoc modo progredimur. Aut annus 774. aut 775. aut 776. Olympiadicus est 1. æræ Christianæ. Atqui non est annus 774. 775. quia hi duo numeri, vnitate addita, per 7. diuisionem non absorbentur. Restat ergo 776. Olympiadicus, qui, vnitate addita, per 7. diuisus euanescit. Porro: aut annus 746. aut 747. aut 748. Nabonazaræus est 1. æræ Christianæ. Atqui non est 746. neq; 747. quia vnitate addita per 7. non absorbentur. Ergo 748. Nabonazaræus verus annus est, cum 1. æræ Christianæ conueniens, quia per vnitatis additionem, perq; 7. diuisionem absorbetur. Præterea, aut 751. aut 752. aut 753. aut 754. annus Vrbis Varronianus conuenit 1. æræ Christianæ. Verum 751. 752. 753. non conuenit, quia per 2. additionem, & 7. diuisionem absorberi non possunt. Ergo annus vrbis 754. verus annus Vrbis est, cum primo æræ Christianæ conueniens, quia 2. addito, & per 7. diuiso, nihil relinquit.

Huius ergo colligationis beneficio elicimus, initium æræ Christianę ab anno excidii templi Salomonici annis 590. ex rei veritate distare. Annũ enim Olympiadicum 186. Vrbis 164. Nabonazareum 158. cum exterminio prioris templi conuenire supra probatum, qui subtracti à 776. 754. 748. relinquunt 590. Atqui annus excidii templi est Mundi 3360. additis 590. fit annus Mundi 3950. in quem 1. æræ Christianę annus locandus est.

Posterior character, est æræ Christianæ ad Olympiadicam, Vrbis, Nabonazaream per Cycles ☉ & ☽ applicatio. Hæc omnium est magnificentissima, illudq; dissidium componit, quo Chronologi multis inter se annis dissident. Cyclus ☉ est reuolutio 28. annorum, quibus elapsis omnes feriæ in hebdomade in orbem redeunt. Causa istius reuolutionis feriarum partim est vnitas, post dierum anni per 7. diuisionem remanens: partim dies bissextus, quarto quouis anno absoluto intercalatus. Annus enim Iulianus, non intercalatus, est dierum 365. qui per 7. diuisi, vnitatem relinquunt.

quunt. In anno autem intercalari feria mutatur, transitque v. g. de prima in tertiam. Hic saltus causa est turbationis feriarum in hebdomade. Hæc feriarum ἀνωμαλία si septies accidat, id est, si dies bissextilis septies repetatur, omnes feriæ in hebdomade in orbem redeunt, nouumq; Cyclum faciunt, id quod ex sequente schemate videre est.

Ex his colligitur, hunc Cyclum non excogitatum ad motum solis venandum, sed Dominicalem literam inuestigandam, & saltum illum feriarum in anno Iuliano notandum, absque quo si esset, Cycli huius tantus non foret vsus. Atqui iam maximus est. Feria namque hebdomadis data, & ad diem mensis in anno Iuliano applicata, annum illum à sex reliquis, vel antecedentibus, vel consequentibus huius Cycli beneficio distinguere possumus. Exempla huius rei plurima occurrunt in Ecclesiastica historia, in qua res gestæ ad ferias & dies mensium applicatæ sunt. Hic positus bono Chronologo genuinus Character est, cuius ductu tempus examinare & venari potest. Si veram temporis assignationem factam inuenit, magnam Historiæ fidem addit, vt lector de eius veritate minime dubitare possit.

Cyclus ☽ est reuolutio 19. annorum, quibus finitis Nouilunia & Plenilunia fere ad idem tempus redeunt, cumque solari motu, & Tropico anno conueniunt. Græcis hic Cyclus nominatur ἐννεαδεκαέτηρις decemnouennalis: vulgo numerus aureus, ob insignem eius vtilitatem in notandis mobilibus festis anni, & motibus Lunæ. Aurea est huius Cycli vtilitas. Nudus enim eius positus 1. annum aliquem à reliquis 18. distinguit. 2. terminum paschalem constituit. 3. fundamentum est confectionis totius Calendarii, cuius prima cura est verum Paschatis terminum constituere, ex quo postea reliqua festa ordinantur.

Hi duo Cycli inter se colligati, annum aliquem à 532. reliquis distinguunt & signant. Cycli namque v. g. primus ⊙, & primus ☽ non redeunt nisi 532. annis elapsis. Quilibet ergo magnam horum Cyclorum vtilitatem in signandis annis animaduertit: quin imo horum Cyclorum beneficio variæ Epochæ inter se nexu plane indissolubili concatenari & conglutinari possunt. Et omnibus Chronologis humani sua sores sumus, vt in confectionibus Systematum Chronologicorum aureos hosce characteres adhi-

S 2 beant,

beant, eorumque beneficio Epochas inter se connectant. Qua in parte saluberrima frena habebunt in temperanda alligatione, quam sæpe absque omni ratione à plurimis Chronologis fieri, magno cum dolore experimur.

His prælibatis, ipsam connexionem suscipiamus: Qua in re aliquo fundamento nobis opus est, cui sequentem structuram supponamus. Fundamentum vero nobis esto Censorini locus, supra citatus cap. 5. Tituli primi huius libri. Ait Censorinus: se librum suum scripsisse anno Olympiadico 1014. Vrbis 991. Nabonazaræo 986. Hos annos exterarum Epocharum Chronologi coniiciunt in annum Æræ Christianæ vel 237. vel 238. vel 239. Baronius in annum 240. Bellum hoc felicissime componi potest beneficio Cyclorum ☉ & ☽, quinimo & solo Cyclo ☉. Testatur enim idem Censorinus, annum Nabonazaræum 986. incepisse ex ante diem 7. Calend. Iulii, siue 25. Iunii, id quod ex methodo, superius cap. 4. Titul. 1. huius libri, verum esse deprehendimus. Annus autem primus Nabonazareus cœpit feria quarta, seu die ☿ in Meridie, vt id ante nos Astronomi firmiter demonstrarunt. Inde concludimus, annum Nabonazaræum 986. cœpisse feria secunda, seu die ☽. Anni namque Nabonazaræi 985. absoluti per 365. dies multiplicati constituunt dies 359525. his si addantur 3. & omnia 7. abiiciantur per diuisionem, remanebit vnitas: vnde constat, primum diem anni 986. Nabonazaræi incidisse in feriam secundam. Hæc autem secunda feria fuit 25. Iunii. Beneficio huius characteris inuestigare possumus, in quemnam Æræ Christianæ annum ex datis, annus 986. Nabonazaræus initii ratione cadat. Quod negotium ex solo Cyclo ☉ eruitur, qui mihi præbet literam Dominicalem. Primus annus Æræ Christianæ omnium consensu habet Cyclum ☉ 10. quia præsens 1613. habet Cyclum 26. Vnde coniicimus, ad inuestigandum annum Cycli ☉ in annis Æræ Christianæ, 9. addendum, illumque annum per 28. diuidendum, quod remanet, dat mihi annum Cycli solaris, quo datus annus Æræ Christianæ decurrat.

Annus ergo Æræ Christianæ 237. decurrit Cyclo ☉ 22. annus 238. Cyclo ☉ 23. annus 239. ☉ 24. & 240. Cyclo ☉ 25. Ex hac necessaria inuestigatione annus 986. Nabonazaræus ad annum aliquem Æræ Christianæ ex positis firmissime applicari potest. Annus 22 Cycli ☉ dat mihi literam Dominicalem A. ergo 25. Iunii debet habere literam B. si annus ille Nabonazaræus initii ratione in annum Æræ Christianæ 237. cadat. Verum non habet B. sed A. Ergo annus hic Æræ Christianæ non est genuinus cum anno Nabonazaræo 986. conueniens.

Ita annus 239. Æræ Christianæ Cyclum ☉ 24. habet, qui nobis exhibet literam Dominicalem F. Ergo 25. Iunii debebat habere G. si genuinus esset annus, cum 986. Nabonazaræo coincidens. Verum 25. Iunii non habet G. annus ergo Nabonazaræus, sæpe nominatus, quoad principium non cadit in annum Æræ Christianæ 239. Simile sit iudicium de anno Æræ Christianæ 240. decurrente Cyclo ☉ 25. qui habet literam Dominicalem post 24 Februarii E. ergo 25. Iunii debebat habere F. atqui non habet F. sed A.

Vnde concludimus contra Baronium, annum Æræ Christianæ 240 non conuenire cum 986. Nabonazaræo. Sumamus ergo annum 238. habentem Cyclum ☉ 23. literam Dominicalem G. Ergo necesse est 25. Iunii, vt secundam feriam, habere A. & habet sane.

Vnde

Vnde ἀνάδοσιν inferimus annum Nabonazaræum 986. incepiſſe 25. Iunii, anno Æræ Chriſtianæ 238. & nullo alio. Et qui hoc charactere deſtituitur, is nunquam feliciter exteras Epochas ad annos Æræ Chriſtianæ alligabit. Huic Cyclo ☉ addamus & Cyclum ☽ in anno Æræ Chriſtianæ 238. qui fuit 11. quia præſens 1613. habet Cyclum ☽ 18. ergo primus Æræ Chriſt. habebit Cyclum ☽ 2. Vnde conſequitur, nemine plane contradicente, annum Æræ Chriſtianæ 238. Cyclo ☽ 11. decurrere. Ergo annus Nabonazaræus 986. priore ſui parte habebit Cyclum ☉ 23. ☽ 11. His Cyclis ☉ & ☽ in anno 986. Nabonazaræo inuentis, venemur Cyclos in primo anno Nabonazaræo, id vt cum ratione ſuſcipiatur, notandum, annum primum Nabonazaræum cœpiſſe 26. Februarii: 986. 25. Iunii, teſte Cenſorino.

Ergo anni Nabonazaræi ad Iulianum annum applicati, Cenſorini temporibus per dimidium annum & vltra in præcedentem Iulianum retrogreſſi fuerunt, quo fit, vt in indagatione Cyclorum ☉ & ☽ in anno 986. Nabonazaræo vnitas abiicienda ſit, vt hæc anticipatio annorum Nabonazaræorum legitime conſtituatur. Hinc ita progredimur. Annus Nabonazaræus 986. 25. Iunii incipiens, priore ſui parte habet Cyclum ☉ 23. quoto Cyclo incipiet primus? Diuide 986. annos per 28. remanebunt 6. Abiecta vnitate, remanet 5. Atqui debebant eſſe 23. ſi primus annus Nabonazaræus Cyclo primo incepiſſet, ſed quia 5. tantũ remanent, hinc colligimus, de Cyclo ☉, 18. annos iam elapſos fuiſſe, & conſequenter primum Nabonazaræum anno 19. Cycli ☉ incepiſſe. Simili modo in Cyclo ☽ eruendo progredimur.

Annus Nabonazaræus 986. priore parte decurrit Cyclo ☽ 11. quoto primus? Diuide 986. annos per 19. remanent 17. abiecta vnitate fiunt 16. Atqui tantum debebant eſſe 11. ſi primus Nabonazaræus in primum Cycli ☽ incidiſſet. Addo ad 11. integrum Cyclum ☽, fiunt 30. ſubtraho 16. à 30. remanent 14. Hinc concludo per Arithmeticam ἀπόδειξιν, 14. annos iam elapſos fuiſſe de Cyclo ☽, & conſequenter primum Nabonazaręum incidere in Cyclum ☽ 15. Cyclus ergo ☉ 18. ☽ 14. eſt character inueſtigationis Cyclorum in annis Nabonazaræis prioribus 228. ſi ſcilicet anno Nabonazaręo dato ad eruendũ Cyclum ☉ 18. ad venandum Cyclum ☽ 14. addantur, & ſumma per 28. & 19. diuidatur, id quod ex diuiſione remanebit, monſtrabit mihi Cyclum ☉ & ☽ in anno Nabonazaræo dato. Verbi gratia: Quoto Cyclo ☉ & ☽ currit annus 123. Nabonazaręus, quo Nabopollaſſar in Babylone regnare cœpit, teſte Ptolemęo lib. 5 μεγ. συν. cap. 14. In Cyclo ☉ eruendo adde 18. fiunt 141. hunc numerum diuide per 28. remanebit vnitas. Annus ergo 123. Nabonazaręus cœpit Cyclo ☉ primo. In Cyclo ☽ inquirendo addo 14. fiunt 137. diuido per 19. remanent 4. Ergo pręnominatus annus Nabonazaręus cœpit Cyclo ☽ quarto.

Hęc methodus ad 228. annum Nabonazaręum perdurat. Quia namque annus hic vltimo Decembris incipit, & ita in annum pręcedentem regreſſus eſt (qui regreſſus ad 1688. Nabonazareum durat) fit, vt in annis Nabonazarę is à 228. ad 1686. ad Cyclum ☉ venandum, vnitate abiecta, 17. tantum addantur: ad Cyclum ☽ 13. tum annus datus per 28. & 19. diuidatur, numerus remanens dabit mihi ☉ & ☽ Cyclos. Verbi gratia: Scire deſidero, quoto Cyclo ☉ & ☽ annus Nabonazaręus 748. priore ſui parte decur-

decurrat. Addo in Cyclo ☉ inuestigando ad annum datum 17. fiunt 765. qui diuisi per 28. relinquunt 9. In Cyclo ☽ eruendo, anno dato addantur 13. fiunt 761. qui per 19. diuisi, vnitatem relinquunt. Ergo annus 748. Nabonazaræus incipit Cyclo ☉ 9. ☽ 1. Incipit autem 23. Augusti in vero Calendario Iuliano: 22. Augusti in tum temporis viriato. Ergo idem annus Nabonazaræus post quinque quasi menses à Calendis Ianuarii sequentis anni assumit Cyclum ☉ 10. ☽ 2. Atqui primus annus æræ Christianæ decurrit Cyclo ☉ 10. ☽ 2. vt id supra probatum, & nemo repugnat. Ergo necesse est annum Nabonazaræum 748. posteriore sui parte cum primo anno æræ Christianæ conuenire. Si namque error esset, foret annorum 532. (Hi duo namque Cycli inter se iuncti, non redeunt nisi 532. annis absolutis.) Atqui hoc neminem asserturum existimo, qui micam rationis habet. Ex hoc ergo artificio elicimus, ex anno Nabonazaræo 748. ad mediam noctem, quæ incipit Calendis Ianuarii anno primo æræ Christianæ elapsos fuisse dies 130. horas 12. & 11. Tybi anni Nabonazaræi 748. conuenire cum Calend. Ian. primi anni æræ Christianæ.

Hac indagatione data, non difficile est in Epocha Olympiadica, & Vrbis verum Cyclum ☉ & ☽ inuenire, eum easdem cum primo anno æræ Christianæ connectere. Primus annus Nabonazaræus incidit in 29. Olympiadicum, dimidia sui parte & plus elapsum. Atqui primus Nabonazaræus habet Cyclum ☉ 19. ☽ 15. Ergo primus Olympiadicus cœpit Cyclo ☉ 18. ☽ 5. qui Cycli dimidia sui parte iam elapsi erant. Quiliber enim Olympiadicus cum duobus annis æræ Christianæ, & ita cum duobus diuersis ☉ & ☽ Cyclis participat. In eruendo ergo Cyclo ☉ & ☽ in annis Olympiadicis ratione prioris partis ad Cyclum ☉ 17. ad ☽ 4. addenda (semper enim in inueniendo Cyclo numerus, vnitate minor, quam primus illius Epochæ annus habet ad methodum Cycli est addendus) tum numerus per 28. & 19. diuidendus: quod remanet, dabit ☉ & ☽ Cyclos in quolibet anno Olympiadico. Hoc fundamento posito, verus annus Olympiadicus cum primo æræ Christianæ omnium firmissime connecti potest. Annus enim Olympiadicus in hæc vsque tempora cadens, qui posteriore sui parte Cyclum ☉ habet 10. ☽ 2. genuinus est annus cum primo æræ Christianæ conueniens. Sume annum Olympiadicum 776. adde 17. fiunt 793. anni, diuide per 28. remanent 9. adde item 4. fiunt 780. diuide per 19. remanebit vnitas. Ergo annus hic Olympiadicus priore sui parte cadit in eiusmodi annum, qui Cyclum ☉ 9. ☽ 1. habet: posteriore, qui habet Cyclum ☉ 10. ☽ 2. Verum his Cyclis primum annum æræ Christianæ incipere, supra demonstratum est. Necesse ergo est annum Olympiadicum 776. siue annum quartum Olympiadis 194. posteriore parte cum primo anno Æræ Christianæ conuenire. Si namque error subesset, esset is 532. annorum, quem nullus Historicorum & Chronologorum admittet.

Primus annus Vrbis Varronianus cadit in finem anni 23. Olympiadici, vel initium anni 24. Hic annus Olympiadicus conuenit cum Cyclo ☉ 13. ☽ 9. quod experieris, si iam ex tradita methodo ad Cyclum ☉ venandum 17. ad ☽ 4. addideris, & annum datum per 28. & 19. diuiseris. Adde 17. ad 24. habebis 41. qui diuisi per 28. relinquunt 13. Adde 4. ad 24. habebis 28. diuide per 19. remanebunt 9. Vnde concludimus, primum annum Vrbis Varronianum, cum 24. Olympiadico conuenientem, cadere in Cyclum ☉ 13. ☽ 9. & consequenter ad annũ Vrbis datum,

tum, cuius Cyclos desideramus, ad Cyclum ☉ inquirendum 12. ☽ 8. addenda, tum summã per 28. & 19. diuidendam. Verbi gratia si quispiam scire expeteret, quoto Cyclo ☉ & ☽ annus Vrbis 754. inceperit? Ex methodo iam proposita ad Cyclum ☉ venandum addat 12. fiunt 766. quæ diuisa per 28. relinquunt 10. ad ☽ venandum addat 8. fiunt 762. quæ diuisa per 19. relinquunt 2. Annus ergo Vrbis 774. Varronianus decurrit Cyclis ☉ 10. ☽ 2. Hos autem Cyclos primus quoque æræ Christianæ annus habet. Sequitur ergo per irrefutabilem demonstrationem, annum Vrbis datum, & à Calendis Ianuarii numeratum, cum primo anno æræ Christianæ conuenire. Quod hoc capite clausulæ loco demonstrandum nobis proponebamus. Vnde & id consectarium profluit, verum & genuinum interuallum ab excidio templi Salomonici ad primũ æræ Christianę annum, 590. annorum esse, primumque æræ Christianæ cum 3950. conuenire; quod negotium iam supra in hoc capite est propositum.

CAPVT VI.

Cyclorum in annis Mundi, inuestigatio.

PRimus æræ Christianæ annus nobis cadit in annum Mundi 3950. ineuntẽ à Cal. Ian. Ad inuestigãdos ergo annos Mundi in annis æræ Christianę, anno æræ Christianæ dato anni absoluti 3949. à Mũdo addẽdi sunt: quod ex additione resultat, dat verum annum à Mundo. V.C. Annus æræ Christianæ 1614. quotus est à Mundo? Additis 3949. fiunt anni 5563. à Mundo. Venemur & Cyclos in primo anno à Mundo. Primus annus æræ Christianæ est 3950. decurrens Cyclis ☉ 10. ☽ 2. Quotum Cyclum ☉ & ☽ habebit primus Mundi annus? Adhibito Arithmetico artificio, & Astronomica scientia inueniemus, primũ, à prima rerum origine, annum à Calendis Ianuarii inchoatum, incidere in Cyclum ☉ 9. ☽ 5. Artificium hoc modo peragitur. Annus Mundi 3950. diuidatur per 28. remanet 2. Atqui 10. esse debebat, si primus Mundi annus Cyclo ☉ primo incepisset. Subtracto 2. à 10. manet 8. Vnde colligimus, annum primum Mundi in Cyclum ☉ 9. cadere. Simili modo annus Mundi 3950. per 19. diuisus relinquit 17. Atqui 2. esse debebat, si primus annus à conditu Mundi Cyclo ☽ 1. cœpisset. Additis 19. annis, vel toto ☽ Cyclo ad 2. fiunt 21. à quibus subtractis 17. relinquunt 4. Vnde demonstramus, primum Mundi in Cyclum ☽ 5. cadere ex Astronomica hypothesi, licet ante primum Mundi annum nullus alius annus decurrerit. In inuestigatione ergo Cycli ☉ in aliquo Mundi anno 8. addendus, in Cyclo ☽ 4. numerusque per 28. & 19. diuidendus. Residuum exhibebit mihi Cyclos anni Mundi. V.C. Annus excidii prioris templi est annus Mundi 3360. Ad Cyclum ☉ venandum adde 8. fiunt 3368. diuide per 28. remanent 8. Ad Cyclum ☽ adde 4. fiunt 3364. diuide per 19. remanet vnitas. Annus ergo πανολεθρίας Salomonici templi decurrit Cyclis ☉ 8. ☽ 1. Pari via: Annus primus æræ Christianæ nobis est annus Mundi 3950. Ad Cyclum ☉ inquirendum adde 8. fiunt 3958. diuide per 28. remanent 10. Ad ☽ Cyclum indagandum adde 4. fiunt 3954. diuiso hoc anno per 19. relinquitur 2. Quos Cyclos primus æræ Christianæ annus habet. Desinamus ergo tandem in Chronologia nugari, veraque cum ratione & irrefutabili Methodo mutuos Epocharum annos beneficio cœlestium

motuum & Chronologicorum characterum inter se connectamus. Hoc enim pharmacum vere probatorium erit contra animi titubationem & irrationalem præcipitantiam in connectendis mutuis inter se Epochis; tum ad innumera Chronologorum dissidia inter se concilianda. Particulares autem Historiæ difficultates, vniuersalem temporum alligationem infringere minime possunt.

Tantum in hac Chronologica πραγματεία explicandum & confirmandum nobis proposuimus, quod & cum DEO feliciter absoluimus, cui sit laus, honos, gloria, seculis nullo fine terminandis.

DVÆ

DVÆ DECADES

NOBILIORVM CHRONOLOGICO-HISTORICARVM OBSERVATIONVM APPENDICIS LOCO DVOBVS HISCE LIBRIS PROPTER MELIOrem eorundem illustrationem, ab Autore adiectarum.

PRIORIS DECADIS

PRIMA OBSERVATIO.

DE VERIS FRAGMENTIS BEROSI ET MEgasthenis quo ad Babylonicos Reges à Nebucadnezare ad Cyrum, primum Persarum Regem.

B*Erosus* Chaldaicarum rerum Scriptor, Beli Sacerdos, paulo post tēpora Alexandri M. vixit, cui ob diuinas prædictiones Athenienses publice in Gymnasio statuam inaurata lingua statuere, teste Plinio lib. 7. c. 37. Descripsit Chaldaicam Historiam in tribus libris, teste Tatiano: βήρωσσος τὴν χαλδαίων ἱστορίαν ἐν τρισὶ βιβλίοις κατατάξας. Hi libri temporis iniuria magno Chaldaicæ Historiæ detrimento interiere. Nobile fragmentum diuinitus nobis relictum & conseruatum est apud Iosephum lib. 10. Orig. c. 11. & libro priore in Appionem, item apud Eusebium lib. 9. præparationis Euangelicæ. cap. 4.

Ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβοπολλάσαρος, ὅτι ὁ τεταγμένος σατράπης ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν κοίλην, καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυνάμενος ἔτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ Ναβουχοδονοσόρῳ ὄντι ἔτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν.

Συμμίξας δὲ Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ, καὶ παραταξάμενος, αὐτοῦ τε ἐκυρίευσε, καὶ τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐποίησε.

CVm audiuisset Parens eius (*Nebucadnezaris*) *Nabopollassarus* satrapam Ægypti & Cœlesyriæ Phœniciæque locis præfectum, rebellionem fecisse, nec ipse iam labores ferre posset, tradita filio Nabuchodonosoro adhuc ætate vigenti parte copiarum, ad eum misit.

Nabuchodonosor autem cum rebelli prælio congressus victor euasit, & regionem denuo sub eius potestatem redegit.

Acci-

Accidit autem circa illud tempus, vt morbo correptus eius patre Nabopollassarus in Babylonicorum vrbe vitam finiret, cum regnasset *annos viginti nouem*.

Cuius obitu haud multo post cognito Nabuchodonosorus compositis Ægypti, reliquæq; regionis rebus, captiuisq; Iudæis & Phœnicibus & Syris, & Ægyptiarum gentium commendatis quibusdam amicorum, qui eos cum copiis reliquisque facultatibus reportarent, ipse cum paucis per solitudinem itinere facto, Babylonem venit.

Administrabantur tum res Babylone à Chaldæis, seruabaturque regnum ab illorum optimo. Hunc ille statum nactus, & patrio imperio per totum potitus, captiuos adiit, eisque Colonias in opportunissimis Babyloniæ locis assignauit. Ipse ex manubiis fanum Beli, & reliqua magnifice exornauit, & veteri vrbi alteram extrinsecus adiunxit: ac ne deinceps possent hostes, si forte vrbem obsiderent, auerso flumine eam aggredi, vrbem, tum interiorem, tum exteriorem, triplici muro cinxit, hanc ex cocto lapide, illam ex eodem, addito etiam bitumine. Ita vrbe egregie murata, portisque auguste exornatis, extruxit præter patrium palatium, alterum illi contiguum, altitudine operisque magnificentia præstans, quæ omnia enatrare, longum fuerit. Illud insigne est, quod tam ingens, tamque superbum opus, diebus quindecim perfectum est. In hoc palatio lapideas moles excelsas extruxit, aspectu montibus simillimas, & omni genere arborum consitas, & hortos illos pensiles appellatos, ædificauit in gratiam vxoris suæ, quod ea in Mediæ locis nutrita, montanum aspectum desideraret. Igitur *Nabuchodonosorus* postquam, quem diximus, mu-

Τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ συνέβη Ναβοπολλασάρῳ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν βίον ἔτη βεβασιλευκότι εἰκοσιεννέα.

Αἰσθόμενος δὲ μετ᾽ οὐ πολὺ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχοδονόσορος, καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων καὶ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνακομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρμήσας ὀλιγοστὸς παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα.

Καταλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ Χαλδαίων, καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ ὁλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρχῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παραγενομένοις, συνέταξεν αὐτοῖς ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τῆς Βαβυλωνίας τόποις ἀποδεῖξαι. αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου λαφύρων, τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήσας φιλοτίμως, τήν τε ὑπάρξασαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν καὶ ἑτέραν ἔξωθεν προσχαρισάμενος καὶ ἀναγκάσας πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας, τὸν ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν, περιεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περιβόλους, τρεῖς δὲ τῆς ἔξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς πλίνθου. Καὶ τειχίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας ἱεροπρεπῶς προσκατεσκεύασε τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα ἐκείνων ὑπεραίροντα ἀνάστημα, καὶ τὴν πολλὴν πολυτέλειαν, μακρὰ δ᾽ ἴσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγῆται. Πλὴν ὄντα γε ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη ἡμέραις δεκαπέντε. Ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι καταφυτεύσας δένδρεσι παντοδαποῖς ἐξειργάσατο. Καὶ κατασκευάσας τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον, διὰ τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὀρείας διαθέσεως ὡς τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ Μηδίαν τόποις. Μετὰ τὸ ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τεί-

rum

χοῦ ἐμπεσὼν εἰς ἀῤῥωστίαν μετηλλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκὼς ἔτη τεσσαράκοντα τρία. Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐιλμαράδουχος, οὗτος προστὰς τῶν πραγμάτων ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισοοροόρου ἀνῃρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο. Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι τοῦτον διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ Νηριγλισσόορος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα. Τούτου υἱὸς Λαβοροσσοάρχοδος ἐκυρίευσε μὲν τῆς βασιλείας παῖς ὢν μῆνας ἐννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ διὰ τὸ πολλὰ ἐμφαίνειν κακοήθη, ὑπὸ τῶν φίλων ἀπετυμπανίσθη. Ἀπολομένου δὲ τούτου, συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ, κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέθηκαν Ναβοννήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυστάσεως. Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τείχη τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεκοσμήθη. οὔσης δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἔτει, προεξεληλυθὼς Κῦρος ἐκ τῆς Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ καταστρεψάμενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν ὥρμησεν ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας.

Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παραταξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοστὸς, συνεκλείσθη εἰς τὴν Βορσιππηνῶν πόλιν. Κῦρος δὲ Βαβυλῶνα καταλαβόμενος καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς πόλεως τείχη κατασκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πραγματικὴν καὶ δυσάλωτον φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέζευξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον.

Τοῦ δὲ Ναβοννήδου οὐχ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν, ἀλλ᾽ ἐγχειρίσαντος αὐτὸν πρότερον, χρησάμενος Κῦρος φιλανθρώπως, καὶ δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Καρμανίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόννηδος μὲν οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ, κατέστρεψε τὸν βίον.

tum inchoauit, in animi infirmitatem incidens, vitam finiuit, *cum regnaſſet annos quadraginta tres.* Ei ſucceſſit ipſius Filius *Euilmerodachus*, is cum ſcelerate & laſciue imperio præeſſet, inſidiis oppreſſus eſt à ſuæ ſororis marito *Neriglißororo*, poſtquam regnauit *annos duos.* Ei ſucceſſit idē, qui eum oppreſſerat *Neriglißororus*, regnauitque *annos quatuor.* Huius filius *Laboroſoarchodus* regnum puer obtinuit *menſes nouem*, & quia prauæ indolis ſpecimina multa edebat, ab amicis oppreſſus inſidiis, per cruciatum interfectus eſt. Hoc ſublato, qui eum oppreſſerant, conueniunt, & communi ſententia regnum tradunt *Nabonnedo* cuidam *Babylonico*, eiuſdem factionis homini. Sub hoc vrbis Babyloniorum muri fluuio circumdati cocto lapide, & bitumine exornati ſunt. Hoc *regni annum agente decimum ſeptimum*, *Cyrus* ex Perſide profectus cum magnis copiis, vaſtata reliqua omni Aſia, Babyloniam adoritur.

Eius aduentu cognito *Nabonnedus*, ei cum copiis obuiam procedit, & prælio congreſſus vincitur, cumque paucis fuga elapſus in Borſippennotum vrbem ſe includit. Cyrus Babylone capta, mandatoque vt exteriora vrbis mœnia, quoniam ei nimis operoſa, & difficilis expugnatu viſa fuiſſet vrbs, diruerentur, ad Borſippum ire contendit, Nabonnedum oppugnaturus.

Cumque Nabonnedus obſidionem non ferens deditionem feciſſet, Cyrus, eum benigne acceptum, dataque ad habitandum Carmania, ex Babylonia dimittit, & Nabonnedus quidem in illa regione reliquū vitæ tranſegit.

M*Egaſthenes* paulò ante Beroſum floruit. Scripſit τὰ ἰνδικὰ teſtib. Strabone, Solino, Ioſepho, Euſebio, Athenæo, Hieronymo & aliis.

Et huius præſtantiſſimi Scriptoris Hiſtoria interiit. Fragmentum cū producto Beroſi fragmento relictum nobis eſt apud *Euſebium* lib. 9. præparationis Euangelicæ cap. 4. quod ſic habet:

Mega-

MEgasthenes ait, Nabucodrosorum Hercule fortiorem fuisse, vniuersamque Libyam caeteramque Asiam vsque ad Armenios domuisse. Illas vero cum in potestatem redegisset, partem illarum ad dexteram Ponti inhabitasse. Postea vero cum in regnum rediisset, referunt Chaldaei eum diuino furore correptum, hunc in modum clamasse: Ego Nabucodrosorus, ô Babylonii, futuram vobis praenuncio calamitatē, quam neque Belus, meus progenitor, neque Regina Beltis auertere vllo modo valent.

Venit Persa Semiasinus (vel mulus) qui vestris in pugna sociis geniis vtens, seruitutem inducet. Cuius causa erit *Medus* Assyriorum gloria. Vtinam ipsum priusquam dederint Ciues, Charybdis quędam aut mare suscipiens radicitus absumsisset, aut alio itinere arrepto, in solitudinem delatus fuisset, vbi neque vrbes, neque via hominum, ferae autem pascuum habent, & volucres vagantur, in petris & cauernis solus errans, & ego, antequam haec mente percipiam, finem meliorem adipiscat.

Haec ille vaticinatus statim disparuit. Ipsius autē filius *Euilmalurouchus* regnauit. Hunc vero *Nerigl isares*, affinis eius, interfecit, filiumque *Labassoarascum* reliquit. Hoc autem violenta morte interemto, *Nabonnidochum* declarant regem ad se nil pertinentem. Huic vero Cyrus, capta Babylone, Carmaniae principatum dono dedit.

Μεγασθένης δέ φησι, Ναβουκοδρόσορον Ἡρακλέος ἀλκιμώτερον γεγονότα ἐπί τε Λιβύην καὶ Ἰβηρίην στρατεῦσαι. Ταύτας δὲ χειρωσάμενον, ἀποδασμὸν αὐτέων εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ πόντου κατοικίσαι. Μετὰ δὲ λέγεται πρὸς Χαλδαίων, ὡς ἀναβὰς ἐπὶ τὰ βασιλήϊα κατασχεθείη θεία ὅτεια δὴ φθεγξάμενος δὲ εἶπε οὕτως: ἐγὼ Ναβουχοδρόσορος, ὦ Βαβυλώνιοι, τὴν μέλλουσαν ὑμῖν προαγγέλλω συμφορήν, ἣν οὔτε Βῆλος, ἐμὸς πρόγονος, οὔτε βασίλεια Βῆλτις ἀποτρέψαι μοίρας πεῖσαι σθένουσι.

Ἥξει Πέρσης ἡμίονος τοῖσι ὑμετέροισι δαίμοσι χρεώμενος συμμάχοισι, ἐπάξει δὲ δουλοσύνην. Οὗ δὴ συναίτιος ἔσται Μήδης, τὸ Ἀσσύριον αὔχημα. Ὡς εἴθε μιν πρόσθεν, ἢ δοῦναι τοὺς πολίτας χάρυβδίν τινα ἢ θάλασσαν εἰσδεξαμένην ἀϊστῶσαι πρόρριζον, ἤ μιν ἄλλας ὁδοὺς στραφέντα φέρεσθαι διὰ τῆς ἐρήμου, ἵνα οὔτε ἄστεα, οὔτε πάτος ἀνθρώπων, θῆρες δὲ νομὸν ἔχουσι, καὶ ὄρνιθες πλάζονται, ἔν τε πέτρῃσι καὶ χαράδρῃσι μοῦνον ἀλώμενον, ἐμέ τε, πρὶν ἐς νόον βαλέσθαι ταῦτα, τέλεος ἀμείνονος κυρῆσαι.

Ὁ μὲν θεσπίσας παραχρῆμα ἠφάνιστο. Τοῦ δὲ καὶ παῖς Εὐιλμαλούρουχος ἐβασίλευσε. Τὸν δ' ὁ κηδεστὴς ἀποκτείνας Νηριγλισάρης λεῖπε παῖδα Λαβασσοάρασκον. Τούτου δὲ ἀποθανόντος βιαίῳ μόρῳ, Ναβοννίδοχον ἀποδεικνύουσι βασιλέα, προσήκοντά οἱ οὐδέν. Τῷ δὲ Κῦρος, ἑλὼν Βαβυλῶνα, Καρμανίης ἡγεμονίην δωρέεται.

OBSERVATIO SECVNDA.

Explicatio nominum Regum Babylonicorum, quorum in productis fragmentis mentio facta.

I. N*Abopollassar*. Effertur varie hoc nomē, tum apud Graecos, tū Latinos. Ptolemaeus Ναβοπολλάσαρος li. 5. μεγάλης συντάξεως, c. 14. Iosephus Ναβουλλάσαρος cum duplici λ, & vnico σ, vel contra Ναβουλάσσαρος cum vnico λ, & duplici σ. Ptolemaei appellatio ex tribus constat appellationibus 1. נְבוֹ 2. בֵל

(idolis

idolis Babyloniorum. Esai. 46. 1. Ier. 50. 2. c. 51. 44. Daniel. 14. 5.) Hinc נְבוֹכַל vel Chaldaice נבוכל & contracte נבל vel נבול. Alii pro voce בל substituunt פול, נבופול. 3. Tertia vox est לאצר vel ראצר vel communiter נאצר, (à נצר *opem tulit, iuuit*) In Hebræo namque & Chaldaico loquendi vsu, tres illæ literæ, ל, ר, נ, commutantur. Ita *Nabonnedus* apud Berosum est *Labynetus* apud Herodotum. Ita פסנתרין apud Danielem cap. 3. 5. est פסל à פסלתרין Vnde Græcum ψαλτήριον, Germanicum Psalter.

II. *Nabuchodonosor*, Ναβουχοδονόσορος vt apud Iosephum legitur, vel, vt apud Megasthenem, Ναβουκοδρόσορος leui literarum permutatione. Nomen ex tribus compositum. 1. ex נבו. 2. ex syllaba כד. 3. ex nomine נאצר vel ראצר.

III. *Euilmerodach*, Ευιλμαράδουχος vt est apud Iosephum, vel Ευιλμαλούρουχος vt apud Megasthenem in Eusebio legitur. Quanquam prior lectio sit conuenientior. Nomen ex duobus compositum. 1. Ex אויל 2. מרדך est. אויל est à אול in Kal quidem inusitato. In Niphal נואל, quod significat cupidum esse faciendi simul multa, quod proprie stultorum est. Ideo interpretes plerumque verterunt: *Stultus factus est.* Num. 12. 11. *Ne quæso imponas nobis peccatum* (vel peccati pœnam.) אשר נואלנו *quo stulte egimus*, damit wir närrisch gethan / ὅτι ἠγνοήσαμεν. Ier. 5. 4. *dicebam ego vtique* רלים *tenues isti* נואלו *stulte agunt*. Der arme hauff ist vnuerstendig. cap. 50. 36. *Gladius* אל־הבדים *ad diuinos vel diuinatores eius* (Babylonis) vber jhre Weissager ונאלו *& stulti fient*, daß sie zu Narren werden.

Hinc nomen אויל literarū μεταθέσει à נואל deductum, *stultus, temerarius, affectator*, qui suis affectibus & cupiditatibus indulget, sine DEO, Deique timore viuens. Prou. 10. 8. *Sapiens corde assumit præcepta:* ואויל *stultus* (ἄστεγος) *vero labiis vapulabit*, der aber ein Narren Maul hat / wirdt geschlagen. Ierem. 4. 22. *Quoniam* אויל *stultus populus meus* Mein Volck ist toll. Ose. 9. 7. *Propheta* אויל *stultus*. Cum iod Paragogico, Zach. 11. 15. *Accipe tibi vas Pastoris* אוילי *stulti* vel *dementis* (ἀπείρου, ἄφρονος) Nim zu dir die gerecht eines törichten Hirten. In plurali אוילים Psal. 107. 17. Prou. 1. 7. *Stulti eruditionem spernunt* (ἀσεβεῖς, ἄφρονες) Die Ruchlosen verachten Weißheit vnd Zucht. Esai. 19. 11. אך אוילים *Enimuero stulti* (sunt) *Principes Zoan.* μωροὶ ἔσονται. Die Fürsten zu Zoan sind thoren. c. 35. 8. *Etiam stulti non errabunt.* daß auch die thoren nicht jrren mögen. In fœminino אולת *stulta*, concrete, & abstracte, *stulticia*, passim in Prouerbiis Salomonis. מרדך sine א 2. Reg. 25. 27. Ierem. 50. 2. c. 52. 31. vel מראדך cum א. Esai. 39. 1. vel ברארך. 2. Reg. 20. 12. nomen fuit commune multis Regibus Babylonicis, ita vt hoc nomine Idolum quoque Babylonicum appellatum sit. Et Regnum Babylonicum *Merodacia*, item *Amordacia* apud Ptolemæum. Est autem מרדך à Chaldaico מר vel מרא *Dominus*. Dan. 2. 47. c. 4. 16. & דך *confregit*, quasi dicas, *Dominus confringens*, id est, imperium & potestatem habens. Dictus ergo fuit Nebucadnezaris filius אויל־מרדך ein Närrischer Merodach / propter stultam animi impotentiam, qua in regimine vsus est. Explicauit nobis hoc optime verus Berosus apud Iosephum priore in Appionem. Scribit enim hunc Euilmerodachum ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς sine lege per meram lasciuiam regnasse, ideo & à Neriglissororo suæ sororis marito interfectum esse.

IV. *Neriglissoror, Neriglissoorus, Neriglissares* Νηριγλισσορόορος, Νηριγλισσόορος, Νηριγλισσάρης. Nomen ex tribus compositum 1. à נרגל nomine Idoli Νηργέλ quod Cuthæi in Samaria coluerūt, 2. Reg. 17. 30. 2. à שר à שרר *stabiliuit, confirmauit* 3. ab אצר *reposuit, conseruauit, recondidit*, quasi dicas, *Confirmatorem & Conser-*

Conseruatorem Idoli Nergal. Ex duabus vltimis שראצר compositum est nomen alretius filii Sennacheribi, Assyriorum Regis 2. Reg. 19. 37. Esai. 37. 38. Vnus isque primus ex Principibus seu Ducibus Regis Babylonici, qui 11. Anno Zedekiæ vrbem Hierosolymam expugnarunt, in eamq; ingressi sunt, nominatur נרגל שראצר Ier. 39. 3. Quia vero Berosus & Megasthenes testantur Neriglissoorum Euilmerodachi κηδεστὴν vel affinem fuisse, eiusque sororem matrimonio sibi copulasse, coniicimus inde Neriglissorum, qui post interfectum Euilmerodachum Babylonico regno præfuit, illum *Nergalscharetzer* fuisse cuius Ieremias meminit, eumq; primo loco ponit. Nam ab expugnata vrbe Hierosolyma vsque ad interfectum Euilmerodachum anni intercesserunt *vigintiocto* ex Berosi numeratione. Quod si tempore occupationis Hierosolymæ fuisset vir triginta annorum vel quadraginta, tempore interfecti Euilmerodachi habuisset annos quinquaginta octo, vel sexaginta octo. Quia vero Idolum Nergal est Assyriaco-Samaritanum, & deinde ipsa terminatio nominis שראצר Assyriaca, inde colligimus Neriglissorum, Euilmerodachi affinem, hominem Assyriaci sanguinis fuisse, regnumque Babylonicum rutotio rantum nomine vsq; ad adultam ætatem Laboroarchodi (sui quidem filii, vxoris tamen ratione Babylonici eiusque Regii sanguinis, & ita hæreditarii in regno Successoris) occupasse.

V. *Laborosoardochus* vel *Laborosoarchodus* λαβοροσοάρδοχος, vel λαβοροσάοχοδος vel λαβασσοάρασκ☉. Vox composita 1. Ex לבו de qua ante egimus. 2. ex צר 3. ex דך vel per literarum μετάθεσιν כד quasi *Leboresardach*. Eædem voces sunt, quæ in voce *Nebo-cad-nezar*, nisi quod voces sint transpositæ & literæ ו in ל, ר in נ commutatæ.

VI. *Nabonnidus*, *Nabonnidochus*, Ναβόννηδ☉. Ναβοννίδοχ☉., vox composita. 1. ex נבו de qua supra. 2. נית Chaldaica particula. Quod si legatur Ναβοννίδοχ☉., adiicienda est particula דך. Hic Nabonnidus apud Herodotum nominatur Labynetus Λαβύνητος à לבו & נית, נ in ל, mutato. Quis hic *Nabonnidus* fuerit, inferius in peculiari Obseruatione contemplabimur.

OBSERVATIO III.

Iosephi diuersitas numerationis annorum Babylonicorum Regum, qui in producto Berosi fragmento enumerantur.

I. IOsephus hoc Berosi fragmentum bis citat lib. 10. Antiquit. c. 12. & libro priore in Appionem, eodem quidem sensu quoad historiam vtrobique remanente, verum non sine diuersitate numerationis annorum.

Priore namque in Appionem annos hoc modo locat:

	ANNI.	MENSES.
Nabulassar	29.	
Nebucadnezar	42.	
Euilmerodach	2.	
Neriglissorot	4.	
Laborosoardochus		9.
Nabonnidus	17.	
Summa	95.	9.

Demtis

Demtis annis 29. Nabulaſſaris remanent anni 67. Menſes 9. à primo Nebucadnezaris ad 17. Nabonnidi abſolutum.

Libro vero 10. Antiquit. cap. 12. anni horum Regum hoc modo numerantur.

	ANNI	MENSES
Nabulaſſar	21.	
Nebucadnezar	43.	
Euilmerodach	18.	
Nerigliſſor	40.	
Laboroſardach		9.
Nabonnidus ex quo Ioſephus ibidem Balthaſarem facit	17.	
Summa	139.	9.

Subtractis annis 21. Nabulaſſaris, remanent anni 118. à primo Nebucadnezaris ad 17. Nabonnidi.

II. Hanc poſteriorem numerationem vitioſam eſſe, ex ſacris deprehendimus. Anni namq; 70. Babylonicæ captiuitatis repugnant. Quod ſi vel maxime anni illi captiuitatis ab exterminio dominicę vrbis (qui fuit 18. Nebucadnezaris abſolutus, 19. iniens 2. Reg. 25. 8. Ier. 52. 12. & 29.) numerentur, 100. anni remanent. Poſterior ergo numeratio corrigenda ex priore, & prior poſteriori præponenda. Sane in annis 40. Nerigliſſoris manifeſtum vitium eſt, ex priore numeratione mutandum in 4. Quę vitia & σφάλματα in eiuſmodi numerationibus facillime in Autores irrepere potuerunt.

Ita Nabulaſſari lib. 10. Originum, tribuit εἴκοσι ἓν, legendum εἴκοσι ἑπτά. Quanquam & Euſebius lib. 10. ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς corruptum Ioſephi locum ſecutus ſit.

OBSERVATIO IV.

Propter quas cauſas à veri Beroſi & Megaſthenis fragmentis ratione Chaldaicorum Regum non ſit recedendum.

Cauſa ſunt quatuor.

I. Horum Autorum priſca quam antiquitus habuerunt Autoritas, de qua in prima obſeruatione, paucula produximus.

II. Horum autorum iucunda inter ſe harmonia. Conſpirant enim ſuauiſſime in nominibus Chaldaicorum Regum à Nebucadnezare, ad Cyrum.

III. Horum Autorum ſuauis cum Herodoto conuenientia. Teſtis hic eſt lib. 1. c. 188. Cyrum exercitum duxiſſe aduerſus *Labynitum* Aſſyrię imperium habentem. Idem teſtatur & Beroſus & Megaſthenes. Quanquam Herodotus in Genealogia illius Labyniti paululum ibidem aberret, cum eundem παῖδα filium vel nepotem vocat Nitocris vxoris Labyneti prioris, quem nos Nebucadnezarem eſſe opinamur. Hic Herodoti error ex Beroſo & Megaſthene facile corrigitur.

IV. Horum Autorum admiranda cum Sacra Scriptura congruentia.

I. Conueniunt, quoad tempus regni Nebucadnezaris. Scriptura Nebucadnezari tribuit annos quadraginta tres regni abſolutos.

Annus enim 37. abducti Iechoniæ est primus Euilmerodachi 2. Reg. 25.27. Ierem. 52.31. Atqui Iechonias Babylonem abductus est An... Nebucadnezaris absoluto. Ierem. 52. 28. octauo currente 2. Reg. 24.1... Hi numeri inter se additi 43. efficiunt annos, quot Scriptura Nebucadnezari in regno tribuit. Idem facit verus Berosus apud Iosephum.

2. Quoad magnitudinem & amplitudinem regni Nebucadnezaris de quo & Berosus cum Megasthene.

3. Quoad instaurationem Vrbis Babylonicæ. Daniel. 4.30. quæ regni & amplitudo & Vrbis instauratio ad amussim cum Beroso & Megasthene conuenit.

4. Quo ad Nebucadnezaris furorem diuinitus ipsi inflictum. Dan. 4.33.

5. Quoad nomen filii Nebucadnezaris, quem Scriptura Euilmerodachum fuisse dicit. Idem & Berosus cum Megasthene.

6. Quoad stultam animi impotentiam in Euilmerodacho. Qua de re supra in Secunda Obseruatione egimus.

7. Quoad interfectum Belthasarem. Nominum enim diuersitas apud Danielem, Berosum & Megasthenem personarum vel Babylonicorum Regum diuersitatem constituere nulla necessitate potest. Vsitatissimum enim fuit Babyloniis mutare nomina, vt in Daniele & eius sociis videre est. Dan. 1.7. Sed de *Belthasare* & *Nabonnido* infra suo loco.

8. Quoad *Darium*, quem communibus suffragiis in Babyloniorum Regem electum, testatur Daniel. c. 6.1 c. 9.1. Consentit verus Berosus apud Iosephum, & Megasthenes apud Eusebium.

9. Quo ad absentiam Babylonici Regis ab vrbe eo tempore, quo vrbs expugnata, quam absentiam confirmat Ieremias cap. 51.31. Consentit Berosus.

10. Quoad *Cyrum*, qui & Scripturæ, & Beroso, & Megastheni & omnibus Historicis est Babylonis expugnator.

OBSERVATIO V.

De causis, propter quas maxima Chronologorum pars à genuinis Berosi & Megasthenis fragmentis discessum faciat, eaque vel plane seponat, vel mutilet, deque variis correctionis & mutilationis modis.

I. *Causa discessus & mutilationis hæ sunt præcipue.*

I. Opinantur plurimi Chronologorum, producta Berosi & Megasthenis fragmenta pugnare contra Ieremiam cap. 27.7. *Seruient ei* (Nebucadnezari) *omnes gentes, & filio eius, & filio filii eius, donec veniat tempus terræ eius.* Ex hoc Ieremiæ loco colligunt. 1. Tres tantum Babylonicos Reges à Nebucadnezare ad Cyrum numerandos, *Nebucadnezarem, Euilmerodachum, Balthasarem*, quos ipsa scriptura habet. 2. Tertium esse filium Euilmerodachi, nepotem Nebucadnezaris. Cum vero Berosi & Megasthenis fragmenta 1. quinque Reges numerent à Nebucadnezare inclusiue, ad Cyrum exclusiue. 2. nullumque Regem post Euilmerodachum habeant, qui esset Euilmerodachi filius, Nebucadnezaris ex filio, nepos, inde colligunt, Berosum & Megasthenem, cum Iere-

mia

mia non conuenire, & propterea eorum fragmenta vel plane seponenda, vel corrigenda & mutilanda.

II. Pugnare in Danielem, qui vnum Babyloniorum Regem post *Nebucadnezarem* & Euilmerodachum nominat Belthasarem. Berosum vero cum Megasthene nullam huius Belrhasaris mentionem facere.

III. Pugnare in Herodorum, qui lib. 1. c. 188. vltimum Babyloniorum Regem (contra quem Cyrus expeditionem suscepit) fuisse scribit filium *Nitocris* & prioris *Labynitis* Babylonici Regis. Megasthenes contra scribit, vltimum Babyloniorum Regem fuisse MENVM, nulla sanguinis propinquitate *Babylonicis* Regibus iunctum.

IV. Pugnare inter se ipsa fragmenta. *Berosi* namque fragmentum vltimum *Babyloniorum* Regem facit *Babylonium*. Megasthenis fragmentum, *Medum*.

V. Pugnare in tempus, in scriptura definitum. Cum enim in Scriptura interuallum Iudaicæ captiuitatis definitum sit septuaginta annorum spatio. Ierem. 25. v. 11. & 12. c. 29. 10. Daniel. 9. 2. 2. Chron. 36. 21. Est. 1. 1. monstrant multi Chronologorum, illud temporis interuallum cum *Berosi* annorum supputatione non conuenire. Interuallum annorum in correcta *Berosi* numeratione, apud Iosephum priore in Appionem est 66. annorum 9. mensium à primo *Nebucadnezaris* ad vltimum vltimi *Babyloniorum* Regis annum, vt vidimus in 3. Obseruatione. Sin ergo 70. anni Iudaicæ captiuitatis 1. vel maxime inchoentur à 4. Ioiakim Regis Iuda, vel primo *Nebucadnezaris* Ier. 25. 1. (quod *Beroaldus* facit) restarent duo absoluti anni. 2. Sin à spontanea Iechoniæ deportatione, facta anno *Nebucadnezaris* septimo finiente, octauo ineunte. 2. Reg. 24. 12. Ierem. 52. 28. restarent anni fere decem. 3. Sin à totali Vrbis conflagratione facta anno 18. *Nebucadnezaris* finiente, 19. ineunte, 2. Reg. 25. 8. Ierem. 52. v. 12. 29. restarent anni viginti absoluti. Magnus sane hiatus interualli.

VI. In specie vero *Temporarius* Megasthenem vanitatis accusat, producens locum ex Strabone lib. 2. Geograph. nobis pag. 65. Διαφερόντως δ' ἀπιστεῖν ἄξιον δηιμάχῳ τε καὶ μεγασθένει. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τοὺς ἐνωτοκοίτας καὶ τοὺς ἀστόμους καὶ ἄρρινας ἱστοροῦντες, μονοφθάλμους τε καὶ μακροσκελεῖς καὶ ὀπισθοδακτύλους, ἀνεκαίνισαν δὲ καὶ τὴν ὁμηρικὴν τῶν πυγμαίων γερανομαχίαν, τρισπιθάμους εἰπόντες. οὗτοι δὲ καὶ τοὺς χρυσωρύχους μύρμηκας, καὶ πᾶνας σφηνοκεφάλους, ὄφεις τε, καὶ βοῦς καὶ ἐλάφους σὺν κέρασι καταπίνοντας. περὶ ὧν ἕτερος τὸν ἕτερον ἐλέγχει. *Eximie Deimacho & Megasthenis fides abroganda est. Hi sunt qui homines in aure cubantes, & oris & naris expertes, scriptis commendant: simul & monoculos & tibiis proceros & digitis retro inuersis. Innouarunt etiam Pygmæorum aduersus grues decantata pridem ab Homero prælia, trium etiam palmorum homines aiunt. Isti præterea formicas aurum effodientes, & Panas cuneato capite, serpentes qui boues & ceruos vna cum cornibus deglutiant: de quibus vnus alterum redarguit.*

VII. Propter has causas 1. multi Chronologorum à *Berosi* & Megasthenis fragmentis plane recedunt. 2. Alii, & quidem quam plurimi & nomina & numerum *Babylonicorum* Regum, numerum item annorum regni mutilant, truncant, corrigunt, pro lubitu, adeo, vt vix duo in numeratione concordes reperiantur. Hinc tanta numerationis diuersitas horum *Babylonicorum* Regum, apud Chronologos ab Eusebii ad nostra vsque tempora.

I. *Eusebius* in Chronico nullum definitum annorum numerum ponit, sed indefinite sic scribit: *Mortuo Nabuchodonosore, Babyloniorum Rege, suscepit im-*

perium Euitmerodach, cui successit frater eius Balthasar, sub quo Daniel eam Scripturam, quæ in pariete apparuerat, interpretatus est, significantem imperium Chaldæorũ in Medos & Persas transferendum. Post Balthasarem neminem præterea habet, sed statim Babylonis expugnationem per Cyrum subiungit.

II. *Sulpitius Seuerus*, Episcopus Bituricensis Scriptor elegantissimus, qui temporibus Hieronymi vixit, inter alia duos Sacrę Historiæ libros cõscripsit. In posteriore libro hanc à Nebucadnezare Babylonicorum Regum seriem habet. Scribit, Nebucadnezarem post deuictum Zedekiam Iudæ Regem regnasse annis 26. Est autem Zedekias deuictus anno 18. Nebucadnezaris. Tribuit ergo Seuerus

	ANNI.
Nebucadnezari	44.
Euilmerodacho	12.
Balthasari	14.
Dario Medo	18.
Summa	88
Demtis annis 18. remanent	70.

Hæc Babylonicorum Regum tempora *Seuerus* inuenit in quodam interpolato per ætatem libello sine autoris nomine, vt ipse ibidem testatur: Autor ergo istius libelli 1. annos 70. Captiuitatis inchoat à deuicto Zedekia, vel desolata Vrbe, anno 18. Nebucadnezaris. 2. Annos duos Euilmerodachi apud Iosephum priore in Appionem mutat in 2, 3. Labosoardochum cum Neriglissotore coniungit, & ex 4. annis 9. mensibus 14 annos facit. 4. id singulare est, quod Dario Medo 18. annos regni tribuit. Qua in parte manifeste cum vero *Beroso* apud Iosephum conspirat, & Darium Medum apud Danielem, *Berosi* & Megasthenis Nabonnidum Medum esse fatetur. Hoc antiquitatis vestigium Annianis opponendum, qui duos tantum annos Darium Medum regnasse, cum otioso Monacho somniant, & quidem coniunctim cum Cyro.

III. *Annianus Metasthenes* seriem à Nebucadnezare ad Cyrum hoc modo locat:

	ANNI.
Nebucadnezar magnus	45.
Almilinus Euilmerodach	30.
Filius huius primus Regassar	3.
Secundus Lab-Assar-dach	6.
Tertius Balt-Assar-	5.
Summa	89.

Demtis 18. annis Nebucadnezaris vsque ad Hierosolymę deuastationem remanent anni 71.

IV. Quia vero numerus hic maior est interuallo 70. annorum captiuitatis, ideo *Funccius*, & plerique Funcciani Annianum Metasthenem hac in parte quidem sequuntur, verum Nebucadnezari 43. tantum annos regni tribuunt. Qua in parte Scripturam & verum *Berosum* sequuntur. Quanquam errent. 1. quod terminum à quo 70. annorum captiuitatis inchoent à Dominicæ Vrbis vastatione. 2. quod à vero *Beroso* in temporis interuallo discedant.

V. *Buntin-*

V. Buntingus ex Gerhardo Mercatore Reges & annorum seriem hoc modo numerant:

	Anni	Menses.
Nebucadnezar	43.	
Euilmerodach	23.	
Nighssor	4.	
Labassardach		9.
Nabonidus	17.	
Summa	87.	9.

Demptis 18. annis Nebucadnezaris vsq; ad dominicæ Vrbis exterminium (à quo Buntingus Annos 70. Captiuitatis inchoat) remanent anni 69. menses 9. id est, anni 70. Sequitur quidem Buntingus verum Berosum, sed in annis Euilmerodachi definiendis plane vacillat. Iosephus lib. 10. Antiquit. cap. 12. Euilmerodacho tribuit annos 18. Buntingus cum Mercatore 28. faciunt. Idem Iosephus priore in Appionem Euilmerodacho dat annos tantum duos. Hunc numerum, Buntingus, cum Mercatore iterum corrigunt, & ex duobus 23. faciunt. Vt autem hosce annos 23. cum 28. concilient, volunt Euilmerodachum 5. annos cum patre regnasse, qui à Iosepho lib. 10. Antiquit. cap. 12. separatim, priore vero in Appionem inclusiue numerentur. Verum eiusmodi hæsitantes correctiones nullo nituntur fundamento.

VI. Beroaldus numerum & Babylonicorum Regum & annorum regni mutilat. Numerat enim tres tantum Babylonicos Reges à Nebucadnezar ad Cyrum lib. 3. Chronic. capit. 6. hac serie, ordinis & temporis ratione,

	Anni.
Nebucadnezar	45.
Euilmerodach	15.
Balthasar	10.
Summa	70.

Annos namq; 70. Captiuitatis statim à primo Nebucadnezaris anno Beroaldus incipit.

Hanc Beroaldicam Sententiam ratione numeri Babylonicorum Regum defendũt hodie plurimi Theologorum, quanquam in termino à quo 70. annorum captiuitatis ab ipso dissentiant.

VII. Laurentius Codomannus in suis annalibus hunc habet positum.

	Anni.
Nebucadnezar	43.
Euilmerodach	30.
Belschazar	14.
Summa	87.

In hac numeratione *Codomannus* 1. cum Beroaldo sentit, quoad numerum Babylonicorum Regum 2. dissentit à Beroaldo tum quo ad annos regiminis, tum quo ad terminum à quo 70. annorum desolationis. 3. cum Metasthene in eo totus est, quod duos alios Reges, quorum Metasthenes ante Belthasarem meminit, *Regassarum* & *Labassardach*

(quorum illi tres, huic sex annos regiminis tribuit) regno Balthasaris includit, eosque fratres Balthasaris fuisse scribit, ætate Balthasare maiores. Qua in parte vero Beroso & Megasthenі contradicit, & aliud fingit, quod nullum plane fundamentum habet.

IIX. *Temporarius* horum annorum seriem hoc modo locat:

	Anni.
Nebucadnezari tribuit	44.
Euilmerodacho	18.
Niriglossotori	11.
Balthasari	17.
Summa . . .	90.

Subtractis octodecim annis Nebucadnezaris, vsque ad dominici templi conflagrationem supersunt septuaginta duo anni. Opinatur enim Temporarius, *Babylonem* anno quasi 70. captiuitatis à Cyro expugnatam, & laxationem captiuitatis in illis belli tumultibus biennium vsque dilatam.

IX. *Bucholzerus* in Chronologico suo Indice, hanc habet annorum numerationem.

	Anni	Menses.
Nebucadnezar	44.	
Euilmerodach	28. circiter.	
Niriglissorot	4.	
Labosardach		9.
Balthasar	17.	
Summa . . .	93.	

Detractis annis 18. de Nebucadnezaris regno, restant anni 75. 9. menses. Liquet autem ex Euilmerodachi annorum positu Bucholzerum annos 4. Niriglissororis, cum 9. mensibus Labosardachi, annis Euilmerodachi inclusisse. Restant ergo anni 71. circiter.

X. *Clemens Schubertus*, Ecclesiastes Spirensis in Chronologicis suis scrupulis *Babylonicos* hosce Reges cum annis hoc modo locat.

	Anni.
Nebucadnezar	45.
Euilmerodach	30.
Regassat	4.
Labassardach	9.
Summa . . .	88.

Subtractis 18. annis Nebucadnezaris ad templi desolationem remanent anni 70.

Et quis multiformem illam varietatem enumerare potis est? Quot Chronologi, tot fere repetiuntur discrepantiæ numerationis Regum *Babylonicorum* à Nebucadnezare ad Cyrum.

Causæ discrepantiæ sunt 1. Secessus à veris & genuinis *Berosi* & *Megasthenis* fragmentis. 2. Discrepantia opinionum ratione termini à quo LXX. annorum *Babylonicæ* captiuitatis. Nonnulli eosdem inchoant à 1. Nebucadnezaris, 4. Ioiakimi Ier. 25. 1. Inter hos est *Beroaldus*. Alii à spontanea Iechoniæ transmigratione, anno 8. Nebucadnezaris ineunte.

Hunc-

Hunc terminum amplectitur flos Chronologorum hodierno ſeculo. Multi annos LXX. captiuitatis numerare incipiunt, a totali Vrbis deſolatione & Salomonici templi conflagratione, anno 18. Nebucadnezaris finiente, 19. ineunte.

Inueterata autem opinio eſt omnium fere Chronologorum vltimum vltimi Babyloniorum Regis annum conuenire debere cum ſeptuageſimo vel vltimo anno Iudaicæ captiuitatis, quaſi Cyrus ſtatim eo ipſo anno quo Babylonem expugnauit Iudæis captiuitatem laxarit. Cum tamen nec minimum hac de re veſtigium in probato aliquo hiſtorico reperiatur.

OBSERVATIO VI.

In qua reſpondetur ad Cauſas illas, propter quas Chronologi à propoſitis Beroſi & Megaſthenis fragmentis ſeceſſum faciunt.

AD *Primam Cauſam* ex Ierem. 27. v. 7. id reſpondemus.

I. hunc Ieremiæ locum euidenter non probare, tres tantum Babylonicos Reges à Nebucadnezare ad Cyrum numerandos, cum ibidem nulla Cyri fiat mentio.

II. Ieremias numerare voluit Reges *naturales* & *hæreditarios* è regio ſanguine progenitos. Hoc modo Ieremiæ cum Beroſo & Megaſthene optime conuenit. Licet enim hi non tres, ſed quinq; Babylonicos Reges à Nebucadnezare ad Cyrum numerent, duo tamen eorum non fuerunt Hæreditarii Reges è regio ſanguine oriundi. *Nerigliſſor* enim Nebucadnezaris gener, Euilmerodachi affinis, Euilmerodacho interfecto Regnum occupauit 1. illegitime per Tyrannidem. 2. Tutorio tantum nomine regnum adminiſtrauit, donec Balthaſar adhuc minorennis ad pubertatis annos perueniret. Vltimum quoque Babyloniorum Regem Nabonnidum Ieremias numerare noluit, quia & ipſe Hæreditarius Rex non fuit. Fuit enim ſemine & ſanguine MEDVS teſte Daniele c. 9. v. 1.

Ideo idem Propheta ſcribit in Belthaſare Rege, Babylonicum regnum ratione Regiæ proſapiæ abſolutum c. 5. v. 26. Et Megaſthenes apud Euſebium teſtatur, Babylonios Nabonnidum in Regem elegiſſe οὐδὲν προσήκοντα nullo ſanguine, nulla ve affinitate vel propinquitate prioribus Babylonicis Regibus iunctum.

III. Phraſis Ieremiæ (בְּנוֹ וּבֶן־בְּנוֹ & *filio filii*) cum Beroſi & Megaſthenis hiſtoria facile quoque conciliatur, modo forent mentes conciliationis auidæ. Vox בן generalis vtrumque ſœpe ſexum comprehendit apud Ebræos, vt apud Latinos vox liberi. Ita ſolenne eſt ſcripturæ filios filiorum appellare indiſcretim nepotes tam ex filiis, quam filiabus. *Zedekias* nominatur בן ſeu filius *Iechoniæ* 1. Chron. 3. 16. cum tamen fuerit filius Iehoiakimi fratris Zedekiæ 2. Reg. 24. v. 17. *Zerubabel* nominatur filius *Sealthielis*. Hag. 1. 1. Matth. 1. 12. & paſſim alibi, cum tamen *Phadai*, fratris Sealthielis filius fuerit, primo Chron. tertio, verſ. decimo nono. *Schealtiel* nominatur filius *Iechoniæ*, 1. Chronic. 3. v. 17. cum filius *Neri* fuerit ex poſteritate Nathanis. Lucæ 3. verſ. 27. Eiuſmodi exempla ex ſacris quam plurima produci poſſent, ſi neceſſe foret. Cum ergo Beroſus cum Megaſthene ſcribant Laboroſoardochum fuiſſe nepotem Nebucadnezaris ex filia, ſororis

ris Euilmerodachi filium, nulla nos cogit necessitas, hæc fragmenta falsitatis insimulare, vocemque בר strictissime pro filio filii (non filiæ) sumere, cum generica & indefinita vocis בר in Sacris acceptio, vel Tyroni sanctæ linguæ nota sit. Ne ergo inhumani, imo & ingrati in Berosi & Megasthenis fragmenta reperiamur, cum debita humanitate, gratitudine & discretione, (quam Scriptura hac in parte facile admittit) Berosum & Megasthenem cum Ieremia conciliemus.

Ad *Secundam Causam* hæc apponimus: Apparentem illam nominum diuersitatem, nullo modo nos cogere, vt Berosum & Megasthenem cum Daniele committamus. Quid enim vsitatius est Historicis vna & altera appellatione, vnum eundemq; Regem notare.

Ad *Tertiam Causam* respondemus, maiorem hac in parte fidem Beroso habendam, quam Herodoto, cum ille Chaldæus, imo Beli in Babylone Sacerdos fuerit, & ita exactiorem noticiam habuerit Babylonicorum Regum.

Ad *Quartam Causam* id addimus, eam plane futilem, non vrgentem esse. Nabonnidus siue Labynetus Beroso est Babylonius vel natiuitate, vel conuersatione. Nam vel à parente Medo in Babylone natus, vel à pueritia in Babylonia educatus. Megastheni est Medus semine vel origine, מזרע מדי *ἐκ γένους μηδικοῦ* vt habet Daniel c. 9. v. 1.

Quinta Causa videtur quidem esse prægnans & vrgens, verum debita discretione nodus soluendus est, ne temere annorum positum in Beroso mutilemus. Probauimus in posteriore libro Titulo 2. capit. 2. annos 70. captiuitatis à spontanea Iechoniæ deportatione inchoandos, quę facta est anno 7. Nebucadnezaris absoluto, octauo ineunte 2. Regum 25. v. 12. Iere. 52. v. 28.

Hoc præsupposito, interuallum temporis à 7. Nebucadnezaris ad 17. Nabonnidi Medi 60. tantum annorum est. Quod si *Sulpitium Seuerum* sequamur, & ex *duobus annis* (quos Berosus apud Iosephum *Euilmerodacho* in regno tribuit) *duodecim* faciamus, omnis difficultas foret sublata.

Interea velim & hoc obseruetur. 1. Incertum, num Cyrus anno statim 17. Nabonnidi Medi Babylonem expugnarit.

Id enim in Beroso non habetur. Sic enim scribit: Cyrum anno 17. Nabonnidi ex Perside profectum, reliquam omnem Asiam vastasse, tum Babyloniam aggressum. Herodotus ita scribit lib. 1. cap. 177. *Cum Cyrus continentem vniuersam* (*τὰ πάντα τῆς ἠπείρου ὑποχείρια*) *sua ditionis fecisset, Assyriis bellum intulit.* Siccine hæc vno statim anno à Cyro peracta? 2. Quantis præterea cum difficultatibus Babylonis obsidio & expugnatio cōiuncta fuerit, testantur Historici. Omnino ergo vero simile Cyrum vnum vel alterum annum in obsidenda & expugnanda Babylone (ciuitate secundum Herodotum ὀνομαστοτάτου καὶ ἰσχυροτάτου) insumpsisse. 3. Incertum, num Cyrus eo statim anno, cum Babylonē expugnasset, Iudæis captiuitatem laxarit. Berosus sane testis est, Cyrum post Babylonis expugnationem, ad *Borsippum* locum munitissimum (quo Nabonnidus Medus confugerat) se contulisse, ibidemq; Nabonnidum obsidione cinxisse.

ANNI	MENSES.
36	
12	
4	9
17	
69	9

Strabo lib. 15. cum Solino cap. 62. & 65. testes sunt, Cyrum post Babylonis expugnationem in Indiam profectum Capissam Vrbem ad Indum fluuium sitam, & alia Indiæ loca sibi subiugasse. Quid si postea Babylonem reuer-

reuersus fuisset? 4. Quid si Deus terminum 70. annorum captiuitatis, vi suæ misericordiæ vno & altero anno decurrasset?

Hæc & similia qui considerat, deprehendet, debilem plane collectionem esse, si quis hoc modo argumentetur: *Apud Berosum interuallum temporis à 7. Nebucadnezaris ad 17. Nabonnidi Medi toto decennio minus est interuallo 70. annorum captiuitatis. Numerus ergo apud Berosum vitiosus est, & consequenter totum ipsius fragmentum, apud Iosephum priore in Appionem, vel corrigendum, vel plane reiiciendum.*

Sexto, ad Strabonis locum à Temporario productum respondemus.

1. Strabo ibidem loquitur de Indiæ scriptoribus, & dicit, eos ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ *vt plurimũ falsa loqui.* Si ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Ergo non semper. Megasthenis vero fragmentum, de quo nobis sermo, non est de rebus Indicis, sed Regibus Babylonicis, conuenitq; bonam partem cum Scriptura, vt vidimus in præcedente Obseruatione.

2. Quid si Strabo iusto rigidior in Indiæ Scriptores præsertim in Megasthenem fuisset? Straboni hac in parte *Iulium Solinum* opponimus cap. 65. *Megasthenes apud Indicos Reges aliquantisper commoratus, res Indicas scripsit, vt fidem, quam oculis subiecerat, memoriæ daret.*

Et Plinius testis est libro sexto, capite 17. *Megasthenem cum Dionysio à Philadelpho in Indiam missos, cumque Regibus Indicis moratos, vires gentium prodidisse.*

3. Non valet consequentia à *Particulari ad Vniuersale. Megasthenes in nonnullis fabulosa scripsit. Ergo in omnibus.*

Observatio VII.

De Balthasare Babyloniorum Rege.

Balthasar vel *Belschazar*, Βαλτάσαρ בלשאצר Babyloniorum Rex Daniel. 5. Nebucadnezaris est בר *filius*, Dan. 5. 22. Vnde Nebucadnezar eius אב patens nominatur vers. 2. 11. 18. 1. Consentiunt autem Interpretes ad vnum fere omnes, hunc Balthasatem nepotem fuisse Nebucadnezaris, Euilmerodachi filium, & consequenter voces אב & בן vel בר hoc loco indefinite vt alias sæpe sumendas.

2. *Sulpitius Seuerus* coniicit, hunc Balthasarem fuisse fratrem Euilmerodachi natu minorem.

3. Nos ex vero Beroso & Megasthene Balthasarem dicimus fuisse Nabucadnezaris nepotem ex filia, quem Berosus cum Megasthene nominant *Laborosoardochum.*

Argumenta nostræ assertionis hæc sunt.

I. Laborosoardochus apud Berosum & Megasthenem vel est Euilmerodach, vel Belschazar. Ratio in copulatione manifesta, quia nullus alius isque hæreditarius Babyloniorum Rex post Nebucadnezarem ad Cyrum vsque datur, præter hosce duos. Atqui non est Euilmerodach, omnibus consentientibus.

Necessum ergo est Laborosoardochum Berosi & Megasthenis esse Belthasarem, Danielis.

II. Laborosoardochus, inter Euilmerodachum & Cyrum violenta morte βιαίῳ μόρῳ à suis opprimitur, secundum Berosum & Megasthenem.

Belschazar inter Euilmerodachum & Cyrum inter pocula violenta

morte

morte opprimitur, secundum Danielem cap. 5. v. 31. Ergo Laborosoardochus Berosi & Megasthenis est Belschazar Danielis.

Ratio Consequentiæ hæc est: Nam inter Belthasarem & Cyrum Scriptura vnicum tantum Regem interiicit. Dan. 6. 1. Berosus cum Megasthene & ipsi vnicum tantum Regem habent Nabonnidum Babylonio-Medum.

Obiicitur I. *Nominum diuersitas.* Ast ea tanta non est, vt propterea Danielem cum Beroso & Megasthene inter se committere, vel horum fragmenta falsitatis insimulare velimus.

1. Quid est notius in Historicis nominum diuersitate, in vno eodemdemq; Rege denominando? Ita Labynetus Babyloniorum Rex qui pacem confirmauit inter *Cyaxarem* Medorũ & *Halyattem* Lydorum Regem secundum Herodotum lib. 1. plurimis Chronologorum est *Nebucadnezar*, vel eius parens Nabulassar, *Astyages* aliis nominibus appellatur *Astibares Apanda.*

2. Nominis diuersitas tanta non est, quanta primo intuitu apparet. *Bel* & *Nebo* siue *Lebo* Idola fuere Babyloniorum, vt supra dictum in 2. obseruatione. כָאצַר & שַׁאצַר voces plane sunt cognatæ. Nomina ergo לְבוּכָאצַר & בֵּלְשַׁאצַר cognata sunt.

Obiicitur II. *Temporis discrepantia.* Daniel c. 8. 1. mentionem facit tertii Belthasaris. Atqui Berosus 9. tantum menses Laborosoardocho in regno tribuit. Ergo Laborosoardochus Berosi, Belschazar Danielis esse non potest.

℞. Apparentem discrepantiam placida ingenia placide conciliare poterunt. Daniel absque omni dubio annos regni Belthasaris statim inchoat à morte Euilmerodachi. Neriglissor enim, qui p quatuor annos post Euilmerodachum regnauit non fuit naturalis, & hæreditarius Rex, sed Tyrannice regnũ occupauit, & tutorio tãtum nomine regnauit, vt probatum in 6. Obseruatione ex ipso Beroso, Belschazar ergo vel Laborosoardochus per quinque annos regnasset, 4. sub tutela Neriglissororis, 9. menses solus. Cui hæc non satisfaciunt, meliora, si poterit, nobis exhibeat.

OBSERVATIO VIII.

Num historia interfecti Balthasaris Dan. 5. eadem sit cum illa, qua Cyrus Babylonem expugnauit?

I. AFfirmatiuam defendit maior pars Chronologo-historicorum mota sequentibus rationibus.

I. Volunt Xenophonti cum Daniele in Historia Babylonicę expugnationis conuenire. Testatur enim in suis quos de Cyri pædia conscripsit libris, lib. 7. 1. Babylonios tempore obsidionis per Cyrum factæ ἐν τῇ ἑορτῇ commessationi indulsisse. 2. Cyrum à Babylone capta ἐν τῷ κώμῳ. Quo & Herodotus videtur alludere lib. 1. cap. 191. 3. Regem Babylonicum à *Gadata* & *Gobrya* Cyri satrapis in illo Sympofio noctu oppressum & interfectum. Hoc eleganter cum Danielis historia cap. 5. conuenire.

II. Darius, qui post interfectum Balthasarem, Babylonicum regnum adeptus est, fuit MEDVS. Daniel. 6. vers. 1. cap. 9. vers. 1. Vnde coniiciunt, Darium vna cum Cyro Babylonem armata manu expugnasse.

III. Nitun-

III. Nituntur auctoritate Iosephi, qui lib. 10. Ἀρχαιολογ. c. 12. ex Xenophonte scribit, 1. Historiam, quæ Dan. 5. descripta est, eo tempore gestam, quo Cyrus Babylonem expugnauit 2. Balthasarem apud Danielem eum esse, quem Græci Labynetum vel Nabonnidum vel Neboandel vocant. 3. Darium Medum, cuius Daniel meminit esse Cyaxarem Astyagis filium, Cyri cognatum.

Iosephum sequuntur Hieronymus in Danielem, & hodie omnes fere Chronologi.

II. Nos contra negatiuam defendimus, moti vnica, sed euidente & conuincente ratione:

Si Darius Medus post interfectum Balthasarem, Babylonicum regnum armata manu non occupauit, tum Historia interfecti Belthasaris non potest esse eadem cum illa, qua Cyrus Babylonem bellica vi expugnauit.

Atqui Darius Medus post interfectum Balthasarem Babylonicum Regnum armata manu non occupauit.

Ergo Historia interfecti Balthasaris non potest esse eadem cum illa, qua Cyrus Babylonem bellica vi expugnauit.

Assumptum probamus 1. Daniel. 6. v. 1. וְדָרְיָוֶשׁ מָדָיָא קַבֵּל מַלְכוּתָא. Δαρεῖος ὁ μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν. *Darius Medus accepit regnum.* Vbi obseruandum verbum קבל quod non significat armata manu, sed ab alio in manus quid traditum accipere 1 Chron. 21. ℣. 11. קַבֶּל־לָךְ. *Accipe tibi* ἔκλεξαι σεαυτῷ, Erwehle dir. 2. Chron. 29. vers. 26. Leuitæ וַיְקַבְּלוּ *recipiebant immundiciem exportandam in torrentem Kidron,* ἐδέξαντο οἱ λευῖται. Esræ 8. ℣. 30. וְקִבְּלוּ *& acceperunt Sacerdotes* ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς. Da nahmen die Priester. Esther 4. ℣. 4. וְלֹא קִבֵּל *& non accepit Mardochai vestimenta, ei ab Esther missa & tradita.* Er nahm sie nicht an. οὐκ ἐπείσθη cap. 9. ℣. 23. קִבֵּל *Receperunt Iudæi* προσεδέξαντο οἱ ἰουδαῖοι, Die Juden nahm es an. Iob. 2. ℣. 10. *Si bona* נְקַבֵּל *à Domino & malum* לֹא נְקַבֵּל *non acciperemus.* εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν; Prouerbiorum 19. ℣. 20. *Audi consilium* וְקַבֵּל *& accipe disciplinam.* Nimb Zucht an. Daniel. 2. vers. 6. תְּקַבְּלוּן *Recipietis à me gloriam multam* Ihr solt von mir haben. λήψεσθε παρ' ἐμοῦ. Et ita in reliquis Scripturæ locis ad vnum omnibus. Hinc Iudæorum קַבָּלָה doctrina nominatur viua voce tradita & ita deinceps perpetuo ordine aliis aliisque communicata. Hanc *Cabalam* Seruator noster nominat παράδοσιν Matth. decimo quinto, vers. 3. 6. Galat. 1 9. *Si quis vobis euangelizauerit* παρ' ὃ παρελάβετε. Syrus: דְּקַבֶּלְתּוּן Qui ergo volunt Darium Medum cum Cyro Babylonem armata manu expugnasse, monstrent nobis loca in quibus verbum קבל in eiusmodi, quo illi volunt, significato, sumatur.

Idem sentiendum de Græca voce παρέλαβε conueniente cum altera ἀνεδέξατο In his duabus vocibus nulla vis est armata, si propriam vocum & notationem & compositionem spectemus, Significat enim regnum accipere, vel Successorio iure, vel communibus suffragiis. 2. Maccab. 4. vers. 7. παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου. λαβεῖν βασιλείαν Lucæ 19. vers. 12. 15. Et in Diodoro Siculo lib. 13. 14 15. 17. illa verba ita semper vsurpantur. *Diocles* Archon Atheniensium παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, communibus scilicet suffragiis.

Eodem verbo vtitur in Electionibus *Callia, Aristocratis, Lysiadis, Demostrati,* Ἀρχόντων Atheniensium, qui per χειροτονίαν eligebantur. De *Ocho* Persarum Rege, parenti Memori in regno succedenti. Τὴν βασιλείαν διεδέξατο

ὁ Ωχ☉. De *Dario Codomanno*, quem *Bagoa* regno præfecit quiꝗ ἄξι☉ τῆς βα-
σιλείας νομισθεὶς παρέλαβε τὴν ἀρχήν.
De Alexandro Magno. φιλίππε τελευτήσαντ☉ διεδέξατο τὴν βασιλείαν Αλέ-
ξανδρ☉. Contra qui vi, vel armata manu regnum occupant, non dicuntur
proprie παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν ἢ βασιλείαν, sed ἁρπάζειν vel καταλαβεῖν 1. Macc. 1.
v.20 κατελάβοντο τὰς ὀχυράς.

II. Idem Assumptum probamus ex Daniel. 9. v. 1. *Anno primo Darii,
filii Ahassueri è Semine Madai* אֲשֶׁר הָמְלַךְ *super regnum Chaldæorum* ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ
τὴν βασιλείαν χαλδαίων. vel ὅσις βασιλεὺς ἀνεδείχθη, vel vno verbo βασιλεύθη, *Rex
creatus vel designatus est*. Est enim הָמְלַךְ passiuum in Hophal, quod notat Re-
gem eligere vel iure successionis, vel iure suffragiorum. Excludit ergo ver-
bum hoc omnem armatam vel bellicam vim. Qua in parte ad Ebræorum
Subsellia prouocamus.

III. Idem Assumptum probamus ex *Beroso & Megasthene*, qui testan-
tur Laborosoardocho per insidias oppresso, & βιαίῳ μόρῳ è medio sublato
communi sententia & suffragio, traditum regnum Nabonnido vel Labynero
Babylonio-Medo. Sic enim Berosus: ἀπολλυμένε τέτε (λαβοροσοαρδόχε) συνελ-
θόντες καὶ ἐπιβελεύσαντες αὐτῷ κοινῇ (NB.) τὴν βασιλείαν περιέθηκαν Ναβοννήδῳ, &c.
Megasthenes: τέτε (Λαβοροσοαρδόχε) ἀποθανόντ☉ βιαίῳ μόρῳ Ναβοννίδοχον ἀπο-
δεικνῦσι (NB.) βασιλέα.

III. Ad rationes aduersæ partis breuiter respondemus.

Ad *Primam*. 1. Illa conuenientia inter Danielem & Xenophontem
tantum apparens est.

Commessationes, inebriationes, Regum trucidationes vnum idem
que tempus, vnum eundemque Regem constituere non possunt. Solenne
namque est populis & Regibus eiusmodi Symposia instituere, & truculen-
ta facinora patrare. Et de Babyloniis in specie testatur *Athenæus* lib. 14. ex
Beroso & Ctesia, Babylonios singulare & ordinarium festum habuisse, quod
quotannis, non tamen sine Baccho & Venere celebrabant. Verba Athenæi
sic habent: *Berosus lib. 1. Babylonicorum, scripsit die 16. Mensis* Λώε (qui nostro Au-
gusto respondet) *per quinꝗ dies Babylone* ἑορτὴν *celebrari* Σακέαν *nominatum, in quo
Domini imperium à famulis ferre solebant, & serui vnum ex eis præficere solebant do-
mui, induentes ipsi stolam Regiæ similem, Hunc seruum appellatum* ζωγάνην Et addi ri-
bid. Athenæus: *Ctesiam huius Babylonici festi quoꝗ meminisse*, ἐν δευτέρῳ περσικῶν.
Nullum autem dubium Cyrum tempore huius festi *B*abylonem expugnas-
se. Scribit enim Herodotus libr. 1. cap. 191. tempore obsidionis per Cyrum
in *B*abylone festum fuisse, quo cum conuenit & Xenophon lib. 7. Huius fe-
sti & Scriptura meminit Esai. 21. v. 5. Ierem. 51. v. 39. 57. Et oblique hoc fe-
stum notatur in voce שֵׁשַׁךְ (à Syro-Chaldaico שְׁשַׁ vel שׁוּשׁ lætatus est) Iere.
25. v. 2. cap. 51. v. 41. Qua mystice notare voluit Propheta tempus expu-
gnandæ *B*abylonis, quando festum Σακέα celebratura sit. Illud autem Sym-
posium quod *B*elthazar adornauit, nil commune habuit cum hoc festo,
differt enim *re, Causa, Tempore*. Ideo Daniel Propheta hoc Symposium sim-
pliciter nominat לֶחֶם conuiuium cap. 5. vers. 1. & quidem eiusmodi conui-
uium, quod Proceribus & Satrapis *B*elsazer adornarat. Atqui *B*abylonica
ἑορτή de quibus *Berosus, Ctesias, Herodotus*, seruis præcipue instituta erat. In il-
lo namque festo seruis in luxum solutis nihil reliquum fiebat dissolutæ la-
sciuiæ.

II. Xeno-

II. *Xenophontis Cyripædia* ad hiſtoricam fidem non eſt conſcripta, vt mox probabitur. Nulla ergo hiſtorica cum Daniele conuenientia ex Xenophonte deſumi poterit.

III. Probatiſſimi Autores *Beroſus* & *Megaſthenes* teſtantur *Laboroſoardochum* ante multos annos, quam Cyrus expeditionem contra Babylonem ſuſciperet, ab amicis oppreſſum & trucidatum, dubio procul inter pocula. Hæc Beroſi & Megaſthenis cum Daniele conuenientia longe eſt iucundior & certior.

IV. Teſtis eſt *Ieremias* capit. 51. ℣. 31. Babylonicum Regem eo tempore cum Cyrus Babylonem expugnaret, Babylone non fuiſſe. Conſentit *Beroſus*. Quî ergo tempore Cyri Babyloniæ Rex in Babylone trucidari potuit? Imo teſtis eſt Beroſus Cyrum vltimum Babyloniæ Regem, poſt expugnatam Babylonem, non trucidaſſe, ſed vitam cum Carmaniæ principatu donaſſe.

Ad *Secundam Rationem* dicimus I. & illam plane debilem eſſe. Nulla namque eſt Conſequentia, ſi quis ita argumentetur. *Babylonicum Regnum datum eſt Medis & Perſis.*

Ergo Darius ille Medus, qui interfecto Balthaſare Rex Babyloniæ creatus eſt cum Cyro Babylonem expugnauit.

II. Ex Daniele, Beroſo & Megaſthene iam probatum Darium Medum Babylonicum Regnum armata manu non occupaſſe. Sed de hoc Dario ex profeſſo agemus in duabus ſequentibus Obſeruationibus.

Ad *Tertiā* Ioſephi autoritas nititur autoritate & veritate Xenophontis, verū in libris Xenophontis περὶ παιδείας Κύρου debilis eſt veritas, vt mox euincetur. Quale ergo fundamenrū, tale & id, quod iſti fundamento ſuperſtructum. Sin obiicias: Communem eſſe opinionem & fere Catholicam, quam omnes fere Chronologi amplexentur. Dico communem errorem veritati nil præiudicare & præſcribere. Amicus Socrates, Amicus Plato, magis tamen amica veritas.

Observatio IX.

Quis fuerit Darius Medus apud Danielem cap. 6. v. 1. c. 9. v. 1.

I. QVi Xenophontis Cyri pædiam, Ioſephum, Hieronymum & alios ſequuntur (quod maior pars Chronologorum facit) volunt hunc Darium fuiſſe 1. Cyaxarem iuniorem, filium Aſtyagis, fratrem Mandanæ matris Cyri. 2. Hunc Cyaxarem cum Cyro Babylonicæ expugnationi interfuiſſe. 3. Hunc Cyaxarem filiam ſuam Cyro in matrimonium elocaſſe. 4. Hunc Cyaxarem parenti Aſtyagi in Mediæ regno ſucceſſiſſe. Hauſerunt hæc omnia ex 1. 7. 8. libris παιδείας Cyri apud Xenophontem.

Opinionis ſtabilimenta hæc ſunt præcipua.

1. Vrgent Autoritatem *Tertii libri Eſræ* cap. 3. & 4. Vbi Dario Medo, Liberatio Iudæorum ex Babylonica captiuitate adſcribitur. Vnde colligunt, Darium illum Medum cum Cyro mutuas operas in Babylonis expugnatione locaſſe.

2. Vrgent autoritatē *Xenophontis*, grauiſſimi Scriptoris, opinanturq; eundem

eundem libros de pædia Cyri ad Historicam plane fidem scripsisse, ita vt hac in parte omnibus præponi debeat.

3. Vrgent conuenientiam inter Xenophontem & Danielem ratione conuiuii Belthasaris, & eiusdem interfectione.

4. Et hoc vrgent, apud Danielem regnum Darii & Cyri coniungi. Daniel. 6. v. 28.

5. Et hoc vrgent, à morte Belthasaris Babylonicum Regnum fractum, datumq; *Medis & Persis*. Daniel. 5. v. 28. Vnde coniiciunt Darium cum Cyro, in expugnanda Babylone coniungendum, præsertim cum scriptura Persicum & Medicum excercitum coniungat. Esai. 13. 17. cap. 21. v. 2. Iere. 51. v. 11. 28.

6. Et hoc producunt, anno primo Darii Medi 70. annos Iudaicæ captiuitatis iamiam ad finem decurrisse. Conantur id probare ex Daniel. 9.

II. Verum communis hæc de Cyaxare iuniore sententia, non modo *debilis & ruinosa*, verum & ipsi Scripturæ verisque Berosi & Megasthenis fragmentis *contraria* est.

I. *Debilis est & ruinosa.* Libri namq; Xenophontis ad historicam fidē non sunt conscripti, quod in prima Obseruatione posterioris Decadis fusius probabitur. Quid enim hoc est, quod Xenophon scribit. 1. Cyaxarem iuniorem fuisse Medorum Regem post Astyagen? Hoc contra omnes est Historicos, qui testantur in Astyage Medorum Regnum finem sortitum. 2. Illum Cyaxarem fuisse filium Astyagis, fratrem Mandanæ? Quis non videt hæc Xenophontem in odium Herodoti (cuius ζηλωτὴς fuit) confinxisse. Hic enim scribit: 1. Post Astyagem Medorum Regnum ad Persas deuolutum. 2. Astyagem nullum virilis sexus genuisse. Herodotum sequuntur Trogus Pompeius, Iustinus & alii, melioris notæ Historici.

II. Est ipsi Scripturæ *contraria*. Nam:

Cyaxares iunior apud Xenophontem cum Cyro armata manu vel vi Babylonem expugnauit.

Darius Medus apud Danielem armata manu vel vi Babylonem non expugnauit, id quod in præcedente obseruatione probatum dedimus.

Cyaxares ergo iunior apud Xenophontem non est Darius Medus apud Danielem.

III. Est contraria veris Berosi & Megasthenis (probatissimorum Historicorum) fragmentis, quæ testantur tempore expugnatæ Babylonis per Cyrum Babylonicum Regem non interfectum.

IV. In præcedente quæstione probatum, Historiam Belthasaris, tempore expugnatæ Babylonis per Cyrum, non accidisse.

III. Quis ergo tandem (inquies) Darius ille Medus est? Nobis est *Nabonnidochus*, vel *Nabonnidus* Berosi & Megasthenis.

Nostræ assertionis hæc sunt fundamenta.

I. *Nabonnidus vltimus Babyloniorum Rex Megasthenis est* MEDVS *semine & origine.*

Darius vltimus Babyloniorum Rex apud Danielem est Medus semine & origine. cap. 6. v. 1 c. 9. v. 1.

Ergo Nabonnidus Berosi & Megasthenis est Darius Danielis.

II. *Nabonnidus Babyloniorum Rex communi suffragio in Babyloniorum Regem electus est, testibus Beroso & Megasthene.*

Darius

Darius Medus communi suffragio in Babyloniorum Regem electus est, teste Daniele, vt vidimus in præcedente quæstione.

Ergo Nabonnidus Berosi est Megasthenis & Darius Medus Danielis.

III. *Nabonnidus vltimus Babyloniorum Rex regnat in Babylone annis* 17. testibus Beroso & Megasthene.

Darius Medus vltimus Chaldæorum Rex regnat in Babylone annis 17. teste Sulpitio Seuero.

Ergo Nabonnidus Medus & Darius Medus.

IV. Si Nabonnidus seu Labynetus vltimus Babyloniorum Rex apud Berosum & Megasthenem, non est Darius Medus apud Danielem, 1. dicant nobis, qui talia negant, quis tandem Nabonnidus ille sit? 2. Vel illa fragmenta Berosi & Megasthenis falsitatis conuincant, & ita æterna obliuione sepeliant, quod absque summa ingratitudine vix fieri poterit.

IV. Nunc arenosa fundamenta Contrariæ opinionis diruenda sunt.

I. 1. Autoritas tertii Libri Esræ nulla est, ideo & ab interpretibus indignus ille liber iudicatus est commentatione. 2. In specie de futilitate Historiæ, quæ continetur cap. 3. & 4. de Dario & tribus iuuenibus, sic scribunt Iunius cum Tremellio: *Quam futilis & vana hæc historia sit omnes oculati cum ex tempore videre possunt, tum ex Haggai prophetia: nam quod ad tempus, imperite conturbari rationem illius ante ostendimus cap. 2. quod ad prophetiam vero, nullus tam bonus artifex conciliationum futurus est, quin omnibus tentatis fateatur aut hunc aut illum teneri mendacii. Illum mendacem vt dicamus absit, qui Zerubabelem præfectum Iehudæ docet tanquam rem inauditam, eo demum tempore in opus Domini incumbendum esse, cui populus obnititur vt contemnenti Regum diplomata; qui & præfectos & populum ipsum partim mandatis Dei, partimque promissionibus excitauit: quo prædicante Spiritus Dei animauit ipsos, ac non Regis vllius auctoritas:*

Superest hunc & Iosephum & alios mendacium dicere, qui narrationem hanc tradiderunt. Verum quid multis opus est. Iudæi aduersariis & quæsitoribus suis respondentes nullam huius historiæ, nullam mandati à Dario mentionem faciunt. Esr. 5 vers. 13. & 17. qua vna profecto auctoritate sublata fuisset omnis rixandi occasio: sed ne ipse quidem Darius adducit Esr. 6. Valeant ergo qui fabulas istas, Antiesræ alicuius, non germana Esræ scripta, cum libris Canonicis compactas & adæquatas volunt.

II. Autoritas Xenophontis hac in parte nulla est, vt suo loco demonstrabitur.

III. Et ita, quæ producitur conuenientia in præcedente quæstione est remota.

IV. Coniunctio regni Darii & Cyri apud Danielem 1. non est statim signum vnitatis regni Darii & Cyri, temporis & loci ratione. Danieli namque in ỳ. vltimo sexti capitis nil aliud propositum, quam describere, quod non modo in iuuentute sua temporibus Nebucadnezaris charus fuerit Babylonicis Regibus, verum & in extrema senectute, & Darii & Cyri temporibus in magna autoritate constitutus fuerit. 2. Daniel coniungit quidem regna Darii & Cyri, ita tamen vt reuera inter se quoque distinguat. Sic enim scribit: *Daniel prospere egit in regno Darii, & in regno Cyri Persæ.* Quid opus fuisset gemina repetitione vocis *Regni*, si vnum

 idem-

idemque fuiſſet numero temporeq; ? Satis fuiſſet, ſi ita Daniel ſcripſiſſet: *Daniel proſpere egit in regno Darii & Cyri.*

V. Danielis verba cap. 5. v. 28.

(פרס פריסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס. *διῄρηταί ἡ βασιλεία σου, καὶ ἐδόθη μήδοις καὶ πέρσαις.*) 1. non euincunt duos ſtatim Reges Mediæ & Perſidis, vno eodemque tempore Balthaſari Babylonicum Regnum vi ademiſſe, & per *διανέμησιν* inter ſe diſtribuiſſe, vt maior Chronologorum pars hariolatur. 2. ſed id tantum continent, Belthaſaris regnum poſt Balthaſarem *diuidendum*, vel *frangendum*, vel alio *deriuandum*, dandumque Medis & Perſis. 3. Et ſane ſtatim a morte Belthaſaris euentus ſubſecutus. Darius enim licet communi ſuffragio in Babylonicum Regem eligeretur, Seminis tamen non Babylonico-regii, ſed Medici fuit. Babylonicum ergo regnum ratione hæreditariæ Succeſſionis ſtatim à morte Belthaſaris fractum & diuiſum fuit. Quandiu namq; regnum à patribus ad liberos iure ſucceſſorio transfertur, tunc integrum vocari poteſt, cum ad exteros transfertur, tunc frangitur. Ita poſt mortem Salomonis regnum Iudæ *Sciſſum* eſt 1. Regum 11. verſic. 31.

4. Poſt *Darium Medum*, *Cyro* Perſarum Regi Babylonicum Regnum diuinitus datum eſt. En Complementum verborum Prophetæ: *Fractum eſt regnum tuum, datumque Medis & Perſis.*

5. Illa exercitus Medici & Perſici coniunctio nil ad Rhombum. Cyrus enim tum & Perſidis Dominus, Medicum & Perſicum exercitum in Babylonis expugnatione habuit. Interea non ſequitur peculiarem Medicum Regem Cyro in illa obſidione ab auxiliis fuiſſe. Nihil hac de re memoriæ prodidere probati auctores, & id non ſine ratione. Nam poſt Aſtyagen nemo præter Cyrum in Media & Perſide Rex fuit, quicquid Xenophon hoc in loco fingat. 6. Ierem. 51. verſ. 27. teſtatur Propheta in expugnanda Babylone ab auxiliis fuiſſe regna *Ararat, Minni & Aſchenaz*. Siccine tot Reges comminiſci libet, qui Cyro in Babylonis occupatione adfuerint?

VI. Ex Daniele 1. nunquam probabitur ſob initium Regni Darii Medi 70. annos Iudaicæ captiuitatis ad finē decurriſſe. Daniel enim hoc tantum habet cap. 9. quod anno primo *Darii Medi* perlectis Propheriis Ieremiæ capit. 25. & 29. de 70. annis captiuitatis ardentes ad Deum preces fuderit, & pro liberatione populi, & pro temporis vel termini 70. annorum decurtatione.

2. *Verbum*, quod in principio deprecationum Danielis prodiit v. 23. non eſt *verbum mandati*, vel Darii vel Cyri *de laxanda Babylonica Captiuitate*, ſed *verbum mandati ad reſpondendum Danieli*: Hoc ergo Daniel vult: *In principio deprecationum tuarum prodiit verbum, ad quod indicandum venio, id eſt, quam primum cœpiſti orare, mandatum accepi à Domino, vt reſponderem tibi, deque futuris rebus informarem.*

OBSER-

Observatio X.

Num Darius Medus Rex Medorum fuerit.

I. ITa quidem nonnulli opinantur, freti quibusdam coniecturis. 1. Nominatur *filius Ahasueri* Daniel.9.1. 2. *E semine Medorum*, ibidem. 3. Principes Regni petunt ab hoc Dario confirmationem edicti de nemine nisi Rege adorando, secundum Leges Medorum & Persarum Dan.6.v.8.12.15. 4. Idem confirmant ex Iosepho, & aliis, qui Iosephum sequuntur, Historicis.

II. Nostra est sententia Darium illum Medum Regem Mediæ, & Persidis non fuisse. Nam 1. fuit Rex Babyloniæ Dan. 9.1. 2. Communibus suffragiis in regnum illud electus vt diximus in 8. Obseruatione. 3. Nunquam à Daniele nominatur Rex Mediæ & Persidis. 4. Sin ante electionem in Babylonicum Regem fuisset Rex Mediæ & Persidis, fuisset vel *Astyages*, vel *Cyaxares* iunior. *Astyages* esse non potest. Nam Astyages 1. nunquam factus est Babyloniæ Rex. 2. Astyages iam ante à Cyro victus erat, quam Darius Medus Rex Babyloniæ crearetur. *Cyaxares iunior* Astyagis filius esse non potest. Ex nullo namque probato Historico probari potest, alium post Astyagem Medis & Persis præfuisse præter Cyrum. Nam *Astyages, nullum virilis sexus genuit*, Herodotus, Iustinus lib.1. Et Xenophontis Cyri παιδεία historicam fidem hic nobis nullo modo facere potest, multo minus Anniana somnia. Fuit ergo Darius ille 1. *Medus*, non ratione regni Medici & Persici, sed ratione seminis Daniel. 9.1. id est, prosapiæ. Parens eius genere Medus, hunc Darium in Babylone genuisse omnino est verisimile. Ideo hic Darius à Beroso nominatur. 2. *Nabonnidus Babylonius*, tum quia in Babylonia ex Medico semine natus, tum quia vnus ex præcipuis Satrapis Babylonicorum Regum, ideo & linea hæreditariæ successionis in *Laborosoardocho* deficiente communibus suffragiis in Babyloniorum Regem electus est.

III. Ad *Coniecturas* id respondemus.

Ad *Primam*. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ vel Ahasueri nomen non modo fuit Regibus proprium, verum & aliis commune.

Ad *Secundam*. 1. Non statim Reges Medorum sunt, qui vel Medi appellantur, vel ex Media oriundi sunt, alias infiniti Medorum Reges constituerentur.

2. Si Ahasuerus & Darius Medus fuissent Reges Medorum, Daniel pro מִזֶּרַע מָדָי dicere debuisset מֶלֶךְ מָדָי.

3. Scriptura in notatione Regii seminis plerumque addit determinationem. *Athalia surgens perdidit* אֵת כָּל־זֶרַע הַמַּמְלָכָה πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας 2. Reg.11.1. *Fuit mense septimo, vt accedens Ismael*, &c. מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων 2. Reg.25.25. Ier.41.1.

Ad *Tertiam*. De Legibus Medorum & Persarum notandum. 1. Danielem sine omni dubio tum fuisse *Susis* in Perside vt colligitur ex Daniel 8. 2. 2. Illam partem Persidis sponte, vel alio aliquo casu, potius quam belli fortuna, tum Babyloniorum imperio accessisse. Si namque tempore Belthasaris Susis Persarum, non Babyloniorum fuisset, quare Daniel tum Susis degens mentionem facit Babylonici non

Persici Regis. c. 8. 1. 3. Darius ergo Medus vtut Rex Babyloniorum fuerit, in ea tamē Persidis parte, q̄ Babyloniorū tum imperio subiacebat, nil sancire poterat, nisi Persico iure, quod & hodie in omnibus regnis vsurpari videmus. Cum enim vni Regi multa parent regna: non est concludendum, illa omnia temperari eisdem Legibus. Imo multa eiusmodi regna sub vno Principe contrariis sæpe legibus videmus regi. 4. Cum ergo Daniel in Susiana præfectura Satrapes fuerit tempore Chaldaicorum Regum, sequitur tractum illum Persidis Babylonico regno adscribendum, ipsumque Danielem secundum iura & Leges Persarum iudicandum esse, hostes eius & accusatores statuerunt.

Ad *Quartam*. Iosephi authoritas, & eorum qui Iosephum hac in parte sequuntur nos non ligat, vt antea sæpius inculcatum.

POSTERIORIS DECADIS

Observatio I.

De Xenophontis Cyri pædia.

Xenophon Apis Attica, octo libros conscripsit περὶ παιδείας Κύρου de institutione Cyri Maioris, primi Persarum Regis, Κατ' ο- ne Styli eleganter, polite, terse. Verum ad Historicam fidem non sunt conscripti.

Testatur id I. Cicero ad Q. Fratrem lib. I. Epistola I. *Non ad historia fidem, sed ad effigiem iusti imperii conscripti sunt.*

II. Dionysius Halicarnassensis in Epist. ad Cn. Pomp. *Xenophon Herodoti ζηλωτὴς vel æmulator fuit secundum vtrumque Characterem:* τόν τε πραγματικὸν, καὶ τὸν λεκτικόν. *Primo namque* ὑποθέσεις τῶν ἱστοριῶν ἐξελέξατο καλὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ ἀνδρὶ φιλοσόφῳ προσηκούσας. Hypotheses *Historiarum elegit pulchras & magnificas & viro Philosopho congruas:* Τήν δὲ Κύρου παιδείαν εἰκόνα βασιλέως ἀγαθοῦ καὶ εὐδαίμονος. Imaginem *boni & felicis Regis*. Paulo infra: ἐν πολλοῖς ὀλίγωρός ἐστιν. *Xenophon in multis negligens est*. Ibidem & hoc addit, *Herodotum* ἰδίως πλεονεκτεῖν...

Idem autor alibi in ἐξετάσει τῶν ἀρχαίων de Xenophonte hæc habet: *Xenophon Herodot: ζηλωτὴς fuit*. Item ὕψους δὲ καὶ μεγαλοπρεπείας καθόλου τοῦ ἱστορικοῦ πράγματος οὐκ ἐπέτυχεν. *Sublimitatem & magnificentiam vniuersalis Historici Systematis non assecutus est.*

III. Gellius testis est lib. 14. Noctium Atticarum cap. 3. apud Muretum lib. 5. variarum lectionum cap. 14. *Xenophontem libros* παιδείας Κύρου *sub persona Cyri ad* Ideam *boni, felicis, recte educati & legitime imperantis principis conformasse, & Platonis* Ideæ *de Repub optime constituenda opponere voluisse.*

IV. Xenophon in illis libris multa in pleniorem Cyri commendationem excogitauit. In historia vero suspicio subest, de veritate, si quis nimium commendetur.

V. Subscribit Catalogus oculatissimorum ingeniorum huius æui, quæ constanter asserunt Xenophontis libros de pædia Cyri ad historicam fidem non conscriptos.

VI. He-

VI. Herodotus Xenophonti quo ad hiſtoriæ fidem ſemper fuit prælatus. Atqui Xenophon Herodoti ζηλωτὴς in illis libris multa ſcribit Herodoto contraria.

1. Xenophon ſcribit in principio libri primi, *Cambyſen*, Cyri parentem *Regem Perſarum* fuiſſe. Hoc contra Herodotum, qui lib. 1. dicit, Aſtyagem ex ſomnii inſtinctu filiam Mandanen, Cyri Matrem, *Cambyſi homini obſcuro inter Perſas & mediocri viro in matrimonium dediſſe*. Herodotum ſequuntur Trogus, Iuſtinus & omnes Hiſtorici. Et merito. Nam ante Cyrum nullus fuit Rex Perſidis.

2. Scribit Xenophon, Aſtyagem Medorum Regem filiam Mandanen, & filium Cyaxarem reliquiſſe. Hanc Xenophontis HYPOTHESIN Hiſtoricam ſequuntur *Ioſephus, Zonaras, Hieronymus* & plurimi alii. *Herodotus* contra lib. 1. c. 20. ait, Aſtyagem nullum virilis ſexus genuiſſe, Herodotum ſequitur Trogus Pompeius, Iuſtinus & melioris notæ Hiſtorici.

3. Scribit Xenophon Cyaxarem, Aſtyagis filium parenti in Medico regno ſucceſſiſſe. Et id eſt contra Herodotum reſtantem, poſt deuictum à Cyro Aſtyagen, neminem Medicum Regem fuiſſe, ſed Cyrum Medos Perſis ſubiugaſſe. Hiſtoricum Herodoti πρᾶγμα ſequuntur Hiſtorici fide digni.

4. Xenophon ſcribit, Cyrum ab Aſtyage liberaliter educatum. Contra Herodotus lib. 1.

5. Scribit Xenophon lib. 8. Cyrum naturali morte in Perſide obiiſſe. Contra Herodotus, Iuſtinus & alii fide digni volunt Cyrum in bello Maſſagetico interfectum.

Genealogia Cyaxaris & Cyri ex Xenophonte.

Cyaxares.
|
Aſtyages.

Cyaxares — Mandana—Cambyſes

Cyaxares:
|
Hic Cyaxares ſecundum Xenophontem filiam ſuam Cyro in matrimonium dedit.

Mandana—Cambyſes:
Cyrus

Genealogia Cyaxaris & Cyri ſecundum alios, qui Herodotum cum Xenophonte conciliare ſtudent.

Cyazares. Ex hoc Cyazare nonnulli faciunt Ahaſuerum, parentem Darii Medi. Dan. 9. 1.

Aſtyages
|
Cambyſes—Mandana
|
Cyrus

Cyazares. Ex hoc Cyazare nonnulli Darium Medum faciunt apud Danielem.
|
Hunc Cyazarem filiam Cyro in matrimonium dediſſe volunt. Item, filium genuiſſe, quem Aſtyages virili hærede ſecundum Herodotum carens in filium adoptauit, & ita à Xenophonte Aſtyagis υἱὸς (adoptiuus ſcilicet) nominetur. Sed hæ meræ coniecturę ſunt.

OBSER-

Observatio II.

De Annii Viterbiensis Beroso.

DE Annio Viterbiensi diximus in lib. 2. Tit.3.cap.14. Producit hic Annius *Berosum*, quem notis illustrauit, at plane fictitium.

Probatur I. *Tatianus* testis est, & *Goropius* lib. 1. Hisp. fol. 2. & lib. 4. Orig. fol. 431. à vero Beroso *tres* duntaxat *libros* de Chaldæorum rebus conscriptos. Annii Berosus *quinque* habet.

II. Iosephus libro priore in Appionem verum Berosum introducit, inter reliqua Græcorum vanitatem reprehendentem quod Babyloniam à Semiramide conditam scripserint. Ait enim Babylonem à Nebucadnezare ædificatam & amplificatam. Idem habet lib.10. Antiquit.cap.11. Cum vero Beroso videtur & scriptura conuenire. Dan.4.27. Fictitius contra Berosus lib. 5. Græcos sequens, contraria vero Beroso fingit, vxorem Nini, Semiramidem, Babylonem ædificasse & amplificasse.

III. Verus Berosus Chaldæorum Historiam produxit ad tempora vsque Cyri, & vlterius, testibus Iosepho & Eusebio libro decimo præparationis Euangelicæ. Fictitius Berosus desinit in 18. Assyriorum Rege, quo tempore Troiæ regnum initium habuit.

IV. In fictitio Beroso pueriles ridiculæ ineptæ sunt deriuationes: A *Saba* dictam fuisse *Sabaam*: à *Petreio*, Arabiam *Petraam*: à *Lugduno Lugdunum*: à *Franco Francos*: *Olympus*, quasi *totus limpidus*. *Huiusmodi deriuationes sunt impostoris commenta*, teste *Beato Rhenano* libro tertio rerum Germanicarum, pagina 192.

V. In Pseudo-Beroso non reperiuntur, quæ à fide dignis Historicis ex vero Beroso citantur.

1. Berosus nonnulla de Abrahamo prodidit, inquit Iosephus lib.1. Orig. cap.8. De Abrahamo in fictitio Beroso ne γρῦ.

2. Iosephus lib.10. Antiquit.c.3. ait, verum Berosum facere mentionem *Baladanis*, cuius Sacræ quoque literæ meminere, in Historia Ezechiæ 2.Regum.20.12. Esai.39.1. De hoc Baladane altum in spurio Beroso silentium.

3. Verus Berosus multa scripsit de *Nabulassare*, *Nebucadnezare*, item περὶ τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας teste Iosepho lib.10. Orig. cap.11. & priore in Appionem, Eusebio libro 10 præparationis Euangelicæ, Clemente Alexandrino, libro primo στρωμάτων. Nothus Berosus nil hac de re habet.

4. Iosephus priore in Appionem dicit, Berosum lib. 3. Chaldaicarum rerum, Nabulassaris, Nebucadnezaris & successorum meminisse. Effictus Berosus lib. 3. de dispersione filiorum Noæ post diluuium nonnulla fabulatur.

5. Athenæus libro decimo quarto, capite 17. citat ex libro primo festum quoddam, quod Babylonii quotannis in mense Loi celebrarunt. De hoc festo nil habet Annianus Berosus. Figmenta ergo sunt otiosi Monachi.

VI. Ex fragmentis veri Berosi colligitur, Chaldaicam Berosi Historiam iustum in se volumen continuisse. Annii Berosus glossis reparatis vix aliquot pagellas continet.

VII. Vi-

VII. Viderunt hoc oculatiſſimi ante nos viri, qui familiam in literis ducunt, quique Anniani Beroſi vanitatem deprehenderunt, *Volaterranus* libro quarto Anthropol. *Blondus, Glareanus, vterque Scaliger, Lipſius, Goropius, Ludouicus Viues* in notis ad caput primum libri 18. Auguſtini de Ciuitate Dei, *Caluiſius, Fridericus Tilemannus* in diſcurſu Philologico, & alij quam plurimi.

Hinc videmus & audimus exteras nationes Germanos irridere, quod palpabilibus illis figmentis fidem adhibeant.

Observatio III.

De Regina Dan. 5. 10.

I. SCribit Daniel, conuiuii tempore à Belthaſare inſtructi in palatio Regio egreſſos digitos humanæ manus eque regione lychnuchi quid ſcripſiſſe, Rege vidente, qui propter hanc ſcriptionem vehementiſſime conturbatus eſt, vſque ad pallorem & oſſium concuſſionem verſ. 6. 9. Rex adduci iuſſit Sapientes Chaldæos, vt ſcripturam legerent & explicarent, Aſt nemo inuentus, qui ſcripturam illam legere potuit. Tandem *Regina* intrauit, quæ Regi in memoriam reuocauit res geſtas & ſapientiam *Danielis* tempore Nebucadnezaris v. 11. 12.

II. Hæc *Regina* (מַלְכְּתָא) non fuit coniunx Belthaſaris, vt *Porphyrius* olim finxit. Vxores enim illius iam antea interfuerunt conuiuio verſic. 2. 3. *Origenes* (Hieronymo teſte) voluit eam *matrem* Balthaſaris fuiſſe. Nos *Ioſepho* lib. 10. Antiquit. cap. 12. *Lyra* & aliis ſubſcribimus, ſtatuimuſque illam Reginam fuiſſe *auiam* Belthaſaris, coniugem Nebucadnezaris fœminam & prudentia, & ætate grauiſſimam. Narrat enim Regi vt viſa, quæ Nebucadnezaris tempore acciderunt.

III. Cum vero Herodotus lib. 1. mentionem faciat Nitocris Reginæ Babylonicæ, cuius ſolertiam ibidem Hiſtoricus mire deprędicat; non dubitamus illam *Nitocrin* Nebucadnezaris fuiſſe coniugem. Firmiorem faciunt noſtram aſſertionem iſta machinamenta plane virilia in firmanda, amplificanda & exornanda Babylone.

Hoc opus Nebucadnezar inceperat Daniel. 4. 27. inſtinctu vxoris ſuæ, Beroſo teſte. Vxor in Septennali Nebucadnezaris ἀῤῥωςίᾳ continuauit, quin imo & regnum per hoc Septennium viro demenrato & inter beſtias degente ſua prudentia & fortitudine adminiſtrauit. Quanquam in eo errer *Herodotus*, quod *Labynetum*, contra quem Cyrus exercitum duxit, Reginæ Nitocris filium faciat.

IV. *Beroſus* apud Ioſephum priore in Applonem ſcribit, Nebucadnezaris coniugem in Mediæ montanis enutritam. Vnde per coniecturam colligimus eam fuiſſe filiam *Cyaxaris*, potentiſſimi Regis Medorum. Coniecturam firmat iſta pacificatio, qua quinquennale duellum inter *Alyatten* Medorum, & *Cyaxarem* Medorum Regem diremptum eſt. Autores conuentionis vel pacificationis fuere *Syenenſis Cilix, & Labynetus Babylonius*, teſte Herodoto lib. 1. c. 74. & addit ibidem Hiſtoricus eo tempore Eclipſin Solis accidiſſe à Thale Mileſio Ionibus prædictam. Hanc Eclipſin Plinius conicit in annum 4. Olymp. 48. Anno Vrbis CLXX. libro 2. c. 12.

cap.12. Sane annus 4. Olymp. 48. conuenit cum anno Vrbis CLXX. Verum circa illa tempora Cyaxares iā mortuus fuit. Astyages enim circa initium Olymp. 46. regnare cœpit, Finis enim Astyagis, qui 35. annos regnauit cadit in initium Olympiadis 55.

Ad Chronologicam illam dubitationem respondet *Temporarius* & alii statuentes, Herodotum in Persona errasse, & pro Astyage Cyaxarem nominasse, vel Astyagen etiam Cyaxarem appellatum. Verum hæc dicuntur non probantur. Herodotus bis mentionē facit istius duelli inter Alyatten & Cyaxaren parentem Astyagis. Vnde colligimus Herodotum in persona Cyaxaris non errasse, & consequenter illam Eclipsin in anteriora coniiciendam. Quem laborem Astronomis supputandum committimus. Anno primo Olymp. 43. finiente & secundo ineunte Eclipsis Solis accidit 30. Iulii in ipsa Meridie. Num hæc Eclipsis illa sit, cuius Herodotus meminit sapientibus diiudicandum relinquimus. Sane circa illud tempus & Halyattes Lydorum, & Cyaxares Medorum Reges regnarunt. In Babylonia vixit & Nabulassar parens, & Nebucadnezar filius. Labynetus ergo Babylonius, qui isti transactioni interfuit, fuit vel Nabulassar, vel, quod vero similius, Nebucadnezar, in qua transactione Alyatris Lydorum Regis filia nomine Ariena, Cyaxari Medorum Regis filio in vxorem data est, teste Herodoto. Ex qua transactione coniicimus, quandam affinitatem inter *Cyaxarem* & Babylonicum Regem *Labynetum* intercessisse.

Observatio IV.

De nomine Esræ.

I. Esra vel Hezra עֶזְרָא. Nomen fuit duobus commune, quod notandum, ne in errorem labamur.

1. Nomen hoc obtinuit quidam Leuitici ordinis, qui vna cum Iehoschua Summo Pontifice & Zerubabele Principe Hierolymam ex captiuitate ascenderat. Nehe.12.1.

2. Nomen hoc habet *Esra*, qui anno 7. Artaxerxis Memoris (Esr.7.7.) Perside Hierosolymam cum multis aliis Iudæis ex Regis indultu profectus est. Hic ad differentiam prioris Esræ nominatur הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר *Sacerdos* & *Legisperita*, & cum ה demonstratiuo, *ille* Sacerdos, *ille* Legisperita. Neh. 12. 26.36. Et Legisperita מָהִיר promptus seu exquisitus in Lege Mosis Esr.7.6.

II. *Tremellius* cum *Iunio* in Bibliis ad v. 1. cap. 12. Neh. ex his duobus, vnum Esram faciunt, statuuntque, Nehemiam *Synecdochice* duas profectiones è captiuitate longo tempore à se inuicem distantes coniungere. Priorem sub Serubabele Duce & Iehoschua Pontifice: posteriorem Esra Duce Anno septimo Artaxerxis Memoris. Versum ergo primum capitis 12. apud Nehemiam hoc modo distinguunt: *Isti sunt Sacerdotes, & Leuitæ, qui ascenderant, cum Serubabele filio Schealthielis, & Ieschua: Seraia, Iirmeia Hezra.* In Ablatiuo, repetendo Præpositionem עִם ἀντὶ τῦ κοινῦ. *Et cum Seraia, Iirmeia* Hezra. Docti viderint, duos distinctos fuisse idem nomen habentes manifeste ex Neh, 12. v.33.36. conspicitur.

Obser-

OBSERVATIO V.

Tyrus vnde dicta, & à quo & quando condita.

I. TYrus (vrbs secundum Q. Curtium lib. 4. & vetustate originis & crebra fortunæ varietate ad memoriam posteritatis insignis) Ebræis dicitur צור à fortitudine seu Petra.

צור enim Petram significat, & Tyrus dicta est צור, quia in corde maris super petram extructa Ezech. 28. 2 Pœnis seu Phœnicibus dicebatur *Sar* ex Ebræo צר. Hac enim lingua, Dialecto nonnihil inflexa, olim vsi sunt antequam in Africam migrarent. Ennius: *Pœni Africa Sarra*, id est, *Tyro oriundi*. Et Gellius testis est lib. 14. cap. 6. *Tyrum olim Sarram dictam*. Virg. 2. Æneid. *Sarranum ostium*, id est, Tyrium. Condita est à Sidoniis vel incolis Vrbis צידון, quæ à Tyro sex quasi Germanicis miliaribus distabat. Ideo Tyrus nominatur בת seu *filia Sidonis* Esai. 23. 1. vt Catthago Tyri est colonia seu filia. Causa conditus Tyri fuit vel dissensio Ciuium Sidonensium, vel, (vt Iustinus lib. 18. ex Trogo Pompeio refert) expugnatio Sidonis ab Ascaloniis seu Philistinis mota. Phœnices ergo siue Zidonei à Rege Ascaloniorum expugnati, nauibus appulsi Tyrum condiderunt. Quid si causam in populosiorem Sidonensium ciuium numerum coniiciamus, cui ferendo Sidon non fuit.

II. Condita est Tyrus ante extructum Salomonicum templum annis 240. teste Iosepho, lib. 8. Originum c. 2. Templum autem Salomonicum condi cœptum Anno mundi 2933. Tyrus ergo fundata Anno mundi 2693. circa vltima tempora Gedeonis, 76. annis ante Ilii vel Troiæ excidium. Iustinus ex Trogo lib. 18. Tyrum conditam, ait ate annum Troianæ cladis.

Nos Iosepho astipulamur. Quanquam in libro Iosuæ cap. 19. 29. huius ciuitatis iam fiat mentio. Quod si tempore Iosuæ liber Iosuæ conscriptus, tum Tyrus quadringentis fere annis ante Salomonicum templum fuisset condita. Est autem verisimile Librum Iosuæ post ipsius tempora Iudicum temporibus conscriptum. Hoc respectu Iosephus in definiendo tempore excusari poterit. Fuit autem Tyrus vrbs munita & plane elegans, vt videre est Ios. 19. 29. 2. Sam. 24. 7. Ezech. 27. & 28. Zach. 9. 3.

III. Hostilibus armis infestata fuit Tyrus.

1. *Intestinis*, vel *domesticis* מבית Esa. 23. 1. à seruis, suos dominos occidentibus. Qua de re Iustinus lib. 18. sic scribit: *Tyrii attritis viribus à seruis suis, multitudine abundantibus, indigna supplicia perpessi sunt, qui conspiratione facta, omnem liberum populum cum dominis interficiunt. Atque ita potiti vrbe, lares dominorum occupant, Rempub. inuadunt: coniuges ducunt, & quod ipsi non erant, liberos procreant.*

II. *Exteris* seu *aduenis* מבוא. Esai. 23. 1.

1. *A Salmanassare* Assyriorum Rege, qui Tyrum aggressus est 60. nauibus. Quibus occurrentes Tyrii, inter quos *Elulæus* Princeps eorum, disiecta hostili classe, victores euaserunt. Verum Salmanassar Custodes ad fluuium & aquæ ductus disposuit, qui aquari Tyros prohiberent, quod cum per continuos quinque annos fieret, coacti sunt effossis puteis inde se sustentare. Hæc *Menander* ex Tyriorum annalibus apud Iosephum libr. 9. cap 14.

2. Ab *Aprie* Ægyptiorum Rege, qui cum Tyro nauali pugna dimicauit. Verum calamitas eum mansit, teste Herodoto in Euterpe.

3. A *Nebucadnezare*, qui à parente Nabulassare in Ægyptum, totamque Syriam ad rebelles Ægyptios & Syrios missus, quam primum in Phœniciam venit, Tyrum, ob defectionem *Ithobali* Tyriorum Principis, obsidione cingit per 13. annos Ezech. 29. 18. Iosephus priore in Appionem & lib. 10. Orig. c. 11. circa finem ab anno 7. Ithobali ad 20. eius annum vt ex correcto Iosephi loco priore in Appionem liquet. Qua de re nonnulla monuimus cap. 5. Tit 2. posterioris libri. In hac obsidione audiens Nebucadnezar parentis obitum, Babylonem ad occupandum imperium profectus est anno quasi quinto Iudaicæ captiuitatis, re adhuc apud Tyrios infecta, quantum coniicere licet. Nam anno 11. Captiuitatis αἰχμαλωσίας illusit Hierosolymæ à Nebucadnezare occupatæ. Ezech. 26. 2. quod non fecisset, si ante fuisset à Nebucadnezare expugnata. Vnde colligimus, Nebucadnezarem post deuastatam Hierosolymam altera vice maximis cum copiis, maximaque vi Tyrum obsidione cinxisse, & tandem expugnasse. In qua obsidione nauibus Nebucadnezarem vsum esse nullum est dubium.

Erat enim Tyrus Insula, sita in corde, seu medio maris Ezech. 28. 2. Testatur autem idem Propheta. c. 26. 8. Nebucadnezarem propugnaculo facto & diffuso aggere ciuitatem occupaturum esse, eique muros & turres arietibus destructuros. Quod & dubio procul factum, licet id in profanis non habeatur Historiis. Prophetiam enim adimpleri oportuit. In hac miseria Tyrus mansit per 70. annos Esai. 23. 15. Cyrus enim concedens Iudæis in patriam ire, Tyriis quoque & Phœnicibus pristinam libertatem concessit, ab eo tempore Tyrii ciuitatem vicissim muniuerunt, & reædificarunt. Tempore namque Darii Nothi florens fuit Zach. 9. 3. tempore Alexandri Magni munita, temporibus Romanorum admodum populosa.

III. Tyrus bellicis armis infestata fuit מארץ כתים Es. 23. v. 1. *è terra Chittim* vel Macedonia, id est, ab Alexandro Magno, verum non sine magno labore, prout videre est apud Iosephum lib. 11. Orig. cap. 8. Iustinum lib. 11. & 18. Plutarchum in Alexandro, Diodorum Siculum lib. 17. Q. Curtium lib. 4. & alios. Nam Tyrum Insulam à continente terra 4. stadiorum interuallo distantem, terræ continenti apposuit immensis aggeribus, immenso labore extructis. Septem menses in Tyri oppugnatione consumpsit. Expugnata vrbe, omnes, qui prælio superfuerant, ob memoriam veteris cædis, quam in Dominos exercuerant, cruci adfixit. Seruorum enim supplicium erat crux. Atqui Tyrii omnes serui, dominos enim suos occiderant omnes. Tyrum Alexander non deuastauit, sed eam solummodo sibi subiugauit.

4. Post Alexandri mortem iterum ab Attalo Perdiccæ Nauarcho Tyrus occupatur, teste Diodoro lib. 18.

5. Tum ab Antigono vt Diodorus scribit lib. 19.

6. Sequentibus temporibus in Romanorum potestatem deuenit. Qua de re legatur Dio Cassius lib. 42. 48. 54.

7. Tandem à Mahometis occupata & expugnata est.

IV. Inquies: *Propheta Ezechiel minatur Tyro eam solo æquandam & amplius non ædificandam.* cap. 26. ỷ. 14. 19. Dico, Prophetam vel vltimum excidium Tyri respicere, vel per σύγκρισιν loqui, eam non amplius ædificandam post Nebucadnezarem, tam magnifice scilicet vt antea. Simile quid de Babylone legimus Esai. 13 19. Nonnulli dicunt Prophetas in huiusmodi vaticiniis, hyperbolis vti, quod ego non dixerim.

V. Vltimo loco & hoc addendum, Dauidem Psalm. 87. v. 4. & Esaiam

cap.

cap. 23. 18. propheticis verbis lætum de Tyro vaticinium proponere, eius merces Domino ſanctificandas, id eſt, Tyrum ſuo tempore peruenturam ad veram Meſſiæ agnitionem; & eius conſortium, quod Chriſti, & Apoſtolorum temporibus impletum Matth. 4. 24. cap. 15. 21. Marc. 3. 8. Et teſtis eſt Q. Curtius lib. 4. Tyrum ſuo tempore ſub tutela Romanę manſuetudinis acquieſcere. Floruit autem Curtius circa tempora Claudii Imperatoris, paucis annis poſt Dominicam in cœlos Aſcenſionem.

Observatio VI.

De Zedekiæ regno, & quando regnare inceperit?

I. Zedekias ſiue *Tzidkias* Ebræis צדקיהו Item מתניה *Matthania* 2. Reg. 24. 17. poſt ſpontaneam Iechoniç in Babylonem tranſmigrationem. 2. Regum 24. 12. 2. Chron. 36. 10. à Nebucadnezare Rex Iudæ iuramento præeunte. 2. Chron. 36. 13. Ezech. 17. 12. conſtituitur, verum vt Vaſallus Babylonici Regis, imperat annos vndecim. 2. Reg. 24. 18. 2. Chron. 36. 11. *Anno quarto* ſui regni Babylonem ad Nebucadnezarem proficiſcitur anno duodecimo Regni Nebucadnezaris. Ierem. 51. 59. (Quanquam alii Ieremiæ locum aliter interpretentur.) Violato vero iuramento & fœdere Zedekias ad Ægyptiorum Regem, *Pſammin* defecit. 2. Reg. 24. 20. 2. Chron. 36. 13. Ezech. 17. à v. 15. anno quaſi *ſexto* Tzedekiæ, quantum ex Ezechiele, à c. 8. ad 20. colligitur. Quanquam Ioſephus lib. 10. Orig. cap. 10. hanc defectionem in annum *octauum* regni Zedekiæ conííciat. Hoc Zedekiæ periurium vlturus Deus (prout comminatus fuerat Ezech. 17. à v. 16. & ſeq.) Nebucadnezarem in Iudæam mittit, qui anno *nono* Tzedekiæ decimo die, decimi menſis Hieroſolymam obſidione cingit. 2. Reg. 25. 1. Ier. 39. 1. cap. 52. 4. Ezech. 24. v. 1. & 2. per menſes octodecim. Anno namque vndecimo regni Tzedekiæ nona die, menſis quarti Hieroſolyma occupata & deſolata eſt 2. Reg. 25. v. 3. 4. Ierem. 39. 2. cap. 52. 6. Tzedekias in fuga captus, oculiſque in conſpectu Nebucadnezaris priuatus Babylonem abductus eſt, vbi & mortuus. 2. Reg. 25. 7. Ierem. 39. cap. 52. 11. Qua in parte impleta vaticinia Ieremiæ & Ezechielis, quorum ille vaticinatus erat Zedekiam ſuis oculis Babylonicum Regem viſurum capite trigeſimo ſecundo verſ. 4. cap. 34. 3. Hic, Zedekiam non viſurum Babylonem. Ezech. 12. v. 12. 13. Cauſam vero tantæ moræ in obſidenda Hieroſolyma præbuit *Apries* Ægypti Rex, qui audiens Hieroſolymæ obſidionem à Babylonico Rege factam, aſſumpto valido exercitu, Hieroſolymam petit, volens obſidionem ſoluere, & Regi Zedekiæ, qui cum ipſo in fœdere erat, ſuccurrere. Verum Nebucadnezar ſoluta ex parte obſidione obuiam Ægyptiaco Regi profectus vno prælio victum tota Syria expulit. Ier. 37. v. 5. 7. ſtatimque ad obſidionem reuerſus Hieroſolymam tandem occupat & diruit.

II. De initio vero regni Tzedekiæ Chronologica mouetur diſceptatio. Legitur 2. Chron. 36. 10. Nebucadnezarem לתשובת השנה *in anni conuerſione*, vel, *vertente anno* (da das Jahr umb kam) miſiſſe militem ad Iechoniam Iudæ Regem captiuandum, & Babyloniam abducendum. Quod & factum, ſtatimq; Zedekias poſt Iechoniam Rex Iuda conſtitutus eſt. Quæritur, qualis hæc anni ſit conuerſio?

Scaliger in ſuis animaduerſionibus in Euſebium vult per illam anni conuerſionem intelligendum æſtiuum Solſtitium, quo Sol ad ſupremum

punctum veniens annnum Tropicum finit & alium inchoat. Idem Scaligero pinatur Tzedekiam decem tantum solidos annos regnasse.

Codomannus lib. 3. Chron. cap. 13. hanc anni conuersionem refert ad annos Nebucadnezaris hoc sensu: *Anno vertente*, id est, *anno septimo Nebucadnezaris finiente & octauo ineunte misit Nebucadnezar*, &c.

Atqui in scriptura deprehendimus Annos regni Nebucadnezaris à quinto mense inchoari. Quartus enim mensis in quo Hierosolyma expugnata 2. Reg. 25. v. 3. 4. Ierem. 39. 2 Ezech. 24. v. 1. 2. est *decimus octauus* Nebucadnezaris Ierem. 52. 29. finiens scilicet. Mensis sequens quo Salomonicum templum conflagratum, est *decimus nonus* Nebucadnezaris iniens. 2. Reg. 25. 8 Ierem. 52. 12.

Vtraque opinio initium regni Tzedekiæ in æstatem coniicit. Hisce opinionibus videtur fauere Ieremias, qui in quintum mensem ראש vel initium regni Tzedekiæ locare videtur cap 28. 1.

III. Verum quo minus istis opinionbus adhærere possimus, sequentes nos mouent rationes.

1. *Si anni Regni Tzedekiæ in æstate cum annis regni Nebucadnezaris inchoandi, tum vnus idemque annus Tzedekiæ in diuersos Nebucadnezaris annos cadere non potest.*

Atqui vnus idemque annus Tzedekiæ in duos diuersos Nebucadnezaris annos cadit.

Initium ergo Tzedekiæ in æstatem vix ac ne vix quidem locari poterit.

Maioris consecutio manifesta est. Assumtum ex sacris facile firmatur. Annus vndecimus Tzedekiæ cadit tum in decimum octauum, tum decimum nonum annum Nebucadnezaris quantum apparet ex locis 2. Reg. 25. 8. Ierem. 32. 1. cap. 52. v. 12. 29.

2. Nullum extat in scriptura exemplum, in quo *anni conuersio* in æstatem coniecta.

IV. Nos ergo cum *Setho Caluisio* in hac sumus sententia, Zedekiam regnare cœpisse circa *autumnalem anni reuolutionem* (duplices enim Iudæos habuisse annos תקופה à vere & autumno, probatū est alibi lib. 1. Tit 1. c. 1.) colligimus id ex profugo, qui Ezechieli indicauit Ierosolymam captam & dirutam esse. Is ad Ezechielem venit die quinta, mensis decimi, anno duodecimo captiuitatis. Ez. ch. 33 21. quinto mense exacto post rem gestam. Capta namque est ciuitas mense quarto, anni vndecimi Tzedekiæ 2. Reg. 25. 2. Ier. 39 2. cap. 52. 5. Vnde manifestum est initium Tzedekiæ locandum intra quinque & decem menses. Atqui initium eius est ab anni reuolutione. 2 Chron. 36. 10. Nulla vero apud Iudæos intra hunc terminum alia fuit anni Tecupha, quam ea, quæ cadit in septimum mensem. Tzedekiæ ergo initium in septimum mensem coniiciendum probabiliter hinc euincitur.

V. Nec obstat locus Ierem. 28. 1. vbi quintus mensis dicitur esse ראש vel initium regni Tzedekiæ. Fuit initium regni Tzedekiæ. A primo namque regni Tzedekiæ principio, ad quintum mensem tres tantum anni quadrantes effluxerunt, quod interuallum tantum non est, quo minus quintus mensis, Tzedekiæ ראש appellari non possit. Nondum enim integer annus effluxit.

VI. Vnde & hoc colligitur, Tzedekiam vndecim annos solidos, duobus tantum quasi mensibus exceptis, regnasse. Id quod ex aliis quoque fundamentis comprobatur.

1. Iere-

1. Ieremias cap.1.3. inquit, se à decimo tertio anno Iosiæ prophetasse, vsque dum compleretur vndecimus annus Tzedekiæ. Ergo Tzedekia annos vndecim שנים תמים *absolutos* siue *completos* regnauit.

2. Annus vltimus Tzedekiæ est Sabbathicus Ier. 34.8. Atqui decimus Tzedekiæ est annus vigesimus septimus à celebrato Iobeleo Ezech. 27.17. vel annus sextus à celebrato anno Sabbathico. Necessum ergo Tzedekiam vndecim annos fere completos regnasse.

3. Annus primus Tzedekiæ conuenit ex parte cum anno octauo Nebucadnezaris ineunte 2. Reg. 24. 12. Si primus Tzedekiæ est octauus Nebucadnezaris iniens. Ergo decimus Tzedekiæ iniens, & in decimum septimum annum Nebucadnezaris fere finientem, & decimum octauum ineuntem cadit.

Atqui Tzedekias ad decimum nonum annum Nebucadnezaris ineuntem regnauit. 2. Reg. 25. 8. Ier. 52. 12. Vnde concluditur Tzedekiam vndecim fere absolutos regno præfuisse.

4. Ex Ezech. 40. 1. Annus vigesimus quintus Captiuitatis Iechoniæ est decimus quartus ab excidio vrbis. Vndecim ergo fere completi anni à captiuitate Iechoniæ ad excidium vrbis numerandi.

VII. Et hoc exinde elicitur, Annos Nebucadnezaris cum annis Ioiakim & Tzedekiæ cum iudicio & numerandos, & interse locandos, cum diuersa principia habeant.

Daniel aduentum Nebucadnezaris in Syriam & obsidionē Hierosolymæ conicit in *annum tertium* Ioiakimi cap.1.1. Hæc obsidio tum cœpta, ciuitas vero non statim expugnata. Anno namque Ioiakimi quarto, vt expugnanda proponitur à Ieremia cap.25. Si quis cum tertio Ioiakimi primum Nebucadnezaris statim colligare vellet, in manifestam laberetur absurditatem. Hac enim ratione cum vndecimo Ioiakimi, non um Nebucadnezaris colligabit, quod est contra scripturam, quæ vndecimum Ioiakim cum septimo Nebucadnezaris finiente & octauo ineunte 2.Reg.25.8.Ier.52.29. connectit. Daniel ergo (& quidem solus) aduentum Nebucadnezaris conicit in tertium Ioiakimi. Posterior Regum cum Ieremia, annum primum Nebucadnezaris, inchoant à Ierosolymę expugnatione, facta anno quarto Ioiakimi bonam partem elapso, ita vt primus Nebucadnezaris cum quarto & quinto Ioiakimi concatenandus sit, & ita consequenter. Hæc qui non attendit, in varias se præcipitem dabit difficultates.

IIX. Ita *primus* Tzedekiæ est *quartus* à celebrato Sabbathico Ier.c.28.1. Qua de re alibi egimus.

Observatio VII.

De Loco Ier.27.1.

I. Ieremias cap.27. sub symbolis iugi & vinculorum futuram Iudæorum captiuitatem prædicit, populumque ab audiendis Pseudoprophetis pacem & securitatem annunciantibus dehortatur.

Prophetiam factam ait, *in principio Regni* IEHOIAKIM *filii Iosiæ* Ex hoc nominis positu dubium non contemnendum oritur, num illa prophetia *Ieioiakimi*, an vero *Tzedekia* tempore facta, & ita in prophetæ loco erratum in nomine sit, non tam Prophetæ, quam descriptoris vitio.

II. Argumenta dubitandi sunt.

1. Initio illus Regis Nebucadnezar vt Rex introducitur versic. 6. non futurus, sed iam regnans. Sic enim Propheta: *Nunc itaque ego dedi omnes terras istas in manum Nabuchodonosor Regis Babylonis serui mei.* Atqui anno demum quarto Iehoiakim Nebucadnezar in Syria regnare cœpit. Ierem. 25. 1.

2. V. 3. Capitis loco *Iehoiakimi* statim ponitur Rex *Tzedekias*, memoraturque Regem Edom, Regem Moab, Regem filiorum Ammon, Regem Tyri, Regem Sydonis, suos legatos Hierosolymam ad Tzedekiam Regem Iuda misisse.

3. V. 20. Mentio fit abducti Iechoniæ: Atqui Iechonias post Iehoiakim regnauit.

4. Sequens caput prophetiam continet, propositam eo anno, quo prior cap. 27. descripta est. Atqui prophetia cap. 28. proposita initio regni Tzedekiæ. Sic enim habet Propheta: *Factum est in anno illo* (Luth. im selbigen Jahr) *in principio regni Tzedekiæ, Regis Iuda.*

III. Nonnulli nomen Iehoiakimi vers. 1. cap. 27. retinentes volunt Ieremiam in illo capite prophetiam edere non de re præsente, sed futura, & præterita, locutione prophetice vti, pro futura, ad denotandam futuri exitus certitudinem; Iechoniam item, Zedekiam, & Nebucadnezarem introducere prophetice vt Reges, tum quidem non regnantes, sed suo tempore regnaturos.

His vtut libenter largiamur, prophetas sæpe de futura aliqua re in præsente (tanquam si iam ob oculos esset) vaticinari: id tamen manet in probatione, num Ieremias in cap. 27. prophetiam promulgarit de futura re, num historiam rei præsentis?

IV. Nos (saluo tamen aliorum iudicio) coniicimus freti productis ratiociniis, prophetam ibidem Historiam rei præsentis producere & consequenter erratum esse Personæ, & pro Ioiakimi Tzedekiæ nomen locandum. Cuiusmodi σφάλμα & in Matthæum irrepsit, vbi pro *Zacharia* habetur *Ieremias* cap. 27. 9. Verum hoc negotium doctis & candidis diiudicandum committimus.

Observatio VIII.

De Iosia, Regis Iudæ, filiis.

Iosias Rex Iudæ pientissimus, in cuius regno Ieremias prophetare cœpit. cap. 1. v. 2. cap. 25. v. 3. *quatuor filios* habuit 1. Chron. 3. 15.

Primus est *Ioahas* siue *Iehoachaz* יְהוֹאָחָז 2. Regum 23. 30. 2. Chronicor. 36. 1. nominatur & Iochanan יוֹחָנָן. Regnauit Hierosolymis post parentem per *tres* tantum *menses* 2. Regum 23. 31. 2. Chronicor. 36. 2. electus in Regem per populi suffragia, ne Rex Ægypti regnum occuparet. Iosia namque cum Pharaone Nechao pugnans prope *Megiddum* ab Ægyptiaco Rege victus, iaculisque ad mortem læsus est 2. Regum. 23. 29. 2. Chronicor. 35. versic. 20. & sequentib. Huius pugnæ meminit & Herodotus lib. 2. capite centesimo quinquagesimo nono, sic scribens: Σύροισι πεζῇ ὁ Νεκῶς συμβαλὼν ἐν Μαγδόλῳ ἐνίκησε. *Terrestri acie congressus Necus cum Syris in Magdalo victoria potitus est.* Cum vero Rex Ægypti audisset populum Ioaham

Ioaham ſine ſuo conſenſu in Regem elegiſſe, eum *Ribla* vel *Apamia* in Regione *Chamata* dolo cepit, vinctumque ibidem aſſeruari curauit. 2. Reg. 23. verſ. 30. vſque dum à *Carcemiſchi* expugnatione reuerteretur. A bello vero ad Carcemiſchum Aſſyriæ oppidum ad Euphratem ſitum, reuerſus Pharao Necho, Ioaham vinctum in Ægyptum abduxit, vbi & mortuus 2. Reg. 23. v. 34. 2. Chron. 36. v. 4. Iere. 22. v. 10. & ſeq. Ezech. 19. v. 4. Ioſephus libr. 10. originum cap. 8.

Hic *Ioahas* à Ieremia cap. 22. verſ. 11. nominatur שלום *Schallum* vel *Sallum*. Quartus quidem Ioſiæ filius hoc nomen habuit 1. Chronic. 3. verſ. 15. ideo *Codomannus* lib. 3. Chronolog. cap. 19. opinatur, Ieremiam quartum illum Ioſiæ filium alloqui. Verum hoc eſt in dubio. Ieremias hunc Schallum vt Regem introducit, qui loco parentis regnarit, quiq́; יצא egreſſus ſit v. 10. ſiue הלך abierit verſ. 11. vel גלה captiuus abductus ſit è terra Iudæ. Atqui Schallum quartus Ioſiæ filius nunquam Rex factus eſt, incertum item, num à Rege Ægyptiaco vinctus in Ægyptum abductus ſit. Ideo tutior & conuenientior eorum eſt opinio, qui ſtatuunt, Ieremiam Ioaham fraterno nomine *Schallum* appellaſſe & alluſiſſe ad *Schallum* Iſraelis Regem, qui per vnum tantum menſem regnauit. Per Tyrannidem namque regnum occuparat, ideo à Manahem occiſus eſt 2. Regum 15. verſ. 10. 13. 14. Senſus ergo verborum Ieremiæ hic eſſet: *Sic ait Iehouah de Schallum filio Ioſiæ Regis Iuda, &c. de Schallum*, id eſt, *Ioaha Schallumi fratre, qui per breue tantum temporis ſpatium inſtar Schalumi Regis Iuda regnauit.*

Secundus Ioſiæ filius eſt *Eliakim* אליקים à Pharaone Rege Ægyptiaco dictus *Iehoiakim* יהויקים 2. Regum vigeſimo tertio, verſ. 34. 2. Chron. 36. verſ. 4.

Ab Ægyptiaco Rege Nechao loco fratris Ioahas regno Iudæ præficitur, cui præfuit per annos *vndecim* 2. Regum 23. verſ. 36. 2. Chron. 36. ℣. 5. Taxat ſubditos ex mandato Pharaonis, cui magnam auri vim tribuere cogebatur. Impiis & impuris fuit moribus 2. Regum 23. verſ. 35. 37. 2. Chron. 35. ℣. 5. Ioſephus lib. 10. origin. cap. 6. Anno tertio regni ſui abſoluto & quarto currente Daniel. 1. 1. Ierem. 25. 1. Ioſephus libr. 10. capit. 7. Nebucadnezar à patre Nabopollaſſare in Syriam miſſus primum Carchemiſchum ab Ægyptiaca obſidione liberat. Ierem. 46. verſ. 2. Poſt Hieroſolymam obſidione cingit, capit, Danielem cum aliis è Regia Stirpe iuuenibus Babylonem abducit, cum parte vaſorum domus Domini Daniel. 1, 2. Regem Iudæ tributarium facit per *tres annos* ſecundo Regum vigeſimo quarto verſ. 1.

Verum Rex Iudæ fœdifragus ſequentibus annis deficit à Nebucadnezare ad Regem Ægyptiacum arundinis Scipionem. 2. Reg. 24. 1. Ezech. 29. 6. Ioſephus lib. 10. c. 7.

Verum *anno vndecimo* regni Iehoiakimi à Nebucadnezare chalybeis catenis vinctus eſt, vt Babylonem abduceretur. 2. Chron. trigeſimo ſexto, verſ. 6.

Verum in Babyloniam non peruenit, ſed in itinere mortuus, vt aſininum cadauer ſine ſepultura abiectus eſt ex Ieremiæ vaticinio, capit. vigeſimo primo, verſ. decimo nono, cap. trigeſimo ſexto, verſ. trigeſimo. Ioſephus lib. 10. cap. 8.

Hic *Ioiakim* videtur eſſe primogenitus Ioſiæ filius. Nam 25. annorum fuit, cum fratri Ioahas in regno ſuccederet 2. Regum 23. v. 36. 2. Chron. 36. verſ. 5. Ioahas vero 23. tantum annorum fuit, cum in Regem à populo

X 4 eligere-

eligeretur & per tres tantum menses regnauit. 2. Reg. 23. v. 31. 2. Chronic. 36. v. 2. Sed quæritur: *quare populus absente Iosia Ioahaum, & non Ioiakimum natu maiorem in Regem elegerit?*

Causa in Sacris non est expressa. Si coniecturæ locus est, potuit Ioiakim cum parente Iosia bello contra Pharaonem Nechao interfuisse, ideoq; populum absente Ioiakim Ioahamum Regem elegisse.

Habuit hic Iehoiakim filium *Ioachim* vel *Iechoiakin* יְהוֹיָכִין 2. Regum 24. ỷ. 16. 2. Chron. 36. ỷ. 8. alio nomine *Ieconia* יְכָנְיָה 1. Chronic. 3. ỷ. 15. Ierem. 27. v. 20. & per ἀφαίρεσιν τ῀ ' כָּנְיָה *Conia*, Iere. 22. 24. dictum. Hæc autem ἀφαίρεσις literæ ' non sine causa à Ieremia ibidem facta est. Loquitur enim de Iechoniæ auulsione, per quam *Ieconia Conia* factus est. Sic enim loquitur Ieremias: *Etiamsi esset Conia sigillum vel signatorius annulus in dextera mea, tamen inde euellam te*, ἐκεῖθεν ἐκσπάσω σε. So wolt Jch dich doch abreissen.

Nominatur *Zedekia frater*. 2. Chron. 36 v. 10. Hebræa Phrasi, id est, ex fratre filius, vel patruus 2. Regum 24. ỷ. 17. 1. Chron. 3. vers. 15. Iosephus lib. 10. cap. 10. Regnauit per tres menses & decem dies. 2. Regum 24. vers. 8. 2. Chron. 36. vers. 9. Ex suasu Ieremiæ se cum toto regno Nebucadnezari subiicit, inque spontaneam migrat captiuitatem cum Matre Nebustan & flore totius Iudææ. 2. Regum 24. vers. 12. Ierem. 22. vers. 26. Ab hac spontanea Iechoniæ transmigratione inchoandos esse 70. annos Babylonicæ captiuitatis, probauimus lib. 2. Tit. 2. cap. 2. Anno 37. à deportatione ab *Euilmerodacho* Nebucadnezaris filio ad Regios honores in Babylone euehitur 2. Reg. 25. v. 27. Iere. 52. v. 31.

Nominatur vir עֲרִירִי, *sterilis* (ab עַרְעָר vel עֲרִר) Item *infelix*, liberos quidem habens, sed steriles ad nullum dignitatis fastigium peruenientes.

Sic enim Ieremias cap. 22 vers. 30. *Scribite virum istum* עֲרִירִי, ἐκκήρυκτον, στεῖρον, ἀναύξητον, *Virum non prosperaturum vnquam: nam non prosperabitur de semine eius quisquam sessurus in solio Dauidis & dominaturus amplius in Iehudam.* Post Iechoniam enim (Zedekia filio Iosiæ excepto) Salomonis semen à Regia dignitate depositum, & regiæ vel ducalis potius Successionis ius ad Nathanis posteros deuenit.

Licet enim *Sealthiel filius Iechoniæ* appelletur. 1. Chronic. 3. vers. 17. Matth. 1. vers. 11. νομικὸς tamen tantum filius fuit, non φυσικὸς, teste Luca c. 3. ỷ. 27. qui Sealthielem filium *Neri* dicit esse, qui ex linea Nathanis Lucæ 3. vers. 31.

Tertius Iosiæ filius est *Tzedekia*, de quo actum in 6. Obseruatione. Nominatur hîc *Tzedekias* בְּנוֹ siue *filius Iechoniæ* 1. Chron. 3. vers. 16. legalis scilicet successionis iure, non natura.

Quartus Iosiæ filius est שַׁלּוּם 1. Chron. 3. v. 15. de quo, præter nomen, nil præterea in Sacris reperitur.

Observatio IX.

Quot Darii, Ahasueri, & Artaxerxes in Sacris?

I. D*Arii* sunt *quatuor*.

Primus est דָּרְיָוֶשׁ *Darius Medus, filius Ahasueri*, qui communibus suffragiis post interfectum *Laborosoardochum* Rex Babyloniæ creatus est. Regna-

Regnauit Babylone ante Cyrum. De hoc Dario egimus supra in IX. & X. obseruatione, prioris Decadis.

Secundus est *Darius, Hystaspis filius*, tertius Persarum Rex, sub quo templi ædificatio impedita.

Huius Darii fit mentio Esr. 4. 5.

Hac de re videantur ea, quæ supra proposuimus Libro posteriore tit. 3. cap. 7. Qui ex hoc Dario I. vel Darium Medum faciunt cum 3. libro Esr. 2. vel ὑστέρωσιν cum Funccio commiscuntur, hi & tempora, & historicum Scripturæ positum mire turbant, seq; ipsos inextricabilibus tricis inuoluunt.

Tertius est *Darius* ille, qui ponitur inter duos *Artachsastas* siue *Artaxerxes*. Esr. 4. 5. 6. 7. Hic Darius nullus alius est, quam *Darius Nothus* Sextus Persarum Rex, vt dictum loco iam citato. & capite sexto eiusdem Tituli.

Quarti Darii meminit Nehem. cap. 12. vers. 22. Hic nullus alius esse potest, quam *Darius* vltimus Persarum Rex, *Codomannus* dictus, quem *Alexander Magnus* ad *Gaugmela* vicit I. Maccab. I. vers. I. regnumque Persarum ad Græcos transtulit. Nehemias enim hunc Darium ibidem coniungit cum Pontifice Maximo *Iaddua*, quem temporibus Alexandri Magni vixisse testatur Iosephus lib. II. Antiquit. cap. 8. Videantur ea, quæ superius fuere proposita Lib. 2. Tit. 3. c. 7.

II. *Ahasueri tres* in sacris reperiuntur.

Primus est Nini euersor Tob. 14. 17.

Hic nullus alius esse potest, quam ὀξυάρης vel *Cyaxares* Medorum Rex. Huncenim Ninum expugnasse testis est Herodotus, vt probauimus supra Lib. 2. Tit. 2. c. 5.

Secundus est *Pater Darii Medi*. Daniel. 9. vers. I. Ex hoc *Ahasuero* plurimi Chronologorum *Astyagem* faciunt Medorum Regem. Verum sine omni fundamento. Monstrent in Sacris, vbi *Ahasuerus* parens *Darii Medi, Medorum Rex* appelletur?

Tertius est Esr. 4. 6. post *Cyrum*, cuius tempore structura Salomonici templi impedita.

Quis hic Ahasuerus sit non conuenit Chronologis, vt monstratum Libr. secundo, Titul. secundo, cap. septimo. Nos *Xerxem* esse ibidem probauimus.

Temporarius lib. 3. Chronologicarum demonstrationum pag. 194. 195. hunc *Ahasuerum* fuisse dicit, *Cyaxarem* iuniorem, *Astyagis filium* ex Cyri narratione, quem alii Astyagis fratrem fuisse contendunt, vt dictum in prima obseruatione huius Decadis.

Verum hoc Temporarii figmentum, vt singulare est, ita merum petit principium, historiamque Esræ misere traiicit. Maneat hoc indubitatum, Ahasuerum, cuius meminit Esras cap. 4. 6. longo tempore post Cyrum & quidem in Perside regnasse. Astipulatur enim totus Chronologorum cœtus.

III. *Artachsastas* vel *Artaxerxes duos* in Sacris habemus.

Prior est Esr. 4. vers. 7. Collocatur post *Darium Hystaspis* & *Ahasuerum*. Est ergo *Artaxerxes* Μακρόχειρ, in cuius regno ædificium templi plene impeditum fuit, vsque ad annum secundum *Darii Nothi* Esr. 4. vers. 23. 24. Alii hunc *Artachsasta Cambysen* fingunt, secuti Iosephum libr. II. Antiquit. capit. 2. & 3.

Nonnulli

Nonnulli ex *Ahasuero* & *Artachsasta* vnum eundemq; Regem faciunt, quos omnes refutauimus lib. 2. Tit. 3. c. 7.

Sed manet dubium: *Si Artachsasta non est Cambyses, nihil de Cambyse inueniemus scriptum in Esra.* Quid tum? Eo simus contenti, quod Esra in genere & inclusiue scribit eius quoq; vt & Darii Hystaspis tempore ædificium templi fuisse impeditum Esr. 4. 5. temporibus item *Xerxis* v. 6. Vt & temporibus regni *Artaxerxis Longimani* reliqua parte capitis.

Posterior Artachsasta est. Esr. 7. v. 1 Neh. 2. v. 1. Hic *Artachsasta* cum *Darium Nothum* sequatur nullus alius esse potest, quam *Artaxerxes Memor.* Ex hoc Artaxerxe Iosephus lib. 11. cap. 5. *Xerxen* facit, plane vitiose.

Xerxes enim 21. annos regnauit. Atqui Nehemias meminit 32. anni regni Artachsasta c. 5. v. 12. c. 13. v. 6. Hic *Artaxexes Memor* ædificationem Vrbis Hierosolymitanæ egregie promouit, Iudæisq; αὐτονομίαν concessit. Qua de re legatur cap. 7. Esræ cum libro Nehemiæ.

Observatio X.

De Ahasuero Esthera marito.

I. DE hoc Rege non leuis est inter Chronologos controuersia, tum personæ, tum temporis ratione.

Hoc enim si spectemus, inueniuntur, qui volunt illam historiam gestam durante adhuc Babylonica Iudæorum captiuitate, inter quos *Sebastianus Munsterus*, in notis ad 1. cap. Estheræ, *Philippus Glaserus* in Synragmate Historiæ Theoreticæ pag 57. *Temporarius* lib. 3. Chronologicarum demonstrationum pag. 185. *VVanckelius* Professor Wittebergensis in sua dissertatione ad quæstionem propositam in Academica solemnitate, *Vatablus* in Bibliis.

Sunt alii, qui pugnant, illam historiam gestam post Babylonicam Iudæorum captiuitatê, durante Persica Monarchia. Illi bonam partem conueniunt in Regis denominatione. *Gerhardus* enim *Mercator* in Chronologia, *Temporarius* cum *VVanckelio* opinantur Ahasuerum Estheræ esse *Astyagem* Medorum Regem, cuius filiam Mandanen Cyrus in matrimonium duxerat. Hunc Astyagem esse Danielis & Estheræ Ahasuerum.

Sic enim Temporarius: *Tres in sacris Ahasueros inuenimus: Astibaram, quem Herodotus Cyaxarem vocat, Tobias Assuerum: Astyagem, qui Assuerus à Daniele nominatur, & in historia Esthera Assuerus & Artaxerxes: & huius filium Darium, à Xenophonte Cyaxarem appellatũ, ab Esdra Ahasuerũ. Primus Ninum euertit: Secundus Estheram duxit: Tertius Balthasarem interfecit, & Danielem obiecit leonibus.* Et circa finem: *Nobis est Assuerus, Cyaxares, Apanda, Astyages, Artaxerxes, filius Astibara, Cyaxaris Assueri, auus maternus Cyri, Pater Darii Medi Cyaxaris Assueri.*

Qui vero contendunt Estheræ historiam post Babylonicam Iudæorum captiuitatem tempore Persicæ Monarchiæ accidisse, discrepantes habent opiniones. *Iosephus* lib. II. Originum cap. 6. scribit: Estheræ Ahasuerum fuisse *Anaxerxem*, qui post *Xerxem* regnauit, id est, *Artaxerxem* μακρόχειρα. Quanquam ab hoc Artaxerxe statim ad *Alexandri Magni* tempora Iosephus saltum faciat. Iosephus suos habet sectatores. *Eusebius* in Chronico hac de re hæc habet:

Ea qua de Hesther & Mardochao scripta sunt, quidam affirmant sub Artaxerxe Longimano rege gesta, quod ego non puto. Nunquam enim Esdra de Esther statuisset, qui scribit,

scribit hoc tempore Esdram & Nehemiam reuersos ex Babylone, & ea princeps consecuta, quæ ab his gesta feruntur.

Inueniuntur, qui hunc Ahasuerum esse volunt *Artaxerxem Memora*, teste *Lyra*, inter quos est *Sulpitius Seuerus* lib. 2. Sacræ historiæ, *Marianus Scotus* in Chronico. *Beda* de sex ætatibus mundi ad annum mundi 3588. *B. Lutherus, Philippus, Brentius, Funccius & plurimi, alii fictitium Metasthenem secuti*, ex hoc Ahasuero faciunt *Darium Hystaspis* filium, quē Metasth. vocat *Priscum Ahasuerum Artaxerxem. Scaliger, Tremellius, Iunius, Sethus Caluisius* & alii volunt Estheræ Ahasuerum esse *Xerxem* quartum Persarum Regem famosissimum.

Iudæi in illa Chronologia quæ סדר עולם *ordo seculi* inscribitur volunt, maritum Esther fuisse *Cambysem*. Hanc sententiam sequitur *Rabbi Salomon, Lyra*, & ex parte *Gilbertus Genebrardus* in sua Chronologia. *Nicephorus* scribit lib. 2 hist. Ecclesiast. cap. 4, res gestas Esther & Mardochei incidisse in tempus Pontificatus *Ioacha* sive *Ioiadæ*, qui Pontifex populo Dei præfuit circa tempus *Artaxerxis Memoris*.

II. Qui volunt historiam libri Esther accidisse ante Cyri Primi Persarum Regis tempora, durante adhuc Babylonica Iudæorum captiuitate, his nituntur fundamentis.

1. *Haman in historia illius Ahasueri Iudæos gentem vocat in toto Ahasueri regno dispersam* ἔθνος διεσπαρμένον Esth. 3. v. 8. Vnde concludunt Iudæos tum fuisse patria extorres & in captiuitate detentos.

2. *Esther in suis ad Regem Verbis inquit cap. 7. v. 4. Venditi sumus ego & populus meus vt periment, interficiant & perdant.*

3. *Esther in sua ad Deum precatione Iudæos vocat populum seruitutis cap. 14. vers. 8.*

4. *Ex eiusdem oratione liquet ipsam cum Mardochæo ex Iudæa Iechonia tempore fuisse translatam. Ducta autem est Esther ad Assuerum in ætatis vigore & forma præstantia. Ergo durante Captiuitate hæc historia gesta.*

5. *Mardochæus cum Iechonia in Babylonicam captiuitatem abductus, temporeq; laxata Captiuitatis Babylone egressus cum reliquis in Iudæam profectus est*, Esther 2. v. 5. 6. cap. 11. v. 4. Esræ 2. v. 2. Hinc eliciunt Mardochæum Persicorum Regum temporibus non in Perside, sed in Iudæa fuisse, & consequenter Estheræ historiam locandam ante Cyri tempora.

6. *Si tempore Monarchæ Persicæ hæc historia gesta, non est credibile tanti momenti res, ab Esra, silentio præteriri aut potuisse aut debuisse, cuius in minutioribus diligentiam fidemque cognoscimus. Atqui in Esra historia de Esthera & Ahasuero nil habetur.*

III. Contra qui pugnant, hanc historiam tempore Babylonicæ captiuitatis non accidisse, suis quoque stipati sunt fundamentis.

1. *Ahasuerus Estheræ maritus dominatus est ab India vsq; ad Aethiopiam Esther 1. v. 1.*

At nemo ante Cambysen secundum Persarum Regem Aegyptum, Aethiopiæ conterminam obtinuit.

Ergo Ahasuerus Estheræ non modo ante Cyrum, verū & post Cambysen regnauit.

2. *Huius Ahasueri tempore Persæ imperarunt Medis. Esther. 7. v. 2. 3.*

Ante Cyrum Persæ Medis non, imperarunt, sed contra Medi Persis. Cyrus enim primus Medorum iugum excussit, & Medos Persis subiecit teste Herodoto, Iustino & aliis probatæ fidei Historicis.

Estheræ ergo Ahasuerus non ante, sed post Cyrum & ita post Babylonicam Iudæorum captiuitatem Persico regno præfuit.

3. *Anni*

3. *Anni Iudaicæ seruitutis cum tanta Iudæorum libertate & licentia quanta in libro Esther describitur nullo modo conuenire possunt. Narratur enim cap. 9. v. 16. quod Iudæi in Ahassueri regno vna die 75000. hostium trucidarint. In Regia Susidis,* 800. vers. 6. & 15.

4. *Non est verosimile, Iudæos durante Babylonica captiuitate in tanta multitudine Babylone egressos in Persidem profectos esse.*

5. *Si hæc insignis historia, ante Babylonicæ captiuitatis solutionem in Perside gesta, vnus vel alter profanorum historicorum eiusdem meminisset. Atqui apud omnes qui de Medicis & Persicis rebus scripserunt ne γρῦ reperitur.*

Habent & specialiores rationes quibus probant illum *Ahasuerum Regem Medorum*, non fuisse, & ita nec *Cyaxarem* nec *Astyagen* vel alium Medum.

1. *Maritus Esther passim in Græcis & Latinis Bibliorum exemplaribus nominatur Artaxerxes: quod nomen Medis non conuenit, sed Persicis Regibus post Cyrum.*

2. *Maritus Esther regnauit ab India vsque ad Aethiopiam. Esth. 1. v. 1. Atqui Medi nunquam tam amplum imperium possederunt.*

3. *Ahasuerus Estheræ fatetur se suum regnum à Deo Hebræorum habere cap. 16. v. 16. Nusquam autem legimus Medos Deum Iudæorum coluisse. De Persarum vero Regibus hoc ex sacris manifestum de Cyro 2. Chron. 36. v. 23. Esr. 1. v. 2. De Dario, de Artaxerxe Esr. cap. 6. & 7. hinc inde.*

4. *Estheræ Ahasuerus se expresse Persam, suumque regnum, Persarum regnum vocat cap. 16. v. 10. 14. At Ahasuerus, parens Darii Medi non fuit Persa, sed è semine Medorum. Daniel. 9. 1. Ahasuerus ergo Danielis, non est Ahasuerus Estheræ.*

5. *Estheræ Ahasuerus regiam suam habebat Susis in ciuitate, secundum Strabonem lib. 15.* ἀξιολογωτάτῃ. *At Susis non erat Medorum Regia, sed Persarum, historicis consentientibus.*

IV. In specie vero habet Scaliger suas rationes, quibus conatur euincere Ahasuerum Estheræ esse Xerxem lib. 6. de temporum emendatione pag. 554.

1. *In libro Esræ cap. 4. v. 6. mentio fit Ahasueri in Perside regnantis post Cyrum, Darium & ante Artaxerxen. Hic nullus alius esse potest quam Xerxes, magnus ille Græciæ terror. Hic enim regnauit post Darium Hystaspis & ante Artaxerxem Longimanum. Cum ergo in libro Esræ Ahasuerus sit Xerxes, cur dubitaremus & Ahasuerum in libro Esther Xerxem esse?*

2. *Amplitudo regni Ahasueri. Ahasuerus Rex Persidis ab India Aethiopiam vsque super 127. prouincias regnauit Esther. 1. v. 1. Hæc regni amplitudo conuenit cum Xerxis regimine de quo Mardonius ad Xerxem hunc in modum loquitur, apud Herodotum lib. 7. c. 9. pag. 386.* Δεινὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς καὶ Αἰθίοπας καὶ Ἀσσυρίους ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα, &c. Ἕλληνας δὲ ὑπάρξαντας ἀδικίης, οὐ τιμωρησόμεθα. *Res indigna est, si Sacas & Indos &* ÆTHIOPES *& Assyrios aliasque multas ac grandes nationes, quæ nihil Persas læsere, tamen potentiæ prolatandæ gratia in prouincias redegimus: Græcos, qui nos lacessere iniuria inceperunt, non vlciscemur.*

3. Nomen Vxoris Xerxis apud Herod. lib. 7. & 8. quod fuit Ἄμηστρις vel Ἄμεστρις, id est, המאסתר quod nomen obtinuit altera Ahassueri coniux alias dicta הדסה Esther 2. v. 7. vel communiter Edessah q. d. μυρσίνη vel Attice μυῤῥίνη *Myrrhatam*. הדס enim *Myrthum* significat Esa. 41. v. 19. cap. 55. v. 13. Zach. 1. v. 8. Nehem. 8. v. 15.

4. Xerxis conuiuium, quod Susis ante suam in Græciam profectionem instituit de quo Herodotus lib. 3. non multum differt ab eo quod Ahassuerus parari curauit Esther cap. 1.

5. A temporis interuallo. Kis Beniamita abductus est in Babylonē Iecho-

Iechoniæ tempore Eſther cap. 2. 6. Ab hoc vſq; ad Eſther tres γενεαὶ ſiue generationes recenſentur anni quaſi 120. *Kis*, *Simei*, *Iair*, *Mardocheus*. Interuallum vero temporis à ſpontanea Iechoniæ in Babylonem depottatione ad Xerxem anni quaſi 120. eſt.

V. Has Scaligeri rationes Wanckelius acerbe (ſed præter meritum) perſtringit, conaturq; probare Ahaſuerũ Eſtheræ Xerxem non eſſe.

Primum & principale argumentum ſumit ex conuiuii diuerſitate, tum cœnæ, tum exitus ratione. *Ahaſuerus Rex placidiſſima pace & otio tranquilliſſimo circumfluens ſui tam glorioſi regni opulentiam, & tam egregium magnitudinis decus ſuo conuiuio oſtentare voluit. Eiuſdem conuiuii exitum ſi ſpectamus, deſiit illa oſtentatio atq; hilaritas primo in grauiſſimam Regis excandeſcentiam atq; indignationem, ob acceptam à Regina repulſam. Deſiit deinde in cánſultationes, nõ de apparatu bellico; ſed de Reginæ tam contumacis in Regem pertinacia vlciſcenda, eiuſq; iam repudiatæ loco ſupplendo & Regis deſiderio minuendo. Deſiit deniq; in conquiſitionem, craturam ac polituram, nõ militum, ſed Virginum toto regno pulcherrimarum: deſiit in earundem ad complexus Regis Venereos deductionem per aliquot annos continuatam & in nuptias tandem Eſtheræ magnifice munificeq; celebratás, quas omnium prouinciarum regni pax & tranquillitas excepit.*

Secundum. Sumptuoſiſſimum conuiuium ad euentilandas regni opes vltra ſpaciũ ſemeſtre productum, quo & commeatus bello neceſſarii abſumuntur, & ducum militumq; vires franguntur atq; eneruantur, tam longinquam & ab omni æuo inauditam expeditionem molienti parum videtur conuenire.

Tertium. Si cum Aſſuero qualem liber Eſther deſcribit, Herodoti Xerxem veluti compingamus, Scaligeri fidem ſecuti: monſtrum profecto habebimus vno eademq; tempore geminum, quo ex vna quidem parte Hercules, Tertulliani verbo, Scytalos aggitipelliget; *Omphalæ ſeruiens &* Crocotophoros; *etiam adagio celebratus repræſentetur* Hoc per μεγορὸν amplificet.

1. *Principia Aſſuerus vbi funius, Plautina phraſi, tot dierum conuiuio fecerat, poſt deliberationem cum ſeptem Perſarum Medorumq; purpuratis, qui aſſidui circa Regem erant, habitam,* Edictis *autoritatem maritorum ſancit, & Viros ſua quemq; domi imperare iubet. Xerxes à debellata per regni bienniũ primum Aegypto reuerſus, præſtantiſſimos quoſque Perſarum, nullo certo numero definitos conuocat, & magna cura, etiam ſomniis variis perturbatus, deliberationes arduas inſtituit dierum, non paucorum, de bello Græciæ inferendo, deſtinatione certus, aut penes Græcos, aut penes Perſas, ſummã Imperii futurã.*

2. *Deinde Aſſuerus ita occupatus eſt in actione thalamorum, vt nuſquam pompa Martis, vbiq; Veneris appareat. Xerxes præmia pollicitus ampliſſima illi, qui ornatiſſimis cum copiis eſſet affuturus, per totum quadriennium comparat exercitum, quinto, hoc eſt, imperij 7. anno exeunte educendum; cui exercitui num parem ab eo tempore Sol viderit, hiſtorici in incerto relinquunt. Hoc præter Herodotum etiam Iuſtinus confirmat; qui; Xerxes, inquit, bellum aduerſus Græciam per quinquennium inſtruxit.*

3. *Adhæc Aſſueri Conquiſitores, quos Regis oculos poſſis appellare, certant, quis puellas maxime formoſas ex vniuerſis regni prouinciis in Gynaceum poſſit adducere: Xerxis præfecti ſummo incumbunt ſtudio ad exequenda iuſſa, obtinendi dona illa cupiditate inflammati, quæ dona agmen pulcherrime inſtructum ducenti fuerant propoſita.*

Poſtremo, dum Xerxes Herodoti, relicta regia, imperator fieri auſus, totius Aſiæ vires in Europam transfert, & veluti natura ipſius Dominus contra huius leges cum tantis claſſibus, tantisq; equeſtribus ac pedeſtribus copiis Helleſponto ponte iuncto, mare pedibus perambulat, & Athò monte perfoſſo per continentem nauigat, montes in planum deducit, & conuexa vallium aquat, dum mari ac terra grauis, non fluminibus tantum ab exercitu exiccandis terribilis eſt; ſed ipſi quoq; Neptuno compedes, & cælo tenebras minitatur:

nitatur: Dum idem ad Thermopylarum angustias sudat ac trepidat fractiśq; ad Salaminem Asiæ opibus, cum vna nauicula strenue fugit: Quid interim, quæso, Assuero-Xerxes Scaligeri rerum? Is vero Susis agens pedem quidem porta nusquam effert: (omnes autem puellas virgines facie elegantes, in Susa caput regni congregatas diserte scribit historicus.) Haud quaquam tamen tempus omne silentio transigit: imo vero Agonem illum, quo Hercules adhuc puer decimo tertio defunctus dicitur, vna nocte quinquaginta Thestii filiarum, si fas est credere, maritus, & totidem filiorum pater factus: Eum, inquam, Agonem elegans iste formarum spectator & magnus mulierum amator, & inuictus virginum corruptor, in plures non tantum dies aut menses; sed etiam annos ordine aptissimo digestos, nunquam otiosus extendit.

Quarto, Scaligerum acerbe exagitat quod ex Amestri Xerxis, Ahasueri Estheram faciat. Agitationis hæ sunt rationes.

1. *Estheræ pietas ex Sacra historia lectione vel pueris notissima. Ab hac longissime abest Amestris superstitio immanis, quod ætate iam prouectior, vtpote marito superstes, Persarum illustrium liberos bis septem, ad referendam pro se gratiam Deo, qui sub terra esse fertur, viuos defodit.* Herod.lib.7.c 114.

2. *Xerxes è fuga Sardeis reuersus, quæ Lydiæ metropolis fuit in Asia minore, & ibi vsq; ad allatum cladis ad Plataas & Mycalen acceptæ nuncium commoratus, amore insano exardescit primum erga fratris sui Masystis vxorem, quam tamen ad incestam consuetudinem nequit adducere. Deinde vero euentu tristissimo erga eiusdem filiam Artayntam, quam Dario filio suo dat vxorem, eamq; finito demum post exactum biennium bello, Susis, quæ Asiæ maioris vrbs erat, in domum filii deducit, & deinceps amori incesto liberius indulget. Vbi hic quæso vlla inter amores Xerxis insanos, & legitimas Assueri cum Esthera nuptias vel vmbra similitudinis?* Herod.lib.9.c.107.

Amestris, Otanis filia, Xerxis vxor, amiculum maximi precii à se textum Regi marito suo donat. Id amiculum Artaynta, nurus regia, socrus suæ pellex, cum toti familiæ infortunium deberetur, à Rege socero, qui post complexum incestum cum iureiurando promiserat, omnia quæ peteret, impetraturam, quamvis inuito, quod vxorem suam vereretur, tandem tamen aufert, eoq; gestando superbit ac triumphat. Estne hoc Estheræ historia vel minima in re consentaneum? Herod.lib.9.c.108.& seq.

4. *Amestris, Zelotypiâ furens obseruat tempus, quo vir suus Xerxes regalem instruat cœnam, quæ cœna quotannis eo die, quo Rex creatus erat, instruebatur. Epuli nomen Persice τυκτὰ, Græce τέλειον quasi dicas epulum numeris omnibus absolutum: in quo conuiuio Rex Persas strenue donabat, & nefas erat, ea cœna proposita, non reddere exoratores, qui oratores accesserant.* Herod.ibid.

Hic vt silentio præteream, quod ab Herodoto huius cœnæ annus certus non exprimitur: Estheræ vero epulum duodecimo Assueri anno, & quidem tertio mense celebratum legimus: Primum promissio regia de concedendo, quicquid petitum foret, non in festiuitate solenni, neq; omnino vllo in conuiuio; sed extra ordinem Estheræ facta narratur, cum ea non absq; vitæ periculo ad Regem non vocata accessisset. Deinde conuiuium non à Rege Assuero; sed ab Esthera, & quidem frugale, vt tum ex consuetudine Estheræ, tum ex luctu præsenti credibile est, paratur. Præterea ad conuiuium illud præter Regem & Amanum, nemo hominum inuitatur. Denique in eo conuiuio hoc solum à Rege probe appo to obtinet Esther, vt postero die Rex cum Amano ad conuiuium se rediturum promittat. Si quæ ergo hic similia quam multa sunt, per Deum immortalem, dissimilima?

5. *Esthera petit, & sine vlla tergiuersatione Regis Assueri mox impetrat gentis suæ proscriptæ ac damnatæ liberationem, & edicti sanguinarii à Iudæis in ipsorum hostes declinationem. Inter hostes autem principe loco perit ipse doli fabricator Amanus, cum vniuersa domo sua, cuius interitu nemo Persarum doluit, omnes Iudæi lætitia exiluerunt.*

Ex aduerso Amestris petit Masystis vxorem sibi donari. Rex id indignissimum nefari-

furium, ratus & sciens matronam optimam, fratris sui coniugem, ab ea culpa alienissimam, cuius culpa causa uxor sua tam flagitaret. Tandem tamen propter legem illam Persicam inuitus annuit.

Ibi vero Amestris uxorem Masystis per satellites regios, nulla interposita mora, adductam, immanem in modum excarnificat, mamillas pracidit, easq. canibus obiicit. Pracidit item nares, labra, linguam: atq. ita mutilatam domum remittit: Masystes & oratione regis prius, & mox spectaculo tam horrendo iritatus cum liberis in prouinciam, cuius prafes erat, profugit, Bactrianos à quibus diligebatur, ad defectionem contra Regem concitaturus: sed iussu fratris Regis vna cum liberis omnique comitatu à copiis regiis in itinere trucidatur, eaq. Regis crudelitas interitum ipsi accelerasse creditur.

Quinto. Et illud quoq. notandum est, (scribit Wanckelius) *quod non ipsum Mardochaum, sed eius proauum Kis cum Iechonia abductum* (Scaliger) *contendit. Cum de Mardochao deportato historicum loqui, non tantum eadem genealogia capite X. repetita planè faciat, & versionibus suis Santes Pagninus & Sebastianus Munsterus confirment, sed ipse etiam Tremellius id diffiteri nequeat. Quis enim ignorat illa qua in eiusmodi constructionibus ambiguis, vltimis posita sunt locus, referenda esse ad id, cuius in ea oratione pracipua mentio est? Certe si seriem verborum penitus intueamur: non alium Esthera patruum & tutorem historicus agnoscit, quam virum illum Ieminitam, siue Ieminiensem, quem cum Iechonia rege deportatum dixerat.*

Sexto. Si Ahasuerus est Xerxes, non passa fuisset Esther tam longo tempore (*ad Darium scilicet vsq. Nothum*) *adificationem templi negligi.*

VI. Sed quærimus non immeritò à Wanckelio, quo genio ductus Scaligerum sibi tam acerbe exagitandum proposuerit? Habuit alios qui ex Ahasuero Estheræ *Cambysen, Darium Hystaspis, Artaxerxem Longimanum, Artaxerxem Memora faciunt.* Hos omnes leui calamo pertransire iubet. Solum Scaligerum inhumana dignum animaduersione iudicauit.

Ante-vero-quam id fecisset, perpendere debuisset Wanckelius I. *dubia*, quæ nondum plane ab historicis sunt euoluta.

I. *Num liber Esther vnum idemque regni Xerxis initium habeat cum Herodoto, aliisq. profanis historicis?*

2. *Num vno eodemq. tempore acciderint ea qua in libro Esther cap.1. & 2. narrantur?* Quid si conuiuium ante expeditionem in Græciam confectum? Opus Vxoriæ rei post reuersionem ex Græcia? Hæc temporis diuersitas non obscure notatur Esther c.2.1 *His rebus gestis.* Eadem loquendi forma habetur Esther, c. 3. 1.& Esr. 7. 1. vbi magnus temporis hiatus interiectus est. Hoc temporis interuallum Esther c 2.16. expresse notatur, dum narratur Estheram ad Regem esse ductam Anno 7. regni Ahasueri.

II. Si vel maxime Estheræ Ahasuerum Xerxem cum Scaligero quis defenderet, librumq; Estheræ Ahasueri vel Xerxis regni initium cum Herodoto æqualiter numeraret, non tamen in tantas se quis absurditates præcipitem daret, quantæ à Wanckelio finguntur.

1. *Anno tertio* regni ineunte post recuperatam Ægyptum Susis profectus Xerxes, conuiuium instituere potuit. Conuiuium 1. potuit esse mixtum & Marti & Veneri Sacrum. Nam & Mars in castris Veneris aliquando deprehensus. 2. Conuiuium licet diuturnum, moderatum tamen fuit. Nemo namq; ad potandum coactus, vnicuiq; liberrima voluntas concessa. Esther. 1.8. 3. In hoc ergo conuiuio Martis consilia agitari quam optime potuerunt. Solenne namq; fuit gentibus inter pocula, consilia de variis rebus agitare. 4. Xerxis consilium cum sua in Græciam expeditione opus

habuit diuturna deliberatione à Proceribus Persici regni. Hæc consiliorum diuturnitas conuiuii diuturnitatem causauit.

II. *Anno septimo* sui regni Xerxes ex Græcia reuersus Susis esse potuit. Quantum enim ex Historiis colligimus quadriennium quasi Xerxes in propria persona in Græciæ bello occupatus fuit. *Diodorus Siculus* lib. 11. p. 262. scribit Medium bellum in Græcia per *biennium* durasse. Ideo hoc bellũ inchoat Anno 1. Olymp. 75. finit Anno 3. eiusdem Olympiadis. De euentu namq; belli desperans Xerxes totumque apparatum bellicum Mardonio committens, in Sardes profectus est, & amori operam dedit teste Herodoto lib. 9. c. 107. Ex Sardibus Xerxes Susam profectus est inquit ibidem idem Historicus. Susam cum venisset, veneri se totum dedit Xerxes.

Herodotus lib. 7. c. 20. de Xerxis in Græciam expeditione sic loquitur: ἀπὸ Αἰγύπτου ἁλώσιος ἐπὶ μὲν τέσσαρα ἔτεα πλήρεα παραρτέετο στρατιήν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ στρατιῇ, πέμπτῳ δὲ ἔτει ἀνομένῳ ἐστρατηλάτεε χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος. *A debellata Aegypto per totum quadriennium comparauerat exercitum, atque eius apparatum, quinto autem anno exeunte mouit cum ingenti copiarum manu.* Hoc quadriennium numerandum est à secundo & tertio Xerxis, quintus ergo erit partim sextus, partim septimus Xerxis iniens. Atqui Esther c. 2. 16. meminit septimi anni Ahasueri finientis. Mensis enim Thebet fuit 10. incidens in hyemem. Ex Chronologico namq; annorum positu apparet annum 6. Xerxis post Darii mortem coincidere cum Anno 1. Olymp. 75. Quo tempore Xerxes in Græciam traiecit, sequente anno de euentu belli desperauit.

III. Estheræ pietas, Amestris contra Zelotypia, impietas, truculentia prouida resolutione ab absurditate liberantur.

1. Sin Estherę pietas adeo celebris, cur humani sanguinis fuit sitiens? Non enim fuit exatiata in ipsa Regia Susiana internecione 500. virorum cum decem filiis Haman Esther 9. v. 6. 7. petiit insuper à Rege & internecionis continuationem & suspensionem filiorum Haman. Hinc factum, vt postero die adhuc trecenti viri in Regia occisi fuerint. vers. 15.

2. Quid si Herodoti narrationi nonnulla inspersa, quæ circumstantiarum ratione correctionem aliquam mererentur? Vt viua illa defossio 14. liberorũ è libero Persico semine genitorũ. De qua Herod. lib. 7. cap. 114.

Quid si 14. illi liberi fuissent 10. Filii Hamanis, qui à Iudæis ad instantiam Estheræ occisi sunt? Quid si Wanckelius confunderet Xerxis incestum cum licitis Estheræ amoribus? tempus cum tempore? Quid si in amiculo & Zelotypia Amestris in nonnullis circumstantiarum ratione ab Herodoto erratum?

3. Quid si in Scaligeri sententia humanus aliquis lapsus deprehenderetur, qui humana non acerba (quod Wanckelius fecit) correctione opus haberet?

IV. Ad illud Wanckelii (*Si Ahasuerus est Xerxes, non passa fuisset Esther tam longo tempore ad Darium vsq; Nothum ædificationem templi negligi,*) id apponimus 1. Romam vno anno non esse exstructam. Esther præsentissimo sui populi discrimini in Perside occurrere voluit, qua in parte maiorem vitæ quã lapidum rationem habuit. 2. Opinaturne Wanckelius omnes res gestas Esther in eius libro descriptas? 3. Diuinæ quoq; determinationi in Hierosolymitani templi exstructione suum relinquendum fuit tempus.

V. Argumenta quæ probare conantur Estheræ historiam in Babylonica Iudæorum captiuitate accidisse, (de quibus membro 2.) tantæ non sunt firmitatis vt eidem sententiæ necessario inhærere debeamus.

Primum

Primum argumentum 1. vitióse colligit *à dispersione* ad *captiuitatem*. Non enim sequitur: *Iudæi tempore Ahasueri fuerunt dispersi. Ergo fuerunt in captiuitate.* Actor. 2. vers. 5. fuerunt multi Iudæi dispersi per varias prouincias quæ sub cœlo sunt, non tamen fuerunt in captiuitate. 1. Pet. 1. v. 1. inscribit Apostolus suam Epistolam ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς. Multi Theologorum Iudæis hincinde dispersis Epistolam inscriptam inde colligunt. Hodie Iudæi hincinde per regna prouinciasque dispersi sunt. Ergone in captiuitate continentur? 2. Ex dispersione illa multo magis firmatur Iudæorum captiuitatem tum fuisse solutam, & consequenter Ahasueri historiam post laxatam captiuitatem accidisse.

Secundum argumentum ex verbis Estheræ ad Regem cap. 7. v. 4. desumptum tantam non habet euidentiam ad obtinendum propositum. Nominat Esther Iudaicum *populum venditum ad internecionem*, nō ex Babylonica captiuitate: quæ per neminem Iudæorum internecioni deuouebat. Ierem. vigesimo nono, vers. 7. sed ex crudeli Hamanis delatione & delationis executione, vt manifesto apparet ex tertio capite Esther à vers. octauo, & sequenti.

Tertium argumentum 1. desumptum est ex Apocrypho Estheræ, quod nullam probationis firmitatem habet. 2. potuerunt Iudæi etiam post laxatam captiuitatem in Perside fuisse populus seruitutis ex falsa Hamanis apud Ahasuerum delatione, vt ante dictum.

Quartum argumentum iterum ex Apocrypho debile est. De Apocryphis autem ad Estheræ librum adiectionibus hæc Tremellius cum Iunio monet in Biblijs. *Hæ adiectiones omnes quam fabulosæ sint, & quam à sermone Spiritus diuini aliena, res ipsa loquitur. Nam (quod in omnibus fere Apocryphis obseruandum est) facile fuit Satanæ, quum Ecclesia dissipata iaceret in captiuitate, aut postliminio reuersa grauissimis procellis quateretur, scripturam Sacram his nugis etiam hominum minime malorum operâ infarcire.*

Quintum argumentum aliquam videtur habere firmitatem, verum quæ maximam partem ex Grammatica fluit, quæque per Grammaticam examinari poterit.

1. Particula אֲשֶׁר à plurimis refertur ad Mardochæum, quasi ille in persona cum Iechonia in Babylonicam captiuitatem deportatus fuerit. Interea & multi magni viri sanctæ linguæ peritissimi, *Scaliger, Iunius*, imo & ipsi Iudæi, *Burgensis, Tremellius*, & alii reperiuntur, qui particulam illam referunt ad proxime præcedens nomen קִישׁ qui quartus fuit à Mardochai huius proauus. Quis hoc Grammaticale bellum componet? VVanckelius in sua dissertatione Scaligerum exagitans, pugnat particulam אֲשֶׁר ad Mardochæum referendam. Probat hoc ex Versione Sanctis Pagnini & Sebastiani Munsteri. Nos VVanckelio versionem Tremellii & Iunii opponimus, qui vltima verba vers. 5. אִישׁ יְמִינִי particulam item אֲשֶׁר initio versus sexti ad proxime præcedens nomen קִישׁ referunt. Instat VVanckelius dum inquit: *Cum dicat* (Tremellius) *Mardochæum pronepotem fuisse Kischi, viri Ieminitæ, siue Beniaminitæ, casu patrico, siue gignendi: Tamen in margine ex fontibus Hebrais verba illa, Vir Ieminita, casu nominandi addit, vt ad ipsum Mardochæum illa pertinere vel pueris appareat. Quis enim ignorat illa, quæ in eiusmodi constructionibus ambiguis, vltimis posita sunt locis, referenda esse ad id, cuius in ea oratione præcipua est mentio?* Hæc ille.

Respons. 1. *Tremellius* sibi non contrarius. In textu reddidit per Ge-

 nitiuum

nitiuum *Beniaminita*, in margine, *Vir Ieminita*, quo ad positum: Quo ad sensum. *Viri Ieminita*, vt & nomen ה ad positū nominatiui casus esse videatur, cum Genitiui sit. 2. alienum est ab Ebræorum verborum positu verba איש ימיני בם ad remotissimum מרדכי referre. Si namque Mardochæum respicerent, verborum positus talis esse debuisset: שמו מרדכי איש ימיני בן יאיר.

3. Ex accurata textus inspectione & resolutione, non obscure patet priorem partem ỷ. 5. cum 7. coniungendam, totumq; v. 6. ad nomen קיש referendum, qui ibidem ab euentu describitur.

II. Si vel maxime Mardochæus tempore Iechoniæ Babylonem abductus fuisset, Xerxis tamen tempore viuere potuit. Nam à Iechoniæ in Babyloniam deportatione vsque ad Xerxis initium anni effluxerunt quasi 117. ad 12. Xerxis anni quasi 130. Siccine impossibile hominem tot annis viuere? Quid Brentio Wanckelius respondebit, qui Mardochæi ætatem ad ducentos fere annos extendit? Vide exempla τῶν μακροβίων supra lib. 2. Tit. 3. cap. 10.

III. Bellarminus lib. 1. de Verbo Dei cap. 7. circa finem & hanc addit responsionem: *Quod scriptura dicit, Mardochæum translatum fuisse in Babylonem cum Rege Ioachin: recte intelligi potest, etiam si nondum natus fuisset Mardochæus. Siquidem transferri potuit, non in se, sed in parentibus, aut maioribus suis, quemadmodum Zorobabel & Iosue dicuntur rediisse in Hierusalem ex captiuitate, quam transtulerat Nabuchodonosor* Neh. 7. ỷ. 6. 7. *& tamen Zorobabel natus est in ipsa captiuitate* Matth. 1. ỷ. 12. *& idem verisimile est de Iosue filio Iosedech. Et* Genes. 46. v. 27. *ac* Deuter. 10. v. 22. *legimus, intrasse in Aegyptum cum Iacob septuaginta animas in quo numero comprehenduntur duo filii Ioseph, qui nati erant in Aegypto; nec alia ratione, dici possunt in Aegyptum esse ingressi, nisi quia Ioseph, in cuius lumbis ipsi erant, in Aegyptum intrauerat.* Hæc ille.

IV. Esræ 2. v. 2 habetur quidem מרדכי qui cum Iechua summo sacerdote Babylonica captiuitate exiuit. Sed quis nobis fidē fecerit, hunc Mardochai in Est. 2. esse illum Mardochai cuius liber Esther meminit? Nomina hominibus potuerunt esse cōmunia, vt nomen Esræ. Qua de re videatur 4. Obseruatio huius Decadis. Et si vel maxime Mardochæus Estheræ consanguineus tempore laxaræ captiuitatis Babylone in patriam migrasset, firmiter tamen inde colligi non poterit Mardocheum perpetuo in Patria hæsisse. Ex libris Esræ & Nehemiæ manifestum plurimos Iudæorum qui Cyri tempore Babylone in patriam migrarunt, post in Persidem rediisse in illa temporum difficultate, qua per multos bene annos in patria pressi fuere, quantum videre est ex Esra & Nehemia.

Sextum Argumentum nullius firmitatis est. Quid si ipse Esra autor esset libri Esther (quod omnino verisimile) tanti momenti res silentio minime inuoluisset.

IIX. Vt vero nostram quoque sententiam in hisce Chronologorū litigiis aperiamus, eorum sententiæ subscribimus, qui, 1. certis fundamentis nixi defendunt Historiam Ahasueri & Estheræ gestam post laxationem Babylonicæ captiuitatis, temporibus Persicorum Regum. 2. Ahasuerum Estheræ esse *Xerxem*, Græciæ quondam terrorem, post ludibrium. Repetimus ergo Wanckelii verba, & ad nostrum propositum accommodamus: *In Scaligeri de Ahasuero, Esthera marito, sententia manendum arbitramur, dum nos rationes meliores ex ea mouebunt.* Si quæ sunt minutiora, nonnullis tricis inuoluta, ea debita humanitate nō inhumana exagitatione (q; Wanckelius facit) euoluenda sunt, vel potius illud τὸ ἀπόχειν eligendum, donec Elias aliquis nodum soluat.

IX.

X. Tandem & hoc addendum duximus, tres grauiſſimos olim Scriptores, *Melitonem* Sardenſis Eccleſiæ quondam Antiſtitem apud Euſebium lib. 4. hiſt. Eccleſ. c. 26. *Athanaſium* in Synopſi, *Gregorium Nazianzenum* in eo carmine quod ſcripſit περὶ τῶν γνησίων βιβλίων τῆς θεοπνεύστου γραφῆς, Librum Estheræ extra canonem poſuiſſe, inq; libros Apocryphos retuliſſe. Sane ipſi Iudæi, & de tempore, & de autoritate libri Esther dubitarunt olim & adhuc hodie. Huc referenda Hieronymi verba ex prologo in librum Esther. *Librum Esther à variis translatoribus conſtat eſſe vitiatum. Librum Esther editio vulgata, laciniosis hinc inde verborum funibus trahit, addens ea, quæ ex tempore dici poterant & audiri: Sicut ſolitum eſt Scholaribus diſciplinis, ſumpto themate,* EXCOGITARE, *quibus verbis vti potuit, qui iniuriam paſſus eſt, vel ille, qui iniuriam fecit.* Ex his colligimus, Estheræ librum poſt prophetarum tempora ſcriptum, in eoq; omnia ad viuum reſecanda non eſſe. Quid ſi ad exemplar Iudith fuiſſet conſcriptus? qui liber eſt non *historicus* ſed *Poematicus*. Qua de re videatur B. Lutheri præfatio ſuper librum Iudith.

Docti videant, iudicent, & in Domino valeant.

EX MANVSCRIPTO LIBRO GRÆCO CLAVDII PTOLOMÆI, CONTINENTE

HYPOTHESES PHÆNOMENΩN.

Κανὼν βασιλέων, id eſt,

Ordo Regum.

I.

Ασσυρίων καὶ Μήδων, id eſt, *Aſſyriorum & Medorum.*

		Ἔτη.		Συναγωγή.	
ΝΑβονασσάρου	Nabonaſſari	ιδ	14	ιδ	14
Ναδίου	Nadii	β	2	ις	16
Χοζίρου καὶ Πώρου	Choziri & Pori	ε	5	κα	21
Ιυγαίου	Iugæi	ε	5	κς	26
Μαρδοκεμπάδου	Mardocempadi	ιβ	12	λη	38
Αρκιανοῦ	Arciani	ε	5	μγ	43
Αβασιλεύτου πρώτου	Abaſileuti primi	β	2	με	45.
Βηλίβου	Belibi	γ	3	μη	48
Απρονάδιου	Apronadii	ς	6	νδ	54
Ριγηβήλου	Rigebeli	α	1	νε	55
Μεσσεσιμορδάκου	Meſſeſſimordaci	δ	4	νθ	59
Ἀβασιλεύτου β.	Abaſileuti ſecundi	η	8	ξζ	67
Ασσαραδίνου	Aſſaradini	ις	16	π	80
Σαοσδουχίνου	Saoſduchei	κ	20	ρ	100
Χυνιλαδάνου	Chyniladani	κβ	22	ρκβ	122
Ναβοπολασσάρου	Nabopolaſſari	κα	21	ρμγ	143
Ναβοκολασσάρου	Nabocolaſſari	μγ	43	ρπς	186
Ιλουαροδάμου	Iluarodami	β	2	ρπη	188
Νιριγασσολασσάρου	Niricaſſolaſſari	δ	4	ρϟβ	192
Ναβονάδιου	Nabonadii.	ιζ	17	σθ	209

II.

Περσῶν Βασιλ. id est,

Persarum Regum.

Κύρου	Cyri	θ	9	σιη	218
Καμβύσου	Cambysis	η	8	σκϛ	226
Δαρείου α	Darii primi	λϛ	36	σξβ	262
Ξέρξου	Xerxis	κα	21	σπγ	283
Αρταξέρξου α	Artaxerxis primi	μα	41	τκδ	324
Δαρείου β	Darii secundi	ιθ	19	τμγ	343
Ἀρταξέρξου β	Artaxerxis secundi	μϛ	46	τπθ	389
Ὤχου	Ochi	κα	21	υι	410
Αρώγου	Arogi	β	2	υιβ	412
Δαρείου γ.	Darii tertii.	δ	4	υιϛ	416

III.

Ελλήνων Βασιλ. id est,

Græcorum Regum.

Αλεξάνδρου μακ.	Alexandri beati	η	8	υκδ	424
Φιλίππου Αριδαίου	Philippi Aridæi	ζ	7	ζ	7
Αλεξάνδρου ἀΐου.	Alexandri Aei	ιβ	19	ιθ	19

IV.

Ελλήνων Βασιλ. ἐν Αιγύπτῳ, id est,

Græcorum Regum in Aegypto.

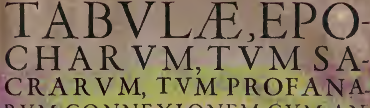
Πτολεμαίου Λάγου	Ptolomæi Lagi	κ	20	λθ	39
Πτ. Φιλαδέλφου	Pt. Philadelphi	λη	38	οζ	77
Πτ. Εὐεργέτου α	Pt. Euergetis primi	κε	25	ρβ	102
Πτ. Φιλοπάτορος	Pr. Philopatris	ιζ	17	ριθ	119
Πτ. Ἐπιφάνους	Pt. Epiphanis	κδ	24	ρμγ	143
Πτ. Φιλομήτορος	Pt. Philomatris	λε	35	ροη	178
Πτ. Εὐεργέτου β	Pt. Euergetis secundi	κθ	29	σζ	203
Πτ Σωτῆρος	Pt. Sotetis	λϛ	36	σμγ	343
Διονύσου	Dionysii	κθ	29	σοβ	272
Κλεοπάτρας.	Cleopatræ.	κβ	22	σϛβ	294

V.

Ρωμαίων Βασιλ. id est,

Romanorum Regum.

Αὐγούστου	Augusti	μγ	43	τλζ	337
Τιβερίου	Tiberii	κβ	22	τνθ	359
Γαΐου	Gaii	δ	4	τξγ	363
Κλαυδίου	Claudii	ιδ	14	τοζ	377
Νέρωνος	Netonis	ιδ	14	τϟα	391
Ουεσπασιανοῦ	Vespasiani	ι	10	υα	401
Τίτου	Titi	γ	3	υδ	404
Δομετιανοῦ	Dometiani	ιε	15	υιθ	419
Νέρουα α	Neri primi	α	1	υκ	420
Τραιανοῦ	Traiani	ιθ	19	υλθ	430
Αδριανοῦ	Adriani	κα	21	υξ	460
Αντωνίνου.	Antonini.	κγ	23	υπγ	183

TABVLÆ, EPOCHARVM, TVM SACRARVM, TVM PROFANARVM CONNEXIONEM CVM ANNIS MVNDI CONTINENTES, ATQVE VNA

synopsi, 1. annos à condito Mundo, 2. ante Christum natum 3. Constantinopolitanæ & Iulianæ periodorum, 4. Sabbathicos, 5. Cyclorum denique Solis & Lunæ exhibentes, in gratiam tyronum Studii Chronologici adiectæ.

AD BENEVOLVM LECTOREM, DE SEQVENTIBVS Tabulis Monitio.

IN gratiam Tyronum huius studij, Lector beneuole, visum nobis fuit sequentes Tabulas Epocharum, tum sacrarum, tum profanarum connexionem cum annis mundi continentes, adducere, in quibus equidem nil nisi numeros vides, verum taliter comparatos, vt præcipuas Epochas, partim sacras, partim prophanas, sub vnum intuitum, eumque iucundissimum, ad annum vsque exterminii posterioris templi distincte tibi proponant, datoque vno anno, vel mundi, vel alterius Epochæ, eundem cum annis reliquarum Epocharum absque vllo labore conferre & concatenare possis.

Nec dubito, tibi nostram connexionem plane manifestam esse. Cum anno primo à genitali mundi principio, concatenauimus annum 1559. periodi Constantinopolitanæ, & 765. periodi Iudaicæ, de quibus periodis, earumque cum annis mundi connexione, nonnulla inuenies cap.1. Tituli 3. prioris libri: & cap. vlt. Titul. 1. posterioris libri, diximus, Constantinopolitanam periodum ad primum æræ Christianæ annum, numerare annos 5508. Primus autem æræ Christianæ nobis est annus mundi 3950. vti probatum vltimo Titulo posterioris libri. Deductis 3950. à 5508. remanent 158. anni, quibus Constantinopolitana maior est verâ Epocha à condito mundo. Annus ergo 1559. periodi Constantinopolitanæ merito in primum annum à condito mundo conicitur.

De Cyclis ☉ & ☽. veraque eorundem, in primo & quolibet Mundi anno, venatione, nõnulla proposuimus sub calcẽ vltimi Tituli posterioris libri, quo huius disciplinæ studiosum, ad maiorem connexionis intelligentiam remitto. Anno mundi 190. inserta est Iudaica periodus de qua cap. 1. Tit. 3. prioris libri. De reliquis Epochis, earumque mutua inter se connexione, egimus sub finem Tit. 1. posterioris libri, vnde vera earundem ad annos mundi connexio dependet,

Quod breuiter monendum duxi.

ANNI

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Sabbathici & Iobelei		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1	3947	1559	765	1		9	5	adam.
2	3946	1560	766	2		10	6	
3	3945	1561	767	3		11	7	
4	3944	1562	768	4		12	8	
5	3943	1563	769	5		13	9	
6	1942	1564	770	6		14	10	
7	3941	1565	771	7	1	15	11	
8	3940	1566	772	1		16	12	
9	3939	1567	773	2		17	13	
10	3938	1568	774	3		18	14	
11	3937	1569	775	4		19	15	
12	3936	1570	776	5		20	16	
13	3935	1571	777	6		21	17	
14	3934	1572	778	7	2	22	18	
15	393.	1573	779	1		23	19	
16	393	1074	780	2		24	1	
17	393.	1575	781	3		25	2	
18	3930	1576	782	4		26	3	
19	3929	1577	783	5		27	4	
20	3928	1578	784	6		28	5	
21	3927	1579	785	7	3	1	6	
22	3926	1580	786	1		2	7	
23	3925	1581	787	2		3	8	
24	3924	1582	788	3		4	9	
25	3923	1583	789	4		5	10	
26	3922	1584	790	5		6	11	
27	3921	1585	791	6		7	12	
28	3920	1586	792	7	4	8	13	
29	3919	1587	793	1		9	14	
30	3918	1588	794	2		10	15	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
31	3917	1589	795	3			11	16
32	3916	1590	796	4			12	17
33	3915	1591	797	5			13	18
34	3914	1592	798	6			14	19
35	3913	1593	799	7		5	15	1
36	3912	1594	800	1			16	2
37	3911	1595	801	2			17	3
38	3910	1596	802	3			18	4
39	3909	1597	803	4			19	5
40	3908	1598	804	5			20	6
41	3907	1599	805	6			21	7
42	3906	1600	806	7		6	22	8
43	3905	1601	807	1			23	9
44	390[illegible]	1602	808	2			24	10
45	390[illegible]	1603	809	3			25	11
46	390[illegible]	1604	810	4			26	12
47	3901	1605	811	5			27	13
48	3900	1606	812	6			28	14
49	[illegible]89[illegible]	1607	813	7	1	7	1	15
50	3898	1608	814	1			2	16
51	3897	1609	815	2			3	17
52	3896	1610	816	3			4	18
53	3895	1611	817	4			5	19
54	3894	1612	818	5			6	1
55	3893	1613	819	6			7	2
56	3892	1614	820	7		1	8	3
57	3891	1615	821	1			9	4
58	3890	1616	822	2			10	5
59	3889	1617	823	3			11	6
60	3888	1618	824	4			12	7

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Sabbathici & Iobelei		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
61	3887	1619	825	5		13	8
62	3886	1620	826	6		14	9
63	3885	1621	827	7	2	15	10
64	3884	1622	828	1		16	11
65	3883	1623	829	2		17	12
66	3882	1624	830	3		18	13
67	3881	1625	831	4		19	14
68	3880	1626	832	5		20	15
69	3879	1627	833	6		21	16
70	3878	1628	834	7	3	22	17
71	3877	1629	835	1		23	18
72	3876	1630	836	2		24	19
73	3875	1631	837	3		25	1
74	3874	1632	838	4		26	2
75	3873	1633	839	5		27	3
76	3871	1634	840	6		28	4
77	3871	1635	841	7	4	1	5
78	3870	1636	842	1		2	6
79	3869	1637	843	2		3	7
80	3868	1638	844	3		4	8
81	3867	1639	845	4		5	9
82	3866	1640	846	5		6	10
83	3865	1641	847	6		7	11
84	3864	1642	848	7	5	8	12
85	3863	1643	849	1		9	13
86	3862	1644	850	2		10	14
87	3861	1645	851	3		11	15
88	3860	1646	852	4		12	16
89	3859	1647	853	5		13	17
90	3858	1648	854	6		14	18

A condito Mundo.	*Ante Christũ natum.*	*Periodorum* *Constanti-nopolitanæ.*	*Iulianæ.*	*Sabbathici & Iobelei*			*Cyclorum* ⊙	☽
91	3857	1649	855	7		6	15	19
92	3856	1650	856	1			16	1
93	3855	1651	857	2			17	2
94	3854	1652	858	3			18	3
95	3853	1653	859	4			19	4
96	3852	1654	860	5			20	5
97	3851	1655	861	6			21	6
98	3850	1656	862	7	2	7	22	7
99	3849	1657	863	1			23	8
100	3848	1658	864	2			24	9
101	3847	1659	865	3			25	10
102	3846	1660	866	4			26	11
103	3845	1661	867	5			27	12
104	3844	1662	868	6			28	13
105	3843	1663	869	7		1	1	14
106	3842	1664	870	1			2	15
107	3841	1665	871	2			3	16
108	3840	1666	872	3			4	17
109	3839	1667	873	4			5	18
110	3838	1668	874	5			6	19
111	3837	1669	875	6			7	1
112	3836	1670	876	7		2	8	2
113	3835	1671	877	1			9	3
114	3834	1672	878	2			10	4
115	3833	1673	879	3			11	5
116	3832	1674	880	4			12	6
117	3831	1675	881	5			13	7
118	3830	1676	882	6			14	8
119	3829	1677	883	7		3	15	9
120	3828	1678	884	1			16	10

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iuliana.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
121	3827	1679	885	2		17	11	
122	3826	1680	886	3		18	12	
123	3825	1681	887	4		19	13	
124	3824	1682	888	5		20	14	
125	3823	1683	889	6		21	15	
126	3822	1684	890	7	4	22	16	
127	3821	1685	891	1		23	17	
128	3820	1686	892	2		24	18	
129	3819	1687	893	3		25	19	
130	3818	1688	894	4		26	1	*Seth ab Adamo natus. Genes 5. vers. 3.*
131	3817	1689	895	5		27	2	
132	3816	1690	896	6		28	3	
133	3815	1691	897	7	5	1	4	
134	3814	1692	898	1		2	5	
135	3813	1693	899	2		3	6	
136	3812	1694	900	3		4	7	
137	3811	1695	901	4		5	8	
138	3810	1696	902	5		6	9	
139	3809	1697	903	6		7	10	
140	3808	1698	904	7	6	8	11	
141	3807	1699	905	1		9	12	
142	3806	1700	906	2		10	13	
143	3805	1701	907	3		11	14	
144	3804	1702	908	4		12	15	
145	3803	1703	909	5		13	16	
146	3802	1704	910	6		14	17	
147	3801	1705	911	7	3 7	15	18	
148	3800	1706	912	1		16	19	
149	3799	1707	913	2		17	1	
150	3798	1708	914	3		18	2	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
151	3797	1709	915	4		19	3
152	3796	1710	916	5	5	20	4
153	3795	1711	917	6		21	5
154	3794	1712	918	7	1	22	6
155	3793	1713	919	1		23	7
156	3792	1714	920	2		24	8
157	3791	1715	921	3		25	9
158	3790	1716	922	4		26	10
159	3789	1717	923	5		27	11
160	3788	1718	924	6		28	12
161	3787	1719	925	7	2	1	13
162	3786	1720	926	1		2	14
163	3785	1721	927	2		3	15
164	3784	1722	928	3		4	16
165	3783	1723	929	4		5	17
166	3782	1724	930	5		6	18
167	3781	1725	931	6		7	19
168	3780	1726	932	7	3	8	1
169	3779	1727	933	1		9	2
170	3778	1728	934	2		10	3
171	3777	1729	935	3		11	4
172	3776	1730	936	4		12	5
173	3775	1731	937	5		13	6
174	3774	1732	938	6		14	7
175	3773	1733	939	7	4	15	8
176	3772	1734	940	1		16	9
177	3771	1735	941	2		17	10
178	3770	1736	942	3		18	11
179	3769	1737	943	4		19	12
180	3768	1738	944	5		20	13

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
181	3767	1739	945	††	6			21	14
182	3766	1740	946		7		5	22	15
183	3765	1741	947		1			23	16
184	3764	1742	948		2			24	17
185	3763	1743	949		3			25	18
186	3762	1744	950		4			26	19
187	3761	1745	951		5			27	1
188	3760	1746	952		6			28	2
189	3759	1747	953		7		6	1	3
190	3758	1748	954	1	1			2	4
191	3757	1749	955	2	2			3	5
192	3756	1750	956	3	3			4	6
193	3755	1751	957	4	4			5	7
194	3754	1752	958	5	5			6	8
195	3753	1753	959	6	6			7	9
196	3752	1754	960	7	7	4	7	8	10
197	3751	1755	961	8	1			9	11
198	3750	1756	962	9	2			10	12
199	3749	1757	963	10	3			11	13
200	3748	1758	964	11	4			12	14
201	3747	1759	965	12	5			13	15
202	3746	1760	966	13	6			14	16
203	3745	1761	967	14	7		1	15	17
204	3744	1762	968	15	1			16	18
205	3743	1763	969	16	2			17	19
206	3742	1764	970	17	3			18	1
207	3741	1765	971	18	4			19	2
208	3740	1766	972	19	5			20	3
209	3739	1767	973	20	6			21	4
210	3738	1768	974	21	7		2	22	5

†† Hodierna Iudaica Periodus nobis in hunc annum Mundi cadit. Est ergo minor Epocha à Mundo annis 189. solidis. Dato ergo anno Mũdi, 189. subtrahendi sunt, & habebimus annũ periodi Iudaicæ.

ANNI

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
211	3737	1769	975	22	1		23	6	
212	3736	1770	976	23	2		24	7	
213	3735	1771	977	24	3		25	8	
214	3734	1772	978	25	4		26	9	
215	3733	1773	979	26	5		27	10	
216	3732	1774	980	27	6		28	11	
217	3731	1775	981	28	7	3	1	12	
218	3730	1776	982	29	1		2	13	
219	3729	1777	983	30	2		3	14	
220	3728	1778	984	31	3		4	15	
221	3727	1779	985	32	4		5	16	
222	3726	1780	986	33	5		6	17	
223	3725	1781	987	34	3		7	18	
224	3724	1782	988	35	7	4	8	19	
225	3723	1783	989	36	1		9	1	
226	3722	1784	990	37	2		10	2	
227	3721	1785	991	38	3		11	3	
228	3720	1786	992	39	4		12	4	
229	3719	1787	993	40	5		13	5	
230	3718	1788	994	41	6		14	6	
231	3717	1789	995	42	7	5	15	7	
232	3716	1790	996	43	1		16	8	
233	3715	1791	997	44	2		17	9	
234	3714	1792	998	45	3		18	10	
235	3713	1793	999	46	4		19	11	*Enos à Seth natus Gen. 5. v. 6.*
236	3712	1794	1000	47	5		20	12	
237	3711	1795	1001	48	6		21	13	
238	3710	1796	1002	49	7	6	22	14	
239	3709	1797	1003	50	1		23	15	
240	3708	1798	1004	51	2		24	16	

A condito Mundo.	Ante Christum natum	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum. ☉	Cyclorum. ☽
241	3707	1799	1005	52	3			25	17
242	3706	1800	1006	53	4			26	18
243	3705	1801	1007	54	5			27	19
244	3704	1802	1008	55	6			28	1
245	3703	1803	1009	56	7	5	7	1	2
246	3702	1804	1010	57	1			2	3
247	3701	1805	1011	58	2			3	4
248	3700	1806	1012	59	3			4	5
249	3699	1807	1013	60	4			5	6
250	3698	1808	1014	61	5			6	7
251	3697	1809	1015	62	6			7	8
252	3696	1810	1016	63	7		1	8	9
253	3695	1811	1017	64	1			9	10
254	3694	1812	1018	65	2			10	11
255	3693	1813	1019	66	3			11	12
256	3692	1814	1020	67	4			12	13
257	3691	1815	1021	68	5			13	14
258	3690	1816	1022	69	6			14	15
259	3689	1817	1023	70	7		2	15	16
260	3688	1818	1024	71	1			16	17
261	3687	1819	1025	72	2			17	18
262	3686	1820	1026	73	3			18	19
263	3685	1821	1027	74	4			19	20
264	3684	1822	1028	75	5			20	21
265	3683	1823	1029	76	6			21	22
266	3682	1824	1030	77	7		3	22	23
267	3681	1825	1031	78	1			23	24
268	3680	1826	1032	79	2			24	25
269	3679	1827	1033	80	3			25	26
270	3678	1828	1034	81	4			26	27

Post natum Enos cœptum est inuocari nomen Iehoua. 1. Quia fidelis trium Patriarcharum, Adami, Seth, Enos numerus à publica Cainitarum Ecclesia publicum secessum fecit, per publicos cõuentus, in quib. nomen Iehoua inuocabatur, id quod antè fecerãt in priuatis familiis. Hoc tempore cœperunt denominari fideles & pii nomine filiorum Dei. Infideles autem Cainitarum liberi nominati sunt filii hominum. Genes. 6 vers. 4.

A Condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum. ☉	Cyclorum. ☽
271	3677	1829	1035	82	5		27	9
272	3676	1830	1036	83	6		28	10
273	3675	1831	1037	84	7	4	1	11
274	3674	1832	1038	85	1		2	12
275	3673	1833	1039	86	2		3	13
276	3672	1834	1040	87	3		4	14
277	3671	1835	1041	88	4		5	15
278	3670	1836	1042	89	5		6	16
279	3669	1837	1043	90	6		7	17
280	3668	1838	1044	91	7	5	8	18
281	3667	1839	1045	92	1		9	19
282	3666	1840	1046	93	2		10	1
283	3665	1841	1047	94	3		11	2
284	3664	1842	1048	95	4		12	3
285	3663	1843	1049	96	5		13	4
286	3662	1844	1050	97	6		14	5
287	3661	1845	1051	98	7	6	15	6
288	3660	1846	1052	99	1		16	7
289	3659	1847	1053	100	2		17	8
290	3658	1848	1054	101	3		18	9
291	3657	1849	1055	102	4		19	10
292	3656	1850	1056	103	5		20	11
293	3655	1851	1057	104	6		21	12
294	3654	1852	1058	105	7	6 | 7	22	13
295	3653	1853	1059	106	1		23	14
296	3652	1854	1060	107	2		24	15
297	3651	1855	1061	108	3		25	16
298	3650	1856	1062	109	4		26	17
299	3649	1857	1063	110	5		27	18
300	3648	1858	1064	111	6		28	19

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	☽	
301	3647	1859	1065	112	7	1	1	1	
302	3646	1860	1066	113	1		2	2	
303	3645	1861	1067	114	2		3	3	
304	3644	1862	1068	115	3		4	4	
305	3643	1863	1069	116	4		5	5	
306	3642	1864	1070	117	5		6	6	
307	3641	1865	1071	118	6		7	7	
308	3640	1866	1072	119	7	2	8	8	
309	3639	1867	1073	120	1		9	9	
310	3638	1868	1074	121	2		10	10	
311	3637	1869	1075	122	3		11	11	
312	3636	1870	1076	123	4		12	12	
313	3635	1871	1077	124	5		13	13	
314	3634	1872	1078	125	6		14	14	
315	3633	1873	1079	126	7	3	15	15	
316	3632	1874	1080	127	1		16	16	
317	3631	1875	1081	128	2		17	17	
318	3630	1876	1082	129	3		18	18	
319	3629	1877	1083	130	4		19	19	
320	3628	1878	1084	131	5		20	1	
321	3627	1879	1085	132	6		21	2	
322	3626	1880	1086	133	7	4	22	3	
323	3625	1881	1087	134	1		23	4	
324	3624	1882	1088	135	2		24	5	
325	3623	1883	1089	136	3		25	6	*Kenan ab Enos natus, Genes. 5. vers. 9.*
326	3622	1884	1090	137	4		26	7	
327	3621	1885	1091	138	5		27	8	
328	3620	1886	1092	139	6		28	9	
329	3619	1887	1093	140	7	5	1	0	
330	3618	1888	1094	141	1		2	11	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaicae	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum. ☉	☽
331	3617	1889	1095	141	2			3	12
332	3616	1890	1096	143	3			4	13
333	3615	1891	1097	144	4			5	14
334	3614	1892	1098	145	5			6	15
335	3613	1893	1099	146	6			7	16
336	3612	1894	1100	147	7		6	8	17
337	3611	1895	1101	148	1			9	18
338	3610	1896	1102	149	2			10	19
339	3609	1897	1103	150	3			11	1
340	3608	1898	1104	151	4			12	2
341	3607	1899	1105	152	5			13	3
342	3606	1900	1106	153	6			14	4
343	3605	1901	1107	154	7	7	7	15	5
344	3604	1902	1108	155	1			16	6
345	3603	1903	1109	156	2			17	7
346	3602	1904	1110	157	3			18	8
347	3601	1905	1111	158	4			19	9
348	3600	1906	1112	159	5			20	10
349	3599	1907	1113	160	6			21	11
350	3598	1908	1114	161	7		1	22	12
351	3597	1909	1115	162	1			23	13
352	3596	1910	1116	163	2			24	14
353	3595	1911	1117	164	3			25	15
354	3594	1912	1118	165	4			26	16
355	3593	1913	1119	166	5			27	17
356	3592	1914	1120	167	6			28	18
357	3591	1915	1121	168	7		2	1	19
358	3590	1916	1122	169	1			2	1
359	3589	1917	1123	170	2			3	2
360	3588	1918	1124	171	3			4	3

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Period Iulianæ	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
361	3587	1919	1125	172	4		5	4
362	3586	1920	1126	173	5		6	5
363	3585	1921	1127	174	6		7	6
364	3584	1922	1128	175	7	3	8	7
365	3583	1923	1129	176	1		9	8
366	3582	1924	1130	177	2		10	9
367	3581	1925	1131	178	3		11	10
368	3580	1926	1132	179	4		12	11
369	3579	1927	1133	180	5		13	12
370	3578	1928	1134	181	6		14	13
371	3577	1929	1135	182	7	4	15	14
372	3576	1930	1136	183	1		16	15
373	3575	1931	1137	184	2		17	16
374	3574	1932	1138	185	3		18	17
375	3573	1933	1139	186	4		19	18
376	3572	1934	1140	187	5		20	19
377	3571	1935	1141	188	6		21	1
378	3570	1936	1142	189	7	5	22	2
379	3569	1937	1143	190	1		23	3
380	3568	1938	1144	191	2		24	4
381	3567	1939	1145	192	3		25	5
382	3566	1940	1146	193	4		26	6
383	3565	1941	1147	194	5		27	7
384	3564	1942	1148	195	6		28	8
385	3563	1943	1149	196	7	6	1	9
386	3562	1944	1150	197	1		2	10
387	3561	1945	1151	198	2		3	11
388	3560	1946	1152	199	3		4	12
389	3559	1947	1153	200	4		5	13
390	3558	1948	1154	201	5		6	14

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽	
391	3557	1949	1155	202	6			7	15	
392	3556	1950	1156	203	7	8	7	8	16	
393	3555	1951	1157	204	1			9	17	
394	3554	1952	1158	205	2			10	18	
395	3553	1953	1159	206	3			11	19	Mahalaleel à Kenan natus Genes.5.v.12.
396	3552	1954	1160	207	4			12	1	
397	3551	1955	1161	208	5			13	2	
398	3550	1956	1162	209	6			14	3	
399	3549	1957	1163	210	7		1	15	4	
400	3548	1958	1164	211	1			16	5	
401	3547	1959	1165	212	2			17	6	
402	3546	1960	1166	213	3			18	7	
403	3545	1961	1167	214	4			19	8	
404	3544	1962	1168	215	5			20	9	
405	3543	1963	1169	216	6			21	10	
406	3542	1964	1170	217	7		2	22	11	
407	3541	1965	1171	218	1			23	12	
408	3540	1966	1172	219	2			24	13	
409	3539	1967	1173	220	3			25	14	
410	3538	1968	1174	221	4			26	15	
411	3537	1969	1175	222	5			27	16	
412	3536	1970	1176	223	6			28	17	
413	3535	1971	1177	224	7		3	1	18	
414	3534	1972	1178	225	1			2	19	
415	3533	1973	1179	226	2			3	1	
416	3532	1974	1180	227	3			4	2	
417	3531	1975	1181	228	4			5	3	
418	3530	1976	1182	229	5			6	4	
419	3529	1977	1183	230	6			7	5	
420	3528	1978	1184	231	7		4	8	6	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
421	3527	1979	1185	232	1		9	7
422	3526	1980	1186	233	2		10	8
423	3525	1981	1187	234	3		11	9
424	3524	1982	1188	235	4		12	10
425	3523	1983	1189	236	5		13	11
426	3522	1984	1190	237	6		14	12
427	3521	1985	1191	238	7	5	15	13
428	3520	1986	1192	239	1		16	14
429	3519	1987	1193	240	2		17	15
430	3518	1988	1194	241	3		18	16
431	3517	1989	1195	242	4		19	17
432	3516	1990	1196	243	5		20	18
433	3515	1991	1197	244	6		21	19
434	3514	1992	1198	245	7	6	22	1
435	3513	1993	1199	246	1		23	2
436	3512	1994	1200	247	2		24	3
437	3511	1995	1201	248	3		25	4
438	3510	1996	1202	249	4		26	5
439	3509	1997	1203	250	5		27	6
440	3508	1998	1204	251	6		28	7
441	3507	1999	1205	252	7	9 | 7	1	8
442	3506	2000	1206	253	1		2	9
443	3505	2001	1207	254	2		3	10
444	3504	2002	1208	255	3		4	11
445	3503	2003	1209	256	4		5	12
446	3502	2004	1210	257	5		6	13
447	3501	2005	1211	258	6		7	14
448	3500	2006	1212	259	7	1	8	15
449	3499	2007	1213	260	1		9	16
450	3498	2008	1214	261	2		10	17

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
451	3497	2009	1215	262	3		11	18	
452	3496	2010	1216	263	4		12	19	
453	3495	2011	1217	264	5		13	1	
454	3494	2012	1218	265	6		14	2	
455	3493	2013	1219	266	7	2	15	3	
456	3492	2014	1220	267	1		16	4	
457	3491	2015	1221	268	2		17	5	
458	3490	2016	1222	269	3		18	6	
459	3489	2017	1223	270	4		19	7	
460	3488	2018	1224	271	5		20	8	*Iared à Mahalaleel na-tus, Genes. 5. vers. 15.*
461	3487	2019	1225	272	6		21	9	
462	3486	2020	1226	273	7	[illegible]	22	10	
463	3485	2021	1227	274	1		23	11	
464	3484	2022	1228	275	2		24	12	
465	3483	2023	1229	276	3		25	13	
466	3482	2024	1230	277	4		26	14	
467	3481	2025	1231	278	5		27	15	
468	3480	2026	1232	279	6		28	16	
469	3479	2027	1233	280	7	4	1	17	
470	3478	2028	1234	281	1		2	18	
471	3477	2029	1235	282	2		3	19	
472	3476	2030	1236	283	3		4	1	
473	3475	2031	1237	284	4		5	2	
474	3474	2032	1238	285	5		6	3	
475	3473	2033	1239	286	6		7	4	
476	3472	2034	1240	287	7	5	8	5	
477	3471	2035	1241	288	1		9	6	
478	3470	2036	1242	289	2		10	7	
479	3469	2037	1243	290	3		11	8	
480	3468	2038	1244	291	4		12	9	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum. ⊙	☽
481	3467	2039	1245	292	5			13	10
482	3466	2040	1246	293	6			14	11
483	3465	2041	1247	294	7		6	15	12
484	3464	2042	1248	295	1			16	13
485	3463	2043	1249	296	2			17	14
486	3462	2044	1250	297	3			18	15
487	3461	2045	1251	298	4			19	16
488	3460	2046	1252	299	5			20	17
489	3459	2047	1253	300	6			21	18
490	3458	2048	1254	301	7	10	7	22	19
491	3457	2049	1255	302	1			23	1
492	3456	2050	1256	303	2			24	2
493	3455	2051	1257	304	3			25	3
494	3454	2052	1258	305	4			26	4
495	3453	2053	1259	306	5			27	5
496	3452	2054	1260	307	6			28	6
497	3451	2055	1261	308	7		1	1	7
498	3450	2056	1262	309	1			2	8
499	3449	2057	1263	310	2			3	9
500	3448	2058	1264	311	3			4	10
501	3447	2059	1265	312	4			5	11
502	3446	2060	1266	313	5			6	12
503	3445	2061	1267	314	6			7	13
504	3444	2062	1268	315	7		2	8	14
505	3443	2063	1269	316	1			9	15
506	3442	2064	1270	317	2			10	16
507	3441	2065	1271	318	3			11	17
508	3440	2066	1272	319	4			12	18
509	3439	2067	1273	320	5			13	19
510	3438	2068	1274	321	6			14	1

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
511	3437	2069	1275	322	7		3	15	2
512	3436	2070	1276	323	1			16	3
513	3435	2071	1277	324	2			17	4
514	3434	2072	1278	325	3			18	5
515	3433	2073	1279	326	4			19	6
516	3432	2074	1280	327	5			20	7
517	3431	2075	1281	328	6			21	8
518	3430	2076	1282	329	7		4	22	9
519	3429	2077	1283	330	1			23	10
520	3428	2078	1284	331	2			24	11
521	3427	2079	1285	332	3			25	12
522	3426	2080	1286	333	4			26	13
523	3425	2081	1287	334	5			27	14
524	3424	2082	1288	335	6			28	15
525	3423	2083	1289	336	7		5	1	16
526	3422	2084	1290	337	1			2	17
527	3421	2085	1291	338	2			3	18
528	3420	2086	1292	339	3			4	19
529	3419	2087	1293	340	4			5	1
530	3418	2088	1294	341	5			6	2
531	3417	2089	1295	342	6			7	3
532	3416	2090	1296	343	7		6	8	4
533	3415	2091	1297	344	1			9	5
534	3414	2092	1298	345	2			10	6
535	3413	2093	1299	346	3			11	7
536	3412	2094	1300	347	4			12	8
537	3411	2095	1301	348	5			13	9
538	3410	2096	1302	349	6			14	10
539	3409	2097	1303	350	7	11	7	15	11
540	3408	2098	1304	351	1			16	12

541

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Iuliana	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
541	3407	2099	1305	352	2		17	13
542	3406	2100	1306	353	3		18	14
543	3405	2101	1307	354	4		19	15
544	3404	2102	1308	355	5		20	16
545	3403	2103	1309	356	6		21	17
546	3402	2104	1310	357	7	1	22	18
547	3401	2105	1311	358	1		23	19
548	3400	2106	1312	359	2		24	1
549	3399	2107	1313	360	3		25	2
550	3398	2108	1314	361	4		26	3
551	3397	2109	1315	362	5		27	4
552	3396	2110	1316	363	6		28	5
553	3395	2111	1317	364	7	2	1	6
554	3394	2112	1318	365	1		2	7
555	3393	2113	1319	366	2		3	8
556	3392	2114	1320	367	3		4	9
557	3391	2115	1321	368	4		5	10
558	3390	2116	1322	369	5		6	11
559	3389	2117	1323	370	6		7	12
560	3388	2118	1324	371	7	3	8	13
561	3387	2119	1325	372	1		9	14
562	3386	2120	1326	373	2		10	15
563	3385	2121	1327	374	3		11	16
564	3384	2122	1328	375	4		12	17
565	3383	2123	1329	376	5		13	18
566	3382	2124	1330	377	6		14	19
567	3381	2125	1331	378	7	4	15	1
568	3380	2126	1332	379	1		16	2
569	3379	2127	1333	380	2		17	3
570	3378	2128	1334	381	3		18	4

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
601	3347	2159	1365	412	6		21	16	
602	3346	2160	1366	413	7	2	22	17	
603	3345	2161	1367	414	1		23	18	
604	3344	2162	1368	415	2		24	19	
605	3343	2163	1369	416	3		25	1	
606	3342	2164	1370	417	4		26	2	
607	3341	2165	1371	418	5		27	3	
608	3340	2166	1372	419	6		28	4	
609	3339	2167	1373	420	7	3	1	5	
610	3338	2168	1374	421	1		2	6	
611	3337	2169	1375	422	2		3	7	
612	3336	2170	1376	423	3		4	8	
613	3335	2171	1377	424	4		5	9	
614	3334	2172	1378	425	5		6	10	
615	3333	2173	1379	426	6		7	11	
616	3332	2174	1380	427	7	4	8	12	
617	3331	2175	1381	428	1		9	13	
618	3330	2176	1382	429	2		10	14	
619	3329	2177	1383	430	3		11	15	
620	3328	2178	1384	431	4		12	16	
621	3327	2179	1385	432	5		13	17	
622	3326	2180	1386	433	6		14	18	*Henoch à Iared natus. Genes. 5. vers. 18.*
623	3325	2181	1387	434	7	5	15	19	
624	3324	2182	1388	435	1		16	1	
625	3323	2183	1389	436	2		17	2	
626	3322	2184	1390	437	3		18	3	
627	3321	2185	1391	438	4		19	4	
628	3320	2186	1392	439	5		20	5	
629	3319	2187	1393	440	6		21	6	
630	3318	2188	1394	441	7	6	22	7	

Acendito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae.	Periodi Iudaicae	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
631	3317	2189	1395	442	1			23	8
632	3316	2190	1396	443	2			24	9
633	3315	2191	1397	444	3			25	10
634	3314	2192	1398	445	4			26	11
635	3313	2193	1399	446	5			27	12
636	3312	2194	1400	447	6			28	13
637	3311	2195	1401	448	7	13	7	1	14
638	3310	2196	1402	449	1			2	15
639	3309	2197	1403	450	2			3	16
640	3308	2198	1404	451	3			4	17
641	3307	2199	1405	452	4			5	18
642	3306	2200	1406	453	5			6	19
643	3305	2201	1407	454	6			7	1
644	3304	2202	1408	455	7		1	8	2
645	3303	2203	1409	456	1			9	3
646	3302	2204	1410	457	2			10	4
647	3301	2205	1411	458	3			11	5
648	3300	2206	1412	459	4			12	6
649	3299	2207	1413	460	5			13	7
650	3298	2208	1414	461	6			14	8
651	3297	2209	1415	462	7		2	15	9
652	3296	2210	1416	463	1			16	10
653	3295	2211	1417	464	2			17	11
654	3294	2212	1418	465	3			18	12
655	3293	2213	1419	466	4			19	13
656	3292	2214	1420	467	5			20	14
657	3291	2215	1421	468	6			21	15
658	3290	2216	1422	469	7		3	22	16
659	3289	2217	1423	470	1			23	17
660	3288	2218	1424	471	2			24	18

Acondito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽	
661	3287	2219	1425	472	3			25	19	
662	3286	2220	1426	473	4			26	1	
663	3285	2221	1427	474	5			27	2	
664	3284	2222	1428	475	6			28	3	
665	3283	2223	1429	476	7		4	1	4	
666	3282	2224	1430	477	1			2	5	
667	3281	2225	1431	478	2			3	6	
668	3280	2226	1432	479	3			4	7	
669	3279	2227	1433	480	4			5	8	
670	3278	2228	1434	481	5			6	9	
671	3277	2229	1435	482	6			7	10	
672	3276	2230	1436	483	7		5	8	11	
673	3275	2231	1437	484	1			9	12	
674	3274	2232	1438	485	2			10	13	
675	3273	2233	1439	486	3			11	14	
676	3272	2234	1440	487	4			12	15	
677	3271	2235	1441	488	5			13	16	
678	3270	2236	1442	489	6			14	17	
679	3269	2237	1443	490	7		6	15	18	
680	3268	2238	1444	491	1			16	19	
681	3267	2239	1445	492	2			17	1	
682	3266	2240	1446	493	3			18	2	
683	3265	2241	1447	494	4			19	3	
684	3264	2242	1448	495	5			20	4	
685	3263	2243	1449	496	6			21	5	
686	3262	2244	1450	497	7	14	7	22	6	
687	3261	2245	1451	498	1			23	7	*Mathusalem ab Enoch natus, Gen. 5. vers. 21.*
688	3260	2246	1452	499	2			24	8	
689	3259	2247	1453	500	3			25	9	
690	3258	2248	1454	501	4			26	10	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
691	3257	2249	1455	502	5		27	11
692	3256	2250	1456	503	6		28	12
693	3255	2251	1457	504	7	1	1	13
694	3254	2252	1458	505	1		2	14
695	3253	2253	1459	506	2		3	15
696	3252	2254	1460	507	3		4	16
697	3251	2255	1461	508	4		5	17
698	3250	2256	1462	509	5		6	18
699	3249	2257	1463	510	6		7	19
700	3248	2258	1464	511	7	2	8	1
701	3247	2259	1465	512	1		9	2
702	3246	2260	1466	· 3	2		10	3
703	3245	2261	1467	514	3		11	4
704	3244	2262	1468	515	4		12	5
705	3243	2263	1469	516	5		13	6
706	3242	2264	1470	517	6		14	7
707	3241	2265	1471	518	7	3	15	8
708	3240	2266	1472	519	1		16	9
709	3239	2267	1473	520	2		17	10
710	3238	2268	1474	521	3		18	11
711	3237	2269	1475	522	4		19	12
712	3236	2270	1476	523	5		20	13
713	3235	2271	1477	524	6		21	14
714	3234	2272	1478	525	7	4	22	15
715	3233	2273	1479	526	1		23	16
716	3232	2274	1480	527	2		24	17
717	3231	2275	1481	528	3		25	18
718	3230	2276	1482	529	4		26	19
719	3229	2277	1483	530	5		27	1
720	3228	2278	1484	531	6		28	2

Ab condito Mundo.	*Ante Christū natum.*	*Periodorum* *Constanti-nopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaica*	*Sabbathici & Iobelei.*			*Cyclorum* ☉	☽
721	3227	2279	1485	532	7		5	1	3
722	3226	2280	1486	533	1			2	4
723	3225	2281	1487	534	2			3	5
724	3224	2282	1488	535	3			4	6
725	3223	2283	1489	536	4			5	7
726	3222	2284	1490	537	5			6	8
727	3221	2285	1491	538	6			7	9
728	3220	2286	1492	539	7		6	8	10
729	3219	2287	1493	540	1			9	11
730	3218	2288	1494	541	2			10	12
731	3217	2289	1495	542	3			11	13
732	3216	2290	1496	543	4			12	14
733	3215	2291	1497	544	5			13	15
734	3214	2292	1498	545	6			14	16
735	3213	2293	1499	546	7	15	7	15	17
736	3212	2294	1500	547	1			16	18
737	3211	2295	1501	548	2			17	19
738	3210	2296	1502	549	3			18	1
739	3209	2297	1503	550	4			19	2
740	3208	2298	1504	551	5			20	3
741	3207	2299	1505	552	6			21	4
742	3206	2300	1506	553	7		1	22	5
743	3205	2301	1507	554	1			23	6
744	3204	2302	1508	555	2			24	7
745	3203	2303	1509	556	3			25	8
746	3202	2304	1510	557	4			26	9
747	3201	2305	1511	558	5			27	10
748	3200	2306	1512	559	6			28	11
749	3199	2307	1513	560	7		2	1	12
750	3198	2308	1514	561	1			2	13

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
751	3197	2309	1515	562	2		3	14
752	3196	2310	1516	563	3		4	15
753	3195	2311	1517	564	4		5	16
754	3194	2312	1518	565	5		6	17
755	3193	2313	1519	566	6		7	18
756	3192	2314	1520	567	7	3	8	19
757	3191	2315	1521	568	1		9	1
758	3190	2316	1522	569	2		10	2
759	3189	2317	1523	570	3		11	3
760	3188	2318	1524	571	4		12	4
761	3187	2319	1525	572	5		13	5
762	3186	2320	1526	573	6		14	6
763	3185	2321	1527	574	7	4	15	7
764	3184	2322	1528	575	1		16	8
765	3183	2323	1529	576	2		17	9
766	3182	2324	1530	577	3		18	10
767	3181	2325	1531	578	4		19	11
768	3180	2326	1532	579	5		20	12
769	3179	2327	1533	580	6		21	13
770	3178	2328	1534	581	7	5	22	14
771	3177	2329	1535	582	1		23	15
772	3176	2330	1536	583	2		24	16
773	3175	2331	1537	584	3		25	17
774	3174	2332	1538	585	4		26	18
775	3173	2333	1539	586	5		27	19
776	3172	2334	1540	587	6		28	1
777	3171	2335	1541	588	7	6	1	2
778	3170	2336	1542	589	1		2	3
779	3169	2337	1543	590	2		3	4
780	3168	2338	1544	591	3		4	5

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Iuliana.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽
781	3167	2339	1545	592	4			5	6
782	3166	2340	1546	593	5			6	7
783	3165	2341	1547	594	6			7	8
784	3164	2342	1548	595	7	16	7	8	9
785	3163	2343	1549	596	1			9	10
786	3162	2344	1550	597	2			10	11
787	3161	2345	1551	598	3			11	12
788	3160	2346	1552	599	4			12	13
789	3159	2347	1553	600	5			13	14
790	3158	2348	1554	601	6			14	15
791	3157	2349	1555	602	7		1	15	16
792	3156	2350	1556	603	1			16	17
793	3155	2351	1557	604	2			17	18
794	3154	2352	1558	605	3			18	19
795	3153	2353	1559	606	4			19	1
796	3152	2354	1560	607	5			20	2
797	3151	2355	1561	608	6			21	3
798	3150	2356	1562	609	7		2	22	4
799	3149	2357	1563	610	1			23	5
800	3148	2358	1564	611	2			24	6
801	3147	2359	1565	612	3			25	7
802	3146	2360	1566	613	4			26	8
803	3145	2361	1567	614	5			27	9
804	3144	2362	1568	615	6			28	10
805	3143	2363	1569	616	7		3	1	11
806	3142	2364	1570	617	1			2	12
807	3141	2365	1571	618	2			3	13
808	3140	2366	1572	619	3			4	14
809	3139	2367	1573	620	4			5	15
810	3138	2368	1574	621	5			6	16

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
811	3137	2369	1545	622	6		7	17
812	3136	2370	1546	623	7	4	8	18
813	3135	2371	1547	624	1		9	19
814	3134	2372	1548	625	2		10	1
815	3133	2373	1549	626	3		11	2
816	3132	2374	1550	627	4		12	3
817	3131	2375	1551	628	5		13	4
818	3130	2376	1552	629	6		14	5
819	3129	2377	1553	630	7	5	15	6
820	3128	2378	1554	631	1		16	7
821	3127	2379	1555	632	2		17	8
822	3126	2380	1556	633	3		18	9
823	3125	2381	1557	634	4		19	10
824	3124	2382	1558	635	5		20	11
825	3123	2383	1559	636	6		21	12
826	3122	2384	1560	637	7	6	22	13
827	3121	2385	1561	638	1		23	14
828	31[illegible]	2386	1562	639	2		24	15
829	3119	2387	1563	640	3		25	16
830	3118	2388	1564	641	4		26	17
831	3117	2389	1565	642	5		27	18
832	3116	2390	1566	643	6		28	19
833	3115	2391	1567	644	7	17 | 7	1	1
834	3114	2392	1568	645	1		2	2
835	3113	2393	1569	646	2		3	3
836	3112	2394	1570	647	3		4	4
837	3111	2395	1571	648	4		5	5
838	3110	2396	1572	649	5		6	6
839	3109	2397	1573	650	6		7	7
840	3108	2398	1574	651	7	1	8	8

A condito Mundo.	*Ante Christi natum.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaicæ*	*Sabbathici*	*& Iobelei.*	*Cyclorum* ☉	☽
841	3107	2399	1605	652	1		9	9
842	3106	2400	1606	653	2		10	10
843	3105	2401	1607	654	3		11	11
844	3104	2402	1608	655	4		12	12
845	3103	2403	1609	656	5		13	13
846	3102	2404	1610	657	6		14	14
847	3201	2405	1611	658	7	2	15	15
848	3100	2406	1612	659	1		16	16
849	3099	2407	1613	660	2		17	17
850	3098	2408	1614	661	3		18	18
851	3097	2409	1615	662	4		19	19
852	3096	2410	1616	663	5		20	1
853	3095	2411	1617	664	6		21	2
854	3094	2412	1618	665	7	3	22	3
855	3093	2413	1619	666	1		23	4
856	3092	2414	1620	667	2		24	5
857	3091	2415	1621	668	3		25	6
858	3090	2416	1622	669	4		26	7
859	3089	2417	1623	670	5		27	8
860	3088	2418	1624	671	6		28	9
861	3087	2419	1625	672	7	4	1	10
862	3086	2420	1626	673	1		2	11
863	3085	2421	1627	674	2		3	12
864	3084	2422	1628	675	3		4	13
865	3083	2423	1629	676	4		5	14
866	3082	2424	1630	677	5		6	15
867	3081	2425	1631	678	6		7	16
868	3080	2426	1632	679	7	5	8	17
869	3079	2427	1633	680	1		9	18
870	3078	2428	1634	681	2		10	19

871

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
871	3077	2419	1635	682	3			11	1	
872	3076	2430	1636	683	4			12	2	
873	3075	2431	1637	684	5			13	3	
874	3074	2432	1638	685	6			14	4	*Lamech à Mathusalem natus, Genes. 5. v. 25.*
875	3073	2433	1639	686	7		6	15	5	
876	3072	2434	1640	687	1			16	6	
877	3071	2435	1641	688	2			17	7	
878	3070	2436	1642	689	3			18	8	
879	3069	2437	1643	690	4			19	9	
880	3068	2438	1644	691	5			20	10	
881	3067	2439	1645	692	6			21	11	
882	3066	2440	1646	693	7	18	7	22	12	
883	3065	2441	1647	694	1			23	13	
884	3064	2442	1648	695	2			24	14	
885	3063	2443	1649	696	3			25	15	
886	3062	2444	1650	697	4			26	16	
887	3061	2445	1651	698	5			27	17	
888	3060	2446	1652	699	6			28	18	
889	3059	2447	1653	700	7		1	1	19	
890	3058	2448	1654	701	1			2	1	
891	3057	2449	1655	702	2			3	2	
892	3056	2450	1656	703	3			4	3	
893	3055	2451	1657	704	4			5	4	
894	3054	2452	1658	705	5			6	5	
895	3053	2453	1659	706	6			7	6	
896	3052	2454	1660	707	7		2	8	7	
897	3051	2455	1661	708	1			9	8	
898	3050	2456	1662	709	2			10	9	
899	3049	2457	1663	710	3			11	10	
900	3048	2458	1664	711	4			12	11	

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
901	3047	2459	1665	712	5		13	12
902	3046	2460	1666	713	6		14	13
903	3045	2461	1667	714	7	3	15	14
904	3044	2462	1668	715	1		16	15
905	3043	2463	1669	716	2		17	16
906	3042	2464	1670	717	3		18	17
907	3041	2465	1671	718	4		19	18
908	3040	2466	1672	719	5		20	19
909	3039	2467	1673	720	6		21	1
910	3038	2468	1674	721	7	4	22	2
911	3037	2469	1675	722	1		23	3
912	3036	2470	1676	723	2		24	4
913	3035	2471	1677	724	3		25	5
914	3034	2472	1678	725	4		26	6
915	3033	2473	1679	726	5		27	7
916	3032	2474	1680	727	6		28	8
917	3031	2475	1681	728	7	5	1	9
918	3030	2476	1682	729	1		2	10
919	3029	2477	1683	730	2		3	11
920	3028	2478	1684	731	3		4	12
921	3027	2479	1685	732	4		5	13
922	3026	2480	1686	733	5		6	14
923	3025	2481	1687	734	6		7	15
924	3024	2482	1688	735	7	6	8	16
925	3023	2483	1689	736	1		9	17
926	3022	2484	1690	737	2		10	18
927	3021	2485	1691	738	3		11	19
928	3020	2486	1692	739	4		12	1
929	3019	2487	1693	740	5		13	2
930	3018	2488	1694	741	6		14	3

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicae	Sabbatici & Iobelei.			Cyclorum ⊙	Cyclorum ☽
931	3017	2489	1695	742	7	19	7	15	4
932	3016	2490	1696	743	1			16	5
933	3015	2491	1697	744	2			17	6
934	3014	2492	1698	745	3			18	7
935	3013	2493	1699	746	4			19	8
936	3012	2494	1700	747	5			20	9
937	3011	2495	1701	748	6			21	10
938	3010	2496	1702	749	7		1	22	11
939	3009	2497	1703	750	1			23	12
940	3008	2498	1704	751	2			24	13
941	3007	2499	1705	752	3			25	14
942	3006	2500	1706	753	4			26	15
943	3005	2501	1707	754	5			27	16
944	3004	2502	1708	755	6			28	17
945	3003	2503	1709	756	7		2	1	18
946	3002	2504	1710	757	1			2	19
947	3001	2505	1711	758	2			3	1
948	3000	2506	1712	759	3			4	2
949	2999	2507	1713	760	4			5	3
950	2998	2508	1714	761	5			6	4
951	2997	2509	1715	762	6			7	5
952	2996	2510	1716	763	7		3	8	6
953	2995	2511	1717	764	1			9	7
954	2994	2512	1718	765	2			10	8
955	2993	2513	1719	766	3			11	9
956	2992	2514	1720	767	4			12	10
957	2991	2515	1721	768	5			13	11
958	2990	2516	1722	769	6			14	12
959	2989	2517	1723	770	7		4	15	13
960	2988	2518	1724	771	1			16	14

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
961	2987	2519	1725	772	2			17	15	
962	2986	2520	1726	773	3			18	16	
963	2985	2521	1727	774	4			19	17	
964	2984	2522	1728	775	5			20	18	
965	2983	2523	1729	776	6			21	19	
966	2982	2524	1730	777	7		5	22	1	
967	2981	2525	1731	778	1			23	2	
968	2980	2526	1732	779	2			24	3	
969	2979	2527	1733	780	3			25	4	
970	2978	2528	1734	781	4			26	5	
971	2977	2529	1735	782	5			27	6	
972	2976	2530	1736	783	6			28	7	
973	2975	2531	1737	784	7		6	1	8	
974	2974	2532	1738	785	1			2	9	
975	2973	2533	1739	786	2			3	10	
976	2972	2534	1740	787	3			4	11	
977	2971	2535	1741	788	4			5	12	
978	2970	2536	1742	789	5			6	13	
979	2969	2537	1743	790	6			7	14	
980	2968	2538	1744	791	7	20	7	8	15	
981	2967	2539	1745	792	1			9	16	
982	2966	2540	1746	793	2			10	17	
983	2965	2541	1747	794	3			11	18	
984	2964	2542	1748	795	4			12	19	
985	2963	2543	1749	796	5			13	1	
986	2962	2544	1750	797	6			14	2	
987	2961	2545	1751	798	7		1	15	3	*Henoch viuus in cœlum assumptus est, Genes. 5. v. 24.*
988	2960	2546	1752	799	1			16	4	*Syri 44. v. 23. Ebr. 11. v. 5. in magnum argumentum alterius vitæ.*
989	2959	2547	1753	800	2			17	5	
990	2958	2548	1754	801	3			18	6	

A condito Mundo.	*Ante Christũ natum.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaice*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	☽
991	2957	2549	1755	802	4		19	7
992	2956	2550	1756	803	5		20	8
993	2955	2551	1757	804	6		21	9
994	2954	2552	1758	805	7	2	22	10
995	2953	2553	1759	806	1		23	11
996	2952	2554	1760	807	2		24	12
997	2951	2555	1761	808	3		25	13
998	2950	2556	1762	809	4		26	14
999	2949	2557	1763	810	5		27	15
1000	2948	2558	1764	811	6		28	16
1001	2947	2559	1765	812	7	3	1	17
1002	2946	2560	1766	813	1		2	18
1003	2945	2561	1767	814	2		3	19
1004	2944	2562	1768	815	3		4	1
1005	2943	2563	1769	816	4		5	2
1006	2942	2564	1770	817	5		6	3
1007	2941	2565	1771	818	6		7	4
1008	2940	2566	1772	819	7	4	8	5
1009	2939	2567	1773	820	1		9	6
1010	2938	2568	1774	821	2		10	7
1011	2937	2569	1775	822	3		11	8
1012	2936	2570	1776	823	4		12	9
1013	2935	2571	1777	824	5		13	10
1014	2934	2572	1778	825	6		14	11
1015	2933	2573	1779	826	7	5	15	12
1016	2932	2574	1780	827	1		16	13
1017	2931	2575	1781	828	2		17	14
1018	2930	2576	1782	829	3		18	15
1019	2929	2577	1783	830	4		19	16
1020	2928	2578	1784	831	5		20	17

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ	Iulianæ	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	☽	
1021	2927	2579	1785	832	6			21	18	
1022	2926	2580	1786	833	7		6	22	19	
1023	2925	2581	1787	834	1			23	1	
1024	2924	2582	1788	835	2			24	2	
1025	2923	2583	1789	836	3			25	3	
1026	2922	2584	1790	837	4			26	4	
1027	2921	2585	1791	838	5			27	5	
1028	2920	2586	1792	839	6			28	6	
1029	2919	2587	1793	840	7	21	7	1	7	
1030	2918	2588	1794	841	1			2	8	
1031	2917	2589	1795	842	2			3	9	
1032	2816	2590	1796	843	3			4	10	
1033	2915	2591	1797	844	4			5	11	
1034	2914	2592	1798	845	5			6	12	
1035	2913	2593	1799	846	6			7	13	
1036	2911	2594	1800	847	7		1	8	14	
1037	2911	2595	1801	848	1			9	15	
1038	2910	2596	1802	849	2			10	16	
1039	2909	2597	1803	850	3			11	17	
1040	2908	2598	1804	851	4			12	18	
1041	2907	2599	1805	852	5			13	19	
1042	2906	1600	1806	853	6			14	1	*Seth moritur, Genes. 5.vers.8.*
1043	2905	2601	1807	854	7		2	15	2	
1044	2904	2602	1808	855	1			16	3	
1045	2903	2603	1809	856	2			17	4	
1046	2902	2604	1810	857	3			18	5	
1047	2901	2605	1811	858	4			19	6	
1048	2900	2606	1812	859	5			20	7	
1049	2899	2607	1813	860	6			21	8	
1050	2898	2608	1814	861	7		3	22	9	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1051	2897	2609	1815	862	1			23	10	
1052	2896	2610	1816	863	2		6	24	11	
1053	2895	2611	1817	864	3			25	12	
1054	2894	2612	1818	865	4			26	13	
1055	2893	2613	1819	866	5			27	14	
1056	2892	2614	1820	867	6			28	15	Noah a Lamech natus
1057	2891	2615	1821	868	7		4	1	16	Genes.15. vers.28.
1058	2890	2616	1822	869	1			2	17	
1059	2889	2617	1823	870	2			3	18	
1060	2888	2618	1824	871	3			4	19	
1061	2887	2619	1825	872	4			5	1	
1062	2886	2620	1826	873	5			6	2	
1063	2885	2621	1827	874	6			7	3	
1064	2884	2622	1828	875	7		5	8	4	
1065	2883	2623	1829	876	1			9	5	
1066	2881	2624	1830	877	2			10	6	
1067	2881	2625	1831	878	3			11	7	
1068	2880	2626	1832	879	4			12	8	
1069	2879	2627	1833	880	5			13	9	
1070	2878	2628	1834	881	6			14	10	
1071	2877	2629	1835	882	7		6	15	11	
1072	2876	2630	1836	883	1			16	12	
1073	2875	2631	1837	884	2			17	13	
1074	2874	2632	1838	885	3			18	14	
1075	2873	2633	1839	886	4			19	15	
1076	2872	2634	1840	887	5			20	16	
1077	2871	2635	1841	888	6			21	17	
1078	2870	2636	1842	889	7	22	7	22	18	
1079	2869	2637	1843	890	1			23	19	
1080	2868	2638	1844	891	2			24	1	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobeles		Cyclorum ☉	☽
1081	2867	2639	1845	892	3		25	2
1082	2866	2640	1846	893	4		26	3
1083	2865	2641	1847	894	5		27	4
1084	2864	2642	1848	895	6		28	5
1085	2863	2643	1849	896	7	1	1	6
1086	2862	2644	1850	897	1		2	7
1087	2861	2645	1851	898	2		3	8
1088	2860	2646	1852	899	3		4	9
1089	2859	2647	1853	900	4		5	10
1090	2858	2648	1854	901	5		6	11
1091	2857	2649	1855	902	6		7	12
1092	2856	2650	1856	903	7	2	8	13
1093	2855	2651	1857	904	1		9	14
1094	2854	2652	1858	905	2		10	15
1095	2853	2653	1859	906	3		11	16
1096	2852	2654	1860	907	4		12	17
1097	2851	2655	1861	908	5		13	18
1098	2850	2656	1862	909	6		14	19
1099	2849	2657	1863	910	7	3	15	1
1100	2848	2658	1864	911	1		16	2
1101	2847	2659	1865	912	2		17	3
1102	2846	2660	1866	913	3		18	4
1103	2845	2661	1867	914	4		19	5
1104	2844	2662	1868	915	5		20	6
1105	2843	2663	1869	916	6		21	7
1106	2842	2664	1870	917	7	4	22	8
1107	2841	2665	1871	918	1		23	9
1108	2840	2666	1872	919	2		24	10
1109	2839	2667	1873	920	3		25	11
1110	2838	2668	1874	921	4		26	12

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Iulianæ	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei		Cyclorum ☉	☽	
1111	2837	2669	1875	922	5		27	13	
1112	2836	2670	1876	923	6		28	14	
1113	2835	2671	1877	924	7	5	1	15	
1114	2834	2672	1878	925	1		2	16	
1115	2833	2673	1879	926	2		3	17	
1116	2832	2674	1880	927	3		4	18	
1117	2831	2675	1881	928	4		5	19	
1118	2830	2676	1882	929	5		6	1	
1119	2829	2677	1883	930	6		7	2	
1120	2828	2678	1884	931	7	6	8	3	
1121	2827	2679	1885	932	1		9	4	
1122	2826	2680	1886	933	2		10	5	
1123	2825	2681	1887	934	3		11	6	
1124	2824	2682	1888	935	4		12	7	
1125	2823	2683	1889	936	5		13	8	
1126	2822	2684	1890	937	6		14	9	
1127	2821	2685	1891	938	7	23 | 7	15	10	
1128	2820	2686	1892	939	1		16	11	
112[illegible]	[illegible]	2687	1893	940	2		17	12	
1[illegible]	[illegible]8[illegible]	2688	1894	941	3		18	13	
[illegible]31	2[illegible]17	2689	1895	942	4		19	14	
1132	2816	2690	1896	943	5		20	15	
1133	2815	2691	1897	944	6		21	16	
1134	2814	2692	1898	945	7	8	22	17	
1135	2813	2693	1899	946	1		23	18	
1136	2812	2694	1900	947	2		24	19	
1137	2811	2695	1901	948	3		25	1	
1138	281	2696	1902	949	4		26	2	
1139	2809	2697	1903	950	5		27	3	
1140	2808	2698	1904	951	6		28	4	*Enosch moritur, Genes. 5. vers. 11.*

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1141	2807	2699	1905	952	7	2	1	5
1142	2806	2700	1906	953	1		2	6
1143	2805	2701	1907	954	2		3	7
1144	2804	2702	1908	955	3		4	8
1145	2803	2703	1909	956	4		5	9
1146	2802	2704	1910	957	5		6	10
1147	2801	2705	1911	958	6		7	11
1148	2800	2706	1912	959	7	3	8	12
1149	2799	2707	1913	960	1		9	13
1150	2798	2708	1914	961	2		10	14
1151	2797	2709	1915	962	3		11	15
1152	2796	2710	1916	963	4		12	16
1153	2795	2711	1917	964	5		13	17
1154	2794	2712	1918	965	6		14	18
1155	2793	2713	1919	966	7	4	15	19
1156	2792	2714	1920	967	1		16	1
1157	2791	2715	1921	968	2		17	2
1158	2790	2716	1922	969	3		18	3
1159	2789	2717	1923	970	4		19	4
1160	2788	2718	1924	971	5		20	5
1161	2787	2719	1925	972	6		21	6
1162	2786	2720	1926	973	7	5	22	7
1163	2785	2721	1927	974	1		23	8
1164	2784	2722	1928	975	2		24	9
1165	2783	2723	1929	976	3		25	10
1166	2782	2724	1930	977	4		26	11
1167	2781	2725	1931	978	5		27	12
1168	2780	2726	1932	979	6		28	13
1169	2779	2727	1933	980	7	6	1	14
1170	2778	2728	1934	981	1		2	15

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1171	2777	2729	1935	982	2			3	16
1172	2776	2730	1936	983	3			4	17
1173	2775	2731	1937	984	4			5	18
1174	2774	2732	1938	985	5			6	19
1175	2773	2733	1939	986	6			7	1
1176	2772	2734	1940	987	7	24	7	8	2
1177	2771	2735	1941	988	1			9	3
1178	2770	2736	1942	989	2			10	4
1179	2769	2737	1943	980	3			11	5
1180	2768	2738	1944	981	4			12	6
1181	2767	2739	1945	992	5			13	7
1182	2766	2740	1946	993	6			14	8
1183	2765	2741	1947	994	7		1	15	9
1184	2764	2741	1948	995	1			16	10
1185	2763	2743	1949	996	2			17	11
1186	276.	2744	1950	997	3			18	12
1187	2761	2745	1951	998	4			19	13
1188	2760	2746	1952	999	5			20	14
1189	2759	2747	1953	1000	6			21	15
1190	2758	2748	1954	1001	7		2	22	16
1191	2757	2749	1955	1002	1			23	17
1192	2756	2750	1956	1003	2			24	18
1193	2755	2751	1957	1004	3			25	19
1194	2754	2752	1958	1005	4			26	1
1195	2753	2753	1959	1006	5			27	2
1196	2752	2754	1960	1007	6			28	3
1197	2751	2755	1961	1008	7		3	1	4
1198	2750	2756	1962	1009	1			2	5
1199	2749	2757	1963	1010	2			3	6
1200	2748	2758	1964	1011	3			4	7

A condito Mundo.	*Ante Christum natum.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaica.*	*Sabbathici & Iobelei.*			*Cyclorum* ☉	☽
1201	2747	2759	1965	1012	4			5	8
1202	2746	2760	1966	1013	5			6	9
1203	2745	2761	1967	1014	6			7	10
1204	2744	2762	1968	1015	7		4	8	11
1205	2743	2763	1969	1016	1			9	12
1206	2742	2764	1970	1017	2			10	13
1207	2741	2765	1971	1018	3			11	14
1208	2740	2766	1972	1019	4			12	15
1209	2739	2767	1973	1020	5			13	16
1210	2738	2768	1974	1021	6			14	17
1211	2737	2769	1975	1022	7		5	15	18
1212	2736	2770	1976	1023	1			16	19
1213	2735	2771	1977	1024	2			17	1
1214	2734	2772	1978	1025	3			18	2
1215	2733	2773	1979	1026	4			19	3
1216	2732	2774	1980	1027	5			20	4
1217	2731	2775	1981	1028	6			21	5
1218	2730	2776	1982	1029	7		6	22	6
1219	2729	2777	1983	1030	1			23	7
1220	2728	2778	1984	1031	2			24	8
1221	2727	2779	1985	1032	3			25	9
1222	2726	2780	1986	1033	4			26	10
1223	2725	2781	1987	1034	5			27	11
1224	2724	2782	1988	1035	6			28	12
1225	2723	2783	1989	1036	7	25	7	1	13
1226	2722	2784	1990	1037	1			2	14
1227	2721	2785	1991	1038	2			3	15
1228	2720	2786	1992	1039	3			4	16
1229	2719	2787	1993	1040	4			5	17
1230	2718	2788	1994	1041	5			6	18

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1231	2717	2789	1995	1042	6		7	19	
1232	2716	2790	1996	1043	7	1	8	1	
1233	2715	2791	1997	1044	1		9	2	
1234	2714	2792	1998	1045	2		10	3	
1235	2713	2793	1999	1046	3		11	4	*Kainan vel Kenan moritur, Genes. 5. v. 14.*
1236	2712	2794	2000	1047	4		12	5	
1237	2711	2795	2001	1048	5		13	6	
1238	2710	2796	2002	1049	6		14	7	
1239	2709	2797	2003	1050	7	2	15	8	
1240	2708	2798	2004	1051	1		16	9	
1241	2707	2799	2005	1052	2		17	10	
1242	2706	2800	2006	1053	3		18	11	
1243	2705	2801	2007	1054	4		19	12	
1244	2704	2802	2008	1055	5		20	13	
1245	2703	2803	2009	1056	6		21	14	
1246	2702	2804	2010	1057	7	3	22	15	
1247	2701	2805	2011	1058	1		23	16	
1248	2700	2806	2012	1059	2		24	17	
1249	2699	2807	2013	1060	3		25	18	
1250	2698	2808	2014	1061	4		26	19	
1251	2697	2809	2015	1062	5		27	1	
1252	2696	2810	2016	1063	6		28	2	
1253	2695	2811	2017	1064	7	4	1	3	
1254	2694	2812	2018	1065	1		2	4	
1255	2693	2813	2019	1066	2		3	5	
1256	2692	2814	2020	1067	3		4	6	
1257	2691	2815	2021	1068	4		5	7	
1258	2690	2816	2022	1069	5		6	8	
1259	2689	2817	2023	1070	6		7	9	
1260	2688	2818	2024	1071	7	5	8	10	

A condito Mundo.	*Ante Christum natum.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Periodorum* *Iuliana.*	*Periodi Iudaica.*	*Sabbathus & Iobelei.*			*Cyclorum* ⊙	*Cyclorum* ☽	
1261	2687	2819	2025	1072	1			9	11	
1262	2686	2820	2026	1073	2			10	12	
1263	2685	2821	2027	1074	3			11	13	
1264	2684	2822	2028	1075	4			12	14	
1265	2683	2823	2029	1076	5			13	15	
1266	2682	2824	2030	1077	6			14	16	
1267	2681	2825	2031	1078	7		6	15	17	
1268	2680	2826	2032	1079	1			16	18	
1269	2679	2827	2033	1080	2			17	19	
1270	2678	2828	2034	1081	3			18	1	
1272	2677	2829	2035	1082	4			19	2	
1272	2676	2830	2036	1083	5			20	3	
1273	2675	2831	2037	1084	6			21	4	
1274	2674	2832	2038	1085	7	26	7	22	5	
1275	2673	2833	2039	1086	1			23	6	
1276	2672	2834	2040	1087	2			24	7	
1277	2671	2835	2041	1088	3			25	8	
1278	2670	2836	2042	1089	4			26	9	
1279	2669	2837	2043	1090	5			27	10	
1280	2668	2838	2044	1091	6			28	11	
1281	2667	2839	2045	1092	7		1	1	12	
1282	2666	2840	2046	1093	1			2	13	
1283	2665	2841	2047	1094	2			3	14	
1284	2664	2842	2048	1095	3			4	15	
1285	2663	2843	2049	1096	4			5	16	
1286	2662	2844	2050	1097	5			6	17	
1287	2661	2845	2051	1098	6			7	18	
1288	2660	2846	2052	1099	7		2	8	19	
1289	2659	2847	2053	1100	1			9	1	
1290	2658	2848	2054	1101	2			10	2	*Mahalaleel moritur, Genes. 5. v. 17.*

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1291	2657	2849	2055	1102	3		11	3
1292	2656	2850	2056	1103	4		12	4
1293	2655	2851	2057	1104	5		13	5
1294	2654	2852	2058	1105	6		14	6
1295	2653	2853	2059	1106	7	3	15	7
1296	2652	2854	2060	1107	1		16	8
1297	2651	2855	2061	1108	2		17	9
1298	2650	2856	2062	1109	3		18	10
1299	2649	2857	2063	1110	4		19	11
1300	2648	2858	2064	1111	5		20	12
1301	2647	2859	2065	1112	6		21	13
1302	2646	2860	2066	1113	7	4	22	14
1303	2645	2861	2067	1114	1		23	15
1304	2644	2862	2068	1115	2		24	16
1305	2643	2863	2069	1116	3		25	17
1306	2642	2864	2070	1117	4		26	18
1307	2641	2865	2071	1118	5		27	19
1308	2640	2866	2072	1119	6		28	1
1309	2639	2867	2073	1120	7	5	1	2
1310	2638	2868	2074	1121	1		2	3
1311	2637	2869	2075	1122	2		3	4
1312	2636	2870	2076	1123	3		4	5
1313	2635	2871	2077	1124	4		5	6
1314	2634	2872	2078	1125	5		6	7
1315	2633	2873	2079	1126	6		7	8
1316	2632	2874	2080	1127	7	6	8	9
1317	2631	2875	2081	1128	1		9	10
1318	2630	2876	2082	1129	2		10	11
1319	2629	2877	2083	1130	3		11	12
1320	2628	2878	2084	1131	4		12	13

1321

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum		Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum	
		Constantinopolitanæ.	Iulianæ.					☉	☽
1321	2627	2879	2085	1132	5			13	14
1322	2626	2880	2086	1133	6			14	15
1323	2625	2881	2087	1134	7	27	7	15	16
1324	2624	2882	2088	1135	1			16	17
1325	2623	2883	2089	1136	2			17	18
1326	2622	2884	2090	1137	3			18	19
1327	2621	2885	2091	1138	4			19	1
1328	2620	2886	2092	1139	5			20	2
1329	2619	2887	2093	1140	6			21	3
1330	2618	2888	2094	1141	7		1	22	4
1331	2617	2889	2095	1142	1			23	5
1332	2616	2890	2096	1143	2			24	6
1333	2615	2891	2097	1144	3			25	7
1334	2614	2892	2098	1145	4			26	8
1335	2613	2893	2099	1146	5			27	9
1336	2612	2894	2100	1147	6			28	10
1337	2611	2895	2101	1148	7		2	1	11
1338	2610	2896	2102	1149	1			2	12
1339	2609	2897	2103	1150	2			3	13
1340	2608	2898	2104	1151	3			4	14
1341	2607	2899	2105	1152	4			5	15
1342	2606	2900	2106	1153	5			6	16
1343	2605	2901	2107	1154	6			7	17
1344	2604	2902	2108	1155	7		3	8	18
1345	2603	2903	2109	1156	1			9	19
1346	2602	2904	2110	1157	2			10	1
1347	2601	2905	2111	1158	3			11	2
1348	2600	2906	2112	1159	4			12	3
1349	2599	2907	2113	1160	5			13	4
1350	2598	2908	2114	1161	6			14	5

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbatici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1351	2597	2909	2115	1162	7		4	15	6
1352	2596	2910	2116	1163	1			16	7
1353	2595	2911	2117	1164	2			17	8
1354	2594	2912	2118	1165	3			18	9
1355	2593	2913	2119	1166	4			19	10
1356	2592	2914	2120	1167	5			20	11
1357	2591	2915	2121	1168	6			21	12
1358	2590	2916	2122	1169	7		5	22	13
1359	2589	2917	2123	1170	1			23	14
1360	2588	2918	2124	1171	2			24	15
1361	2587	2919	2125	1172	3			25	16
1362	2586	2920	2126	1173	4			26	17
1363	2585	2921	2127	1174	5			27	18
1364	2584	2922	2128	1175	6			28	19
1365	2583	2923	2129	1176	7		6	1	1
1366	2582	2924	2130	1177	1			2	2
1367	2581	2925	2131	1178	2			3	3
1368	2580	2926	2132	1179	3			4	4
1369	2579	2927	2133	1180	4			5	5
1370	2578	2928	2134	1181	5			6	6
1371	2577	2929	2135	1182	6			7	7
1372	2576	2930	2136	1183	7	28	7	8	8
1373	2575	2931	2137	1184	1			9	9
1374	2574	2932	2138	1185	2			10	10
1375	2573	2933	2139	1186	3			11	11
1376	2572	2934	2140	1187	4			12	12
1377	2571	2935	2141	1188	5			13	13
1378	2570	2936	2142	1189	6			14	14
1379	2569	2937	2143	1190	7		1	15	15
1380	2568	2938	2144	1191	1			16	16

1831

A condito Mundo.	Ante Christũ natum	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana	Periods Iudaica	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1381	2567	2939	2145	1192	2		17	17
1382	2566	2940	2146	1193	3		18	18
1383	2565	2941	2147	1194	4		19	19
1384	2564	2942	2148	1195	5		20	1
1385	2563	2943	2149	1196	6		21	2
1386	2562	2944	2150	1197	7	2	22	3
1387	2561	2945	2151	1198	1		23	4
1388	2560	2946	2152	1199	2		24	5
1389	2559	2947	2153	1200	3		25	6
1390	2558	2948	2154	1201	4		26	7
1391	2557	2949	2155	1202	5		27	8
1392	2556	2950	2156	1203	6		28	9
1393	2555	2951	2157	1204	7	3	1	10
1394	2554	2952	2158	1205	1		2	11
1395	2553	2953	2159	1206	2		3	12
1396	2552	2954	2160	1207	3		4	13
1397	2551	2955	2161	1208	4		5	14
1398	2550	2956	2162	1209	5		6	15
1399	2549	2957	2163	1210	6		7	16
1400	2548	2958	2164	1211	7	4	8	17
1401	2547	2959	2165	1212	1		9	18
1402	2546	2960	2166	1213	2		10	19
1403	2545	2961	2167	1214	3		11	1
1404	2544	2962	2168	1215	4		12	2
1405	2543	2963	2169	1216	5		13	3
1406	2542	2964	2170	1217	6		14	4
1407	2541	2965	2171	1218	7	5	15	5
1408	2540	2966	2172	1219	1		16	6
1409	2539	2967	2173	1220	2		17	7
1410	2538	2668	2174	1221	3		18	8

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbatici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1411	2537	2969	2175	1222	4			19	9	
1412	2536	2970	2176	1223	5			20	10	
1413	2535	2971	2177	1224	6			21	11	
1414	2534	2972	2178	1225	7			22	12	
1415	2533	2973	2179	1225	1			23	13	
1416	2532	2974	2180	1227	2			24	14	
1417	2531	2975	2181	1228	3			25	15	
1418	2530	2976	2182	1229	4			26	16	
1419	2529	2977	2183	1230	5			27	17	
1420	2528	2978	2184	1231	6			28	18	
.1421	2527	2979	2185	1232	7	29	7	1	19	
1422	2526	2980	2186	1233	1			2	1	*Iared moritur Gen. 5, 20.*
1423	2525	2981	2187	1234	2			3	2	
1424	2524	2982	2188	1235	3			4	3	
1425	2523	2983	2189	1236	4			5	4	
1426	2522	2984	2190	1237	5			6	5	
1427	2521	2985	2191	1238	6			7	6	
1428	2520	2986	2192	1239	7		1	8	7	
1429	2519	2987	2193	1240	1			9	8	
1430	2518	2988	2194	1241	2			10	9	
1431	2517	2989	2195	1242	3			11	10	
1432	2516	2990	2196	1243	4			12	11	
1433	2515	2991	2197	1244	5			13	12	
1434	2514	2992	2198	1245	6			14	13	
1435	2513	2993	2199	1246	7		2	15	14	
1436	2512	2994	2200	1247	1			16	15	
1437	2511	2995	2201	1248	2			17	16	
1438	2510	2996	2202	1249	3			18	17	
1439	2509	2997	2203	1250	4			19	18	
1440	2508	2998	2204	1251	5			20	19	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelæ.	Cyclorum ☉	☽
1441	250[illegible]	2999	2205	1252	6		21	1
1442	2506	3000	2206	1253	7	3	22	2
1443	2505	3001	2207	1254	1		23	3
1444	2504	3002	2208	1255	2		24	4
1445	2503	3003	2209	1256	3		25	5
1446	2502	3004	2210	1257	4		26	6
1447	2501	3005	2211	1258	5		27	7
1448	2500	3006	2212	1259	6		28	8
1449	2499	3007	2213	1260	7	4	1	9
1450	2498	3008	2214	1261	1		2	10
1451	2497	3009	2215	1262	2		3	11
1452	2496	3010	2216	1263	3		4	12
1453	2495	3011	2217	1264	4		5	13
1454	2494	3012	2218	1265	5		6	14
1455	2493	3013	2219	1266	6		7	15
1456	2492	3014	2220	1267	7	5	8	16
1457	2491	3015	2221	1268	1		9	17
1458	2490	3016	2222	1269	2		10	18
1459	2489	3017	2223	1270	3		11	19
1460	2488	3018	2224	1271	4		12	1
1461	2487	3019	2225	1272	5		13	2
1462	2486	3020	2226	1273	6		14	3
1463	2485	3021	2227	1274	7	6	15	4
1464	2484	3022	2228	1275	1		16	5
1465	2483	3023	2229	1276	2		17	6
1466	2482	3024	2230	1277	3		18	7
1467	2481	3025	2231	1278	4		19	8
1468	2480	3026	2232	1279	5		20	9
1469	2479	3027	2233	1280	6		21	10
1470	2478	3028	2234	1281	7 30	7	22	11

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbatici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1471	2477	3029	2235	1282	1		23	12
1472	2476	3030	2236	1283	2		24	13
1473	2475	3031	2237	1284	3		25	14
1474	2474	3032	2238	1285	4		26	15
1475	2473	3033	2239	1286	5		27	16
1476	2472	3034	2240	1287	6		28	17
1477	2471	3035	2241	1288	7	1	1	18
1478	2470	3036	2242	1289	1		2	19
1479	2469	3037	2243	1290	2		3	1
1480	2468	3038	2244	1291	3		4	2
1481	2467	3039	2245	1292	4		5	3
1482	2466	3040	2246	1293	5		6	4
1483	2465	3041	2247	1294	6		7	5
1484	2464	3042	2248	1295	7	2	8	6
1485	2463	3043	2249	1296	1		9	7
1486	2462	3044	2250	1297	2		10	8
1487	2461	3045	2251	1298	3		11	9
1488	2460	3046	2252	1299	4		12	10
1489	2459	3047	2253	1300	5		13	11
1490	2458	3048	2254	1301	6		14	12
1491	2457	3049	2255	1302	7	3	15	13
1492	2456	3050	2256	1303	1		16	14
1493	2455	3051	2257	1304	2		17	15
1494	2454	3052	2258	1305	3		18	16
1495	2453	3053	2259	1306	4		19	17
1496	2452	3054	2260	1307	5		20	18
1497	2451	3055	2261	1308	6		21	19
1498	2450	3056	2262	1309	7	4	22	1
1499	2449	3057	2263	1310	1		23	2
1500	2448	3058	2264	1311	2		24	3

1501

A condito Mundo.	*Ante Christi natum.*	*Periodorum* *Constantinopolitanae.*	*Iulianae.*	*Periodi Iudaicae.*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	☽
1501	2447	3059	2265	1312	3		25	4
1502	2446	3060	2266	1313	4		26	5
1503	2445	3061	2267	1314	5		27	6
1504	2444	3062	2268	1315	6		28	7
1505	2443	3063	2269	1316	7	5	1	8
1506	2442	3064	2270	1317	1		2	9
1507	2441	3065	2271	1318	2		3	10
1508	2440	3066	2272	1319	3		4	11
1509	2439	3067	2273	1320	4		5	12
1510	2438	3068	2274	1321	5		6	13
1511	2437	3069	2275	1322	6		7	14
1512	2436	3070	2276	1323	7	6	8	15
1513	2435	3071	2277	1324	1		9	16
1514	2434	3072	2278	1325	2		10	17
1515	2433	3073	2279	1326	3		11	18
1516	2432	3074	2280	1327	4		12	19
1517	2431	3075	2281	1328	5		13	1
1518	2430	3076	2282	1329	6		14	2
1519	2429	3077	2283	1330	7 | 31	7	15	3
1520	2428	3078	2284	1331	1		16	4
1521	2427	3079	2285	1332	2		17	5
1522	2426	3080	2286	1333	3		18	6
1523	2425	3081	2287	1334	4		19	7
1524	2424	3082	2288	1335	5		20	8
1525	2423	3083	2289	1336	6		21	9
1526	2422	3084	2290	1337	7	1	22	10
1527	2421	3085	2291	1338	1		23	11
1528	2420	3086	2292	1339	2		24	12
1529	2419	3087	2293	1340	3		25	13
1530	2418	3088	2294	1341	4		26	14

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1531	1417	3089	2295	1342	5		27	15
1532	2416	3090	2296	1343	6		28	16
1533	2415	3091	2297	1344	7	2	1	17
1534	2414	3092	2298	1345	1		2	18
1535	2413	3093	2299	1346	2		3	19
1536	2412	3094	2300	1347	3		4	1
1537	2411	3095	2301	1348	4		5	2
1538	2410	3096	2302	1349	5		6	3
1539	2409	3097	2303	1350	6		7	4
1540	2408	3098	2304	1351	7	3	8	5
1541	2407	3099	2305	1352	1		9	6
1542	2406	3100	2306	1353	2		10	7
1543	2405	3101	2307	1354	3		11	8
1544	2404	3102	2308	1355	4		12	9
1545	2403	3103	2309	1356	5		13	10
1546	2402	3104	2310	1357	6		14	11
1547	2401	3105	2311	1358	7	4	15	12
1548	2400	3106	2312	1359	1		16	13
1549	2399	3107	2313	1360	2		17	14
1550	2398	3108	2314	1361	3		18	15
1551	2397	3109	2315	1362	4		19	16
1552	2396	3110	2316	1362	5		20	17
1553	2395	3111	2317	1364	6		21	18
1554	2394	3112	2318	1365	7	5	22	19
1555	2393	3113	2319	1366	1		23	1
1556	2392	3114	2320	1367	2		24	2
1557	2391	3115	2321	1368	3		25	3
1558	2390	3116	2322	1369	4		26	4
1559	2389	3117	2323	1370	5		27	5
1560	2388	3118	2324	1371	6		28	6

Noa anno 500. ætatis, operam dedit rei vxoriæ, Genes. 5.32. Anno 502. genuit Semum primogenitum, tum Cham, tum Iaphet. Vide C.6.Tit.2. prioris Libri.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
1561	2387	3119	2325	1372	7	6	1	7
1562	2386	3120	2326	1373	1		2	8
1563	2385	3121	2327	1374	2		3	9
1564	2384	3122	2328	1375	3		4	10
1565	2383	3123	2329	1376	4		5	11
1566	2382	3124	2330	1377	5		6	12
1567	2381	3125	2331	1378	6		7	13
1568	2380	3126	2332	1379	7	32 7	8	14
1569	2379	3127	2333	1380	1		9	15
1570	2378	3128	2334	1381	2		10	16
1571	2377	3129	2335	1382	3		11	17
1572	2376	3130	2336	1383	4		12	18
1573	2375	3131	2337	1384	5		13	19
1574	2374	3132	2338	1385	6		14	1
1575	2373	3133	2339	1386	7	1	15	2
1576	2372	3134	2340	1387	1		16	3
1577	2371	3135	2341	1388	2		17	4
1578	2370	3136	2342	1389	3		18	5
1579	2369	3137	2343	1390	4		19	6
1580	2368	3138	2344	1391	5		20	7
1581	2367	3139	2345	1392	6		21	8
1582	2366	3140	2346	1393	7	2	22	9
1583	2365	3141	2347	1394	1		23	10
1584	2364	3142	2348	1395	2		24	11
1585	2363	3143	2349	1396	3		25	12
1586	2362	3144	2350	1397	4		26	13
1587	2361	3145	2351	1398	5		27	14
1588	2360	3146	2352	1399	6		28	15
1589	2359	3147	2353	1400	7	3	1	16
1590	2358	3148	2354	1401	1		2	17

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici & Iobelaei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1591	2357	3149	2355	1402	2			3	18
1592	2356	3150	2356	1403	3			4	19
1593	2355	3151	2357	1404	4			5	1
1594	2354	3152	2358	1405	5			6	2
1595	2353	3153	2359	1406	6			7	3
1596	2352	3154	2360	1407	7		4	8	4
1597	2351	3155	2361	1408	1			9	5
1598	2350	3156	2362	1409	2			10	6
1599	2349	3157	2363	1410	3			11	7
1600	2348	3158	2364	1411	4			12	8
1601	2347	3159	2365	1412	5			13	9
1602	2346	3160	2366	1413	6			14	10
1603	2345	3161	2367	1414	7		5	15	11
1604	2344	3162	2368	1415	1			16	12
1605	2343	3163	2369	1416	2			17	13
1606	2342	3164	2370	1417	3			18	14
1607	2341	3165	2371	1418	4			19	15
1608	2340	3166	2372	1419	5			20	16
1609	2339	3167	2373	1420	6			21	17
1610	2338	3168	2374	1421	7		6	22	18
1611	2337	3169	2375	1422	1			23	19
1612	2336	3170	2376	1423	2			24	1
1613	2335	3171	2377	1424	3			25	2
1614	2334	3172	2378	1425	4			26	3
1615	2333	3173	2379	1426	5			27	4
1616	2332	3174	2380	1427	6			28	5
1617	2331	3175	2381	1428	7	33	7	1	6
1618	2330	3176	2382	1429	1			2	7
1619	2329	3177	2383	1430	2			3	8
1620	2328	3178	2384	1431	3			4	9

1621

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum. ☉	☽
1621	2327	3179	2385	1432	4		5	10
1622	2326	3180	2386	1433	5		6	11
1623	2325	3181	2387	1434	6		7	12
1624	2324	3182	2388	1435	7	1	8	13
1625	2323	3183	2389	1436	1		9	14
1626	2322	3184	2390	1437	2		10	15
1627	2321	3185	2391	1438	3		11	16
1628	2320	3186	2392	1439	4		12	17
1629	2319	3187	2393	1440	5		13	18
1630	2318	3188	2394	1441	6		14	19
1631	2317	3189	2395	1442	7	2	15	1
1632	2316	3190	2396	1443	1		16	2
1633	2315	3191	2397	1444	2		17	3
1634	2314	3192	2398	1445	3		18	4
1635	2313	3193	2399	1446	4		19	5
1636	2312	3194	2400	1447	5		20	6
1637	2311	3195	2401	1448	6		21	7
1638	2310	3196	2402	1449	7	3	22	8
1639	2309	3197	2403	1450	1		23	9
1640	2308	3198	2404	1451	2		24	10
1641	2307	3199	2405	1452	3		25	11
1642	2306	3200	2406	1453	4		26	12
1643	2305	3201	2407	1454	5		27	13
1644	2304	3202	2408	1455	6		28	14
1645	2303	3203	2409	1456	7	4	1	15
1646	2302	3204	2410	1457	1		2	16
1647	2301	3205	2411	1458	2		3	17
1648	2300	3206	2412	1459	3		4	18
1649	2299	3207	2413	1460	4		5	19
1650	2298	3208	2414	1461	5		6	1

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici &		Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1651	2297	Lamech moritur, Gen. 5. 31.	3209	2415	1462	6			7	2	
1652	2296		3210	2416	1463	7		5	8	3	
1653	2295		3211	2417	1464	1			9	4	
1654	2294		3212	2418	1465	2			10	5	
1655	2293		3213	2419	1466	3			11	6	
1656	2292	Mathusalem moritur, Gen. 5. 27.	3214	2420	1467	4			12	7	
1657	2291	1	3215	2421	1468	5			13	8	
1658	2290	2	3216	2422	1469	6			14	9	
1659	2289	3	3217	2423	1470	7		6	15	10	Sem cen-
1660	2288	4	3218	2424	1471	1			16	11	tenarius genuit
1661	2287	5	3219	2425	1472	2			17	12	Arpha-
1662	2286	6	3220	2426	1473	3			18	13	xadum, Anno se-
1663	2285	7	3221	2427	1474	4			19	14	cundo post dilu-
1664	2284	8	3222	2428	1475	5			20	15	uium. Gen. 11.
1665	2283	9	3223	2429	1476	6			21	16	10.
1666	2282	10	3224	2430	1477	7	34	7	22	17	
1667	2281	11	3225	2431	1478	1			23	18	
1668	2280	12	3226	2432	1479	2			24	19	
1669	2279	13	3227	2433	1480	3			25	1	
1670	2278	14	3228	2434	1481	4			26	2	
1671	2277	15	3229	2435	1482	5			27	3	
1672	2276	16	3230	2436	1483	6			28	4	
1673	2275	17	3231	2437	1484	7		1	1	5	
1674	2274	18	3232	2438	1485	1			2	6	
1675	2273	19	3233	2439	1486	2			3	7	
1676	2272	20	3234	2440	1487	3			4	8	
1677	2271	21	3235	2441	1488	4			5	9	
1678	2270	22	3236	2442	1489	5			6	10	
1679	2269	23	3237	2443	1490	6			7	11	
1680	2268	24	3238	2444	1491	7		2	8	12	

Numeramus annos a diluuio inclusiue. Ipsum enim annum durationis diluuij (quod fuit 1657.) includimus.

1681

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae	Periodi Iudaicae.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1681	2267	25	3239	2445	1492	1		9	13	
1682	2266	26	3240	2446	1493	2		10	14	
1683	2265	27	3241	2447	1494	3		11	15	
1684	2264	28	3242	2448	1495	4		12	16	
1685	2263	29	3243	2449	1496	5		13	17	
1686	2262	30	3244	2450	1497	6		14	18	
1687	2261	31	3245	2451	1498	7	3	15	19	
1688	2260	32	3246	2452	1499	1		16	1	
1689	2259	33	3247	2453	1500	2		17	2	
1690	2258	34	3248	2454	1501	3		18	3	
1691	2257	35	3249	2455	1502	4		19	4	
1692	2256	36	3250	2456	1503	5		20	5	
1693	2255	37	3251	2457	2504	6		21	6	
1694	2254	38	3252	2458	1505	7	4	22	7	*Arphax genuit Salah, Gen. 11, 12.*
1695	2253	39	3253	2459	1506	1		23	8	
1696	2252	40	3254	2460	1507	2		24	9	
1697	2251	41	3255	2461	1508	3		25	10	
1698	2250	42	3256	2462	1509	4		26	11	
1699	2249	43	3257	2463	1510	5		27	12	
1700	2248	44	3258	2464	1511	6		28	13	
1701	2247	45	3259	2465	1512	7	5	1	14	
1702	2246	46	3260	2466	1513	1		2	15	
1703	2245	47	3261	2467	1514	2		3	16	
1704	2244	48	3262	2468	1515	3		4	17	
1705	2243	49	3263	2469	1516	4		5	18	
1706	2242	50	3264	2470	1517	5		6	19	
1707	2241	51	3265	2471	1518	6		7	1	
1708	2240	52	3266	2472	1519	7	6	8	2	
1709	2239	53	3267	2473	1520	1		9	3	
1710	2238	54	3268	2474	1521	2		10	4	

	A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici &	Iobelæi.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
	1711	2237	55	3269	2475	1522	3		11	5
	1712	2236	56	3270	2476	1523	4		12	6
	1713	2235	57	3271	2477	1524	5		13	7
	1714	2234	58	3272	2478	1525	6		14	8
	1715	2233	59	3273	2479	1526	7	35 7	15	9
	1716	2232	60	3274	2480	1527	1		16	10
	1717	2231	61	3275	2481	1528	2		17	11
	1718	2230	62	3276	2482	1529	3		18	12
	1719	2229	63	3277	2483	1530	4		19	13
	1720	2228	64	3278	2484	1531	5		20	14
	1721	2227	65	3279	2485	1532	6		21	15
	1722	2226	66	3280	2486	1533	7	1	22	16
	1723	2225	67	3281	2487	1534	1		23	17
Salah genuit Eber. Gen. 11. 14.	1724	2224	68	3282	2488	1535	2		24	18
	1725	2223	69	3283	2489	1536	3		25	19
	1726	2222	70	3284	2490	1537	4		26	1
	1727	2221	71	3285	2491	1538	5		27	2
	1728	2220	72	3286	2492	1539	6		28	3
	1729	2219	73	3287	2493	1540	7	2	1	4
	1730	2218	74	3288	2494	1541	1		2	5
	1731	2217	75	3289	2495	1542	2		3	6
	1732	2216	76	3290	2496	1543	3		4	7
	1733	2215	77	3291	2497	1544	4		5	8
	1734	2214	78	3292	2498	1545	5		6	9
	1735	2213	79	3293	2499	1546	6		7	10
	1736	2212	80	3294	2500	1547	7	3	8	11
	1737	2211	81	3295	2501	1548	1		9	12
	1738	2210	82	3296	2502	1549	2		10	13
	1739	2209	83	3297	2503	1550	3		11	14
	1740	2208	84	3298	2504	1551	4		12	15

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1741	2207	85	3299	2505	1552	5		13	16	
1742	2206	86	3300	2506	1553	6		14	17	
1743	2205	87	3301	2507	1554	7	4	15	18	
1744	2204	88	3302	2508	1555	1		16	19	
1745	2203	89	3303	2509	1556	2		17	1	
1746	2202	90	3304	2510	1557	3		18	2	
1747	2201	91	3305	2511	1558	4		19	3	
1748	2200	92	3306	2512	1559	5		20	4	
1749	2199	93	3307	2513	1560	6		21	5	
1750	2198	94	3308	2514	1561	7	5	22	6	
1751	2197	95	3309	2515	1562	1		23	7	
1752	2196	96	3310	2516	1563	2		24	8	
1753	2195	97	3311	2517	1564	3		25	9	
1754	2194	[illegible]	3312	2518	1565	4		26	10	
1755	2193	99	3313	2519	1566	5		27	11	
1756	2192	100	3314	2520	1567	6		28	12	
1757	2191	101	3315	2521	1568	7	6	1	13	
1758	2190	102	3316	2522	1569	1		2	14	*Eber genuit Peleg. Gen. 11.16.*
1759	2189	103	3317	2523	1570	2		3	15	
1760	2188	104	3318	2524	1571	3		4	16	
1761	2187	105	3319	2525	1572	4		5	17	
1762	2186	106	3320	2526	1573	5		6	18	
1763	2185	107	3321	2527	1574	6		7	19	
1764	2184	108	3322	2528	1575	7	36 | 7	8	1	
1765	2183	109	3323	2529	1576	1		9	2	
1766	2182	110	3324	2530	1577	2		10	3	
1767	2181	111	3325	2531	1578	3		11	4	
1768	2180	112	3326	2532	1579	4		12	5	
1769	2179	113	3327	2533	1580	5		13	6	
1770	2178	114	3328	2534	1581	6		14	7	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1771	2177	115	3329	2535	1582	7	1	15	8	
1772	2176	116	3330	2536	1583	1		16	9	
1773	2175	117	3331	2537	1584	2		17	10	
1774	2174	118	3332	2538	1585	3		18	11	
1775	2173	119	3333	2539	1586	4		19	12	
1776	2172	120	3334	2540	1587	5		20	13	
1777	2171	121	3335	2541	1588	6		21	14	
1778	2170	122	3336	2542	1589	7	2	22	15	
1779	2169	123	3337	2543	1590	1		23	16	
1780	2168	124	3338	2544	1591	2		24	17	
1781	2167	125	3339	2545	1592	3		25	18	
1782	2166	126	3340	2546	1593	4		26	19	
1783	2165	127	3341	2547	1594	5		27	1	
1784	2164	128	3342	2548	1595	6		2[illegible]	2	
1785	2163	129	3343	2549	1596	7	3	1	3	
1786	2162	130	3344	2550	1597	1		2	4	
1787	2161	131	3345	2551	1598	2		3	5	
1788	2160	132	3346	2552	1599	3		4	6	*Peleg genuit Reguem, Gen.11.verſ.18:*
1789	2159	133	3347	2553	1600	4		5	7	
1790	2158	134	3348	2554	1601	5		6	8	
1791	2157	135	3349	2555	1602	6		7	9	
1792	2156	136	3350	2556	1603	7	4	8	10	
1793	2155	137	3351	2557	1604	1		9	11	
1794	2154	138	3352	2558	1605	2		10	12	
1795	2153	139	3353	2559	1606	3		11	13	
1796	2152	140	3354	2560	1607	4		12	14	
1797	2151	141	3355	2561	1608	5		13	15	
1798	2150	142	3356	2562	1609	6		14	16	
1799	2149	143	3357	2563	1610	7	5	15	17	
1800	2148	144	3358	2564	1611	1		16	18	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1801	2147	145	3359	2565	1612	2			17	19	
1802	2146	146	3360	2566	1613	3			18	1	
1803	2145	147	336	2567	1614	4			19	2	
1804	2144	148	3362	2568	1615	5			20	3	
1805	2143	149	3363	2569	1616	6			21	4	
1806	2142	150	3364	2570	1617	7.		6	22	5	
1807	2141	151	3365	2571	1618	1			23	6	
1808	2140	152	3366	2572	1619	2			24	7	
1809	2139	153	3367	2573	1620	3			25	8	
1810	2138	154	3368	2574	1621	4			26	9	
1811	2137	155	3369	2575	1622	5			27	10	
1812	2136	156	3370	2576	1623	6			28	11	
1813	2135	157	3371	2577	1624	7	37	7	1	12	
1814	2134	158	3372	2578	1625	1			2	13	
1815	2133	159	3373	2·79	1626	2			3	14	
1816	2132	160	3374	2580	1627	3			4	15	
1817	2131	161	3375	2581	1628	4			5	16	
1818	2130	162	3376	2582	1629	5			6	17	
1819	2129	163	3377	2583	1630	6			7	18	
1820	2128	164	3378	2584	1631	7		1	8	19	*Regum genuit Serug, Gen. 11. v. 20.*
1821	2127	165	3379	2585	1632	1			9	1	
1822	2126	166	3380	2586	1633	2			10	2	
1823	2125	167	3381	2587	1634	3			11	3	
1824	2124	168	3382	2588	1635	4			12	4	
1825	2123	169	3383	2589	1636	5			13	5	
1826	2122	170	3384	2590	1637	6			14	6	
1827	2121	171	3385	2591	1638	7		2	15	7	
1828	2120	172	3386	2592	1639	1			16	8	
1829	2119	173	3387	2593	1640	2			17	9	
1830	2118	174	3378	2594	1641	3			18	10	

condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelæi.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1831	2117	175	3389	2595	1642	4		19	11	
1832	2116	176	3390	2596	1643	5		20	12	
1833	2115	177	3391	2597	1644	6		21	13	
1834	2114	178	3392	2598	1645	7	3	22	14	
1835	2113	179	3393	2599	1646	1		23	15	
1836	2112	180	3394	2600	1647	2		24	16	
1837	2111	181	3395	2601	1648	3		25	17	
1838	2110	182	3396	2602	1649	4		26	18	
1839	2109	183	3397	2603	1650	5		27	19	
1840	2108	184	3398	2604	1651	6		28	1	
1841	2107	185	3399	2605	1652	7	4	1	2	
1842	2106	186	3400	2606	1653	1		2	3	
1843	2105	187	3401	2607	1654	2		3	4	
1844	2104	188	3402	2608	1655	3		4	5	
1845	2103	189	3403	2609	1656	4		5	6	
1846	2102	190	3404	2610	1657	5		6	7	
1847	2101	191	3405	2611	1658	6		7	8	
1848	2100	192	3406	2612	1659	7	5	8	9	
1849	2099	193	3407	2613	1660	1		9	10	
1850	2098	194	3408	2614	1661	2		10	11	Serug genuit Nabor, Gen.11.vers.22.
1851	2097	195	3409	2615	1662	3		11	12	
1852	2096	196	3410	2616	1663	4		12	13	
1853	2095	197	3411	2617	1664	5		13	14	
1854	2094	198	3412	2618	1665	6		14	15	
1855	2093	199	3413	2619	1666	7	6	15	16	
1856	2092	200	3414	2620	1667	1		16	17	
1857	2091	201	3415	2621	1668	2		17	18	
1858	2090	202	3416	2622	1669	3		18	19	
1859	2089	203	3417	2623	1670	4		19	1	
1860	2088	204	3418	2624	1671	5		20	2	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
1861	2087	205	3419	2625	1672	6			21	3	
1862	2086	206	3420	2626	1673	7	38	7	22	4	
1863	2085	207	3421	2627	1674	1			23	5	
1864	2084	208	3422	2628	1675	2			24	6	
1865	2083	209	3423	2629	1676	3			25	7	
1866	2082	210	3424	2630	1677	4			26	8	
1867	2081	211	3425	2631	1678	5			27	9	
1868	2080	212	3426	2632	1679	6			28	10	
1869	2079	213	3427	2633	1680	7		1	1	11	
1870	2078	214	3428	2634	1681	1			2	12	
1871	2077	215	3429	2635	1682	2			3	13	
1872	2076	216	3430	2636	1683	3			4	14	
1873	2075	217	3431	2637	1684	4			5	15	
1874	2074	218	3432	2638	1685	5			6	16	
1875	2073	219	3433	2639	1686	6			7	17	
1876	2072	220	3434	2640	1687	7		2	8	18	
1877	2071	221	3435	2641	1688	1			9	19	
1878	2070	222	3436	2642	1689	2			10	1	
1879	2069	223	3437	2643	1690	3			11	2	*Nahor genuit Thara, Gen.* 11. v. 24.
1880	2068	224	3438	2644	1691	4			12	3	
1881	2067	225	3439	2645	1692	5			13	4	
1882	2066	226	3440	2646	1693	6			14	5	
1883	2065	227	3441	2647	1694	7		3	15	6	
1884	2064	228	3442	2648	1695	1			16	7	
1885	2063	229	3443	2649	1696	2			17	8	
1886	2062	230	3444	2650	1697	3			18	9	
1887	2061	231	3445	2651	1698	4			19	10	
1888	2060	232	3446	2652	1699	5			20	11	
1889	2059	233	3447	2653	1700	6			21	12	
1890	2058	234	3448	2654	1701	7		4	22	13	

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluvio.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1891	2057	235	3449	2655	1702	1			23	14
1892	2056	236	3450	2656	1703	2			24	15
1893	2055	237	3451	2657	1704	3			25	16
1894	2054	238	3452	2658	1705	4			26	17
1895	2053	239	3453	2659	1706	5			27	18
1896	2052	240	3454	2660	1707	6			28	19
1897	2051	241	3455	2661	1708	7		5	1	1
1898	2050	242	3456	2662	1709	1			2	2
1899	2049	243	3457	2663	1710	2			3	3
1900	2048	244	3458	2664	1711	3			4	4
1901	2047	245	3459	2665	1712	4			5	5
1902	2046	246	3460	2666	1713	5			6	6
1903	2045	247	3461	2667	1714	6			7	7
1904	2044	248	3462	2668	1715	7		6	8	8
1905	2043	249	3463	2669	1716	1			9	9
1906	2042	250	3464	2670	1717	2			10	10
1907	2041	251	3465	2671	1718	3			11	11
1908	2040	252	3466	2672	1719	4			12	12
1909	2039	253	3467	2673	1720	5			13	13
1910	2038	254	3468	2674	1721	6			14	14
1911	2037	255	3469	2675	1722	7	39	7	15	15
1912	2036	256	3470	2676	1723	1			16	16
1913	2035	257	3471	2677	1724	2			17	17
1914	2034	258	3472	2678	1725	3			18	18
1915	2033	259	3473	2679	1726	4			19	19
1916	2032	260	3474	2680	1727	5			20	1
1917	2031	261	3475	2681	1728	6			21	2
1918	2030	262	3476	2682	1729	7		1	22	3
1919	2029	263	3477	2683	1730	1			23	4
1920	2028	264	3478	2684	1731	2			24	5

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
1921	2027	265	3479	2685	1732	3		25	6	
1922	2026	266	3480	2686	1733	4		26	7	
1923	2025	267	3481	2687	1734	5		27	8	
1924	2024	268	3482	2688	1735	6		28	9	
1925	2023	269	3483	2689	1736	7	2	1	10	
1926	2022	270	3484	2690	1737	1		2	11	
1927	2021	271	3485	2691	1738	2		3	12	
1928	2020	272	3486	2692	1739	3		4	13	
1929	2019	273	3487	2693	1740	4		5	14	
1930	2018	274	3488	2694	1741	5		6	15	
1931	2017	275	3489	2695	1742	6		7	16	
1932	2016	276	3490	2696	1743	7	3	8	17	
1933	2015	277	3491	2697	1744	1		9	18	
1934	2014	278	3492	2698	1745	2		10	19	
1935	2013	279	3493	2699	1746	3		11	1	
1936	2012	280	3494	2700	1747	4		12	2	
1937	2011	281	3495	2701	1748	5		13	3	
1938	2010	282	3496	2702	1749	6		14	4	
1939	2009	283	3497	2703	1750	7	4	15	5	
1940	2008	284	3498	2704	1751	1		16	6	
1941	2007	285	3499	2705	1752	2		17	7	
1942	2006	286	3500	2706	1753	3		18	8	
1943	2005	287	3501	2707	1754	4		19	9	
1944	2004	288	3502	2708	1755	5		20	10	
1945	2003	289	3503	2709	1756	6		21	11	
1946	2002	290	3504	2710	1757	7	5	22	12	
1947	2001	291	3505	2711	1758	1		23	13	
1948	2000	292	3506	2712	1759	2		24	14	
1949	1999	293	3507	2713	1760	3		25	15	*Thara genuit Abraham, Gen. 11. v. 26.*
1950	1998	294	3508	2714	1761	4		26	16	

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
1951	1997	295	3509	2715	1762	5		27	17
1952	1996	296	3510	2716	1763	6		28	18
1953	1995	297	3511	2717	1764	7	6	1	19
1954	1994	298	3512	2718	1765	1		2	1
1955	1993	299	3513	2719	1766	2		3	2
1956	1992	300	3514	2720	1767	3		4	3
1957	1991	301	3515	2721	1768	4		5	4
1958	1990	302	3516	2722	1769	5		6	5
1959	1989	303	3517	2723	1770	6		7	6
1960	1988	304	3518	2724	1771	7	40 7	8	7
1961	1987	305	3519	2725	1772	1		9	8
1962	1986	306	3520	2726	1773	2		10	9
1963	1985	307	3521	2727	1774	3		11	10
1964	1984	308	3522	2728	1775	4		12	11
1965	1983	309	3523	2729	1776	5		13	12
1966	1982	310	3524	2730	1777	6		14	13
1967	1981	311	3525	2731	1778	7	1	15	14
1968	1980	312	3526	2732	1779	1		16	15
196)	1979	313	3527	2733	1780	2		17	16
1970	1978	314	3528	2734	1781	3		18	17
1971	1977	315	3529	2735	1782	4		19	18
1972	1976	316	3530	2736	1783	5		20	19
1973	1975	317	3531	2737	1784	6		21	1
1974	1974	318	3532	2738	1785	7	2	22	2
1975	1973	319	3533	2739	1786	1		23	3
1976	1972	320	3534	2740	1787	2		24	4
1977	1971	321	3535	2741	1788	3		25	5
1978	1970	322	3536	2742	1789	4		26	6
1979	1969	323	3537	2743	1790	5		27	7
1980	1968	324	3538	2744	1791	6		28	8

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Periodorum Constantinopolitanae.	Iulianae.	Periodi Iudaica.	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	☽	
1981	1967	325	3539	2745	1792	7		1	9	
1982	1966	326	3540	2746	1793	1	3	2	10	
1983	1965	327	3541	2747	1794	2		3	11	
1984	1964	328	3542	2748	1795	3		4	12	
1985	1963	329	3543	2749	1796	4		5	13	
1986	1962	330	3544	2750	1797	5		6	14	
1987	1961	331	3545	2751	1798	6		7	15	
1988	1960	332	3546	2752	1799	7	4	8	16	
1989	1959	333	3547	2753	1800	1		9	17	
1990	1958	334	3548	2754	1801	2		10	18	
1991	1957	335	3549	2755	1802	3		11	19	
1992	1956	336	3550	2756	1803	4		12	1	
1993	1955	337	3551	2757	1804	5		13	2	
1994	1954	338	3552	2758	1805	6		14	3	
1995	1953	339	3553	2759	1806	7	5	15	4	
1996	1952	340	3554	2760	1807	1		16	5	
1997	1951	341	3555	2761	1808	2		17	6	Peleg moritur, G.11.v.19.
1998	1950	342	3556	2762	1809	3		18	7	Nahor moritur, G.11.v.25.
1999	1949	343	3557	2763	1810	4		19	8	
2000	1948	344	3558	2764	1811	5		20	9	
2001	1947	345	3559	2765	1812	6		21	10	
2002	1946	346	3560	2766	1813	7	6	22	11	
2003	1945	347	3561	2767	1844	1		23	12	
2004	1944	348	3562	2768	1815	2		24	13	
2005	1943	349	3563	2769	1816	3		25	[illegible]	
2006	1942	350	3564	2700	1817	4		26	15	Noa moritur, cap.9.v.29.
2007	1941	351	3565	2771	1818	5		27	16	
2008	1940	352	3566	2772	1819	6		28	[illegible]	
2009	1939	353	3567	2773	1820	7	41 7	1	[illegible]	
2010	1938	354	3568	2774	1821	1		2	[illegible]	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Commorat. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constantinopolitane.	Iuliane.	Periodi iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	☽	
2011	1937	355		3569	2775	1822	2		3	1	
2012	1936	356		3570	2776	1823	3		4	2	
2013	1935	357		3571	2777	1824	4		5	3	
2014	1934	358		3572	2778	1825	5		6	4	
2015	1933	359		3573	2779	1826	6		7	5	
2016	1932	360		3574	2780	1827	7	1	8	6	
2017	1931	361		3575	2781	1828	1		9	7	
2018	1930	362		3576	2782	1829	2		10	8	
2019	1929	363		3577	2783	1830	3		11	9	
2020	1928	364		3578	2784	1831	4		12	10	
2021	1927	365		3579	2785	1832	5		13	11	
2022	1926	366	Anni commorationis filiorum Israel in Ægypto.	3580	2786	1833	6		14	12	
2023	1925	367	1	3581	2787	1834	7	2	15	13	
2024	1924	368	2	3582	2788	1835	1		16	14	
2025	1923	369	3	3583	2789	1836	2		17	15	
2026	1922	370	4	3584	2790	1837	3		18	16	
2027	1921	371	5	3585	2791	1838	4		19	17	Regũ moritur, G. 11.v.21.
2028	1920	372	6	3586	2792	1839	5		20	18	
2029	1919	373	7	3587	2793	1840	6		21	19	
2030	1918	374	8	3588	2794	1841	7	3	22	1	
2031	1917	375	9	3589	2795	1842	1		23	2	
2032	1916	376	10	3590	2796	1843	2		24	3	
2033	1915	377	11	3591	2797	1844	3		25	4	
2034	1914	378	12	3592	2798	1845	4		26	5	
2035	1913	379	13	3593	2799	1846	5		27	6	
2036	1912	380	14	3594	2800	1847	6		28	7	
2037	1911	381	15	3595	2801	1848	7	4	1	8	
2038	1910	382	16	3596	2802	1849	1		2	9	
2039	1909	383	17	3597	2803	1850	2		3	10	
2040	1908	384	18	3598	2804	1851	3		4	11	

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluvio.	Commoratio Israelitarum in Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Iulianae.	Period. Iudaea.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
2041	1907	385	19	3599	2805	1852	4		5	12	
2042	1906	386	20	3600	2806	1853	5		6	13	
2043	1905	387	21	3601	2807	1854	6		7	14	
2044	1904	388	22	3602	2808	1855	7	5	8	15	
2045	1903	389	23	3603	2809	1856	1		9	16	
2046	1902	390	24	3604	2810	1857	2		10	17	
2047	1901	391	25	3605	2811	1858	3		11	18	
2048	1900	392	26	3606	2812	1859	4		12	19	
2049	1899	393	27	3607	2813	1860	5		13	1	*Abraham genuit Isaac Gen. 21 v. 23*
2050	1898	394	28	3608	2814	1861	6		14	2	*Gen. 11 v. 23. Serug moritur*
2051	1897	395	29	3609	2815	1862	7	6	15	3	
2052	1896	396	30	3610	2816	1863	1		16	4	
2053	1895	397	31	3611	2817	1864	2		17	5	
2054	1894	398	32	3612	2818	1865	3		18	6	
2055	1893	399	33	3613	2819	1866	4		19	7	
2056	1892	400	34	3614	2820	1867	5		20	8	
2057	1891	401	35	3615	2821	1868	6		21	9	
2058	1890	402	36	3616	2822	1869	7 | 42	7	22	10	
2059	1889	403	37	3617	2823	1870	1		23	11	
2060	1888	404	38	3618	2824	1871	2		24	12	
2061	1887	405	39	3619	2825	1872	3		25	13	
2062	1886	406	40	3620	2826	1873	4		26	14	
2063	1885	407	41	3621	2827	1874	5		27	15	
2064	1884	408	42	3622	2828	1875	6		28	16	
2065	1883	40	43	3623	2829	1876	7	1	1	17	
2066	1882	41	44	3624	2830	1877	1		[illegible]	[illegible]	
2067	1881	41	45	3625	2831	1878	2		[illegible]	19	
2068	1880	412	46	3626	2832	1879	3		[illegible]	[illegible]	
2069	1879	41	47	3627	2833	1880	4		[illegible]	[illegible]	
2070	1878	41.	48	3628	2834	1881	5		[illegible]	[illegible]	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Commora. Israelit. in Aegypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
2071	1877	415	49	3629	2835	1882	6		7	4	
2072	1876	416	50	3630	2836	1883	7	2	8	5	
2073	1875	417	51	3631	2837	1884	1		9	6	
2074	1874	418	52	3632	2838	1885	2		10	7	
2075	1873	419	53	3633	2839	1886	3		11	8	
2076	1872	420	54	3634	2840	1887	4		12	9	
2077	1871	421	55	3635	2841	1888	5		13	10	
2078	1870	422	56	3636	2842	1889	6		14	11	
2079	1869	423	57	3637	2843	1890	7	3	15	12	
2080	1868	424	58	3638	2844	1891	1		16	13	
2081	1867	425	59	3639	2845	1892	2		17	14	
2082	1866	426	60	3640	2846	1893	3		18	15	
2083	1865	427	61	3641	2847	1894	4		19	16	
2084	1864	428	62	3642	2848	1895	5		20	17	*Thara*
2085	1863	429	63	3643	2849	1896	6		21	18	*moritur* Gen. 11.
2086	1862	430	64	3644	2850	1897	7	4	22	19	v.32.
2087	1861	431	65	3645	2851	1898	1		23	1	
2088	1860	432	66	3646	2852	1899	2		24	2	
2089	1859	433	67	3647	2853	1900	3		25	3	
2090	1858	434	68	3648	2854	1901	4		26	4	
2091	1857	435	69	3649	2855	1902	5		27	5	
2092	1856	436	70	3650	2856	1903	6		28	6	
2093	1855	437	71	3651	2857	1904	7	5	1	7	
2094	1854	438	72	3652	2858	1905	1		2	8	
2095	1853	439	73	3653	2859	1906	2		3	9	
2096	1852	440	74	3654	2860	1907	3		4	10	
2097	1851	441	75	3655	2861	1908	4		5	11	*Arphacsad mo-*
2098	1850	442	76	3656	2862	1909	5		6	12	*ritur,*
2099	1849	443	77	3657	2863	1910	6		7	13	Gen. 11. v.13.
2100	1848	444	78	3658	2864	1911	7	6	8	14	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Commora. Israelit. in Aegypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaicae.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
2101	1847	445	79	3659	2865	1912	1		5	15	
2102	1846	446	80	3660	2866	1913	2		10	16	
2103	1845	447	81	3661	2867	1914	3		11	17	
2104	1844	448	82	3662	2868	1915	4		12	18	
2105	1843	449	83	3663	2869	1916	5		13	19	
2106	1842	450	84	3664	2870	1917	6		14	1	
2107	1841	451	85	3665	2871	1918	7	43 7	15	2	
2108	1840	452	86	3666	2872	1919	1		16	3	
2109	1839	453	87	3667	2873	1920	2		17	4	Isaac genuit Iacob, Gen. 25. v. 26.
2110	1838	454	88	3668	2874	1921	3		18	5	
2111	1837	455	89	3669	2875	1922	4		19	6	
2112	1836	456	90	3670	2876	1923	5		20	7	
2113	1835	457	91	3671	2877	1924	6		21	8	
2114	1834	458	92	3672	2878	1925	7	1	22	9	
2115	1833	459	93	3673	2879	1926	1		23	10	
2116	1832	460	94	3674	2880	1927	2		24	11	
2117	1831	461	95	3675	2881	1928	3		25	12	
2118	1830	462	96	3676	2882	1929	4		26	13	
2119	1829	463	97	3677	2883	1930	5		27	14	
2120	1828	464	98	3678	2884	1931	6		28	15	
2121	1827	465	99	3679	2885	1932	7	2	1	16	
2122	1826	466	100	3680	2886	1933	1		2	17	
2123	1825	467	101	3681	2887	1934	2		3	18	
2124	1824	468	102	3682	2888	1935	3		4	19	Abraham moritur, Genes. 25. v. 7.
2125	1823	469	103	3683	2889	1936	4		5	1	
2126	1822	470	104	3684	2890	1937	5		6	2	
2127	1821	471	105	3685	2891	1938	6		7	3	Saleh moritur Gen. 11. v. 14.
2128	1820	472	106	3686	2892	1939	7	3	8	4	
2129	1819	473	107	3687	2893	1940	1		9	5	
2130	1818	474	108	3688	2894	1941	2		10	6	

A condito Mundo.	*Ante Christum natum.*	*A Diluuio.*	*Commorat. Israelit. in Aegypto.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaica.*	*Sabbathici*	*& Iobelei.*	*Cyclorum* ☉	☽	
2131	1817	475	109	3689	2895	1942	3		11	7	
2132	1816	476	110	3690	2896	1943	4		12	8	
2133	1815	477	111	3691	2897	1944	5		13	9	
2134	1814	478	112	3692	2898	1945	6		14	10	
2135	1813	479	113	3693	2899	1946	7	4	15	11	
2136	1812	480	114	3694	2900	1947	1		16	12	
2137	1811	481	115	3695	2901	1948	2		17	13	
2138	1810	482	116	3696	2902	1949	3		18	14	
2139	1809	483	117	3697	2903	1950	4		19	15	
2140	1808	484	118	3698	2904	1951	5		20	16	
2141	1807	485	119	3699	2905	1952	6		21	17	
2142	1806	486	120	3700	2906	1953	7	5	22	18	
2143	1805	487	121	3701	2907	1954	1		23	19	
2144	1804	488	122	3702	2908	1955	2		24	1	
2145	1803	489	123	3703	2909	1956	3		25	2	
2146	1802	490	124	3704	2910	1957	4		26	3	
2147	1801	491	125	3705	2911*	1958	5		27	4	
2148	1800	492	126	3706	2912	1959	6		28	5	
2149	1799	493	127	3707	2913	1960	7	6	1	6	
2150	1798	494	128	3708	2914	1961	1		2	7	
2151	1797	495	129	3709	2915	1962	2		3	8	
2152	1796	496	130	3710	2916	1963	3		4	9	
2153	1795	497	131	3711	2917	1964	4		5	10	
2154	1794	498	132	3712	2918	1965	5		6	11	
2155	1793	499	133	3713	2919	1966	6		7	12	
2156	1792	500	134	3714	2920	1967	7	44 7	8	13	
2157	1791	501	135	3715	2921	1968	1		9	14	
2158	1790	502	136	3716	2922	1969	2		10	15	
2159	1789	503	137	3717	2923	1970	3		11	16	*Sem moritur* Gen. 11. v. 10. 11.
2160	1788	504	138	3718	2924	1971	4		12	17	

Ac condito Mundo.	Ante Christū natum.	À Diluuio.	Commor. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
2161	1787	505	139	3719	2925	1972	5		13	18	
2162	1786	506	140	3720	2926	1973	6		14	19	
2163	1785	507	141	3721	2927	1974	7	1	15	1	
2164	1784	508	142	3722	2928	1975	1		16	2	
2165	1783	509	143	3723	2929	1976	2		17	3	
2166	1782	510	144	3724	2930	1977	3		18	4	
2167	1781	511	145	3725	2931	1978	4		19	5	
2168	1780	512	146	3726	2932	1979	5		20	6	
2169	1779	513	147	3727	2933	1980	6		21	7	
2170	1778	514	148	3728	2934	1981	7	2	22	8	
2171	1777	515	149	3729	2935	1982	1		23	9	
2172	1776	516	150	3730	2936	1983	2		24	10	
2173	1775	517	151	3731	2937	1984	3		25	11	
2174	1774	518	152	3732	2938	1985	4		26	12	
2175	1773	519	155	3733	2939	1986	5		27	13	
2176	1772	520	154	3734	2940	1987	6		28	14	
2177	1771	521	155	3735	2941	1958	7	3	1	15	
2178	1770	522	156	3736	2942	1989	1		2	16	
2179	1769	523	157	3737	2943	1990	2		3	17	
2180	1768	524	158	3738	2944	1991	3		4	18	
2181	1767	525	159	3739	2945	1992	4		5	19	
2182	1766	526	160	3740	2946	1993	5		6	1	
2183	1765	527	161	3741	2947	1994	6		7	2	
2184	1764	528	162	3742	2948	1995	7	4	8	3	
2185	1763	529	163	3743	2949	1996	1		9	4	
2186	1762	530	164	3744	2950	1997	2		10	5	
2187	1761	531	165	3745	2951	1998	3		11	6	
2188	1760	532	166	3746	2952	1999	4		12	7	*Eber moritur, Genes. 11. v. 16. 17.*
2189	1759	533	167	3747	2953	2000	5		13	8	
2190	1758	534	168	3748	2954	2001	6		14	9	

A condito Mundo.	*Ante Christū natum.*	*A Diluuio.*	*Commor. Israelit. in Ægypto.*	*Periodorum* *Constantinopolitanæ.*	*Periodorum* *Iulianæ.*	*Periodi Iudaicæ.*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	*Cyclorum* ☽	
2191	1757	535	169	3749	2955	2002	7	5	15	10	
2192	1756	536	170	3750	2956	2003	1		16	11	
2193	1755	537	171	3751	2957	2004	2		17	12	
2194	1754	538	172	3752	2958	2005	3		18	13	
2195	1753	539	173	3753	2959	2006	4		19	14	
2196	1752	540	174	3754	2960	2007	5		20	15	
2197	1751	541	175	3755	2961	2008	6		21	16	
2198	1750	542	176	3756	2962	2009	7	6	22	17	
2199	1749	543	177	3757	2963	2010	1		23	18	
2200	1748	544	178	3758	2964	2011	2		24	19	*Iacob genuit Ioseph, Gen. 30.v.25.*
2201	1747	545	179	3759	2965	2012	3		25	1	
2202	1746	546	180	3760	2966	2013	4		26	2	
2203	1745	547	181	3761	2967	2014	5		27	3	
2204	1744	548	182	3762	2968	2015	6		28	4	
2205	1743	549	183	3763	2969	2016	7	45 7	1	5	
2206	1742	550	184	3764	2970	2017	1		2	6	
2207	1741	551	185	3765	2971	2018	2		3	7	
2208	1740	552	186	3766	2972	2919	3		4	8	
2209	1739	553	187	3767	2973	2020	4		5	9	
2210	1738	554	188	3768	2974	2021	5		6	10	
2211	1737	555	189	3769	2975	2022	6		7	11	
2212	1736	556	190	3770	2976	2023	7	1	8	12	
2213	1735	557	191	3771	2977	2024	1		9	13	
2214	1734	558	192	3772	2978	2025	2		10	14	
2215	1733	559	193	3773	2979	2026	3		11	15	
2216	1732	560	194	3774	2980	2027	4		12	16	
2217	1731	561	195	3775	2981	2028	5		13	17	
2218	1730	562	196	3776	2982	2029	6		14	18	
2219	1729	563	197	3777	2983	2030	7	2	15	19	
2220	1728	564	198	3778	2984	2031	1		16	1	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluvio.	Commora. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ⊙	☽	
2221	1727	565	199	3779	2985	2032	2		17	2	
2222	1726	566	200	3780	2986	2033	3		18	3	
2223	1725	567	201	3781	2987	2034	4		19	4	
2224	1724	568	202	3782	2988	2035	5		20	5	
2225	1723	569	203	3783	2989	2036	6		21	6	
2226	1722	570	204	3784	2990	2037	7	3	22	7	
2227	1721	571	205	3785	2991	2038	1		23	8	
2228	1720	572	206	3786	2992	2039	2		24	9	*Isaac moritur, Gen.35.28.*
2229	1719	573	207	3787	2993	2040	3		25	10	
2230	1718	574	208	3788	2994	2041	4		26	11	
2231	1717	575	209	3789	2995	2042	5		27	12	
2232	1716	576	210	3790	2996	2043	6		28	13	
2233	1715	577	211	3791	2997	2044	7	4	1	14	
2234	1714	578	212	3792	2998	2045	1		2	15	
2235	1713	579	213	3793	2999	2046	2		3	16	
2236	1712	580	214	3794	3000	2047	3		4	17	
2237	1711	581	215	3795	3001	2048	4		5	18	
2238	1710	582	216	3796	3002	2049	5		6	19	
2239	1709	583	217	3797	3003	2050	6		7	1	
2240	1708	584	218	3798	3004	2051	7	5	8	2	
2241	1707	585	219	3799	3005	2052	1		9	3	
2242	1706	586	220	3800	3006	2053	2		10	4	
2243	1705	587	221	3801	3007	2054	3		11	5	
2244	1704	588	222	3802	3008	2055	4		12	6	
2245	1703	589	223	3803	3009	2056	5		13	7	
2246	1702	590	224	3804	3010	2057	6		14	8	
2247	1701	591	225	3805	3011	2058	7	6	15	9	
2248	1700	592	226	3806	3012	2059	1		16	10	
2249	1699	593	227	3807	3013	2060	2		17	11	
2250	1698	594	228	3808	3014	2061	3		18	12	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluvio.	Commor. Israelit. in Aegypto.	Periodorum		Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum		
				Constantinopolitana.	Iulianae.					☉	☽	
2251	1697	595	229	3809	3015	2062	4			19	13	
2252	1696	596	230	3810	3016	2063	5			20	14	
2253	1695	597	231	3811	3017	2064	6			21	15	
2254	1694	598	232	3812	3018	2065	7	46	7	22	16	
2255	1693	599	233	3813	3019	2066	1			23	17	
2256	1692	600	234	3814	3020	2067	2			24	18	Iacob moritur, Gen. 47. v. 28.
2257	1691	601	235	3815	3021	2068	3			25	19	
2258	1690	602	236	3816	3022	2069	4			26	1	
2259	1689	603	237	3817	3023	2070	5			27	2	
2260	1688	604	238	3818	3024	2071	6			28	3	
2261	1687	605	239	3819	3025	2072	7		1	1	4	
2262	1686	606	240	3820	3026	2073	1			2	5	
2263	1685	607	241	3821	3027	2074	2			3	6	
2264	1684	608	242	3822	3028	2075	3			4	7	
2265	1683	609	243	3823	3029	2076	4			5	8	
2266	1682	610	244	3824	3030	2077	5			6	9	
2267	1681	611	245	3825	3031	2078	6			7	10	
2268	1680	612	246	3826	3032	2079	7		2	8	11	
2269	1679	613	247	3827	3033	2080	1			9	12	
2270	1678	614	248	3828	3034	2081	2			10	13	
2271	1677	615	249	3829	3035	2082	3			11	14	
2272	1676	616	250	3830	3036	2083	4			12	15	
2273	1675	617	251	3831	3037	2084	5			13	16	
2274	1674	618	252	3832	3038	2085	6			14	17	
2275	1673	619	253	3833	3039	2086	7		3	15	18	
2276	1672	620	254	3834	3040	2087	1			16	19	
2277	1671	621	255	3835	3041	2088	2			17	1	
2278	1670	622	256	3836	3042	2089	3			18	2	
2279	1669	623	257	3837	3043	2090	4			19	3	
2280	1668	624	258	3838	3044	2091	5			20	4	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluvio.	Commor. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2281	1667	625	259	3839	3045	2092	6		21	5
2282	1666	626	260	3840	3046	2093	7	4	22	6
2283	1665	627	261	3841	3047	2094	1		23	7
2284	1664	658	262	3842	3048	2095	2		24	8
2285	1663	629	263	3843	3049	2096	3		25	9
2286	1662	630	264	3844	3050	2097	4		26	10
2287	1661	631	265	3845	3051	2098	5		27	11
2288	1660	632	266	3846	3052	2099	6		28	12
2289	1659	633	267	3847	3053	2100	7	5	1	13
2290	1658	634	268	3848	3054	2101	1		2	14
2291	1657	635	269	3849	3055	2102	2		3	15
2292	1656	636	270	3850	3056	2103	3		4	16
2293	1655	637	271	3851	3057	2104	4		5	17
2294	1654	638	272	3852	3058	2105	5		6	18
2295	1653	639	273	3853	3059	2106	6		7	19
2296	1652	640	274	3854	3060	2107	7	6	8	1
2297	1651	641	275	3855	3061	2108	1		9	2
2298	1650	642	276	3856	3062	2109	2		10	3
2299	1649	643	277	3857	3063	2110	3		11	4
2300	1648	644	278	3858	3064	2111	4		12	5
2301	1647	645	279	3859	3065	2112	5		13	6
2302	1646	646	280	3860	3066	2113	6		14	7
2303	1645	647	281	3861	3067	2114	7	47 7	15	8
2304	1644	648	282	3862	3068	2115	1		16	9
2305	1643	649	283	3863	3069	2116	2		17	10
2306	1642	650	284	3864	3070	2117	3		18	11
2307	1641	651	285	3865	3071	2118	4		19	12
2308	1640	652	286	3866	3072	2119	5		20	13
2309	1639	653	287	3867	3073	2120	6		21	14
2310	1638	654	288	3868	3074	2121	7	1	22	15

Ioseph moritur, G.50.v.22.26.

A condito Mundo.	AnteChristū natum.	A Diluuio.	Cōmor. Israelit. in Aegypto.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
2311	1637	655	289	3869	3075	2122	1		23	16
2312	1636	656	290	3870	3076	2123	2		24	17
2313	1635	657	291	3871	3077	2124	3		25	18
2314	1634	658	292	3872	3078	2125	4		26	19
2315	1633	659	293	3873	3079	2126	5		27	1
2316	1632	660	294	3874	3080	2127	6		28	2
2317	1631	661	295	3875	3081	2128	7	2	1	3
2318	1630	662	296	3876	3082	2129	1		2	4
2319	1629	663	297	3877	3083	2130	2		3	5
2320	1628	664	298	3878	3084	2131	3		4	6
2321	1627	665	299	3879	3085	2132	4		5	7
2322	1626	666	300	3880	3086	2133	5		6	8
2323	1625	667	301	3881	3087	2134	6		7	9
2324	1624	668	302	3882	3088	2135	7	3	8	10
2325	1623	669	303	3883	3089	2136	1		9	11
2326	1622	670	304	3884	3090	2137	2		10	12
2327	1621	671	305	3885	3091	2138	3		11	13
2328	1620	672	306	3886	3092	2139	4		12	14
2329	1619	673	307	3887	3093	2140	5		13	15
2330	1618	674	308	3888	3094	2141	6		14	16
2331	1617	675	309	3889	3095	2142	7	4	15	17
2332	1616	676	310	3890	3096	2143	1		16	18
2333	1615	677	311	3891	3097	2144	2		17	19
2334	1614	678	312	3892	3098	2145	3		18	1
2335	1613	679	313	3893	3099	2146	4		19	2
2336	1612	680	314	3894	3100	2147	5		20	3
2337	1611	681	315	3895	3101	2148	6	5	21	4
2338	1610	682	316	3896	3102	2149	7		22	5
2339	1609	683	317	3897	3103	2150	1		23	6
2340	1608	684	318	3898	3104	2151	2		24	7

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluvio.	Commor. Israelis in Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae	Periodi Iudaicae.	Sabbatici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	
2341	1607	685	319	3899	3105	2152	3		25	8	
2342	1606	686	320	3900	3106	2153	4		26	9	
2343	1605	687	321	3901	3107	2154	5		27	10	
2344	1604	688	322	3902	3108	2155	6		28	11	
2345	1603	689	323	3903	3109	2156	7	6	1	12	
2346	1602	690	324	3904	3110	2157	1		2	13	
2347	1601	691	325	3905	3111	2158	2		3	14	
2348	1600	692	326	3906	3112	2159	3		4	15	
2349	1599	693	327	3907	3113	2160	4		5	16	
2350	1598	694	328	3908	3114	2161	5		6	17	
2351	1597	695	329	3909	3115	2162	6		7	18	
2352	1596	696	330	3910	3116	2163	7 | 48 |	7	8	19	
2353	1595	697	331	3911	3117	2164	1		9	1	
2354	1594	698	332	3912	3118	2165	2		10	2	
2355	1593	699	333	3913	3119	2166	3		11	3	
2356	1592	700	334	3914	3120	2167	4		12	4	
2357	1591	701	335	3915	3121	2168	5		13	5	
2358	1590	702	336	3916	3122	2169	6		14	6	
2359	1589	703	337	3917	3123	2170	7	1	15	7	
2360	1588	704	338	3918	3124	2171	1		16	8	
2361	1587	705	339	3919	3125	2172	2		17	9	
2362	1586	706	340	3920	3126	2173	3		18	10	
2363	1585	707	341	3921	3127	2174	4		19	11	
2364	1584	708	342	3922	3128	2175	5		20	12	
2365	1583	709	343	3923	3129	2176	6		21	13	
2366	1582	710	344	3924	3130	2177	7	2	22	14	
2367	1581	711	345	3925	3131	2178	1		23	15	
2368	1580	712	346	3926	3132	2179	2		24	16	
2369	1579	713	347	3927	3133	2180	3		25	17	*Aaron natus, Exo 7. vers. 7.*
2370	1578	714	348	3928	3134	2181	4		26	18	

2371

ANNI

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Commor. Israels in Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae	Periodi Iudaicae.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	☽	
2371	1577	715	349	3929	3135	2182	5		27	19	
2372	1576	716	350	3930	3136	2183	6		28	1	*Moses natus, Exod. 2.v.7.*
2373	1575	717	351	3931	3137	2184	7	3	1	2	
2374	1574	718	352	3932	3138	2185	1		2	3	
2375	1573	719	353	3933	3139	2186	2		3	4	
2376	1572	720	354	3934	3140	2187	3		4	5	
2377	1571	721	355	3935	3141	2188	4		5	6	
2378	1570	722	356	3936	3142	2189	5		6	7	
2379	1569	723	357	3937	3143	2190	6		7	8	
2380	1568	724	358	3938	3144	2191	7	4	8	9	
2381	1567	725	359	3939	3145	2192	1		9	10	
2382	1566	726	360	3940	3146	2193	2		10	11	
2383	1565	727	361	3941	3147	2194	3		11	12	
2384	1564	728	362	3942	3148	2195	4		12	13	
2385	1563	729	363	3943	3149	2196	5		13	14	
2386	1562	730	364	3944	3150	2197	6		14	15	
2387	1561	731	365	3945	3151	2198	7	5	15	16	
2388	1560	732	366	3946	3152	2199	1		16	17	
2389	1559	733	367	3947	3153	2200	2		17	18	
2390	1558	734	368	3948	3154	2201	3		18	19	
2391	1557	735	369	3949	3155	2202	4		19	1	
2392	1556	736	370	3950	3156	2203	5		20	2	
2393	1555	737	371	3951	3157	2204	6		21	3	
2394	1554	738	372	3952	3158	2205	7	6	22	4	
2395	1553	739	373	3953	3159	2206	1		23	5	
2396	1552	740	374	3954	3160	2207	2		24	6	
2397	1551	741	375	3955	3161	2208	3		25	7	
2398	1550	742	376	3956	3162	2209	4		26	8	
2399	1549	743	377	3957	3163	2210	5		27	9	
2400	1548	744	378	3958	3164	2211	6		28	10	

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Commora. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelæi.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2401	1547	745	379	3959	3165	2212	7	49	7	1	11
2402	1546	746	380	3960	3166	2213	1			2	12
2403	1545	747	381	3961	3167	2214	2			3	13
2404	1544	748	382	3562	3168	2215	3			4	14
2405	1543	749	383	3963	3169	2216	4			5	15
2406	1542	750	384	3964	3170	2217	5			6	16
2407	1541	751	385	3965	3171	2218	6			7	17
2408	1540	752	386	3966	3172	2219	7		1	8	18
2409	1539	753	387	3967	3173	2220	1			9	19
2410	1538	754	388	3968	3174	2221	2			10	1
2411	1537	755	389	3969	3175	2222	3			11	2
2412	1536	756	390	3970	3176	2223	4			12	3
2413	1535	757	391	3971	3177	2224	5			13	4
2414	1534	758	392	3972	3178	2225	6			14	5
2415	1533	759	393	3973	3179	2226	7		2	15	6
2416	1532	760	394	3974	3180	2227	1			16	7
2417	1531	761	395	3975	3181	2228	2			17	8
2418	1530	762	396	3976	3182	2229	3			18	9
2419	1529	763	397	3977	3183	2230	4			19	10
2420	1528	764	398	3978	3184	2231	5			20	11
2421	1527	765	399	3979	3185	2232	6			21	12
2422	1526	766	400	3980	3186	2233	7		3	22	13
2423	1525	767	401	3981	3187	2234	1			23	14
2424	1524	768	402	3982	3188	2235	2			24	15
2425	1523	769	403	3983	3189	2236	3			25	16
2426	1522	770	404	3984	3190	2237	4			26	17
2427	1521	771	405	3985	3191	2238	5			27	18
2428	1520	772	406	3986	3192	2239	6			28	19
2429	1519	773	407	3987	3193	2240	7		4	1	1
2430	1518	774	408	3988	3194	2241	1			2	2

2431

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Commora. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelæi.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2431	1517	775	409	3989	3195	2242	2		3	3
2432	1516	776	410	3990	3196	2243	3		4	4
2433	1515	777	411	3991	3197	2244	4		5	5
2434	1514	778	412	3992	3198	2245	5		6	6
2435	1513	779	413	3993	3199	2246	6		7	7
2436	1512	780	414	3994	3200	2247	7	5	8	8
2437	1511	781	415	3995	3201	2248	1		9	9
2438	1510	782	416	3996	3202	2249	2		10	10
2439	1509	783	417	3997	3203	2250	3		11	11
2440	1508	784	418	3998	3204	2251	4		12	12
2441	1507	785	419	3999	3205	2152	5		13	13
2442	1506	786	420	4000	3206	2253	6		14	14
2443	1505	787	421	4001	3207	2254	7	6	15	15
2444	1504	788	422	4002	3208	2255	1		16	16
2445	1503	789	423	4003	3209	2256	2		17	17
2446	1502	790	424	4004	3210	2257	3		18	18
2447	1501	791	425	4005	3211	2258	4		19	19
2448	1500	792	426	4006	3212	2259	5		20	1
2449	1499	793	427	4007	3213	2260	6		21	2
2450	1498	794	428	4008	3214	2261	7 50	7	22	3
2451	1497	795	429	4009	3215	2262	1		23	4
2452	1496	796	430	4010	3216	2263	2		24	5

De vero anno exitus Israelitarum ex Ægypto, alijsque huc pertinentibus, vide tria priora Capita tituli tertij prioris Libri.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2453	1495	797	1	4011	3217	2264	3		25	6
2454	1494	798	2	4012	3218	2265	4		26	7
2455	1493	799	3	4013	3219	2266	5		27	8
2456	1492	800	4	4014	3220	2267	6		28	9
2457	1491	801	5	4015	3221	2268	7	1	1	10
2458	1490	802	6	4016	3222	2269	1		2	11
2459	1489	803	7	4017	3223	2270	2		3	12
2460	1488	804	8	4018	3224	2271	3		4	13
2461	1487	805	9	4019	3225	2272	4		5	14
2462	1486	806	10	4020	3226	2273	5		6	15
2463	1485	807	11	4021	3227	2274	6		7	16
2464	1484	808	12	4022	3228	2275	7	2	8	17
2465	1483	809	13	4023	3229	2276	1		9	18
2466	1482	810	14	4024	3230	2277	2		10	19
2467	1481	811	15	4025	3231	2278	3		11	1
2468	1480	812	16	4026	3232	2279	4		12	2
2469	1479	813	17	4027	3233	2280	5		13	3
2470	1478	814	18	4028	3234	2281	6		14	4
2471	1477	815	19	4029	3235	2282	7	3	15	5
2472	1476	816	20	4030	3236	2283	1		16	6
2473	1475	817	21	4031	3237	2284	2		17	7
2474	1474	818	22	4032	3238	2285	3		18	8
2475	1473	819	23	4033	3239	2286	4		19	9
2476	1472	820	24	4034	3240	2287	5		20	10
2477	1471	821	25	4035	3241	2288	6		21	11
2478	1470	822	26	4036	3242	2289	7	4	22	12
2479	1469	823	27	4037	3243	2290	1		23	13
2480	1468	824	28	4038	3244	2291	2		24	14
2481	1467	825	29	4039	3245	2292	3		25	15
2482	1466	826	30	4040	3246	2293	4		26	16

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2483	1465	827	31	4041	3247	2294	5			27	17
2484	1464	828	32	4042	3248	2295	6			28	18
2485	1463	829	33	4043	3249	2296	7		5	1	19
2486	1462	830	34	4044	3250	2297	1			2	1
2487	1461	831	35	4045	3251	2298	2			3	2
2488	1460	832	36	4046	3252	2299	3			4	3
2489	1459	833	37	4047	3253	2300	4			5	4
2490	1458	834	38	4048	3254	2301	5			6	5
2491	1457	835	39	4049	3255	2302	6			7	6
2492	1456	836	40	4050	3256	2303	7		6	8	7
2493	1455	837	41	4051	3257	2304	1			9	8
2494	1454	838	42	4052	3258	2305	2			10	9
2695	1453	839	43	4053	3259	2306	3			11	10
2496	1452	840	44	4054	3260	2307	4			12	11
2497	1451	841	45	4055	3261	2308	5			13	12
2498	1450	842	46	4056	3262	2309	6			14	13
2499	1449	843	47	4057	3263	2310	7	51	7	15	14
2500	1448	844	48	4058	3264	2311	1			16	15
2501	1447	845	49	4059	3265	2312	2			17	16
2502	1446	846	50	4060	3266	2313	3			18	17
2503	1445	847	51	4061	3267	2314	4			19	18
2504	1444	848	52	4062	3268	2315	5			20	19
2505	1443	849	53	4063	3269	2316	6			21	1
2506	1442	850	54	4064	3270	2317	7		1	22	2
2507	1441	851	55	4065	3271	2318	1			23	3
2508	1440	852	56	4066	3272	2319	2			24	4
2509	1439	853	57	4067	3273	2320	3			25	5
2510	1438	854	58	4068	3274	2321	4			26	6
2511	1437	855	59	4069	3275	2322	5			27	7
2512	143[illegible]	856	60	4070	3276	2323	6			28	8

A creatione Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici	& Iobelei	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2513	1435	857	61	4071	3277	2324	7	2	1	9
2514	1434	858	62	4072	3278	2325	1		2	10
2515	1433	859	63	4073	3279	2326	2		3	11
2516	1432	860	64	4074	3280	2327	3		4	12
2517	1431	861	65	4075	3281	2328	4		5	13
2518	1430	862	66	4076	3282	2329	5		6	14
2519	1429	863	67	4077	3283	2330	6		7	15
2520	1428	864	68	4078	3284	2331	7	3	8	16
2521	1427	865	69	4079	3285	2332	1		9	17
2522	1426	866	70	4080	3286	2333	2		10	18
2523	1425	867	71	4081	3287	2334	3		11	19
2524	1424	868	72	4082	3288	2335	4		12	1
2525	1423	869	73	4083	3289	2336	5		13	2
2526	1422	870	74	4084	3290	2337	6		14	3
2527	1421	871	75	4085	3291	2338	7	4	15	4
2528	1420	872	76	4086	3292	2339	1		16	5
2529	1419	873	77	4087	3293	2340	2		17	6
2530	1418	874	78	4088	3294	2341	3		18	7
2531	1417	875	79	4089	3295	2342	4		19	8
2532	1416	876	80	4090	3296	2343	5		20	9
2533	1415	877	81	4091	3297	2344	6		21	10
2534	1414	878	82	4092	3298	2345	7	5	22	11
2535	1413	879	83	4093	3299	2346	1		23	12
2536	1412	880	84	4094	3300	2347	2		24	13
2537	1411	881	85	4095	3301	2348	3		25	14
2538	1410	882	86	4096	3302	2349	4		26	15
2539	1409	883	87	4097	3303	2350	5		27	16
2540	1408	884	88	4098	3304	2351	6		28	17
2541	1407	885	89	4099	3305	2352	7	6	1	18
2542	1406	886	90	4100	3306	2353	1		2	19

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Canstantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2543	1405	887	91	4101	3307	2354	2			3	1
2544	1404	888	92	4102	3308	2355	3			4	2
2545	1403	889	93	4103	3309	2356	4			5	3
2546	1402	890	94	4104	3310	2357	5			6	4
2547	1401	891	95	4105	3311	2358	6			7	5
2548	1400	892	96	4106	3312	2359	7	52	7	8	6
2549	1499	893	97	4107	3313	2360	1			9	7
2550	1498	894	98	4108	3314	2361	2			10	8
2551	1497	895	99	4109	3315	2362	3			11	9
2552	1496	896	100	4110	3316	2363	4			12	10
2553	1495	897	101	4111	3317	2364	5			13	11
2554	1494	898	102	4112	3318	2365	6			14	12
2555	1493	899	103	4113	3319	2366	7		1	15	13
2556	1492	900	104	4114	3320	2367	1			16	14
2557	1491	901	105	4115	3321	2368	2			17	15
2558	1490	902	106	4116	3322	2369	3			18	16
2559	1489	903	107	4117	3323	2370	4			19	17
2560	1488	904	108	4118	3324	2371	5			20	18
2561	1487	905	109	4119	3325	2372	6			21	19
2562	1486	906	110	4120	3326	237	7		2	22	1
2563	1485	907	111	4121	3327	2374	1			23	2
2564	1484	908	112	4122	3328	2375	2			24	3
2565	1483	909	113	4123	3329	2376	3			25	4
2566	1482	910	114	4124	3330	2377	4			26	5
2567	1481	911	115	4125	3331	2378	5			27	6
2568	1480	912	116	4126	3332	2379	6			28	7
2569	1479	913	117	4127	3333	2380	7		3	1	8
2570	1478	914	118	4128	3334	2381	1			2	9
2571	1477	915	119	4129	3335	2382	2			3	10
2572	1476	916	120	4130	3336	2383	3			4	11

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliane.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2573	1375	917	121	4131	3337	2384	4			5	12
2574	1374	918	122	4132	3338	2385	5			6	13
2575	1373	919	123	4133	3339	2386	6			7	14
2576	1372	920	124	4134	3340	2387	7		4	8	15
2577	1371	921	125	4135	3341	2388	1			9	16
2578	1370	922	126	4136	3342	2389	2			10	17
2579	1369	923	127	4137	3343	2390	3			11	18
2580	1368	924	128	4138	3344	2391	4			12	19
2581	1367	925	129	4139	3345	2392	5			13	1
2582	1366	926	130	4140	3346	2393	6			14	2
2583	1365	927	131	4141	3347	2394	7		5	15	3
2584	1364	928	132	4142	3348	2395	1			16	4
2585	1363	929	133	4143	3349	2396	2			17	5
2586	1362	930	134	4144	3350	2397	3			18	6
2587	1361	931	135	4145	3351	2398	4			19	7
2588	1360	932	136	4146	3352	2399	5			20	8
2589	1359	933	137	4147	3353	2400	6			21	9
2590	1358	934	138	4148	3354	2401	7		6	22	10
2591	1357	935	139	4149	3355	2402	1			23	11
2592	1356	936	140	4150	3356	2403	2			24	12
2593	1355	937	141	4151	3357	2404	3			25	13
2594	1354	938	142	4152	3358	2405	4			26	14
2595	1353	939	143	4153	3359	2406	5			27	15
2596	1352	940	144	4154	3360	2407	6			28	16
2597	1351	941	145	4155	3361	2408	7	53	7	1	17
2598	1350	942	146	4156	3362	2409	1			2	18
2599	1349	943	147	4157	3363	2410	2			3	19
2600	1348	944	148	4158	3364	2411	3			4	1
2601	1347	945	149	4159	3365	2412	4			5	2
2602	1346	946	150	4160	3366	2413	5			6	3

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei		Cyclorum ⊙	Cyclorum ☽
2603	1345	947	151	4161	3367	2414	6		7	4
2604	1344	948	152	4162	3368	2415	7	1	8	5
2605	1343	949	153	4163	3369	2416	1		9	6
2606	1342	950	154	4164	3370	2417	2		10	7
2607	1341	951	155	4165	3371	2418	3		11	8
2608	1340	952	156	4166	3372	2419	4		12	9
2609	1339	953	157	4167	3373	2420	5		13	10
2610	1338	954	158	4168	3374	2421	6		14	11
2611	1337	955	159	4169	3375	2422	7	2	15	12
2612	1336	956	160	4170	3376	2423	1		16	13
2613	1335	957	161	4171	3377	2424	2		17	14
2614	1334	958	162	4172	3378	2425	3		18	15
2615	1333	959	163	4173	3379	2426	4		19	16
2616	1332	960	164	4174	3380	2427	5		20	17
2617	1331	961	165	4175	3381	2428	6		21	18
2618	1330	962	166	4176	3382	2429	7	3	22	19
2619	1329	963	167	4177	3383	2430	1		23	1
2620	1328	964	168	4178	3384	2431	2		24	2
2621	1327	965	169	4179	3385	2431	3		25	3
2622	1326	966	170	4180	3386	2433	4		26	4
2623	1325	967	171	4181	3387	2434	5		27	5
2624	1324	968	172	4182	3388	2435	6		28	6
2625	1323	969	173	4183	3389	2436	7	4	1	7
2626	1322	970	174	4184	3390	2437	1		2	8
2627	1321	971	175	4185	3391	2438	2		3	9
2628	1320	972	176	4186	3392	2439	3		4	10
2629	1319	973	177	4187	3393	2440	4		5	11
2630	1318	974	178	4188	3394	2441	5		6	12
2631	1317	975	179	4189	3395	2442	6		7	13
2632	1316	976	180	4190	3396	2443	7	5	8	14

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2633	1315	977	181	4191	3397	2444	1		9	15
2634	1314	978	182	4192	3398	2445	2		10	16
2635	1313	979	183	4193	3399	2446	3		11	17
2636	1312	980	184	4194	3400	2447	4		12	18
2637	1311	981	185	4195	3401	2448	5		13	19
2638	1310	982	186	4196	3402	2449	6		14	1
2639	1309	983	187	4197	3403	2450	7	6	15	2
2640	1308	984	188	4198	3404	2451	1		16	3
2641	1307	985	189	4199	3405	2452	2		17	4
2642	1306	986	190	4200	3406	2453	3		18	5
2643	1305	987	191	4201	3407	2454	4		19	6
2644	1304	988	192	4202	3408	2455	5		20	7
2645	1303	989	193	4203	3409	2456	6		21	8
2646	1302	990	194	4204	3410	2457	3	54 7	22	9
2647	1301	991	195	4205	3411	2458	1		23	10
2648	1300	992	196	4206	3412	2459	2		24	11
2649	1299	993	197	4207	3413	2460	3		25	12
2650	1298	994	198	4208	3414	2461	4		26	13
2651	1297	995	199	4209	3415	2462	5		27	14
2652	1296	996	200	4210	3416	2463	6		28	15
2653	1295	997	201	4211	3417	2464	7	1	1	16
2654	1294	998	202	4212	3418	2465	1		2	17
2655	1293	999	203	4213	3419	2466	2		3	18
2656	1292	1000	204	4214	3420	2467	3		4	19
2657	1291	1001	205	4215	3421	2468	4		5	1
2658	1290	1002	206	4216	3422	2469	5		6	2
2659	1289	1003	207	4217	3423	2470	6		7	3
2660	1288	1004	208	4218	3424	2471	7	2	8	4
2661	1287	1005	209	4219	3425	2472	1		9	5
2662	1286	1006	210	4220	3426	2473	2		10	6

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iulianae.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici	& Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2723	1225	1067	271	4281	3487	2534	7		4	15	10
2724	1224	1068	272	4282	3488	2535	1			16	11
2725	1223	1069	273	4283	3489	2536	2			17	12
2726	1222	1070	274	4284	3490	2537	3			18	13
2727	1221	1071	275	4285	3491	2538	4			19	14
2728	1220	1072	276	4286	3492	2539	5			20	15
2729	1219	1073	277	4287	3493	2540	6			21	16
2730	1218	1074	278	4288	3494	2541	7		5	22	17
2731	1217	1075	279	4289	3495	2542	1			23	18
2732	1216	1076	280	4290	3496	2543	2			24	19
2733	1215	1077	281	4291	3497	2744	3			25	1
2734	1214	1078	282	4292	3498	2545	4			26	2
2735	1213	1079	283	4293	3499	2546	5			27	3
2736	1212	1080	284	4294	3500	2547	6			28	4
2737	1211	1081	285	4295	3501	2548	7		6	1	5
2738	1210	1082	286	4296	3502	2549	1			2	6
2739	1209	1083	287	4297	3503	2550	2			3	7
2740	1208	1084	288	4298	3504	2551	3			4	8
2741	1207	1085	289	4299	3505	2552	4			5	9
2742	1206	1086	290	4300	3506	2553	5			6	10
2743	1205	1087	291	4301	3507	2554	6			7	11
2744	1204	1088	292	4302	3508	2555	7	56	7	8	12
2745	1203	1089	293	4303	3509	2556	1			9	13
2746	1202	1090	294	4304	3510	2557	2			10	14
2747	1201	1091	295	4305	3511	2558	3			11	15
2748	1200	1092	296	4306	3512	2559	4			12	16
2749	1199	1093	297	4307	3513	2560	5			13	17
2750	1198	1094	298	4308	3514	2561	6			14	18
2751	1197	1095	299	4309	3515	2562	7		1	15	19
2752	1196	1096	300	4310	3516	2563	1			16	1

De Ilii vel Troiæ excidio.

IN annum Mundi 2767. inserta est Epocha Excidii Troiæ, de cuius initio variæ veterum sententiæ. Qua de re Clemēs Alexandrinus lib. 1. stromatum hunc in modum scribit: κατὰ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας Ἴλιον ἑάλω, Δημοφῶντος τοῦ Θησέως βασιλεύοντος Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρα ἐπὶ δέκα, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος. Αἰγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν τῇ τρίτῃ, μηνὸς πανήμου, ὀγδόῃ φθίνοντος: Ἑλλανικὸς δὲ δωδεκάτῃ Θαργηλιῶνος μηνὸς: καί τινες τῶν τὰ Ἀττικὰ συγγραψαμένων ὀγδόῃ φθίνοντος, πλήθυούσης σελήνης, &c. Id est, *Anno 18. regni Agamemnonis captum est Ilium, anno 1. Demophontis, Thesei filij Athenis regnantis, 12. Thargelionis, vt ait Dionysius Argeus. Ægias autē & Dercylus in tertia, mensis* P*anemi octaua desinentis: Hellanicus autem, 12. mensis Thargelionis: & nonnulli eorum qui Attica scripserunt octaua desinentis* (Thargelionis) *In plenilunio. Noctis erat medium & oriebatur lucida Luna. Hæc Clemens.* Dionysius vero Halicarnassensis tempus expugnati Ilii his verbis determinat cap. 1. mihi pag. 51. Ἁλῶναι μὲν ἤδη πλεῖστον ἤδη τοῦ θέρους, ἑπτακαίδεκα πρὸ τροπῶν ἡμέραις τῆς θερινῆς πρότερον, ὀγδόῃ φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, ὡς Ἀθηναῖοι τοὺς χρόνους ἄγουσι. περιττεύουσαι γὰρ ἦσαν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἐκ πληρῶσαι μετὰ τὴν τροπὴν εἴκοσι ἡμέραι. Id est, *Ilium captum est vergente iam æstate XVII. diebus ante Solstitium, octaua desinentis Thargelionis die, iuxta supputationem temporum Atticam. Supererant enim ex eo anno post Solstitium dies XX.* Hanc Atticam notationem omnium verissimam opinamur. Verum annus Tetraeteridis à Dionysio in specie non expressus. Hinc alii 405. nonnulli 406. plurimi 407. aliqui 405. annos ab Ilii excidio ad primum annum Iphiteum vel Olympiadicum numerant. Nos 407. annos absolutos ab Ilii expugnatione ad Olympiadicam vel Iphiteam Æram numeramus, coniungentes cum 408. anno ab Ilii excidio primam Olympiaden, id quod ocularis inspectio probat. Qua in parte secuti sumus Catalogum selectissimorum Historicorum & Chronographorum veterum & recentiorum, qui cum vera scientia tempus cœlesti motui applicarunt, inter quos Ephorus, Callisthenes, Damastes, Phylarchos, Eratosthenes in canonibus omnium accuratissimis, quorum desiderio vehementer tenemur. Diodorus vero Siculus omnium optime tempus notat, dum ex Atheniensium Archiuis annum 1. Olymp. 94. finientem, vel annum 373. Olympiadicum connectit cū 780. à capta Troia lib. 14. ab initio: Annum 3. Olymp. 115. vel Olympiadicum 459. cum 866. à Troiæ excidio lib. 19. statim à principio. Annum 2. Olymp. 117. vel Olympiadicum 466. cum 873. lib. 20 sub libri Exordium (male in Codicib. legitur 883.) deductis 373. de 780. 459. à 866. 466. de 873. remanent 407. Cum Diodoro conuenit & Eusebius, qui idem inter-

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Commora. Israelit. in Ægypto.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2431	1517	775	409	3989	3195	2242	2		3	3
2432	1516	776	410	3990	3196	2243	3		4	4
2433	1515	777	411	3991	3197	2244	4		5	5
2434	1514	778	412	3992	3198	2245	5		6	6
2435	1513	779	413	3993	3199	2246	6		7	7
2436	1512	780	414	3994	3200	2247	7	5	8	8
2437	1511	781	415	3995	3201	2248	1		9	9
2438	1510	782	416	3996	3202	2249	2		10	10
2439	1509	783	417	3997	3203	2250	3		11	11
2440	1508	784	418	3998	3204	2251	4		12	12
2441	1507	785	419	3999	3205	2252	5		13	13
2442	1506	786	420	4000	3206	2253	6		14	14
2443	1505	787	421	4001	3207	2254	7	6	15	15
2444	1504	788	422	4002	3208	2255	1		16	16
2445	1503	789	423	4003	3209	2256	2		17	17
2446	1502	790	424	4004	3210	2257	3		18	18
2447	1501	791	425	4005	3211	2258	4		19	19
2448	1500	792	426	4006	3212	2259	5		20	1
2449	1499	793	427	4007	3213	2260	6		21	2
2450	1498	794	428	4008	3214	2261	7	50 7	22	3
2451	1497	795	429	4009	3215	2262	1		23	4
2452	1496	796	430	4010	3216	2263	2		24	5

De vero anno exitus Israelitarum ex Ægypto, alijsque huc pertinentibus, vide tria priora Capita tituli tertij prioris Libri.

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periods Iudaica	Sabbatici & Iobelei		Cyclorum ⊙	☽
2453	1495	797	1	4011	3217	2264	3		25	6
2454	1494	798	2	4012	3218	2265	4		26	7
2455	1493	799	3	4013	3219	2266	5		27	8
2456	1492	800	4	4014	3220	2267	6		28	9
2457	1491	801	5	4015	3221	2268	7	1	1	10
2458	1490	802	6	4016	3222	2269	1		2	11
2459	1489	803	7	4017	3223	2270	2		3	12
2460	1488	804	8	4018	3224	2271	3		4	13
2461	1487	805	9	4019	3225	2272	4		5	14
2462	1486	806	10	4020	3226	2273	5		6	15
2463	1485	807	11	4021	3227	2274	6		7	16
2464	1484	808	12	4022	3228	2275	7	2	8	17
2465	1483	809	13	4023	3229	2276	1		9	18
2466	1482	810	14	4024	3230	2277	2		10	19
2467	1481	811	15	4025	3231	2278	3		11	1
2468	1480	812	16	4026	3232	2279	4		12	2
2469	1479	813	17	4027	3233	2280	5		13	3
2470	1478	814	18	4028	3234	2281	6		14	4
2471	1477	815	19	4029	3235	2282	7	3	15	5
2472	1476	816	20	4030	3236	2283	1		16	6
2473	1475	817	21	4031	3237	2284	2		17	7
2474	1474	818	22	4032	3238	2285	3		18	8
2475	1473	819	23	4033	3239	2286	4		19	9
2476	1472	820	24	4034	3240	2287	5		20	10
2477	1471	821	25	4035	3241	2288	6		21	11
2478	1470	822	26	4036	3242	2289	7	4	22	12
2479	1469	823	27	4037	3243	2290	1		23	13
2480	1468	824	28	4058	3244	2291	2		24	14
2481	1467	825	29	4039	3245	2292	3		25	15
2482	1466	826	30	4040	3246	2293	4		26	16

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitanae.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2483	1465	827	31	4041	3247	2294	5			27	17
2484	1464	828	32	4042	3248	2295	6			28	18
2485	1463	829	33	4043	3249	2296	7		5	1	19
2486	1462	830	34	4044	3250	2297	1			2	1
2487	1461	831	35	4045	3251	2298	2			3	2
2488	1460	832	36	4046	3252	2299	3			4	3
2489	1459	833	37	4047	3253	2300	4			5	4
2490	1458	834	38	4048	3254	2301	5			6	5
2491	1457	835	39	4049	3255	2302	6			7	6
2492	1456	836	40	4050	3256	2303	7		6	8	7
2493	1455	837	41	4051	3257	2304	1			9	8
2494	1454	838	42	4052	3258	2305	2			10	9
2695	1453	839	43	4053	3259	2306	3			11	10
2496	1452	840	44	4054	3260	2307	4			12	11
2497	1451	841	45	4055	3261	2308	5			13	12
2498	1450	842	46	4056	3262	2309	6			14	13
2499	1449	843	47	4057	3263	2310	7	51	7	15	14
2500	1448	844	48	4058	3264	2311	1			16	15
2501	1447	845	49	4059	3265	2312	2			17	16
2502	1446	846	50	4060	3266	2313	3			18	17
2503	1445	847	51	4061	3267	2314	4			19	18
2504	1444	848	52	4062	3268	2315	5			20	19
2505	1443	849	53	4063	3269	2316	6			21	1
2506	1442	850	54	4064	3270	2317	7		1	22	2
2507	1441	851	55	4065	3271	2318	1			23	3
2508	1440	852	56	4066	3272	2319	2			24	4
2509	1439	853	57	4067	3273	2320	3			25	5
2510	1438	854	58	4068	3274	2321	4			26	6
2511	1437	855	59	4069	3275	2322	5			27	7
2512	1436	856	60	4070	3276	2323	6			28	8

2513

Acondito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbatici	& Iobelei	Cyclorum ⊙	Cyclorum ☽
2513	1435	857	61	4071	3277	2324	7	2	1	9
2514	1434	858	62	4072	3278	2325	1		2	10
2515	1433	859	63	4073	3279	2326	2		3	11
2516	1432	860	64	4074	3280	2327	3		4	12
2517	1431	861	65	4075	3281	2328	4		5	13
2518	1430	862	66	4076	3282	2329	5		6	14
2519	1429	863	67	4077	3283	2330	6		7	15
2520	1428	864	68	4078	3284	2331	7	3	8	16
2521	1427	865	69	4079	3285	2332	1		9	17
2522	1426	866	70	4080	3286	2333	2		10	18
2523	1425	867	71	4081	3287	2334	3		11	19
2524	1424	868	72	4082	3288	2335	4		12	1
2525	1423	869	73	4083	3289	2336	5		13	2
2526	1422	870	74	4084	3290	2337	6		14	3
2527	1421	871	75	4085	3291	2338	7	4	15	4
2528	1420	872	76	4086	3292	2339	1		16	5
2529	1419	873	77	4087	3293	2340	2		17	6
2530	1418	874	78	4088	3294	2341	3		18	7
2531	1417	875	79	4089	3295	2342	4		19	8
2532	1416	876	80	4090	3296	2343	5		20	9
2533	1415	877	81	4091	3297	2344	6		21	10
2534	1414	878	82	4092	3298	2345	7	5	22	11
2535	1413	879	83	4093	3299	2346	1		23	12
2536	1412	880	84	4094	3300	2347	2		24	13
2537	1411	881	85	4095	3301	2348	3		25	14
2538	1410	882	86	4096	3302	2349	4		26	15
2539	1409	883	87	4097	3303	2350	5		27	16
2540	1408	884	88	4098	3304	2351	6		28	17
2541	1407	885	89	4099	3305	2352	7	6	1	18
2542	1406	886	90	4100	3306	2353	1		2	19

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2543	1405	887	91	4101	3307	2354	2			3	1
2544	1404	888	92	4102	3308	2355	3			4	2
2545	1403	889	93	4103	3309	2356	4			5	3
2546	1402	890	94	4104	3310	2357	5			6	4
2547	1401	891	95	4105	3311	2358	6			7	5
2548	1400	892	96	4106	3312	2359	7	52	7	8	6
2549	1499	893	97	4107	3313	2360	1			9	7
2550	1498	894	98	4108	3314	2361	2			10	8
2551	1497	895	99	4109	3315	2362	3			11	9
2552	1496	896	100	4110	3316	2363	4			12	10
2553	1495	897	101	4111	3317	2364	5			13	11
2554	1494	898	102	4112	3318	2365	6			14	12
2555	1493	899	103	4113	3319	2366	7		1	15	13
2556	1492	900	104	4114	3320	2367	1			16	14
2557	1491	901	105	4115	3321	2368	2			17	15
2558	1490	902	106	4116	3322	2369	3			18	16
2559	1489	903	107	4117	3323	2370	4			19	17
2560	1488	904	108	4118	3324	2371	5			20	18
2561	1487	905	109	4119	3325	2372	6			21	19
2562	1486	906	110	4120	3326	237[illegible]	7		2	22	1
2563	1485	907	111	4121	3327	2374	1			23	2
2564	1484	908	112	4122	3328	2375	2			24	3
2565	1483	909	113	4123	3329	2376	3			25	4
2566	1482	910	114	4124	3330	2377	4			26	5
2567	1481	911	115	4125	3331	2378	5			27	6
2568	1480	912	116	4126	3332	2379	6			28	7
2569	1479	913	117	4127	3333	2380	7		3	1	8
2570	1478	914	118	4128	3334	2381	1			2	9
2571	1477	915	119	4129	3335	2382	2			3	10
2572	1476	916	120	4130	3336	2383	3			4	11

2573

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica	Sabbathici & Iobelei			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2573	1375	917	121	4131	3337	2384	4			5	12
2574	1374	918	122	4132	3338	2385	5			6	13
2575	1373	919	123	4133	3339	2386	6			7	14
2576	1372	920	124	4134	3340	2387	7		4	8	15
2577	1371	921	125	4135	3341	2388	1			9	16
2578	1370	922	126	4136	3342	2389	2			10	17
2579	1369	923	127	4137	3343	2390	3			11	18
2580	1368	924	128	4138	3344	2391	4			12	19
2581	1367	925	129	4139	3345	2392	5			13	1
2582	1366	926	130	4140	3346	2393	6			14	2
2583	1365	927	131	4141	3347	2394	7		5	15	3
2584	1364	928	132	4142	3348	2395	1			16	4
2585	1363	929	133	4143	3349	2396	2			17	5
2586	1362	930	134	4144	3350	2397	3			18	6
2587	1361	931	135	4145	3351	2398	4			19	7
2588	1360	932	136	4146	3352	2399	5			20	8
2589	1359	933	137	4147	3353	2400	6			21	9
2590	1358	934	138	4148	3354	2401	7		6	22	10
2591	1357	935	139	4149	3355	2402	1			23	11
2592	1356	936	140	4150	3356	2403	2			24	12
2593	1355	937	141	4151	3357	2404	3			25	13
2594	1354	938	142	4152	3358	2405	4			26	14
2595	1353	939	143	4153	3359	2406	5			27	15
2596	1352	940	144	4154	3360	2407	6			28	16
2597	1351	941	145	4155	3361	2408	7	53	7	1	17
2598	1350	942	146	4156	3362	2409	1			2	18
2599	1349	943	147	4157	3363	2410	2			3	19
2600	1348	944	148	4158	3364	2411	3			4	1
2601	1347	945	149	4159	3365	2412	4			5	2
2602	1346	946	150	4160	3366	2413	5			6	3

Acondito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Periodi Iudaicæ	Sabbathici & Iobeles		Cyclorum ☉	☽
2603	1345	947	151	4161	3367	2414	6		7	4
2604	1344	948	152	4162	3368	2415	7	1	8	5
2605	1343	949	153	4163	3369	2416	1		9	6
2606	1342	950	154	4164	3370	2417	2		10	7
2607	1341	951	155	4165	3371	2418	3		11	8
2608	1340	952	156	4166	3372	2419	4		12	9
2609	1339	953	157	4167	3373	2420	5		13	10
2610	1338	954	158	4168	3374	2421	6		14	11
2611	1337	955	159	4169	3375	2422	7	2	15	12
2612	1336	956	160	4170	3376	2423	1		16	13
2613	1335	957	161	4171	3377	2424	2		17	14
2614	1334	958	162	4172	3378	2425	3		18	15
2615	1333	959	163	4173	3379	2426	4		19	16
2616	1332	960	164	4174	3380	2427	5		20	17
2617	1331	961	165	4175	3381	2428	6		21	18
2618	1330	962	166	4176	3382	2429	7	3	22	19
2619	1329	963	167	4177	3383	2430	1		23	1
2620	1328	964	168	4178	3384	2431	2		24	2
2621	1327	965	169	4179	3385	2432	3		25	3
2622	1326	966	170	4180	3386	2433	4		26	4
2623	1325	967	171	4181	3387	2434	5		27	5
2624	1324	968	172	4182	3388	2435	6		28	6
2625	1323	969	173	4183	3389	2436	7	4	1	7
2626	1322	970	174	4184	3390	2437	1		2	8
2627	1321	971	175	4185	3391	2438	2		3	9
2628	1320	972	176	4186	3392	2439	3		4	10
2629	1319	973	177	4187	3393	2440	4		5	11
2630	1318	974	178	4188	3394	2441	5		6	12
2631	1317	975	179	4189	3395	2442	6		7	13
2632	1316	976	180	4190	3396	2443	7	5	8	14

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽
2633	1315	977	181	4191	3397	2444	1			9	15
2634	1314	978	182	4192	3398	2445	2			10	16
2635	1313	979	183	4193	3399	2446	3			11	17
2636	1312	980	184	4194	3400	2447	4			12	18
2637	1311	981	185	4195	3401	2448	5			13	19
2638	1310	982	186	4196	3402	2449	6			14	1
2639	1309	983	187	4197	3403	2450	7		6	15	2
2640	1308	984	188	4198	3404	2451	1			16	3
2641	1307	985	189	4199	3405	2452	2			17	4
2642	1306	986	190	4200	3406	2453	3			18	5
2643	1305	987	191	4201	3407	2454	4			19	6
2644	1304	988	192	4202	3408	2455	5			20	7
2645	1303	989	193	4203	3409	2456	6			21	8
2646	1302	990	194	4204	3410	2457	3	54	7	22	9
2647	1301	991	195	4205	3411	2458	1			23	10
2648	1300	992	196	4206	3412	2459	2			24	11
2649	1299	993	197	4207	3413	2460	3			25	12
2650	1298	994	198	4208	3414	2461	4			26	13
2651	1297	995	199	4209	3415	2462	5			27	14
2652	1296	996	200	4210	3416	2463	6			28	15
2653	1295	997	201	4211	3417	2464	7		1	1	16
2654	1294	998	202	4212	3418	2465	1			2	17
2655	1293	999	203	4213	3419	2466	2			3	18
2656	1292	1000	204	4214	3420	2467	3			4	19
2657	1291	1001	205	4215	3421	2468	4			5	1
2658	1290	1002	206	4216	3422	2469	5			6	2
2659	1289	1003	207	4217	3423	2470	6			7	3
2660	1288	1004	208	4218	3424	2471	7		2	8	4
2661	1287	1005	209	4219	3425	2472	1			9	5
2662	1286	1006	210	4220	3426	2473	2			10	6

A condito Mundo.	*Ante Christũ natum.*	*A Diluuio.*	*Ab exitu Israel. ex Aegypto.*	*Periodorum* *Constantinopolitanae.*	*Iulianae.*	*Periodi Iudaicae.*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	☽
2663	1285	1007	211	4221	3427	2474	3		11	7
2664	1284	1008	212	4222	3428	2475	4		12	8
2665	1283	1009	213	4223	3429	2476	5		13	9
2666	1282	1010	214	4224	3430	2477	6		14	10
2667	1281	1011	215	4225	3431	2478	7	3	15	11
2668	1280	1012	216	4226	3432	2479	1		16	12
2669	1279	1013	217	4227	3433	2480	2		17	13
2670	1278	1014	218	4228	3434	2481	3		18	14
2671	1277	1015	219	4229	3435	2482	4		19	15
2672	1276	1016	220	4230	3436	2483	5		20	16
2673	1275	1017	221	4231	3437	2484	6		21	17
2674	1274	1018	222	4232	3438	2485	7	4	22	18
2675	1273	1019	223	4233	3439	2486	1		23	19
2676	1272	1020	224	4234	3440	2487	2		24	1
2677	1271	1021	225	4235	3441	2488	3		25	2
2678	1270	1022	226	4236	3442	2489	4		26	3
2679	1269	1023	227	4237	3443	2490	5		27	4
2680	1268	1024	228	4238	3444	2491	6		28	5
2681	1267	1025	229	4239	3445	2492	7	5	1	6
2682	1266	1026	230	4240	3446	2493	1		2	7
2683	1265	1027	231	4241	3447	2494	2		3	8
2684	1264	1028	232	4242	3448	2495	3		4	9
2685	1263	1029	233	4243	3449	2496	4		5	10
2686	1262	1030	234	4244	3450	2497	5		6	11
2687	1261	1031	235	4245	3451	2498	6		7	12
2688	1260	1032	236	4246	3452	2499	7	6	8	13
2689	1259	1033	237	4247	3453	2500	1		9	14
2690	1258	1034	238	4248	3454	2501	2		10	15
2691	1257	1035	239	4249	3455	2502	3		11	16
2692	1256	1036	240	4250	3456	2503	4		12	17

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constantinopolitane.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2693	1255	1037	241	4251	3457	2504	5			13	18
2694	1254	1038	242	4252	3458	2505	6			14	19
2695	1253	1039	243	4253	3459	2506	7	55	7	15	1
2696	1252	1040	244	4254	3460	2507	1			16	2
2697	1251	1041	245	4255	3461	2508	2			17	3
2698	1250	1042	246	4256	3462	2509	3			18	4
2699	1249	1043	247	4257	3463	2510	4			19	5
2700	1248	1044	248	4258	3464	2511	5			20	6
2701	1247	1045	249	4259	3465	2512	6			21	7
2702	1246	1046	250	4260	3466	2513	7		1	22	8
2703	1245	1047	251	4261	3467	2514	1			23	9
2704	1244	1048	252	4262	3468	2515	2			24	10
2705	1243	1049	253	4263	3469	2516	3			25	11
2706	1242	1050	254	4264	3470	2517	4			26	12
2707	1241	1051	255	4265	3471	2518	5			27	13
2708	1240	1052	256	4266	3472	2519	6			28	14
2709	1239	1053	257	4267	3473	2520	7		2	1	15
2710	1238	1054	258	4268	3474	2521	1			2	16
2711	1237	1055	259	4269	3475	2522	2			3	17
2712	1236	1056	260	4270	3476	2523	3			4	18
2713	1235	1057	261	4271	3477	2524	4			5	19
2714	1234	1058	262	4272	3478	2525	5			6	1
2715	1233	1059	263	4273	3479	2526	6			7	2
2716	1232	1060	264	4274	3480	2527	7		3	8	3
2717	1231	1061	265	4275	3481	2528	1			9	4
2718	1230	1062	266	4276	3482	2529	2			10	5
2719	1129	1063	267	4277	3483	2530	3			11	6
2720	1128	1064	268	4278	3484	2531	4			12	7
2721	1127	1065	269	4279	3485	2532	5			13	8
2722	1126	1066	270	4280	3486	2533	6			14	9

2723

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Periodorum Constanti-nopolitanae.	Periodorum Iulianae.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ⊙	Cyclorum ☽
2723	1225	1067	271	4281	3487	2534	7		4	15	10
2724	1224	1068	272	4282	3488	2535	1			16	11
2725	1223	1069	273	4283	3489	2536	2			17	12
2726	1222	1070	274	4284	3490	2537	3			18	13
2727	1221	1071	275	4285	3491	2538	4			19	14
2728	1220	1072	276	4286	3492	2539	5			20	15
2729	1219	1073	277	4287	3493	2540	6			21	16
2730	1218	1074	278	4288	3494	2541	7		5	22	17
2731	1217	1075	279	4289	3495	2542	1			23	18
2732	1216	1076	280	4290	3496	2543	2			24	19
2733	1215	1077	281	4291	3497	2744	3			25	1
2734	1214	1078	282	4292	3498	2545	4			26	2
2735	1213	1079	283	4293	3499	2546	5			27	3
2736	1212	1080	284	4294	3500	2547	6			28	4
2737	1211	1081	285	4295	3501	2548	7		6	1	5
2738	1210	1082	286	4296	3502	2549	1			2	6
2739	1209	1083	287	4297	3503	2550	2			3	7
2740	1208	1084	288	4298	3504	2551	3			4	8
2741	1207	1085	289	4299	3505	2552	4			5	9
2742	1206	1086	290	4300	3506	2553	5			6	10
2743	1205	1087	291	4301	3507	2554	6			7	11
2744	1204	1088	292	4302	3508	2555	7	56	7	8	12
2745	1203	1089	293	4303	3509	2556	1			9	13
2746	1202	1090	294	4304	3510	2557	2			10	14
2747	1201	1091	295	4305	3511	2558	3			11	15
2748	1200	1092	296	4306	3512	2559	4			12	16
2749	1199	1093	297	4307	3513	2560	5			13	17
2750	1198	1094	298	4308	3514	2561	6			14	18
2751	1197	1095	299	4309	3515	2562	7		1	15	19
2752	1196	1096	300	4310	3516	2563	1			16	1

2753

De Ilii vel Troiæ excidio.

IN annum Mundi 2767. inserta est Epocha Excidii Troiæ, de cuius initio variæ veterum sententiæ. Qua de re Clemẽs Alexandrinus lib. 1. stromatum hunc in modum scribit: κατὰ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας Ἴλιον ἑάλω, Δημοφῶντος τοῦ Θησέως βασιλεύοντος Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ ἐπὶ δέκα, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος. Αἰγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν τῇ τρίτῃ, μηνὸς πανέμου, ὀγδόῃ φθίνοντος: Ἑλλανικὸς δὲ δωδεκάτῃ Θαργηλιῶνος μηνός: καί τινες τῶν τὰ Ἀττικὰ συγγραψαμένων ὀγδόῃ φθίνοντος, πληθυούσης σελήνης, &c. id est, *Anno 18. regni Agamemnonis captum est Ilium, anno 1. Demophontis, Thesei filij Athenis regnantis, 12. Thargelionis, vt ait Dionysius Argeus. Ægias autẽ & Dercylus in tertia, mensis Panemi octaua desinentis: Hellanicus autem, 12. mensis Thargelionis: & nonnulli eorum qui Attica scripserunt octaua desinentis* (Thargelionis) *In plenilunio. Noctis erat medium & oriebatur lucida Luna. Hæc Clemens.* Dionysius vero Halicarnassensis tempus expugnati Ilii his verbis determinat cap. 1. mihi pag. 51. Ἴλιον μὲν ἥλω τελευτῶντος ἤδη τοῦ θέρους, ἑπτακαίδεκα πρότερον ἡμέραις τῆς θερινῆς τροπῆς, ὀγδόῃ φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, ὡς Ἀθηναῖοι τοὺς χρόνους ἄγουσι. περιτταὶ γὰρ ἦσαν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἐκπληρῶσαι μετὰ τὴν τροπὴν εἴκοσι ἡμέραι. id est, *Ilium captum est vergente iam æstate XVII. diebus ante Solstitium, octaua desinentis Thargelionis die, iuxta supputationem temporum Atticam. Supererant enim ex eo anno post Solstitium dies XX.* Hanc Atticam notationem omnium verissimam opinamur. Verum annus Tetraeteridis à Dionysio in specie non expressus. Hinc alii 405. nonnulli 406. plurimi 407. aliqui 405. annos ab Ilii excidio ad primum annum Iphiteum vel Olympiadicum numerant. Nos 407. annos absolutos ab Ilii expugnatione ad Olympiadicam vel Iphiteam Æram numeramus, coniungentes cum 408. anno ab Ilii excidio primam Olympiaden, id quod ocularis inspectio probat. Qua in parte secuti sumus Catalogum selectissimorum Historicorum & Chronographorum veterum & recentiorum, qui cum vera scientia tempus cœlesti motui applicarunt, inter quos Ephorus, Callisthenes, Damastes, Phylarchos, Eratosthenes in canonibus omnium accuratissimis, quorum desiderio vehementer tenemur. Diodorus vero Siculus omnium optime tempus notat, dum ex Atheniensium Archiuis annum 1. Olymp. 94. finientem, vel annum 373. Olympiadicum connectit cũ 780. à capta Troia lib. 14 ab initio: Annum 3. Olymp. 115. vel Olympiadicum 459. cum 866. à Troiæ excidio lib. 19. statim à principio. Annum 2. Olymp. 117. vel Olympiadicum 466. cum 873. lib. 20 sub libri Exordium (male in Codicib. legitur 883.) deductis 373. de 780. 459. à 866. 466. de 873. remanent 407. Cum Diodoro conuenit & Eusebius, qui idem

inter-

interuallum habet lib. 10. demonstr. Euangel. cap. 3. Veteribus astipulantur hodierni, Scaliger, Caluisius & alii. Dicimus ergo Ilii excidium contigisse anno 3. Tertiæ Tetraeteridos Atticæ, vel anno XI. periodi Atticæ, ipso plenilunio. Quod hoc loco inserendum erat. Qui plura volet, legat Scaligerum lib. 5. de Temporum emendatione pag. 353. & seq.

2753

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Iſraelis ex Ægypto.	A capta Troia	Periodorum Conſtanti-nopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelæi.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2753	1195	1097	301		4311	3517	2564	2		17	2
2754	1194	1098	302		4312	3518	2565	3		18	3
2755	1193	1099	303		4313	3519	2566	4		19	4
2756	1192	1100	304		4314	3520	2567	5		20	5
2757	1191	1101	305		4315	3521	2568	6		21	6
2758	1190	1102	306		4316	3522	2569	7	2	22	7
2759	1189	1103	307		4317	3523	2570	1		23	8
2760	1188	1104	308		4318	3524	2571	2		24	9
2761	1187	1105	309		4319	3525	2572	3		25	10
2762	1186	1106	310		4320	3526	2573	4		26	11
2763	1185	1107	311		4321	3527	2574	5		27	12
2764	1184	1108	312		4322	3528	2575	6		28	13
2765	1183	1109	313		4323	3529	2576	7	3	1	14
2766	1182	1110	314		4324	3530	2577	1		2	15
2767	1181	1111	315	1	4325	3531	2578	2		3	16
2768	1180	1112	316	2	4326	3532	2579	3		4	17
2769	1179	1113	317	3	4327	3533	2580	4		5	18
2770	1178	1114	318	4	4328	3534	2581	5		6	19
2771	1177	1115	319	5	4329	3535	2582	6		7	1
2772	1176	1116	320	6	4330	3536	2583	7	4	8	2
2773	1175	1117	321	7	4331	3537	2584	1		9	3
2774	1174	1118	322	8	4332	3538	2585	2		10	4
2775	1173	1119	323	9	4333	3539	2586	3		11	5
2776	1172	1120	324	10	4334	3540	2587	4		12	6
2777	1171	1121	325	11	4335	3541	2588	5		13	7
2778	1170	1122	326	12	4336	3542	2589	6		14	8
2779	1169	1123	327	13	4337	3543	2590	7	5	15	9
2780	1168	1124	328	14	4338	3544	2591	1		16	10
2781	1167	1125	329	15	4339	3545	2592	2		17	11
2782	1166	1126	330	16	4340	3546	2593	3		18	12

A condito Mundo.	*Ante Christi natum.*	*A Diluuio.*	*Ab exitu Israelis ex Ægypto.*	*A capta Troia.*	*Periodorum Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Periodi Iudaica.*	*Sabbathici &*	*Iobelæi.*	*Cyclorum* ☉	☽
2783	1165	1127	331	17	4341	3547	2594	4		19	13
2784	1164	1128	332	18	4342	3548	2595	5		20	14
2785	1163	1129	333	19	4343	3549	2596	6		21	15
2786	1162	1130	334	20	4344	3550	2597	7	6	22	16
2787	1161	1131	335	21	4345	3551	2598	1		23	17
2788	1160	1132	336	22	4346	3552	2599	2		24	18
2789	1159	1133	337	23	4347	3553	2600	3		25	19
2790	1158	1134	338	24	4348	3554	2601	4		26	1
2791	1157	1135	339	25	4349	3555	2602	5		27	2
2792	1156	1136	340	26	4350	3556	2603	6		28	3
2793	1155	1137	341	27	4351	3557	2604	7	57 7	1	4
2794	1154	1138	342	28	4352	3558	2605	1		2	5
2795	1153	1139	343	29	4353	3559	2606	2		3	6
2796	1152	1140	344	30	4354	3560	2607	3		4	7
2797	1151	1141	345	31	4355	3561	2608	4		5	8
2798	1150	1142	346	32	4356	3562	2609	5		6	9
2799	1149	1143	347	33	4357	3563	2610	6		7	10
2800	1148	1144	348	34	4358	3564	2611	7	1	8	11
2801	1147	1145	349	35	4359	3565	2612	1		9	12
2802	1146	1146	350	36	4360	3566	2613	2		10	13
2803	1145	1147	351	37	4361	3567	2614	3		11	14
2804	1144	1148	352	38	4362	3568	2615	4		12	15
2805	1143	1149	353	39	4363	3569	2616	5		13	16
2806	1142	1150	354	40	4364	3570	2617	6		14	17
2807	1141	1151	355	41	4365	3571	2618	7	2	15	18
2808	1140	1152	356	42	4366	3572	2619	1		16	19
2809	1139	1153	357	43	4367	3573	2620	2		17	1
2810	1138	1154	358	44	4368	3574	2621	3		18	2
2811	1137	1155	359	45	4369	3575	2622	4		19	3
2812	1136	1156	360	46	4370	3576	2623	5		20	4

A condito Mundo.	ante Christum natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israelis ex Aegypto.	A captivitate.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbati[illegible] & Iobeles.		Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2813	1135	1157	361	47	4371	3577	2624			21	5
2814	1134	1158	362	48	4372	35?8	2625	7	5	22	6
2815	1133	115[illegible]	363	49	4373	35?9	2626	1		2[illegible]	[illegible]
2816	1132	11[illegible]	364	50	4374	3580	2627	2		24	8
2817	1131	1161	365	51	4375?	3581	2628	[illegible]		2[illegible]	9
2818	1130	1162	366	52	4376	3582	2629	4		2[illegible]	[illegible]
2819	1129	1163	367	53	4377	3583	2630	5		[illegible]	[illegible]
282[illegible]	1128	1164	368	54	4378	3584	2631	6		8	12
2821	1127	1165	369	55	4379	3585	2632	7	4	1	1
2822	1126	1166	370	56	4380	3586	2633	1		[illegible]	14
2823	1125	1167	371	57	4381	3587	2634	2		[illegible]	[illegible]
2824	1124	1168	372	58	4382	3588	2635	3		4	[illegible]
2825	1123	1169	373	59	4383	3589	2636	4		5	1[illegible]
2826	1122	1170	374	60	4384	3590	2637	5		6	18
2827	1121	1171	375	61	4385	3591	2638	6		7	19
2828	1120	1172	376	62	4386	3592	2639	7	5	8	[illegible]
2829	1119	1173	377	63	4387	3593	2640	[illegible]		[illegible]	[illegible]
2830	1118	1174	378	64	4388	3594	2641	2		1[illegible]	[illegible]
2831	1117	1175	379	65	4389	3595	2642	3		11	4
2832	1116	1176	380	66	4390	3596	2643	4		12	5
2833	1115	1177	381	67	4391	3597	2644	5		13	6
2834	1114	1178	382	68	4392	3598	2645	6		14	7
2835	1113	1179	383	69	4393	3599	2646	7	6	15	8
2836	1112	1180	384	70	4394	3600	2647	1		1[illegible]	9
2837	1111	1181	385	71	4395	3601	2648	2		17	1[illegible]
2838	1110	1182	386	72	4396	3602	2649	3		1[illegible]	1[illegible]
2839	1109	1183	387	73	4397	3603	2650	4		1[illegible]	12
2840	1108	1184	388	74	4398	3604	2651	5		2[illegible]	13
2841	1107	1185	389	75	9399	360[illegible]	2652	6		21	1[illegible]
2842	1106	1186	390	76	4400	3608	2653	7 | 58 |	7	2[illegible]	1

1 2 2843

ANNI

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israelis ex Aegypto.	A capta Troia.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana	Periodi Iudaicae.	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	☽
2843	1105	1187	391	77	4401	3607	2654	1		1	10
2844	1104	1188	392	78	4402	3608	2655	2		24	17
2845	1103	1189	393	79	4403	3609	2656	3		25	18
2846	1102	1190	394	80	4404	3610	2657	4		26	19
2847	1101	1191	395	81	4405	3611	2658	5		27	1
2848	1100	1192	396	82	4406	3612	2659	6		28	2
2849	1099	1193	397	83	4407	3613	2660	7	1	1	3
2850	1098	1194	398	84	4408	3614	2661	1		2	4
2851	1097	1195	399	85	4409	3615	2662	2		3	5
2852	1096	1196	400	86	4410	3616	2663	3		4	6
2853	1095	1197	401	87	4411	3617	2664	4		5	7
2854	1094	1198	402	88	4412	3618	2665	5		6	8
2855	1093	1199	403	89	4413	3619	2666	6		7	9
2856	1092	1200	404	90	4414	3620	2667	7	2	8	10
2857	1091	1201	405	91	4415	3621	2668	1		9	11
2858	1090	1202	406	92	4416	3622	2669	2		10	12
2859	1089	1203	407	93	4417	3623	2670	3		11	13
2860	1088	1204	408	44	4418	3624	2671	4		12	14
2861	1087	1205	409	95	4419	3625	2672	5		13	15
2862	1086	1206	410	96	4420	3626	2673	5		14	16
2863	1085	1207	411	97	4421	3627	2674	7	3	15	17
2864	1084	1208	412	98	4422	3628	2675	1		16	18
2865	1083	1209	413	99	4423	3629	2676	2		17	19
2866	1082	1210	414	100	4424	3630	2677	3		18	1
2867	1081	1211	415	101	4425	3631	2678	4		19	2
2868	1080	1212	416	102	4426	3632	2679	5		20	[illegible]
2869	1079	1213	417	103	4427	3633	2680	6		21	4
2870	1078	1214	418	104	4428	3634	2681	7	4	22	5
2871	1077	1215	419	105	4429	3635	2682	1		23	6
2872	1076	1216	420	106	4430	3636	2683	2		24	7

A condito Mundo.	Ante Christū naturā.	A Diluuio	Ab exitu Israeli. ex Egypto.	A capta Troia.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	☽
2873	1075	1217	421	107	4431	3637	2684	3		25	8
2874	1074	1218	422	108	4432	3638	2685	4		26	9
2875	1073	1219	423	109	4433	3639	2686	5		27	10
2876	1072	1220	424	110	4434	3640	2687	6		28	11
2877	1071	1221	425	111	4435	3641	2688	7	5	1	12
2878	1070	1222	426	112	4436	3642	2689	1		2	13
2879	1069	1223	427	113	4437	3643	2690	2		3	14
2880	1068	1224	428	114	4438	3644	2691	3		4	15
2881	1067	1225	429	115	4439	3645	2692	4		5	16
2882	1066	1226	430	116	4440	3646	2693	5		6	17
2883	1065	1227	431	117	4441	3647	2694	6		7	18
2884	1064	1228	432	118	4442	3648	2695	7	6	8	19
2885	1063	1229	433	119	4443	3649	2696	1		9	1
2886	1062	1230	434	120	4444	3650	2697	2		10	2
2887	1061	1231	435	121	4445	3651	2698	3		11	3
2888	1060	1232	436	122	4446	3652	2699	4		12	4
2889	1059	1233	437	123	4447	3653	2700	5		13	5
2890	1058	1234	438	124	4448	3654	2701	6		14	6
2891	1057	1235	439	125	4449	3655	2702	7	59 7	15	7
2892	1056	1236	440	126	4450	3656	2703	1		16	8
2893	1055	1237	441	127	4451	3657	2704	2		17	9
2894	1054	1238	442	128	4452	3658	2705	3		18	10
2895	1053	1239	443	129	4453	3659	2706	4		19	11
2896	1052	1240	444	130	4454	3660	2707	5		20	12
2897	1051	1241	445	131	4455	3661	2708	6		21	13
2898	1050	1242	446	132	4456	3662	2709	7	1	22	14
2899	1049	1243	447	133	4457	3663	2710	1		23	15
2900	1048	1244	448	134	4458	3664	2711	2		24	16
2901	1047	1245	449	135	4459	3665	2712	3		25	17
2902	1046	1246	450	136	4460	3666	2713	4		26	18

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana	Periodi Iudaica.	Sabbathici &	Iobelai.	Cyclorum ☉	☽
2903	1045	1247	451	137	4461	3667	2714	5		27	19
2904	1044	1248	452	138	4462	3668	2715	6		28	1
2905	1043	1249	453	139	4463	3669	2716	7	2	1	2
2906	1042	1250	454	140	4464	3670	2717	1		2	3
2907	1041	1251	455	141	4465	3671	2718	2		3	4
2908	1040	1252	456	142	4466	3672	2719	3		4	5
2909	1039	1253	457	143	4467	3673	2720	4		5	6
2910	1038	1254	458	144	4468	3674	2721	5		6	7
2911	1037	1255	459	145	4469	3675	2722	6		7	8
2912	1036	1256	460	146	4470	3676	2723	7	3	8	9
2913	1035	1257	461	147	4471	3677	2724	1		9	10
2914	1034	1258	462	148	4472	3678	2725	2		10	11
2915	1033	1259	463	149	4473	3679	2726	3		11	12
2916	1032	1260	464	150	4474	3680	2727	4		12	13
2917	1031	1261	465	151	4475	3681	2728	5		13	14
2918	1030	1262	466	152	4476	3682	2729	6		14	15
2919	1029	1263	467	153	4477	3683	2730	7	4	15	16
2920	1028	1264	468	154	4478	3684	2731	1		16	17
2921	1027	1265	469	155	4479	3685	2732	2		17	18
2922	1026	1266	470	156	4480	3686	2733	3		18	19
2923	1025	1267	471	157	4481	3687	2734	4		19	1
2924	1024	1268	472	158	4482	3688	2735	5		20	2
2925	1023	1269	473	159	4483	3689	2736	6		21	3
2926	1022	1270	474	160	4484	3690	2737	7	5	22	4
2927	1021	1271	475	161	4485	3691	2738	1		23	5
2928	1020	1272	476	162	4486	3692	2739	2		24	6
2929	1019	1273	477	163	4487	3693	2740	3		25	7
2930	1018	1274	478	164	4488	3694	2741	4		26	8
2931	1017	1275	479	165	4489	3695	2742	5		27	9
2932	1016	1276	480	166	4490	3696	2743	6		28	10

2933

A condito Mundo.	Ante Christi natum	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	A cap. a Troia.	A condi. tu templi Salomon	Periodorum Constantinopolitanæ.	Periodorum Iulianæ	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelæi			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
2933	1015	1277	481	167	1	449[illegible]	3697	274[illegible]	7		6	1	11
2934.	1014	1278	482	168	2	4492	30[illegible]	2745	1			2	12
2935	1013	1279	483	169	3	4493	3699	2746	2			3	13
2936	1012	1280	484	170	4	4494	3700	2747	3			4	14
2937	1011	1281	485	171	5	4495	3701	2748	4			5	15
2938	1010	1282	486	172	6	4496	3702	2749	5			6	16
2939	1009	1283	487	173	7	4497	3703	2750	6			7	17
2940	1008	1284	488	174	8	4498	3704	2751	7	60	7	8	18
2941	1007	1285	489	175	9	4499	3705	2752	1			9	19
2942	1006	1286	490	176	10	4500	3706	2753	2			10	1
2943	1005	1287	491	177	11	4501	3707	2754	3			11	2
2944	1004	1288	492	178	12	4502	3708	2755	4			12	3
2945	1003	1289	493	179	13	4503	3709	2756	5			13	4
2946	1002	1290	494	180	14	4504	3710	2757	6			14	5
2947	1001	1291	495	181	15	4505	3711	2758	7		1	15	6
2948	1000	1292	496	182	16	4506	3712	2759	1			16	7
2949	999	1293	497	183	17	4507	3713	2760	2			17	8
2950	998	1294	498	184	18	4508	3714	2761	3			18	9
2951	997	1295	499	185	19	4509	3715	2762	4			19	10
2952	996	1296	500	186	20	4510	3716	2763	5			20	11
2953	995	1297	501	187	21	4511	3717	2764	6			21	12
2954	994	1298	502	188	22	4512	3718	2765	7		2	22	13
2955	993	1299	503	189	23	4513	3719	2766	1			23	14
2956	992	1300	504	190	24	4514	3720	2767	2			24	15
2957	991	1301	505	191	25	4515	3721	2768	3			25	16
2958	990	1302	506	192	26	4516	3722	2769	4			26	17
2959	989	1303	507	193	27	4517	3723	2770	5			27	18
2960	988	1304	508	194	28	4518	3724	2771	6			28	19
2961	987	1305	509	195	29	4519	3725	2772	7		3	1	1
2962	986	1306	510	196	30	4520	3726	2773	1			2	2

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomon	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi iudaica.	Sabbathici & Iobelæi.			Cyclorum ⊙	☽
2963	985	1307	511	197	31	4521	3727	2774	2			3	3
2964	984	1308	512	198	32	4522	3728	2775	3			4	4
2965	983	1309	513	199	33	4523	3729	2776	4			5	5
2966	982	1310	514	200	34	4524	3730	2777	5			6	6
2967	981	1311	515	201	35	4525	3731	2778	6			7	7
2968	980	1312	516	202	36	4526	3732	2779	7		4	8	8
2969	979	1313	517	203	37	4527	3733	2780	1			9	9
2970	978	1314	518	204	38	4528	3734	2781	2			10	10
2971	977	1315	519	205	39	4529	3735	2782	3			11	11
2972	976	1316	520	206	40	4530	3736	2783	4			12	12
2973	975	1317	521	207	41	4531	3737	2784	5			13	13
2974	974	1318	522	208	42	4532	3738	2785	6			14	14
2975	973	1319	523	209	43	4533	3739	2786	7		5	15	15
2976	972	1320	524	210	44	4534	3740	2787	1			16	16
2977	971	[illegible]	[illegible]	211	45	4535	3741	2788	2			17	17
2978	[illegible]	[illegible]	26	212	46	4536	3742	2789	3			18	18
2979	969	[illegible]	27	213	47	4537	3743	2790	4			19	19
2980	968	1324	528	214	48	4538	3744	2791	5			20	1
2981	967	1325	529	215	49	4539	3745	2792	6			21	2
2982	966	1326	530	216	50	4540	3746	2793	7		6	22	3
2983	965	1327	531	217	51	4541	3747	2794	1			23	4
2984	964	1328	532	218	52	4542	3748	2795	2			24	5
2895	963	1329	533	219	53	4543	3749	2796	3			25	6
2986	962	1330	534	220	54	4544	3750	2797	4			26	7
2987	961	1331	535	221	55	4545	3751	2798	5			27	8
2988	960	1332	536	222	56	4546	3752	2799	6			28	9
2989	959	1333	537	223	57	4547	3753	2800	7	61	7	1	10
2990	958	1334	538	224	58	4548	3754	2801	1			2	11
2991	957	1335	539	225	59	4549	3755	2802	2			3	12
2992	956	1336	540	226	60	4550	3756	2803	3			4	13

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu ex Aegypto.	[illegible] Creta	A Cõditu templi Salo.	Periodorum Constantinopolitana	Iuliana	Period Iudaica	Sabbathicus & Iobelis.		Cyclorum ☉	☽
2993	955	1337	541	227	61	4551	3757	2804	4		5	14
2994	954	1338	542	228	62	4552	3758	2805	5		6	15
2995	953	1339	543	229	63	4553	3759	2806	6		7	16
2996	952	1340	544	230	64	4554	3760	2807	7	1	8	17
2997	951	1341	545	231	65	4555	3761	2808	1		9	18
2998	950	1342	546	232	66	4556	3762	2809	2		10	19
2999	949	1343	547	233	67	4557	3763	2810	3		11	1
3000	948	1344	548	234	68	4558	3764	2811	4		12	2
3001	947	1345	549	235	69	4559	3765	2812	5		13	3
3002	946	1346	550	236	70	4560	3766	2813	6		14	4
3003	945	1347	551	237	71	4561	3767	2814	7	2	[illegible]	5
3004	944	1348	552	238	72	4562	3768	2815	1		16	6
3005	943	1349	553	239	73	4563	3769	2816	2		17	7
3006	942	1350	554	240	74	4564	3770	2817	3		18	8
3007	941	1351	555	241	75	4565	3771	2818	4		19	9
3008	940	1352	556	242	76	4566	3772	2819	5		20	10
3009	939	1353	557	243	77	4567	3773	2820	6		21	11
3010	938	1354	558	244	78	4568	3774	2821	7	3	22	12
3011	937	1355	559	245	79	4569	3775	2822	1		23	13
3012	936	1356	560	246	80	4570	3776	2823	2		24	14
3013	935	1357	561	247	81	4571	3777	2824	3		[illegible]	[illegible]
3014	934	1358	562	248	82	4572	3778	2825	4		26	16
3015	933	1359	563	249	83	4573	3779	2826	5		17	17
3016	932	1360	564	250	84	4574	3780	2827	6		28	18
3017	931	1361	565	251	85	4575	3781	2828	7	4	1	19
3018	930	1362	566	252	86	4576	3782	2829	1		2	1
3019	929	1363	56	253	87	4577	3783	2830	2		3	2
3020	928	1364	568	254	88	4578	3784	2831	3		4	3
3021	927	1365	569	255	89	4579	3785	2832	4		5	4
3022	926	1366	57	256	90	4580	3786	2833	5		6	5

3023

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypto.	A ca[illegible] Troia.	A cõdit. templi Salomon	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sab[illegible]	Iob[illegible]	[illegible] ☉	[illegible]
3023	925	[illegible]	571	25[illegible]	91	4581	3787	2834	6		[illegible]	[illegible]
3024	924	1368	572	258	92	4582	3788	2835	[illegible]	[illegible]	8	[illegible]
3025	923	1369	573	259	93	4583	3789	2836	1		9	8
3026	922	1370	574	260	94	4584	3790	2837	2		[illegible]	9
3027	921	1371	575	261	95	4585	3791	2838	3		11	10
3028	920	1372	576	262	96	4586	3792	2839	4		12	11
3029	919	1373	577	263	97	4587	3793	2840	5		13	12
3030	918	1374	578	264	98	4588	3794	2841	6		14	13
3031	917	1375	579	265	99	4589	3795	2842	7	6	15	14
3032	916	1376	580	266	100	4590	3796	2843	1		16	15
3033	915	1377	581	267	101	4591	3797	2844	2		17	16
3034	914	1378	582	268	102	4592	3798	2845	3		18	17
3035	913	1379	583	269	103	4593	3799	2846	4		19	18
3036	912	1380	584	270	104	4594	3800	2847	5		20	19
3037	911	1381	585	271	105		3801	2848	6		21	1
3038	910	1382	586	272	106	4596	3802	2849	7	62 7	22	2
3039	909	1383	587	273	107	4597	3803	2850	1		23	3
3040	908	1384	588	274	108	4598	3804	2851	2		24	4
3041	907	1385	589	275	109	4599	3805	2852	3		25	[illegible]
3042	906	1386	590	276	110	4600	3806	2853	4		26	6
3043	905	1387	591	277	111	4601	3807	2854	5		27	7
3044	904	1388	592	278	112	4602	3808	2855	6		28	8
3045	903	1389	593	279	113	4603	3809	2856	7	1	1	9
3046	902	1390	594	280	114	4604	3810	2857	1		2	[illegible]
3047	901	1391	595	281	115	4605	3811	2858	2		3	11
3048	900	1392	596	282	116	4606	3812	2859	3		4	12
3049	899	1393	597	283	117	4607	3813	2860	4		5	13
3050	898	1394	598	284	118	4608	3814	2861	5		6	14
3051	897	1395	599	285	119	4609	3815	2862	6		7	[illegible]
3052	896	1396	600	286	120	4610	3816	2563	7	2	8	[illegible]

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	Acaeta Troia.	A Conditu templi Salo.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaicae.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	☽
3053	895	1397	601	287	121	4611	3817	2864	1		9	17
3054	894	1398	602	288	122	4612	3818	2865	2		10	18
3055	893	1399	603	289	123	4613	3819	2866	3		11	19
3056	892	1400	604	290	124	4614	3820	2867	4		12	1
3057	891	1401	605	291	125	4615	3821	2868	5		13	2
3058	890	1402	606	292	126	4616	3822	2869	6		14	3
3059	889	1403	607	293	127	4617	3823	2870	7	3	15	4
3060	888	1404	608	294	128	4618	3824	2871	1		16	5
3061	887	1405	609	295	129	4619	3825	2872	2		17	6
3062	886	1406	610	296	130	4620	3826	2873	3		18	7
3063	885	1407	611	297	131	4621	3827	2874	4		19	8
3064	884	1408	612	298	132	4622	3828	2875	5		20	9
3065	883	1409	613	299	133	4623	3829	2876	6		21	10
3066	882	1410	614	300	134	4624	3830	2877	7	4	22	11
3067	881	1411	615	301	135	4625	3831	2878	1		23	12
4068	880	1412	616	302	136	4626	3832	2879	2		24	13
3069	879	1413	617	303	137	4627	3833	2880	3		25	14
3070	878	1414	618	304	138	4628	3834	2881	4		26	15
3071	877	1415	619	305	139	4629	3835	2882	5		27	16
3072	876	1416	620	306	140	4630	3836	2883	6		28	17
3073	875	1417	621	307	141	4631	3837	2884	7	5	1	18
3074	874	1418	622	308	142	4632	3838	2885	1		2	19
3075	873	1419	623	309	143	4633	3839	2886	2		3	1
3076	872	1420	624	310	144	4634	3840	2887	3		4	2
3077	871	1421	625	311	145	4635	3841	2888	4		5	3
3078	870	1422	626	312	146	4636	3842	2889	5		6	4
3079	869	1423	627	313	147	4637	3843	2890	6		7	5
3080	868	1424	628	314	148	4638	3844	2891	7	6	8	6
3081	867	1425	629	315	149	4639	3845	2892	1		9	7
3082	866	1426	630	316	150	4640	3846	2893	2		10	8

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A cōditu templi Salomon.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Periodi Iudaicæ.	Sabbathici		& Iobelæi.	Cyclorum ☉	☽
3083	865	1427	631	317	151	4641	3847	2894	3			11	9
3084	864	1428	632	318	152	4642	3848	2895	4			12	10
3085	863	1429	633	319	153	4643	3849	2896	5			13	11
3086	862	1430	634	320	154	4644	3850	2897	6			14	12
3087	861	1431	635	321	155	4645	3851	2898	7	63	7	15	13
3088	860	1432	636	322	156	4646	3852	2899	1			16	14
3089	859	1433	637	323	157	4647	3853	2900	2			17	15
3090	858	1434	638	324	158	4648	3854	2901	3			18	16
3091	857	1435	639	325	159	4649	3855	2902	4			19	17
3092	856	1436	640	326	160	4650	3856	2903	5			20	18
3093	855	1437	641	327	161	4651	3857	2904	6			21	19
3094	854	1438	642	328	162	4652	3858	2905	7		1	22	1
3095	853	1439	643	329	163	4653	3859	2906	1			23	2
3096	852	1440	644	330	164	4654	3860	2907	2			24	3
3097	851	1441	645	331	165	4655	3861	2908	3			25	4
3098	850	1442	646	332	166	4656	3862	2909	4			26	5
3099	849	1443	647	333	167	4657	3863	2910	5			27	6
3100	848	1444	648	334	168	4158	3864	2911	6			28	7
3101	847	1445	649	335	169	4659	3865	2912	7		2	1	8
3102	846	1446	650	336	170	4660	3866	2913	1			2	9
3103	845	1447	651	337	171	4661	3867	2914	2			3	10
3104	844	1448	652	338	172	4662	3868	2915	3			4	11
3105	843	1449	653	339	173	4663	3869	2916	4			5	12
3106	842	1450	654	340	174	4664	3870	2917	5			6	13
3107	841	1451	655	341	175	4665	3871	2918	6			7	14
3108	840	1452	656	342	176	4666	3872	2919	7		3	8	15
3109	839	1453	657	343	177	4667	3873	2920	1			9	16
3110	838	1454	658	344	178	4668	3874	2921	2			10	17
3111	837	1455	659	345	179	4669	3875	2922	3			11	18
3112	838	1456	660	346	180	4670	3876	2923	4			12	19

3113

A condito Mundo.	*Ante Christũ natum.*	*A Diluuio.*	*Ab exitu Israelit. ex Ægypto.*	*A capta Troia.*	*A conditu templi Salomonici.*	*Periodorum* Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	*Periodi Iudaicæ.*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	☽
3113	835	1457	661	347	181	4671	3877	2924	5		13	1
3114	834	1458	662	348	182	4672	3878	2925	6		14	2
3115	833	1459	663	349	183	4673	3879	2926	7	4	15	3
3116	832	1460	664	350	184	4674	3880	2927	1		16	4
3117	831	1461	665	351	185	4675	3881	2928	2		17	5
3118	830	1462	666	352	186	4676	3882	2929	3		18	6
3119	829	1463	667	353	187	4677	3883	2930	4		19	7
3120	828	1464	668	354	188	4678	3884	2931	5		20	8
3121	827	1465	669	355	189	4679	3885	2932	6		21	9
3122	826	1466	670	356	190	4680	3886	2933	7	5	22	10
3123	825	1467	671	357	191	4681	3887	2934	1		23	11
3124	824	1468	672	358	192	4682	3888	2935	2		24	12
3125	823	1469	673	359	193	4683	3889	2936	3		25	13
3126	822	1470	674	360	194	4684	3890	2937	4		26	14
3127	821	1471	675	361	195	4685	3891	2938	5		27	15
3128	820	1472	676	362	196	4686	3892	2939	6		28	16
3129	819	1473	677	363	197	4687	3893	2940	7	6	1	17
3130	818	1474	678	364	198	4688	3894	2941	1		2	18
3131	817	1475	679	365	199	4689	3895	2942	2		3	19
3132	816	1476	680	366	200	4690	3896	2943	3		4	1
3133	815	1477	681	367	201	4691	3897	2944	4		5	2
3134	814	1478	682	368	202	4692	3898	2945	5		6	3
3135	813	1479	683	369	203	4693	3899	2946	6		7	4
3136	812	1480	684	370	204	4694	3900	2947	7	64 7	8	5
3137	811	1481	685	371	205	4695	3901	2948	1		9	6
3138	810	1482	686	372	206	4696	3902	2949	2		10	7
3139	809	1483	687	373	207	4697	3903	2950	3		11	8
3140	808	1484	688	374	208	4698	3904	2951	4		12	9
3141	807	1485	689	375	209	4699	3905	2952	5		13	10
3142	806	1486	690	376	210	4900	3906	2953	6		14	11

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodi Iudaica.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ⊙	☽
3143	805	1487	691	377	211	4701	3907	2954	7	1	15	12
3144	804	1488	692	378	212	4702	3908	2955	1		16	13
3145	803	1489	693	379	213	4703	3909	2956	2		17	14
3146	802	1490	694	380	214	4704	3910	2957	3		18	15
3147	801	1491	695	381	215	4705	3911	2958	4		19	16
3148	800	1492	696	382	216	4076	3912	2959	5		20	17
3149	799	1493	697	383	217	4707	3913	2960	6		21	18
3150	798	1494	698	384	218	4708	3914	2961	7	2	22	19
3151	797	1495	699	385	219	4709	3915	2962	1		23	1
3152	796	1496	700	386	220	4710	3916	2963	2		24	2
3153	795	1497	701	387	221	4711	3917	2964	3		25	3
3154	794	1498	702	388	222	4712	3918	2965	4		26	4
3155	793	1499	703	389	223	4713	3919	2966	5		27	5
3156	792	1500	704	390	224	4714	3920	2967	6		28	6
3157	791	1501	705	391	225	4715	3921	2968	7	3	1	7
3158	790	1502	706	392	226	4716	3922	2969	1		2	8
3159	789	1503	707	393	227	4717	3923	2970	2		3	9
3160	788	1504	708	394	228	4718	3924	2971	3		4	10
3161	787	1505	709	395	229	4719	3925	2972	4		5	11
3162	786	1506	710	396	230	4720	3926	2973	5		6	12
3163	785	1507	711	397	231	4721	3927	2974	6		7	13
3164	784	1508	712	398	232	4722	3928	2975	7	4	8	14
3165	783	1509	713	399	233	4723	3929	2976	1		9	15
3166	782	1510	714	400	234	4724	3930	2977	2		10	16
3167	781	1511	715	401	235	4725	3931	2978	3		11	17
3168	780	1512	716	402	236	4726	3932	2979	4		12	18
3169	779	1513	717	403	237	4727	3933	2980	5		13	19
3170	778	1514	718	404	238	4728	3934	2981	6		14	1
3171	777	1515	719	405	239	4729	3935	2982	7		15	2
3172	776	1516	720	406	240	4730	3936	2983	1		16	3

QVO-

QVOMODO ANNI REGVM IVDA ET ISRAELIS INTER SE CVMQVE ANNIS MVNDI CONIVNGENDI SINT, FVSE DEDVctum Cap. 4. Tit. vltimi prioris libri.

SEQVENTIBVS annis à Mundo addendæ ſunt, & reliquis æris inſerendæ, tres celebratiſſimæ gentilium Epochæ, *Olympiadica, Vrbis, Nabonazarea.* Quia vero vnius Columnæ anguſtia tot Epochas inter ſe coniunctim vix capit: placuit ſequentem annorum & Epocharum concatenationem duabus columnis comprehendere vnoque quaſi intuitu proponere, præſertim cum in ſequenribus aliæ Epochæ inſerendæ veniant. De tribus vero gentilium Epochis Olympiadica, Vrbis, Nabonazarea vide lib. 2. tituli que primi Capita 2. 3. 4. Quod hoc loco propter maiorem facti euidentiam admonendum erat. Rationes autem, ob quas tres haſce gentilium Epochas, hoc & non alio modo, cum datis annis Mundi concatenemus, prolatæ ſunt à nobis Titulo vltimo poſterioris libri. Quæ omnino cum αὐτοψίᾳ, & præſertim cum anno Mundi 3360. conferendæ ſunt.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.
3173	775	1517	721	407	241			
3174	774	1518	722	408	242	1	1	
3175	773	1519	723	409	243		2	
3176	772	1520	724	410	244		3	
3177	771	1521	725	411	245		4	
3178	770	1522	726	412	246	2	5	
3179	769	1523	727	413	247		6	
3180	768	1524	728	414	248		7	
3181	767	1525	729	415	249		8	
3182	766	1526	730	416	250	3	9	
3183	765	1527	731	417	251		10	
3184	764	1528	732	418	252		11	
3185	763	1529	733	419	253		12	
3186	762	1530	734	420	254	4	13	
3187	761	1531	735	421	255		14	
3188	760	1532	736	422	256		15	
3189	759	1533	737	423	257		16	
3190	758	1534	738	424	258	5	17	
3191	757	1535	739	425	259		18	
3192	756	1536	740	426	260		19	
3193	755	1537	741	427	261		20	
3194	754	1538	742	428	262	6	21	
3195	753	1539	743	429	263		22	
3196	752	1540	744	430	264		23	
3197	751	1541	745	431	265		24	1
3198	750	1542	746	432	266	7	25	2
3199	749	1543	747	433	267		26	3
3200	748	1544	748	434	268		27	4
3201	747	1545	749	435	269		28	5
3202	746	1546	750	436	270	8	29	6

[illegible]rum			Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum		
[illegible] litanæ.	Iulianæ.	Iudaicæ.			☉	☽	
4731	3937	2984	2		17	4	
4732	3938	2985	3		18	5	
4733	3939	2986	4		19	6	
4734	3940	2987	5		20	7	
4735	3941	2988	6		21	8	
4736	3942	2989	7	6	22	9	
4737	3943	2990	1		23	10	
4738	3944	2991	2		24	11	
4739	3945	2992	3		25	12	
4740	3946	2993	4		26	13	
4741	3947	2994	5		27	14	
4742	3948	2995	6		28	15	
4743	3949	2996	7	65 7	1	16	
4744	3950	2997	1		2	17	
4745	3951	2998	2		3	18	
4746	3952	2999	3		4	19	
4747	3953	3000	4		5	1	
4748	3954	3001	5		6	2	
4749	3955	3002	6		7	3	
4750	3956	3003	7	1	8	4	
4751	3957	3004	1		9	5	
4752	3958	3005	2		10	6	
4753	3959	3006	3		11	7	
4754	3960	3007	4		12	8	
4755	3961	3008	5		13	9	
4756	3962	3009	6		14	10	
4757	3963	3010	7	2	15	11	
4758	3964	3011	1		16	12	
4759	3965	3012	2		17	13	
4760	3966	3013	3		18	14	

In Epocha Olympiadica dua [illegible] Prior, ip[illegible] Olympiadum per[illegible] Posterior, annorum Olympiadicorum, quos per modum expansionis [illegible] propter Tyrones Chronologici studij, quibus [illegible] applicaui, vt & iis, qui propter varia [illegible] hoc studium excolere non possunt: Q[illegible] vero Artificio in data aliqua Olympiade [illegible] Olympiadicus inuestigari debeat, monstratum est C. 2. Tituli primi posterioris libri.

Nota, Lector, nos initium annorum Vrbis Varronianum habere: Alij Catonianum habent, vno anno serius. Quod te verbulo monendum duxi, vt consuleres C. 3 prænominati tituli.

A condito Mundo.	*Ante Christi natum.*	*A Diluuio.*	*Ab exitu Israelis ex Aegypt.*	*A capta Troia.*	*A condito templi Salomonici.*	*Olympiadum & Olympiadici.*		*Vrbis.*	*Nabonazarei Anni.*	*Dies.*	*Fer.*
3203	745	1547	751	437	271		30	7	1	26.Febr.	4
3204	744	1548	752	438	272		31	8	2		5
3205	743	1549	753	439	273		32	9	3	25.Febr.	6
3206	742	1550	754	440	274	9	33	10	4		7
3207	741	1551	755	441	275		34	11	5		1
3208	740	1552	756	442	276		35	12	6		2
3209	739	1553	757	443	277		36	13	7	24.Febr.	3
3210	738	1554	758	444	278	10	37	14	8		4
3211	737	1555	759	445	279		38	15	9		5
3212	736	1556	760	446	280		39	16	10		6
3213	735	1557	761	447	281		40	17	11		7
3214	734	1558	762	448	282	11	41	18	12	23.Febr.	1
3215	733	1559	763	449	283		42	19	13		2
3216	732	1560	764	450	284		43	20	14		3
3217	731	1561	765	451	285		44	21	15		4
3218	730	1562	766	452	286	12	45	22	16	22.Febr.	5
3219	729	1563	767	453	287		46	23	17		6
3220	728	1564	768	454	288		47	24	18		7
3221	727	1565	769	455	289		48	25	19		1
3222	726	1566	770	456	290	13	49	26	20	21.Febr.	2
3223	725	1567	771	457	291		50	27	21		3
3224	724	1568	772	458	292		51	28	22		4
3225	723	1569	773	459	293		52	29	23		5
3226	722	1570	774	460	294	14	53	30	24	20.Febr.	6
3227	721	1571	775	461	295		54	31	25		7
3228	720	1572	776	462	296		55	32	26		1
3229	719	1573	777	463	297		56	33	27		2
3230	718	1574	778	464	298	15	57	34	28	19.Febr.	3
3231	717	157[illegible]	779	465	299		58	35	29		4
3232	716	157[illegible]	780	466	300		59	36	30		5

476

Periodorum Constantinopolitana	Iuliana	Iudaica	Sabbathici	& Iobelei	Cyclorum ☉	☽	
4761	3967	3014	4		19	15	
4762	3968	3015	5		20	16	
4763	3969	3016	6		21	17	
4764	3970	3017	7	3	22	18	
4765	3971	3018	1		23	19	
4766	3972	3019	2		24	1	
4767	3973	3020	3		25	2	
4768	3974	3021	4		26	3	
4769	3975	3022	5		27	4	
4770	3976	3023	6		28	5	
4771	3977	3024	7	4	1	6	
4772	3978	3025	1		2	7	
4773	3979	3026	2		3	8	
4774	3980	3027	3		4	9	
4775	3981	3028	4		5	10	
4776	3982	3029	5		6	11	
4777	3983	3030	6		7	12	
4778	3984	3031	7	5	8	13	
4779	3985	3032	1		9	14	
4780	3986	3033	2		10	15	
4781	3987	3034	3		11	16	
4782	3988	3035	4		12	17	
4783	3989	3036	5		13	18	
4784	3990	3037	6		14	19	
4785	3991	3038	7	6	15	1	
4786	3992	3039	1		16	2	
4787	3993	3040	2		17	3	
4788	3994	3041	3		18	4	
4789	3995	3042	4		19	5	
4790	3996	3043	5		20	6	

In Epocha Nabonazarea tres columna reperiuntur. Prima continet annos expansos, sibi inuicem ordine succedētes: Secunda diem, ratione Iuliani Calendarij numeratum, quo quilibet annus Nabonazareus ceperit. Hos enim annos, per nostri anni Iuliani dies, inij ratione vagari declaratum est C. 4. primi Tituli posteriorū libri. Quod caput omnino legendum. Tertia Columna ferias in hebdomade notatas habet, quibus quilibet annus Nabonazareus cepit. Quæ res ad Chronologicam certitudinem summopere est necessaria. Annus Nabonazareus semper 365. dies habet, qui diuisi per 7. vnitatem relinquunt. Quæ vnitas nos docet, cuiuslibet anni Nabonazarei initium, ratione feria, vagari, sed ordinaria successione, ad differentiam anni nostri Iuliani, qui non modo feria ratione vagatur. verum etiam in annis intercalaribus saltum in feria facit, ob diem, qui quarto quouis anno intercalatur, annumq́; 366. dierum facit, qui diuisi per 7. binarium relinquunt. Hinc feria saltus. Secus in Nabonazareis annis, vbi feria, absque saltu sibi inuicem ordine succedunt. V. C. primus annus Nabonazareus cepit in meridie feria 4. vel die ☿ Annus secundus feria 5 & sic consequenter, per ascensum & descensum feriarum Annus 3. Nabonazareus cepit 25 Feb. ob diem, in Iuliano anno (quem retro numeramus) intercalarem, id quod Cyclus ☉ 21. monstrat. Annus 11. Nabonazareus cadit in diem bisextum Iuliani Calendarij, 24. Feb. secunda vice numeratum Fuit enim bisextus annus: id quod Cyclus ☉ 1. euidenter arguit.

Merodach-Kempad in Babylone regnare incipit anno 27. Nabonazareo. Ptolomeus lib. 4. μεγ. συντάξ C. 8 9:

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadis.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3233	715	1577	781	467	301		60	37	31		6
3234	714	1578	782	468	302	16	61	38	32	18.Feb.	7
3235	713	1579	783	469	303		62	39	33		1
3236	712	1580	784	470	304		63	40	34		2
3237	711	1581	785	471	305		64	41	35		3
3238	710	1582	786	472	306	17	65	42	36	17.Feb.	4
3239	709	1583	787	473	307		66	43	37		5
3240	708	1584	788	474	308		67	44	38		6
3241	707	1585	789	475	309		68	45	39		7
3242	706	1586	790	476	310	18	69	46	40	16.Feb.	1
3243	705	1587	791	477	311		70	47	41		2
3244	704	1588	792	478	312		71	48	42		3
3245	703	1589	793	479	313		72	49	43		4
3246	702	1590	794	480	314	19	73	50	44	15.Feb.	5
3247	701	1591	795	481	315		74	51	45		6
3248	700	1592	796	482	316		75	52	46		7
3249	699	1593	797	483	317		76	53	47		1
3250	698	1594	798	484	318	20	77	54	48	14 Feb.	2
3251	697	1595	799	485	319		78	55	49		3
3252	696	1596	800	486	320		79	56	50		4
3253	695	1597	801	487	321		80	57	51		5
3254	694	1598	802	488	322	21	81	58	52	13.Feb.	6
3255	693	1599	803	489	323		82	59	53		7
3256	692	1600	804	490	324		83	60	54		1
3257	691	1601	805	491	325		84	61	55		2
3258	690	1602	806	492	326	22	85	62	56	12 Feb.	3
3259	689	1603	807	493	327		86	63	57		4
3260	688	1604	808	494	328		87	64	58		5
3261	687	1605	809	495	329		88	65	59		6
3262	686	1606	810	496	330	23	89	66	60	11 Feb.	7

Periodorum			Sabbathici & Iobeles.		Cyclorum		
Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaice.			⊙	☽	
4791	3997	3044	6		21	7	
4792	3998	3045	7	66 | 7	22	8	
4793	3999	3046	1		23	9	
4794	4000	3047	2		24	10	
4795	4001	3048	3		25	11	
4796	4002	3049	4		26	12	
4797	4003	3050	5		27	13	
4798	4004	3051	6		28	14	
4799	4005	3052	7	1	1	15	
4800	4006	3053	1		2	16	
4701	4007	3054	2		3	17	
4802	4008	3055	3		4	18	
4803	4009	3056	4		5	19	
4804	4010	3057	5		6	1	
4805	4011	3058	6		7	2	
4806	4012	3059	7	2	8	3	
4807	4013	3060	1		9	4	
4808	4014	3061	2		10	5	
4809	4015	3062	3		11	6	
4810	4016	3063	4		12	7	
4811	4017	3064	5		13	8	
4812	4018	3065	6		14	9	
4813	4019	3066	7	3	15	10	
4814	4020	3067	1		16	11	
4815	4021	3068	2		17	12	
4816	4022	3069	3		18	13	
4817	4023	3070	4		19	14	
4818	4024	3071	5		20	15	
4819	4025	3072	6		21	16	
4820	4026	3073	7	4	22	17	

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypt.	A capta Troia.	A condito templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3263	685	1607	811	497	331		90	67	61		1
3264	684	1608	812	498	332		91	68	62		2
3265	683	1609	813	499	333		92	69	63		3
3266	682	1610	814	500	334	24	93	70	64	10.Feb.	4
3267	681	1611	815	501	335		94	71	65		5
3268	680	1612	816	502	336		95	72	66		6
3269	679	1613	817	503	337		96	73	67		7
3270	678	1614	818	504	338	25	97	74	68	9.Feb.	1
3271	677	1615	819	505	339		98	75	69		2
3272	676	1616	820	506	340		99	76	70		3
3273	675	1617	821	507	341		100	77	71		4
3274	674	1618	822	508	342	26	101	78	72	8.Feb.	5
3275	673	1619	823	509	343		102	79	73		6
3276	672	1620	824	510	344		103	80	74		7
3277	671	1621	825	511	345		104	81	75		1
3278	670	1622	826	512	346	27	105	82	76	7.Feb.	2
3279	669	1623	827	513	347		106	83	77		3
3280	668	1624	828	514	348		107	84	78		4
3281	667	1625	829	515	349		108	85	79		5
3282	666	1626	830	516	350	28	109	86	80	6.Feb.	6
3283	665	1627	831	517	351		110	87	81		7
3284	664	1628	832	518	352		111	88	82		1
3285	663	1629	833	519	353		112	89	83		2
3286	662	1630	834	520	354	29	113	90	84	5.Feb.	3
3287	661	1631	835	521	355		114	91	85		4
3288	660	1632	836	522	356		115	92	86		5
3289	659	1633	837	523	357		116	93	87		6
3290	658	1634	838	524	358	30	117	94	88	4.Feb.	7
3291	657	1635	839	525	359		118	95	89		1
3292	656	1636	840	526	360		119	96	90		2

Periodorum			Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum	
Constanti-nopolitanae.	Iulianae.	Iudaicae.			☉	☽
4821	4027	3074	1		23	18
4822	4028	3075	2		24	19
4823	4029	3076	3		25	1
4824	4030	3077	4		26	2
4825	4031	3078	5		27	3
4826	4032	3079	6		28	4
4827	4033	3080	7	5	1	5
4828	4034	3081	1		2	6
4829	4035	3082	2		3	7
4830	4036	3083	3		4	8
4831	4037	3084	4		5	9
4832	4038	3085	5		6	10
4833	4039	3086	6		7	11
4834	4040	3087	7	6	8	12
4835	4041	3088	1		9	13
4836	4042	3089	2		10	14
4837	4043	3090	3		11	15
4838	4044	3091	4		12	16
4839	4045	3092	5		13	17
4840	4046	3093	6		14	18
4841	4047	3094	7	67 7	15	19
4842	4048	3095	1		16	1
4843	4049	3096	2		17	2
4844	4050	3097	3		18	3
4845	4051	3098	4		19	4
4846	4052	3099	5		20	5
4847	4053	3100	6		21	6
4848	4054	3101	7	1	22	7
4849	4055	3102	1		23	8
4850	4056	3103	2		24	9

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3293	655	1637	841	527	361		120	97	91		3
3294	654	1638	842	528	362	31	121	98	92	3. Febr.	4
3295	653	1639	843	529	363		122	99	93		5
3296	652	1640	844	530	364		123	100	94		6
3297	651	1641	845	531	365		124	101	95		7
3298	650	1642	846	532	366	32	125	102	96	2. Febr.	1
3299	649	1643	847	533	367		126	103	97		2
3300	648	1644	848	534	368		127	104	98		3
3301	647	1645	849	535	369		128	105	99		4
3302	646	1646	850	536	370	33	129	106	100	1. Febr.	5
3303	645	1647	851	537	371		130	107	101		6
3304	644	1648	852	538	372		131	108	102		7
3305	643	1649	853	539	373		132	109	103		1
3306	642	1650	854	540	374	34	133	110	104	31. Ian.	2
3307	641	1651	855	541	375		134	111	105		3
3308	640	1652	856	542	376		135	112	106		4
3309	639	1653	857	543	377		136	113	107		5
3310	638	1654	858	544	378	35	137	114	108	30. Ian.	6
3311	637	1655	859	545	379		138	115	109		7
3312	636	1656	860	546	380		139	116	110		1
3313	635	1657	861	547	381		140	117	111		2
3314	634	1658	862	548	382	36	141	118	112	29 Ian	3
3315	633	1659	863	549	383		142	119	113		4
3316	632	1660	864	550	384		143	120	114		5
3317	631	1661	865	551	385		144	121	115		6
3318	630	1662	866	552	386	37	145	122	116	28. Ian.	7
3319	629	1663	867	553	387		146	123	117		1
3320	628	1664	868	554	388		147	124	118		2
3321	627	1665	869	555	389		148	125	119		3
3322	626	1666	870	556	390	38	149	126	120	27. Ian.	4

Periodorum			Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum	
Constanti-nopolitana.	Iuliana.	Iudaica			☉	☽
4851	4057	3104	3		25	10
4852	4058	3105	4		26	11
4853	4059	3106	5		27	12
4854	4060	3107	6		28	13
4855	4061	3108	7	2	1	14
4856	4062	3109	1		2	15
4857	4063	3110	2		3	16
4858	4064	3111	3		4	17
4859	4065	3112	4		5	18
4860	4066	3113	5		6	19
4861	4067	3114	6		7	1
4862	4068	3115	7	3	8	2
4863	4069	3116	1		9	3
4864	4070	3117	2		10	4
4865	4071	3118	3		11	5
4866	4072	3119	4		12	6
4867	4073	3120	5		13	7
4868	4074	3121	6		14	8
4869	4075	3122	7	4	15	9
4870	4076	3123	1		16	10
4871	4077	3124	2		17	11
4872	4078	3125	3		18	12
4873	4079	3126	4		19	13
4874	4080	3127	5		20	14
4875	4081	3128	6		21	15
4876	4082	3129	7	5	22	16
4877	4083	3130	1		23	17
4878	4084	3131	2		24	18
4879	4085	3132	3		25	19
4880	4086	3133	4		26	1

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3323	625	1667	871	557	391		150	127	121		5
3324	624	1668	872	558	392		151	128	122		6
3325	623	1669	873	559	393		152	129	123		7
3326	622	1670	874	560	394	39	153	130	124	26.Ian.	1
3327	621	1671	875	561	395		154	131	125		2
3328	620	1672	876	562	396		155	132	126		3
3329	619	1673	877	463	397		156	133	127		4
3330	618	1674	878	564	398	40	157	134	128	25.Ian.	5
3331	617	1675	879	565	399		158	135	129		6
3332	616	1676	880	566	400		159	136	130		7
3333	615	1677	881	567	401		160	137	131		1
3334	614	1678	882	568	402	41	161	138	132	24.Ian,	2
3335	613	1679	883	569	403		162	139	133		3
3336	612	1680	884	570	404		163	140	134		4
3337	611	1681	885	571	405		164	141	135		5
3338	610	1682	886	572	406	42	165	142	136	23.Ian.	6
3339	109	1683	887	573	407		166	143	137		7
3340	608	1684	888	574	408		167	144	138		1
3341	607	1685	889	575	409		168	145	139		2
3342	606	1686	890	576	410	43	169	146	140	22.Ian.	3
3343	605	1687	891	577	411		170	147	141		4
3344	604	1688	892	578	412		171	148	142		5
3345	603	1639	893	579	413		172	149	143		6
3346	602	1690	894	580	414	44	173	150	144	21.Ian.	7
3347	601	1691	895	581	415		174	151	145		1
3348	600	1692	896	582	416		175	152	146		2
3349	599	1693	897	583	417		176	153	447		3
3350	598	1694	898	584	418	45	677	154	148	20.Ian.	4
3351	597	1695	899	585	419		178	156	149		5
3352	596	1696	900	586	420		179	157	150		6

Periodorum Constanti-nopolitanæ.	Periodorum Iulianæ.	Periodorum Iudaicæ.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	Cyclorum ☽	Babylonicæ Captiuitatis.
4881	4087	3134	5		27	2	
4882	4088	3135	6		28	3	
4883	4089	3136	7	6	1	4	
4884	4090	3137	1		2	5	
4885	4091	3138	2		3	6	
4886	4092	3139	3		4	7	
4887	4093	3140	4		5	8	
4888	4094	3141	5		6	9	
4889	4095	3142	6		7	10	
4890	4096	3143	7	68 | 7	8	11	
4891	4097	3144	1		9	12	
4892	4098	3145	2		10	13	
4893	4099	3146	3		11	14	
4894	4100	3147	4		12	15	
4895	4101	3148	5		13	16	
4896	4102	3149	6		14	17	
4897	4103	3150	7	1	15	18	
4898	4104	3151	1		16	19	
4999	4105	3152	2		17	1	
4900	4106	3153	3		18	2	
4901	4107	3154	4		19	3	
4902	4108	3155	5		20	4	
4903	4109	3156	6		21	5	
4904	4100	3157	7	2	22	6	
4905	4110	3158	1		23	7	
4906	4111	3159	2		24	8	
4907	4112	3160	3		25	9	1
4908	4113	3161	4		26	10	2
4909	4114	3162	5		27	11	3
4910	4115	3163	6		28	12	4

Nabullassar vel Nabopollassar incipit 123. Nabonazareo ineunte. Nam illius 5. est tit. 127. apud Ptolemeum lib. 5. μεγ. συνταξ: c. 14. Est autẽ Nabopollassar Nabucarnezaris parens, teste Beroso apud Iosephũ priore in Appionem. Vide 1. Argumentum c. 6. 2. Tit. posterioris libri.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadis.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3353	595	1697	901	587	421		180	157	151		7
3354	594	1698	902	588	422	46	181	158	152	19.Ian.	1
3355	593	1699	903	589	423		182	159	153		2
3356	592	1700	904	590	424		183	160	154		3
3357	591	1701	905	591	425		184	161	155		4
3358	590	1702	906	592	426	47	185	162	156	18.Ian.	5
3359	589	1703	907	593	427		186	163	157		6
3360	588	1704	908	594	428		187	164	158		7
3361	587	1705	909	595	429		188	165	159		1
3362	586	1706	910	596	430	48	189	166	160	17.Ian.	2
3363	585	1707	911	597	431		190	167	161		3
3364	584	1708	912	598	432		191	168	162		4
3365	583	1709	913	599	433		192	169	163		5
3366	582	1710	914	600	434	49	193	170	164	16.Ian.	6
3367	581	1711	915	601	435		194	171	165		7
3368	580	1712	916	602	436		195	172	166		1
3369	579	1713	917	603	437		196	173	167		2
3370	578	1714	918	604	438	50	197	174	168	15.Ian.	3
3371	577	1715	919	605	439		198	175	169		4
3372	576	1716	920	606	440		199	176	170		5
3373	575	1717	921	607	441		200	177	171		6
3374	574	1718	922	608	442	51	201	178	172	14.Ian.	7
3375	573	1719	923	609	443		202	179	173		1
3376	572	1720	924	610	444		203	180	174		2
3377	571	1721	925	611	445		204	181	175		3
3378	570	1722	926	612	446	25	205	182	176	13.Ian.	4
3379	569	1723	927	613	447		206	183	177		5
3380	568	1724	928	614	448		207	184	178		6
3381	567	1725	929	615	449		208	185	179		7
3382	566	1726	930	616	450	53	209	186	180	12.Ian.	1

Excidij templi Salomonis.	Periodorum Constantinopolitanae.	Iulianae.	Iudaicae.	Sabbathici	& Iobelei.	Cyclorum ☉	☽	Babylonicae captiuitatis	
	4911	4117	3164	7	3	1	13	5	Anni 30 Nabopollassaru, cum 52. Nabonazarbo conuenientis. fit mentio Ezech. 1. 1. vide C. 3, vltimi Tituli posterioris libri.
	4912	4118	3165	1		2	14	6	
	4913	4115	3166	2		3	15	7	
	4914	4120	3167	3		4	16	8	
	4915	4121	3168	4		5	17	9	
	4916	4122	3169	5		6	18	10	
	4917	4123	3170	6		7	19	11	
1	4918	4124	3171	7	4	8	1	12	
2	4919	4125	3172	1		9	2	13	
3	4920	4126	3173	2		10	3	14	
4	4921	4127	3174	3		11	4	15	
5	4922	4128	3175	4		12	5	16	
6	4923	4129	3176	5		13	6	17	
7	4924	4130	3177	6		14	7	18	
8	4925	4131	3178	7	5	15	8	19	
9	4926	4132	3179	1		16	9	20	
10	4927	4133	3180	2		17	10	21	
11	4928	4134	3181	3		18	11	22	
12	4929	4135	3182	4		19	12	23	
13	4930	4136	3183	5		20	13	24	
14	4931	4137	3184	6		21	14	25	
15	4932	4138	3185	7	6	22	15	26	
16	4933	4139	3185	1		23	16	27	
17	4934	4140	3187	2		24	17	28	
18	4935	4141	3188	3		25	18	29	
19	4936	4142	3189	4		26	19	30	
20	4937	4143	3190	5		27	1	31	
21	4938	4144	3191	6		28	2	32	
22	4939	4145	3192	7	69 7	1	3	33	
	4940	4146	3193	1		2	4	34	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3383	565	1727	931	617	451		210	187	181		2
3384	564	1728	932	618	452		211	188	182		3
3385	563	1729	933	619	453		212	189	183		4
3386	562	1730	934	620	454	54	213	190	184	11.Ian.	5
3387	561	1731	935	621	455		214	191	185		6
3388	560	1732	936	622	456		215	192	186		7
3389	559	1733	937	623	457		216	193	187		1
3390	558	1734	938	624	458	55	217	194	188	10.Ian	2
3391	557	1735	939	625	459		218	195	189		3
3392	556	1736	940	626	460		219	196	190		4
3393	555	1737	941	627	461		220	197	191		5
3394	554	1738	942	628	462	56	221	198	192	9.Ian.	6
3395	553	1739	943	629	463		222	199	193		7
3396	552	1740	944	630	464		223	200	194		1
3397	551	1741	945	631	465		224	201	195		2
3398	550	1742	946	632	466	57	225	202	196	8.Ian.	3
3399	549	1743	947	633	467		226	203	197		4
3400	548	1744	948	634	468		227	204	198		5
3401	547	1745	949	635	469		228	205	199		6
3402	546	1746	950	636	470	58	229	206	200	7 Ian.	7
3403	545	1747	951	637	471		230	207	201		1
3404	544	1748	952	638	472		231	208	202		2
3405	543	1749	953	639	473		232	209	203		3
3406	542	1750	954	640	474	59	233	210	204	6 Ian.	4
3407	541	1751	955	641	475		234	211	205		5
3408	540	1752	956	642	476		235	212	206		6
3409	539	1753	957	643	477		236	213	207		7
3410	538	1754	958	644	478	60	237	214	208	5 Ian.	1
3411	537	1755	959	645	479		238	215	209		2
3412	536	1756	960	646	480		239	216	210		3

Excidii templi Salomonis	Regni Persici.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	Babylonicae captiuitatis
23			4941	4147	3194	2		3	5	35
24			4942	4148	3195	3		4	6	36
25			4943	4149	3196	4		5	7	37
26			4944	4150	3197	5		6	8	38
27			4945	4151	3198	6		7	9	39
28			4946	4152	3199	7	1	8	10	40
29			4947	4153	3200	1		9	11	41
30		Cyrus. 30	4948	4154	3201	2		10	12	42
31	1	1	4949	4155	3202	3		11	13	43
32	2	2	4950	4156	3203	4		12	14	44
33	3	3	4951	4157	3204	5		13	15	45
34	4	4	4952	4158	3205	6		14	16	46
35	5	5	4953	4159	3206	7	2	15	17	47
36	6	6	4954	4160	3207	1		16	18	48
37	7	7	4955	4161	3208	2		17	19	49
38	8	8	4956	4162	3209	3		18	1	50
39	9	9	4957	4163	3210	4		19	2	51
40	10	10	4958	4164	3211	5		20	3	52
41	11	11	4959	4165	3212	6		21	4	53
42	12	12	4960	4166	3213	7	3	22	5	54
43	13	13	4961	4167	3214	1		23	6	55
44	14	14	4962	4168	3215	2		24	7	56
45	15	15	4963	4169	3216	3		25	8	57
46	16	16	4964	4170	3217	4		26	9	58
47	17	17	4965	4171	3218	5		27	10	59
48	18	18	4966	4172	3219	6		28	11	60
49	19	19	4967	4173	3220	7	4	1	12	61
50	20	20	4968	4174	3221	1		2	13	62
51	21	21	4969	4175	3222	2		3	14	63
52	22	22	4970	4176	3223	3		4	15	64

A conditu Mundo	Ante Christ. natum	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypto.	A capta Troia	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3413	535	1757	961	647	481		240	217	211		4
3414	534	1758	962	648	482	61	241	218	212	4.Ian.	5
3415	533	1759	963	649	483		242	219	213		6
3416	532	1760	964	650	484		243	220	214		7
3417	531	1761	965	651	485		244	221	215		1
3418	530	1762	966	652	486	62	245	222	216	3.Ian.	2
3419	529	1763	967	653	487		246	223	217		3
3420	528	1764	968	654	488		247	224	218		4
3421	527	1765	969	655	489		248	225	219		5
3422	526	1766	970	656	490	63	249	226	220	2.Ian.	6
3423	525	1767	971	657	491		250	227	221		7
3424	524	1768	97	658	492		251	228	222		1
3425	523	1769	973	659	493		252	229	223		2
3426	522	1770	974	660	494	64	253	230	224	1.Ian.	3
3427	521	1771	975	661	495		254	231	225		4
3428	520	1772	976	662	496		255	232	226		5
3429	519	1773	977	663	497		256	233	227 228	31. Decemb	6 7
3430	518	1774	978	664	498	65	257	234	229		1
3431	517	1775	979	665	499		258	235	230		2
3432	516	1776	980	666	500		259	236	231		3
3433	515	1777	981	667	501		260	237	232	30. Decemb.	4
3434	514	1778	982	668	502	66	261	238	233		5
3435	513	177	983	669	503		262	239	234		6
3436	512	178	984	670	504		263	24	235		7
3437	511	178	985	671	505		264	241	236	29. Decemb	1
3438	510	178	986	672	506	67	26	24	237		2
3439	509	178	987	673	507		26	243	238		3
3440	508	178	988	674	508		267	24	239		4
3441	507	178	989	675	509		26	24	240	28 Decemb	5
3442	50	178	990	676	510	6	26	24	241		6

Excidij templi Salomonici.	Regni Persici.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	Babylonicae Captiuitatis.
53	23	23	4971	4177	3224	4		5	16	65
54	24	24	4972	4178	3225	5		6	17	66
55	25	25	4973	4179	3226	6		7	18	67
56	26	26	4974	4180	3227	7	5	8	19	68
57	27	27	4975	4181	3228	1		9	1	69
58	28	28	4976	4182	3229	2		10	2	70
59	29	29	4977	4183	3230	3		11	3	
60	30	30	4978	4184	3231	4		12	4	
61	31	Cambyses. 1	4979	4185	3232	5		13	5	
62	32	2	4980	4186	3233	6		14	6	
63	33	3	4981	4187	3234	7	6	15	7	
64	34	4	4982	4188	3235	1		16	8	
65	35	5	4983	4189	3236	2		17	9	
66	36	6	4984	4190	3237	3		18	10	
67	37	7	4985	4191	3238	4		19	11	
68	38	8 *	4986	4192	3239	5		20	12	
69	39	Darius Hyst. 1	4987	4193	3240	6		21	13	
70	40	2	4988	4194	3241	7	70 7	22	14	
71	41	3	4989	4195	3242	1		23	15	
72	42	4	4990	4196	3243	2		24	16	
73	43	5	4991	4197	3244	3		25	17	
74	44	6	4992	4198	3245	4		26	18	
75	45	7	4993	4199	3246	5		27	19	
76	46	8	4994	4200	3247	6		28	1	
77	47	9	4995	4201	3248	7	1	1	2	
78	48	10	4996	4202	3249	1		2	3	
79	49	11	4997	4203	3250	2		3	4	
80	50	12	4998	4204	3251	3		4	5	
81	51	13	4999	4205	3252	4		5	6	
82	52	14	5000	4206	3253	5		6	7	

7. Cambysis est 225. Nabonaz. apud Ptolemeum lib. 5. mag. constr. c. 14.

** Cambysi damus 8. annos regni absolutos, inclusis Magis, qui pery. tantum menses regnarunt, Cambyses per annos 7. menses 5.*

Nota.

Annus 228. Nabonaz. in ultimo decembris anni mundi 3429. incipit, ideo iustum esset in annum mundi 3429. cum 227. coniiciendum. Quanquam tota fere reliqua anni pars, cum sequente anno Mundi participet, ut & reliqui sibi succedentes numero multo. Quod breuiter attingendum erat, ob veram annorum Nabonazarorum ad Annos Mundi applicationem.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israel ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Urbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3443	505	1787	991	677	511		270	247	242		7
3444	504	1788	992	678	512		271	248	243		1
3445	503	1789	993	679	513		272	249	244	27. Decemb.	2
3496	502	1790	994	680	514	69	273	250	245		3
3447	501	1791	995	681	515		274	251	246		4
3448	500	1792	996	682	516		275	252	247		5
3449	599	1793	997	683	517		276	253	248	26. Decemb.	6
3450	598	1794	998	684	518	70	277	254	249		7
3451	597	1795	969	685	519		278	255	250		1
3452	596	1796	1000	686	520		279	256	251		2
3453	595	1797	1001	687	521		280	257	252	25. Decemb.	3
3454	594	1798	1002	688	522	71	281	258	253		4
3455	593	1799	1003	689	523		282	259	254		5
3456	592	1800	1004	690	524		283	260	255		6
3457	591	1801	1005	691	525		284	261	256	24. Decemb.	7
3458	590	1802	1006	692	526	72	285	262	257		1
3459	589	1803	1007	693	527		286	263	258		2
3460	588	1804	1008	694	528		287	264	259		3
3461	587	1805	1009	695	529		288	265	260	23. Decemb.	4
3462	586	1806	1010	696	530	73	289	266	261		5
3463	585	1807	1011	697	531		290	267	262		6
3464	584	1808	1012	698	532		291	268	263		7
3465	583	1809	1013	699	533		292	269	264	22. Decemb.	1
3466	582	1810	1014	700	534	74	293	270	265		2
3467	581	1811	1015	701	535		294	271	266		3
3468	580	1812	1016	702	536		295	272	267		4
3469	579	1813	1017	703	537		296	273	268	21. Decemb.	5
3470	578	1814	1018	704	538	75	297	274	269		6
3471	577	1815	1019	795	539		298	275	270		7
3472	576	1816	1020	706	540		299	276	271		1

Excidij templi Salomonis.	Regni Persici.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
83	53	15	5001	4207	3254	6		7	8	
84	54	16	5002	4208	3255	7	2	8	9	
85	55	17	5003	4209	3256	1		9	10	
86	56	18	5004	4210	3257	2		10	11	
87	57	19	5005	4211	3258	3		11	12	
88	58	20	5006	4212	3259	4		12	13	20 Darij Hystaspis est 246. Nabonaz. apud Ptolomeum libro 4.c.9.
89	59	21	5007	4213	3260	5		13	14	
90	60	22	5008	4214	3261	6		14	15	
91	61	23	5009	4215	3262	7	3	15	16	
92	62	24	5010	4216	3263	1		16	17	
93	63	25	5011	4317	3264	2		17	18	
94	64	26	5012	4218	3265	3		18	19	
95	65	27	5013	4219	3266	4		19	1	
96	66	28	5014	4220	3267	5		20	2	
97	67	29	5015	4221	3268	6		21	3	
98	68	30	5016	4222	3269	7	4	22	4	
99	69	31	5017	4223	3270	1		23	5	31 Darij est 257. Nabonazareus, apud eundem. Clades Marathonia.
100	70	32	5018	4224	3271	2		24	6	
101	71	33	5019	4225	3272	3		25	7	
102	72	34	5020	4226	3273	4		26	8	
103	73	35	5021	4227	3274	5		27	9	
104	74	36	5022	4228	3275	6		28	10	
105	75	Xerxes. 1	5023	4229	3276	7	5	1	11	
606	76	2	5024	4230	3277	1		2	12	
107	77	3	5025	4231	3278	2		3	13	
108	78	4	5026	4232	3279	3		4	14	
109	79	5	5027	4233	3280	4		5	15	Traductus Xerxis in Graciam.
110	80	6	5028	4234	3281	5		6	16	
111	81	7	5029	4235	3282	6		7	17	
112	82	8	5030	4236	3283	7	6	8	18	

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3473	475	1817	1021	707	541		300	277	272	20. Decemb.	2
3474	474	1818	1022	708	542	76	301	278	273		3
3475	473	1819	1023	709	543		302	279	274		4
3476	472	1820	1024	710	544		303	280	275		5
3477	471	1821	1025	711	545		304	281	276	19. Decemb.	6
3478	470	1822	1026	712	546	77	305	282	277		7
3479	469	1823	1027	713	547		306	283	278		1
3480	468	1824	1028	714	548		307	284	279		2
3481	467	1825	1029	715	549		308	285	280	18. Decemb.	3
3482	466	1826	1030	716	550	78	309	286	281		4
3483	465	1827	1031	717	551		310	287	282		5
3484	464	1828	1032	718	552		311	288	283		6
3485	463	1829	1033	719	553		312	289	284	17. Decemb.	7
3486	462	1830	1034	720	554	79	313	290	285		1
3487	461	1831	1035	721	555		314	291	286		2
3488	460	1832	1036	722	556		315	292	287		3
3489	459	1833	1037	723	557		316	293	288	16. Decemb.	4
3490	458	1834	1038	724	558	80	317	294	289		5
3491	457	1835	1039	725	559		318	295	290		6
3492	456	1836	1040	726	560		319	296	291		7
3493	455	1837	1041	727	561		320	297	292	15. Decemb.	1
3494	454	1838	1042	728	562	81	321	298	293		2
3495	453	1839	1043	729	563		322	299	294		3
3496	452	1840	1044	730	564		323	300	295		4
3497	451	1841	1045	731	565		324	301	296	14. Decemb.	5
3498	450	1842	1046	732	566	82	325	302	297		6
3499	449	1843	1047	733	567		326	303	298		7
3500	448	1844	1048	734	568		327	304	299		1
3501	447	1845	1049	735	569		328	305	300	13. Decemb	2
3502	446	1846	1050	736	570	83	329	306	301		3

Excidii templi Salomonici.	Regni Persici.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
113	83	9	5031	4237	3284	1		9	19
114	84	10	5032	4238	3285	2		10	1
115	85	11	5033	4239	3286	3		11	2
116	86	12	5034	4240	3287	4		12	3
117	87	13	5035	4241	3288	5		13	4
118	88	14	5036	4242	3289	6		14	5
119	89	15	5037	4243	3290	7	7 1 7	15	6
120	90	16	5038	4244	3291	1		16	7
121	91	17	5039	4245	3292	2		17	8
122	92	18	5040	4246	3293	3		18	9
123	93	19	5041	4247	3294	4		19	10
124	94	20	5042	4248	3295	5		20	11
125	95	21	5043	4249	3296	6		21	12
126	96	*Artaxerxes Longimanus.* 1	5044	4250	3297	7	1	22	13
127	97	2	5045	4251	3298	1		23	14
128	98	3	5046	4252	3299	2		24	15
129	99	4	5047	4253	3300	3		25	16
130	100	5	5048	4254	3301	4		26	17
131	101	6	5049	4255	3302	5		27	18
132	102	7	5050	4256	3303	6		28	19
133	103	8	5051	4257	3304	7	2	1	1
134	104	9	5052	4258	3305	1		2	2
135	105	10	5053	4259	3306	2		3	3
136	106	11	5054	4260	3307	3		4	4
137	107	12	5055	4261	3308	4		5	5
138	108	13	5056	4262	3309	5		6	6
139	109	14	5057	4263	3310	6		7	7
140	11	15	5058	4264	3311	7	3	8	8
141	111	16	5059	4265	3312	1		9	9
142	112	17	5010	4266	3313	2		10	10

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israe. ex Aegypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salo.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.
3503	445	1847	1051	737	571		330	307	302		4
3504	444	1848	1052	738	572		331	308	303		5
3505	443	1849	1053	739	573		332	309	304	12. Dec.	6
3506	442	1850	1054	740	574	84	333	310	305		7
3507	441	1851	1055	741	575		334	311	306		1
3508	440	1852	1056	742	576		335	312	307		2
3509	439	1853	1057	743	577		336	313	308	11. Dec	3
3510	438	1854	1058	744	578	85	337	314	309		4
3511	437	1855	1059	745	579		338	315	310		5
3512	436	1856	1060	746	580		339	316	311		6
3513	435	1857	1061	747	581		340	317	312	10. Dec.	7
3514	434	1858	1062	748	582	86	341	318	313		1
3515	433	1859	1063	749	583		342	319	314		2
3516	432	1860	1064	750	584		343	320	315		3
3517	431	1861	1065	751	585		344	321	316	9. Decẽb	4
3518	430	1862	1066	752	586	87	345	322	317		5
3519	429	1863	1067	753	587		346	323	318		6
3520	428	1864	1068	754	588		347	324	319		7
3521	427	1865	1069	755	589		348	325	320	8. Decẽb.	1
3522	426	1866	1070	756	590	88	349	326	321		2
3523	425	1867	1071	757	791		350	327	322		3
3524	424	1868	1072	758	592		351	328	323		4
3525	423	1869	1073	759	593		352	329	324	7. Decẽb.	5
3526	422	1870	1074	760	594	89	353	330	325		6
3527	421	1871	1075	761	595		354	331	326		7
3528	420	1872	1076	762	596		355	332	327		1
3529	419	1873	1077	763	597		356	333	328	6. Decẽb	2
3530	418	1874	1078	764	598	90	357	334	329		3
3531	417	1875	1079	765	599		358	335	330		4
3532	416	1876	1080	766	600		359	336	331		5

Excidii templi Salomonici	Regni Persici.		Hebdomadum Danielis.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
143	113	18		5061	4267	3314	3		11	11	
144	114	19		5062	4268	3315	4		12	12	
145	115	20		5063	4269	3316	5		13	13	
146	116	21		5064	4270	3317	6		14	14	
147	117	22		5065	4271	3318	7	4	15	15	
148	118	23		5066	4272	3319	1		16	16	
149	119	24		5067	4273	3320	2		17	17	
150	120	25		5068	4274	3321	3		18	18	
151	121	26		5069	4275	3322	4		19	19	
152	122	27		5070	4276	3323	5		20	1	
153	123	28		5071	4277	3324	6		21	2	
154	124	29		5072	4278	3325	7	5	22	3	
155	125	30		5073	4279	3326	1		23	4	
156	126	31		5074	4280	3327	2		24	5	
157	127	32		5075	4281	3328	3		25	6	
158	128	33		5076	4282	3329	4		26	7	
159	129	34		5077	4283	3330	5		27	8	*Initium belli Peloponnesiaci.*
160	130	35		5078	4284	3331	6		28	9	
161	131	36		5079	4285	3332	7	6	1	10	
162	132	37		5080	4286	3333	1		2	11	
163	133	38		5081	4287	3334	2		3	12	
164	134	39		5082	4288	3335	3		4	13	
165	135	40		5083	4289	3336	4		5	14	*Annus emortualis Artaxerxis septimus belli est. Thucyd lib 4.*
166	136	*Xerxes & Sogdianus.* **		5084	4290	3337	5		6	15	
167	137	1	*Darius Nothus.*	5085	4291	3338	6		7	16	** *De hoc Xerxe & Sogdiano veroque regni Darii Nothi initio vide Cap.6. Tituli 3 posterioris libri.*
168	138	2	1	5086	4292	3339	7	72 7	8	17	
169	139	3	2	5087	4293	3340	1		9	18	
170	140	4	3	5088	4294	3341	2		10	19	
271	141	5	4	5089	4295	3342	3		11	1	
172	142	6	5	5090	4296	3343	4		12	2	

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salo.	Olympiadum & Olympiades.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.
3533	415	1877	1081	767	601		360	337	332	5. Decē.	6
3534	414	1878	1082	768	602	91	361	378	333		7
3535	413	1879	1083	769	603		362	339	334		1
3536	412	1880	1084	770	604		363	340	335		2
3537	411	1881	1085	771	605		364	341	336	4. Decēb	3
3538	410	1882	1086	772	606	92	365	342	337		4
3539	409	1883	1087	773	607		366	343	338		5
3540	408	1884	1088	774	608		367	344	339		6
3541	407	1885	1089	775	609		368	345	340	3. Deceb.	7
3542	406	1886	1090	776	610	93	369	346	341		1
3543	405	1887	1091	777	611		370	347	342		2
3544	404	1888	1092	778	612		371	348	343		3
3545	403	1889	1093	779	613		372	349	344	2. Decēb	4
3546	402	1890	1094	780	614	94	373	350	345		5
3547	401	1891	1095	781	615		374	351	346		6
3548	400	1892	1096	782	616		375	352	347		7
3549	399	1893	1057	783	617		376	353	348	1. Decēb.	1
3550	398	1894	1098	784	618	95	377	354	349		2
3551	397	1895	1059	785	619		378	355	350		3
3552	396	1896	1100	786	620		379	356	351		4
3553	395	1897	1101	787	621		380	357	352	30. Nov	5
3554	394	1898	1102	788	622	96	381	358	353		6
3555	393	1899	1103	789	623		382	359	354		7
3556	392	1900	1104	790	624		383	360	355		1
3557	391	1901	1105	791	625		384	361	356	29. Nov.	2
3558	390	1902	1106	792	626	97	385	362	357		3
3559	389	1903	1107	793	627		386	363	358		4
3560	388	1904	1108	794	628		387	364	359		5
3561	387	1905	1009	795	629		388	365	360	28. Nov.	6
3562	386	1906	1110	796	630	98	389	366	361		7

Excidii templi Salomonici.	Regni Persici.		Hebdomadum Danielis.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽	
173	143	7		6	5091	4297	3344	5		13	3	
174	144	8		7	5092	4298	3345	6		14	4	
175	145	9	2	8	5093	4299	3346	7	1	15	5	
176	146	10		9	5094	4300	3347	1		16	6	
177	147	11		10	5095	4301	3348	2		17	7	
178	148	12		11	5096	4302	3349	3		18	8	
179	149	13		12	5097	4303	3350	4		19	9	
180	150	14		13	5098	4304	3351	5		20	10	
181	151	15		14	5099	4305	3352	6		21	11	
182	152	16	3	15	5100	4306	3353	7	2	22	12	
183	153	17		16	5101	4307	3354	1		23	13	
184	154	18		17	5102	4308	3355	2		24	14	
185	155	*Artax. memo.* 19		18	5103	4309	3356	3		25	15	
186	156	1		19	5104	4310	3357	4		26	16	*Finis belli Peloponnesiaci anno 1. Olym. 94. Xenophon lib 2. ἑλληνικῶν.*
187	157	2		20	5105	4311	33,8	5		27	17	
188	158	3		21	5106	4312	3359	6		28	18	
189	159	4	4	22	5107	4313	3360	7	3	1	19	
190	160	5		23	5108	4314	3361	1		2	1	
191	161	6		24	5109	4315	3362	2		3	2	
192	162	7		25	5110	4316	3363	3		4	3	
193	163	8		26	5111	4317	3364	4		5	4	
194	164	9		27	5112	4318	3365	5		6	5	
195	165	10		28	5113	4319	3366	6		7	6	
196	166	11	5	29	5114	4320	3367	7	4	8	7	
197	167	12		30	5115	4321	3368	1		9	8	
198	168	13		31	5116	4322	3369	2		10	9	
199	169	14		32	5117	4323	3370	3		11	10	
200	170	15		33	5118	4324	3371	4		12	11	
201	171	16		34	5119	4325	3372	5		13	12	
202	172	17		35	5120	4326	3373	6		14	13	

A condito Mundo.	Ante Christum natū.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypto	A Capta Troia.	A conditu templi Salo.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.
3563	385	1907	1111	797	631		390	367	362		1
3564	384	1908	1112	798	632		391	368	363		2
3565	383	1909	1113	799	633		392	369	364	27. Nov.	3
3566	382	1910	1114	800	634	99	393	370	365		4
3567	381	1911	1115	801	635		394	371	366		5
3568	380	1912	1116	802	636		395	372	367		6
3569	379	1913	1117	803	637		396	373	368	26. Nov.	7
3570	378	1914	1118	804	638	100	397	374	369		1
3571	377	1915	1119	805	639		398	375	370		2
3572	376	1916	1120	806	640		399	376	371		3
3573	375	1917	1121	807	641		400	377	372	25. Nov.	4
3574	374	1918	1122	808	642	101	401	378	373		5
3575	373	1919	1123	809	643		402	379	374		6
3576	372	1920	1124	810	644		403	380	375		7
3577	371	1921	1125	811	645		404	381	376	24. Nov.	1
3578	370	1922	1126	812	646	102	405	382	377		2
3579	369	1923	1127	813	647		406	383	378		3
3580	368	1924	1128	814	648		407	384	379		4
3581	367	1925	1129	815	649		408	385	380	23. Nov.	5
3582	366	1926	1130	816	650	103	409	386	381		6
3583	365	1927	1131	817	651		410	387	382		7
3584	364	1928	1132	818	652		411	388	383		1
3585	363	1929	1133	819	653		412	389	384	22. Nov.	2
3586	362	1930	1134	820	654	104	413	390	385		3
3587	361	1931	1135	821	655		414	391	386		4
3588	360	1932	1136	822	656		415	392	387		5
3589	359	1933	1137	823	657		416	393	388	21. Nov.	6
3590	358	1934	1138	824	658	105	417	394	389		7
3591	357	1935	1139	825	659		418	395	390		1
3592	356	1936	1140	826	660		419	396	391		2

Excidii templi Salomonis.	Regni Persici.		Hebdomadum Danielis.		Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
203	173	18	6	36	5121	4327	3374	7	5	15	14
204	174	19		37	5122	4328	3375	1		16	15
205	175	20		38	5123	4329	3376	2		17	16
206	176	21		39	5124	4330	3377	3		18	17
207	177	22		40	5125	4331	3378	4		19	18
208	178	23		41	5126	4332.	3379	5		20	19
209	179	24		42	5127	4333	3380	6		21	1
210	180	25	7	43	5128	4334	3381	7	6	22	2
211	181	26		44	5129	4335	3382	1		23	3
212	182	27		45	5130	4336	3383	2		24	4
213	183	28		46	5131	4337	3384	3		25	5
214	184	29		47	5132	4338	3385	4		26	6
215	185	30		48	5133	4339	3386	5		27	7
216	186	31		49	5134	4340	3387	6		28	8
217	187	32	8	50	5135	4341	3388	7	73 7	1	9
218	188	33		51	5136	4342	3389	1		2	10
219	189	34		52	5137	4343	3390	2		3	11
220	190	35		53	5138	4344	3391	3		4	12
221	191	36		54	5139	4345	3392	4		5	13
222	192	37		55	5140	4346	3393	5		6	14
223	193	38		56	5141	4347	3394	6		7	15
224	194	39	9	57	5142	4348	3395	7	1	8	16
225	195	40		58	5143	4349	3396	1		9	17
226	196	41		59	5144	4350	3397	2		10	18
227	197	42		60	5145	4351	3398	3		11	19
228	198	43		61	5146	4352	3399	4		12	1
229	199	*Darius Ochus.* 1		62	5147	4353	3400	5		13	2
230	200	2		63	5148	4354	3401	6		14	3
231	201	3	10	64	5149	4355	3402	7	2	15	4
232	202	4		65	5150	4356	3403	1		16	5

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu ex Ae-gypto.	A capta Troia.	A cõditu templi Salomon	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.
3593	355	1937	1141	827	661		420	397	392	20. Nov.	3
3594	354	1938	1142	828	662	106	421	398	393		4
3595	353	1939	1143	829	663		422	399	394		5
3596	352	1940	1144	830	664		423	400	395		6
3597	351	1941	1145	831	665		424	401	396	19. Nov.	7
3598	350	1942	1146	832	666	107	425	402	397		1
3599	349	1943	1147	833	667		426	403	398		2
3600	348	1944	1148	834	668		427	404	399		3
3601	347	1945	1149	835	669		428	405	400	18. Nov.	4
3602	346	1946	1150	836	670	108	429	406	401		5
3603	345	1947	1151	837	671		430	407	402		6
3604	344	1948	1152	838	672		431	408	403		7
3605	343	1949	1153	839	673		432	409	404	17. Nov.	1
3606	342	1950	1154	840	674	109	433	410	405		2
3607	341	1951	1155	841	675		434	411	406		3
3608	340	1952	1156	842	676		435	412	407		4
3609	339	1953	1157	843	677		436	413	408	16 Nov.	5
3610	338	1954	1158	844	678	110	437	414	409		6
3611	337	1955	1159	845	679		438	415	410		7
3612	336	1956	1160	846	680		439	416	411		1
3613	335	1957	1161	847	681		440	417	412	15. Nov.	2
3614	334	1958	1162	848	682	111	441	418	413		3
3615	333	1959	1163	849	683		442	419	414		4
3616	332	1960	1164	850	684		443	420	415		5
3617	331	1961	1165	851	685		444	421	416	14. Nov.	6
3618	330	1962	1166	852	686	112	445	422	417		7
3619	329	1963	1167	853	687		446	423	418		1
3620	328	1964	1168	854	688		447	424	419		2
3621	327	1965	1169	855	689		448	425	420	13 Nov.	3
3622	326	1966	1170	856	690	113	449	426	421		4

Excidii templi Salomonis.	*Regni Persici.*		*Hebdomadum Danielis.*		*Periodorum* Constantinopolitana.	*Iuliana.*	*Iudaica.*	*Sabbathici & Iobeles.*		*Cyclorum* ☉	☽
233	203	5		66	5151	4357	3404	2		17	6
234	204	6		67	5152	4358	3405	3		18	7
235	205	7		68	5153	4359	3406	4		19	8
236	206	8		69	5154	4360	3407	5		20	9
237	207	9		70	5155	4361	3408	6		21	10
238	208	10	11	71	5156	4362	3409	7	3	22	11
239	209	11		72	5157	4363	3410	1		23	12
240	210	12		73	5158	4364	3411	2		24	13
241	211	13		74	5159	4365	3412	3		25	14
242	212	14		75	5160	4366	3413	4		26	15
243	213	15		76	5161	4367	3414	5		27	16
244	214	16		77	5162	4368	3415	6		28	17
245	215	17	12	78	5163	4369	3416	7	4	1	18
246	216	18		79	5164	4370	3417	1		2	19
247	217	19		80	5165	4371	3418	2		3	1
248	218	20		81	5166	4372	3419	3		4	2
249	219	21		82	5167	4373	3420	4		5	3
250	220	22		83	5168	4374	3421	5		6	4
251	221	23 *1 Arses*		84	5169	4375	3422	6		7	5
252	222	2	13	85	5170	4376	3423	7	5	8	6
253	223	3		86	5171	4377	3424	1		9	7
254	224	1 *Darius Codoman.*		87	5172	4378	3425	2		10	8
255	225	2		88	5173	4379	3426	3		11	9
256	226	3		89	5174	4380	3427	4		12	10
257	227	4		90	5175	4381	3428	5		13	11
258	228	5		91	5176	4382	3429	6		14	12
259	229	6	14	92	5177	4383	3430	7	6	15	13
260	230	1 *Calippica Periodus.*		93	5178	4384	3431	1		16	14
261		2		94	5179	4385	3432	2		17	15
262		3		95	5180	4386	3433	3		18	16

**Darius Codomannus, vltimus Persarum Rex, ab Alexandro Magno victus anno 2. Olymp. 112.*

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel. ex Aegypto.	A capta Troia.	A cõditu templi Salomon.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.
3623	325	1967	1171	857	691		450	427	422		5
3624	324	1968	1172	858	692		451	428	423		6
3625	323	1969	1173	859	693		452	429	424	12. Nov.	7
3626	322	1970	1174	860	694	114	453	430	425		1
3627	321	1971	1175	861	695		454	431	426		2
3628	320	1972	1176	862	696		455	432	427		3
3629	319	1973	1177	863	697		456	433	428	11. Nov.	4
3630	318	1974	1178	864	698	115	457	434	429		5
3631	317	1975	1179	865	699		458	435	430		6
3632	316	1976	1180	866	700		459	436	431		7
3633	315	1977	1181	867	701		460	437	432	10. Nov.	1
3634	314	1978	1182	808	702	116	461	438	433		2
3635	313	1979	1183	869	703		462	439	434		3
3636	312	1980	1184	870	704		463	440	435		4
3637	311	1981	1185	871	705		464	441	436	9. Nov.	5
3638	310	1982	1186	872	706	117	465	442	437		6
3639	309	1983	1187	873	707		466	443	438		7
3640	308	1984	1188	874	708		467	444	439		1
3641	307	1985	1189	875	709		468	445	440	8. Nov.	2
3642	306	1986	1190	876	710	118	469	446	441		3
3643	305	1987	1191	877	711		470	447	442		4
3644	304	1988	1192	878	712		471	448	443		5
3645	303	1989	1193	879	713		472	449	444	7. Nov.	6
3646	302	1990	1194	880	714	119	473	450	445		7
3647	301	1991	1195	881	715		474	451	446		1
3648	300	1992	1196	882	716		475	452	447		2
3649	299	1993	1197	883	717		476	453	448	6. Nov.	3
3650	298	1994	1198	884	718	120	477	454	449		4
3651	297	1995	1199	885	719		478	455	450		5
3652	296	1996	1200	886	720		479	456	451		6

Excidii templi Salomonici.	Hebdomadum Danielis.		Calippica Periodi.	Philippici.	Alexandri.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽
263		96	4			5181	4387	3434	4			19	17
264		97	5			5182	4388	3435	5			20	18
265		98	6			5183	4389	3436	6			21	19
266	15	99	7	1		5184	4390	3437	7	74	7	22	1
267		100	8	2		5185	4391	3438	1			23	2
268		101	9	3		5186	4392	3439	2			24	3
269		102	10	4		5187	4393	3440	3			25	4
270		103	11	5		5188	4394	3441	4			26	5
271		104	12	6		5189	4395	3442	5			27	6
272		105	13	7		5190	4396	3443	6			28	7
273	16	106	14	8		5191	4397	3444	7		1	1	8
274		107	15	9		5192	4398	3445	1			2	9
275		108	16	10		5193	4399	3446	2			3	10
276		109	17	11		5194	4400	3447	3			4	11
277		110	18	12		5195	4401	3448	4			5	12
278		111	19	13	1	5196	4402	3449	5			6	13
279		112	20	14	2	5197	4403	3450	6			7	14
280	17	113	21	15	3	5198	4404	3451	7		2	8	15
281		114	22	16	4	5199	4405	3452	1			9	16
282		115	23	17	5	5200	4406	3453	2			10	17
283		116	24	18	6	5201	4407	3454	3			11	18
284		117	25	19	7	5202	4408	3455	4			12	19
285		118	26	20	8	5203	4409	3456	5			13	1
286		119	27	21	9	5204	4410	3457	6			14	2
287	18	120	28	22	10	5205	4411	3458	7		3	15	3
288		121	29	23	11	5206	4412	3459	1			16	4
289		122	30	24	12	5207	4413	3460	2			17	5
290		123	31	25	13	5208	4414	3461	3			18	6
291		124	32	26	14	5209	4415	3462	4			19	7
292		125	33	27	15	5210	4416	3463	5			20	8

ANNI

A condito Mundo.	Ante Christum natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israe. ex Aegypto.	A capta Troia.	A Cōditu templi Salo.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei.		
3653	295	1997	1201	887	721		480	457	452	5. Nov	7
3654	294	1998	1202	888	722	121	481	458	453		1
3655	293	1999	1203	889	723		482	459	454		2
3656	292	2000	1204	890	724		483	460	455		3
3657	291	2001	1205	891	725		484	461	456	4. Nov.	4
3658	290	2002	1206	892	726	122	485	462	457		5
3659	289	2003	1207	893	727		486	463	458		6
3660	288	2004	1208	894	728		487	464	459		7
3661	287	2005	1209	895	729		488	465	460	3. Nov.	1
3662	286	2006	1210	896	730	123	489	466	461		2
3663	285	2007	1211	897	731		490	467	462		3
3664	284	2008	1212	898	732		491	468	463		4
3665	283	2009	1213	899	733		492	469	464	2. Nov.	5
3666	282	2010	1214	900	734	124	493	470	465		6
3667	281	2011	1215	901	735		494	471	466		7
3668	280	2012	1216	902	736		495	472	467		1
3669	279	2013	1217	903	737		496	473	468	1. Nov.	2
3670	278	2014	1218	904	738	125	497	474	469		3
3671	277	2015	1219	905	739		498	475	470		4
3672	276	2016	1220	906	740		499	476	471		5
3673	275	2017	1221	907	741		500	477	472	31. Oct.	6
3674	274	2018	1222	908	742	126	501	478	473		7
3675	273	2019	1223	909	743		502	479	474		1
3676	272	2020	1224	910	744		503	480	475		2
3677	271	2021	1225	911	745		504	481	476	30 Oct.	3
3678	270	2022	1226	912	746	127	505	482	477		4
3679	269	2023	1227	913	747		506	483	478		5
3680	268	2024	1228	914	748		507	484	479		6
3681	267	2025	1229	915	749		508	485	480	29. Oct	7
3682	266	2026	1230	916	750	128	509	486	481		1

Excidij tēpli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.		Calippicæ Periodi.	Philippici.	Alexādri.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Iudaicæ.	Sabbathici &	Iobelei.	Cyclorum ☉	☽
293		126	34	28	16	5211	4417	3464	6		21	9
294	19	127	35	29	17	5212	4418	3465	7	4	22	10
295		128	36	30	18	5213	4419	3466	1		23	11
296		129	37	31	19	5214	4420	3467	2		24	12
297		130	38	32	20	5215	4421	3468	3		25	13
298		131	39	33	21	5216	4422	3469	4		26	14
299		132	40	34	22	5217	4423	3470	5		27	15
300		133	41	35	23	5218	4424	3471	6		28	16
301	20	134	42	36	24	5219	4425	3472	7	5	1	17
302		135	43	37	25	5220	4426	3473	1		2	18
303		136	44	38	26	5221	4427	3474	2		3	19
304		137	45	39	27	5222	4428	3475	3		4	1
305		138	46	☉40	28	5223	4429	3476	4		5	2
306		139	47	41	29	5224	4430	3477	5		6	3
307		140	48	42	30	5225	4431	3478	6		7	4
308	21	141	49	43	31	5226	4432	3479	7	6	8	5
309		142	50	44	32	5227	4433	3480	1		9	6
310		143	51	45	33	5228	4434	3481	2		10	7
311		144	52	46	34	5229	4435	3482	3		11	8
312		145	53	47	35	5230	4436	3483	4		12	9
[illegible]13		146	54	48	36	5231	4437	3484	5		13	10
314		147	55	49	37	5232	4438	3485	6		14	11
315	22	148	56	50	38	5233	4439	3486	7	75 | 7	15	12
316		149	57	51	39	5234	4440	3487	1		16	13
317		150	58	52	40	5235	4441	3488	2		17	14
318		151	59	53	41	5236	4442	3489	3		18	15
319		152	60	54	42	5237	4443	3490	4		19	16
320		153	61	55	43	5238	4444	3491	5		20	17
321		154	62	56	44	5239	4445	3492	6		21	18
322	23	155	63	57	45	5240	4446	3493	7	1	22	19

Æra Dionysiana in hunc annum caditis, in his omissa est.

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadis.		Urbis.	Nabonazarei Ann.	Dies.	Fer.
3683	265	2027	1231	917	751		510	487	482		2
3684	264	2028	1232	918	752		511	488	483		3
3685	263	2029	1233	919	753		512	489	484	28. Oct.	4
3686	262	2030	1234	920	754	129	513	490	485		5
3687	261	2031	1235	921	755		514	491	486		6
3688	260	2032	1236	922	756		515	492	487		7
3689	259	2033	1237	923	757		516	493	488	27. Oct.	1
3690	258	2034	1238	924	758	130	517	494	489		2
3691	257	2035	1239	925	759		518	495	490		3
3692	256	2036	1240	926	760		519	496	491		4
3693	255	2037	1241	927	761		520	497	492	26. Oct.	5
3694	254	2038	1242	928	762	131	521	498	493		6
3695	253	2039	1243	929	763		522	499	494		7
3696	252	2040	1244	930	764		523	500	495		1
3697	251	2041	1245	931	765		524	501	496	25. Oct.	2
3698	250	2042	1246	932	766	132	525	502	497		3
3699	249	2043	1247	933	767		526	503	498		4
3700	248	2044	1248	934	768		527	504	499		5
3701	247	2045	1249	935	769		528	505	500	24. Oct.	6
3702	246	2046	1250	936	770	133	529	506	501		7
3703	245	2047	1251	937	771		530	507	502		1
3704	244	2048	1252	938	772		531	508	503		2
3705	243	2049	1253	939	773		532	509	504	23. Oct.	3
3706	242	2050	1254	940	774	134	533	510	505		4
3707	241	2051	1255	941	775		534	511	506		5
3708	240	2052	1256	942	776		535	512	507		6
3709	239	2053	1257	943	777		536	513	508	22. Oct.	7
3710	238	2054	1258	944	778	135	537	514	509		1
3711	237	2055	1259	945	779		538	515	510		2
3712	236	2056	1260	946	780		539	516	511		3

Excidij tēpli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.		Calippica Periodi.		Philippici.	Alexandri.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iuliane.	Iudaice.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
323		156	64		58	46	5241	4447	3494	1		23	1
324		157	65		59	47	5242	4448	3495	2		24	2
325		158	66		60	48	5243	4449	3496	3		25	3
326		159	67		61	49	5244	4450	3497	4		26	4
327		160	68		62	50	5245	4451	3498	5		27	5
328		161	69		63	51	5246	4452	3499	6		28	6
329	24	162	70		64	52	5247	4453	3500	7	2	1	7
330		163	71		65	53	5248	4454	3501	1		2	8
331		164	72		66	54	5249	4455	3502	2		3	9
332		165	73		67	55	5250	4456	3503	3		4	10
333		166	74		68	56	5251	4457	3504	4		5	11
334		167	75		69	57	5252	4458	3505	5		6	12
335		168	76		70	58	5253	4459	3506	6		7	13
336	25	169	77	21	71	59	5254	4460	3507	7	3	8	14
337		170	78	2	72	60	5255	4461	3508	1		9	15
338		171	79	3	73	61	5256	4462	3509	2		10	16
339		172	80	4	74	62	5257	4463	3510	3		11	17
340		173	81	5	75	63	5258	4464	3511	4		12	18
341		174	82	6	76	14	5259	4465	3512	5		13	19
342		175	83	7	77	65	5260	4466	3513	6		14	1
343	26	176	84	8	78	66	5261	4467	3314	7	4	15	2
344		177	85	9	79	67	5262	4468	3515	1		16	3
345		178	86	10	80	68	5263	4469	3516	2		17	4
346		179	87	11	81	69	5264	4470	3517	3		18	5
347		180	88	12	82	70	5265	4471	3518	4		19	6
348		181	89	13	83	71	5266	4472	3519	5		20	7
349		182	90	14	84	72	5267	4473	3520	6		21	8
350	27	183	91	15	85	73	5268	4474	3521	7	5	22	9
351		184	92	16	86	74	5269	4475	3522	1		23	10
352		185	93	17	87	75	5270	4476	3523	2		24	11

A condito Mundo.	Ante Christű natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazari Anni.	Dies.	Fer.
3713	235	2057	1261	947	781		540	517	512	21.Oct.	4
3714	234	2058	1262	948	782	136	541	518	513		5
3715	233	2059	1263	949	783		542	519	514		6
3716	232	2060	1264	950	784		543	520	515		7
3717	231	2061	1265	951	785		544	521	516	20.Oct.	1
3718	230	2062	1266	952	786	137	545	522	517		2
3719	229	2063	1267	953	787		546	523	518		3
3720	228	2064	1268	954	788		547	524	519		4
3721	227	2065	1269	955	789		548	525	520	19.Oct:	5
3722	226	2066	1270	956	790	138	549	526	521		6
3723	225	2067	1271	957	791		550	527	522		7
3724	224	2068	1272	958	792		551	528	523		1
3725	223	2069	1273	959	793		552	529	524	18.Oct.	2
3726	222	2070	1274	960	794	139	553	530	525		3
3727	221	2071	1275	961	795		554	531	526		4
3728	220	2072	1276	962	796		555	532	527		5
3729	219	2073	1277	963	797		556	533	528	17 Oct.	6
3730	218	2074	1278	964	798	140	557	534	529		7
3731	217	2075	1279	965	799		558	535	530		1
3732	216	2076	1280	966	800		559	536	531		2
3733	215	2077	1281	967	801		560	537	532	16.Oct.	3
3734	214	2078	1282	968	802	141	561	538	533		4
3735	213	2079	1283	969	803		562	539	534		5
3736	212	2080	1284	970	804		563	540	535		6
3737	211	2081	1285	971	805		564	541	536	15.Oct.	7
3738	210	2082	1286	972	806	142	565	542	537		1
3739	209	2083	1287	973	807		566	543	538		2
3740	208	2084	1288	974	808		567	544	539		3
3741	207	2085	1289	975	809		568	545	540	14.Oct.	4
3742	206	2086	1290	976	810	143	569	546	541		5

Excidij tēpli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.		Calippica Periodi.		Philippici.	Alexādrei.	Periodorum Constantinopolitana.	Iulianæ.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	☽
353		186	94	18	88	76	5271	4477	3524	3			25	12
354		187	95	19	89	77	5272	4478	3525	4			26	13
355		188	96	20	90	78	5273	4479	3526	5			27	14
356		189	97	21	91	79	5274	4480	3527	6			28	15
357	28	190	98	22	92	80	5275	4481	3528	7		6	1	16
358		191	99	23	93	81	5276	4482	3529	1			2	17
359		192	100	24	94	82	5277	4483	3530	2			3	18
360		193	101	25	95	83	5278	4484	3531	3			4	19
361		194	102	26	96	84	5279	4485	3532	4			5	1
362		195	103	27	97	85	5280	4486	3533	5			6	2
363		196	104	28	98	86	5281	4487	3534	6			7	3
364	29	197	105	29	99	87	5282	4488	3535	7	76	7	8	4
365		198	106	30	100	88	5283	4489	3536	1			9	5
366		199	107	31	101	89	5284	4490	3537	2			10	6
367		200	108	32	102	90	5285	4491	3538	3			11	7
368		201	109	33	103	91	5286	4492	3539	4			12	8
369		202	110	34	104	92	5287	4493	3540	5			13	9
370		203	111	35	105	93	5288	4494	3541	6			14	10
371	30	204	112	36	106	94	5289	4495	3542	7		1	15	11
372		205	113	37	107	95	5290	4496	3543	1			16	12
373		206	114	38	108	96	5291	4497	3544	2			17	13
374		207	115	39	109	97	5292	4498	3545	3			18	14
375		208	116	40	110	98	5293	4499	3546	4			19	15
376		209	117	41	111	99	5294	4500	3547	5			20	16
377		210	118	42	112	100	5295	4501	3548	6			21	17
378	31	211	119	43	113	101	5296	4502	3549	7		2	22	18
379		212	120	44	114	102	5297	4503	3550	1			23	19
380		213	121	45	115	103	5298	4504	3551	2			24	1
381		214	122	46	116	104	5299	4505	3552	3			25	2
382		215	123	47	117	105	5300	4506	3553	4			26	3

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonassarei Anni.	Dies.	Fer.
3743	205	2087	1291	977	811		570	547	542		6
3744	204	2088	1292	978	812		571	548	543		7
3745	203	2089	1293	979	813		572	549	544	13.Oct.	1
3746	202	2090	1294	980	814	144	573	550	545		2
3747	201	2091	1295	981	815		574	551	546		3
3748	200	2092	1396	982	816		575	552	547		4
3749	199	2093	1297	983	817		576	653	548	12.Oct.	5
3750	198	2094	1298	984	818	145	577	554	549		6
3751	197	2095	1299	985	819		578	555	550		7
3752	196	2096	1300	986	820		579	556	551		1
3753	195	2097	1301	487	821		580	557	552	11.Oct.	2
3754	194	2098	1302	988	822	146	581	558	553		3
3755	193	2099	1303	489	823		582	559	554		4
3756	192	2100	1304	990	824		583	560	555		5
3757	191	2101	1305	991	825		584	561	556	10.Oct.	6
3758	190	2102	1306	992	826	147	585	562	557		7
3759	189	2103	1307	993	827		586	563	558		1
3850	188	2104	1308	994	828		587	564	559		2
3761	187	2105	1309	995	829		588	565	560	9.Oct.	3
3762	186	2106	1310	996	830	148	589	566	561		4
3763	185	2107	1311	997	831		590	567	562		5
3764	184	2108	1312	998	832		591	568	563		6
3765	183	2109	1313	999	833		592	569	564	8.Oct.	7
3766	182	2110	1314	1000	834	149	593	570	565		1
3767	181	2111	1315	1001	835		594	571	566		2
3768	180	2112	1316	1002	836		595	572	567		3
3769	179	2113	1317	1003	837		596	573	568	7. Oct.	4
3770	178	2114	1318	1004	838	150	597	574	569		5
3771	177	2115	1319	1005	839		598	575	570		6
3772	176	2116	1320	1006	840		599	576	571		7

Excidij tēpli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.		Calippicæ periodi.		Philippici.	Alexādrei.	Periodorum Constantinopolitanæ.	Iulianæ.	Iudaicæ.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
383		216	124	48	118	106	5301	4507	3554	5		27	4
384		217	125	49	119	107	5302	4508	3555	6		28	5
385	32	218	126	50	120	108	5303	4509	3556	7	3	1	6
386		219	127	51	121	109	5304	4510	3557	1		2	7
387		220	128	52	122	110	5305	4511	3558	2		3	8
388		221	129	53	123	111	5306	4512	3559	3		4	9
389		222	130	54	124	112	5307	4513	3560	4		5	10
390		223	131	55	125	113	5308	4514	3561	5		6	11
391		224	132	56	126	114	5309	4515	3562	6		7	12
392	33	225	133	57	127	115	5310	4516	3563	7	4	8	13
393		226	134	58	128	116	5311	4517	3564	1		9	14
394		227	135	59	129	117	5312	4518	3565	2		10	15
395		228	136	60	130	118	5313	4519	3566	3		11	16
396		229	137	61	131	119	5314	4520	3567	4		12	17
397		230	138	62	132	120	5315	4521	3568	5		13	18
398		231	139	63	133	121	5316	4522	3569	6		14	19
399	34	232	140	64	134	122	5317	4523	3570	7	5	15	1
400		233	141	65	135	123	5318	4524	3571	1		16	2
401		234	142	66	136	124	5319	4525	3572	2		17	3
402		235	143	67	137	125	5320	4526	3573	3		18	4
403		236	144	68	138	126	5321	4527	3574	4		19	5
404		237	145	69	139	127	5322	4528	3575	5		20	6
405		238	146	70	140	128	5323	4529	3576	6		21	7
406	35	239	147	71	141	129	5324	4530	3577	7	6	22	8
407		240	148	72	142	130	5325	4531	3578	1		23	9
408		241	149	73	143	131	5326	4532	3579	2		24	10
409		242	150	74	144	132	5327	4533	3580	3		25	11
410		243	151	75	145	133	5328	4534	3581	4		26	12
411		244	152	76	146	134	5329	4535	3582	5		27	13
412		245	153	13	147	135	5330	4536	3583	6		28	14

ANNI

A condito Mundo.	*Ante Christi natum.*	*A Diluuio.*	*Ab exitu Israelis ex Ægypto.*	*A capta Troia.*	*A condito templi Salomonici.*	*Olympiadum & Olympiadis.*		*Vrbis.*	*Nabonazarei Anni.*	*Dies.*	*Fer.*
3773	175	2117	1321	1007	841		600	577	572	6 Oct.	1
3774	174	2118	1322	1008	842	151	601	578	573		2
3775	173	2119	1323	1009	843		602	579	574		3
3776	172	2120	1324	1010	844		603	580	575		4
3777	171	2121	1325	1011	845		604	581	576	5. Oct.	5
3778	170	2122	1326	1012	846	152	605	582	577		6
3779	169	2123	1327	1013	847		606	583	578		7
3780	168	2124	1328	1014	848		607	584	579		1
3781	167	2125	1329	1015	849		608	585	580	4. Oct.	2
3782	166	2126	1330	1016	850	153	609	586	581		3
3783	165	2127	1331	1017	851		610	587	582		4
3784	164	2128	1332	1018	852		611	588	583		5
3785	163	2129	1333	1019	853		612	589	584	3. Oct.	6
3786	162	2130	1334	1020	854	154	613	590	585		7
3787	161	2131	1335	1021	855		614	591	586		1
3788	160	2132	1336	1022	856		615	592	587		2
3789	159	2133	1337	1023	857		616	593	588	2 Oct.	3
3790	158	2134	1338	1024	858	155	617	594	589		4
3791	157	2135	1339	1025	859		618	595	590		5
3792	156	2136	1340	1026	860		619	596	591		6
3793	155	2137	1341	1027	861		620	597	592	1. Oct.	7
3794	154	2138	1342	1028	862	156	621	598	593		1
3795	153	2139	1343	1029	863		622	599	594		2
3796	152	2140	1344	1030	864		623	600	595		3
3797	151	2141	1345	1031	865		624	601	596	30. Sept.	4
3798	150	2142	1346	1032	866	157	625	602	597		5
3799	149	2143	1347	1033	867		626	603	598		6
3800	148	2144	1348	1034	868		627	604	599		7
3801	147	2145	1349	1035	869		628	605	600	29. Sept.	1
3802	146	2146	1350	1036	870	158	629	606	601		2

Excidij tẽpli Salomonici.		Hebdomadũ Danielis.	Calippica Periodi.		Philippici.	Alexãdrei.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodorum Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.			Cyclorum ☉	Cyclorum ☽
413	36	246	154	2	148	136	5331	4537	3584	7	77	7	1	15
414		247	155	3	149	137	5332	4538	3585	1			2	16
415		248	156	4	150	138	5333	4539	3586	2			3	17
416		249	157	5	151	139	5334	4540	3587	3			4	18
417		250	158	6	152	140	5335	4541	3588	4			5	19
418		251	159	7	153	141	5336	4542	3589	5			6	1
419		252	160	8	154	142	5337	4543	3590	6			7	2
420	37	253	161	9	155	143	5338	4544	3591	7		1	8	3
421		254	162	10	156	144	5339	4545	3592	1			9	4
422		255	163	11	157	145	5340	4546	3593	2			10	5
423		256	164	12	158	146	5341	4547	3594	3			11	6
424		257	165	13	159	147	5342	4548	3595	4			12	7
425		258	166	14	160	148	5343	4549	3596	5			13	8
426		259	167	15	161	149	5344	4550	3597	6			14	9
427	38	260	168	16	162	150	5345	4551	3598	7		2	15	10
428		261	169	17	163	151	5346	4552	3599	1			16	11
429		262	170	18	164	152	5347	4553	3600	2			17	12
430		263	171	19	165	153	5348	4554	3601	3			18	13
431		264	172	20	166	154	5349	4555	3602	4			19	14
432		265	173	21	167	155	5350	4156	3603	5			20	15
433		266	174	22	168	156	5351	4557	3604	6			21	16
434	39	267	175	23	169	157	5352	4558	3605	7		3	22	17
435		268	176	24	170	158	5353	4559	3606	1			23	18
436		269	177	25	171	159	5354	4560	3607	2			24	19
437		270	178	26	172	160	5355	4561	3608	3			25	1
438		271	179	27	173	161	5356	4562	3609	4			26	2
439		272	180	28	174	162	5357	4563	3610	5			27	3
440		273	181	29	175	163	5358	4564	3611	6			28	4
441	40	274	182	30	176	164	5359	4565	3612	7		4	1	5
442		275	183	31	177	165	5360	4566	3613	1			2	6

A condito Mundo.	Ante Christū natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3803	145	2147	1351	1037	871		630	607	602		3
3804	144	2148	1352	1038	872		631	608	603		4
3805	143	2149	1353	1039	873		632	609	604	28.Sept.	5
3806	142	2150	1354	1040	874	159	633	610	605		6
3807	141	2151	1355	1041	875		634	611	606		7
3808	140	2152	1356	1042	876		635	612	607		1
3809	139	2253	1357	1043	877		636	613	608	27.Sept.	2
3810	138	2154	1358	1044	878	160	637	614	609		3
3811	137	2155	1359	1045	879		638	615	610		4
3812	136	2156	1360	1046	880		639	616	611		5
3813	135	2157	1361	1047	881		640	617	612	26.Sept	6
3814	134	2158	1362	1048	882	161	641	618	613		7
3815	133	2159	1363	1049	883		642	619	614		1
3816	132	2160	1364	1050	384		643	620	615		2
3817	131	2161	1365	1051	885		644	621	616	25.Sept.	3
3818	130	2162	1366	1052	886	162	645	622	617		4
3819	129	2163	1367	1053	887		646	623	618		5
3820	128	2164	1368	1054	888		647	624	619		6
3821	127	2165	1369	1055	889		648	625	620	24. Sept.	7
3822	126	2166	1370	1056	890	163	649	626	621		1
3823	125	2167	1371	1057	891		650	627	622		2
3824	124	2168	1372	1058	892		651	628	623		3
3825	123	2169	1373	1059	893		652	629	624	23.Sept.	4
3826	122	2170	1374	1060	894	164	653	630	925		5
3827	121	2171	1375	1061	895		654	631	626		6
3828	120	2172	1376	1062	896		655	632	627		7
3829	119	2173	1377	1063	897		656	633	628	22 Sept.	1
3830	118	2174	1378	1064	898	165	657	634	629		2
3831	117	2175	1379	1065	899		658	635	630		3
3832	116	2176	1380	1066	900		659	636	631		4

Anno Olymp. 159. capit æra Hasmonæa à nobis præterita.

Excidij tēpli Salomonici	Hebdomadū Danielis		Calippicæ Periodi		Philippici	Alexādrei	Periodorum Constantinopolitanæ	Iulianæ	Iudāicæ	Sabbathici	& Iobelei	Cyclorum ☉	☽
443		276	184	32	178	166	5361	4567	3614	2		3	7
444		277	185	33	179	167	5362	4568	3615	3		4	8
445		278	186	34	180	168	5363	4569	3616	4		5	9
446		279	187	35	181	169	5364	4570	3617	5		6	10
448		280	188	36	182	170	5365	4571	3618	6		7	11
448	41	281	189	37	183	171	5366	4572	3619	7	5	8	12
449		282	190	38	184	172	5367	4573	3620	1		9	13
450		283	191	39	185	173	5368	4574	3621	2		10	14
451		284	192	40	186	174	5369	4575	3622	3		11	15
452		285	193	41	187	175	5370	4576	3623	4		12	16
453		286	194	42	188	176	5371	4577	3624	5		13	17
454		287	195	43	189	177	5372	4578	3625	6		14	18
455	42	288	196	44	190	178	5373	4579	3626	7	6	15	19
456		289	197	45	191	179	5374	4580	3627	1		16	1
457		290	198	46	192	180	5375	4581	3628	2		17	2
458		291	199	47	193	181	5376	4582	3629	3		18	3
459		292	200	48	194	182	5377	4583	3630	4		19	4
460		293	201	49	195	183	5378	4584	3631	5		20	5
461		294	202	50	196	184	5379	4585	3632	6		21	6
462	43	295	203	51	197	185	5380	4586	3633	7	78 7	22	7
463		296	204	52	198	186	5381	4587	3634	1		23	8
464		297	205	53	199	187	5382	4588	3635	2		24	9
465		298	206	54	200	188	5383	4589	3636	3		25	10
466		299	207	55	201	189	5384	4590	3637	4		26	11
467		300	208	56	202	190	5385	4591	3638	5		27	12
468		301	209	57	203	191	5386	4592	3639	6		28	13
469	44	302	210	58	204	192	5387	4593	3640	7	1	1	14
470		303	211	59	205	193	5388	4594	3641	1		2	15
471		304	212	60	206	194	5389	4595	3642	2		3	16
472		305	213	61	207	195	5390	4596	3643	3		4	17

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israelit. ex Ægypto.	A capta Troia.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni.	Nabonazarei Dies.	Fer.
3833	115	2177	1381	1067	901		660	637	632	21.Sept.	5
3834	114	2178	1382	1068	902	166	661	638	633		6
3835	113	2179	1383	1069	903		662	639	634		7
3836	112	2180	1384	1070	904		663	640	735		1
3837	111	2181	1385	1071	905		664	641	636	20.Sept.	2
3838	110	2182	1386	1072	906	167	665	642	637		3
3839	109	2183	1387	1073	907		666	643	638		4
3840	108	2184	1388	1074	908		667	644	639		5
3841	107	2185	1389	1075	909		668	645	640	19.Sept.	6
3842	106	2186	1390	1076	910	168	669	646	641		7
3843	105	2187	1391	1077	911		670	647	642		1
3844	104	2188	1392	1078	912		671	648	643		2
3845	103	2189	1393	1079	913		672	649	644	18.Sept.	3
3846	102	2190	1394	1080	914	169	673	650	645		4
3847	101	2191	1395	1081	915		674	651	646		5
3848	100	2192	1396	1082	916		675	652	647		6
3849	99	2193	1397	1083	917		676	653	648	17.Sept.	7
3850	98	2194	1398	1084	918	:7·	677	654	649		1
3851	97	2195	1399	1085	919		678	655	650		2
3852	96	2196	1400	1086	920		679	656	651		3
3853	95	2197	1401	1087	921		680	657	652	16.Sept.	4
3854	94	2198	1402	1088	922	171	681	658	653		5
3855	93	2199	1403	1089	923		682	659	654		6
3856	92	2200	1404	1090	924		683	660	655		7
3857	91	2201	1405	1091	925		684	661	656	15.Sept.	1
3858	90	2202	1406	1092	926	172	685	662	657		2
3859	89	2203	1407	1093	927		686	663	658		3
3860	88	2203	1408	1094	928		687	664	659		4
3861	87	2204	1409	1095	929		688	665	660	14.Sept.	5
3862	86	2205	1410	1096	930	173	689	666	661		6

Excidij tépli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.		Calippica Periodi.		Philippici.	Alexādres.	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
473		306	214	62	208	196	5391	4597	3644	4		5	18
474		307	215	63	209	197	5392	4598	3645	5		6	19
475		308	216	64	210	198	5393	4599	3646	6		7	1
476	45	309	217	65	211	199	5394	4600	3647	7	2	8	2
477		310	218	66	212	200	5395	4601	3648	1		9	3
478		311	219	67	213	201	5396	4602	3649	2		10	4
479		312	220	68	214	202	5397	4603	3650	3		11	5
480		313	221	69	[illegible]	203	5398	4604	3651	4		12	6
481		314	222	70	216	204	5399	4605	3652	5		13	7
482		315	223	71	217	205	5400	4606	3653	6		14	8
483	46	316	224	72	218	206	5401	4607	3654	7	3	15	9
484		317	225	73	219	207	5402	4608	3655	1		16	10
485		318	226	74	220	208	5403	4609	3656	2		17	11
486		319	227	75	221	209	5404	4610	3657	3		18	12
487		320	228	76	222	210	5405	4611	3658	4		19	13
488		321	Calippica Periodus ob paginarum angustiam in sequentibus omittetur. Nam post hæc tempora obscura est, & facilis eiusdem ad reliquas Epochas est alligatio.		223	211	5406	4612	3659	5		20	14
489		322			224	212	5407	4613	3660	6		21	15
490	47	323			225	213	5408	4614	3661	7	4	22	16
491		324			226	214	5409	4615	3662	1		23	17
492		325			227	215	5410	4616	3663	2		24	18
493		326			228	216	5411	4617	3664	3		25	19
494		327			229	217	5412	4618	3665	4		26	1
495		328			230	218	5413	4619	3666	5		27	2
496		329			231	219	5414	4620	3667	6		28	3
497	48	330			232	220	[illegible]	4621	3668	7	5	1	4
498		331			233	221	5416	4622	3669	1		2	5
499		332			234	222	5417	4623	3670	2		3	6
500		333			235	223	5418	4624	3671	3		[illegible]	7
501		334			236	224	5419	4625	3672	4		5	8
502		335			237	225	5420	4626	3673	5		6	9

A condito Mundo.	Ante Christũ natum.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Ægypt.	A capta Troia.	A condito templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Urbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.
3863	85	2207	1411	1097	931		690	667	662		7
3864	84	2208	1412	1098	932		691	668	663		1
3865	83	2209	1413	1099	933		692	669	664	13. Sept.	2
3866	82	2210	1414	1100	934	174	693	670	665		3
3867	81	2211	1415	1101	935		694	671	666		4
3868	80	2212	1416	1102	936		695	672	667		5
3869	79	2213	1417	1103	937		696	673	668	12. Sept.	6
3870	78	2214	1418	1104	938	175	697	674	669		7
3871	77	2215	1419	1105	939		698	675	670		1
3872	76	2216	1420	1106	940		699	676	671		2
3873	75	2217	1421	1107	941		700	677	672	11. Sept.	3
3874	74	2218	1422	1108	942	176	701	678	673		4
3875	73	2219	1423	1109	943		702	679	674		5
3876	72	2220	1424	1110	944		703	680	675		6
3877	71	2221	1425	1111	945		704	681	676	10. Sept.	7
3878	70	2222	1426	1112	946	177	705	682	677		1
3879	69	2223	1427	1113	947		706	683	678		2
3880	68	2224	1428	1114	948		707	684	679		3
3881	67	2225	1429	1115	949		708	685	680	9. Sept.	4
3882	66	2226	1430	1116	950	178	709	686	681		5
3883	65	2227	1431	1117	951		710	687	682		6
3884	64	2228	1432	1118	952		711	688	683		7
3885	63	2229	1433	1119	953		712	689	684	8. Sept.	1
3886	62	2230	1434	1120	954	179	713	690	685		2
3887	61	2231	1435	1121	955		714	691	686		3
3888	60	2232	1436	1122	956		715	692	687		4
3889	59	2233	1437	1123	957		716	693	688	7. Sept.	5
3890	58	2234	1438	1124	958	180	717	694	689		6
3891	57	2235	1439	1125	959		718	695	690		7
3892	56	2436	1440	1126	960		719	696	691		1

Excidij Danielis.	Hebdomadū Danielis.		Philippici.	Alexādri.	Periodorum Constantinopolitanae.	Iulianae.	Iudaicae.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
503		346	238	226	5421	4627	3674	6		7	10
504	49	337	239	227	5422	4628	3675	7	6	8	11
505		338	240	228	5423	4629	3676	1		9	12
506		339	241	229	5424	4630	3677	2		10	13
507		340	242	230	5425	4631	3678	3		11	14
508		341	243	231	5426	4632	3679	4		12	15
509		342	244	232	5427	4633	3680	5		13	16
510		343	245	233	5428	4634	3681	6		14	17
511	50	344	246	234	5429	4635	3682	7 79 7		15	18
512		345	247	235	5430	4636	3683	1		16	19
513		346	248	236	5431	4637	3684	2		17	1
514		347	249	237	5432	4638	3685	3		18	2
515		348	250	238	5433	4639	3686	4		19	3
516		349	251	239	5434	4640	3687	5		20	4
517		350	252	240	5435	4641	3688	6		21	5
518	51	351	253	241	5436	4642	3689	7	1	22	6
519		352	254	242	5437	4643	3690	1		23	7
520		333	255	243	5438	4644	3691	2		24	8
521		354	256	244	5439	4645	3692	3		25	9
522		325	257	245	5440	4646	3693	4		26	10
523		356	258	246	5441	4647	3694	5		27	11
524		357	259	247	5442	4648	3695	6		28	12
525	52	358	260	248	5443	4649	3696	7	2	1	12
526		359	261	249	5444	4650	3697	1		2	13
527		360	262	250	5445	4651	3698	2		3	14
528		361	263	251	5446	4652	3699	3		4	15
529		362	264	252	5447	4653	3700	4		5	16
530		363	265	253	5448	4654	3701	5		6	17
531		364	266	254	5449	4655	3702	9		7	18
532	53	355	267	255	5450	4656	3703	7	3	8	19

Nota Lector.

IN sequentibus paginis aliquot Epochæ celebriores veniunt inserendæ. Cogimur ergo ex præcedentibus nonnullas omittere, quarum inuestigatio facillima. Vtpote.

I. Epocham à capta Troia, cum nemo sit, qui eius mentionem faciat post hæc tempora. Quod si cui animus est 1. in dato anno mundi, annum Troiani excidij venari, is ab annis mundi, 2766. solidos annos subtrahat. Residuum dat mihi verum annum ab Ilij excidio V.C. Quotus annus à capta Troia est annus mundi 3360? deductis 2766 remanēt 594 anni à desolato Ilio. Et sic in reliquis. 2. Qui vero in dato anno captæ Troiæ annum mundi inuestigare vult, is per additionem annorum 2766 laborem facilime expediet. V.C. Quotus annus à mundo est annus 594. ab excidio Troiæ? Addantur numeri, & emerget 3360. annus à Mundo. Qui progressus annorum mundi ad annos desolatæ Troiæ, & contra, pueris etiam notus.

II. Epocham Annorum Philippicorum, quippe à Nabonazarea pendentem. Cœpit hæc æra anno Nabonazareo 425 incipiente. 1. In dato ergo anno Nabonazareo 424. demendi, quod remanet, annum Philippicum exhibet. 2. In dato Philippico, 424 addendi. Numerorū additio annum Nabonazareum producit 3 Hac via anni Philippici in annis mundi & contra facile inueniuntur. Æra Philippica cœpit anno mundi 3626 finiente Dato ergo anno mundi 3625. solidi anni demendi, residuū exhibebit annū Philippicum Contra: dato anno Philippico, anni 3625. addendi: productum exhibet annum mundi. Ita annus mundi 3892. est 267. Philippicus, & contra, hic Philippicus; ille mundi. Probatio subtractione & additione vel ab infante fieri potest.

Addendum & hoc: in sequentibus inter alias, inseri quoque debuisse Epochas, Antiochenam & Hispanicam. Verum paginarum angustia eas exclusit. Noster enim animus fuit, celebriores Epochas inter se connectere, quarum præcipuus vsus in vero anno Natiuitatis Christi, æræque Christianæ inuestigando. Qui cupit eas inserere, Epochæ Antiochenæ initium in annum mundi 3902. Hispanicę, in annum Mundi 3912. coniiciat. Vide Epochas 7. & 9. cap. vlt. Tit. vlt. prioris libri.

De

E Iulianâ ærâ notandum, Iulium Cæsarem statim post Calendarij confectionem præcepisse, vt Quarto quovis anno dies intercalaretur. Hanc Iulij Cæsaris sanctionem Intercalatores de Quarto anno currente, non autem completo intelligebant. Hinc factum vt anno quarto à promulgatione huius Iuliani Calendarij vitiosa intercalatio facta fuerit, eaque per aliquot annos continuata, donec tandem Augustus Cęsar hanc vitiositatem deprehendens, vitium hoc emendârit, & quindecim annis intercalationem suspenderit. De vitiosa hac intercalatione, vitiosæque intercalationis correctione, ita Suetonius in Augusto Cæsare. *C. Iulius Cæsar Octavianus Augustus, annum à Divo Iulio ordinatum, sed postea negligentiâ conturbatum atque confusum rursus ad pristinam rationem redegit: in cuius ordinatione Sextilem Mensem è suo cognomine nuncupauit.* Censorinus lib. ad Q. Cærellium tempus notat C. 22. *Qui antea Sextilis fuerat C. Martio Censorino, & Asinio Gall. Coss. in Augusti honorem dictus est Augustus, anno Augustano vicesimo.* Videatur & Macrobius lib 1. Saturnaliorum, C. 14.

Hæc vitiosa intercalatio annos quoq; Nabonazareos illius temporis ratione veri initij ad annos Iulianos applicati turbauit. Quæ turbatio in Chronologico Systemate non inserta, verum Nabonazarei anni ad Iulianos annos, genuino modo intercalatos, appensi sunt.

Vt autem vnicuique vitiosa intercalatio, vitij que correctio, tum diuersitas initij in Nabonazareis annis, cum Iulianis collatis, in conspectu sit, placuit seriem Nabonazareorum & Iulianorum annorum ad emendationem vsque cum vitiosa intercalatione apponere, veramque alligationem monstrare.

Anni Iuliani.	Intercalatio Vitiosa	Vera.	Annorum Nabonazareorum initium in anno Iuliano, ratione intercalationis tum Vitiosa	Vera.	Anni Actiacae victoriae.	Augustorum.	Cyclus ⊙
1			704 3. Sept.	3. Sept			21
2			705				22
3			706				23
4	1		707 2. Sept.				24
5		1	708	2. Sept.			25
6			709				26
7	2		710 1. Sept.				27
8			711				28
9		2	712	1. Sept			1
10	3		713 31. Aug.				2
11			714				3
12			715				4
13	4	3	716 30. Aug.	31. Aug			5
14			717				6
15			718				7
16	5		719 29. Aug.		1		8
17		4	720	30 Aug.	2		9
18			721		3		10
19	6		722 28. Aug		4	1	11
20			723		5	2	12
21		5	724	29. Aug.	6	3	13
22	7		725 27. Aug.		7	4	14
23			726		8	5	15
24			727		9	6	16
25	8	6	728 26 Aug.	28. Aug	10	7	17
26			729		11	8	18
27			730		12	9	19
28	9		731 25. Aug		13	10	20
29		7	732	27. Aug.	14	11	21
30			733		15	12	22

Anni Iuliani.	*Intercalatio*		*Annorum Nabonazareorum initium in anno Iuliano, ratione intercalationis tum*		*Anni Actiaca victoria.*	*Augustorum.*	*Cyclus.* ☉
	Vitiosa	*Vera.*	*Vitiosa*	*Vera.*			
31	10		734 24. *Aug.*		16	13	23
32			735		17	14	24
33		8	736	26. *Aug.*	18	15	25
34	11		737 23. *Aug.*		19	16	26
35			738		20	17	27
36			739		21	18	28
37	12	9	740 22. *Aug.*	25. *Aug.*	22	19	1
38			741		23	20	2
39			742		24	21	3
40			743		25	22	4
41		10	744	24. *Aug.*	26	23	5
42			745		27	24	6
43			746		28	25	7
44			747		29	26	8
45		11	748	23. *Aug.*	30	27	9
46			749		31	28	10
47			750		32	29	11
48			751		33	30	12
49		12	752	22. *Aug.*	34	31	13
50			753		35	32	14
51			754		36	33	15
52			755		37	34	16
53	13	13	756	21. *Aug.*	38	35	17

HÆC obseruatio plane est necessaria. 1. Ob verum initium Iulianorum annorum indagandum. Anni namq; quibus nos in Ecclesia vtimur, Iuliani sunt, & à primo tanquam fundamento dependent. Omnino ergo videndum, quid & quantum vitii Iulianum illud Calendarium perpessum sit, ne feriarum ignoratio confusionem subsequentibus annis introducat. 2. Ob duplex initium annorum Nabonazareorum circa hæc tempora venandum, verum & vitiosum, duplex, inquam, non ἁπλῶς sed σχετικῶς, si anni Nabonazarei ad annos Iulianos illius temporis alligentur. 3. Ob veram rationem dandam, propter quam Historici initium 719. Nabonazarei & primi Actiaca victoria in 19. Augusti reiecerint, & adhuc hodie æra Diocletiana (quæ in Ægypto æra Actiaca victoriæ successit) in 29. Augusti initium anni fixum firmumq; retineat.

A condito Mundo.	Ante Christum natū.	A Diluuio.	Ab exitu Israels ex Ægypto.	A cõditu templi Salomon.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei. Anni.	Dies.	Fer.	Excidii templi Salomonici.
3893	55	2237	1441	961		720	697	692	6. Sept.	2	533
3894	54	2238	1442	962	181	721	698	693		3	534
3895	53	2239	1443	963		722	699	694		4	535
3896	52	2240	1444	964		723	700	695		5	536
3897	51	2241	1445	965		724	701	696	5. Sept.	6	537
3898	50	2242	1446	966	182	725	702	697		7	538
3899	49	2243	1447	967		726	703	698		1	539
3900	48	2244	1448	968		727	704	699		2	540
3901	47	2245	1449	969		728	705	700	4. Sept.	3	541
3902	46	2246	1450	970	183	729	706	701		4	542
3903	45	2247	1451	971		730	707	702		5	543
3904	44	2248	1452	972		731	708	703		6	544
3905	43	2249	1453	973		732	709	704	3. Sept.	7	545
3906	42	2250	1454	974	184	733	710	705		1	546
3907	41	2251	1455	975		734	711	706		2	547
3908	40	2252	1456	976		735	712	707		3	548
3909	39	2253	1457	977		736	713	708	2. Sept.	4	549
3910	38	2254	1458	978	185	737	714	709		5	550
3911	37	2255	1459	979		738	715	710		6	551
3912	36	2256	1460	980		739	716	711		7	552
3913	35	2257	1461	981		740	717	712	1. Sept.	1	553
3914	34	2258	1462	982	186	741	718	713		2	554
3915	33	2259	1463	983		742	719	714		3	555
3916	32	2260	1464	984		743	720	715		4	556
3917	31	2261	1465	985		744	721	716	31 Aug	5	557
3918	30	2262	1466	986	187	745	722	717		6	558
3919	29	2263	1467	987		746	723	718		7	559
3920	28	2264	1468	988		747	724	719		1	560
3921	27	2265	1469	989		748	725	720	30. Aug.	2	561
3922	26	2266	1470	990	188	749	726	721		3	562

Hebdomadũ Danielis.		*Alexã dri.*	*Iuliani.*	*Actiaca Victoria.*	*Periodorum* *Constantinopolitana.*	*Iuliana.*	*Iudaica.*	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum* ☉	☽
	366	256			5451	4657	3704	1		9	2
	367	257			5452	4658	3705	2		10	3
	368	258			5453	4659	3706	3		11	4
	369	259			5454	4660	3707	4		12	5
	370	260			5455	4661	3708	5		13	6
	371	261			5456	4662	3709	6		14	7
54	372	262			5457	4663	3710	7	4	15	8
	373	263			5458	4664	3711	1		16	9
	374	264			5459	4665	3712	2		17	10
	375	265			5460	4666	3713	3		18	11
	376	266			5461	4667	3714	4		19	12
	377	267			5462	4668	3715	5		20	13
	378	268	1		5463	4669	3716	6		21	14
55	379	269	2		5464	4670	3717	7	5	22	15
	380	270	3		5465	4671	3718	1		23	16
	381	271	4		5466	4672	3719	2		24	17
	382	272	5		5467	4673	3720	3		25	18
	383	273	6		5468	4674	3721	4		26	19
	384	274	7		5469	4675	3722	5		27	1
	385	275	8		5470	4676	3723	6		28	2
56	386	276	9		5471	4677	3724	7	6	1	3
	387	277	10		5472	4678	3725	1		2	4
	388	278	11		5473	4679	3726	2		3	5
	389	279	12		5474	4680	3727	3		4	6
	390	280	13		5475	4681	3728	4		5	7
	391	281	14		5476	4682	3729	5		6	8
	392	282	15		5477	4683	3730	6		7	9
57	393	283	16	1	5478	4684	3731	7	80 7	8	10
	394	284	17	2	5479	4685	3732	1		9	11
	395	285	18	3	5480	4686	3733	2		10	12

A condito Mundo.	Ante Christi natum.	A Diluvio.	Ab exitu Israel. ex Ægypt.	A conditu templi Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Urbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.	Excidii templi Salomonici.	Hebdomadum Danielis.
3923	25	2267	1471	991		750	727	722		4	563	396
3924	24	2268	1472	992		751	728	723		5	564	397
3925	23	2269	1473	993		752	729	724	29. Aug.	6	565	398
3926	22	2270	1474	994	189	753	730	725		7	566	399
3927	21	2271	1475	995		754	731	726		1	567	400
3928	20	2272	1476	996		755	732	727		2	568	401
3929	19	2273	1477	997		756	733	728	28. Aug	3	569	402
3930	18	2274	1478	998	190	757	734	729		4	570	403
3931	17	2275	1479	999		758	735	730		5	571	404
3932	16	2276	1480	1000		759	736	731		6	572	405
3933	15	2277	1481	1001		760	737	732	27. Aug	7	573	406
3934	14	2278	1482	1002	191	761	738	733		1	574	407
3935	13	2279	1483	1003		762	739	734		2	575	408
3936	12	2280	1484	1004		763	740	735		3	576	409
3937	11	2281	1485	1005		764	741	736	26. Aug.	4	577	410
3938	10	2282	1486	1006	192	765	742	737		5	578	411
3939	9	2283	1487	1007		766	743	738		6	579	412
3940	8	2284	1488	1008		767	744	739		7	580	413
3941	7	2285	1489	1009		768	745	740	25. Aug.	1	581	414
3942	6	2286	1490	1010	193	769	746	741		2	582	415
3943	5	2287	1491	1011		770	747	742		3	583	416
3944	4	2288	1492	1012		771	748	743		4	584	417
3945	3	2289	1493	1013		772	749	744	24. Aug.	5	585	418
3946	2	2290	1494	1014	194	773	750	745		6	586	419
3947	1	2291	1495	1015		774	751	746		7	587	420
3948		2292	1496	1016		775	752	747		1	588	421
3949		2293	1497	1017		776	753	748	23. Aug.	2	589	422
3950		2294	1498	1018	195	777	754	749		3	590	423
3951		2295	1499	1019		778	755	750		4	591	424
3952		2296	1500	1020		779	756	751		5	592	425

Alexandri.	Iuliani.	Actiaca Victoria.	Augustorum.	A nato Christo.	Æra Christiana.	Periodorum: Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum ☉	☽
286	19	4	1			5481	4687	3734	3		11	13
287	20	5	2			5482	4688	3735	4		12	1[illegible]
288	21	6	3			5483	4689	3736	5		13	1[illegible]
289	22	7	4			5484	4690	3737	6		14	1[illegible]
290	23	8	5			5485	4691	3738	7	1	15	17
291	24	9	6			5486	4692	3739	1		16	18
292	25	10	7			5487	4693	3740	2		17	19
293	26	11	8			5488	4694	3741	3		18	1
294	27	12	9			5489	4695	3742	4		19	2
295	28	13	10			5490	4696	3743	5		20	3
296	29	14	11			5491	4697	3744	6		21	4
297	30	15	12			5492	4698	3745.	7	2	22	5
298	31	16	13			5493	4699	3746	1		23	6
299	32	17	14			5494	4700	3747	2		24	7
300	33	18	15			5495	4701	3748	3		25	8
301	34	19	16			5496	4702	3749	4		26	9
302	35	20	17			5497	4703	3750	5		27	10
303	36	21	18			5498	4704	3751	6		28	11
304	37	22	19			5499	4705	3752	7	3	1	12
305	38	23	20			5500	4706	3753	1		2	13
306	39	24	21			5501	4707	3754	2		3	14
307	40	25	22			5502	4708	3755	3		4	15
308	41	26	23			5503	4709	3756	4		5	16
309	42	27	24			5504	4710	3757	5		6	17
310	43	28	25			5505	4711	3758	6		7	18
311	44	29	26	1		5506	4712	3759	7	4	8	19
312	45	30	27	2		5507	4713	3760	1		9	1
313	46	31	28	3	1	5508	4714	3761	2		10	2
314	47	32	29	4	2	5509	4715	3762	3		11	3
315	48	33	30	5	2	5510	4716	3763	4		12	4

Epocha a nato Christo tota biennio maior est Epocha nostra vulgata. Quod negocium fusè probandum est alio loco.

A condito Mundo.	A Diluvio.	Ab exitu Israel ex Ægypto	A conditu templi Salomonici.	Olympiadū & Olympiadici.		Urbis.	Nabonazarei Anni.	Dies.	Fer.	Excidij tēpli Salomonici.	Hebdomadū Danielis.	
3953	2297	1501	1021		780	757	752	22. Aug.	6	593		426
3954	2298	1502	1022	196	781	758	753		7	594		427
3955	2299	1503	1023		782	759	754		1	595	62	428
3956	2300	1504	1024		783	760	755		2	596		429
3957	2301	1505	1025		784	761	756	21. Aug.	3	597		430
3958	2302	1506	1026	197	785	762	757		4	598		431
3959	2303	1507	1027		786	763	758		5	599		432
3960	2304	1508	1028		787	764	759		6	600		433
3961	2305	1509	1029		788	765	760	20. Aug.	7	601		434
3962	2306	1510	1030	198	789	766	761		1	602	63	435
3963	2307	1511	1031		790	767	762		2	603		436
3964	2308	1512	1032		791	768	763		3	604		437
3965	2309	1513	1033		792	269	764	19. Aug.	4	605		438
3966	2310	1514	1034	199	793	770	765		5	606		439
3967	2311	1515	1035		794	771	766		6	607		440
3968	2312	1516	1036		795	772	767		7	608		441
3969	2313	1517	1037		796	773	768	18. Aug.	1	609	64	442
3970	2314	1518	1038	200	797	774	769		2	610		443
3971	2315	1519	1039		798	775	770		3	611		444
3972	2316	1520	1040		799	776	771		4	612		445
3973	2317	1521	1041		800	777	772	17. Aug.	5	613		446
3974	2318	1522	1042	201	801	778	773		6	614		447
3975	2319	1523	1043		802	779	774		7	615		448
3976	2320	1524	1044		803	780	775		1	616	65	449
3977	2321	1525	1045		804	781	776	16 Aug.	2	617		450
3978	2322	1526	1046	202	805	782	777		3	618		451
3979	2323	1527	1047		806	783	778		4	619		452
3980	2324	1528	1048		807	784	779		5	620		453
3981	2325	1529	1049		808	785	780	15. Aug.	6	621		454
3982	2326	1330	1050	203	809	786	781		7	622		455

Alexādrei.	Iuliani.	Actiacæ victoriæ.	Augustorū.	A nato Christo.	Æra Christiana	Periodorum Constantinopolitana.	Iuliana.	Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum. ⊙	☽
316	49	34	31	6	4	5511	4717	3764	5		13	5
317	50	35	32	7	5	5512	4718	3765	6		14	6
318	51	36	33	8	6	5513	4719	3766	7	5	15	7
319	52	37	34	9	7	5514	4720	3767	1		16	8
320	53	38	35	10	8	5515	4721	3768	2		17	9
321	54	39	36	11	9	5516	4722	3769	3		18	10
322	55	40	37	12	10	5517	4723	3770	4		19	11
323	56	41	38	13	11	5518	4724	3771	5		20	12
324	57	42	39	14	12	5519	4725	3772	6		21	13
325	58	43	40	15	13	5520	4726	3773	7	6	22	14
326	59	44	41	16	14	5521	4727	3774	1		23	15
327	60	45	42	17	15	5522	4728	3775	2		24	16
328	61	46	43	18	16	5523	4729	3776	3		25	17
329	62	47	44	19	17	5524	4730	3777	4		26	18
330	63	48	45	20	18	5525	4731	3778	5		27	19
321	64	49	46	21	19	5526	4732	3779	6		28	1
33 2	65	50	47	22	20	5527	4733	3780	7 | 81 | 7		1	2
333	66	51	48	23	21	5528	4734	3781	1		2	3
334	67	52	49	24	22	5529	4735	3782	2		3	4
335	68	53	50	25	23	5530	4736	3783	3		4	5
336	69	54	51	26	24	5531	4737	3784	4		5	6
337	70	55	52	27	25	5532	4738	3785	5		6	7
338	71	56	53	28	26	5533	4739	3786	6		7	8
339	72	57	54	29	27	5534	4740	3787	7	1	8	9
340	73	58	55	30	28	5535	4741	3788	1		9	10
341	74	59	56	31	29	5536	4742	3789	2		10	11
342	75	60	57	32	30	5537	4743	3790	3		11	12
343	76	61	58	33	31	5538	4744	3791	4		12	13
344	77	62	59	34	32	5539	4745	3792	5		13	14
345	78	63	60	35	33	5540	4746	3793	6		14	15

ANNI

A condito Mundo.	A Diluvio.	Ab exitu Israel ex Aegypto.	A conditu tẽpli Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazari Anni	Dies	Fer.	Excidii tẽpli Salomo.	Hebdomadum Danielis.	
3983	2327	1531	1051		810	787	782		1	623	66	456
3984	2328	1532	1052		811	788	783		2	624		457
3985	2329	1533	1053		812	789	784	14 *August.*	3	625		458
3986	2330	1534	1054	204	813	790	785		4	626		459
3987	2331	1535	1055		814	791	786		5	627		460
3988	2332	1536	1056		815	792	787		6	628		461
3989	2333	1537	1057		816	793	788	13 *August.*	7	629		462
3990	2334	1538	1058	205	817	794	789		1	630	67	463
3991	2335	1539	1059		818	795	790		2	631		464
3992	2336	1540	1060		819	796	791		3	632		465
3993	2337	1541	1061	206	820	797	792	12 *August.*	4	633		466
4994	2338	1542	1062		821	798	793		5	634		467
3995	2339	1543	1063		822	799	794		6	635		468
3996	2340	1544	1064		823	800	795		7	636		469
3997	2341	1545	1065	207	824	801	796	11 *August.*	1	637	58	470
3998	2342	1546	1066		825	802	797		2	638		471
3999	2343	1547	1067		826	803	798		3	639		472
4000	2344	1548	1068		827	804	799		4	640		473
4001	2345	1549	1069	208	828	805	800	10 *August.*	5	641		474
4002	2346	1550	1070		829	806	801		6	642		475
4003	2347	1551	1071		830	807	802		7	643		476
4004	2348	1552	1072		831	808	803		1	644	69	477
4005	2349	1553	1073	209	832	809	804	9 *August.*	2	645		478
4006	2350	1554	1074		833	810	805		3	646		479
4007	2351	1555	1075		834	811	806		4	647		480
4008	2352	1556	1076		835	812	807		5	648		481
4009	2353	1557	1077	210	836	813	808	8 *August.*	6	649		482
4010	2354	1558	1078		837	814	809		7	650		483
4011	2355	1559	1079		838	815	810		1	651	70	484
4012	2356	1580	1080		839	816	811		2	652		485

ANNI

Alexādri.	Iuliani.	Actiacæ victoriæ.	Augustorū.	A nato Christo.	Æra Christiana.	Periodorum Constantinopolitana.	Periodorum Iuliana.	Periodorum Iudaica.	Sabbathici & Iobelei.		Cyclorum. ☉	Cyclorum. ☽
346	79	64	61	36	34	5541	4747	3794	7	2	15	16
347	80	65	62	37	35	5542	4748	3795	1		16	17
348	81	66	63	38	36	5543	4749	3796	2		17	18
349	82	67	64	39	37	5544	4750	3797	3		18	19
350	83	68	65	40	38	5545	4751	3798	4		19	1
351	84	69	66	41	39	5546	4752	3799	5		20	2
352	85	70	67	42	40	5547	4753	3800	6		21	3
353	86	71	68	43	41	5548	4754	3801	7	3	22	4
354	87	72	69	44	42	5549	4755	3802	1		23	5
355	88	73	70	45	43	5550	4756	3803	2		24	6
356	89	74	71	46	44	5551	4757	3804	3		25	7
357	90	75	72	47	45	5552	4758	3805	4		26	8
358	91	76	73	48	46	5553	4759	3806	5		27	9
359	92	77	74	49	47	5554	4760	3807	6		28	10
360	93	78	75	50	48	5555	4761	3808	7	4	1	11
361	94	79	76	51	49	5556	4762	3809	1		2	12
362	95	80	77	52	50	5557	4763	3810	2		3	13
363	96	81	78	53	51	5558	4764	3811	3		4	14
364	97	82	79	54	52	5559	4765	3812	4		5	15
365	98	83	80	55	53	5560	4766	3813	5		6	16
366	99	84	81	56	54	5561	4767	3814	6		7	17
367	100	85	82	57	55	5562	4768	3815	7	5	8	18
368	101	86	83	58	56	5563	4769	3816	1		9	19
369	102	87	84	59	57	5564	4770	3817	2		10	1
370	103	88	85	60	58	5565	4771	3818	3		11	2
371	104	89	86	61	59	5566	4772	3819	4		12	3
372	105	90	87	62	60	5567	4773	3820	5		13	4
373	106	91	88	63	61	5568	4774	3821	6		14	5
374	107	92	89	64	62	5569	4775	3822	7	6	15	6
375	108	93	90	65	63	5570	4776	3823	1		16	7

A condito Mundo.	A Diluuio.	Ab exitu Israel ex Aegypto.	A conditu tẽpli Salomonici.	Olympiadum & Olympiadici.		Vrbis.	Nabonazarei Anni	Dies	Fer.	Excidii tẽpli Salomo.	Hebdomadum Danielis.
4013	2357	1561	1081	211	840	817	812	7 Auguſt.	3	653	486
4014	2358	1562	1082		841	818	813		4	654	487
4015	2359	1563	1083		842	819	814		5	655	488
4016	2360	1564	1084		843	820	815		6	656	489
4017	2361	1565	1085	212	844	821	816	6 Auguſt	7	657	490
4018	2362	1566	1086		845	822	817			658	Hieroſolyma obſidio & deuaſtatio.
4019	2363	1567	1087		846	823	818			659	

Qvod nobis propoſuimus, cum Deo finiuimus. Anim⁹ enim noſter fuit, Epochas, tum ſacras, tum profanas, annis à conditu rerum applicare, & ad Excidium poſterioris templi, per Veſpaſianum, (anno mundi 4019. æræ Chriſtianæ 70.) factum continuare. Fecimus id nude, & ſub vno quaſi complexu, eoque oculari. Quicquid à nobis ſuſceptum, in gratiam Tyronum huius diuini & excellentis ſtudii factum. Hos enim Chronologico lacte, ſed tamen nutritiuo cibare voluimus. Sunt duriores, ſed & nobiles cibi, qui reſtant, qui & ipſi parandi & apponendi fuiſſent. Verum in aliud tempus reſeruantur. Requirunt hominem in Hiſtorica lectione; tum Aſtronomica & Arithmetica ſcientia probe verſatum. Tu Chriſtiane, & philologe Lector, iis quæ ſunt appoſita ad tui animi nutricationem & refectionem vtere & fruere, noſtris ſtudiis faue, æternumque

Vale.

Alexã-drei.	*Iulia-ni.*	*Actiacæ victoriæ.*	*Augu-storũ.*	*A nato* Christo.	*Æra* Christiana	*Periodorum* Con-stantinopolitana.	*Periodorum* Iuliana.	*Periodorum* Iudaica.	*Sabbathici & Iobelei.*		*Cyclorum.* ☉	☽
376	109	94	91	66	64	5571	4777	3824	2		17	8
377	110	95	92	67	65	5572	4778	3825	3		18	9
378	111	96	93	68	66	5573	4779	3826	4		19	10
379	112	97	94	69	67	5574	4780	3827	5		20	11
380	113	98	95	70	68	5575	4781	3828	6		22	12
381	114	99	96	71	69	5576	4782	3829	7	82 | 7	23	13
382	115	100	97	72	70	5577	4783	3830	1		24	14

FINIS.

